

ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಕಟಣೆ - ೨೧೧

ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ - ೯೪

ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪಾದಕರು
ಡಿ. ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್
ಅಜೀಜುಲ್ಲಾ ಬೇಗ್

ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಕಲಾಗ್ರಾಮ, ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ
ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಆವರಣದ ಹಿಂಭಾಗ, ಮಲ್ಲತ್ತಹಳ್ಳಿ
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೫೬

URDU SAHIYA : An anthology of Kannada translation of Urdu poems and short stories, edited by Dr. D.R. Nagaraj and Sri Azeezulla Baig & **Published by Sri P. Narayana Swamy, Registrar, Kuvempu Bhasha Bharathi Pradhikara**, Kalagrama, Jnanabharathi, Behind Bangalore University Campus, Mallattahalli, Bengaluru - 560 056;
Second Edition : 2015; Pages : xxxii + 474; Price : Rs. 250/-

© : ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ :	೧೯೯೦
ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ :	೨೦೧೫
ಪುಟಗಳು :	೩೩೩ + ೪೭೪
ಬೆಲೆ :	ರೂ. ೨೫೦/-
ಪ್ರತಿಗಳು :	೧೦೦೦

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಪಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಕಲಾಗ್ರಾಮ, ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಆವರಣದ ಹಿಂಭಾಗ

ಮಲ್ಲತ್ತಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೫೬

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಶೆಟ್ಟಿಗಾರ್

ಮುದ್ರಕರು :

ರಾಜಾ ಪ್ರಿಂಟರ್

ನಂ. ೫೯, ೪ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ,

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ರೋಡ್, ಕೆ.ಎಸ್. ಗಾರ್ಡನ್,

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦೦೨೭. ದೂ : ೦೮೦-೨೨೨೩೪೦೬೬

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು

ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಉರ್ದು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಬರಹಗಾರರ ಕಮ್ಮಟವೊಂದನ್ನು ನಡೆಸಿತ್ತು. ಡಾ. ಡಿ. ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಅಜೀಜುಲ್ಲಾ ಬೇಗ್ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಆ ಕಮ್ಮಟದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದರು. ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸುವುದು ಆ ಕಮ್ಮಟದ ಗುರಿ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಬರಹಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಕರು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿದ್ದರು. ಎರಡೂ ಭಾಷೆಯ ಬರಹಗಾರರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿದ್ದ ಬರಹಗಳು ಬಳಿಕ ಒಂದು ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಕೃತಿಯು ಈಗ ಮರುಮುದ್ರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕೃತಿ ಮರಳಿ ಕನ್ನಡರಿಗೆ ಓದಲು ದೊರೆಯಬೇಕೆಂಬ ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳಿ ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದವರು ಗೆಳೆಯ ಡಾ. ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಲೇಖಕರಾದ ಮಾಹೆರ್ ಮನ್ಸೂರ್ ಅವರು. ಮರಳಿ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ದಯಾನಂದ ಅವರು ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೆ.ವಿ. ನಾರಾಯಣ

**ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು**

- ೧) ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ನಾರಾಯಣ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
ನಂ. ೩೨೯, 'ಗೌರಿ'
ಡಿಯೋ ಮಾರ್ಶಲ್ ಲೇಔಟ್
ಅನಂತಪುರ ರಸ್ತೆ, ಯಲಹಂಕ
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೬೪
narayana48@gmail.com
- ೨) ಡಾ. ಎಚ್.ಎಸ್. ಅನುಪಮಾ
ಜಲಜಾ ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ಹೆರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ
ಕವಲಕ್ಕಿ
ಕವಲಕ್ಕಿ ಅಂಚೆ-೫೮೧೩೬೧
ಹೊನ್ನಾವರ ತಾ||
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ-೫೮೧೩೬೧
anukrishna93@gmail.com
- ೩) ಡಾ. ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್
೫೭೩/ಎ, ೧ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ೨ನೇ
ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ,
ಬಿ.ಇ.ಎಂ.ಎಲ್. ಲೇಔಟ್,
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೯೮
natarajhuliyar@gmail.com
- ೪) ಡಾ. ಎನ್.ಎಲ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಸ್ವಾಮಿ
೧೧೫, ೧೩ನೇ ಕ್ರಾಸ್,
ವಿಲ್ಸನ್ ಗಾರ್ಡನ್
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೨೭
olnswamy@gmail.com
- ೫) ಡಾ. ವಿನಯಾ ಒಕ್ಕಂದ
'ನಮ್ಮದಿ', ೧೨೪,
ಸಿ.ಐ.ಟಿ.ಡಿ. ಕಾಲೋನಿ
ಶ್ರೀನಗರ, ಧಾರವಾಡ-೦೩
nabhavimnd@gmail.com
- ೬) ಡಾ. ಆರ್. ಪೂರ್ಣಿಮಾ
೧೫೪೧, ಸಿರಿಗಂಧ
೧೬ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ,
ಎಂ.ಸಿ. ಬಡಾವಣೆ, ವಿಜಯನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೪೦
poornima54@gmail.com
- ೭) ಶ್ರೀ ಅಶ್ವಿನಿ ಮೇಲಿನಮನಿ
ಆಸ್ಮಾ ಪ್ರಕಾಶನ
ದುರ್ಗಾ ವಿಹಾರದ ಹತ್ತಿರ
ಬಾಗಲಕೋಟೆ-೫೮೭೧೦೧
ashifmelinamani@gmail.com

೯) ಡಾ. ಎಸ್. ಸಿರಾಜ್ ಅಹಮದ್
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಭಾಗ
ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು,
ವಿದ್ಯಾನಗರ,
ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ-೫೭೭೨೦೩
sirajahmeds@gmail.com

೧೦) ಡಾ. ಪ್ರೀತಿ ಶ್ರೀಮಂಧರ್ ಕುಮಾರ್
೪೯೨, ಚಿತ್ರಭಾನು,
ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಬ್ಲಾಕ್
ಕುವೆಂಪು ನಗರ, ಮೈಸೂರು-೨೩
priti.shubhachandra@gmail.com

೧೧) ಶ್ರೀ. ಕೆ.ಎ. ದಯಾನಂದ, ಕ.ಆ.ಸೇ.
ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ
ಕನ್ನಡ ಭವನ
ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೦೨
kanbhavblr@gmail.com

೧೨) ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೈದರ್ ಆಲಿಖಾನ್
ಲೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿಗಳು
ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
ಕಲಾಗ್ರಾಮ, ಬೆಂಗಳೂರು
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಆವರಣದ ಹಿಂಭಾಗ, ಮಲ್ಲತ್ತಹಳ್ಳಿ
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೫೬

೧೩) ಶ್ರೀ ಪಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
ಕಲಾಗ್ರಾಮ, ಬೆಂಗಳೂರು
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಆವರಣದ ಹಿಂಭಾಗ, ಮಲ್ಲತ್ತಹಳ್ಳಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೫೬
ದೂ: ೦೮೦-೨೩೧೮೩೩೧೧/೧೨
kbbpbengaluru@gmail.com

ಪರಿವಿಡಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು (ಮೊದಲ ಆವೃತ್ತಿಗೆ)	xvii
ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು (ಮೊದಲ ಆವೃತ್ತಿಗೆ)	xix
ಮುನ್ನುಡಿ : ಪ್ರಳಯದ ನಡುವಿನ ವಸಂತ	xxi
ಕಾವ್ಯ	
ಮೀರ್ ತಖಿ ಮೀರ್ (೧೭೨೨-೧೮೧೦)	
ಲೋಕದಲಿ ಹೃದಯವನು ಹುಡುಕುವವರಿಲ್ಲ	೧
ಅನು : ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ	
ಈ ನಮ್ಮ ಇರವೊಂದು ನೀರ ಮೇಲಣ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ	೨
ನಾನು ಮಾಡಿದುದೆಲ್ಲ ತಲೆಕೆಳಗಾಯಿತು	೩
ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್	
ಮೀರ್ ಅನೀಸ್ (೧೮೦೧-೧೮೭೪)	
ಆಗಸದಲಿ ಅರಳಿದೆ ಅರಣ್ಯಗಂಪಿನ ಪುಷ್ಪವನ	೫
ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ	
ಸೌದಾ (೧೭೧೩-೧೭೮೦)	
ಸಖಿ ನಿನ್ನ ಕೇರಿಯಲಿ ತಂಗಾಳಿ ಮೆಲುಗಾಳಿ	೬
ಅನು : ಸಿದ್ದಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ	
ಖ್ವಾಜಾಮೀರ್ ದರ್ಡ್ (೧೭೨೦-೧೭೮೫)	
ಹೇಳು ಗಗನವೇ ಹೇಳು	೭
ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್	
ಗಾಲಿಬ್ (೧೭೯೭-೧೮೬೯)	
ನನ್ನ ನಿಟ್ಟಿಸಿರು ಫಲ ಬಿಡಲಾರದು ನಾನು ಸಾಯುವತನಕ	೮
ಯಾವ ಮದ್ದಿಗು ನನ್ನ ನೋವು ಋಣಿಯಾಗಿಲ್ಲ	೯
ಅನು : ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ	
ಮೊಮೀನ್ (೧೭೯೯-೧೮೫೧)	
ನೀನು ಎಂದಿಗೂ ನನ್ನವನಾಗಲಿಲ್ಲ	೧೦
ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ	
ಅಕ್ಬರ್ ಇಲಹಾಬಾದೀ (೧೮೪೬-೧೯೨೧)	
ಯಾಕೆಷ್ಟು ಗಲಾಟೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಕುಡಿದಿರುವೆ	೧೧
ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ	

ಅಸ್ಸರ್ ಗೋಂಡವಿ (೧೮೪೪-೧೯೩೬)	
ಪ್ರಿಯೆ ನನಗೆ ದರ್ಶನವಿತ್ತರೆ	೧೨
ಅನು : ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ	
ನಫೀಸ್ ಬೆಂಗಳೂರಿ (೧೮೮೯-೧೯೫೧)	
ಆ ಸೊಬಗು ತಾನಾಗಿ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರುವುದು	೧೩
ಅನು : ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ	
ಹಸರತ್ ಮೊಹಾನಿ (೧೮೭೫-೧೯೫೧)	
ಬಯಲನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತಲೆವವರು ನಾವು	೧೪
ಅನು : ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ	
ಡಾ ಇಕ್ಬಾಲ್ (೧೮೭೩-೧೯೩೮)	
ಕರ್ತವಾದ ಮಸೀದಿ	೧೫
ಅನು : ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್	
ನೂನ್ ಮೀಮ್ ರಾಶಿದ್ (೧೯೧೨-೧೯೭೬)	
ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಸಬಾ	೨೧
ಗೀತೆಯ ಕರಗಲು	೨೩
ಅನು : ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್	
ನಜೀರ್ ಅಕ್ಬರಾಬಾದಿ (೧೭೪೦-೧೮೩೦)	
ಮನುಷ್ಯ ವೇದಾಂತ	೨೬
ಅನು : ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ	
ಮಿರಾಜಿ (೧೯೧೨-೧೯೪೯)	
ಐಕ್ಯ	೨೮
ಕಡಲ ಕರೆ	೩೦
ಅನು : ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್	
ಜೋಶ್ ಮಲೀಹಾಬಾದಿ (೧೮೯೪-೧೯೮೨)	
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಚರಮಗೀತೆ	೩೩
ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್	
ಫಿರಾಖ್ ಗೋರಖ್‌ಪುರಿ (೧೮೯೬-೧೯೮೨)	
ಭಲವಿಲ್ಲ ತಲೆಯಲ್ಲಿ	೩೬
ಇಂದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನೀರಿದೆ	೩೭
ಅನು : ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ	
ಅಖ್ತರುಲ್ ಈಮಾನ್ (೧೯೧೫-)	
ಒಂದು ಹುಡುಗ	೩೮
ಮಸೀದಿ	೪೧
ಅನು : ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್	

ಫೈಜ್ ಅಹಮದ್ ಫೈಜ್ (೧೯೧೦-)	
ನೋವು ಕಾಲಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ದನಿಯಿಲ್ಲದೆ	೪೩
ಮಿಲನ	೪೫
ಬಯಸದಿರು ಮತ್ತೆ ಅಂಥ ಪ್ರೀತಿ	೪೭
ಅನು : ಎಂ.ಆರ್. ಕಮಲ	
ಅಲಿ ಸರ್ದಾರ್ ಜಾಫರಿ (೧೯೧೯-)	
ಮುಖಗಳು	೪೮
ಅನು : ಕೇಶವ ಮಳಗಿ	
ಸಾಹಿರ್ ಲಾಠಿಯಾನ್ವಿ (೧೯೨೧-೧೯೮೦)	
ನೆರಳು	೫೦
ಅಲೆಮಾರಿ	೫೫
ತಾಜ್ ಮಹಲ್	೫೮
ಅನು. ಎಂ.ಆರ್. ಕಮಲ	
ಜಾನಿಸಾರ್ 'ಅಖ್ತರ್' (೧೯೧೪-೧೯೭೬)	
ಕೊನೆಯ ಭೆಟ್ಟಿ	೬೦
ಅನು : ಸಿದ್ದಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ	
ಮಗ್ನಂ ಮೊಹಿಯುದ್ದೀನ್ (೧೯೦೮-೧೯೬೯)	
ಹಿತಚಿಂತಕ	೬೩
ಬಂಧನ	೬೫
ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ	
ಅಹಮದ್ ನದೀಮ್ ಖಾಸಿಮೀ (೧೯೧೪-)	
ಕಾಲ	೬೭
ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ	
ಜಿಯಾ ಜಾಲಂಧರೀ	
ಸ್ಪಿಂಕ್ಸ್	೬೯
ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ	
ಮುಖ್ತಾರ್ ಸಿದ್ದಿಖಿ (೧೯೧೯-)	
ರಾತ್ರಿಯ ವಾಸ	೭೦
ಅನು : ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ	
ನಾಸಿರ್ ಕಾಸಿಮಿ (೧೯೪೫-೧೯೭೨)	
ಯಾವ ಮೊಗ್ಗೂ ಕೂಡ ಕಣ್ಣುಬಿ ನೋಡಿಲ್ಲ	೭೩
ಅನು : ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ	
ಜಫರ್ ಇಕ್ಬಾಲ್ (೧೯೧೪-೧೯೭೨)	
ಸಂಧಿಸಿದಾಗ ಹೃದಯ ಭವನಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ	೭೪
ಹುಚ್ಚಿನ ರಂಗಿನ ಗಲಭೆ ಎಲ್ಲಕಡೆ	೭೫
ಅನು : ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್	
ಇಬ್ಬೆ ಇನ್ನಾ	
ಕೊನೆಯ ಕವಿತೆ	೭೬
ಅನು : ಸಿದ್ದಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ	

ಮಜೇದ್ ಅಪ್ಪದ್	
ಸೃಷ್ಟಿ	೭೯
ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್	
ಮೆಹಬೂಬ್ ಖಿಜಾನ್	
ಎಲ್ಲಿರುವಿ	೮೦
ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ	
ಮಂದಸಂಚಿಯ ಸೊಬಗು	೮೧
ಅನು : ಕೇಶವ ಮಳಗಿ	
ಮೆಹಮೂದ್ ಐಯಾಜ್ (೧೯೨೮-)	
ಪರಿಪೂರ್ಣ ಚೆಲುವು	೮೩
ನರಕ	೮೪
ಅನು : ಎಂ.ಆರ್. ಕಮಲ	
ಮುನೀರ ನಿಯಾಜಿ	
ಪ್ರವಾಸದ ಮಂತ್ರ	೮೫
ಗೆಳೆಯ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೊಳೆಯುವಂತೆ ಹೇಳುವ	೮೬
ಅನು : ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ	
ಜಮೀಲುದ್ದೀನ್ ಅಲಿ	
ಕಣ್ಣುಗಳು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರುವವು	೮೭
ಅನು : ಶಶಿಕಲಾ ವೀರಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ	
ಸಲೀಮುರ್ ರೆಹಮಾನ್	
ಸವಾಲುಗಳ ಸರಮಾಲೆ	೮೮
ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್	
ಸಾಖಿ ಫಾರೂಖಿ	
ಶವಾಗಾರ	೮೯
ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್	
ಖಾಜಿ ಸಲೀಮ್	
ಬಿಡುಗಡೆ	೯೧
ಅನು : ಕೇಶವ ಮಳಗಿ	
ಬಲರಾಜ್ ಕೋಮಲ್ (೧೯೨೮-)	
ವ್ಯತ್ಯಗೇರೆ ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲವನು ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರ	೯೮
ಗುರುತಿಲ್ಲದವರು	೧೦೦
ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್	
ಅಮಿಖ್ ಹನ್ನಿ	
ಳಿರ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ದಿವಸ	೧೦೧
ಪಾಳು ಮಸೀದಿಯ ಸುತ್ತ ನಡೆಯುವಾಗ್ಗೆ	೧೦೨
ಸಹಯಾತ್ರಿಕ	೧೦೩
ಅನು : ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ	

ಇಷ್ಟಿಖಾರ್ ಜಾಲಿಬ್ (೧೯೪೮-)	
ಮಸುಕು	೧೦೪
ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್	
ಏಜಾಜ್ ಅಹಮದ್	
ಕವಿತೆ	೧೦೬
ಬಲಿದಾನ	೧೦೭
ಅನು : ಶಶಿಕಲಾ ವೀರಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ	
ಬಾಖರ್ ಮೆಹ್ಡಿ	
ವಿಯೆಟ್ನಾಂ	೧೦೯
ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್	
ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಅಲ್ವೀ	
ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂನೂ	೧೧೧
ಅನು : ಸಿದ್ದಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ	
ಶಹ್ರಿಯಾರ್ (೧೯೩೬-)	
ಇನ್ನೊಂದು ವಿನಂತಿ	೧೧೪
ಅನು : ಸಿದ್ದಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ	
ನಿದಾ ಫಾಜಿಲಿ (೧೯೩೮-)	
ದಾರಿಯ ತರ್ಕ	೧೧೫
ಅನು : ಶಶಿಕಲಾ ವೀರಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ	
ಸಲಾಹುದ್ದೀನ್ ಮೆಹಮೂದ್	
ಕನ್ನಡಿಗಳ ಮೈದಾನ	೧೧೬
ಸಂಭಾಷಣೆ	೧೧೭
ಅನು : ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ	
ಆದಿಲ್ ಮನ್ಸೂರಿ	
ಹೇಳಿ ಈ ರಕ್ತ ಜೀವಂತ ಜಂಗಮವೋ	೧೧೮
ಕೆಸರು ಮತ್ತು ಪಾಚಿಬಾಗಿಲು	೧೨೦
ಕಠಿಣೆ, ಕೋಮಲೆ, ಜಕ್ಕಿಣೆ	೧೨೧
ಅನು : ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ	
ಜುಬೈರ ರಝುವಿ (೧೯೩೬-)	
ಕುಬ್ಜ ಮನುಷ್ಯನ ಕಥೆ	೧೨೨
ಆರಾಧನೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ತು	೧೨೩
ಅನು : ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ	
ಹಮೀದ್ ಅಲ್ಯಾಸ್ (೧೯೩೫-)	
ನೀರ್ಣಯ	೧೨೪
ಅರಿವಿನ ಯಾತನೆ	೧೨೫
ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್	

ಖಲೀಲ್ ಮಾಮೂನ್ (೧೯೪೮-)

ಕವಿತೆ ಬರೆಯಬೇಡ

೧೨೬

ಮರುಜನ್ಮ

೧೨೮

ಅಲ್ಲಾಹು

೧೩೧

ಅನು : ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್

ಸಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಪರವೇಜ್

ಇದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ

೧೩೨

ಅನು : ಸಿದ್ದಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಪರ್ವೀನ್ ಶಾಕಿರ್

ನನ್ನ ನಲ್ಲನ ಮಾಯೆ

೧೩೪

ದುಡಿಯುವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಾಡು

೧೩೬

ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್

ಮಾಹೆರ್ ಮನ್ಸೂರ್ (೧೯೪೮-)

ಹನಿಗವಿತೆಗಳು

೧೩೭

ಅನು : ಬೊಳುವಾರು ಮಹಮದ್ ಕುಂಞ

ರಾಜ್ ಇಮ್ಮಿಯಾಜ್ (೧೯೩೮-)

ಕೊಳಕು ಶರೀರ

೧೪೧

ಅಸಹಾಯ ಕನ್ನಡಿ

೧೪೨

ಅನು : ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ

ಮೆಹಮೂದ್ ಸಯೀದ್

ಅವ್ವ

೧೪೪

ಯಾವ ಸೀಮೆಗೆ ನೀನು ಹೋದೆ ನಲ್ಲೆ?

೧೪೬

ಅನು : ಶಶಿಕಲಾ ವೀರಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ

ಜಿಯಾ ಮೀರ್

ಬಿಜಾಪುರದ ಭಗ್ನಸ್ಮಾರಕದಲ್ಲೊಂದು ಸಂಜೆ

೧೪೭

ಅನು : ಕೇಶವ ಮಳಗಿ

ತನ್‌ಹಾ ತಿಮ್ಮಾಪುರೀ

ದೇವರೆಲ್ಲಿ ?

೧೫೦

ಅನು : ಸಿದ್ದಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಶಾಯಸ್ತಾ ಯೂಸುಫ್

ಕೂರ ಕನಸು

೧೫೨

ಅನು : ಕೇಶವ ಮಳಗಿ

ಸಾಜಿದ್ ಹಮೀದ್

ನಂಬಿಕೆ ಎಂಬ ಸುಗಂಧ

೧೫೩

ಅನು : ಕೇಶವ ಮಳಗಿ

ರಾಹಿ ಫಿದಾಯಿ

ಏಡ್ಸ್

೧೫೫

ಅನು : ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ

ಡಾ ಕೆ. ಮುದ್ದಣ್ಣ ಮಂಝರ್	
ಹೇ ಮನವೇ ನನಗೆ ಅಳಲು ಬಿಡು	೧೫೬
ಅನು : ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ	
ಅನ್ವರ್ ದಾಗ್	
ಏಕತೆ	೧೫೭
ಅನು : ಎಂ.ಆರ್. ಕಮಲ	
ಆಲೀಫ್ ಅಹ್ಮದ್ ಬರ್ಖ್	
ನನ್ನನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಿ	೧೫೯
ಅನು : ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ	
ಖಾಲಿದ್ ಸಯೀದ್ (೧೯೪೯-)	
ಕಿತ್ತೊಗದ ಮರಗಳ ನಾವು	೧೬೧
ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್	
ಕಥೆ	
ಪ್ರೇಮ್‌ಚಂದ್ (೧೮೮೦-೧೯೩೬)	
ಮಗು	೧೬೫
ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್	
ಸಾದತ್ ಹಸನ್ ಮಂಟು (೧೯೧೨-೧೯೫೫)	
ತೋಬತೇಕ್ ಸಿಂಗ್	೧೭೫
ಅನು : ಕೆ. ಮರುಳಸಿದ್ದಪ್ಪ	
ರಾಜೇಂದ್ರಸಿಂಗ್ ಬೇಡಿ (೧೯೧೫-)	
ಲಾಜವಂತಿ	೧೮೫
ಅನು : ಬೊಳುವಾರು ಮಹಮದ್ ಕುಂಞ	
ಇಸ್ಮತ್ ಚುಗ್ತಾಯಿ (೧೯೧೫-)	
ಮದುವೆ ಬಟ್ಟೆ	೨೦೨
ಅನು : ಫಕೀರ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಕಟ್ಟಾಡಿ	
ಕಿಷನ್ ಚಂದರ್ (೧೯೧೪-೧೯೭೭)	
ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಸುಖ	೨೨೦
ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್	
ಇಂತಜಾರ್ ಹುಸೇನ್ (೧೯೨೫-)	
ರೂಪಾಂತರ	೨೨೮
ಅನು : ಅಗ್ರಹಾರ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ	
ಮುಮ್ಮಾಜ್ ಮುಘ್ಘಿ (೧೯೦೫-)	
ಅಕ್ಕ	೨೩೯
ಅನು : ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಹಿರೇಮಠ	
ಖುರಾತುಲೇನ್ ಹೈದರ್ (೧೯೨೮-)	
ಜಾರ್ಜಿಯಾದ ಸಂತ ಫ್ಲೋರಾಳ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆ	೨೫೫
ಅನು : ಬೊಳುವಾರು ಮಹಮದ್ ಕುಂಞ	

ಸುರೇಂದ್ರ ಪ್ರಕಾಶ್ (೧೯೩೧-)	
ಸತ್ತವನ ಭಾವಚಿತ್ರ	೨೮೭
ಅನು : ರಾಜಶೇಖರ ನೀರಮಾನ್ವಿ	
ಬಲವಂತ ಸಿಂಹ (೧೯೨೬-೧೯೮೦)	
ಮೊದಲ ಕಲ್ಲು	೨೯೬
ಅನು : ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ	
ಜೇಲಾನಿ ಬಾನು (೧೯೩೬-)	
ಬೀಗದ ಕೈ ಕಳೆದುಹೋಯಿತು	೩೩೮
ಅನು : ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ	
ಗಯಾಜ್ ಅಹಮದ್ ಗದ್ದಿ	
ಮುದ್ದಿನ ಮೂಲ	೩೪೫
ಅನು : ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಚಂದರ್	
ಅಜೀಜ್ ಅಹಮದ್ (೧೯೧೩-೧೯೭೮)	
ಮದನಸೇನೆ ಮತ್ತು ಶತಮಾನಗಳು	೩೫೬
ಅನು : ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆರೋರಾ	
ಜಮೀರುದ್ದೀನ್ ಅಹಮದ್	
ಮೂಡಣ ಗಾಳಿ	೩೯೯
ಅನು : ಅಗ್ರಹಾರ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ	
ಜೋಗೇಂದ್ರಪಾಲ್ (೧೯೨೫-)	
ನೀರು	೪೧೦
ಅನು : ಕೆ. ಮರುಳಸಿದ್ದಪ್ಪ	
ಸಲಾಂ ಬಿನ್ ರಜಾಕ್	
ಭೋಗ	೪೧೯
ಅನು : ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ	
ಖಲೀಲ್ ಖಾದರ್	
ಶೋಯಬ್‌ನ ಆಡುಗಳು	೪೨೨
ಅನು : ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಹಿರೇಮಠ	
ಅನ್ವರ್ ಅಜೀಮ್ (೧೯೨೮-)	
ಬರೀ ಧೂಳು	೪೬೩
ಅನು : ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಹಿರೇಮಠ	
ಇವಜ್ ಸಯ್ಯೀದ್	
ಶೋಕ	೪೭೧
ಅನು : ಅಗ್ರಹಾರ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ	

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು (ಮೊದಲ ಆವೃತ್ತಿಗೆ)

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಕೊಡು-ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಈವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ-ಒರಿಯಾ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ, ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನುವಾದ ಕಮ್ಮಟಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳಿ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ ೨೦-೦೨-೯೦ರಿಂದ ಏಳು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಡೆದ ಉರ್ದು-ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಮ್ಮಟ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಇರಿಸಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ. ಈ ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಉರ್ದುವಿನಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ, ಕನ್ನಡದಿಂದ ಉರ್ದುವಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಇದೀಗ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಆವೃತ್ತಿಯು ಹೊರಬರುತ್ತಿದೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉರ್ದು ಅನುವಾದ ಆವೃತ್ತಿಯು ಹೊರಬರಲಿದೆ.

ಉರ್ದು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿರುವ ಭಾಷೆ. ಅದು ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಂತೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿನ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರುವ ಉರ್ದು ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸಮೃದ್ಧವಾದವು. ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯುಳ್ಳ ಉರ್ದುವಿನಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಪಡೆಯಬೇಕಾದುದು ಬಹಳಷ್ಟಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಕಲನವು ಕನ್ನಡ ಓದುಗರಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಕಿರು ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬಲ್ಲದೆಂದು ಹಾಗೂ ಮತ್ತಷ್ಟು ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬರಲು ಇದು ಒಂದು ಪ್ರೇರಣೆಯಾದೀತು ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇದೊಂದು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾತ್ರ.

ಉರ್ದು-ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಮ್ಮಟವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟ ಕಮ್ಮಟದ ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಈ ಸಂಕಲನದ ಸಂಪಾದಕರೂ ಆದ

ಡಾ|| ಡಿ.ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಅಜೀಜುಲ್ಲಾ ಬೇಗ್ ಅವರಿಗೂ, ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಲೇಖಕ ಲೇಖಕಿಯರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಂಕಲನವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮೆ|| ಪಲ್ಲವಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಈ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕರು, ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತರಿಗೆ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಪ್ರೇರಣೆಗಳು ದೊರೆಯಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

೨೯-೧೦-೧೯೯೦

ಬಿ. ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ

ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು

(ಮೊದಲ ಆವೃತ್ತಿಗೆ)

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಫೆಬ್ರವರಿ, ೧೯೯೦ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾರದ ಕಾಲ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಉರ್ದು-ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷಾಂತರ ಶಿಬಿರದ ಫಲ ಇದು. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ೪೦ ಜನ ಲೇಖಕ, ಲೇಖಕಿಯರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಭಾಷಾಂತರ ಶಿಬಿರದ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಎರಡೂ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕತೆ, ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಶಿಬಿರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತಿ ಒಬ್ಬ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿ ಜೋಡಿಯಾದರು. ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪಠ್ಯವಾದರು. ಅವರು ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವರೇ ಆಗಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಾನದಂಡ ಎಂದರೆ, ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸಾಹಿತಿಗಳು ಕಥೆ, ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ವಿವರಿಸುತ್ತ ಹೋದರು. ಒಂದು ಪಠ್ಯವನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವಿದು. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಕಡೆ, ಸಿಕ್ಕ ಕಡೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿರುವ ಬಹುಪಾಲು ಅನುವಾದಗಳು ಆ ಒಂದು ವಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದದ್ದು.

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಎರಡು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಇದು. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಎಂಥ ಅಂತರ, ಪರಸ್ಪರ ಅಜ್ಞಾನವಿದೆ ಎಂಬುದೂ ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ-ಉರ್ದುಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗಮವೆಂದರೆ ಅದು ಬರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಾಗಮಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಗಮ. ಈ ನಮ್ಮ ಕಮ್ಮಟ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಈಗ ಈ ನಾಡಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ಇದು. ಈ ಕಮ್ಮಟದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಮಂದಿ ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲಿಗಂತೂ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತುಂಬ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪಾಲುಗೊಂಡ ಉರ್ದು-ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳು. ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಅಪಾರ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ, ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ದುಡಿದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ತಂಡವೇ

ಇದೆ. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಆಗಿನ ನಿರ್ದೇಶಕರು ವಿಠಲಮೂರ್ತಿ, ಖಿಲೀಲುರ್ ರಹಮಾನ್, ಎಚ್.ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್, ಕಾ.ತ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ - ಇವರುಗಳಿಂದಲೇ ಈ ಶಿಬಿರ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು. ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೂಡಾ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ನೆರವಾದರು.

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಈಗಿನ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶ್ರೀ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞರು. ಇದನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಮೆ|| ಪಲ್ಲವಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯದವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಇಡೀ ಪುಸ್ತಕದ ಮುದ್ರಣದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತುಂಬ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಗೆಳೆಯ ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್‌ಗೆ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಮಹಮದ್ ಆಯಾಜ್, ಮಾಹೆರ್ ಮನ್ಸೂರ್, ರಾಜೀವ್ ತಾರಾನಾಥ್, ಮಲ್ಹಾರ್ ಖೈಸರ್ ಅವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು.

ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಪರಿವಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲಸೂಚಿಯ ಬಗೆಗೆ ಒಂದು ಮಾತು. ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಆಂಧಾಲಜಿಗಳು ಕೆಲವು ಉರ್ದು ಲೇಖಕರ ಕಾಲದ ಬಗೆಗೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಅಂಥ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಲೇಖಕರಿಗೂ ಕಾಲಸೂಚಿಗಳಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಅಪಾರ ಉತ್ಸಾಹದ ಜೊತೆಗೆ ದೋಷಗಳು, ಅಪೂರ್ಣತೆಗಳೂ ಇದ್ದೇ ಇವೆ. ಎಲ್ಲ ಸಂಕಲನಕಾರರೂ ಹೊರಲೇ ಬೇಕಾದ ಭಾರ ಅದು. ಅವು ಹಗುರವಾಗುವುದು ಏನಿದ್ದರೂ ಮುಂದಿನವರಲ್ಲಿ.

ನವೆಂಬರ್ ೭, ೧೯೯೦

ಡಿ. ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್
ಅಜೀಜುಲ್ಲಾ ಬೇಗ್

ಮುನ್ನುಡಿ

ಪ್ರಳಯದ ನಡುವಿನ ವಸಂತ

— ಡಿ. ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್

— ೧ —

ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕಳೆದ ೨೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತುಂಬ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದರೆ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ. ಈ ಮಾತು ಹೇಳಲು ತೌಲನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ೧೭೦೦-೧೯೦೦ರ ತನಕದ ಕನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೇ ನೋಡಿ. ಆ ಅವಧಿಯ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ಎದುರಿಸಿದ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲಗಳ, ಹೃದಯವಿದ್ರಾವಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಚಿತ್ರಣವೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆ ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳು ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸ್ವರೂಪದ ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಂಗತಿಗಳು ನಮಗೆ ಎಷ್ಟನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದನ್ನು ಗೈರುಹಾಜರಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಕೂಡಾ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯೊಂದರ ಬಗೆಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇರದುದರಡೆಗೆ ತುಡಿಯುವುದು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹುಚ್ಚುತನ ನಿಜ. ಆದರೆ, ಸಮಾಜವೊಂದರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿರುವ ಅನುಭವ ಸಮಸ್ತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಇಲ್ಲದಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯ ಅರಿವು ವಿನಯವನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಬಲ್ಲದು.

ಕಳೆದ ೨೦೦-೨೫೦ ವರ್ಷಗಳ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಪಲ್ಲಟದ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗೆಗೆ ನಮಗಿನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಘನವಾದ, ವ್ಯಾಪಕವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ವಿಸ್ತಾರ ಹಾಗೂ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಆ ಅನುಭವದ್ದು. ಸರಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪಕ ಬಳಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಮಹಾಭಾರತ ಕಾವ್ಯದ್ದೋ, ಭಾಗವತ ಪುರಾಣದ್ದೋ ಆಗಬಹುದಾದ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನಾಗರಿಕತೆಯೇ ಶಿಥಿಲವಾದ, ನಿರ್ನಾಮವಾದ ಘಟ್ಟ ಇದು. ಅಲ್ಲ, ಅದು ಮತ್ತೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಪಡೆದ ಘಟ್ಟ

ಇದು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ದಟ್ಟ ವಿಷಾದ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ, ಹೊಸದು ಹುಟ್ಟಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಹ್ಲಾದ. ಆಗಾಗ, ಎರಡೂ ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಬೆರೆತು ಹೋಗಿ ಎರಡೂ ಅಲ್ಲದ ಭಾವನಾಸ್ಥಿತಿಯೊಂದು ಹರಳುಗಟ್ಟತೊಡಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಅನುಭವದ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೌನಿ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. (ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದೆ). ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಶರೀಫ ಸಾಹೇಬರ 'ಚಿಟ್ಟಿಯ ಹುಳ ಎದ್ದಾವು ನೋಡೋ' ಅಥವಾ 'ಗಿರಣಿಯ ವಿಸ್ತಾರ ನೋಡಯ್ಯಾ' ಎಂಬಂಥ ರೂಪಕಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಕಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಶರೀಫರ ಆ ಎರಡೂ ರೂಪಕಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ರೂಪಕಗಳು. ಹೊರಗಿನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಬದಲಾವಣೆ ತನಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿರದ ವಿದ್ಯಮಾನ ಎಂಬಂತೆ ನೋಡಿರುವ ರೂಪಕ ಇದು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಶರೀಫರನ್ನು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಕಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಅದು ಜಗ್ಗಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ, ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗಲ್ಲ. ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಬರೀ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ದೊಂಬಿಯಲ್ಲ. ಅದು ಮನೆಯೊಳಗೂ ನುಗ್ಗುವ ಮಾರಿ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕವಿಯನ್ನು ಭಾವುಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಅನಾಥನನ್ನಾಗಿ, ಭಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮಾರಿ. ಈ ಘಟ್ಟದ ಉರ್ದು ಕವಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ ಕವಿಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದೂ ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ. ಚರಿತ್ರೆ ಮಾರಿಯ ಹಾಗೆ ಕಾಣತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇಮಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಸುಂದರ ಕನಸಿನಂತೆ ಹಬ್ಬುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವ-ಕನಸುಗಳೆರಡೂ ಒಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಕನಸಿನೊಳಗೆ ಕೂಡಾ ವಾಸ್ತವ ಕಾಲಿಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರೇಮಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಕೂಡಾ ಇವನನ್ನು ಆಗಾಗ ಬೆಚ್ಚಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರೇಮಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಕನಸಿನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇರೋಣವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲೂ ಅವನಿಗೆ ಅರಕ್ಷಿತತೆ ಕಾಡತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಚರಿತ್ರೆಯ ತಿಕ್ಕಲುತನ, ಜಾಂಚಲ್ಯ, ವಿಕಟ ಅಟ್ಟಹಾಸ ಅಲ್ಲೂ ಮೆರೆಯತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಗಾಲಿಬ್, ಮಿರ್ಜಾತಖೀಮಿರ್, ದರ್ಡ್ ಮುಂತಾದವರ ಕಾವ್ಯದ ಮಹತ್ವ ಇರುವುದು ಇಲ್ಲಿಯೇ. ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ ಪರಿಭಾಷೆ, ಪ್ರತಿಮಾ ಸಮುಚ್ಚಯ ಹಳೆಯದರಂತೆ, ಕವಿಸಮಯದಂತೆ ಕಂಡರೂ ಅವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಉರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮಾರಿ, ಕನಸಿನ ಪ್ರೇಮಿ ಒಬ್ಬರೊಳಗೊಬ್ಬರು ಬೆರೆಯುವುದೇ ಕಾರಣ. ಇದನ್ನು ಓದಿದಾಗ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಕಾವ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ

ಕಾಲಕ್ಕೂ ಹಳಸಲಾಗುವ ಕವಿಸಮಯಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯದೇ ಸರಕು ಸಮರ್ಥ ಕವಿಯ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಜೀವ ತುಂಬಿ ಕುಣಿಯುತ್ತದೆ. ಕಡೇ ಪಕ್ಷ ೧೮-೧೯ನೇ ಶತಮಾನದ ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಾದದ್ದು ಹೀಗೆಯೇ.

ಉರ್ದುಕವಿಗಳಿಗೆ ಚರಿತ್ರೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾರಿಯ ಹಾಗೆ ಕಂಡಿತು ಎಂದೆ. ದೆಹಲಿಯ ವಿನಾಶದ ಬಗ್ಗೆ ಉರ್ದು ಕವಿಗಳು ಬರೆದ ರೀತಿ ಪ್ರಳಯದ ರೂಪಕದಂತೆ ಕಾಣತೊಡಗುತ್ತದೆ. ದೆಹಲಿಯ ಸೋಲು ಎಂದರೆ ಚರಿತ್ರೆಯ ಒಂದು ಯುಗವೇ ಮುಗಿದ ಹಾಗೆ.

ಅಷ್ಟು ಜನ ಕವಿಗಳು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಾಲ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದ್ದಾರು? ಇದು ಬರೀ ಕಾಲದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ, ದೇಶದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಹೌದು. ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮಹಾ ಉತ್ಪಾತಕರ, ಕೂರ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಭಾಗ್ಯವಂತರು, 'ಹುಚ್ಚು ಐರೈಂಡ್' ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದು ಹಣ್ಣು ಮಾಡಿತು' ಎಂಬ ಯೇಟ್ಸನ ಬಗೆಗಿನ ಮಾತು ಇಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪ್ರಖರವಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ಜಿಲ್ ಅಂಥ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮಹಾ ಉತ್ಪಾತಕರ ಕಾಲ, ದೇಶ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಬದುಕಿದ್ದ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ, ಈ ಮಾತು ಸಾಹಿತಿ ವರ್ಗದ ಅಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯ ಸಮರ್ಥನೆಯೂ ಆಗಬಾರದು. ೨೦ನೇ ಶತಮಾನದ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬಂಗಾಲಿ ಲೇಖಕರೊಬ್ಬರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳ ರೀತಿಯ ಪ್ರಳಯರೂಪಿ ಅನುಭವವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಲೋಹಿಯಾ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದು ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿಭೆ ದಟ್ಟವಾಗಿದ್ದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನುಭವಗಳೂ ತುಂಬ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಚರಿತ್ರೆಯ ಉತ್ಪಾತಕರ ಘಟ್ಟಗಳು ಪ್ರತಿಭೆ ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಭೆಯೂ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ್ದು ಎಂಬಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣಯುಗ ನಿರ್ಮಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

೧೮-೧೯ನೇ ಶತಮಾನದ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಚರಿತ್ರೆಯ ಉತ್ಪಾತಕರ ಘಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರತಿಭೆಗಳೆರಡೂ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಅದು ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸುವರ್ಣಯುಗ. ಈ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಮೀರ್ ಹೀಗೆ ಮಾತು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ:

ಪ್ರಳಯ ಲಯದ ಕವಿತೆಯೊಂದು

ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಹರಡಿದೆ.

ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ

ಪ್ರಳಯನಾದ ಮಿಡಿದಿದೆ.

ಉರ್ದು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪ್ರಾರಂಭ ಯಾವಾಗ?

೧೮೯೩ರಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕೇಂದ್ರವಾದಾಗ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸೌರಸೇನಿ, ಬ್ರಿಜ್‌ಭಾಷಾ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಯ ಸಂಪರ್ಕವಾಗಿ ಹೊಸ ಭಾಷೆಯೊಂದು ಹುಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ, ದೇಸೀ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲ ವ್ಯಾಕರಣ, ಚೌಕಟ್ಟು ಹಾಗೇ ಉಳಿದು ಪದಭಂಡಾರ ಮಾತ್ರ ವಿಸ್ತೃತವಾಯಿತು. ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಹಿಂದಿ, ಹಿಂದವಿ, ಬ್ರಿಜ್‌ಭಾಷಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಮೊದಲಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ, ಶಹಜಾನನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (೧೬೨೭-೫೮) ಅದಕ್ಕೆ 'ಉರ್ದು' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂತು. ಉರ್ದು ಎಂಬುದು ಟರ್ಕಿ ಪದ, ಅರ್ಥ; ಸೈನ್ಯ ಶಿಬಿರ ಎಂದು. ಆಗ ಅದು ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಜಮನೆತನಗಳ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಲಿಪಿಯ ಬಳಕೆ ರೂಢಿಗೆ ಬಂತು. ೧೪ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲೇ ಈ ಭಾಷೆ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗುಗಳೊಡನೆ ಬೆರೆತು ಅದಕ್ಕೆ 'ದಖ್ಖಿನಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಬಂತು. ದಕ್ಷಿಣದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಯ ಬದಲಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯೂ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಆರಂಭವೂ ಆಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ, ದಖ್ಖಿನಿ ಅಥವಾ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲೇ ಎನ್ನುತ್ತದೆ ಒಂದು ಗುಂಪು.

ಆದರೆ, ದೆಹಲಿ, ಇಂಡೋ-ಗಂಗಾಪ್ರಸ್ಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಹೊಸ ಭಾಷೆ ದೇವನಾಗರಿಯಲ್ಲೇ ಬರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಉರ್ದುವಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತಿ ಅಹ್ಮದ್ ಅಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಲಿಪಿಯ ಗೊಂದಲದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೊದಲ ಕವಿ ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರು (೧೨೫೩-೧೩೨೫) ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಇದೆ ಎಂದೂ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (ಖುಷ್‌ವಂತ್ ಸಿಂಗ್ ಕೂಡಾ ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರುವೇ ಉರ್ದುವಿನ ಮೊದಲ ಕವಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.) ಆದರೆ, ಅಹ್ಮದ್ ಅಲಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ ೧೨ರಿಂದ ೧೬ನೇ ಶತಮಾನದ ತನಕ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯೊಂದು ನಿರಾತಂಕ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತ್ತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕಬೀರ್‌ದಾಸ್, ಮಿರಾಬಾಯಿ, ಗುರುನಾನಕ್, ಮಾಲಿಕ್ ಮಹಮದ್ ಜೈಸಿ ಮುಂತಾದವರು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದರೂ ಈ ಭಾಷೆ ಉರ್ದುವೇ ಎಂದು ಅಹ್ಮದ್ ಅಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಕೆಲವು ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರಕಾರರ ಪ್ರಕಾರ ದಖ್ಖಿನಿನ ವಲಿ ಕವಿಯೇ ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯದ ಆದಿಕವಿ. ಆತನ ಕಾಲ ೧೬೮೮ರಿಂದ ೧೭೪೧.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಗೊಂದಲಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಇಷ್ಟು: ಈಗ ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದು ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲು ಶುರುವಾದದ್ದು ೧೭ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದಾಚೆಗೆ, ಪರ್ಶಿಯನ್ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದಾಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾಗತೊಡಗಿದವು. ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮೈಗೂಡಿದವು.

ಹದಿನೆಂಟು-ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನಗಳ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಮಧ್ಯಯುಗೀನ ಸಂವೇದನೆ ಆಧುನಿಕ ಸಂವೇದನೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯತೊಡಗಿತು. ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಯುಗ ಕಡೆಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂತು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಇರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಯುಗೀನ ಸಂವೇದನೆಯಿಂದ ಥಟಕ್ಕನೆ ಆಧುನಿಕ ಸಂವೇದನೆಯತ್ತ ಹಾರುತ್ತೇವೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ಸಂವೇದನೆಯಿಂದ ನಾವು ಥಟಕ್ಕನೆ ಹೊರಳುವುದು ಕುವೆಂಪು ಸಂವೇದನೆಗೆ. ಮಧ್ಯಯುಗದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದ ಕಡೆಗೆ ಚರಿತ್ರೆ ನಡೆಯುವುದು ಎಂದರೆ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಸಂಕೀರ್ಣ ಅನುಭವಗಳ ಉಗಮ. ಇಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಸಮಾಧಾನ ಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸಂಕೋಲೆಗಳು ಕಳಚಿ ಬೀಳುವ ಘಟ್ಟ ಅದು. ಸಂದೇಹಗಳು, ಅನುಮಾನಗಳು, ದಂಗೆ, ವೈಚಾರಿಕ ಸ್ಫೋಟ ಎಲ್ಲವೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನುಗ್ಗುವ ಯುಗ ಅದು. ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದ ಉರ್ದುವಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಅನುಭವವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಒಂದು ವಿಷಾದಮಯ, ರೋಮಾಂಚಕ ಯುಗದ ರೂಪಕವನ್ನು ಗಾಲಿಬ್, ಮೀರ್, ಸೌದಾ, ದರ್ಡ್, ಮೊಮೀನ್ ಮುಂತಾದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಬಹುಪಾಲು ಉಳಿದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣದ ಲೋಕವೊಂದನ್ನು ಈ ಕವಿಗಳು ತುಂಬ ಶಕ್ತವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಡುತ್ತಾರೆ.

- ೩ -

ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮೂರು: ಗಜಲ್, ಖಸೀದಾ ಮತ್ತು ಮರ್ಸಿಯಾ. ಮೊದಲನೆಯದು, ಗಜಲ್, ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯದ ರಾಣಿ. ಜನಾಬರು ಮತ್ತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಅಪಾರ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಪಡೆದಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಇದು. ಎರಡನೆಯದು, ಅರಿಸ್ಟೋಕ್ರಟಿಕ್ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ಗಂಭೀರ ಸ್ತುತಿಕಾವ್ಯ. ಮೂರನೆಯದು, ಶೋಕಗೀತ. ಅದರಲ್ಲೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಶೋಕಗೀತ ದೆಹಲಿ ಕಾವ್ಯದ ಯುಗ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಲಖನೌನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂತು.

'ಗಜಲ್' ಎಂದರೆ ಒಂದು ಅರ್ಥ ನಲ್ಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ. ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಥ, ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ಜಿಂಕೆಯ ಆಕ್ರಂದನ. ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಈ ಎರಡೂ ಅರ್ಥಗಳ ಭಾವನಾ ವಿಶೇಷಗಳೂ ಗಜಲ್ ಪ್ರಕಾರದೊಳಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಬೆರೆತಿವೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಗಜಲ್ ಎಂದರೆ ಪ್ರೇಮಗೀತೆ ಮಾತ್ರ ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿರುವುದು. ಗಜಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಭಾಷೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮನಸ್ಥಿತಿ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳು, ತಾತ್ವಿಕ ಸಂಗತಿಗಳು, ಅನುಭವಗಳು ಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ. ಗಜಲ್ ಎನ್ನುವುದು ಅರೇಬಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಪರ್ಶಿಯನ್ ಮೂಲದ್ದು. ನಂತರ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷ ಸಮೃದ್ಧತೆಗೆ ಬಂದ ಪ್ರಕಾರ ಅದು.

ಪರ್ಶಿಯನ್ ಅಥವಾ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಬಗೆಗೆ ಆಳವಾದ ಪರಿಚಯ ಇರದಿದ್ದರೆ ಗಜಲ್ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶೇಷ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಈಚೆಗೆ ನಾವು ಒಗ್ಗಿಹೋಗಿರುವ ಐಕ್ಯತೆ ಗಜಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಅದು ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಎರಡು ಸಾಲುಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಘಟಕಕ್ಕೂ, ಇನ್ನೊಂದು ಘಟಕಕ್ಕೂ ನೇರ ನಿರಂತರತೆ ಇರದೇ ಇರುವುದು ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ. ಆದರೆ, ಅಲ್ಲಿರುವುದು ಮೂಲತಃ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಐಕ್ಯತೆ, ವಾತಾವರಣದ ಐಕ್ಯತೆ. ವಸ್ತುವೊಂದು ತನ್ನ ಬೌದ್ಧಿಕ ತರ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಭಾವನಾ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿರುವ, ಪರಸ್ಪರ ಅಖಂಡವಾಗಿ ಬೆರೆಯಬಲ್ಲ ಭಾವಗಳು ಬೆರೆತು, ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನುಭವ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ಕವನದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮ ಮೂಲತಃ ಹೃದಯಗಮ್ಯವಾದದ್ದು. ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹರಳುಗಟ್ಟುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ. ಮಾಮರ-ಕೋಗಿಲೆ, ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ-ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪುಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿಯಾದರೂ ಅದು ಸ್ಪಷ್ಟ ತರ್ಕದ ಮೇಲೆಯೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಗಜಲ್ ಹಾಗಲ್ಲ. ತುಂಬ ಚೆದುರಿದಂತೆ ಕಾಣುವ ಘಟಕಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಅದರ ಭಾವ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂದಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ ಗಜಲ್‌ಗಳ ತೀವ್ರಾನುಭವ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ಓದುಗರಿಗೆ ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯ ಓದುವಾಗ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯೊಂದು ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅನ್ನದ ರುಚಿಯ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಕೂಡಾ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು ಇಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ.

ಕಾವ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಲೋಕಗ್ರಹಿಕೆಯ ಕ್ರಮಗಳ ದಟ್ಟ ವಿವರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಗಜಲ್ ಇದೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇದು ತೆಳು ಭಾವಾವೇಶದ ಕಾವ್ಯ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಳ್ಳಿಹಾಕುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಗಜಲ್‌ನ ಸಮಗ್ರ ಅನುಭವ ಒಂದು ಇಡೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುಖ್ಯ ವಿವರಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಹೌದು.

ಅಹ್ಮದ್ ಆಲಿ ಗಜಲ್‌ನ ಬಗೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಎಲಿಯಟ್‌ನ ವೇಸ್ಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿನ ರೂಪಕ್ಕೂ ಗಜಲ್‌ನ ಮೂಲರೂಪಕ್ಕೂ ಅನೇಕ ಸಾಮ್ಯಗಳಿವೆ. ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿರದ, ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದ ವಸ್ತು ಪ್ರತಿರೂಪಗಳ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ. ವೇಸ್ಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿನ ಯಶಸ್ಸು ಇರುವುದೇ ಪಶ್ಚಿಮದ ತಾರ್ಕಿಕ ರೀತಿಯ ಆತ್ಯಂತಿಕ ಯಶಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ಒಂದು ಪ್ರಬಲ ಬೌದ್ಧಿಕ ತರ್ಕ ವೇಸ್ಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿನ ಭಿನ್ನದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ, ಗಜಲ್‌ನ ಕ್ರಮ ಭಾವನಾ ಸಮಗ್ರೀಕರಣ. ಸಾಮ್ಯವಿದ್ದರೂ ಎರಡರ ಸಮಗ್ರೀಕರಣದ ಕ್ರಮಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ.

- ೫ -

ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದೆ : ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯದ ಬಂಗಾರದ ಪರಂಪರೆ ೧೮-೧೯ನೇ ಶತಮಾನದ್ದು. ಅದರ ಪ್ರಮುಖ ವಸ್ತು ಪ್ರೇಮ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವೊಂದು ಮನಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ, ಜೀವನದರ್ಶನವಾಗಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಅನುಭವಗಳು ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪಕಗಳು ಅಥವಾ 'ಕವಿಸಮಯ'ಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ. (ಇವು ಗಜಲ್‌ನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ.) ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ರೂಪಕಗಳು ಹೀಗಿವೆ: ಪ್ರೇಮಿ ಹೃದಯವೊಂದು ಗೂಡು, ವಿಧಿಯೆಂಬ ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆದು ಅದು ಚೂರಾಗುತ್ತದೆ. ಗುಲಾಬಿ ಮತ್ತು ಬುಲ್‌ಬುಲ್. ದೀಪ ಮತ್ತು ಪತಂಗ. ರಣಹದ್ದು ಮತ್ತು ಹಕ್ಕಿ.

ಇಲ್ಲಿ ವಸಂತವಂತೂ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಕರೆಯುತ್ತದೆ. ವಸಂತವೇ ಜೀವನದ ದೊಡ್ಡ ಹಂಬಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ವಸಂತ ಋತುವಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಕವಿಯ ಹಟ. ಆದರೆ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಎಲ್ಲ ವೈಷಮ್ಯಗಳು ಮಾಯವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿ. ವಸಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ತೋಟದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಸ್ವರ್ಗ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕವಿಯೊಬ್ಬ ಹಾಡಿದ: 'ವಸಂತ, ನೀನು ಋತುವಲ್ಲ; ಶಾಶ್ವತ ಕನಸು, ಹಂಬಲ.' ಇದೊಂದು ಭೋಗ

ಭೂಮಿ. ಆದರೆ, ಈ ಭೂಮಿಯ ನರಕದ ಮಧ್ಯೆ ವಸಂತಕ್ಕೆ ಹಂಬಲಿಸುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ವಿಹ್ವಲತೆ, ಕನಸಿನ ಗುಣ ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ನಲ್ಲಿಯೇ ವಸಂತ. ಹೀಗೆ ಬಹುಮುಖೀ ಅರ್ಥಗಳು ಹೊಳೆಹೊಳೆಯತೊಡಗುತ್ತವೆ.

ಬರೀ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಉರ್ದು ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೊದಲ ಆಧುನಿಕ ಗದ್ಯಕಥನ 'ಬಾಗ್ ಓ ಬಹಾರ್' (೧೮೦೧)ನಲ್ಲೂ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ವಸಂತವೇ.

- ೬ -

೨೦ನೇ ಶತಮಾನದ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಳಿದ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೀತಿಗಳ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನೇ ಕಂಡಿದೆ. ಆದರೆ, ಉಳಿದ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಠ ಎಂಬಂತೆ ತನ್ನ ದೇಸಿ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಗಜಲ್ ಅಂತೂ ಮತ್ತೆ ಉಳಿದು, ಬೆಳೆದು ಬಂದ ರೀತಿ ಕೂಡಾ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದದ್ದೇ. ಇಕ್ಬಾಲ್‌ರಂಥ ನವೋದಯ ಕವಿ ಗಜಲ್ ಅನ್ನು ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಅನುಭವಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಗಜಲ್ ವಿರೋಧಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದವು. ನಮ್ಮ ನವೋದಯಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯದ ಇಕ್ಬಾಲ್ ಯುಗಕ್ಕೂ ಅನೇಕ ಸಾಮ್ಯಗಳಿವೆ. ನಂತರ ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ 'ಪ್ರಗತಿಶೀಲ', 'ನವ್ಯ' ಚಳುವಳಿಗಳು ಕೂಡಾ ಬೆಳೆದುಬಂದವು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಂಕಲನದೊಳಗೇ ಕಾಣಬಹುದು. ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಕಥಾ ಸಂಕಲನ 'ಅಂಗಾರೆ' ಕೂಡಾ ಉರ್ದುವಿನದೇ.

- ೭ -

ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮ್ಯ ಹೊಂದಿರುವಂಥದ್ದು. ಸ್ವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಅನ್ಯದ ನಡುವಣ ಸಂಘರ್ಷ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಕನ್ನಡದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಸ್ವಂತಿಕೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲೆಸೆದರೆ, ಉರ್ದುವಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗಳು ಅದೇ ಬಗೆಯ ಸವಾಲನ್ನು ಎಸೆದವು. (ಇಲ್ಲಿ ತಮಾಷೆಯ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಉರ್ದುವಿನ ಅತಿಯಾದ ಪರ್ಷಿಯನೀಕರಣ ನಡೆದದ್ದು ಮೊಘಲ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಿಂದೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು.)

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ, ವರ್ಣರಂಜಿತವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ

ಪ್ರಭಾವದ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗತಿಗಳನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿಬಿಟ್ಟವು. ಆದರೆ, ಉರ್ದು ಮಾತ್ರ ಹಲ ಹಿಡಿದು ತನ್ನ ಮೂಲರೂಪ, ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದು ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ. ಪಶ್ಚಿಮದ ಆಕರ್ಷಣೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿದೆಯೋ, ಅಷ್ಟೇ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಢ ವಿರೋಧವೂ ಇದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ವಸಾಹತೀಕರಣದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಬೇರೆಯೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಪಶ್ಚಿಮದ ಮನಸ್ಸು ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲರೂಪಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ರೀತಿ, ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲೂ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ರೀತಿಗಳು ಆಳವಾದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಹ. ಕಾರಣ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಒಟ್ಟು ಭಾರತೀಯ ಅಥವಾ ಪೌರಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂಥವು.

೧೮೧೩ರಲ್ಲಿ ಉರ್ದುವಿನ ಮೊದಲ ತಲೆಮಾರಿನ ಆಧುನಿಕ ಕಥನ, ಕಾದಂಬರಿಯಾದ 'ಬಾಗ್ ಓ ಬಹಾರ್' ಅನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲೇಖಕಿಯೊಬ್ಬರು ಆ ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಇಡೀ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಹೀಗೆ: ಈ 'ಬಾಗ್ ಓ ಬಹಾರ್' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಥೆ ಇನ್ನೊಂದರೊಳಗೆ ಬೆರೆತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಥೆಗಳೂ ಒಂದೇ ಧರ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದು ಪ್ಲಾಟ್‌ನ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಪಾತ್ರ, ಉದ್ದೇಶ, ಘಟನೆಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡ ಗೊಂದಲವಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಅಯೋಮಯ. 'ಓರಿಯಂಟಲ್ ಕಥನ'ದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಗೋಜಲು ಇದು. ಅದೇ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಲೇಖಕನೂ ಅದೇ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ 'ಓರಿಯಂಟಲ್ ಕಥನ' ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಇದೇ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇ ಈ ರೀತಿಯ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಕಥನಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ. ಮೀರ್ ಉಮ್ಮತ್ ಎಂಬ ಲೇಖಕನ ಕಥನ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಅತಿಮಾನುಷ, ಅಲೌಕಿಕ ಘಟನೆಗಳೊಂದಿಗೂ ತುಂಬ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಕಾದಂಬರಿ ಪೂರ್ವದ ಕಥಾನಕಗಳು ಹೀಗೆಯೇ ಇದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ 'ಓರಿಯಂಟಲ್ ಕಥನ'ಗಳೇ ಕಣ್ಮರೆಯಾದವು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಅಂತಿಮ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಅದು.

- ೮ -

ಚಿಕ್ಕ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯೊಂದರ ಮುಖ್ಯ ಸತ್ವವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದೂ ದೂರವಿರುವ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟ. ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯದೊಂದಿಗಿನ ತೀವ್ರ ಅನುಸಂಧಾನ ಕಾವ್ಯದ ಬಗೆಗಿನ ನನ್ನ ಅನೇಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮಬುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.

ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೯೦ರ ಅನುವಾದ ಶಿಬಿರ ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ತುಂಬ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಿನ ಹದವಾದ ಬಿಸಿನಿನಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯದ ಮನಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದು ತುಂಬ ಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಉಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ನನಗಿನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ: ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೨ರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲರೂಪಕವಾದ ವಸಂತದ ಅರ್ಥ ಥಟ್ಟನೆ ಎದುರಾದಾಗ ಹುಟ್ಟಿದ ಗೊಂದಲ, ಸಂಭ್ರಮ !

- ೯ -

ಈ ಮುನ್ನುಡಿ ಕಲ್ಕತ್ತ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಗೆಳೆಯ ಕುಮಾರಪ್ಪನವರಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು. ಕಲ್ಕತ್ತೆಯ ಆ ಹಳೆಯ ಮೋಹಕ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ತುಂಬ ಅಪರೂಪದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಕುಮಾರಪ್ಪ ನನಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಹೊಸಲೋಕವನ್ನೆ ತೆರೆದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಯತನಕ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಭಾವುಕ ಅನುಭವವಾಗಿದ್ದದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿಯ, ಜ್ಞಾನದ ಚೌಕಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಜೊತೆಗೆ, ಕಲ್ಕತ್ತಕ್ಕೆ ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವೂ ಇದೆ. ಗಾಲಿಬ್ ಬಂದು ಈ ಮಹಾನಗರದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಮೋಹಿಯಾಗಿ, ಆರ್ತನಾಗಿ ಅಲೆದಾಡಿದ್ದ! ಕಲ್ಕತ್ತೆಯ ಭೇಟಿ ಅವನ ಜೀವನದ ದೊಡ್ಡ ತಿರುವು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಉರ್ದುವಿನ ಆಧುನಿಕ ಗದ್ಯ ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದೇ ಫೋರ್ಟ್ ವಿಲಿಯಂ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ. ಆ ಎಲ್ಲ ನೆನಪುಗಳು ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮುತ್ತತೊಡಗಿದವು.

ಮುಂದೆ ಈ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತ, ಢಾಕಾ, ಬೆಂಗಳೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದೆ. ಈ ತಿಂಗಳುಗಳ ಪ್ರಳಯದಂಥ ಕೋಮು ಹಿಂಸೆಯಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯದ ಅನುಭವ ಮತ್ತಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ, ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಕಾಡತೊಡಗಿತು. ಅದಕ್ಕೆಂದೇ ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯ ಎಂದರೆ "ಪ್ರಳಯದ ನಡುವಿನ ವಸಂತ" ಎನ್ನಿಸಿತು.

ಕೆಲವು ಸಹಾಯಕ ಗ್ರಂಥಗಳು :

೧. ಅಹ್ಮದ್ ಆಲಿ, ದಿ ಗೋಲ್ಡನ್ ಟ್ರಿಡೆಷನ್, (ಕೊಲಂಬಿಯ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರೆಸ್, ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್, ೧೯೭೩).
೨. ಮಹಮದ್ ಸಾದಿಕ್, ಎ ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ಉರ್ದು ಲಿಟರೇಚರ್ (ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ದೆಹಲಿ, ೧೯೮೪).
೩. ಶಾಯಿಸ್ತಾ ಅಖ್ತರ್ ಬಾನು, ಕ್ರಿಟಿಕಲ್ ಸರ್ವೆ ಆಫ್ ದಿ ಡೆವೆಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ದಿ ಉರ್ದು ನಾವೆಲ್ (ಲಾಂಗ್‌ಮನ್, ಲಂಡನ್ ೧೯೮೫).
೪. ಸರ್ದಾರ್ ಜಾಫಿ, ಕುರತಲೆನ್ ಹೈದರ್, ಗಾಲಿಬ್ ಅಂಡ್ ಹಿಸ್ ಪೊಯಿಟ್ರಿ (ಪಾಪ್ಯುಲರ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬಾಂಬೆ, ೧೯೭೦).
೫. ಬೈದರ್ ಬಖ್ತಾ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಥಲೀನ್ ಗ್ರಾಂಟ್, ಆನ್ ಆಂಥಾಲಜಿ ಆಫ್ ಮಾಡರ್ನ್ ಉರ್ದು ಪೊಯಿಟ್ರಿ (ದೆಹಲಿ, ೧೯೮೪).
೬. ಫಜಲ್ ಮಹಮೂದ್ ಅಸಿರಿ, ಸ್ಟಡೀಸ್ ಇನ್ ಉರ್ದು ಲಿಟರೇಚರ್ (ವಿಶ್ವಭಾರತಿ, ಕಲ್ಕತ್ತ, ೧೯೫೪).
೭. ಅಬ್ದುಲ್ ಖಾದಿರ್, ಫೇಮಸ್ ಉರ್ದು ಪೊಯಿಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೈಟರ್ಸ್ (ನ್ಯೂ ಬುಕ್ ಸೊಸೈಟಿ ಲಾಹೋರ್, ೧೯೪೭).
೮. ಶೇಕ್ ಅಬ್ದುಲ್ ಖಾದಿರ್, ಉರ್ದು ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್ ಅಂಡ್ ಲಿಟರೇಚರ್ (ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಅಲಹಾಬಾದ್, ಅಲಹಾಬಾದ್, ೧೯೪೨)
೯. ಎಸ್. ಎನ್. ಫರೀದಿ, ಹಿಂದೂ ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ಉರ್ದು ಲಿಟರೇಚರ್ (ರಾಮಪ್ರಸಾದ್ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್, ಆಗ್ರಾ, ೧೯೬೬).
೧೦. ಎನ್. ಎಸ್. ಗೋರೆಕರ್, ಗ್ಲಿಂಪ್ಸ್ ಆಫ್ ಉರ್ದು ಲಿಟರೇಚರ್ (ಜೈಕೊ, ಬಾಂಬೆ, ೧೯೬೧).
೧೧. ಆನ್ ಮೇರಿ ಷಿಮೆಲ್, ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಲಿಟರೇಚರ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (ಆ್ಯಟೊ ಹಾರೊಸೊವಿಟ್ಜ್, ಲಿಸ್‌ಬೆಡನ್, ೧೯೭೩).
೧೨. ಎಡಿತ್ ಎಫ್. ಪ್ಯಾರಿ, ದಿ ಸ್ಟೋರೀಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಬಾಗ್ ಒ ಬಹಾರ್ (ಅಲೆನ್ ಅಂಡ್ ಕೊ., ಕಲ್ಕತ್ತ, ೧೮೯೦).

ಗಜಲ್ :

ಲೋಕದಲಿ ಹೃದಯವನು ಹುಡುಕುವವರಿಲ್ಲ

– ಮೀರ್ ತಖೀ ಮೀರ್

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೃದಯವನು ಹುಡುಕುವವರಿಲ್ಲ
ನಮ್ಮನ್ನು, ಹೃದಯವನು, ಕೊಳ್ಳುವವರಿಲ್ಲ.

ಸತ್ಯವನ್ನರಸುವುದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ನಿನಗೆ, ತಿಳಿದಾಗ
ಲೋಕವೇ ಪರಮಾಪ್ತ ನಿನಗೆ, ಮಿತ್ರರೇಕಿಲ್ಲ?

ನಿನ್ನಲಂಕೃತ ಹಸ್ತ ಪರಹಸ್ತದಲ್ಲಿ
ಅದರಿಂದ ನೋಯದವರೊಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ.

ನಿನ್ನ ಬಾಗಿಲಬಳಿಯ ಚಿತ್ರದಂತುಳಿದು
ನಿನ್ನ ಮೆಹಫಿಲಿ* ನೊಳಗೆ ಜಾಗ ನನಗಿಲ್ಲ.

ನೀ ಗಾಯಗೊಳಿಸಿರುವಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೃದಯ
ನಿನ್ನ ನೋಟದ ಬಾಣ ತಾಕದವರಿಲ್ಲ.

ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗಿದ್ದಾರೆ ನಿರುಪಯೋಗಿಗಳೂ
ಮುಳ್ಳು ಇಲ್ಲದ ಹೂವು ತೋಟದೊಳಗಿಲ್ಲ.

ನಿನಗಾಗಿ ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಉಸಿರು
ನನ್ನ ಮೈಮೇಲಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ.

ಖಿಡ್ಕವನು ಬಳಸಿಲ್ಲ ಮೀರ ತಖೀಮೀರ
ತಾನು ಕೊಲುವಂಥವರ ಅವನು ಕಂಡಿಲ್ಲ.

ಅನು : ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ

* 'ಮೆಹಫಿಲ್' : ಈ ಪದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಾನ ಪದ ಇಲ್ಲ. ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ, ಇದೊಂದು 'ಅಂತರಂಗಕೂಟ' ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು.

ಗಜಲ್ :

ಈ ನಮ್ಮ ಇರವೊಂದು ನೀರ ಮೇಲಣ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ

– ಮೀರ್ ತಖೀ ಮೀರ್

ಈ ನಮ್ಮ ಇರವೊಂದು ನೀರ ಮೇಲಣ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ
ಈ ನಮ್ಮ ಬಡಿವಾರ ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯಂತೆ.

ಹೇಗೆ ಬಣ್ಣಿಸಲಿ ಅವಳ ತುಟಿಯ ಕೋಮಲತೆ
ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮೃದು ಮಧುರ ಗುಲಾಬಿ ದಳಗಳಂತೆ.

ಅಲೆಯುವೆನು ಆ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ
ಉರಿಯುವೆನು ತಹತಹಿಸಿ ತಪ್ಪನಂತೆ.

ನಾನು ನುಡಿದಾಕ್ಷಣವೆ ಆ ದನಿಯು ಉಸುರುವುದು
"ಅಗೋ ಅತ್ತ ಕರೆವೆss ಕೊರಳು ಆ ಅಲೆಮಾರಿಯದು"

ನನ್ನದೆಯು ನೋವಿನಲಿ ಹತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರಬಹುದು
ಎಷ್ಟೋ ತಾಸುಗಳಿಂದ ಉರಿವ ಮಾಂಸದ ವಾಸನೆ ಸುತ್ತ ಹಬ್ಬಿಹುದು.

ಮೀರ್, ಆ ಅರೆನಿಮೀಲಿತ ನೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ
ಅಡಗಿರುವ ಅಮಲೆಲ್ಲ ಇತ್ತು ಮಧು ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿ.

ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್

ಗಜಲ್ :

ನಾನು ಮಾಡಿದುದೆಲ್ಲ ತಲೆಕೆಳಗಾಯಿತು

- ಮೀರ್ ತಖೀ ಮೀರ್

ನಾನು ಮಾಡಿದುದೆಲ್ಲ ತಲೆಕೆಳಗಾಯಿತು
ಯಾವ ಮದ್ದೂ ಗುಣವ ತರದಾಯಿತು.

ನೋಡಿದೆಯ ನನ್ನೆದೆಗೆ ಹಬ್ಬಿದೀ ಖಾಯಿಲೆಯ
ಅದು ಕಡೆಗೆ ನನ್ನನ್ನೆ ಕಬಳಿಸಿದ ಪರಿಯ.

ಹರೆಯದಾ ದಿನಗಳು ಅಳುವಿನಲಿ ಕಳೆದವು
ಮುಪ್ಪಿನಲಿ ಕಣ್ಣುಗಳ ರೆಪ್ಪೆಗಳು ಬಿಗಿದವು.

ಮುಚ್ಚಲಾರದೆ ಕಣ್ಣು ಇರುಳಿಡೀ ತೆರೆದಿದ್ದವು
ಬೆಳಕು ಹರಿಯುವ ಗಳಿಗೆ ಎವೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡವು.

ಸೂತ್ರಧಾರಿಯು ನೀನು ನಮ್ಮಂಥ ದುರ್ಬಲರ ಸುಮ್ಮನೆ ದೂರುತ್ತೀಯೆ
ನಿನ್ನಿಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ನೀನು ಮಾಡುತ್ತೀಯೆ
ಅಪಕೀರ್ತಿ ಹೊರೆ ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಹೇರುತ್ತೀಯೆ.

ದಟ್ಟ ಹುಚ್ಚಿನೊಳಗು ಕೂಡ ಸಭ್ಯತೆಯ ಗೆರೆ ಮೀರಿದವನಲ್ಲ ನಾನು
ಸಖಿಗಾಗಿ ಮೈಲಿ ಮೈಲಿ ಅಲೆದಾಡಿದೆ ನಾನು
ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗು ಮಂಡಿಯೂರಿ ಅಂಗಲಾಚಿದೆ ನಾನು.

ಇರುಳು ಮದಿರಾಗ್ಯಹದಲಿ ಕಳೆದ ಶೇಖ್‌ಜೀ ಬೆತ್ತಲೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ
ಮಸೀದಿಗೆ

ಕುಡಿಕುಡಿದು ಚಿತ್ತಾಗಿ ಜುಬ್ಬಾ ಶಾಲು ಕುರ್ತಾ ಟೋಪಿ ಹಂಚಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ
ಕಂಡಕಂಡೋರಿಗೆ.

ಜಗದ ಕಾರುಬಾರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೆ ನನ್ನ ಪಾತ್ರವಿಹುದು
ಅಳುತಳುತ ರಾತ್ರಿಯನು ಬೆಳಗಾಗಿಸುವುದು,

ೳ/ಉದುಢ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಹೇಗೋ ದಿನದೂಡಿ ಸಂಜೆಯಾಗಿರುವುದು.

ಇನ್ನು, ಏನು ಕೇಳುತ್ತೀರಿ ಮೀರನ ಧರ್ಮವ ಕುರಿತು
ಇಸ್ಲಾಮನ್ನೆಂದೋ ತೊರೆದು ವಿಭೂತಿ ಬಳಿದಿದ್ದಾನೆ
ಗುಡಿಯೊಳಗೆ ಕೂತು !

ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್

ಗಜಲ್ :

ಆಗಸದಲಿ ಅರಳಿದೆ ಅರುಣಗೆಂಪಿನ ಪುಷ್ಪವನ

- ಮೀರ್ ಅನೀಸ್

ಆಗಸದಲಿ ಅರಳಿದೆ ಅರುಣಗೆಂಪಿನ ಪುಷ್ಪವನ
ರಾತ್ರಿ ಬಂದಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಶಿಶಿರ, ಬೆಳಗು ವಸಂತಾಗಮನ.
ಬೆಳಗಿನ ಸ್ವಾಗತಕೆ ನಭ ನಿವಾಳಿಸಿದೆ ಹೊನ್ನ ಚಿಕ್ಕೆ ಗಣ
ದೇವ ಧ್ಯಾನದಲಾಗ ಮಗ್ನರಾದರು ಎಲ್ಲ ಭಕ್ತಜನ.
ನೀಲಿ ಆಗಸದಲಿ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಸೂರ್ಯಕಿರಣ
ಉಪವನದಿ ಅರಳಿರುವ ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನ ವರ್ಣ.
ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸುಳಿಯುವ ನಸುಕಿನ ಗಾಳಿಯ ಚಿಲ್ಲಾಟ
ಬಿಟ್ಟು ಕೇಳುತಿದೆ ಬೆಳಗ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸವಿದನಿಯಾಟ.
ಹೊಳೆವ ಹೊಳೆ ತರಂಗಗಳು ಹೊಯ್ದಾಡುತಿವೆ
ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ತಂಪುಹವೆ.
ಇಬ್ಬನಿಯ ಕುಡಿ ಕುಡಿದು ಹಸಿರು ಹೆಚ್ಚಿದ ನೆಲವು
ಕಾಡಿನುಡಿ ತುಂಬ ಮುತ್ತುಗಳು ಹಲವು.

ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಗಜಲ್ :

ಸಖಿ ನಿನ್ನ ಕೇರಿಯಲಿ ತಂಗಾಳಿ ಮೆಲುಗಾಳಿ

- ಸೌದಾ

ಸಖಿ, ನಿನ್ನ ಕೇರಿಯಲಿ ತಂಗಾಳಿ ಮೆಲುಗಾಳಿ,
ಸ್ವಲ್ಪ ನನ್ನೆಡೆ ಹೊರಳು, ನೀನು ಪ್ರೀತಿಯ ತಾಳಿ.
ಗರ್ವಿಷ್ಟೆ, ಕಟುಕಿ ನೀ, ನಮ್ರತೆಯ ಪ್ರತಿಮೆ ನಾ,
ಇದಕೊಂದು ಕೊನೆಯುಂಟೆ ಹೇಳು ಪ್ರೀತಿಯ ತಾಳಿ.
ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಗಳಲಿ ಗೀತದಲಿ ಮಗ್ನ ನಾ,
ನಿಜ, ಹೃದಯ ನರಳುವುದ ಕೇಳು ಪ್ರೀತಿಯ ತಾಳಿ.
ದೂರು ಹೇಳುವುದೊಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಲೋಕದ ರೂಢಿ,
ಸಾಧ್ಯ ನಮ್ಮೊಳಗಿರುವು, ನೋಡು ಪ್ರೀತಿಯ ತಾಳಿ.
ಕೈದಿಗಳ ಕಾಡುವುದು ಪ್ರೀತಿಯಲಿ, ಎಲೊ, ಬೇಡ,
ಉರಿವ ಹಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲಿ ಹೇಳು ಪ್ರೀತಿಯ ತಾಳಿ.
ಎಚ್ಚರದಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡು ಮುಳ್ಳಡವಿಯಲಿ ಮಜನು,
ಬರಿಗಾಲ ಸೌದನನು ನೋಡು ಪ್ರೀತಿಯ ತಾಳಿ.

ಅನು : ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಗಜಲ್ :

ಹೇಳು ಗಗನವೇ ಹೇಳು, ನಾನಿನ್ನು ಯಾವ ಬಯಕೆಯ
ಹುಡುಕಲಿ?

- ಖ್ವಾಜಾಮೀರ್ ದರ್ದ್

ಹೇಳು ಗಗನವೇ ಹೇಳು, ನಾನಿನ್ನು ಯಾವ ಬಯಕೆಯ ಹುಡುಕಲಿ?
ಏನೊಂದೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ನಾನು ಬಯಸುವುದು ಈ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲಿ.

ಕೇಳು ಶೇಖನೆ ಕೇಳು ತರ್ದಾಮನಿಯಿ^೧ ಗೊಡವೆ ನಿನಗೇಕೆ
ತೊರೆದುಬಿಡು

ತರ್ದಾಮನಿಯ ಹಿಂಡಿ ಹನಿದಂಥ ಹನಿಗಳಲಿ ವರುಪಿ^೨
ಮಾಡಲುನಿಂತ

ದೇವಗಣಗಳ ಸಾಲು ನೋಡು !

ತೆರೆದ ಕನ್ನಡಿಯಾದರು ನಾನು ಜನ ದೂರವಿರಿಸುವರು
ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಖಕೊಟ್ಟು ದಿಟ್ಟಿಸಲು ಅವರು ಮುಖ ತಿರುಗಿಸುವರು.

ಹೂವು ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ ನಾನು ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ
ಯಾಕೆ ಬಯಸಲಿ ಜಗದ ಈ ರಂಗು ಗಂಧವೆಲ್ಲ?

ನನ್ನ ಈ ಕರೆಯ ಊರ ಧರ್ಮಭೀರುಗಳೆಲ್ಲ ಕೇಳಲಿ
ದರ್ದ್, ಮಧುಪಾನಿಗಳ ಕೈಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಅವರು ಬಯತ್^೩
ಮಾಡಲಿ !

ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್

ಟಿಪ್ಪಣಿ :

೧. ಮದಿರೆ ಚೆಲ್ಲಿ ಒದ್ದೆಯಾದ ಕುರ್ತಾದ ಕೆಳಭಾಗ.

೨. ನಮಾಜಿಗೆ ಮುನ್ನ ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ.

೩. ಹಿರಿಯರ ಕೈಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಗುರುವನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯೆ.

ಗಜಲ್ :

ನನ್ನ ನಿಟ್ಟುಸಿರು
ಫಲಬಿಡಲಾರದು ನಾನು ಸಾಯುವತನಕ

- ಗಾಲಿಬ್

ನನ್ನ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಫಲಬಿಡಲಾರದು ನಾನು ಸಾಯುವತನಕ
ಯಾರು ಬದುಕುವರು ನಿನ್ನ ಕುರುಳುಗಳು ಕೈಗೆಟುಕುವ ತನಕ.

ಪ್ರೀತಿಯು ಸಿಕ್ಕಲು ತಾಳ್ಮೆಯು ಬೇಕು, ಆಸೆಗೊ ತಹತಹ, ಕಾತರ,
ಹೃದಯಕ್ಕೆಂತಹ ರಂಗನು ಕೊಡಲಿ ರಕ್ತವಾಗುವತನಕ.

ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನಿನಗಸಡ್ಡೆಯಿಲ್ಲ, ಇದ್ದರು ನನಗೇನು
ಮಣ್ಣಾಗದೆ ನಾನುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಸುದ್ದಿಯು ನಿನಗೆ ಸಿಗುವತನಕ.

ಸೂರ್ಯನ ದೃಷ್ಟಿಯು ತಾಕಿದ ಕೂಡಲೆ ಇಬ್ಬನಿ ಬದುಕಿಗೆ ಕೊನೆ
ನಾನುಳಿಯುವೆ ನಿನ್ನೊಲವಿನದೃಷ್ಟಿ ತಾಕದಿರುವ ತನಕ.

ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೆ, ಬದುಕಿನ ಅವಧಿ ಒಂದು ನೋಟದಷ್ಟು
ಈ ಹಬ್ಬದ ಈ ಗದ್ದಲವೆಲ್ಲ ಕಿಡಿಯು ಕುಣಿಯುವತನಕ.

ಬದುಕಿನ ದುಃಖಕ್ಕೆನಿದೆ ಮದ್ದು, ಅಸದ್, ಸಾವನುಳಿದು
ಹೇಗೋ ಮೇಣದಬತ್ತಿ ಉರಿಯುವುದು ಬೆಳಗಾಗುವ ತನಕ.

ಅನು : ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ

ಗಜಲ್ :

ಯಾವ ಮದ್ದಿಗು ನನ್ನ ನೋವು ಋಣಿಯಾಗಿಲ್ಲ

- ಗಾಲಿಬ್

ಯಾವ ಮದ್ದಿಗು ನನ್ನ ನೋವು ಋಣಿಯಾಗಿಲ್ಲ
ಗುಣವಾಗಲೂ ಇಲ್ಲ, ಒಳಿತಾಯಿತಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಎದುರಾಳಿಗಳ ಸೇರಿಸುತ್ತಿರುವಿ
ನಗೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿರುವಿ ದೂರುಗಳನೆಲ್ಲ.

ನನ್ನ ನಸೀಬನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಿ
ನಿನ್ನ ಖಂಜೀರದಲಿ ನೀನಿರಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಎಷ್ಟು ಸಿಹಿ ನಿನ್ನ ತುಟಿ ಎದುರಾಳಿಗಳಿಗೆ
ದುರುಪಯೋಗವು ಕೂಡ ಕೆಲವಿನಿಲ್ಲ.

ನೀ ಬರುವಿ ಎಂದಿಂದು ಬಿಸಿಸುದ್ದಿ ಬಂತು
ಹರಕು ಚಾಪೆಯು ಕೂಡ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇಲ್ಲ,

ನಮ್ಮೂದನೇ ನಾನು ಪಾರ್ಥಿಸುವ ದೇವ?
ನನ್ನ ಬದುಕಿನಲೇನೂ ಒಳಿತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅವನಿತ್ತ ಪ್ರಾಣವನು ಅವನಿಗೇ ಕೊಟ್ಟೆ
ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರು ಅಷ್ಟು ಸಾಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಘಾಯ ತುಸುಮಾಡಿತ್ತು, ರಕ್ತ ಒಸರುತ್ತಿತ್ತು
ಕೆಲಸ ನಿಂತದ್ದೇನೂ ಒಳಿತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ನನ್ನೊಲವನೊಪ್ಪಿದ್ದು ಎಂಥಾದರೋಡೆ
ಹೃದಯವನ್ನೇ ಕೊಂಡು ಕೈಕೊಟ್ಟೆನಲ್ಲ.

"ಏನಾದರೂ ಓದಿ" ಅನ್ನುವರು ಜನರು
"ಇಂದು ಗಾಲಿಬ್ ಗಜಲ ಹಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ"

ಗಜಲ್ :

ನೀನು ಎಂದಿಗೂ ನನ್ನವನಾಗಲಿಲ್ಲ

— ಮೋಮೀನ್

ನೀನು ಎಂದಿಗೂ ನನ್ನವನಾಗಲಿಲ್ಲ

ಇಲ್ಲದಿರೆ ಈ ಜಗದಿ ಏನಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ !

ನೀನು ನನ್ನ ಬಳಿ ನನ್ನೊಳಗೇ ಇರುವೆ

ಅನ್ಯರಿರದಾಗ ಮಾತ್ರ ನೀ ಸದಾ ಇರುವೆ.

ಸಹನೆಯಲ್ಲದೆ ಹೃದಯಕೆ ಬೇರೆ ಔಷಧಿ ಉಂಟೇ?

ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಅದು ದೊರಕುವುದು ಉಂಟೇ?

ಬೆರಗಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮೋಜು ನೋಡಿದವು

ಬಲು ಹೊತ್ತು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ನೋಡಿದವು.

ಬದುಕಿನಲಿ ವಿರಹವೇ ಒಂದು ಸಾವು

ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದೇ ಪ್ರಾಣದಾತ.

ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಬಂಧಿತಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ

ಮಿತ್ರ, ಬಂಧನವಲ್ಲ ಪ್ರೀತಿ, ಬದುಕು ಬಂಧನ.

ಈಗ ಬಂದಿರುವಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಲಿ ಶವ ನೋಡಲು

ಓ ಬದುಕೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಗೆ ಪಡೆಯಲಿ ನಿನ್ನ?

ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಗಜಲ್ :

ಯಾಕಿಷ್ಟು ಗಲಾಟೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಕುಡಿದಿರುವೆ

– ಅಕ್ಬರ್ ಇಲಹಾಬಾದೀ

ಯಾಕಿಷ್ಟು ಗಲಾಟೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಕುಡಿದಿರುವೆ
ಕಳವಲ್ಲ, ಕನ್ನವನಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಬರಿ ಕುಡಿದಿರುವೆ.

ಹೃದಯ ದೂರ ಉಳಿವ ಸುರೆ ಬೇಡೆನಗೆ
ಹೃದಯದಾಳಕೆ ಸೆಳೆವ ಸುರೆ ಬೇಕೆನಗೆ.

ಪ್ರೀತಿಯೇ, ಕುಡಿ ಅದೇ ಮಧು, ಉತ್ಸಾಹ ಮಲಗಿಬಿಡು
ದೃಷ್ಟಿ ಅತಿಥಿಯು ಈಗ ಹೊಳೆವ ಮಿಂಚಾಗಿಹನು.

ಅಣು ಅಣುವು ಮಿನುಗುತ್ತವೆ ದೇವರ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ
ಪ್ರತಿಬಸಿರು ಹೇಳುವುದು ನಾವಿದ್ದರೇ ದೇವಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದು.

ಸೂರ್ಯಗಂಟಿದ ಕಲಂಕ ಪ್ರಕೃತಿ ಚಮತ್ಕಾರ
ಮೂರ್ತಿ ಕಾಫಿರ್‌ಎಂದರೆ ನನ್ನ, ದೇವರಿಚ್ಛೆ.

ಶಿಕ್ಷಣದ ಗೊಂದಲವು ಅದೆಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಗದ್ದಲವು
ಪ್ರಗತಿ ಮಾತ್ರ ಸೊನ್ನೆ ಸಮಾನ, ನೀತಿ ಇಲ್ಲವೆ ಇಲ್ಲ.

ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಗಜಲ್ :

ಪ್ರಿಯೆ ನನಗೆ ದರ್ಶನವಿತ್ತರೆ

- ಅಸ್ಗರ್ ಗೋಂಡವಿ

ಪ್ರಿಯೆ ನನಗೆ ದರ್ಶನವಿತ್ತರೆ ಕಾಬಾ ಎಲ್ಲಿ ಮಂದಿರವೆಲ್ಲಿ
ಎಲ್ಲವು ಮಾಯ ಮಂಜಿನಲಿ.

ಇದುವೇ ಲೋಕ, ಇದುವೇ ದೇಗುಲ ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಧೈರ್ಯದಲಿ
ಇಹಮಿರಿದ ಸುಖ ಸಿಗಬಹುದಿಲ್ಲಿ.

ಚೆಲುವಲಿ ಬಿಸಿಯಿದೆ, ಮೋಂಬತ್ತಿಯ ತುದಿ ಉರಿಯುರಿಯುತಲಿದೆ ಕರಕರಗಿ
ಝಳ ಹೆಜ್ಜೆ ಪತಂಗದೆಯಲ್ಲಿ !

ಸಂತನಿಗಚ್ಚರಿ, ಸೂಫಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿ ತಮ್ಮನು ಮಿರಿದ ಅವಧೂತನ ಪರಿ
ವಿಸ್ಮಯವರಳಿದೆ ಮೊಗದಲ್ಲಿ.

ತೊಳತೊಳಗುತಲಿದೆ ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯರ ಮುಖವಹ ಇಬ್ಬನಿ ಪ್ರತಿಹನಿಯೊಳಗಲ್ಲಿ
ಭಾಷ್ಯವು ಬಾಳಿನ ಕಥೆಗಲ್ಲಿ.

ಉದುರುದುರುತಲಿವೆ ಎದೆಬೂದಿಯು ಪತಂಗ ದೀಪಕೆ ತಾಗಿದ ರೀತಿಯಲಿ
ಆಹ ಬದುಕೇ ಬೆಂದಂತಿದೆಯಲ್ಲಿ !

ಅನು : ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ

ಗಜಲ್ :

ಆ ಸೊಬಗು ತಾನಾಗಿ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರುವುದು

– ನಫೀಸ್ ಬೆಂಗಳೂರಿ

ಆ ಸೊಬಗು ತಾನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರುವುದು
ಯಾವ ದರ್ಶನಕೆ ಮೂಸಾ-ಹಂಬಲ ಸಹ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಯತ್ನ
ಹೂಡಿರುವುದು.

ಪಂಜರದ ಹಕ್ಕಿಗಳ ನರಳುವಿಕೆ ಎಷ್ಟು ಬಿಸಿಯಾಗಿತ್ತು ಗೊತ್ತೆ
ಅವು ಉಪವನದಿ ಬಂದಾಗ ಹೂಬಣ್ಣ ಸುಟ್ಟು ಎಂಥ ಗತಿ ಕಾಡಿರುವುದು.

ಭಾಗ್ಯವಂತರು ಅವರು ಪ್ರೇಮಪಥದಲಿ ನಶಿಸಿ ಹೋದಂಥವರು
ಭಾಗ್ಯವಂತರು ಅವರು ನಿನ್ನ ನೆಲೆಯಲಿ ನೆಲೆ ಕೂಡಿರುವುದು.

ಸುಂದರರು ಮೋಹನರು ಬಂಧನದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಎಂದು ಮುಕ್ತರು ಹೇಳು
ಕಣ್ಣಲ್ಲೊ ಹೃದಯದಲೊ ಅವರ ಬಂಧನ ವಾಸ ಗಂಧ ತೀಡಿರುವುದು.

ಋತು ವಸಂತದ ಸಂತಸದ ಸುದ್ದಿಯಲಿಹುದು ಸಾವ-ಸಂದೇಶ
ಕೇಳಿ ಅದ, ಕೊಲೆಗಡುಕ, ಪಂಜರ-ಪಕ್ಷಿಗಳ ಪ್ರಾಣವೆಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವುದು.

ಮಿಲನದ ಮಾತೆಲ್ಲಿ, ಓ ಸಾಕಿ, ವರ್ಷವರ್ಷಗಳಿಂದ
ದ್ರಾಕ್ಷಿಮಗಳ ಮುಖ ನೋಡುವಿಚ್ಛೆಯಲಿ ಬದುಕು ಕಾಡಿರುವುದು:

ಹೋಗಿದೆಯೆ ಆ ಕಡೆಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸೌಂದರ್ಯದ ಕಾರವಾನ್
ಜರಸ್ ಬಾರಿಸಿದಂತೆ ನನ್ನ ಅಳುವಿನ ದನಿ ಎಲ್ಲಿ ಓಡಿರುವುದು?

ತೋಟದಲಿ ಬಂದಾಗ ಹೂಗಳಲಿ ಮುಳುಗಿದನು ಈ ನಫೀಸ್
ಕಾಡ ಕಡೆ ನಡೆದಾಗ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲುದುರಿ ಬದುಕೇನ ಬೇಡಿಹುದು.

ಅನು : ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಗಜಲ್ :

ಬಯಲನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತಲೆವವರು ನಾವು

– ಹಸರತ್ ಮೊಹಾನಿ

ಬಯಲನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತಲೆವವರು ನಾವು
ಆಸೆಗಳಮನೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತವರು ನಾವು:

ಉನ್ನರಿಗೆ ಎಂಥ ಶಿಕ್ಷೆಯೇ, ಸಾಖಿ,
ಖಾಲಿಬಟ್ಟಲಿನೆದುರು ಕುಳಿತವರು ನಾವು.

ಗಾಂಭೀರ್ಯ ತೋರುವುದು ಬಲುಕಷ್ಟ ನಮಗೆ
ಹಗುರ ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುವರು ನಾವು.

ಹೂ ಬದುಕು ಕ್ಷಣಕವಿಮೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಾಗಿ
ಮೈಮರೆವ ಬುಲ್‌ಬುಲ್ಲ ಕಂಡಿಹೆವು ನಾವು.

ತೀಕ್ಷ್ಣ ಪ್ರೀತಿಯ ಫಾಯ ಆದರೂ ಹಸರತ್,
ಫಾಯವನು ಹೊಲಿವುದಕೆ ಬಯಸಿಲ್ಲ ನಾವು.

ಅನು : ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ

ಕರ್ತವಾದ ಮಸೀದಿ

— ಡಾ|| ಇಕ್ಬಾಲ್

ಹಗಲು ಇರುಳಿನ ಸರಣಿ ಘಟನೆಗಳ ನೇಯುವುದು
ಹಗಲು ಇರುಳಿನ ಸರಣಿ ಸಾವು ಬದುಕಾಗುವುದು.

ಹಗಲು ಇರುಳಿನ ಸರಣಿ ಸಾವು ಬದುಕಿನ ಒಳಗು,
ಹಗಲು ಇರುಳಿನ ಸರಣಿ ಇಬ್ಬಣ್ಣ ರೇಷ್ಮೆ ಎಳೆ
ಗುಣಗಣದ ಮುಸುಕನ್ನು ಪ್ರಾಣದಲಿ ನೇಯುವುದು.

ಆಗು ಹೋಗುಗಳ ಏರಿಳಿವ ತೋರಲಿಕೆ ಎಂದು
ಹಗಲು ಇರುಳಿನ ಸರಣಿ ನಿತ್ಯ ವೀಣೆಯ ಹಾಡು.

ತೂಗುವುದು ನಿನ್ನನ್ನು ತೂಗುವುದು ನನ್ನನ್ನು
ಹಗಲು ಇರುಳಿನ ಸರಣಿ ಲೋಕವನೆ ತೂಗುವುದು.

ದಡ್ಡನಾದರೆ ನೀನು ದಡ್ಡನಾದರೆ ನಾನು
ನಿನಗೆ ಬರುವುದು ಮೃತ್ಯು ನನಗು ಮೃತ್ಯು.

ಏನು ಹಗಲಿನ ಸತ್ಯ? ಏನು ಇರುಳಿನ ಸತ್ಯ?
ಹಗಲಿರುಳು ಎರಡೂ ಇರದ ಕಾಲದಲೆಯು.

ಹೋಗುವುವು ಬರುವುವು ಎಲ್ಲ ಕಲೆಕುಶಲತೆ
ಜಗದ ಕರ್ಮದ ನಿತ್ಯ ಎಲ್ಲಿ ಇದೆ? — ಹೇಳು.

ಆದಿ ಅಂತ್ಯವು ನಾಶ ಒಳ-ಹೊರಗುಗಳು ನಾಶ
ನಾಶವಾಗುವೆಲ್ಲ ಮೂಡುವುವು ಮುಳುಗುವುವು.

ದೈವದಾರಾಧಕನ ನಿರ್ಮಿತಿಯಲಿ ಮಾತ್ರ
ನಿತ್ಯನಿರಂತರತೆಯ ವರ್ಣ ಸಂಕೇತಗಳು.

ಪ್ರೇಮಪ್ರೇರಿತ ದೈವದಾರಾಧಕನ ಕೃತಿ;
ಪ್ರೇಮ ಜೀವನ ಸಾರ; ಸಾವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು.

ವೇಗ ನಿಧಾನದಲಿ ಹರಿಯುವುದು ಪ್ರೇಮ ರುರಿ;
ಪ್ರೇಮ ಮಹಾಪೂರ ಕಾಲವನೆ ನುಂಗುವುದು.

ಕಾಲ ದಿನಚರಿಯ 'ಈಗಲಿ'ನ ಗಡಿಯಾಚೆ
ಇನ್ನೂ ಇವೆ ಹೆಸರಿರದ ನೂರಾರು ಕಾಲಗಳು;

ಗಿಬ್ರೇಲ್‌ನ ಉಸಿರು, ಮಹಮದರ ಹೃದಯ,
ಪ್ರೇಮದೇವನ ದೂತ, ಪ್ರೇಮವೇ ಶೃತಿಗಳು.

ಪ್ರೇಮದೀ ಮತ್ತಿನಲಿ ಎಸೆಯತಿದೆ ಗುಲಾಬಿ;
ಪ್ರೇಮವೇ ಆಕಾಶ, ಪ್ರೇಮವೇ ಮಧುರ ಮಧು.

ಪ್ರೇಮ ಧರ್ಮದ ಓಜ, ಪ್ರೇಮ ಸೂಫೀ ರಾಜ,
ಸರ್ವಮಾರ್ಗದ ಮೂಲ, ಅದರ ಮನೆ ನೂರಾರು.

ಪ್ರೇಮ ಜೀವಜ್ಯೋತಿ, ಪ್ರೇಮ ಜೀವಜ್ವಾಲೆ
ಪ್ರೇಮ ವೀಣೆಗಳಿಂದ ಜೀವನದ ಗೀತೆಗಳು.

ನಿನ್ನೆ ಇಂದುಗಳಿರದ ನಿತ್ಯ ಶಾಶ್ವತ ಪ್ರೇಮ.
ಕರ್ತಬಾ ಮಸೀದಿ! ಪ್ರೇಮವೇ ನಿನ್ನುಸಿರು.

ಮಣ್ಣುಹೂವುಗಳಿರಲಿ ಕಲ್ಲುಬಣ್ಣಗಳಿರಲಿ
ಎದೆನೆತ್ತರಿಂದಲೇ ಕಲೆಯ ವಿಸ್ಮಯವು.

ಹನಿರಕ್ತದಿಂದಲೇ ಶಿಲೆಯು ಕಲೆಯಾಗುವುದು
ಮಾಧುರ್ಯ ಆನಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುವು.

ಹೃದಯದೇಳಿಗೆ ನಿನ್ನ ಆವರಣದಲ್ಲೆ;
ನನ್ನ ದನಿಯೂ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಸೇರುವುದು.

ನಿನ್ನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಈ ಹೃದಯ;
ನಿನ್ನಿಂದ ಈ ಹೃದಯ ವೈಶಾಲ್ಯ-ಪಡೆಯುವುದು.

ಆದರೂ ಹುಲುನರರ ಕೊನೆಯ ಮಿತಿ ಆಕಾಶ
ದೇವಲೋಕಗಳೆಲ್ಲ ಮನುಜ ಹೃದಯದ ಒಳಗು

* * *

ನಮನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನನ್ನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ತುಟಿಮೇಲೆ;
ನಾನೊಬ್ಬ ಭಾರತದ ಕಾಫಿರನೆ ಆದರೂ.

ನಮ್ಮಿಂದ ನಮನಗಳ ಪಡೆದರೂ ದೇವರು
ನಮಿಸುವಾನಂದವನು ಹೇಗೆ ಅನುಭವಿಸುವರು?

ಇದೆ ಪ್ರೇಮ ನನ್ನ ತಾನದಲಿ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ;
ನನ್ನ ರಕ್ತದ ಮಂತ್ರ: ಅಲ್ಲಾಹು ಅಲ್ಲಾಹು

ಸೌಮ್ಯ ರೌದ್ರಗಳೆರಡು ದೇವದೂತನ ರೆಕ್ಕೆ,
ಆದ್ದರಿಂದಲೆ ಅವು ನಿನ್ನಲೊಂದಾದವು.

ಸಂಜೆ ಮರುಭೂಮಿ ಒಂಟೆಗುಂಪಿನ ಹಾಗೆ
ಭದ್ರ ನಿನ್ನ ಬುನಾದಿ; ಕಂಬಗಳು ಹಲವು

ಹೈಮನ್ನ ಪ್ರಭೆ ನನ್ನ ಕಿಟಕಿ ದ್ವಾರಗಳಲ್ಲಿ;
ಉನ್ನತ ನಿನ್ನ ಮಿನಾರು ಗಿಬ್ರೇಲ್ ತಾಣದವರೆಗು.

ಸಾಚಾ ಮುಸ್ಲಿಮಗೆ ಎಂದೂ ಸಾವೇ ಇಲ್ಲ;
ಖಿಲೀಮ್ ಖಿಲೀಲ್ ಅವನ ಆಜಾನ್‌ನಿಂದ ಬೆಳೆಗುವರು.

ಅವನ ನೆಲ ಆಕಾಶ ಎರಡೂ ಸೀಮಾತೀತ ;
ನೈಲ್, ತೆನೂಖ್, ತಜಲ ಅವನ ಕಡಲಲೆಗಳು.

ಅವನ ಕಥೆ ನೂರಾರು, ಅವನ ಕಾಲ ವಿಚಿತ್ರ ;
ಹಳೆಯ ಯುಗಗಳಿಗವನು ಹಾದಿ ತೋರಿದನು.

ಅನುರಕ್ತರಿಗೆ ಸಾಕಿ ಹಾಗೆ; ಪ್ರೇಮಕವ ಪರ್ಷಿಯ :
ಹರಿತ ಆತನ ಖಿಡ್ಗ, ಬಲು ಮಧುರ ಅವನ ಮಧು.

ಲಾಯ್‌ಲಾ ಕವಚಧಾರಿ ಆತನೊಬ್ಬ ಸಿಪಾಯಿ ;
ಲಾಯ್‌ಲಾ ರಕ್ಷಣೆಪಡೆದ ಖಿಡ್ಗಗಳ ನೆರಳಿರಲು.

ಅವ ಕಂಡುಹಿಡಿದದ್ದು ನಿಷ್ಠೆ ತುಂಬಿದ ಹೃದಯ:
ಅದರ ದಿನಗಳ ಕಾವು, ಅದರ ಇರುಳಿನ ನೋವು.

ಅವನ ಉನ್ನತ ತಾಣ, ಅವನ ಚಿತ್ತ ವಿಶಾಲ;
ಅವನ ಖುಷಿ ಹಿರಿಮೆಗಳು; ಶ್ರದ್ಧೆ ಪ್ರೀತಿಗಳು.

ದೇವದೂತನ ಹಸ್ತ ಸ್ವತಃ ದೇವರ ಹಸ್ತ;
ಅದೆ ಸ್ವಜಿಸಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿಯನು ಕಾಯುವುದು.

ಭೂಮಿ ಗಗನದ ಜ್ಯೋತಿ ಆ ದೇವಬಿಂಬದಲಿ;
ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯ ಅವನದೆ, ಸರ್ವವನು ತ್ಯಜಿಸಿದರು.

ಕೆಲವೆ ಬಯಕೆಗಳವಗೆ ಎತ್ತರದ ಗುರಿಗಳು;
ಚಿತ್ತ ಸೆಳೆಯುವ ಮುದ್ರೆ, ಮನವ ತಣಿಸುವ ಕಣ್ಣು.

ಮೃದು ಮಾತು; ಆದರೂ ಗುರಿಯ ಮುಟ್ಟುವ ವೀರ;
ಸಂಗ ಸಂಗ್ರಾಮದಲಿ ಶುದ್ಧ ಸ್ವಚ್ಛ ಮನಸ್ಸು.

ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತು ಜಾದು, ವಂಚನೆ, ಮಿಥ್ಯ;
ಸತ್ಯ ವರ್ತುಲದಲ್ಲಿ ದೈವಶ್ರದ್ಧೆಯೆ ಬಿಂದು.

ಅವನು ಬುದ್ಧಿಯ ಸೀಮೆ, ಅವನು ಪ್ರೇಮದ ಸಾರ;
ಬಾಂದಳದ ಗಡಿಯೊಳಗೆ ಹಿತವನ್ನು ತರುವವನು.

ಕಲೆಗಾರರಿಗೆ ಕಾಬಾ, ಪ್ರಕಟಧರ್ಮದ ಹೆಮ್ಮೆ,
ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ಪೇನ್‌ನ ನೆಲ ಒಗ್ಗೂಡಿತು.

ನಿನ್ನ ಸೊಗಸಿನ ಉಪಮೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದರೆ,
ಅದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಹೃದಯ, ಇಲ್ಲ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ.

ಓ ಸತ್ಯ ಸೇವಕರೆ ಅರಬ ಹಯಾರೋಹಿಗಳೆ,
ನಂಬಿಕೆಗೆ ಇಂಬಾದ ಲೋಕಮಿತ್ರರು ನೀವು.

ನಿಮ್ಮ ಆಳಿಕೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ಅಗ್ಗಳ ಸತ್ಯ;
ಹೃದಯ ರಾಜ್ಯ ರಹಸ್ಯ ಫಕೀರಿ, ಗಾದಿಯಲ್ಲೆಂದು.

ಮೂಡು ಪಡುವಲವೆರಡ ಪಳಗಿಸಿದ ಕಣ್ಣುಗಳೆ,
ಅಂಧಯುಗದಿಂದುಳಿಸಿದಿರಿ ಯೂರೋಪು ಖಂಡವನು.

ನಿಮ್ಮ ರಕ್ತದ ಪುಣ್ಯದಿಂದಲೇ ಇಂದಿಗೂ
ಸ್ಪೇನ್ ಶುದ್ಧ ಸ್ನೇಹ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಬೀಡು.

ಹರಿಣಾಕ್ಷಿಯರು ಲಕ್ಷ ಇಂದೂ ಈ ನಾಡಲ್ಲಿ;
ಹೃದಯವನು ಬಗೆಯುವುವು ನಯನ ಸಾಯಕವಿಂದು.

ಈ ಹವೆಯ ತುಂಬ ಇಂದೂ ಯಮನ್ ಗಂಧ;
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಇಜಾಜ್ ರಂಗುಗಳು.

ಈ ನೆಲ ಈ ಗಗನ ನಕ್ಷತ್ರ ನೇತ್ರದಲಿ;
ಯುಗವಾಯ್ತು ಈ ಗಾಳಿ ಕೇಳಿ ಆಜಾನು.

ಯಾವ ಕಣಿವೆಯಲಿದೆ, ಯಾವ ನಿಲ್ದಾಣದಲಿ
ಕಷ್ಟಸಹಿಷ್ಣು ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಆ ಕಾರವಾನು.

ಅಲ್ಮನಿಯ ಧರ್ಮಾಂದೋಲನ, ಗೊಂದಲ
ಎಲ್ಲುಳಿಸಿದೆ ಹಳೆಯ ನಾಗರಿಕತೆ ಗುರುತು?

ಫ್ರಾನ್ಸಿನಕ್ಷಿಗಳೂನು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೀಕ್ಷಿಸಿವೆ;
ಪಶ್ಚಿಮದ ಪ್ರಾಣವೇ ಅದರಿಂದ ತಲೆಕೆಳಗು.

ಭೂತಪೂಜಾರ್ಥಿ ಸರ್ವರೋಮನ್ ಜಾತಿ
ಹೊಸತನದ ಸುಖದಿಂದ ತಾರುಣ್ಯವಾರ್ಜಿಸಿತು.

ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧ ಪಾರಾವಾರ ಇಂದು ಮುಸ್ಲಿಂ ಜೀವ;
ಇದು ದೈವ ನಿಗೂಢ, ವಿವರಿಸಲು ಬಾರದು.

ಕಾದು ನೋಡೋಣ ಅದು ಏನ ಮೇಲೆಸೆಯುವುದು,
ನೀಲಿಗುಂಬದ ಬಣ್ಣ ಹೇಗೆ ಬದಲಿಸುವುದು.

ಗಿರಿಕಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಜೆಗೆಂಪಿನ ಮೋಡ;
ಸೂರ್ಯ ತೊರೆದ ಬದಾಕ್ಷ ಪದ್ಮರಾಗಗಳು.

ಮುದ್ದಾದ ಇನಿದಾದ ಹಳ್ಳಿ ಮುಗುದೆಯ ಹಾಡು;
ಯೌವನ ಪೂರದಲಿ ಹೃದಯಗಳ ನಾವೆಗಳು.

ಓ ಕಬೀರ್‌ನ ಜಲವೆ, ನಿಮ್ಮ ತೀರದಲೊಬ್ಬ
ಕಾಣುವನು ಬೇರೊಂದು ಕಾಲಲೋಕದ ಕನಸು.

ಹೊಸಹೊಸಾ ಲೋಕಗಳು ವಿಧಿಯ ಮುಸುಕಿನ ಹಿಂದೆ
ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ತುಂಬ ಅವುಗಳೆದೆ ಮುಂಜಾವು.

ನನ್ನ ಚಿಂತೆಯ ಮುಖದ ಪರದೆಯನು ಸರಿಸಿದರೆ
ಫಿರಂಗಿ ಸದ್ದಡಗಿಸುವುದರ ಕೂಗು.

ಕ್ರಾಂತಿಯಿಲ್ಲದ ಬದುಕು ಬರಿಯ ಸಾವೋ ಸಾವು;
ಮುಸ್ಲಿಮನ ಜೀವಾಳ ನಿತ್ಯ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕನಸು.

೨೦/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ವಿಧಿಯ ಕರದಲ್ಲಿ ಅದು ಝಳಪಿಸುವ ಕರವಾಳ,
ತನ್ನ ಕರ್ಮವ ಸದಾ ಲೆಕ್ಕವಿಕ್ಕುವ ಕೋಮು.

ಅಪೂರ್ಣ ಪ್ರತಿನಕ್ಷೆಯೂ, ಎದೆನೆತ್ತರಿರದಿರಲು;
ಇನಿಹಾಡು ಬರಿಗೋಳು, ಎದೆನೆತ್ತರಿರದಿರಲು.

ಅನು : ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್

ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಸಬಾ

– ನೂನ್ ಮೀಮ್ ರಾಶಿದ್

ಸುಲೇಮಾನ್ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ ತಲೆಗೆ ಕೈ ಹಚ್ಚಿ,
ಸಬಾ ಇಂದು ಖಾಲಿ,
ಸಬಾ ಇಂದು ದೆವ್ವಗಳ ತವರು.
ಸಬಾ ಇಂದು ಕೊನೆಯಿರದ ಶೋಕಗಳ ರಾಶಿ.

ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಾ ನಾಪತ್ತೆಯಾಗಿವೆ
ಎಲೆ ಮೊಗ್ಗು ಹೂವು
ಗಾಳಿ ಬಾಯಾರಿದೆ
ವರ್ಷಕಾಗಿ,
ಹಕ್ಕಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೊಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬಚ್ಚಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿವೆ
ರೆಕ್ಕೆಗಳೊಳಗೆ
ಈ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ.
ನರರ ದನಿ ಹೂತುಹೋಗಿದೆ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ.

ಸುಲೇಮಾನ್ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ ತಲೆಗೆ ಕೈ ಹಚ್ಚಿ
ಹಾರಿಹೋಗುವ ಜಿಂಕೆಗಳ ದೃಶ್ಯ
ಜಗವನಾವರಿಸಿದೆ, ಆಳುತಿದೆ.

ಪ್ರೇಮದ ಎರಡೂ ರೆಕ್ಕೆ
ಜ್ವಾಲೆ;
ಆಸೆ ನಿರ್ಗಂಧ ಕುಸುಮ.

ಇನ್ನು ಮಾತೇ ಬೇಡ
ಜಗದ ನಿಗೂಢಗಳ ಬಗ್ಗೆ; ಮೌನ ಲೇಸು.

೨೨/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಬಾ ಈಗ ಖಾಲಿ,
ಧಾಳಿಕಾರರ ಮೋಸಗಾರರ ಹೆಜ್ಜೆಗುರುತುಗಳು
ಇನ್ನೂ ಇವೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ,

ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಈಗ ಸಬಾ
ಅಥವಾ ಸಬಾದ ಚಂದ್ರವದನ
ಸುಲೇಮಾನ್ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ ತಲೆಗೆ ಕೈ ಹಚ್ಚಿ
ಗೋಳಾಡುತ್ತ.

ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಬಂದಾನು ರಾಜದೂತ?
ಯಾವ ಶೀಸೆಗಳಲ್ಲಿದೆ
ಈ ಮುದಿಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ತುಂಬುವ ಮಧು?

ಅನು : ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್

ಗೀತೆಯ ಕರಗಳು

- ನೂನ್ ಮೀಮ್ ರಾಶಿದ್

ಧ್ವನಿಯ ಶೂನ್ಯಾಗಾರದಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದವು ಕರಗಳು

ಗೀತೆಯ ಕರಗಳು

ಈ ಕರಗಳ ಝಣಕಾರವೆ

ಅರವಿನ ಮುಂಗಣ್ಣು

ಹೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಗರಾವಳಿ.

ಈ ಕರಗಳು

ಪುರಾತನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳಿಂದೆಂದೂ

ಕಳುವಾಗಿಲ್ಲ;

ಇತಿಹಾಸದ ಕೊಳೆಗೇರಿಯ

ಕೊಳೆ ತಗುಲಿದವಲ್ಲ,

ಈ ಕರಗಳು

ಕೇಡಾಳಿಕೆ ನಡೆಸುವವನಲ್ಲ

ಈ ಕರಗಳು

ತಿರಿದುಣ್ಣುವ ಪ್ರವಾದಿಯವಲ್ಲ

ಈ ಕರಗಳೆಲೇ ನೀ ಕಾಣುವೆ-

ದೀಪದ ಜ್ಯೋತಿ, ಅವು ಹೇಳಿವೆ:

'ಬಾ ಇಲ್ಲಿ. ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಮುಚ್ಚಿರುವಿ

ಪುಟಗಳ ನೀ ತೆರಕೋ

ಆಮೇಲೆ

ಬರೆ

ಈ ಕರಗಳಿಂದೇನೇ.'

ಅವು ಹೇಳಿವೆ;

'ಬಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ

೨೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ತೋರಿಸುವೆವು ನಿನಗೆ -
ಹೊಸಕಂಬ ಹೊಸ ಅರಮನೆ
ಹೊಸ ತೋಟ ಹೊಸ ಮೆಟ್ಟಿಲು
ಮರುಭೂಮಿಯ ಇಬ್ಬನಿ ತಾಕದ,
ತಾವಾಗದ
ಅಲುಗಾಡುವ ಈ ಹೂಗಳ
ರಾಶಿಯ ಮಾಡೋಣ.
ಆಲೋಚನೆ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ
ನೇತಾಡುವ ಈ ಕ್ಷಣಗಳ
ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ
ಹೊಸ ಹಾರವ ಕಟ್ಟೋಣ'.

ಎದೆಯೊಳಗಡೆ ಇಳಿಯೋಣ;
ನೋವಿನ ರಾಗಗಳ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಉರಿಸೋಣ?

ಅವು ಹೇಳಿವೆ:

ಈ ಕರಗಳೆ ಆಸರೆ
ಎರಡೊತ್ತಿನ ಕೂಳಿಗೆ
ಈ ಕರಗಳೆ ಸಂಕೇತ
ಬದುಕಿಗೆ

ನಾವೀ ಕರಗಳಿಂದಲೆ
ಮಧುಬಟ್ಟಲನೆತ್ತೋಣ.
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ
ಯಾವುದೋ ಬೆಳಗೊಂದರ
ಕಿಟಕಿಯ ತೆರೆಯೋಣ.

ಈ ಕರಗಳ ಸೌರಭವನು
ಎಲ್ಲರು ನಮಿಸೋಣ.
ಬಿದ್ದಿರುವಳು ಮುದಿಪ್ರೇಮಿ
ಶೋಕದ ತಲೆಬಾಗಿಲಲಿ,

ಆ ಮುದಿಮೋರೆಯ ತುಂಬಾ
ಮಿಡುಕುವ ಕಂಬನಿಗಳ

ಒರಸಿಬಿಡೋಣ

ಈ ಕರಗಳಿಂದಲೇ.

ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹಬ್ಬಿದ ಸೂರ್ಯನ ಮುಖದಿಂದಲೆ

ಉರುಳಿರುವೀಕರಗಳು.

ಬಾಗುತ ನಮಿಸೋಣ

ಯಾಕೆಂದರೆ

ಈ ಕರಗಳು

ಈ ಸಾವಿನ ಈ ಬದುಕಿನ

ಈ ಬಿಸಿಲಿನ ಈ ನೆರಳಿನ

ಶಬ್ದಾರ್ಥದ ಏಕಾರ್ಥದ

ನವಸಂಕೇತಗಳು,

ಈ ಕರಗಳು

ಪ್ರತಿ ಮುತ್ತಿನ ಒಳತಿರುಳು.

ಅನು : ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್

ಮನುಷ್ಯವೇದಾಂತ

– ನಜೀರ್ ಅಕ್ಬರಾಬಾದಿ

ನಮ್ಮನ್ನಾಳುವ ರಾಜ ಕೂಡ ಮನುಷ್ಯನೇ
ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಹೊದ್ದು ಕೂತ ನಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯನೇ
ಉಂಡವ, ಉಪವಾಸಿಗಳೂ ಮನುಷ್ಯನೇ
ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಉಣ್ಣುವಾತ ಮನುಷ್ಯನೇ
ರೊಟ್ಟಿಚೂರು ಬೇಡುವಾತ ಮನುಷ್ಯನೇ.

ಅವನು ಬೆಂಕಿ, ಅವನು ಬೆಳಕು
ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ, ಅಷ್ಟೆಷ್ಟೆ ದೂರ
ಏನೇನು ಗುಣ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ದುರ್ಗುಣ
ಅಪ್ಪಂಥ ಭೂತ, ಎಲ್ಲದರ ಕಣಜ
ಆ ದಾರಿ ತೋರುವ ಪಥಿಕ ಕೂಡಾ ಮನುಷ್ಯನೇ.

ಮಸೀದಿಯನು ಕಟ್ಟಿದಾತ ಮನುಷ್ಯನೇ
ಇಮಾಮರೂ ಮೌಲ್ವಿಗಳೂ ಮನುಷ್ಯರೇ.
ನಮಾಜನ್ನು ಮಾಡುವವ ಮನುಷ್ಯನೇ, ಖುರಾನನ್ನು ಪಠಿಸುವವ
ಮನುಷ್ಯನೇ
ಚಪ್ಪಲಿಗಳ ಕದ್ದವನು ಮನುಷ್ಯನೇ
ಅವನ ಹಿಡಿದು ಕೊಡುವವನೂ ಮನುಷ್ಯನೇ.

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಜೀವದಾತ ಮನುಷ್ಯನೇ
ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಾತ ಮನುಷ್ಯನೇ
ಮರ್ಯಾದೆ ರುಮಾಲೊಗೆಯುವಾತ ಮನುಷ್ಯನೇ
ಬಾರೆಂದು ಕೊರಗಿ ಕರೆಯುವಾತ ಮನುಷ್ಯನೇ
ಕೂಗಿಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ಬರುವಾತ ಮನುಷ್ಯನೇ.

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹೆಣದಬಟ್ಟೆ ಹೊಲೆವವ ಮನುಷ್ಯನೇ
ಮಿಯಿಸಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವವನು ಮನುಷ್ಯನೇ
ಕಲ್ಮಾ-ತಾನೋದಿ ಅಳುವವ ಮನುಷ್ಯನೇ
ಇವೆಲ್ಲದರ ಕಾರುಭಾರಿ ಮನುಷ್ಯನೇ
ಸತ್ತು ಮಲಗಿದವನು ಮನುಷ್ಯನೇ!

ಸಜ್ಜನ ದುರ್ಜನರೆಲ್ಲ ರಾಜ-ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲ
ಮಾನಗೇಡಿಗಳು ಮಾನಿಗಳು ಮನುಷ್ಯರೇ
ಮನುಷ್ಯನೇ ಪೀರನೂ ಶಿಷ್ಯನೂ ಮನುಷ್ಯನೇ
ಸಜ್ಜನ ನಜೀರ ತಾನು ಮನುಷ್ಯನೇ
ಸಾಮಾನ್ಯ ಫಕೀರನೂ ಮನುಷ್ಯನೇ.

ಅನು : ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ

ಐಕ್ಯ

- ಮಿರಾಜಿ

ಕೆಡಕುಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿ.
ಅದು ಬರೀ ನಿರಂತರತೆಯ ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆ.

ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ:
ನಾನಲ್ಲ ಪಾಪ,
ನಾನಲ್ಲ ಕಾಲ,
ನಾನಲ್ಲ ನಿರಂತರತೆಯ ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆ.

ಪಾಪದಲ್ಲೇನಿದೆ, ಏನು ಗೊತ್ತು ನನಗೆ?
ಕಾಲದಲ್ಲೇನಿದೆ, ಏನು ಗೊತ್ತು ನನಗೆ?
ಆದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಇದನ್ನು ಕೂಡ!
ಒಂಟಿಯಾದದ್ದೆಲ್ಲ ಪ್ರಳಯ, ಬರೀ ಪ್ರಳಯ.

ಕೆಡುಕು, ಒಳಿತು, ಕಾಲ, ನಿರಂತರತೆ!
ಈ ಪದಗಳೆಲ್ಲ ಬಂದದ್ದು ನಿತ್ಯದರಮನೆಯಿಂದ,
ನಾನು ಸಂಸಾರಿಯೂ ಅಲ್ಲ,
ನಾನು ಒಬ್ಬ, ಒಬ್ಬೊಂಟಿ, ಪರಕೀಯ.

ಈ ಊರು ಈ ಕಾಡು ಈ ಹರಿವ ಬೀದಿ ನದಿ
ಬೆಟ್ಟ ತಟ್ಟನೆ ಕಾಣಿಸುವ ಆ ಕಟ್ಟಡ
ಈ ಖಾಲಿ ಗೋರಿಗಳು
ಕೊನೆಯಿರದ ಸಾವುಗಳ ಕುರುಹುಗಳು
ಈ ಮುಜಾವರುಗಳು
ನಸುನಗುವ ಕೂಸುಗಳು.

ಗಾಡಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುವ ಕುರುಡು ಯಾತ್ರಿಕ
ಗಾಳಿ ಮರ

ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡೂ ಮೋಡ
ಏನು ಇವು,
ಏನು ಇವು?

ಇವು ಕಾಲ. ನಿರಂತರತೆಯ ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆ.

ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ:

ಈ ಊರು ಈ ಕಾಡು ಈ ಹರಿವ ಬೀದಿ ನದಿ
ಈ ಬೆಟ್ಟ ಕಟ್ಟಡ ಮುಜಾವರು ಯಾತ್ರಿಕರು
ಗಾಳಿ ಮರ

ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ತೇಲಾಡೂ ರೋಡ
- ಈ ಎಲ್ಲ ಬಂದದ್ದು ಆತ್ಮನರಮನೆಯಿಂದ
ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೇಡಿಲ್ಲವೆಂದು?

ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವಿದೆ
ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯವಿದೆ
ಈ ಎರಡಕ್ಕೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಿದೆ.

ಅನು : ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್

ಕಡಲ ಕರೆ

— ಮೀರಾಜಿ

ಕೇಳಿದೆ ಪಿಸುಮಾತು:

‘ಬಾ ಇಲ್ಲಿ, ಏಸೋ ವರುಷಗಳಿಂದ

ಕರೆ ಕರೆಯುತ ನಿನ್ನ

ಬಳಲಿದೆ ಈ ಎದೆ?’

ಯಾವುದೋ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಯುಗದಲ್ಲಿ

ಒಂದೊಂದು ಸಲ

ಈ ದನಿಗಳ ಕೇಳಿರುವೆ,

ಬರುತ್ತಿದೆ ಈಗಲೂ ಆ ಮಹಾಕರೆ —

ಕರೆಕರೆದೂ ಬಳಲಿಲ್ಲ ಯಾರೂ ಎಂದೂ

ಬಳಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದೆಂದೂ.’

‘ಮುದ್ದು ಮರಿ.

ಏನಕ್ಕರೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನನಗೆ. ಆದರೆ

ಹೀಗೇ ನೀ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ

ಇರಲಾರರು ನನಗಿಂತಾ ಕೆಡುಕರು ಇನ್ನೆಲ್ಲಾ’

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಿಡುಸುಯ್ಯು, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮುಗುಳುನಗೆ

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬರಿ ಹುಬ್ಬಿನ ಗಂಟು.

ಏಳುತ್ತಿವೆ ಆದರು ಈ ದನಿಗಳು.

ಇದರಿಂದಲೆ ದಿನವೆರಡರ ಈ ಬಾಳಿಗೆ

ಅನವರತಣೆ ನಂಟು.

ದನಿಯೆಲ್ಲವ ನುಂಗುವ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದೆ

ಬಳಲಿಕೆಯ ಕರಿನೆರಳಿನ ಈ ದನಿ,

ಈಗ

ಬೆಳಕಿಲ್ಲ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ

ನಗೆಯಿಲ್ಲ ಮುಖದಲ್ಲಿ
ಗಂಟಿಲ್ಲ ಹುಬ್ಬಲ್ಲಿ
ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮೊರೆದಿವೆ ದನಿ;

ಇದು ತೋಟ. ನಲಿದಾಡಿದೆ ಗಾಳಿ.
ಒಡೆಯುತಿವೆ ಮೊಗ್ಗುಗಳು
ಅರಳುತಿವೆ ಮುದುಡುತಿವೆ ಹೂವುಗಳು
ಗಮಗಮಿಸುತಿವೆ ಉದುರುತಿವೆ
ನೆಲದುದ್ದಕ್ಕು ಮೆತ್ತನೆ ಹಾಸಂತೆ.
ನನ್ನಾಸೆಯ ಕಿನ್ನರರು ನಡೆದಿರುವರು ಇಲ್ಲಿ
ಈ ತೋಟವೆ
ದರ್ಪಣ ಎಂಬಂತೆ.

ಈ ದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ
ಸ್ಫುಟವಾಗಿದೆ ಪ್ರತಿಮುಖವೂ
ಸಾಲಂಕೃತವಾಗಿ,
ಮಣ್ಣಾದೆ ಮೇಲೇಳದ ಹಾಗೆ.

ಈ ಪರ್ವತ ನಿಶ್ಚಲ, ಮೌನ,
ಕಲ್ಲೆದೆಯಲಿ ಚಿಮ್ಮಿ ಕೇಳಿದೆ ವಸಂತ:
'ಏನಿದೆ ಈ ಬೆಟ್ಟದ ಆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ?
ನನಗೋ ಅದು ಬೇಡ;
ಈ ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡವೇ ಸಾಕು,

ಬುಡದಲ್ಲಿದೆ ಕಣಿವೆ, ಕಣಿವೆಯೊಳಗೊಂದು ನದಿ,
ನದಿ ಮೇಗಡೆ ತೇಲಾಡುವ ದೋಣಿಗಳು
ದರ್ಪಣದಂತೆ,

ಈ ದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ
ಸ್ಫುಟವಾಗಿದೆ ಪ್ರತಿ ಮುಖವೂ
ಮಣ್ಣಾಗಿದೆ ಮೇಲೇಳದ ಹಾಗೆ
ಈ ಹಬ್ಬದ ಮರುಭೂಮಿ
ಒಣಗಿದೆ ಎಲೆಯಿರದೆ ಪೂರ್ತಿ,
ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಎದೆನಡುಗಿಸೊ ಭೂತ

೩೨/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ,

ಆದರು ನನ್ನೇ ಕಣ್ಣುಗಳು

ನಟ್ಟಿವೆ ದೂರದ ತೋಪಿನ ಕೊಂಬೆಗಳೊಳಗೆ.

ಇನ್ನಿಲ್ಲ ಮರುಭೂಮಿ, ಪರ್ವತ, ತೋಟ.

ಬೆಳಕಿಲ್ಲ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ, ನಗೆಯಿಲ್ಲ ಮುಖದಲ್ಲಿ

ಗಂಟಿಲ್ಲ ಹುಬ್ಬಿಲ್ಲ.

ಒಂದೇ ದನಿ ಕೂಗುತ್ತಲಿದೆ ಮತ್ತೆ

ಮತ್ತೆ:

ಕರೆಕರೆಯುತ ನನ್ನನ್ನು ಬಳಲಿದೆ ಈ ಎದೆ.'

ಕರೆಕರೆದು ಬಳಲಿಲ್ಲ ಯಾರೂ ಎಂದೂ

ಬಳಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದೆಂದೂ

ಈ ಕರೆಯೇ ದರ್ಪಣ ಇನ್ನು,

ಇನ್ನಿಲ್ಲ ಮರುಭೂಮಿ, ಪರ್ವತ, ತೋಟ

ಕರೆಯುತಿದೆ ಕಡಲು ನನ್ನನ್ನು

ಬಂದಿವೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡಲಿಂದ

ಕೂಡಲು ಕಡಲನ್ನೇ.

ಅನು : ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಚರಮಗೀತೆ

– ಜೋಶ್ ಮಲೀಹಾಬಾದಿ

ಮುಂಜಾವಿನ ತಂಗಾಳಿಗೆ ಕೊಂಬೆಕೊಂಬೆಗಳು ನೆಲಕಚ್ಚಿ ಹೋದವು
ನಸುಕಿನ ಗಾಳಿ ಅಡಿಯಿಕ್ಕಿದ ಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲೋ ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ –
ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಬೀಸಿದಗಾಳಿ. ಪರಂಗಿಯವರಿಟ್ಟ ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯಫಲ
ಮದುವೆ ಮನೆಗಳ ತುಂಬಾ ಚರಮಗೀತೆ.

ಒರಟು ಹಾಡುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೊರಳುಗಳೇ ಸಿಡಿದುಹೋದವು
ಕತ್ತಿಮೊನೆಯಿಂದ ಹೇಗೋ ಪಾರಾದ ಕೊರಳನ್ನು ಹೂವಿಂದ
ಕೊಯ್ಯಲಾಯಿತು.

ಗುರುದೇವರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಸಿಖ್ಖಿರೇ ಮಸಿ ಬಳಿದುಬಿಟ್ಟರು
ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಡಿವಾರಕ್ಕೆ ಗುಡಿಗುಂಡಾರಗಳು ಮುರಿದು ಬಿದ್ದವು
ಅತ್ತ ಶೇಖ್‌ಜೀ ಮಸೀದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕರಾಮತ್ತಿಂದ ಕೆಡವಿಬಿಟ್ಟ
ಮಜನೂನಂಥ ಮಜನೂ ನುಗ್ಗಿ ಮೆಹಮಿಲಿನ* ಪರದೆ ಕಳಚಿಬಿಟ್ಟ.

ಚಿಕ್ಕಾಸು ಬೆಲೆಯಿರದ ಮಾತಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಗಂಟಲ ಪ್ರಚಾರ
ಮೇರಿಗೆ ಮಸಿಬಳಿದವನು ಇನ್ನಾರೂ ಇಲ್ಲ, ಸ್ವತಃ ಏನುವೇ.

ಝಣಗುಡುವ ನಾಣ್ಯಗಳ ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದಾರೆ ಗಿರಾಕಿಗಳು
ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ ಮಾರವಾಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಂಟರು
ಸೇವೆಗೆ ಸದಾ ಸನ್ನದ್ಧ ಖಾದಿ ತೊಟ್ಟ ರಾಕ್ಷಸರು
ಬಾಗಿಲು ಬಾಗಿಲಲ್ಲು ಶ್ವೇತವಸ್ತ್ರಧಾರಿ ಖೋಳರ ದಂಡು.

ಶತ್ತು ಕಾಲುಕಿತ್ತ ಗಳಿಗೆಯಿಂದ ಗೆಳೆಯರೇ ನಾಡ ಬೆನ್ನಿಗಿರಿಯುತ್ತಾರೆ,
ತಳಕ್ಕಿಳಿದು ಹುಡುಕಿದರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಶವಮುಚ್ಚುವ ಬಟ್ಟೆ.

* ಮೆಹಮಿಲ್ : ಒಂಟಿಯ ಮೇಲೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಸವಾರಿ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರನ್ನು ಮರೆಮಾಡುವ ಪರದೆ.

೩೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಇತ್ತ ಪರಂಗೀಪ್ರಿಯ ಶಿಷ್ಯ ಗಣಗಳು
ಲಾಲಿ ಬೀಸುತ್ತಾವೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮದ ರುಚಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾವೆ,
ಬಿದ್ದ ಪ್ರತಿ ಹೊಡೆತ
ನಮ್ಮ ತಲೆಗಳ ತುಂಬಾ ಹಸಿರಾಗಿವೆ.

ರಾತ್ರಿ ಉರುಳಿ ಬೆಳಗಾವುದರಲ್ಲಿ ಸೈತಾನರೆಲ್ಲ ಮಾನವರಾಗಿದ್ದಾರೆ
ನಮಕ್ ಹರಾಮರೆಲ್ಲ ಈಗ ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್‌ಗಳು.

ಹಿಂಸೆಗೀಗ ಖುಲ್ಲಾ ರಹದಾರಿ, ಸೇಡಿಗೂರಹದಾರಿ ಹಗೆಯಧಗೆಗೂ ರಹದಾರಿ
ದೊಂಬಿಗೀಗ ಖುಲ್ಲಾ ರಹದಾರಿ, ಹರಾಕಿರಿಗೂ ರಹದಾರಿ ಗಾಳಿಮಾತಿಗೂ
ರಹದಾರಿ.

ಲಂಚಕ್ಕೀಗ ಪೂರಾ ಪರವಾನಗಿ; ಕೊಲೆ, ಕೋಮುಕಿತ್ತಾಟಕ್ಕೆ ಖುಲ್ಲಾ ರಹದಾರಿ
ನಿಜ ಹೇಳಿಬಿಡಲೆ, ಮಾಡಬಾರದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಈಗ ಖುಲ್ಲಾ ರಹದಾರಿ

ಮಾನವನ ನೆತ್ತರು ಹೀರಬೇಕೆ? ಇಲ್ಲಿಗ ಖುಲ್ಲಾ ರಹದಾರಿ
ಕ್ಷಮಿಸಿ, ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ಕುಡಿಯಲು ಮಾತ್ರ ಕಡ್ಡಾಯ ನಿಷೇಧ.

ಗಗನದ ಕೆಳಗೆ ಕವಿದುಕೊಂಡಿದೆ ಕಡುಗಪ್ಪು ಹತಾಶೆ
ಕಣ್ಣುಕಣ್ಣಿನ ತುಂಬಾ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದ ನೋವು
ಮುಖಗಳೋ ಮಸುಕು ಮಸುಕು, ಸತ್ತುಬಿದ್ದಿದೆ ನಾಲಗೆ
ತೋಡಿಕೊಳ್ಳಲೇ ನೋವು, ಇಲ್ಲ, ಸೊಲ್ಲೇ ಹೊರಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬನ ಮುಖವೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಗುರುತು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ
ನನ್ನಂಥ ನಾನು ಕೂಡ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಫುಟ್‌ಪಾತು ಮಿಲ್ಲುಗಳು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಭಟ್ಟಿಗಳು
ಉರುಳೋ ಮರಗಳು ಉರಿಯೋ ಮನೆಗಳು
ಕುಸಿಯೋ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹರಡೋ ಗುಮಾನಿಗಳು
ಈ ಇವೆಲ್ಲದರ ಬಸಿರಿಂದ ಮೆಲ್ಲನೇಳುತ್ತಿದೆ ಬಂಡಾಯದ ಹೊಗೆ.

ಕೆಂಡಗಳ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಗಳಿಗೆ
ಕಾದುನೋಡಿ, ಅಗ್ನಿ ಪರ್ವತಗಳು ಸಿಡಿಯುತ್ತವೆ.

ಅಗೋ ಅತ್ತ, ನವಕ್ರಾಂತಿಯ ಅಲೆಯಸವಾರಿ ಬೆಂಕಿ ತೇರಿನ ಮೇಲೆ
ಸಿರೆನ್ನುತ್ತಿದೆ ಬೆಂಕಿ, ನಾನಿರುವ ದಿಕ್ಕಿನತ್ತಲೇ ರಾಚುತ್ತಿವೆ ಕಿಡಿಗಳು

ಕಣ್ಮರೆಯಾದವು ಬೆಟ್ಟಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಯಿತು ಧೂಳು
ಹುಷಾರು, ಮೂರ್ಖ, ಹುಷಾರು, ಬೆಂಕಿಬಿದ್ದಿದೆ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ.

ಇನ್ನು ಇತ್ತ ನೋಡಿದರೆ
ಇತ್ತ ಭೂಕಂಪವೆನ್ನುವುದು ದಾಪುಗಾಲನ್ನಿಟ್ಟು
ಹರಿಹಾಯ್ದು ಎರಗುತ್ತಿದೆ ಹೂಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು.

ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್

ಗಜಲ್ :

ಭಲವಿಲ್ಲ ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಮನದಲ್ಲಿ ಆಸೆಯೂ ಇಲ್ಲ

– ಫಿರಾಖ್ ಗೋರಖ್ ಪುರಿ

ಭಲವಿಲ್ಲ ತಲೆಯಲ್ಲಿ, ಮನದಲ್ಲಿ ಆಸೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಸ್ಥಗಿತ ಪ್ರೀತಿಯದೊಂದು ನೆಚ್ಚಿಗೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ನೆನಪೇ ಆಗಿಲ್ಲ ನನಗೆ.

ಇದರರ್ಥ ನಾ ನಿನ್ನ ಮರೆತೆನೆಂದೂ ಅಲ್ಲ.

ಪ್ರೀತಿ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ ಬರಿಯ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ

ನಿನಗೆ ನನ್ನೆಡೆಯಿಂದ ವ್ಯರ್ಥ ನೋವೂ ಇಲ್ಲ !

ಅನು : ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಲಿಗಿ

ಗಜಲ್ :

ಇಂದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನೀರಿದೆ

- ಫಿರಾಖ್ ಗೋರಖ್ ಪುರಿ

ಇಂದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನೀರಿದೆ
ನಿನ್ನ ನಾನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟು ಕಾಲ ಸಂದಿದೆ.
ಮನಕೆ ಮನವು ತೆಕ್ಕೆ ಹಾಯ್ದು ಒಂದೆ ಆದವು
ಅನ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿ ಆಕೆ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲವು.
ಏನು ಕೊಡಲಿ, ಹೇಗೆ ಕೊಡಲಿ ನಿನಗೆ ಸುಖವನು?
ಎದೆಯೊಳಗೇ ಹೂತು ಅವಿತ ಅದೇ ವೃಥೆಯನು.
ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಗವ ಕೊಳುವ ಆತ್ಮಬಲವಿದೆ
ತಮ್ಮ ರಕ್ತದಲ್ಲೆ ಮಿಂದ ಮಂದಿ ಇಲ್ಲಿದೆ!
ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣೆ ಆದ ದಾರಿ ಇಲ್ಲಿದೆ
ಕಾಲು ಎಡವಿ ಪ್ರೇಮಿಯೆದೆಯ ತಿದಿಯು ಒತ್ತಿದೆ.
ಫಿರಾಖ ನೀನೆ, ಯಾತ್ರಿ ನೀನೆ ಗುರಿಯು ಅಲ್ಲವೆ
ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಘಾಸಿಗೊಂಡು ಹೊರಟಿಯೆಲ್ಲಿಗೆ?

ಅನು : ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ

ಒಂದು ಹುಡುಗ

- ಅಖ್ತರುಲ್ ಈಮಾನ್

ಮೂಡಣದ ನಾಡುಗಳ ಗುಡ್ಡಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ
ಮಾವಿನ ತೋಪಲೊಮ್ಮೆ ಹೊಲಗಳ ಬದುವಲ್ಲಿ
ಕೊಳಗಳ ಜಲದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಗಲ್ಲಿಯಲಿ
ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹರುಕುಡುಗೆಯ ಹುಡುಗರ ಕೇಳಿಯಲಿ
ಮುಂಜಾವು ಮುಸ್ಸಂಜೆ ರಾತ್ರಿಯ ಕತ್ತಲಲಿ
ಜಾತ್ರೆಯಲಿ ನಾಟಕದ ಕಂಪನಿ ಡೇರೆಯಲಿ
ಒಬ್ಬೊಂಟಿ ಹಾದಿಗಳ ಚಿಟ್ಟೆಯ ಗುಂಪಲ್ಲಿ
ಮರಿಹಕ್ಕಿ ನಿರ್ದಿಸುವ ಗುಟ್ಟಿನ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ
ಸುಡುಮರಳಲಿ ಬರಿಗಾಲಲಿ, ಕೊರೆಯುವ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ
ಮನೆಶಾಲೆಗಳಿಂದಾಚೆ ದೂರದ ಮಠದಲ್ಲಿ

ಎಳೆವಯಸಿನ ಚಲುವೆಯರ ಖುಷಿಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ
ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಹಾಗೊಮ್ಮೆ ಹೊಳೆಯುವ ಕಣ್ಣೊಮ್ಮೆ
ಈಜಾಡುತ ಗಾಳಿಯಲಿ ತೇಲುತ್ತ ಮೋಡದೊಲು
ಹಕ್ಕಿಯ ಜೊತೆ ತೂಗಾಡುವ ಮರಕೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ
ಯಾರೋ ಹುಡುಗ ಅಲೆಮಾರಿ, ಮನೆಗೆಟ್ಟವ, ಉಂಡಾಡಿ
ಯಾರೋ ಹುಡುಗ ಚಿಲುಮೆಯಲಿ ಚಿಮ್ಮುವ ನೀರಂತೆ
ಮೂಡುವ ಕಣ್ಣಂದೆ ಹಿಡಿಶಾಪದ ಹಾಗೆ.
ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಗು ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣವೂ ಜೊತೆ ಜೀವದ ಹಾಗೆ
ಯಾವಾಗಲು ನನ್ನ ಜೊತೆ ನಡೆಯುವ ನೆರಳಂತೆ
ಕದ್ದೋಡುವನೆಂಬಂತೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು
ಕೇಳುವ: "ನೀನೇ ಏನು ಅಖ್ತರುಲ್ ಈಮಾನ್?"
ನಾನೊಪ್ಪಿದೆ ಭಗವಂತನ ಕರುಣೆಯ ಸಿರಿಯನ್ನು
ನಾನೊಪ್ಪಿದೆ, ಅವ ಹರಡಿದ ಈ ಧರೆಯನ್ನು

ಮಖಿಮಲ್ಲಿನ ರೇಷಿಮೆಯ ಹಾಸಿಗೆಯ ಹಾಗೆ,
 ಆಕಾಶದ ಛಾವಣಿಯೂ ಅವನದೆ ಬಕ್ಷೀಸು;
 ಅವನೊಬ್ಬನೆ ಸೂರ್ಯನ್ನು ಚಂದ್ರನ್ನು ತಾರೆಗಳನ್ನು
 ಅಳವಡಿಸಿ ವ್ಯೋಮದಲಿ ಗೆರೆಹಾಕಲು ಬಲ್ಲ,
 ಎರಡಾಗಿಸಿ ಬಂಡೆಗಳ ಹೊಮ್ಮಿಸಿ ನದಿಯನ್ನು
 ಜಗಪಾಲಕನಾಗಿಸಿದ ಮಣ್ಣೊಡಲಿನ ನನ್ನ
 ಮುತ್ತಿಂದ ಕಡಲನ್ನು ಹೊನ್ನಿಂದ ಗಣಿಯನ್ನು
 ಗಮಲಿಂದ ಎಲರನ್ನು ಅವನೇ ತುಂಬಿರುತ,

ಆ ನಾಯಕ ಸರ್ವಾತ್ಮಕ, ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ, ಏಕ;
 ಹಗಲನ್ನೂ ಇರುಳನ್ನೂ ಎರಡಾಗಿಸಬಲ್ಲ.
 ಇಷ್ಟಾದರು ನಾನರಿತರೆ, ಅದು ಅವನದೆ ಧರ್ಮ.
 ಅಧಿಕಾರವ ಅವಕೊಟ್ಟ ಕಡು ಧೂರ್ತರ ಕೈಗೆ;
 ನನಗಿತ್ತ ಅವನೇನೆ ಕಡುಬಡತನವನ್ನು;
 ಹಣಕಾಸಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದ ತಲೆಹರಟೆಗಳನ್ನು,
 ದಡ್ಡರಿಗೆ ದುಡ್ಡಿತ್ತ, ನನಗೋ ಬರಿ ಭಿಕ್ಷೆ.
 ಯಾರೆದುರೋ ಜೋಳಿಗೆಯ ನಾನೊಡ್ಡಿದ ಒಡನೆ
 ಕೇಳುವ ಆ ಹುಡುಗ:

‘ನೀನೇ ಏನು ಅಖ್ತರುಲ್ ಈಮಾನ್?’

ದುಡ್ಡಿದೆ ಪರರಲ್ಲಿ, ನನಗಿರುವುದು ಬುದ್ಧಿ.
 ಆದರು ನಾನೊಬ್ಬನೆ ಹೊರುತಿರಲೇಬೇಕು
 ಬಾಳಿನ ಕೊನೆತನಕ ಈ ಭಾರದ ಹೊರೆಯನ್ನು.
 ಚದುರಿ ಈ ಭೂತಗಳು ನಾಡಿಯೆ ನಿಲುತನಕ
 ಹಗಲೆನ್ನದೆ ಇರುಳೆನ್ನದೆ ಹಾಡುವವ ನಾನು,

ನಾ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಡೆಲ್ಲಕು ಪರಹೆಸರುಗಳಿಟ್ಟು
 ಗಳಿಸುವೆ ಕೂಳನ್ನು ಶಾರ್ಬಸ್ಥರ ಮುಂದೆ.
 ಎವೆಯಿಕ್ಕದ ನಡುರಾತ್ರಿಯ ಆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು
 ಖೊಟ್ಟಿಯ ಕಾಸೆಂಬಂತೆ ಚಲ್ಲುವೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ.
 ‘ನಾನೇನು?’ ಈ ಯೋಚನೆ ಬಂದಂಥಾ ಹೊತ್ತು
 ಹೇಳುವೆ; ‘ನೀ ಬೊಬ್ಬೆ, ಸಿಡಿ ಸಿಡಿ ಈ ಹೊತ್ತು.’

೪೦/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಬೆಳಗಿನ ಗಾಳಿಯ ಹಾಗೆ ಅಲೆದಾಡುವ ನಾನು
ಇರುಳಿನ ಸೆರಗನ್ನು ಹಿಡಕೊಳ್ಳುವ ಹೊತ್ತು
ಕೇಳುವ ಆ ಹುಡುಗ;
'ನೀನೇ ಏನು ಅಖಿರುಲ್ ಈಮಾನ್ !'

ಕೇಳಲು ಆ ಹುಡುಗ ಹೇಳುವೆ ಸಿಡುಕಿಂದ,
'ಆ ದುಃಖ ಶೋಕದ ಧ್ಯಾನಿ ಆ ಸಿಡುಕಿನ ಪ್ರಾಣಿ
ನೀ ಕೇಳುವ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಿಂದೆಂದೋ ಸತ್ತ.'
ಭ್ರಮೆಗಳ ಶವವಸ್ತ್ರವ ಅವನಿಗೆ ನಾ ತೊಡಿಸಿ
ಅಮವಾಸೆಯ ಗುಂಡಿಯಲಿ ಅವನನ್ನೇ ಹೂತು
ಬಂದಿರುವೆ ನಾನೇನೆ, ಹೇಳುವೆ ಹುಡುಗನಿಗೆ;
'ಮಡಿದಿದೆ ಜಗವನ್ನೆ ದಹಿಸುವ ಕಿಡಿ ಈಗ.'
ಮುಗುಳ್ಳಗುವ ಆ ಹುಡುಗ. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಉಸುರುವನು;
'ಅದು ಸುಳ್ಳು. ನೋಡಿಲ್ಲಿ. ಬದುಕಿರುವೆ ನಾನು.'

ಅನು : ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್

ಮಸೀದಿ

– ಅಖ್ತರುಲ್ ಈಮಾನ್

ಆಲದ ಮರದ ಮೌನ ಶೋಕಗಳ ಶ್ಯಾಮಭಾಯೆಗಳಲ್ಲಿ
ಗಾಢರಾತ್ರಿಯ ಹೆಪ್ಪುಗತ್ತಲಿನ ಶವವಸನದ ಕೆಳಗೆ
ಹಿಂದು ಇಂದು ಎರಡೂನೂ ಪಾಪಿ ನಮಾಜಿಗರಂತೆ
ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಪಾಪವ ನೆನೆಯುತ ಅಳುತಿವೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ.

ಬಿಕೋ ಎಂಬ ಹಾಳು ಮಸೀದಿಯ ಮುರಿದುಬಿದ್ದ ಕಳಸ
ಈಕ್ಷಿಸುತಿದೆ ಬದಿಯಲಿ ಹರಿಯುತಿರುವ ನದಿಯನ್ನು.
ಬಿದ್ದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಾವುದೋ ಗವಾಯಿ ಹಕ್ಕಿ
ಹಾಡಿದೆ ಗತಯುಗಗಳ ವೈಭವಗಾಥೆಗಳನ್ನು.

ಸುಳಿಗಾಳಿಯ ಅಲೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಮಲಿನ ದೀವಿಗೆಯನ್ನು
ಹೂತು ಹಾಕುತಿದೆ ಧೂಳಿನ ಕಣಗಳ ಹೊಸಪದರಗಳಲ್ಲಿ.
ವಿದಾಯ ಹೇಳಿದ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಚ್ಚನೆ ಉಸಿರೀಗ
ಆರಿಸುತಿದೆ ಬೆಳಕನು ಕಿಟಕಿ ಕಿಟಕಿಯೊಳಗಿಲ್ಲಿ.

ಗುಂಬದ ಪಕ್ಕದ ದಿವಸ ರಾತ್ರಿಗಳ ಬಯಕೆ
ಆರಿಸುತಿದೆ ಆ ಧಾವಂತದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು.
ಫಲಿಸಲೆಂದು ಪರಿತಪಿಸಿದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಮೊರೆ
ಹಿಡಕೊಂಡಿದೆ ತನ್ನದಮ್ಮ ಭಗ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು.

ಶಿಶಿರದ ಸನಿಹವ ಸಾರಿದ ಬಾವಲಿಯೊಂದೀಗ
ಹುಡುಕಿದೆ ಇಗೊ ಇಲ್ಲೇ ತಂಗುದಾಣಗಳನ್ನು.
ಸೀಳು ಗೋಡೆಯ ಗೂಡಲಿ ನೇತಾಡುತ ಆಡುತ
ಹೇಳಿದೆ ಶೀತಲ ನಾಡಿನ ಪುರಾಣವನ್ನು.

ಗೋಡೆಯ ಅಂಚಲಿ ನೆರಳಿಗೆ ಹತ್ತಿದ ಮುದುಕ
ನಡೆಯುತ ನಡೆಯುತ ತೂಕಡಿಸುವ ಆಗಾಗ.

೪೨/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅಥವಾ ಈ ಕಡೆ ಸುಳಿಯುವ ಯಾತ್ರಿಕನೊಬ್ಬ
ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಬೆಚ್ಚುತಲಿರುವನು ಈಗ.

ಮರೆತಿದೆ ಈ ನೆಲ ಪೊರಕೆಯ ಸೋಂಕನೆ;
ಅರಿಯರು ಜಳಕದ ಮನೆ ನೀರಿನ ಹನಿಯನ್ನೆ,
ಗೂಡಿನ ದೀಪದ ಕಂಬನಿಗಳು ಇವೆ ಇನ್ನೂ ಬಾಕಿ;
ಎಲ್ಲಿ ಇಮಾಂ, ಆಜಾನ್, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಚಾಪೆ ಯಾ ವೇದಿಕೆ?

ಬಂತು ಆಕಾಶದೊಡೆಯರುಗಳ ಸಂದೇಶ ಸಲಾಮು.
ಕಿವುಡಾಗಿವೆ ಗಿಬ್ರೇಲ್ ವಾಣಿಗೆ ಗಿರಿಗಹ್ಲರ ಇಂದು.
ಕಾಬಾದ ಬುನಾದಿ ಇನ್ನಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲನು;
ಮರವೆಯ ಮರುಧರೆ ಕವಿದಿದೆ ಖಿಲೀಲ್ ದನಿಯನ್ನು.

ಪೇಲವ ನಗೆ ಸೂಸುತ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವ ಚಂದ್ರ
ದೇವರ ಚಲು ಹೃದಯದ ಶವಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮೇಲೆ
ಹಾಸಿವೆ ಈ ತಾರಕೆ ಮಡಿಮಾಡಿದ ಮುಸುಕನ್ನು.
ತೋಯ್ದಿದೆ ಈ ಕಣ್ಣನು ಇಬ್ಬನಿಯೊಂದೇನೆ.

ಗಲೀಜು ಗೋಳಿನ ಒಂಟಿ ದೀವಿಗೆಯೊಂದು
ಹೇಳಿದೆ ಪ್ರತಿದಿನ ನಡುಗುವ ಕೈಯಿಂದ;
'ದೀಪದ ಹಚ್ಚುವನೆ, ನೀ ಆರಿಸಲೂ ಬೇಕು'
ಮಿಡುಕಿದೆ ಇಲ್ಲೊಂದು, ನಂದಿತು ಅಲ್ಲೊಂದು.

ಉಕ್ಕಿದ ನದಿಯೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿ ಅಲೆಯೂ
ಕೂಗಿದೆ ಬಹುದೂರದಿ: 'ಬಂತೋ ಪ್ರಳಯ.
ಕೊಚ್ಚುವೆ ನಾ ನಾಳೆ ಕಿನಾರೆಗಳನ್ನು
ಆ ಬಳಿಕ ಗುಂಬ, ಮಿನಾರು ಜಲಮಯ.

ಅನು : ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್

ನೋವು ಕಾಲಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ದನಿಯಿಲ್ಲದೆ

- ಫೈಜ್ ಅಹಮದ್ ಫೈಜ್

೧

ಇನ್ನು ತುಸುವೇ ಸಮಯ ಮುತ್ತುತ್ತದೆ ಚಿಂತೆ
ಏಕಾಂಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ-ಪರಿಹಾರವೆಲ್ಲಿದೆ?
ಹೃದಯದಾಚೆ ಎಲ್ಲೋ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಿಡಿಯುತ್ತದೆ ನೋವು
ನೋವು-ಉರಿ ಪಂಜು ಹೊತ್ತು ಕಾಲಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ದನಿಯಿಲ್ಲದೆ.

ನನ್ನ ಪಕ್ಕೆಯಲಿ ಧಗ್ಗನ್ನುತ್ತದೆ ನೋವು ಜ್ವಾಲೆ
ಎದೆಯ ಭತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿ ಮಿನುಗುತ್ತದೆ ನಕ್ಷೆ
"ಗುಂಗುರು ಕೇಶ, ಜೇನುದೊನ್ನೆಯ ಕೆನ್ನೆ, ವಿರಹಾರಣ್ಯ
ನೋಟದ ತೋಟ-ಬೇಟ-ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾಟ"

ಓ! ಮನವೆ, ನೊಂದ ಮನವೆ
ಈ ಎಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಾತನಾಡುವೆ.

ನೋವು - ಈ ಹೃದಯದ ಚಿಣಕಾಲದ ಅತಿಥಿ
ನಿನ್ನ ಕಷ್ಟ-ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ಪರಿಹಾರವೆಂದಿಗೆ?
ನೋವು-ಉಳಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ನೆನಪಿನ ಬೆಂಕಿ ನೆರಳು
ಕೋಪದಲಿ ಮೇಲೆದ್ದು ಕುಣಿಯುತ್ತದೆ ಕ್ರೂರ ನೆರಳು

ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ಕ್ರೂರ ನೆನಪು-ನೆರಳೊಂದಿಗೆ ರಕ್ತಕ್ರಾಂತಿ
ಹುಡುಗಾಟವಲ್ಲವಿದು ನಿರ್ಣಯದ ಯುದ್ಧ
ಈ ಕ್ರೂರ ನೆರಳು, ಈ ಘೋರ ರಾತ್ರಿ, ಈ ಕಟ್ಟೀಕಾಂತ
ಎಲ್ಲ ಆಜನ್ಮ ವೈರಿಗಳು, ಆತ್ಮಘಾತಕರು.

ಓ! ಮನವೆ, ಈ ಕಷ್ಟ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವೇನು?
ನೋವಿಗೂ ಯುದ್ಧಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವೇನು?

ಕತ್ತಲೆಯ ಕೂಟಿಯೂಳಗೆ ನನಗೆ
ಸುಡುವ ಕೆಂಡವ ತನ್ನಿ, ಉರಿವ ತೂೂಟವ ತನ್ನಿ
ರೂೂಷ, ಧ್ವೇಷದ ಬೆಂಕಿ ದೂಂದಿಯ ತನ್ನಿ
ಅಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಜೀವವಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಚೇತನವಿದೆ.

ಕತ್ತಲೆಯ ಕೂಟಿಯ ಗೂೂಡೆಗಳಾಚೆ ಕಾಯುತ್ತಾರೆ
ನನ್ನ ಗುಂಪಿನ ಸೈನ್ಯದವರು-ಹಾಡುತ್ತಾರೆ
ಗುರುತು ಚೀಟಿಯಂಥ ರಣಗೀತೆಗಳ ಅವರು
ಕೇಳದಿದ್ದರೂ ರಣಗೀತೆ ತಲುಪೀತು ಶಬ್ದ
ತಿಳಿದೀತು ದೂರವಿರದ 'ಬೆಳಗಿ'ನ ಸಂದೇಶ.

ಅನು : ಎಂ. ಆರ್. ಕಮಲ

ಮಿಲನ

– ಫೈಜ್ ಅಹಮದ್ ಫೈಜ್

ಈ ರಾತ್ರಿ-ಆ ನೋವಿನೊಂದು ಮರ
ನಮ್ಮ ನೋವನ್ನೂ ಮೀರಿದ ನೋವಮರ

ಲಕ್ಷ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಬೆಳಕು
ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದಾವೆ ಇದರ ರೆಂಬೆ ಕೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ
ಸಾವಿರ ಚಂದ್ರಮರು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟು
ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಕಣ್ಣೆಳಕು

ಈ ರಾತ್ರಿ-ಆ ನೋವಿನೊಂದು ಮರ
ನಮ್ಮ ನೋವನ್ನೂ ಮೀರಿದ ನೋವಮರ.

ಯಾತನೆಯ ವ್ಯಕ್ತದಿಂದ ಉದುರಿ
ಹಳದಿ ಎಲೆಗಳಂಥ ನೆನಪುಗಳು
ನಿನ್ನ ಕೇಶದಲಿ ಉರುಳಿ
ಹೊರಳಿ ಹೂವಾಗಿ ಅರಳಿವೆ.

ಮೌನ ಇಬ್ಬನಿಯ ಹನಿಯ ಚಣಗಳು ತಬ್ಬಿ ಹಣೆಯನ್ನು
ಮುತ್ತು ಮಣಿಗಳ ಮಾಲೆ ಪೋಣಿಸಿವೆ.

ಕತ್ತಲು ಕಗ್ಗತ್ತಲ ಈ ರಾತ್ರಿಯ ಸೀಳಿ
ಹರಿವ ನೆತ್ತರಿನ ತೊರೆಯ ನನ್ನ ಧ್ವನಿ
ಕತ್ತಲ ನೆರಳ ಹಿಂದೆ ಮೂಡುತ್ತಿರುವ
ಬೆಳಕ ಸಿರಿಯಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ

ನನ್ನ ತೋಳ ತೋಟದಲ್ಲೇಗ ಹೊತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ
ನೋವು-ಈ ರಾತ್ರಿಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರು, ಫಲ
ಈ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬೆಂಕಿಯಾದರೆ ಜ್ವಾಲೆಯಾದೀತು

೪೬/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಈ ಮರದ ಕಮಾನಿನ ಕಪ್ಪು ಕೊಂಬೆಗಳೆ
ಬಿಲ್ಲಾಗಿ ಬಾಣ ಬಿಟ್ಟವೆ ನಮ್ಮದೆಗೆ
ಬಿಟ್ಟ ಬಾಣಗಳೆ ಹಾಲ ತೊರೆ ಹರಿಸುವ
ಸುತ್ತಿಗೆಗಳಾಗಿವೆ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ

ನತ ದೃಷ್ಟಿಗೆ-ಭಗ್ನ ಹೃದಯಗಳಿಗೆ
ಬೆಳಗುಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಆಗಸದಲ್ಲಿ
ಆದರೂ ಚಿಮ್ಮುತ್ತವೆ ಬೆಳಗು
ನಾವು ನಿಂತ ತಾಣದಲ್ಲಿ

ನೋವು ಕಿಡಿಗಳೆ ಸಿಡಿದರಳಿ
ಕೆಂಪು ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಳಿ
ಸಾಲು ಸಾಲು ಕಿರಣಗಳ ಸುತ್ತಿಗೆಯ
ಹೊತ್ತಿ ಉರಿವ ರತ್ನಾವಳಿ

ಆ ರಾತ್ರಿ ನೀಡಿದ ಈ ನೋವು
ಬೆಳಗಿನೊಂದು ಭರವಸೆಯ ತುಂಬಿದೆ
ಭರವಸೆಯು ಕರುಣೆಗಿಂತಲೂ ಮೇಲು
ಬೆಳಗಿನೊಂದು ಭರವಸೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲು

ಅನು : ಎಂ. ಆರ್. ಕಮಲ

ಬಯಸದಿರು ಮತ್ತೆ ಅಂಥ ಪ್ರೀತಿ

- ಫೈಜ್ ಅಹಮದ್ ಫೈಜ್

ಪ್ರಿಯೆ, ಬಯಸದಿರು ಮತ್ತೆ ಅಂಥ ಪ್ರೀತಿ
ನೀನಿದ್ದರೆ, ಬದುಕು ಹೊಳಪೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ ನಾನು
ನೀ ನೀಡಿದ ನೋವ ವರದಾನದ ಮುಂದೆ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯಥೆ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ.

ನಿನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹಾಯುತ್ತಿತ್ತು ಸರ್ವಳುತು
ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಚೆಲುವ ಮುಂದಿತ್ತು ಬೇರಾವ ಚೆಲುವು
ನನ್ನವಳಾಗಿದ್ದರೆ ನೀನು ಸೌಭಾಗ್ಯವೇ ಶರಣಾಗುತ್ತಿತ್ತು
ಹೀಗಾಗಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಮನಸ್ಸು ಹೀಗೆ ಬಯಸಿತ್ತು.

ಪ್ರೀತಿ ಯಾತನೆಯ ಮಿರಿ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ದುಃಖಗಳಿವೆ
ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಸಂಭ್ರಮಗಳಿವೆ ಮಿಲನ ಸಂಭ್ರಮವ ಮಿರಿ
ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಅನಾದಿಯಿಂದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ತಂತ್ರ
ವಿಕರಾಳ ರೂಪಕ್ಕೆ ರೇಷ್ಮೆಯುಡಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದಂತೆ

ಓಣಿಓಣಿಗಳಲಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕಿವೆ ದೇಹ
ರಕ್ತ ಸ್ನಾನದ ಮಾಡಿ ಮಣ್ಣುರಾಶಿಯಲಿ ಹೊರಳಿ
ರೋಗ ರುಜಿನಗಳಲಿ ಬೆಂದು ಬಂದಿದೆ ದೇಹ
ಹಳೆಯ ಗಾಯವೊಡೆದು ಸೋರುತ್ತಿದೆ ಕೀವು

ಪ್ರಿಯೆ ಈಗಲೂ ನೀನು ಅತಿ ಚೆಲುವೆ, ಕೋಮಲೆ
ಆದರೂ, ಅತ್ತಲೂ ಹೊರಳುತ್ತವೆ ಕಣ್ಣು ಏನು ಮಾಡಲೆ?

ಪ್ರೀತಿ ಯಾತನೆಯ ಮಿರಿ ಇನ್ನೆಷ್ಟೋ ದುಃಖಗಳಿವೆ
ಇನ್ನೆಷ್ಟೋ ಸಂಭ್ರಮಗಳಿವೆ ಮಿಲನ ಸಂಭ್ರಮವ ಮಿರಿ
ಪ್ರಿಯೆ, ಬಯಸದಿರು ಮತ್ತೆ ಅಂಥ ಪ್ರೀತಿ
ನೀನಿದ್ದರೆ ಬದುಕು ಹೊಳಪೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ ನಾನು.

ಮುಖಗಳು

- ಅಲಿ ಸದಾರ್ ಜಾಫರಿ

೧

ಈ ಮುಖಗಳು
ಅಸಹಾಯಕ ಅಸ್ವಸ್ಥ ಮುಖಗಳು
ಅನಾದಿಯಿಂದ ಶೋಕಿಸುತ್ತಲೇ ಇವೆ
ಈ ಮುಖಗಳು

ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಅರಳಿ, ಹೊರಳಿ
ಮಗಿಸುತ್ತ ಮಿಂಚುತ್ತಲೇ ಇವೆ
ಸಾವಿರಾರು ಮುಖಗಳು

ಎಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತೀರಿ?
ಹಸಿದೊಡಲ ಇಂಥ ಅಮೂಲ್ಯ ಮುಖಗಳನ್ನು.
ಆಫ್ರಿಕಾ-ಏಷಿಯಾದ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಆಸ್ತಿ
ಮಣಿಗಳನ್ನು-ಖನಿಗಳನ್ನು.

ಹಲವು ಮುಖಗಳು
ತಮ್ಮ ಹುಳಿತಮುಖಕ್ಕೆ
ರಂಗುಬಳಿದ ರಂಗೇಲಿ ಮುಖಗಳು...

ಹೀಗೆ-
ಕಣ್ಣಿಂದ-ಎದೆಯಿಂದ
ಹಾದುಹೋಗಿವೆ
ಮುಖಗಳು ಅದೆಷ್ಟೋ.

೨

ಅಹಂಕಾರದ ಕಾವಿನಗೂಡಲ್ಲಿವೆ
ಕೊಂಕು ಗುಣದ ಮುಖಗಳು

ಪ್ರೇಮಹೀನ ಕಂಗಳು
ಸೊಕ್ಕಿನ ಕೀರ್ತಿಯ ಕಿರೀಟ ತೊಟ್ಟು
ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತಲೆ-ನೆದರು ನೆಟ್ಟು
ಸದಾಚಾರದ ಮುಸುಕು ತೊಟ್ಟು
ಕಾಗೆಬಂಗಾರದ ಮುಖವಾಡುವ ಬಿಟ್ಟು
ಸ್ವರ್ಗದ ಬಾಡಿಗೆ ಬಂಟರ ಹಾಗೆ
ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿವೆ ನಲಿದಾಡುತ್ತಿವೆ
ಈ ಮುಖಗಳು !

೨

ಎಲ್ಲ ಮುಖಗಳಿಗಿಂತ
ಕುಡುಕುರತ್ನರ ಮುಖಗಳು
ಪ್ರಿಯ-ಸುಂದರ.
ಕತ್ತಿಯಲುಗಿನ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ
ನಗೆಮಿಂಚು ಮಿನುಗುತ್ತದೆ
ಅಂಥವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ.....
ಸುತ್ತುತ್ತಲೆ ಇವೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ
ಚೈತ್ರ ಚೈತನ್ಯ-ಬೆಂಕಿಯ ಧಗೆ
ಹೊಸ ಬೆಳಗಿನ ಹೊಸ ಕಿರಣಕ್ಕೆ
ಹೊಸ ನಾಡಿನ ಹೊಸ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ
ಕಾಯುತ್ತಿವೆ, ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಇವೆ
ಈ ಮುಖಗಳು.

ನೆರಳು

- ಸಾಹಿರ್ ಲಾಢಿಯಾನ್ವಿ

೧

ಯೌವನದ ಇರುಳ ಎದೆಯಮೇಲೆ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಮುಸುಕು
ನುಣುಪು ಹಾಲುಗಲ್ಲಿನಂಥ ಕನಸು ಹಾರಾಡುತ್ತಿದೆ
ಚಂದದ ಹೂಗಳು, ಎಲೆಗಳು, ರೆಂಬೆ ಕೊಂಬೆಗಳು
ಹೆಣ್ಣು ಕೋಮಲ ಕಾಯದಂತೆ ತೊನೆದಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಬೆರೆತು ಹೋಗಿದೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ದಿಗಂತದೂಡಿದ ಮೃದುರೇಖೆಗಳು
ಈ ಭುವಿ ಎಷ್ಟು ಸುಂದರ-ಕನಸುಗಳ ಲೋಕದಂತೆ

ಕಲ್ಪನೆಯ ನೆನಪು ನೆರಳುಗಳು ಆಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ
ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಗುಮಾನಿಯಂತೆ, ಹಲವೊಮ್ಮೆ ಭರವಸೆಯಂತೆ
ಮೊದಲ ಮಿಲನದ ಗುರುತು ಹೊತ್ತ ಹೊಂಗೆಮರ
ಅಚಲವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ ನೆನಪು ರಕ್ಷಕನಂತೆ.

ಇಂದಿಗೂ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿವೆ ಮನವೆರಡು ಆ ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ
ಎಂಥ ಹೋರಾಟದಿಂದ ಎಂಥ ಶ್ರಮ, ಕಷ್ಟದಿಂದ
ನಿದ್ದೆ-ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದೆವು ನಾವು
ಮೌನ ಅಧರದ ನುಡಿಯ ಆಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಆಡುವುದಕ್ಕೆ

ಆಗಲೂ ಇತ್ತು ಇಂಥದೇ ಸನ್ನಿವೇಶ, ಋತು-ಕಾಲ
ಅಲ್ಲೆ, ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿ ಅಂಕುರಿಸಿತ್ತು
ಬಡಿಯುವೆದೆ, ಬೆದರು ನೋಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣದ ಪ್ರೇಮದೇವತೆಗೆ
ಪುಟ್ಟದೊಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಮುಡಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೆವು

ಆಸೆಯ ಕಮಲ ಅರಳಿ ಹೂವಾಗಲೆಂದು
ಕಣ್ಣಿನ, ಎದೆಯ ಬಯಕೆಗಳು ಪೂರ್ಣಫಲವಾಗಲೆಂದು

ಮಧುರ ಮಿಲನದ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕನಸುಗಳು
ನೆನಹ ನೆರಳುಗಳು ಆಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.

ಲೋಕದ ಕಾಕದೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ
ಮೈಮುದುರಿ ನಾಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ
ತನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಯದನಿಗೆ ತಾನೆ ನಾಚಿದಂತೆ, ತನ್ನ ನೆರಳಿಗೆ ತಾನೆ ಬೆಚ್ಚಿದಂತೆ
ಈಗಲೂ ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಹೀಗೆ ಬರುವಂತೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ನನಗೆ

– ಕಲ್ಪನೆಯ ನೆರಳುಗಳು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ

ಗಾಳಿ ಬಂದತ್ತ ದೋಣಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ, ತೇಲುತ್ತದೆ
ನದಿಯ ವೀಣೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ ಅಂಬಿಗ
ಒಂದೊಂದು ಅಲೆಯು ಬಳುಬಳುಕಿದಂತೆ
ನಿನ್ನ ಕೋಮಲಕಾಯ ನನ್ನ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ತೂಗುತ್ತದೆ

– ಕಲ್ಪನೆಯ ನೆರಳುಗಳು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ

ನಿನ್ನ ಮುಡಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮುಡಿಸುವಾಗ
ಸಿಗ್ಗಿನಲಿ, ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ರೆಪ್ಪೆ ಮುಚ್ಚುತ್ತದೆ ಕಣ್ಣು
ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ-ಏನು ನುಡಿಯುವುದೆಂದು ವೃಥಾ ಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ
ನಿದ್ರವವಾಗಿದೆ ನಾಲಿಗೆ, ಹೂತುಹೋಗಿದೆ ದನಿ

– ಕಲ್ಪನೆಯ ನೆರಳುಗಳು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ

ನಿನ್ನ ತೋಳುಗಳು ಬಿಗಿದಿವೆ ನನ್ನನ್ನು
ನಿನ್ನಧರ ನನ್ನಧರ ನೆರಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ
ತುಂಬು ಭರವಸೆಯಿದೆ ನನಗೆ ಮತ್ತೆಂದೂ ಬೇರಾಗಲಾರೆವೆಂದು
ಬೆಸೆದ ಜೀವಗಳು ಬೇರ್ಪಡುವುದೆಂದು ನಿನಗೆ ಸಂದೇಹವೇಕೆಂದು?

– ಕಲ್ಪನೆಯ ನೆರಳುಗಳು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ

ಚಿದುರಿ ಹೋಗಿವೆ ನನ್ನ ಪಲ್ಲಂಗದಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳು
ಎಷ್ಟು ಜನತದಿಂದ, ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಜೋಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯ
ಪ್ರಸ್ತದರಾತ್ರಿ ಹಾಡುವ ಒಸಗೆಗೀತೆಯನ್ನು
ಎಷ್ಟು ಭಾವಪರವಶಳಾಗಿ ಗುನುಗುತ್ತಿದ್ದೀಯ

– ಕಲ್ಪನೆಯ ನೆರಳುಗಳು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ

ಕಾಮದ ಕಣ್ಣುಗಳ ತಪ್ಪಿಸಿ, ಮೈತುಂಬ ಸೆರಗುಹೊದ್ದು
ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ತುದಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತೀಯ
ಸಾವಿರಲಕ್ಷ, ಮೃದು, ನಯ, ಸುವಾಸಿತ
ಕೇಶರಾಶಿಯ ಭಾರ ಬೆನ್ನಗಲ ಹೊತ್ತು ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತೀಯ

– ಕಲ್ಪನೆಯ ನೆರಳುಗಳು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ

ಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರತಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹಣಿಕಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ
ಎಂತಾದರೂ ನನ್ನ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ದೊರಕಲೆಂದು
ಹಿಂಸಕರ ರಾಜಕೀಯ ಪಡಖಾನೆಯಲ್ಲೂ ನನ್ನ ನತದೃಷ್ಟ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ
ನನ್ನ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆದೊರಕಲೆಂದು

– ಕಲ್ಪನೆಯ ನೆರಳುಗಳು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ

ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಗ ಪ್ರಳಯಕಾಲದ ಗಲಭೆ
ಯುದ್ಧ ಗಡಿಯಿಂದ ಸುದ್ದಿ ತಂದಿದ್ದಾನೆ ದೂತ
ನಿನ್ನ ಒಲವಿನ, ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಸೋದರ
ಸೋದರನ ಮರಣ ಸುದ್ದಿ ತಂದಿದ್ದಾನೆ.

– ಕಲ್ಪನೆಯ ನೆರಳುಗಳು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ

ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲೂ ಅಪಖ್ಯಾತಿಗೊಳಬಹುದಾದ ಆತಂಕದ ಗುಂಪಿದೆ
ಪ್ರತಿ ತಿರುವಿನಲ್ಲೂ ಮನೆತನಕೆ ಮಸಿಬಳಿವವರ ಜಾತ್ರೆಯಿದೆ
ಗೆಲೆತನ, ಒಗೆತನ, ಎದೆತುಂಬುವ ನಿಷ್ಕಾಮ ಪ್ರೀತಿ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ
ಯಾರು ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರೂ ಏಕಾಂಗಿ, ಎಲ್ಲರೂ ತಬ್ಬಲಿ

ಆ ಹಾದಿ ನನ್ನದೆಯ ಹಾದಿಯ ಹಾಗೆ ಬಿಕೋ ಎನ್ನುತ್ತಿದೆ
ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು ಈ ಹಾದಿ ನಿನ್ನನ್ನೆಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಿತೆಂದು
ಆತ್ಮಘಾತುಕರು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
ರಕ್ತಲಾಲಸೆಯ ಕೆಂಪು, ದಿಗಂತದುದ್ದಕ್ಕೂ ಹರಡಿದೆ.

೨

ಸೂರ್ಯ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಒಂದು ಸಂಜೆ
ನನಗಿನ್ನೂ, ಇನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ

ಪ್ರೇಮಿಸಿದ ಹೊನ್ನ ಕನಸುಗಳ ನಿಷ್ಫಲ ಫಲಿತಾಂಶ
ನನಗಿನ್ನೂ, ಇನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ
ಆ ಸಂಜೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು

ಹೊಲವ ಹಂಚಿಮಾರುವಂತೆ
ಕನ್ನೆ ತುಟಿಯ ಮಂದಹಾಸವನ್ನೂ ಮಾರಬಹುದೆಂದು
ಆ ಸಂಜೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಆ ಸಂಜೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು,
ಉಳ್ಳವರ ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧ ಆತ್ಮ ಸಂಬಂಧಗಳ
ಮಾರಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ಆ ಸಂಜೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ದೋಚಿಹೋಗಿ ತಂದೆಯ ಹೊಲ ಮನೆ
ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಚಿನ್ನದ ಕುಡಿ ಕನಸಷ್ಟೆ ಉಳಿದು
ಕೊನೆಗವೂ ಹರಾಜಾಗಬಹುದೆಂದು ಆ ಸಂಜೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು

ಆ ಸಂಜೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು
ಸಮರದಲ್ಲಿ ವೀರ ಸಹೋದರರ ಮಾರಣದೊಂದಿಗೆ
ಸೋದರಿಯರ ಯೌವನ ಹಣವಂತರ ಪಡಖಾನೆಯಲಿ
ಮಾರಾಟವಾಗಬಹುದೆಂದು ಆ ಸಂಜೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು

ಸೂರ್ಯ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಆ ಸಂಜೆ
ನನಗಿನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ
ಪ್ರೇಮಿಸಿದ ಹೊನ್ನ ಕನಸುಗಳು ನಿಷ್ಫಲ ಫಲಿತಾಂಶ
ನನಗಿನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ

ಆ ಕ್ಷಣಗಳೆಷ್ಟು ಮೃದು ಮಧುರವಾಗಿದ್ದವು, ಮುದ್ದಾಗಿದ್ದವು
ಮದುಮಗಳ ಮುಡಿಯಿಂದ ಇಳಿಬಿದ್ದ ಹೂಗುಚ್ಚಗಳ ಹಾಗೆ
ಆ ಕ್ಷಣಗಳೆಷ್ಟು ಮೃದುಮಧುರವಾಗಿದ್ದವು, ಮುದ್ದಾಗಿದ್ದವು

ತಾರುಣ್ಯದ ಲಾಸ್ಯ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿದ್ದ ಹಾದಿ
ತನಗೆ ತಾನೇ ಮೂಡಿದಲೆ, ಹೂವರಳಿಸುವ ಬೆಳಗಿನಗಾಳಿ
ಗಾಳಿಯೊಂದೊಂದು ಅಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಗೀತೆಯ ಗುಚ್ಚವಾಗಿತ್ತು.

ಶಿಲ/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕಳೆದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಮನೆಗಳು
ಏನಾಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ-ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಏಕಾಂತವೂ
ಕಳೆದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ದೇಹಗಳು
ಏನಾಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ನೆರಳೂ,

ಅನು : ಎಂ. ಆರ್. ಕಮಲ

ಅಲೆಮಾರಿ

- ಸಾಹಿರ್ ಲೂಥಿಯಾನ್ವಿ

ಓ ! ವೇದನೆಯ ಹೃದಯವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ಓ ! ಕಳವಳದ ಮನವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ಈ ನಗರದ ರಾತ್ರಿ-ನಾನು ದುಃಖಭರಿತ
ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದೆ ಅಲೆಮಾರಿ ಅಲೆಯುತ್ತೇನೆ
ಎಚ್ಚಿತ್ತ ರುಗರುಗಿಸುವ ಬೀದಿಯಲಿ, ಬಾಗಿಲಲಿ-ಎಲ್ಲಿ ತನಕ?

ಓ ! ವೇದನೆಯ ಹೃದಯವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ರಾತ್ರಿಯ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಮನಮೋಹಕ ಚಿತ್ರವಿದೆ
ಮಿಣಿ ಮಿಣಿ ದೀಪಗಳ ಸರಮಾಲೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿದೆ
ನನ್ನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಸುಡುವ ಖಡ್ಗವಿದೆ.

ಓ ! ಕಳವಳದ ಮನವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ಈ ಬೆಳ್ಳಿ ರಾತ್ರಿಯ ನೆರಳು, ಆಗಸದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರದ ಜಾಲ
ನಿಗೂಡ ಕಲ್ಪನೆಯ ಹಾಗೆ, ಪ್ರೇಮಿಯ ಖಿಯಾಲಿನ ಹಾಗೆ
ಆದರೆ ಯಾರು ಅರಿತಾರು ನನ್ನ ಕಳವಳದ ಮನವೆ?

ಓ ! ವೇದನೆಯ ಹೃದಯವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ಹೂ ಕುಡಿಕೆಯ ಕಿರಣದಂತೆ ಚುಕ್ಕೆಯೊಂದು ಮುರಿದಿದೆ
ಬಿದ್ದು ಯಾರ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ರತ್ನ ಹಾರವಾಗಿದೆ?
ಧಗ್ಗೊಂದು ಎದ್ದ ಚೇತ್ಕಾರದಂತೆ ಮನಕ್ಕೆ ಬಡಿದಿದೆ.

ಓ ! ಕಳವಳದ ಮನವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ನಗುನಗುವ ರಾತ್ರಿ ಪಡಖಾನೆಯ ಹಾದಿ ತೆರೆಯುತ್ತದೆ
ಯಾವ ಹೂವಂಥ ಹೂ ಬಾಲೆಯ ಮನೆಗೆ ಕೈ ಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ?

ಏನಿಲ್ಲವಾದರೂ ಗೆಲೆಯಾ, ಪಾಳು ಬೀದಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ಬಾ ಎಂದಿದೆ.

ಓ ! ವೇದನೆಯ ಹೃದಯವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ಪ್ರತಿ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಓಕುಳಿ
ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲೂ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯ ಆಕಳಿಕೆ
ಮಡಿಲು ತೆರೆದು ಅಪಖ್ಯಾತಿ ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ

ಓ ! ಕಳವಳದ ಮನವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ಹಾದಿ ಬದಿಯಲಿ ನಿಂತು ವಿಶ್ರಮಿಸುವವನು ನಾನಲ್ಲ
ಅಲೆಮಾರಿ-ಮರಳಿ ಹೋಗುವುದು ನನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲ
ಸಮಾನ ಸಂಗತಿಯ ಜೊತೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂಡಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ

ಓ ! ವೇದನೆಯ ಹೃದಯವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ತೂಫಾನಿನ ಬಲೆ ಬೀಸಿ ಪೈಶಾಚಿಕ ಚಣಗಳು ಕಾದಿವೆ
ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಬಾಗಿಲುಗಳು ನನಗಾಗಿ ತೆರೆದಿವೆ
ಪ್ರೇಮದೊಂದು ಬಂಧನ ಹೋಗದಂತೆಲ್ಲಿಗೂ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದೆ

ಓ ! ಕಳವಳದ ಮನವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ಮನವೆನ್ನುತ್ತಿದೆ ಪ್ರೀತಿ ಬಂಧನವ ತೊಡೆದು ಬಿಡೆಂದು
ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತವರ ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುವಾಸೆಯನ್ನು
ಓ ! ವ್ಯಾಮೋಹದಲ್ಲ ಬಂಧನದ ಬಿಡುಗಡೆ ಸಾಧ್ಯವೆ?

ಓ ! ವೇದನೆಯ ಹೃದಯವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ತಲೆ ತಗ್ಗದ ಮುಲ್ಲಾನ ಪೇಟದಂತೆ, ದಳ್ಳಾಳಿಯ ಲೆಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕದಂತೆ
ನಿರ್ಗತಿಕ, ವಿಧವೆಯರ ಯೌವನದಂತೆ
ಎಲ್ಲೋ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯ ಮಹಲ ಮೇಲಿಂದ ಬಂದ ಹಳದಿ ಚಂದ್ರ

ಓ ! ಕಳವಳದ ಮನವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ಬೆಂಕಿ ಜ್ವಾಲೆ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಭಗ್ನೆನ್ನುತ್ತಿದೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ?
ನನ್ನ ಸಹನೆ ಮೀರಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ?
ಹೂ ಹೃದಯದ ಗಾಯ ಅರಳಿ ಘಮಿಸುತ್ತಿದೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ?

ಓ ! ವೇದನೆಯ ಹೃದಯವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ಸತ್ತ, ಸಾಯುತ್ತಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಲೆ?
ಈ ಬದಿಯೊ, ಆ ಬದಿಯೊ, ಎಲ್ಲಿಂದ ಕೀಳಲಿ?
ಒಂದು ಎರಡಲ್ಲ ಲಕ್ಷ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಕೀಳಲೆ?

ಓ ! ಕಳವಳದ ಮನವೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ದರ್ಶನ ನನ್ನ ಕಣ್ಣ ಮುಂದಿದೆ
ಕೋಟಿ ಸುಲ್ತಾನರ ನೋಟ ನನ್ನ ಮುಂದಿದೆ
ನೂರಾರು ನಾದಿರ್, ಚಂಗೇಸರು ನನ್ನ ಕಣ್ಣ ಮುಂದಿದ್ದಾರೆ

ಓ ! ವೇದನೆಯ ಹೃದಯವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ರಾಜ ಕಿರೀಟದ ವಜ್ರ ಮುರಿದು ಹಾಕಲೆ?
ಯಾರು ಮುರಿಯಲಿ ಬಿಡಲಿ ನಾನೆ ಮುರಿದು ಹಾಕಲೆ?

ಓ ! ಕಳವಳದ ಮನವೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ಆ ಇಂದ್ರ ಸಭೆಯ, ಆನಂದನವನವ ಭಸ್ಮ ಮಾಡಿ ಬಿಡಲೆ?
ಆ ರಾತ್ರಿ ಕೂಟಗಳ-ಬೇಟಗಳ ಭಸ್ಮ ಮಾಡಿ ಬಿಡಲೆ?
ಸಿಂಹಾಸನದ ಮಾತೇನು, ಇಡೀ ಕೋಟೆ, ಮಹಲನ್ನೇ ಸುಟ್ಟು ಬಿಡಲೆ?

ಅನು : ಎಂ. ಆರ್. ಕಮಲ

ತಾಜ್ ಮಹಲ್

- ಸಾಹಿರ್ ಲಾಠಿಯಾನ್ವಿ

ನಲ್ಲೆ, ತಾಜಮಹಲ್ ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಹಲಾಗಿರಬಹುದು
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಬಣ್ಣ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿರಬಹುದು.

ಆದರೆ ನಲ್ಲೆ, ಇಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಲ್ಲಾದರೂ ಭೇಟಿಯಾಗೋಣ
ವೈಭವದ ಸಭೆ ಅಲ್ಲ ದರಿದ್ರರು ಸೇರುವ ತಾಣ

ಯಾವ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿದೆ ರಾಜಸಂಪತ್ತಿನ ಗುರುತು
ಒಲವು ತುಂಬಿದಾತ್ಮಗಳಿಗೆ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಹೊರತು

ಪ್ರಿಯೆ, ಅಮರ ಪ್ರೇಮದ ಪರದೆಯ ಹಿಂದಿನ ಕಥೆ
ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರಬೇಕಿತ್ತು ನೂರು ವಿರಹದ ವ್ಯಥೆ

ಅಯ್ಯೋ ! ಅಳಿದ ರಾಜರ ಗೋರಿಗಳ ಸಂತ್ಯೆಕೆ ಏಕೆ
ಕಗ್ಗತ್ತಲ ನಿನ್ನ ಮನೆಗಳ ನೋಡಲಿಲ್ಲವೇಕೆ?

ಲೆಕ್ಕವಿರದಷ್ಟು ಜನ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡಿರಬಹುದು
ಅವರ ಕೋಮಲ ಭಾವನೆಗಳನಾರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು?

ಪ್ರೇಮದ ಡಂಗುರ ಸಾರಲು ಅವರಿಗೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿರಲಿಲ್ಲ
ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮಂತೆ ಬಡವರಾಗಿದ್ದರಲ್ಲ !

ಈ ಭವ್ಯ ಬಂಗಲೆಗಳು-ಈ ಗೋರಿದಾಳಗಳು
ಈ ಕೋಟೆ ಗೋಡೆಗಳು ಬಂದಿಖಾನೆಗಳು

ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯ ಮೆರೆಸುವ ಸ್ತಂಭಗಳು, ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸಗಳು
ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ, ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವಜರ ರಕ್ತದ ಹನಿಗಳು

ಪ್ರಿಯೆ, ಅವರಿಗೂ ಇರಬಹುದಲ್ಲವೆ ಪ್ರೇಮ
ತಾಜ ಮಹಲ ರೂವಾರಿಗಳಿಗೂ ಇರಬಹುದಲ್ಲವೆ ಪ್ರೇಮ

ಯಾರೂ ಅರಿತಿಲ್ಲ ಅವರ ವಿಳಾಸ ಪಾಪ
ಹಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ ಅವರ ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ದೀಪ
ಈ ಹೂವಿನ ತೋಟ, ಯುಮುನೆಯ ತಟ
ಕೆತ್ತನೆ, ಕಮಾನು, ಗೋಡೆ ಬಾಗಿಲ ಮಾಟ
ಇದೆಲ್ಲ ಬಾದಶಹನ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯ ಆಸರೆಯ ಲಾಸ್ಯ
ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಬಡವರ ಪ್ರೀತಿ ಪರಿಹಾಸ್ಯ.

ಅನು : ಎಂ. ಆರ್. ಕಮಲ

ಕೊನೆಯ ಭಟ್ಟಿ

– ಜಾನಿಸಾರ್ 'ಅಖ್ತರ್'

ತಡೆಯದಿರು ಇವುಗಳನು ಬರಲಿ ಬಿಡು ನನ್ನ ಬಳಿ,
ನನ್ನ ಕಾಣಲಿಕೆಂದೆ ಬಂದಿಹವು ನೋಡ್ಲಿ,
ನನಗೆ ಸಹ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ, ಗುರುತು ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ
ಅಸ್ವಪ್ನ ನೆರಳುಗಳು ನಿಂದಿಹವು ನೋಡ್ಲಿ.

ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ
ಒಂದು ಪಾತರಗಿತ್ತಿ ಮರದ ರೆಂಬೆಯ ಮೇಲೆ
ಲಕಲಕಿಪ ಮಿಣುಕುಹುಳ ದೊಡ್ಡ ಕಾಡಿನ ಹಾಗೆ
ಮದಮತ್ತ ಆನೆಗಳು ಹಿರಿಯ ಮೋಡದ ಹಾಗೆ
ಇದೊ ಇಲ್ಲಿ ಕತೆಯೊಂದು ನಿದ್ರೆಯಲಿ ನಲಿದಿರಲು
ಆಸನದ ಮೇಲಲ್ಲಿ ಅಪ್ಸರೆಯು ಕುಳಿತಿಹಳು
ಮುದ್ದು ದೀಪದ ಕೀಟ ಗುನುಗುನಿಸುತಿವೆ ನೋಡು
ಮಗುವು ಕೈಯಲಿ ತೊಟ್ಟ ಬೆರಳು ಚೀಲಗಳೆರಡು
ಹಾರುತಿವೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ಬೆಲೂನುಗಳು
ಬಬ್ಬುವಿನ ಶಾಲಿನಲಿ ಚಿಕ್ಕೆಯ ಕಸೂತಿಗಳು
ಬನ್ನಜ್ಜಿ ಮುಖವಿದು, ಇದೊ ಇಲ್ಲಿ ಕೂರು,
ಇದು ಅವ್ವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟ ಬಳೆಯದೆ ಚೂರು,
ತಡೆಯದಿರು ಇವುಗಳನು ಬರಲಿ ಬಿಡು ನನ್ನ ಬಳಿ,
ನನ್ನ ಕಾಣಲಿಕೆಂದೆ ಬಂದಿಹವು ನೋಡ್ಲಿ,
ನನಗೆ ಸಹ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ, ಗುರುತು ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ
ಅಸ್ವಪ್ನ ನೆರಳುಗಳು ನಿಂದಿಹವು ನೋಡ್ಲಿ.

ಆಲಸ್ಯದಲಿ ಕುಣಿವ ಶ್ರಾವಣದ ಮಂಗಳವು
ಮಧುಗಂಧದಲಿ ತುಂಬಿ ಗುನುಗುನಿಪ ಅಂಗಳವು
ಜೋಕಾಲಿ ಹಗ್ಗದಲಿ ಜೋತಾಡುತ್ತಿದೆ ಬಂದು
ಬಿದ್ದು ಸೊಂಟದಿ ಪೆಟ್ಟು, ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದೆ ಇಂದು

ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ಉರಿದಿದ್ದ ಅಗ್ನಿಷ್ಟಿಕೆಯ ನಡುವೆ
 ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಕ್ಕಿದ್ದ ಮುಖ ಹೇಗೆ ನಾ ಮರೆವೆ
 ಬೇಸಿಗೆಯ ದಿನಗಳಲಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳ ರಾತ್ರಿ
 ತುಟಿ ಮೇಲೆ ನರ್ತಿಸಿದ ಮೃದು ಮಾತು ಬಲು ಖಾತ್ರಿ
 ಸೌಂದರ್ಯ ಸೌಧಗಳ ರೂಪಗಳು ಕಣ್ಣುಗಳು
 ಹಸಿರು ಬಯಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿದ್ದ ಬಣ್ಣಗಳು
 ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹೂ ಕಂಪು ಸೂಸುತಿಹ ಓಣಿಗಳು
 ಹೆಸರಾದ ಹೆಸರಾಂತ ಈ ದೇಶ ದೋಣಿಗಳು
 ತಡೆಯದಿರು ಇವುಗಳನು ಬರಲಿ ಬಿಡು ನನ್ನ ಬಳಿ,
 ನನ್ನ ಕಾಣಲಿಕೆಂದೆ ಬಂದಿಹವು ನೋಡೆಲ್ಲಿ,
 ನನಗೆ ಸಹ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ, ಗುರುತು ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ
 ಅಸ್ಪಷ್ಟ ನೆರಳುಗಳು ನಿಂದಿಹವು ನೋಡೆಲ್ಲಿ.

ಹೊಳೆವ ಗಲ್ಲಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದನದ ಚಂದ್ರನಿಗೆ
 ಕಪ್ಪು ಕೂದಲಿನಲ್ಲಿ ಭೃಂಗಗಳು ವಿವಿಧ ಬಗೆ
 ಸೀರೆ ಸೆರಗಿನ ಮಡಿಕೆ ಮದಿರ ಮೃದು ಕೋಮಲವು
 ಕಣ್ಣು ಕಾಡಿಗುಂಟ ಹರಡಿಡೆಳೆಗಳು ಕೆಲವು
 ಎಲ್ಲೊ ತಪ್ಪಿದ ಎಳೆಯ ಕತೆಗಳಿವೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ
 ಕಿಟಕಿಯಲಿ ನಗುತ್ತಿರುವ ಕಣ್ಣೆರಡು ನನ್ನಲ್ಲಿ
 ಕೆಂಪು ಶಾಲಿನ ಅಂಚು ಚಿತ್ತಾರ ಚಿತ್ತಾರ
 ಎಷ್ಟೊಂದು ನೊಂದಿತ್ತೊ ಏನೊ ಎಂಥದೊ ಭಾರ
 ಸವೆದಿರುವ ಹಳತಾದ ಬೆರಳಿನುಂಗುರವಿಲ್ಲಿ
 ಹೃದಯದಾಕಾರವಿಹ ಒಂದು ಲಾಕೆಟು ಇಲ್ಲಿ
 ರೇಶಿಮೆಯ ಹೆಣಿಕೆಯಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕರವಸ್ತ್ರ
 ಈ ವರೆಗೆ ಓದದಿಹ ಎಷ್ಟೊ ಪ್ರೇಮದ ಪತ್ರ
 ತಡೆಯದಿರು ಇವುಗಳನು ಬರಲಿ ಬಿಡು ನನ್ನ ಬಳಿ,
 ನನ್ನ ಕಾಣಲಿಕೆಂದೆ ಬಂದಿಹವು ನೋಡೆಲ್ಲಿ,
 ನನಗೆ ಸಹ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ, ಗುರುತು ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ
 ಅಸ್ಪಷ್ಟ ನೆರಳುಗಳು ನಿಂದಿಹವು ನೋಡೆಲ್ಲಿ.

ಕೆಲವು ಬೈತಲೆ ಸಂಜೆ ಹರಡಿಹವು ಕದಡಿಹವು
 ಸ್ವರಗೈದ ಸುರೆಪಾತ್ರೆ ನರಳಿಹವು ಒಡೆದಿಹವು
 ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿರುವ ಖಾಲಿ ಬಾಟಲಿ ಗುಂಪು

ತಳೆದಿರುವ ಕಳಚಿರುವ ಗೆಜ್ಜೆಗಳ ಇನಿಗಂಪು
ದ್ವಾರ ಪರದೆಯ ಕಡ್ಡಿ ಹರಡಿಹವು ಬಿಚ್ಚಿಹವು
ತೊಟ್ಟ ಅಂಗಿಯ ತುಂಡು ಹೊಲಿಗೆಗಳು ಉಚ್ಚಿಹವು
ಬೆದರಿರುವ ಬೆಚ್ಚಿರುವ ನಡುಗುತಿಹ ತಾರೆಗಳು
ಎಂದೊ ಹಾಡಿದ ಹಾಡು ನಿಂತ ಸ್ವರ-ಧಾರೆಗಳು
ಹಳೆಯ ಹಿಂದಿನ ಕೆಲವು ಗಜಲುಗಳ ಶೇರುಗಳು
ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಗೀತ ತಲೆ ಬರಹಗಳು
ಉರುಳುರುಳಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಂಬನಿಯ ಹಾರಗಳು
ಮನೆಯಿರದ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ, ನಿಂತ ಗಡಿಯಾರಗಳು
ತಡೆಯದಿರು ಇವುಗಳನು ಬರಲಿ ಬಿಡು ನನ್ನ ಬಳಿ,
ನನ್ನ ಕಾಣಲಿಕೆಂದೆ ಬಂದಿಹವು ನೋಡಲ್ಲಿ,
ನನಗೆ ಸಹ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ, ಗುರುತು ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ
ಅಸ್ವಪ್ನ ನೆರಳುಗಳು ನಿಂದಿಹವು ನೋಡಲ್ಲಿ.

ಹರಿದೊಗೆದ ಮುರಿದಿರುವ ಕೆಲವು ಸಂಬಂಧಗಳು
ಕಳೆದಿರುವ ದೂರಾದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಂಧುಗಳು
ಕೆಟ್ಟಿರುವ ನಶಿಸಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳು ರೇಖೆಗಳು
ಮಂದತರ ಬರವಣಿಗೆ ಅಸ್ವಪ್ನ ಲೇಖಿಗಳು
ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳ ಕಂಬನಿಯು
ಕಳಕಳಿಸಿ ನಿಂತಿರುವ ಮುತ್ತುಗಳ ಇಬ್ಬನಿಯು
ಬೆಚ್ಚಿರುವ ಬೆದರಿರುವ ಗುರುತುಗಳ ಕಂಬಗಳು
ನಡುನಡುಗಿದಂತಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಗಳು
ನಶಿಸಿರುವ ಹಾಳಾದ ಮುರಿದ ಜಗ-ದೇಶಗಳು
ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಯೆ ನಿಂತ ಹಲವಾರು ಆಶೆಗಳು
ಹರಡಿ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕನಸುಗಳು
ಬೇರಲ್ಲ, ಇವು ನನ್ನ ನನ್ನವೇ ಮನಸುಗಳು
ತಡೆಯದಿರು ಇವುಗಳನು ಬರಲಿ ಬಿಡು ನನ್ನ ಬಳಿ,
ನನ್ನ ಕಾಣಲಿಕೆಂದೆ ಬಂದಿಹವು ನೋಡಲ್ಲಿ,
ನನಗೆ ಸಹ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ, ಗುರುತು ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ
ಅಸ್ವಪ್ನ ನೆರಳುಗಳು ನಿಂದಿಹವು ನೋಡಲ್ಲಿ,
ತಡೆಯದಿರು ಇವುಗಳನು ಬರಲಿ ಬಿಡು ನನ್ನ ಬಳಿ.

ಹಿತಚಿಂತಕ

– ಮಗ್ದೂಂ ಮೊಹಿಯುದ್ದೀನ್

ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಂಟಪದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ
ಮಧುಶಾಲೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಆ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿ
ಎರಡು ದೇಹಗಳು
ಪ್ರೇಮಾಗ್ನಿಯಲಿ ಸುಟ್ಟು ಬೆಂದಿರುವುವು
ಪ್ರೀತಿ ನಂಬಿಕೆಯ ಶಬ್ದ ಅವರಿಗೆ.
ಪ್ರೀತಿ ಅವರ ದೇವರು
ಪ್ರೀತಿಯೇ ಅವರ ಚಿತೆ.

ಎರಡು ದೇಹಗಳು
ಮಂಜು ಹನಿಯಲಿ ತೊಯ್ದು ಬೆಳದಿಂಗಳಲಿ ಮೈ ತೊಳೆದು
ಈಗಷ್ಟೆ ಅರಳಿರುವ ಎರಡು ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಹೂಗಳ ಹಾಗೆ.
ಉಪವನದಿ ನವಿರಾಗಿ ಸುಳಿದ ತಂಗಾಳಿ
ಶೋಕಾಚರಣೆಯಲಿ ಮುಳುಗಿ
ಕಪ್ಪು ಕೂದಲಗುಂಟ ಬೆಚ್ಚನ್ನ ಗಲ್ಲಗಳನೇರಿ
ತಡೆದು ನಿಂತಿತು ಒಂದು ಚಣ.

ನೋಡಿದೆವು ಅವರನ್ನು
ಹಗಲಿನಲಿ ರಾತ್ರಿಯಲಿ
ಬೆಳಕು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ.

ಮಸೀದಿಗಳ ಮೀನಾರಗಳು ನೋಡಿದವು ಅವರನ್ನು
ಮಂದಿರದ ದ್ವಾರಗಳು ನೋಡಿದವು ಅವರನ್ನು
ಮಧುಶಾಲೆ ಕಿಂಡಿಗಳು ನೋಡಿದವು ಅವರನ್ನು
ಆದಿಯಿಂದ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ,
ಹೇಳು ಹಿತಚಿಂತಕನೆ,

ಓಳಿ/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಪ್ರೀತಿಯ ಸ್ವರ್ಣಮಣಿ ಸೂತ್ರ ಇದೆಯೆ

ಮದ್ದು, ಪರಿಹಾರಗಳಿವೆಯೆ

ನಿನ್ನ ಜೋಳಿಗೆಯೊಳಗೆ?

ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಂಟಪದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ

ಮಧುಶಾಲೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಆ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿ

ಎರಡು ದೇಹಗಳು

ಹಿಡಚಿತಕ !

ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಬಂಧನ

– ಮಗ್ದೂಂ ಮೊಹಿಯುದ್ದೀನ್

ಬಂಧನವಿದೆ ಅದಕೆಮಿತಿ ಇಲ್ಲ ಮಾತ್ರ
ಕ್ರೌರ್ಯವಿದೆ, ಬಿನ್ನಹಕೆ ಕಾಳಜಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ
ರಾತ್ರಿಯಿದೆ ಕತ್ತಲೆಯ ಮೌನವಿದೆ ಏಕಾಂತ
ದೂರ ಜನಜಂಗುಳಿಯ ಗೋಡೆಗಳ ತಟ್ಟಿ ಬಲು ದೂರದಿಂದ
ನಗರದದೆಯಾಳದಲಿ ಮೊಳಗಿದೆಷ್ಟೋ ಗಂಟೆ ದನಿ ಕೇಳಿಬರುತಿಹುದು.

ಬೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ ಬುದ್ಧಿ
ಕಂಪಿಸುತ್ತದೆ ಉಸಿರುಗಳ ಕುಡಿ ಕುಡಿ
ಎಚ್ಚರಾಗುತ್ತದೆ ನನ್ನ ರಾತ್ರಿವಾಸಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯ ದೀಪ
ಬದುಕಿನೊಂದೊಂದು ಮಾತು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನೆನಪು
ರಾಜಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಓಣಿ ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಜಂಗುಳಿ
ಅವರಸದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು
ಹಣೆ ಮೇಲೆ ಮೊರೆವ ಚಿಂತೆ ಗೆರೆಗಳು
ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತಮಾನದ ದುಃಖ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಭಯ
ನೂರಾರು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ
ಹೆಜ್ಜೆ
ಜನರು
ಕಂಪಿತ ಮಾನವ ಹೃದಯಗಳು
ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಯಲಿ ನೊಂದು ರಾಜಕೀಯಕೆ ಸಿಲುಕಿ ದಣಿದ
ಇವರು
ಯಾವ ಕ್ಷಣದಲಿ ಧಿಗ್ಗನೆದ್ದು ಸ್ಪೋಟಿಸುವರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ
ವರ್ಷ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಸಹಾಯ ಯೌವನದ ನಿರಾಶ ಹಂಬಲವು
ತೊಟ್ಟು ಬೇಡಿ ಸರಪಳಿಗಳನು ಮಲಗಿರುವುದು
ಮಗ್ಗಲು ಹೊರಳಿಸುವಾಗ ಸರಪಳಿಯ ರುಣತ್ಕಾರ

೬೬/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕನಸಿನಲಿ ಬದುಕಿನ ಹೋರಾಟದ ಗುರುತು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ.

ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಆಯುಷ್ಯದನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು

ಕಳೆದೆ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ

ದುಃಖ ನನಗೆ

ನನ್ನ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲಿ ಸವೆಸಲಿಲ್ಲ

ದುಃಖ ನನಗೆ.

(ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲ್, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್)

ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಕಾಲ

- ಅಹಮದ್ ನದೀಮ್ ಖಾಸಿಮೀ

ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತ ಸಾಲ ವೃಕ್ಷದ ದಟ್ಟ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ
ಒಡೆದ ಗಾಜಿನ ಬಳೆಯ ಹಾಗೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದಾನೆ ಚಂದ್ರ
ಬೆಟ್ಟದಡಿಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿರುವ ಊರೊಂದರಲ್ಲಿ
ಮಿಣಿ ಮಿಣಿಸುತಿವೆ ದೀಪ ಸಮಾಧಿಗಳ ಮೇಲೆ
ಆಕಾಶದ ಬೂದು ಪೋಷಾಕಿನಲಿ ನಕ್ಷತ್ರ-ಕಸೂತಿ
ಮುದುಡಿಹೊಂಡಿದೆ ಬಗ್ಗಿ ನಿಂತಿದೆ
ಎಚ್ಚತ್ತ ಹಾಗಿದೆ ಕಾಲ.

ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತ ಸಾಲ ವೃಕ್ಷದ ದಟ್ಟ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ
ಬೆಳಗಿನ ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಗು ಕುಣಿಯುತ್ತಿದೆ
ಬೆಟ್ಟದಡಿಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವ ಹೊಲಗಳಲಿ
ಕಂಪಿಸುತ್ತಿದೆ ನೆಲದ ಉಸಿರಾಟ, ಸ್ಪಷ್ಟ ದನಿ
ಎತ್ತರದ ಉದಾತ್ತ ಗಗನ
ಹೊಸತು ಸೂರ್ಯನ ಅರುಣ ಕಿರಣಗಳ ಸ್ವಚ್ಛ ಅಂಗಳ
ಎಚ್ಚತ್ತ ಹಾಗಿದೆ ಕಾಲ.

ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತ ಸಾಲ ವೃಕ್ಷದ ರೆಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ
ಅಗ್ನಿಕುಂಡದ ಹಾಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಾನೆ ಸೂರ್ಯ
ಬೆಟ್ಟದಡಿಯಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತಿಹ ಕ್ಷಣಗಳು
ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಎದೆ ಮೇಲೆ
ಬರೆಯುತ್ತವೆ ಮಾನವನ ಬಲಾತ್ಕಾರದ ಇತಿಹಾಸ
ಉರಿವ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ತಪ್ಪುವಾಗಿದೆ ಗಗನ
ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಕರಗಿ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ
ಸಿದ್ಧಗೊಂಡ ಹಾಗಿದೆ ಕಾಲ.

ಓಲ/ಉದುಢ ಸಾಹಿತ್ಯ

ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತ ಸಾಲ ವ್ಯಕ್ತದ ರೆಂಬೆಗಲ್ಲಲಿ
ಅದೆಷ್ಟು ಸತ್ಯಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುತ್ತದೆ ಬದುಕು
ಬೆಟ್ಟದಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿದ ಬಯಲುಗಳಲ್ಲಿ
ಸೃಷ್ಟಿ ತೋರಿದೆ ಚಮತ್ಕಾರ ಉಗುಲಿದೆ ರಕ್ತ
ಸುತ್ತುತಿಹ ಕಾಲಚಕ್ರದ ಅಡಿಗೇ ಸಿಲುಕಿ ನರಳಿದೆ ನಭ

ಹೌದು, ಸ್ವಾಗತಕೂ ಹಲವು ರೀತಿಗಳಿವೆ
ಕಾಲಪಥದಲಿ ಹಲವು ತಿರುವು
ಇರಬಹುದು. ಗುರಿ
ಸಿಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಸ್ಪಿಂಕ್ಸ್

— ಜಿಯಾ ಜಾಲಂಧರೀ

ಈಗಲಾದರೂ ಎಚ್ಚರಾಗು ನೀ ಮರುಭೂಮಿಯ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ
ಸಾವಿರದ ಯಾತ್ರಿಕ ತಂಡಗಳು ಬಂದವು ಹೋದವು
ಯಾರೂ ನಿನ್ನ ಎಚ್ಚರಿಸಲಾಗಲೆ ಇಲ್ಲ
ಈ ಮಾತು ಹೇಳುವುದು ಹೇಗೆ ನಿನಗೆ?
ಉತ್ಸಾಹ ಕಳೆದಿರುವ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಅಳಿದಿರುವ ಬದುಕು ಬದುಕೆ?
ಸಾವು
ನಿನ್ನ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ
ಯಾವುದಾದರೂ ರಾಗ ತಳಮಳಿಸಿ ಪುಟದೇಳಬೇಕು
ಈಗಲಾದರು ನೋಡು
ನಿನ್ನ ಕಲ್ಲು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ
ಚಿಮ್ಮಿ ಹೊಮ್ಮಲಿ ನೋವುಧಾರೆ
ನಿನ್ನ ಈ ಭೀಕರ ರಾತ್ರಿ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಮಿಂಚು ವೈಯಾರ
ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಿ ಬದುಕಿನ ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರಲಿ ಹೀಗೆಯೇ
ಇಲ್ಲ, ಆಗದು ಹೀಗೆ
ನನ್ನ ಬದುಕ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲೆಯಾದರೆ ನೀನು
ಚಿಮ್ಮಿದರೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾತು ನಿನ್ನ ತುಟಿ ಮೇಲೆ
ನೀನೀ ಲೋಕದಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದೆಯಾ?
ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಕಾಲದ ಕೈ ನಿನ್ನ ನಿಶ್ಚಲತೆಯನು
ಸುಟ್ಟು ಕರಕಾಗಿದೆ ಬದುಕು ನನ್ನದೇ ಬೆಂಕಿಯಲಿ
ಇಲ್ಲದಿರೆ
ನಾ ಕೂಡಾ ಅಮರನಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ
ನಿನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ.

ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ರಾತ್ರಿಯ ವಾಸ

– ಮುಖ್ತಾರ್ ಸಿದ್ದಿಖಿ

ಹೃದಯವನ್ನು ಸೀಳುವ ಶಬ್ದದ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತೆ ಭುಗಿಲೆದ್ದಿಹುದು. ಅವಳ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲದ ಪಿಸುಮಾತು ಮನಕೆ ತಾಜಾ ಮಾಡಿ ಏರುವ ನಿದ್ರೆಯ ನಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿತ್ತು. ಅರೆಜಾಗರ ನಿದ್ರೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲದ ಆ ಪಿಸುಮಾತು ಈಗಲ್ಲಿದೆ ಅವಳ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಬರುವ ಸುಖದ ನಿಶೆಯ ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ನೀನು-ನನ್ನ ತೋಳಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಈಗ ಮಲಗಿದ್ದು.

ಈ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲದ ಮೆಲ್ಲನೆಯ ಪಿಸುಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ ಅತೀ ಸುಂದರರಿದ್ದರು ಆ ಜನ ಅವರ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನರಕದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಿದೆ ಈಗ ಎಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಿತ್ತು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಸುಂದರರಿದ್ದರು ಆ ಜನ ಅವರ ಹಣೆಬರಹದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಹಿಂಸ ಪ್ರಾಣಗಳ ಗುಲಾಮಿತನ ಬರಬಹುದು. ಅವರ ಪ್ರಾಣ ಇಂಥ ಹಿಂಸ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಶಾಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಸುಡುತಿಹುದು ಆಹಾ ಆ ದಿನವೂ ಬರುವುದು ನಾವೆಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರೆಂಬುದನು ತಿಳಿಸಲು. ಈ ಸ್ವರ್ಗ ಸಮಾನಭೂಮಿ ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ ಈಗ ಆಹಾ ಆ ದಿನವೂ ಬರುವುದು ಅವರನೆಲ್ಲ ನಾಶಮಾಡುವೆವು ನಮ್ಮ ಕಣಿವೆ ನಮ್ಮ ಪರ್ವತ ನಮ್ಮದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆವು ಟೊಂಗೆಟೊಂಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕುಳಿತಿರುವ ಎಲೆಗಳಿಗೆ ಗಾಳಿಯ ತೆರೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದಾಗ ಭಯಂಕರವಾದ ನಿಶಬ್ದ ಗಡಗಡವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ನರದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾತಭಯ ಹರಿಯುತ್ತಪದೆ. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸಿದರೆ ಹೃದಯವು ಭಯದಿಂದ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ ಪಿಸುಮಾತು ಹೇಳುತ್ತದೆ: ಗುರುತಿಸಿರಿ ಇವರಿಗೆ. ಇವು ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತಲೆಗಳಿವೆ. ಇವರ ದಾರಿತಪ್ಪಿದ ಆತ್ಮಗಳ ಕಾರವಾನಕ್ಕೆ ಗುರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಲಿಕೆ ಹೋಗುವವರು ನೀವು ನಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಿರಿ ನೀವು ಈಗ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಿದಿರಿ ನೀವು. ಈ ಹಿಂದೆ

ನಿಮಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಈಗ ಮೆಲ್ಲನೆ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಶಾಂತರಾಗಿ ಇದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿರಿ ನೀವು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಅಸಹಾಯಕರು ನಿಮ್ಮ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ನೀವು ಬರೀ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಿರಲ್ಲಾ ನೀವು. ಅವರಿ ಗೋಸ್ಕರ ಬರೀ ಯೋಜನೆಗಳೇಕೆ? ಅಷ್ಟು ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಗುರಿತಲುಪಿದ ಮೇಲೆ ಅವು ದಾವೆಯಾಗಿ ಯಾಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆವು ನಿಮಗೆ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಗುರಿಮುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಯಾಕೆ ಹುಚ್ಚುತನವಾಯಿತು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ

ತೊಯ್ಯಂಥ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಬಾಗಿಹುದು ಚಂದ್ರ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಬಹುದು ಬೆಳಕು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು ಕಣ್ಣಿಂದ ನೀರು ಇಷ್ಟು ಉಕ್ಕಿ ಬರುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ ಭುಜದ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರೇಮಿಯ ಕೂದಲು ತೊಯ್ಯು ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲಾ ಮತ್ತೀ ಪಿಸುಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ: ಆ ವಿಷಯ ಹೋಯಿತು. ಆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದ ಸುರಿದ ರಕ್ತದಿಂದ ಈ ಭೂಮಿ ಕೆಂಪಾಗಿರುವುದು. ಜೀವನ ರಸಹೀನವಾಗಿರುವುದು. ಗೆಲುವು ಸೋಲುಗಳು ಎರಡೂ ಹೋದವೀಗ.

ಇವತ್ತು ಒಂದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ರಕ್ತದ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿರುವುದು. ಸರ್ವನಾಶಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಹುಚ್ಚು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವುದು. ಇದೇ ಜನರ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಅವರ ಪಾದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆಯಲ್ಲಾ. ಕಾಲಕಾಲದಿಂದ ನಾವು ಬೇಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಇದೇ ಎಂಬಂತೆ ಇರುವುದು ಮನುಷ್ಯನಭಿವೃದ್ಧಿ ಇದೇ ಎಂದೆನ್ನಿಸುವುದು.

ಹೊಳೆವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಇವನ್ನು ನೋಡಿ ತನ್ನ ಕಾಂತಿ ಕಳಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತೀ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು. ಬೆಳಗಿನ ತಂಗಾಳಿ ಈ ಇಬ್ಬನಿಯಿಂದ ಭಾರವಾಗುತ್ತಿರುವುದು. ನೋಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಈಗ ಪೂರ್ಣ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿರುವುದು.

ಹೃದಯದ ತುಡಿತ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ: ಇದೆಂಥ ಜಗತ್ತು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಹೇಗೆ ಜೀವನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮರಣವನ್ನು ತಂದವನಿಗೆ ಮತ್ತೇನು ಬೇಕಾಗಿದೆ ಈಗ

೭೨/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಜೀವನದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ದೀಪವಿಲ್ಲ, ಹೂವಿಲ್ಲ. ಈ ನರಳುವ ಜೀವನ
ನಾಶದ ತೆರಿಗೆಯಂತೆ ಇರುವುದು. ಇಂಥ ಜೀವನವು ಎಲ್ಲಿ
ಕಳೆದುಹೋಗುವುದೋ

ಎಂದು ಹೆದರುತ್ತಿರುವೆನು. ರಾತ್ರಿ ಬರುವತನಕ ನಾವು
ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಸತ್ತವು ಸಾವಿನ ಚಾಕರಿಯೇ ನಮ್ಮ
ಕೆಲಸವಿದೆಯೆಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು.

ಈಗ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣ ಅಂಜುತ್ತಂಜುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರುವುದು
ಆಕಾಶದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಇನ್ನೊಂದು ಜಗತ್ತಿನ
ಸಂಜೆ ಮುಳುಗುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವುದು.
ಈಗ ನೀನು ಇನ್ನು ನನ್ನ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯಾ?
ಈಗ ನೀನು ಇನ್ನು ನನ್ನ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯಾ?

ಅನು : ಚಿನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ

ಗಜಲ್ :

ಯಾವ ಮೊಗ್ಗೂ ಕೂಡ ಕಣ್ತುಂಬಿ ನೋಡಿಲ್ಲ
ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ

— ನಾಸಿಲ್ ಕಾಸಿಮಿ

ಯಾವ ಮೊಗ್ಗೂ ಕೂಡ ಕಣ್ತುಂಬಿ ನೋಡಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ
ಹೂವುಗಳ ಕಿಲಕಿಲವು ಕಣ್ಣೀರು ಮರೆಯಾಯ್ತು ಬರಲಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ
ಯಾವುದೋ ನೆನಪುಗಳ ತಂಗುದಾಣದಿ ನಾನು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ
ಮುಂಜಾನೆ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಹೋದವು, ಬರಲಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ.
ವಿಧಿ ಬರೆದ ಕಷ್ಟಗಳ ದಾರಿಯಲ್ಲಳುತಿದ್ದೆ
ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಮೋಡಿ ಒಯ್ದಿತ್ತು ನನ್ನ, ಇಳಿದಿತ್ತು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ
ನೀನಿತ್ತ ದುಃಖಗಳ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ
ತಾರೆಗಳು ಎದ್ದದ್ದು ಕರೆಯುತಿವೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೈಮಾಡಿ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ
ನೀನಿರದ ರಾತ್ರಿಗಳ ನಾನು ಮರೆವುದಸಾಧ್ಯ
ಅಂಥ ಸುಖ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ.
ಇರಲಿಬಿಡು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರು ಇಲ್ಲಿ ಜಂಜಾಟದಲ್ಲಿ
ಮೇಲಿಂದ ಯಾರೋ ಬಂದು ಕೈಬೀಸುತಿಹರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ.
ಇಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸುಖದ ಗಾಳಿಗಳ ಅಲೆಯೊಂದು ಬಂತು
ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಕತೆಯ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು, ನೋಡುತ್ತ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ.

ಅನು : ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ

ಗಜಲ್ :

ಸಂಧಿಸಿದಾಗ ಹೃದಯ ಭವನಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ

- ಜಫರ್ ಇಕ್ಬಾಲ್

ಸಂಧಿಸಿದಾಗ ಹೃದಯ ಭವನಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ
ಹೊರಟು ನಿಂತಾಗ ತಿರುಗಿ ಅವನನ್ನು ಕೂಗಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ

ಇಂದೂ ಹೀಗೇ ತೇಲುತಲೇ ಇವೆ ಕಾಲದ ದೋಣಿಗಳು
ಆದರೂ ಹೃದಯದ ಆ ಕ್ಷಣವನ್ನು ಬದುಕಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಬಾಜಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ ನನ್ನ ಜೀವನವೆ; ಮಗುಚಿತು ಚದುರಂಗ;
ಆ ಆಟವನೂ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರು ಸೋಲಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಮಾಗಿಯ ಇರುಳಿನ ದಾಳಿಗಳಿಗೆ ಅದೇ ಇಲಾಜು ಜಫರ್
ನನಗೋಸ್ಕರ ಆ ಕುಸುಮವ ಯಾವ ವಸಂತನೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಅನು : ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್

ಗಜಲ್ :

ಹುಚ್ಚಿನ ರಂಗಿನ ಗಲಭೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ; ಶಿರಗಳೆಲ್ಲ ಬರಿದು

— ಜಫರ್ ಇಕ್ಬಾಲ್

ಹುಚ್ಚಿನ ರಂಗಿನ ಗಲಭೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ; ಶಿರಗಳೆಲ್ಲ ಬರಿದು;
ಅಲೆಮಾರಿಯ ರೀತಿ ರಕ್ತ ಗಲ್ಲಿಯಲಿ; ಹೃದಯವೆಲ್ಲ ಬರಿದು.
ಹೂವು ಅದೇ, ಎಲೆಗಳೂ ಅವೇ, ನೆರಳಿನ ಹೊದಿಕೆ ಅದೇ
ನನ್ನ ಮರ ನನ್ನ ಕೊಂಬೆಯಲಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಏನು ಬರಿದು
ಕಣ್ಣು ತೆರಕೊಂಡು ನಡೆದು ಬರುವಾಗ ಸೊಲ್ಲನ್ನೆತ್ತದಿರು
ಯುಗಯುಗಗಳಿಂದ ಈ ಹಾಳು ನಗರ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಿದು
ಬಂದ ಹಾಗಿದೆ ದೂರದಿಂದ ಬರಲಿದ್ದ ಅತಿಥಿಗಳೆಲ್ಲಾ;
ಮಹಡಿ ಬಾಗಿಲುಗಳೆಲ್ಲ ತೆರೆದಿವೆ; ಎಲ್ಲ ಬರಿದು ಬರಿದು
ನನ್ನ ಹೊರತು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ನೆಲದಲಿ ಗಗನದಲಿ;
ನೋಡಲು ಹೊರಟರೆ ಕಣ್ಣಿನ ಪುಟಪುಟಗಳೆಲ್ಲ ಬರಿದು.

ಅನು : ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್

ಕೊನೆಯ ಕವಿತೆ

- ಇಬ್ಬಿ ಇನ್ನಾ

ತೀರಿಹುದು ಆಯುಷ್ಯದ ನನ್ನ ಬಂಡವಾಳ
ಇಂದು ಬೇರೆಡೆ ನನಗೆ ಕಡವು ಉದ್ದರಿ ಸಾಲ
ಇಹನೆ ಯಾರಾದರೂ ಇಲ್ಲೊಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತ?
ಆಗಬಲ್ಲನೆ ಅವನು ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ದಾತ?
ಕೆಲ ವರ್ಷ ಮಾಸ ದಿನ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಿ ಮಿತ್ರರೇ,
ಬಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆ ಕೊಡುವಿರಾ ಮಿತ್ರರೇ?
ನೀವು ಬಲು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಜೀವ-ಖಜಾನೆಯಿಂದ
ನಿಮ್ಮ ಸು-ಆಯುಷ್ಯದ ತೇಶಾಖಾನೆಯಿಂದ?

ಇಲ್ಲವೇ ಯಾವನೂ ಇದ್ದುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮಂತ?
ಇಲ್ಲವೇ ಯಾವನೂ ಕೊಡಬಲ್ಲ ಸ್ಥಿರ ದಾತ?
ಉದ್ದರಿಯ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾ ಕೇಳಿದರೆ
ಯಾಕೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುತ್ತ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಂತಿಹಿರೆ?
ಕೆಲವೊಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ಮುಗಿಸಲೇಬೇಕು ನಾನು
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು ಇದು ಬೇರೆ ಹೇಳಲಿ ಏನು?
ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರೇಮದ ತೊಡಕು ಕೆಲವೊಂದು ಉಳಿದಿಹವು
ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳಿವೆ ಕೆಲವು
ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ
ಇರಲಿ ಬಿಡಿ, ಬಡ್ಡಿ ಸಹ ಕೊಡಬಹುದು ಕೊಡುವೆ ನಾ
ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಕೆ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟೆ ಕೊಡುವೆ ನಾ
ಸರಳವೋ ಕಠಿಣವೋ ಏನಾದರೂ ಇರಲಿ
ಯಾರಾದರೂ ನನಗೆ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿರಲಿ.

ಯಾರು ನೀ? ಹೆಸರೇನು? ನುಡಿ. ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು?
ಹೇಳು ಸಖಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿದೆ ನಿನಗೇನು?

ಈ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿಹಿ ನೀನು?
 ಏನಾದರೂ ಬೇಕೆ? ನೀನು ತಂದಿಹಿಯೇನು?
 ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಾತು ಮುಗಿಯಬೇಕಿವೆ ಕೆಲವು
 ರೋಖು ಉದ್ದರಿ ವಿಷಯ ಮುಗಿಸಬೇಕಿದೆ ಕೆಲವು
 ಕಶಕೋಲ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ
 ಆಯುಷ್ಯ ನಾಣ್ಯವನು ಬಳಸಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ
 ನೀನು ಕಾವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವಿಯಾದರೆ
 ಹೊರಟು ಬಿಡು ಇಲ್ಲಿಂದ ಈಗನ್ನದಿರಲಾರೆ.

ಗೀತ ಸಂಗೀತಗಳು ಹೊರಟುಹೋದವು ಎಲ್ಲ
 ಕಾವ್ಯ-ಕಾಲವು ಕೂಡ ಗತಿಸಿ ಹೋಗಿಹುದಲ್ಲ
 ಶಿಶಿರ ಋತು ಈಗ ಇದೆ ಉದುರುತಿವೆ ಎಲ್ಲ ಎಲೆ
 ಬೆಳಗಿನಲಿ ರಾತ್ರಿಯಲಿ ತಬ್ಬುತಿವೆ ನೆಲದ ನೆಲೆ
 ಹಳೆಯ ಗೆಳೆಯರು ಇವರು ನನ್ನವರು ಇಲ್ಲಿಹರು
 ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಬಲ್ಲವರು
 ಈ ಮಿತ್ರರಲ್ಲಂಟು ಮಾಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು
 ಆಯುಷ್ಯದ ಗಣಿತದ ವರ್ಷ ತಿಂಗಳು ಇಷ್ಟು
 ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನು ನಾ ಇಲ್ಲಿ ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ
 ಇವರೆದುರು ಜೋಳಿಗೆಯ ತೆರೆದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ
 ಹೋಗು ನೀ, ಇವರೊಡನೆ ನಾನು ಮಾತಾಡುವೆನು
 ನಿನ್ನ ಭೆಟ್ಟಿಯು ಸಾಕು, ಹೋಗು ಸಖಿ, ಹೇಳುವೆನು.

ಐದು ವರ್ಷಗಳೆ?

ನಿನ್ನ ಆಯುಷ್ಯದಲಿ ನನಗೈದು ವರ್ಷಗಳೆ?
 ನೀನು ಪ್ರಾಣದ ಚೀಲ ಹೊತ್ತು ತಂದಿರುವೆಯಾ?
 ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆಯೇನು? ಕುತ್ತು ಹೊಂದಿರುವೆಯಾ?
 ನೋಡು ಸಖಿ, ಆಯುಷ್ಯ ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಂತೆ
 ಒಂದೊಂದು ದಿನವೂನು ಶತಮಾನವಾದಂತೆ
 ಎಷ್ಟೊಂದು ಅದ್ಭುತವು ಬದುಕಬಯಸುವ ತವಕ
 ಇದಕೆ ಹೊರತಾದವರು ಯಾರಿಹರು ಈ ತನಕ?

ಸಾವಿಗಿಂತಲು ಮೊದಲು ಸಾಯಬೇಕೇ ನೀನು?
 ಎಷ್ಟು ಗೊತ್ತೇ ಕೆಲಸ? ಹೋಗಬೇಕೇ ನೀನು?

ಅಲ್ಲದೇ ನೀ ನನಗೆ ಏನಾಗಬೇಕು ನುಡಿ?
ನನಗು ನಿನಗೂ ಎಂಥ ಸಂಬಂಧ? ಯಾವ ಕುಡಿ?
ಬಡ್ಡಿ ಸಿಗುವುದು ಎಂಬ ಆಶೆಯಿದೆಯೇ ನಿನಗೆ?
ಬೇರೆ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆವಾಸೆಯೇ ನಿನಗೆ?
ಸುಂದರಿ ಮನಮೋಹಿನಿ ಇದಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ
ಬದುಕು ಪೂರ್ಣವೆ ನಿನ್ನ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ
ಈ ಐದು ವರ್ಷಗಳು ನಾಲ್ಕಾರು ಈ ವರ್ಷ
ಕಳೆದರೆನಿಸುವುದಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೋ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ !

ಹೊರಟು ಹೋದರು ಎಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಿತ್ರಜನ
ಹೊರಟು ಹೋದರು ಎಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಂತ ಧನಿಕ ಜನ
ಆದರೀ ಸ್ತ್ರೀ ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆಯೇ ಕುಳಿತಿಹಳು
ಯಾರಿವಳು? ಯಾಕಿಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಯೇ ಕುಳಿತಿಹಳು?
ಹೌದು, ನಿಜ, ಆಯುಷ್ಯ ಬೇಕೆಹುದು ನನಗೀಗ
ಬದುಕುವುದು ಬಲು ಇಷ್ಟ, ಪ್ರೀತಿಯಿದೆ ನನಗೀಗ
ಜೀವನದ ಒಂದೊಂದು ಕ್ಷಣವನ್ನು ಬೇಡಿರಲು
ಈ ತುಂಟ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲೋ ತುಂಟಾಟವಾಡಿಹವು.

ನಿನ್ನ ಸಾಲವ ನಾನು ಖಂಡಿತವು ಮರಳಿಸುವೆ
ಕೆಲ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಷಣ ಕೂಡ ನಾ ತಂದು ಒಪ್ಪಿಸುವೆ
ಗಂಟೆ ತಿಂಗಳು ವರ್ಷ ಸಿಲುಕಿ ಇವುಗಳ ನಡುವೆ
ಸಾಯಲಾರದ ಕ್ಷಣವ ನಿನ್ನಡಿಗೇ ತಂದಿಡುವೆ
ಇದೊ ನೋಡು ಎದೆಯೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡೆ
ನೀ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವನು ನನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡೆ
ನೀ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವನು ನನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಅನು : ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಸೃಷ್ಟಿ

— ಮಜೀದ್ ಅಮ್ಜದ್

ಎಲೆಯುದುರಿ ನಿಂತಂಥ ಕಡುದುಃಖಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ
ಏಕಾಂಗಿ ಬೆತ್ತಲೆ ಕೊಂಬೆಯ ಮೇಲೆ
ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟ ಎಲೆಯಿರದ ಹಾದಿ ಪಯಣಗಳಲ್ಲಿ
ಕಡುಮುಷಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಗೋ ತುಂಟ ಮೊಗ್ಗುಗಳು
ಅಮಲಲ್ಲಿ ಸೊಕ್ಕೇರಿ
ವಸಂತ ಅಡಿಯಿಡುವ ಮೊದಲೇ
ಶರತ್ಕಾಲದ ಸಾವನ್ನು ಅಣಕಿಸಿ ನಕ್ಕಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ದಕ್ಕುವುದು ದುಃಖವೊಂದೇ ಎಂದು ನಂಬುವ
ಈ ಧಣ್ಣನೆಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ
ಅಗೋ ನೋಡು: ಎದೆಗೆ ಮುದಕೊಡುವಂಥ
ಬಿರಿಬಿರಿದು ನಳನಳಿಸಿ ತೂಗಾಡೋ ಹೂವುಗಳು;
ಈ ಲೋಕದ ಗೊಡವೆ ಎಂದೋ ಕೈಬಿಟ್ಟಂಥ
ನಗುವ ಹೂಗಳ ಬದುಕಿನ ತುಂಬಾ
ಬೆಳೆಸುವ ಕೋಮಲ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾತ್ರವಿದೆ.

ನಿಜ, ಈ ಮೊಗ್ಗಿನ ಬದುಕು ಒಂದೇ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ
ಆದರೆ, ನಾಳೆ ತಮ್ಮ ಬೂದಿಯಿಂದಲೇ
ಜಿಗಿದದ್ದು ಬರುತ್ತವೆ
ಹಣೆಮೇಲೆ ಮಿನುಮಿನುಗೊ ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟು
ನಸುಕಿನ ನೆರಳುಗಳು.

ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್

ಎಲ್ಲಿರುವಿ

- ಮೆಹಬೂಬ್ ಖಜಾನ್

ನಿನ್ನ ಆತ್ಮದ ಮೈಮುರಿತಗಳ ಬಲ್ಲೆ
ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲೆ ನಿನ್ನ ಹೃದಯ ಬಡಿತದ ಮಂದ್ರ ತಾರಗಳನು
ಅಮರಳು ನೀ ತೊನೆದಾಡುತಿರುವ ರೆಂಬೆಗಳ ಮಮತೆ
ಯೌವನ, ಮುಗುಳ್ಳಗೆ, ಪ್ರೇಮದ ಬಳ್ಳಿ ನೀ
ಬಲ್ಲೆ ನಾನು ನೀ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಪ್ರಮಾದ.

ತೊನೆವ ತೂಗುವ ಹೂಬನದ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸತನ ನೀನು
ಅನುಕರಿಸಲಾಗದಂಥ ಅನುಭವದ ರೀತಿ.

ಹೂ ನೀನು ಹೂವಿನ ಪ್ರಭಾವ ಪರಿಣಾಮ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ನಿನಗೆ
ರೆಂಬೆಗಳ ಮೇಲರಳುವಿ, ಬಳಕುವಿ, ನೋಡುವಿ, ಮರೆಯುವಿ
ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೊಸ ದೀಪ ಮುತ್ತ ಬಯಸುವ ಮತ್ತ ಪತಂಗತ್ವ ನಿನ್ನದು

ನೀ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭೆ
ಬದುಕು ನೀ ಬದುಕಿನ ಸುತ್ತ ನಿತ್ಯ ಸುಳಿಯುತ್ತೀಯೆ.
ನಾ ನಿನ್ನ ಬಲ್ಲೆ ನೀ ಪ್ರೀತಿ ಬಯಸುತ್ತೀ
ಅರಿತುಕೋ ನಿನ್ನನ್ನು ತುಂಬಿದೀ ಜಗವನ್ನು
ಆಗ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡು ಎಲ್ಲಿರುವಿ ಎಂದು.

ಅನು : ಹೇಮಾ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಮಂದಸಂಜೆಯ ಸೊಬಗು

– ಮೆಹಬೂಬ್ ಖಜಾನ್

ಸಂತಸದ ಮನವಿಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ
ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು –
‘ಅರೆ ! ಎಷ್ಟು ಚೆಂದವಿದ್ದೀರ ನೀವು !’
ಎಲ್ಲೋ ದೂರ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ
ಪುಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಟೋಳಿ
ಎಲ್ಲ ಇದ್ದು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಅಲ್ಲಿ
ಎಳಸು ಕಣ್ಣು, ಹೂನಗು ಬಿಳಿಬಿಳಿ !
ಎಂಥದೋ ಯೋಚನೆ
ಎಂಥದೋ ಸೂಚನೆ
ಭಾರವಾದವು ರೆಪ್ಪೆ ಕಣ್ಣು
ಸಂತಸದ ಮನವಿಂದು ಹಗುರಾಗಿ
ಹೇಳುತ್ತಿದೆ, ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು –
‘ಅರೆ ! ಎಷ್ಟು ಚೆಂದವಿದ್ದೀರ ನೀವು !’
ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯವರೂ ಆಗಿರಲಿ
ಅವರು ಕೆಟ್ಟವರೂ ಆಗಿರಲಿ
ಈ ಸಂಜೆ ಸೊಬಗನ್ನು ಅವರು ಅರಿತಿರಲಿ.
ಹಾಗೆಯೇ-ಇದೂ ತಿಳಿದಿರಲಿ
ತಿಳಿಯದೆಯೂ ಇರಲಿ –
ಅತಿಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ರಮಿಸಿದಾಗ
ಹುಸಿಕೋಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಟಾಗ
ತೋಳಿನಾಸರೆ ಬಯಸಿ ಮರಳಿದಾಗ
ಮತ್ತೆಂದೂ ಮನಿಸು ಬೇಡವಾಗ !
ಪೂರ್ಣಚಂದಿರನ ಮಂದ ಸಂಜೆ ಸೊಬಗು

ಲಲ/ಉದುಢ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಗುರುಶುಹಿಡಿಯಲು ತಡವು ಆದೀಶು
ಹೂರಟುಹೂೂಗುವ ನೂೂಟವೂ ಢಾಟವಾಗಿದ್ದೀಶು
ಀಗ ಢತ್ತೂಂದು ಯೂೂಚನೆ -
ಅದು-ಢೂಗುತಿಯ ಹೂೂಳಢೂ
ಕಿವಿಯೂೂಲೆಯ ಧಳಕೂ?

ಅನು : ಕೂೂಶವ ಢಳಗಿ

ಪರಿಪೂರ್ಣ ಚೆಲುವು

– ಮಹಮೂದ್ ಐಯಾಜ್

ನಿನ್ನ ಈಡೇರಿದ ಆಸೆಗಳಿಗೆ ಕಳೆದ ದಿನಗಳ ದುಃಖವಿದೆ
ನಿನ್ನ ಈಡೇರಿದ ಆಸೆಗಳಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಯಕೆಯಿದೆ
ಆ ದಿನಗಳು ಇನ್ನೆಲ್ಲೋ ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲೆ ಇವೆ, ಇಲ್ಲೆ ಇವೆ.

ಹಗಲಿರುಳು, ಸಮೀಪದೂರ-ಪ್ರತಿ ಅಂತರ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ
ಈ ಭೂತವರ್ತಮಾನ, ಸೆಣೆಸಾಟದ ಸನ್ನಿವೇಶ
ಕಾಲ-ಲೋಕದ ಬಂಧನದ ಕೊಂಡಿಗಳು.

ವಸಂತ-ಶಿಶಿರ, ವಿರಹ-ಮಿಲನ
ನಮ್ಮದೇ ಕಣ್ಣೀರಿನ, ಮೃದು ಮಂದಹಾಸದ
ಮಾಲೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆ.

ಹಗಲಿರುಳೆಂದರೆ ಎರಡು ಮಿಂಚಿನ ಚಣಗಳು
ಒಂದರೊಂದರ ಹಿಂಬಾಲಿಕೆಗಳು
ಈ ಸಂಕಟಗಳ ದಿನರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ
ನನ್ನ ನಿನ್ನ ನೋವಿಗೆ ಪರಿಹಾರವೇ ಇಲ್ಲ.
ಈ ಸಂಕಟದ ದಿನರಾತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಿನ್ನ ನಾಳೆಗಳಿಲ್ಲ.

ಇರುವುದೊಂದೆ ಒಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಚೆಲುವು
ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶಗಳ ಬೆಳಗುವ ಬೆಳಕು

ನಿನ್ನ ಹುಬ್ಬಿನ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಬಣ್ಣದ ಹನಿಗಳು
ನೋವಿನಿಂದ ಎಚ್ಚರವಾಗಿವೆ.
ಇದೇ ಬದುಕು, ಇದೇ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಗಳಿಗೆ
ಇದೇ ಸತ್ಯ ಶಿವ ಸುಂದರ.

ನರಕ

– ಢೆಹಢೂದ್ ಐಯಾಜ್

ಢುಂಜಾವ ಢಧುವಿನಲೆಯಲ್ಲಿ ಆನೆ ದೂಣಿಗಲ ಕಲೆದುಕೂಂಡವ ನಾನು
ನಿನ್ನ ನಾಟ್ಯ-ನಾದಗಲ ಢೆಹಫಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಎದ್ದೆನು.

ಢುಗುಳು ನಗೆ ನಗುವ ಭಾವಚಿತ್ರ ಸನ್ನೆ ಢಾಡಿ ಉಲಿಯಿತು-
ನೀನಿಷ್ಟ ಪಟ್ಟರೆ ನನ್ನ ಇರುವಿಕೆಯಿಂದ ಧನ್ಯವಾಗಿಸುವೆನು ನಿನ್ನ ಇರುಳು

ಹುಬ್ಬು ಹಾರಿಸಿ ನಾನು ಢಾತಿಗೆ ಯೂಚನೆಯ ನೀಡದೆ ಹೂಂ ಗುಟ್ಟಿದೆ
ಅರೆತೆರೆದ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಢೌನದೂಪ್ಪಿಗೆಯ ಪಡೆದಪ್ಪಿದೆ ನನ್ನ ನೀನು
ಲೂಕದಲ್ಲರದೆಲ್ಲ ಸಂತೈಕೆ-ಸಂಭ್ರಢು ನನ್ನ ತೂೂಳುಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಇರುವಂತೆ

ಅರೆನೀರವ, ಭಣಗುಡುವ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆನಡೆದು
ಢನೆತನಕ ಬಂದರೂ ಸಂಕೂೂಚದ ಬಣ್ಣ ಬಲಿಸುಲಿಯಲಿಲ್ಲ.
ಬೆಸೆದೆರೆಡು ದೇಹಗಲು ಬೆರೆತು ಹಲೆಯ ಗೆಲೆಯರಾದಂತೆ
ನಢ್ಢು ಹುಢ್ಢಿಸ್ಸಿನುಲ್ಲಾಸ ದೂರವ ದೂರವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಢುಂಜಾವಿನೂಡನೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಾಕ್ಷಣ ನನಗನ್ನಿಸಿತು
ಎದೆಯೂಲಗಿದ್ದದ್ದೆನೂ ವಸ್ತು ಒಡೆದು ಹೂೂಯಿತು
ಜಾವದಿಂದ ನೂೂಡುತ್ತಿದ್ದ ನಿನ್ನ ಭಾವಚಿತ್ರವು
ಕೆನ್ನೆಯಲಿ ಕಣ್ಣೀರಿನ ಒದ್ದೆ ಕಲೆಗಲಿದ್ದವು

ನಿನ್ನ ಢೌನನೂೂಟದಲ್ಲಾವ ನಿಂದೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ
ನೂೂಡುನೂೂಡುತ್ತಲೇ ನನ್ನೂೂಲಗೆ ಏಕಾಂತ ರಣಗುಟ್ಟಿತು.
ನಿನ್ನ ಭಾವಚಿತ್ರವ ನನ್ನೆದೆಗೂತ್ತಿ ಕೇಲಿದೆ ನಾನು -
"ಓ! ಬಾಳಢುಷಿಯೆ ಉಲ್ಲಾಸದೂೂಟದಲ್ಲಿ ನಲಿವ ನೀನು
ಈ ಬೆಂಕಿಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಲಿಸಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೂೂದೆ ಇನ್ನು?"

ಪ್ರವಾಸದ ಮಂತ್ರ

- ಮುನೀರ ನಿಯಾಜಿ

ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣದ ಮೈದಾನ ಇತ್ತು ಹರಡಿಕೊಂಡು
ದೂರದವರೆಗೆ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಬರಡಾದ ಗಿಡಗಳ ಹೊರತು
ಅಥವಾ ಹಳೆಯ ಹಾಳಾದ ಆಲದಮರದ ಹೊರತು
ರಾತ್ರಿ ಆಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು ನಾನಿನ್ನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ
ಮತ್ತೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸತೊಡಗಿತು
ನಾನಿನ್ನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ

ಅನು : ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ

ಗೆಲೆಯ ನಕ್ಷತ್ರಗಲಿಗೆ ಹೂಲಿಯುವಂತೆ ಹೇಳುವ

- ಢುನೀರ್ ನಿಯಾಜಿ

ನಕ್ಷತ್ರವೇ ನನ್ನ ಆಲೆಯ ಕನಸಿನ ನಕ್ಷತ್ರವೆ
ಢುಂಜಾವು ಬರುವುದೂ ಅಥವಾ ದುಃಖದ ಸಂಜೆ
ಪ್ರವಾಸದ ಆಕಾಶದ ದಂಡೆ ಅಥವಾ ನೂೂವಿನ ಉತ್ತುಂಗ
ಹಣ್ಣಿರುವ ತೂೂಟವೂ ಅಥವಾ ಬರಡಾದ ವನವೂ
ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಹೂೂಸ ಪಟ್ಟಣವೂ ಅಥವಾ ನೆನಪುಗಲ ಕಾಡು
ನಕ್ಷತ್ರವೇ ನನ್ನ ಆಲೆಯ ಕನಸಿನ ನಕ್ಷತ್ರವೆ

ಅನು : ಚಿನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ

ಕಣ್ಣುಗಳು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರುವವು

– ಜಮೀಲುದ್ದೀನ್ ಅಲಿ

ಕಣ್ಣುಗಳು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರುವವು
ಸಜ್ಜನರೂ ಪ್ರಿಯರೂ
ಸ್ನೇಹಿತರು ನಮ್ಮವರಾದರೂ
ನೋಂಬಿಸುವ ಮಾತುಗಳನಾಡಿ ಬಿಡುವರು

ಕಣ್ಣುಗಳು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರುವವು
ಪುರಾತನ ದಂತಕತೆಗಳ
ಅತ್ಯಂತ ಆಳ ಕೆರೆಗಳ
ತುಳುಕುವವು ಒಂದೆ ಕಣ್ಣು ಹನಿಗೆ

ಕಣ್ಣುಗಳು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರುವವು
ಅಪಾರ ಆದರ್ಶಗಳಲಿ ಬೆಳೆದವರು
ಎಂಥೆಂಥಾ ವೀರಾಧಿವೀರರಿವರು
ಯಾವ್ಯಾವುದಕೋ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳುವರು

ಕಣ್ಣುಗಳು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರುವವು
ಬಲಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ಹರಿತ ಕೊಡಲಿಯಂಥವರು
ಜನಗಳನು ಕಂಡಿರುವೆ ಬೆಟ್ಟದಂಥವರು
ಹೇಗೆ ಬೇಗನೆ ಹೀಗೆ ಚದುರಿ ಬಿಡುವರು !

ಕಣ್ಣುಗಳು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರುವವು
'ಆದಂ'ನಿಂದ 'ಆಲಿ'ಯವರೆಗೆ ಬಂದರು
ಒಂದೆ ರೀತಿ ಎಲ್ಲರೂ
ಹುಟ್ಟಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಸಾಯ್ತರು

ಕಣ್ಣುಗಳು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರುವವು.

ಅನು : ಶಶಿಕಲಾ ವೀರಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ

ಸವಾಲುಗಳ ಸರಮಾಲೆ

– ಸಲೀಮುರ್ ರೆಹಮಾನ್

ಕುದಿವ ನೆತ್ತರು ಸೋಕಿ
ಪ್ರತಿ ಮುಖವು ಕೆಂಪಾದ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ
ನಾಟಕ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದು ನನ್ನ ದುರಂತ.
ಕಣ್ಣ ನರಕಗಳಲ್ಲಿ ಧಗಧಗಿಸೊ ಜ್ವಾಲೆಗಳು
ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಭಿನ್ನ –
ಬಣ್ಣ ಬೆಂಕಿ ಗುರುತುಗಳಲ್ಲಿ.

ಶುರುವಿನಿಂದಲೆ ನನಗೆ ಕೈಯಾರೆ ನಮ್ಮ
ನರ ಕತ್ತರಿಸಿ ನೆತ್ತರು ಹರಿಸುವ ಖುಷಿ,
ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ನನ್ನ ರಾಕ್ಷಸತ್ವವೇ ದಕ್ಕಿ
ಒಂದೊಂದು ನಂಟಲ್ಲೂ ದಕ್ಕಿದ್ದು ಹಗೆಯೇ.

ಬರುವ ಋತುಗಳ ಚಿಗುರು ನಾಳೆ ಸೂರ್ಯನ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ
ಸಂಜೆ ತರಗೆಲೆ ಹಾರಿಸುತ್ತಾ ಹಾಯೋ ಗಾಳಿ ರೋದನದಲ್ಲಿ ನಾನಿಲ್ಲ
ನಾನಿರುವವನಲ್ಲ ಇರಬಹುದಾದವರಲ್ಲಿ;
ನನ್ನದೇ ಸವಾಲುಗಳ ಸರಪಳಿಯ ಬಂಧಿ ನಾನು
ನಿರಾಕರಣೆಯ ದಿನರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬದುಕು.
ಆ ಪವಾಡಗಳು, ಶಿಥಿಲ ಗ್ರಂಥಗಳ ತುಂಬಾ ಬರೆದಂಥ ಸತ್ಯಗಳು –
ಆಳಿದ ತಲೆಮಾರಿನ ಗೋರಿಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ನೆಟ್ಟು ಮಾಸುತ್ತಿರುವ
ಕಲ್ಲುಗಳಂತೆ. ಪಿತೃಪಿತಾಮಹರ ಮೂಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕೋ ಬಯಕೆ ನನಗಿಲ್ಲ.

ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಷ್ಟೆ:
ಸಾವು ಮತ್ತು ನನ್ನ ನಡುವೆ ಉಸಿರಿನೊಂದು ಗಳಿಗೆಯಿದೆ
ಬದುಕಿನೊಂದು ನದಿಯಿದೆ
ಬದುಕಲು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಯಾವ ನೆಪವೂ ಇಲ್ಲ.

ಶವಾಗಾರ

- ಸಾಖಿ ಫಾರೂಖಿ

ಥಣ್ಣನೆ ಸೂಜಿಗಳಿಂದ ನರನರವನಿರಿಯುತ್ತಾ
ಬೆತ್ತಲೆ ಹೆಣಗಳ ಹಾದುಹೋಗುವ ಶೀತಲ ಗಾಳಿಯ ಮಂಜಿನಂಥ ಕೈ
ಥಣ್ಣಗೆ, ಸಾವಿನಷ್ಟೇ ಥಣ್ಣಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ
ಹಾರೋಡೆದ ಕದ ಪಟಗುಟ್ಟುತ್ತದೆ;
ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದಾವೆ ಜೊತೆಬಿಟ್ಟು ನೆರಳುಗಳು
ಜಿಗಿಜಿಗಿದು ಕುಣಿಯುತ್ತಾವೆ ನೆನೆದಂಥ ಮಿದುಳುಗಳು
ತೆವಳೋ ತೋಳಗಳು ಅರಚೋ ಶಿರಗಳು
ವಿಕರಾಳ ತುಟಿಗಳು ಕಿರಿದಂಥ ಹಲ್ಲುಗಳು
ರುಂಡವಿರದ ಮುಂಡಗಳು, ನೆಗೆನೆಗೆದು ಬರುತ್ತಾವೆ
ಜಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಗಿದಿಟ್ಟ ಸುರುಟಿಹೋದ ಮೈಗಳು
ಅವರು ತುಟಿ ಬಿಚ್ಚಿದ ಗಳಿಗೆ ದಕ್ಕಿದ್ದು ಘನಘೋರ ವಿಷ ಮಾತ್ರ;
ತುಟಿ ಹೊಲಿದ ಮರುಘಳಿಗೆ ಅವರನ್ನು ನೇಣೆತ್ತಲಾಯಿತು.

ಸುತ್ತ ಅವಿತಂಥ ನೂರಾರು ಪ್ರೇತಗಳು
ಇರಿಯೋ ಕಣ್ಣುಗಳು
ಹುಡುಕುತ್ತಾವೆ ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ, ತಾವು ಕಳಕೊಂಡ ಮಾಲಿಕರನ್ನು.
ಮುರುಟಿದ ಹೆಣಗಳ ತುಂಬಾ ಗಾಯದ ಕಲೆಗಳು
ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಣದಿಂದ ಒಂದೊಂದು ದನಿ :
ಉಸಿರು ಹಾರಿದ ಬಳಿಕ
ಪದ ಮಾತು ಸ್ವರವೆಲ್ಲ ಮೌನ ತಾಳಿದ ಬಳಿಕ
ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ದಕ್ಕಿದ್ದು ಗಾಯಗಳು ಬರೇ ಗಾಯಗಳು.

ಸುಂಯುಡುವ ಗಾಳಿ ತುಂಬಾ ದುರ್ಗಂಧ.
ರಕ್ತನೆಕ್ಕುವ ಪಿಶಾಚಿಗಳ ನಡುವೆ ನಾನು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ
ಇತ್ತಲೇ ಬರುತ್ತಿದೆ ಹರಿದು ವಾಲಾಡುವ ನಾಲಗೆ

೯೦/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಎದೆ ಬಿರಿಸೋ ನಗೆ ನಕ್ಕು ಪಿಸುಗುಟ್ಟುತ್ತಿದೆ :
ನೀ ನಿನ್ನ ಹೆಣ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಈ ಗಳಿಗೆ ಓಡಿಹೋಗು
ಇಲ್ಲಿವೆ ನೀನು ಕಿವಿಯಾರೆ ಕೇಳಲಾಗದಷ್ಟು ಸಾವಿನ ಕಥೆಗಳು
ಮೈಯೆಂಬ ನಿಧಿಯನ್ನು ಹುಷಾರಾಗಿಟ್ಟುಕೊ,
ಸುತ್ತ ಇರುವೆಲ್ಲ ಬರೀ ಶವಾಗಾರಗಳು.

ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್

ಬಿಡುಗಡೆ

- ಖಾಜಿ ಸಲೀಮ್

ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಗಡಿಯಲ್ಲೇ ಬದುಕಿರುವೆ ನಾನು.
ದಿನ-ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಅಷ್ಟುವಂತೆ
ಆ ಗಡಿ-ಜೀವ ಮರಣವನ್ನಷ್ಟುವ ಜಾಗ.

ಹಗಲು ಮುಗಿದು ರಾತ್ರಿ ಬಂತು.
ಬದುಕುತ್ತಿರುವವರೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಜತೆ
ಆದರೆ ನಾನು ಸಾಯುತ್ತಿರುವವರ ಜತೆ -
ನನ್ನ ದುಃಖಗಳಿಗೆ ನಾನೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಂತೆ !

ಮನೆಯ ತಲಬಾಗಿಲೇ ಗಡಿಯಾಗಿದ್ದರೆ
ಆ ಗಡಿಯ ನಡುವಿನ ದಾರಿ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿದ್ದರೆ
ಎರಡೂ ಲೋಕದ ಪಯಣ ಸುಖಮಯ, ಸರಾಗ.

ಹೇಗೆ ಎಲ್ಲ ಹಾದಿಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿಯೇ
ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವವೂ
ಹಾಗೆ, ಹಾಗೆ-ನನ್ನ ಪೇರಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕದ ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿ
ಬಂದೆರಡೇನು ಸಾವಿರಾರು ಶತಮಾನಗಳು ಹುಗಿದಿದ್ದರೂ
ಇದ್ದಲ್ಲೆ, ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಕುಗ್ಗಿ ಹೋಗಿವೆ, ನೋಡಿ.

ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ, ಹೀಗೆ-
ಈಜಿಪ್ಟಿನಿಂದ ಭರವಸೆಯ ಹೊಸನಾಡ
ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟ ನಾವು
ಸಿಗದೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲೆ ಅಲ್ಲೆ ಇರುವೆವು.

ಆದರೆ ವಲಸೆಯ ಈ ಕಾಲಾವಧಿ ಮಾತ್ರ
ಹೇಳುತ್ತಲೆ ಇರುತ್ತದೆ-
'ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ; ಇನ್ನೂ ಮೇಲೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ !'

ನೀರಡಿಕೆ-ಹಸಿವು
ಮನಸ್ಸಿನ ಮೃದುಭಾವನೆ
ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ
ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಲ್ಲಿ ಈಜಿಪ್ಟೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಭರವಸೆಯ ಹೊಸನಾಡಿನಾಸೆ ಫಲಿಸುವರೆಗೆ
ದೇಹದ ಕರ್ಬಲಾ^೧
ಆತ್ಮದ ಕರ್ಬಲಾ
ಆಕಾಶದುದ್ದ ಪಾತಾಳದಗಲ
ಕೂಗಿನೊಂದೆ ಸರಮಾಲೆ
ಕರ್ಬಲಾ ಕರ್ಬಲಾ.

ಕರ್ಬಲಾದಿಂದ ಹೋಗುವ ಈ ಹಾದಿಯ
ಯಾರಾದರೂ ಹಾಳುಗೆಡುವಿದರೆ
ಎಲ್ಲರ ಆಕ್ರಂದನ-
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹಾಹಾಕಾರ.
ಈ ಲೋಕವೆಷ್ಟು ಭಯಾನಕ.

ಯಾರು-ಭಿದ್ರವಾಗಿರುವ ಈ ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ
ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಾಗೆ, ಪಕ್ಕಿಗಳ ಹಾಗೆ
ಸರಳರಾಗಿ-ಮುಗ್ಧರಾಗಿ
ಬದುಕಿಡೀ ಒಂದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸವೆಸಿದರೊ
ಅವರನ್ನು ನೀನು ನೋಡಿಲ್ಲವೇನು?

ಅವರದೇಹಗಳು ಕೂಡ ನಶ್ವರತೆಯಿಂದಲೇ
ಹಾದುಬಂದಿದ್ದವು.

ಆದರೆ ಅವರು ತಿಳಿದಿದ್ದರು-
ತಮ್ಮ ಬೇರು ಈ ನೆಲದಾಳದಲ್ಲಿವೆಯೆಂದು,
ತಾವು ಆಲ್ಫ್ಸ್ - ಹಿಮಾಲಯಗಳ ಸಂತತಿಯೆಂದು.
ಅವರ ಆಲೋಚನೆಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ
ಜಗದ ಜ್ಞಾನದ ಕಾರಂಜಿ.
ತಿಳಿದಿದ್ದವರು ಪ್ರತಿಕೆಲಸಕ್ಕೂ

ದೇವತೆಗಳು ಆಜ್ಞೆ ಕೇಳುವರು ತಮಗೆ ಅಂಜಿ.
ಆದರೂ-ಅವರೆಷ್ಟು ಅಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು !

*

ಜಗದಕೊಂಡಿಯಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಬದುಕುವವರೆ-
ನನಗೆ ತುಸುತಿಳಿಸಿ

ಬದುಕಿಗೆ ಈ ಕಾಲಾವಧಿ ಸಾಕೆ?

ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬನ್ನಿ

ನಿಮಗೆ ಪ್ರಳಯದಿನದ ರುದ್ರನಾಟಕದ ಒಂದಂಕ ತೋರಿಸುವೆ
ಪದೇಪದೇ ನೋಡಿದರೂ ಮರೆತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಿಸುವೆ-

"ಕತ್ತಲು ಕಗ್ಗತ್ತಲು ಸುತ್ತಲು.

ಮೇಲುಲೋಕ ತತ್ತರಿಸಿದೆ ಸೈತಾನನ ಧಾಳಿಗೆ

ಸಿಡಿದು ಬೆಂಕಿಯ ಉಂಡೆ ಚೂರುಚೂರು ಮನೆಮಾರು

ಆ ಮೆಟ್ಟಲಿಂದ ಇನ್ನೆಷ್ಟೋ ಜನ ಜಾರಿ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ

ತಲೆಬುರುಡೆ ಸೀಳಿ ಬೆಚ್ಚಿದೆ ಆ ಲೋಕ ಹಾಹಾಕಾರಕ್ಕೆ.

ಬರುತ್ತಿದೆ ಭಯಾನಕ ಮೂರ್ತಿ ದಾಂಗುಡಿಯಿಟ್ಟು

ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ವಿಷದ ಬಾಣವನಿಟ್ಟು

ಪೇಲವ ನಿಶ್ಚಿತ್ತ ದೇಹ ಅದರ ಮುಂದೆ.

ಎತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ಕುಕ್ಕಿ ಸೈತಾನ ಆ ದೇಹದ

ಗಂಟಲು-ನರನಾಡಿ ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿ.

ಮೊರೆಯಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ ಅದು -

'ಮುಗಿಸಿಬಿಡು ನನ್ನ ಬೇಗ!'

ಗಾಯಗೊಂಡ ಜಿಂಕೆ ಬೇಟೆಗಾರನಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಂತೆ - "

*

ನನ್ನದೇನು ಬಿಡಿ -

ನಾ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೆಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರ ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ಕುರಿತು.

ಆದರೆ-ಎಲ್ಲ ಹೋಯಿತು ಹಿಮಾಲಯ ಸಂತತಿಯ ಮಾತು?

*

*

೯೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅವರೆಲ್ಲ ಈಗ ಭಗವಾನನ-ಸ್ವತಾನನ ವಕ್ತಾರರು
ತಮಗೆ ತಾವೇ ಭವಿಷ್ಯ ನೇತಾರರೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡವರು
ಜಾತಕದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಕೂತವರು !

ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇನು?

ದೇವತೆಗಳ ಈ ಕುತಂತ್ರದಲ್ಲಿ
ಮಣ್ಣು ನೀರಿನ ಈ ಕುದಿವ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ
ಸಕಲ ಜೀವಜಂತುಗಳೊಂದಿಗೆ
ಈ ದೇಹದಲ್ಲ ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಹೇರಿಸಿಟ್ಟಿದೆ,
ಜೀವ ಚೈತನ್ಯ ರಕ್ತವನ್ನು
ಬಲಿಗಾಗಿ ಅಣಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

*

*

ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು ಪೀಡಿತ ಈ ದೇಹದ ನರತಂತುಗಳನ್ನು
ಭೂಮಿಯಾಚೆಯ ಆ ಗಡಿಯವರೆಗೂ ಹಿಗ್ಗಿಸಿಗ್ಗಿಸಿ
ವಿಷದ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುವವರು
ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದಾರೆಯೇ?

ನುಡಿವ ಆ ದೇಹದ ನೆತ್ತರ ಹನಿ
ಮೇಣಬಳಿದ ಮಮ್ಮಿಯಾಗಿದೆ.

ಇರಲಿ. ಇದು ಬೇರೆಯದೇ ಮಾತು.

ಈ ಹೇಣಗಳೆಲ್ಲ ಮಮ್ಮಿಯಾಗುವ ಮೊದಲು
ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಅವುಗಳ ಮೇಲಿಡು.

*

*

ಆಲಿಸು, ದೂರದಲ್ಲಿ ಆಗಮಿಸುತ್ತಿರುವವರ ಸದ್ದು.
ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ಕಾಣೆಯಾಗುವ ಅಥವ
ಬಲು ಹಿಂದೆಯೇ ಕಳೆದುಹೋದ
ಆ ಸಂಗಾತಿಗಳು ದುಮ್ಮಾನದ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತವರು
ಬಾಯಾರಿಕೆಯ ನೆತ್ತರಿಂದ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು.

ಆ ಸಂಗಾತಿಗಳು-ತಮ್ಮ "ದೋಣಿಗಳ" ತಾವೇ^೩
ಸುಡುತ್ತ ಮುಂದೆ ಹೋದವರು,
ಅರೆ ! ಅವರೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ದೃಢವಿಶ್ವಾಸಿಗರು, ಬಲಿಷ್ಠರು !

*

ಮರುಳಗಾಡ "ಒಂಟಿಸಾರಥಿಯ ಸಾರಬಾನುಗೀತೆ"^೪
ಲಹರಿ ಇಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದೆ
ಆ ಸಾರಥಿ ಭರವಸೆಯ ನಾಡು ಮೂಲೆಮೂಲೆ ಹುಡುಕಿ
ಕಂಗಾಲಾಗಿ, ಬಸವಳಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.
ಇರಲಿ ಬಿಡು, ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೂ ಆ ನಾಡು
ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಬರಿಯ ಆರ್ತನಾದ !

ಈ ದೇಹವನ್ನೆತ್ತಿತ್ತಿ ಕುಕ್ಕಿದರೆ ಸಿಗುವುದೇನು?
ಎಂದಾದರೊಂದು ದಿನ ದೇಹ ಇರುವೆಗಳಿಗಾಹಾರ ತಿಳಿದುಕೊ ನೀನು !

*

ಬಾ, ತೋರಿಸು ನಮಗೆ ದಾರಿ
ಮಕ್ಕಳು ಆಟಕೆಬಿಟ್ಟು ಮಲಗಲು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ
ಬಂದಿದ್ದು ಬಿಡುವೆವು ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟುಗಳೂ ಮೀರಿ.

ತಿಳಿ,

ನಮಗಿಂತ ಮೊದಲು ಬಂದವರು
ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸಿಗರು-ಬಲಿಷ್ಠರು.
ದೇಹದಾತ್ಮ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸರಳ ಬದುಕಿದವರು,
ಮನೆಯತಲೆಬಾಗಿಲೇ ಗಡಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು.

ಇಂದಿಗೂ ಅವರೆಲ್ಲ ಬರುತ್ತಲೇ-ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ
ಗಾಯಗೊಂಡ ನಮ್ಮ ತಂತುಗಳಿಗೆ ಜೀವ ಚಿಕ್ಕಿನ್ನೆ ನೀಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ
ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಮುಖಗಳಿಗೆ ಸರಿದಿಕ್ಕು ತಿಳಿಸುವವರು ಅವರೆ,
ಅವರೆ:

ಶಹಬ್ಬಾಶ್ !

ಕಾತಾತೀತರು ಅವರು !

ಯೋಚಿಸು -

ಅವರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಸುಂದರ ಬುವಿ ಎಷ್ಟು ಬರಡಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು
ನಮ್ಮ ಬಲಹೀನ ಭುಜಗಳಿಗೆ ಆ ಭಾರ ಎಲ್ಲಿ ತಡೆಯುವುದಾಗುತ್ತಿತ್ತು?

*

*

ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕದ ಕಪಾಟಿನಿಂದ ಇನ್ನೂ ಅದೇ ಧ್ವನಿ -
"ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗು; ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗು !"

ಭರವಸೆಯ ಹೊಸನಾಡು ಸಿಕ್ಕುವವರೆಗೆ
ನುಗ್ಗುತ್ತಲೇ ಇರು, ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಲೇ ಇರು.
ನೀ ನಡೆವ ಹಾದಿಬದಿಯ ಶವಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಾಕಿ
ಹಿಂದೆ ಬರುವವರಿಗೆ ನೆಲಸಾಫು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರು.

ಓ ದೇವರೆ !

ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿ ಕರ್‌ಬಲಾ

"ಹೊಸಸೃಷ್ಟಿಯ ಯಾತನೆಯಾಗಲಿ !"

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು :

೧. ಕರ್‌ಬಲಾ = ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಬರುವ ಈ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಪದದ ಅರ್ಥ: ಕರ್‌ಬಲಾ ಇದೊಂದು ಸ್ಥಳದ ಹೆಸರು. ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಫೆಟ್ ಮೊಹಮದ್‌ರ ಮೊಮ್ಮಗ ಇಮಾಮ್ ಹುಸೇನ್ ಹಾಗೂ ಆತನ ೭೨ ಜನ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ಅನುಯಾಯಿಗಳು, ಅವರ ಮಕ್ಕಳು, ಮರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಜ ಯಾಜಿದ್‌ನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ನಿಶಸ್ತ್ರರಾಗಿ ಎದುರಿಸಿ ಹತರಾದರು. ಇದನ್ನು ಇಸ್ಲಾಂ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಯುದ್ಧವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಡಿದವರನ್ನು ಹುತಾತ್ಮರೆಂದು ಗೌರವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರೆಲ್ಲ ರಾಜ ಯಾಜಿದ್‌ನ ಅಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ರಾಜ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಇಸ್ಲಾಂನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಎತ್ತಿಸಾರಲು ಧರ್ಮಯುದ್ಧ ಘೋಷಿಸಿದವರು. ಈಗ ಬಾಗ್ದಾದ್‌ನ ಬಳಿಯಿರುವ ಕರ್‌ಬಲಾದ ಇನ್ನಿತರ ಅರ್ಥಗಳು: ಧರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿದವರು, ಧೈರ್ಯ, ಹುತಾತ್ಮ ಬಲಿದಾನ.
೨. ಮಮ್ಮಿ = ಈಜಿಪ್ಟ್ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿ. ಸತ್ತವ್ವಕ್ಕೆ ಅಮರನಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ಆತನ ದೇಹವನ್ನು ಸುಗಂಧದಿಂದ, ಮೇಣದಿಂದ ಬಳಿದು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇಸ್ಲಾಂ ನಂಬಿಕೆಯ ಶವಸಂಸ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿ.
೩. "ತಮ್ಮ ದೋಣಿಗಳ ತಾವೇ ಸುಡುತ್ತ ಮುನ್ನಡೆದವರು": ತಾರೀಖ್ ಎಂಬ ಅರೇಬಿಯಾದ ಸೇನಾಪತಿ ಉತ್ತರ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಹೊಸನಾಡುಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಗಳೊಂದಿಗೆ

ನಡೆದ. ಹೀಗೆ ವಲಸೆ ಹೊರಟವನು ಸಮುದ್ರದಾಟಿ ಸ್ಪೇನ್‌ಗೆ ಬಂದ. ಅಲ್ಲಿನ ಚೆಲುವು - ಸಂಪದ್ಭರಿತ ನಾಡು ನೋಡಿ ಮನಸೋತು ಅಲ್ಲೇ ಬೀಡುಬಿಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಗಳು ಮರಳಿಹೋಗಬಹುದೆಂಬ ಅನುಮಾನದಿಂದ ತಾವು ಬಂದ ಹಡಗು-ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿಬಿಟ್ಟ. ಸ್ಪೇನ್ ಬಳಿ ಈತ ಮೊದಲು ಇಳಿದ ತಾಣವನ್ನು ಅರೇಬಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ "ಜಬ್ಲುತ್ ತಾರಿಖ್" ಎಂದು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ "ಜಿಬ್ರಾಲ್ಟರ್" ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ತಾರಿಖ್ ಸ್ಪೇನ್‌ಅನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಿದ ನಂತರ ೯೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಆ ದೇಶದ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದರು.

೪. ಸಾರಬಾನ್ ಗೀತೆ=ಒಂಟೆಸಾರಥಿ, ಒಂಟೆಯನ್ನು ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತ ಹಾಡುವ ಹಾಡು.

ಅನು : ಕೇಶವ ಮಳಗಿ

ಮೃತ್ಯುಗೇ ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲವನು ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರ

- ಬಲರಾಜ್ ಕೋಮಲ್

ಕನಸು, ಶತಶತಮಾನಗಳ ಗಡಿದಾಟಿ ಹಬ್ಬಿರುವ ಯಾತ್ರಿಕರ ಗುಂಪು
ಕನಸೊಂದು ಸರಪಳಿ, ಕನಸು ವಿಧಿ ಕೂಡ.

ಶತಶತಮಾನಗಳ ಧಾರವಾಹಿ ಮಣ್ಣು
ಮಣ್ಣು ಆದಿ, ಮಣ್ಣು ಮರಣ.

ಸ್ವಪ್ನ ಘಟ್ಟಗಳ ಹಾಯ್ದು
ಕಾಳರಾತ್ರಿಯ ಸೀಳಿ ಹೊರ ಜಿಗಿವ
ಬೆಳಗಿನ ತುಣುಕು ನಾನು
ಕೇವಲ ಮನುಷ್ಯ
ನಾನೇನು ನಿರಂತರನೆ?
ಈ ಗಳಿಗೆ ಇರುವವನೆ? ನಾಳೆಗೂ ಚಾಚುವವನೆ?

ಮಣ್ಣು ಮೇಲಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಪರಕೀಯ
ಇದೀಗ ಗಗನದಲ್ಲಿ ತೇಲೋ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ
ಈ ಹಾದಿ ಈ ಬೀದಿ ತೀರ ಹತ್ತಿರವೆಂದು ಮರಮರಳಿ ಅನಿಸುವುದು
ಎದೆಗೆ ಹತ್ತಿರ ಈ ಹಂತರಗಳು ಪರಂಪರೆಗಳು
ಮಣ್ಣು ಮೈ ಮರಣ ನಾನು
ನೀಲಿಗಗನದ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಊರಿದಗಳಿಗೆ ನಾನೊಂದು ಕಥೆಯಾದೆ
ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಜಿಗಿದು ಅಮರನಾದೆ.

ಚಂದ್ರನೆದೆ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಪಾದಗಳು ಬರೆದಂಥ
ಚರಿತ್ರೆ ಗುರುತುಗಳು ನಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮಿನುಗುತ್ತಿವೆ
ನರಬುದ್ಧಿ ಸಂಕಲ್ಪದ ಫಲ

ಲೆಕ್ಕವಿರದಷ್ಟು ಕನಸುಗಳು ಹಾರುತ್ತಿವೆ
ಲೆಕ್ಕವಿರದಷ್ಟು ಗ್ರಹಗಳು ಇತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿವೆ
ಪೂರ್ಣತೆಯ ಖುಷಿಗಿಂತ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಖುಷಿಯೇ ಮಿಗಿಲು
ವೃತ್ತಿಗೆರೆ ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲವನು ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರ.

ಅನು: ನಟರಾಜ್ ಹುಲಿಯಾರ್

ಗುರುತಿಲ್ಲದವರು

— ಬಲರಾಜ್ ಕೋಮಲ್

ಯಾರನ್ನೂ ತಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ
ಈಗ ನಗರದ ಗೋಡೆ
ಬರೀ ಕಲ್ಲು ಮರಳಿನ ರಾಶಿ
ಈ ನಗರದ ಗೋಡೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬಂದಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ
ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ

ಸೂರಿಲ್ಲದವರು ಸೊರಗಿದವರು.

ಒಂದೊಂದು ಬೀದಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಹಾದಿಯೂ
ಕಿಚ್ಚುಗಳ, ತಡೆಯಿರದ ಕಾಮಕೇಳಿಯ ರಣರಂಗ

ಸದ್ದುಗದ್ದಲದ ಮಹಾಪೂರದ ಮಧ್ಯೆ
ನಗರದ ಗೋಡೆ ಈಗ ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ
ತೋಳಿಂದ ಯಾರನ್ನೂ ತಬ್ಬುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲೋ ಕಲ್ಲುಮರಳಿನ ರಾಶಿಯಲಿ

ಒಂದು ಗುರುತಿಲ್ಲದ ಕಲ್ಲಿದೆ

ಋತುಗಳೆಷ್ಟೋ ಉರುಳಿಹೋಗಿವೆ

ಯಾಕೋ ಇಂದು ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದೆ:

ಆ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ

ನಾವು ನಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೈಯಾರೆ ಬರೆದಿದ್ದೆವು.

ನಾನೋ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ

ನೀನೋ ತುಟಿ ಬಿಚ್ಚುತ್ತಿಲ್ಲ

ಸುತ್ತ ನಗರದ ನಾಯಿಗಳು

ವಿಷಕಾರುವ ನಗರದ ನಾಲಿಗೆಗಳು.

ಳಲ ರ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ದಿವಸ

— ಅಮೀಖ್ ಹನ್ನಿ

ಈ ವರ್ಷ ನವೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ
ಮೂರನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ
ಮುಚ್ಚಿದ ಖೋಲಿಯಲ್ಲಿನ್ನೂ
ನಿದ್ದೆ ತಿಳಿಯದ ಕಿಟಕಿಯ ಗಾಜು
ಒಡೆದ ಸಪ್ಪಳವ ಕೇಳಿ
ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಗಾದಿಯಿಂದೆದ್ದೆ.

ಎದ್ದ ನನಗೆ ಮಗ ಹೇಳಿದ:
ಅರೇ, ಒಂದು ಬೆಕ್ಕು ಹೇಗೆ ಉಳಿಯಿತಪ್ಪ
ರೂಮಲ್ಲಿ !
ಆಗೋ ಅದು ಕಿಟಕಿ ಗಾಜಿನಮೇಲೆ ಹೊಡೆದು
ಥಿಕ್ಕಿ
ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿದೆ ವರಾಂಡದ ಹೊರಗೆ
ಮೂರ್ಮಾಲ್ಕು ಕಾಜಿನ ತುಕಡಿಗಳ ಮೇಲೆ
ನೆತ್ತರ ಹನಿಗಳು
ಅವೆಷ್ಟೋ !
ಹಸೀ ನೆಲದ ಮೇಲೆ
ಬೆಕ್ಕಿನ ಚೂಪು ಪಂಜವು ಗೀರುಗಳು
ಇಂಥ ಇನ್ನೂ ಹಲವು
ಗುರುತುಗಳು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಅನು: ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ

ಪಾಳು ಮಸೀದಿಯ ಸುತ್ತ ನಡೆಯುವಾಗ್ಗೆ

- ಅಮೀಖ್ ಹನ್ನಿ

ಖಿಲ್ಜಿಗಳೇ
ತುಘಲಕರೇ
ನಾನು ನಿಮ್ಮ
ಮಸೀದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ.

ಇರುವೆಗಳು
ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ
ಕಂಬಿಗಳಲ್ಲಿ
ಸಾಗುತ್ತ
ಗಾಳಿ ಊಳಿಟ್ಟಿತು.

ನನಗೆ
ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ
ವಜೂ* ಬಲ್ಲವರೆಷ್ಟು ಜನ?
ಮಾಡುವವರೆಷ್ಟು ಜನ ನಮಾಜು?
ಕಡೆಗೆ
ಖುರಾನು
ಬಲ್ಲವರೆಷ್ಟು ಜನ?

ಅನು: ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ

* ಮುಖಶುದ್ಧಿ ಇತ್ಯಾದಿ

ಸಹಯಾತ್ರಿಕ

– ಅಮಿಖ್ ಹನ್ನಿ

ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆನೋ
ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬಂದಿದೆ ಕರೆ
ಜತೆಗಾರನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ:
ಮುಹೂರ್ತ ಭಲೋ ಇದೆ
ಈಗಲೇ ಹೋಗೋಣ ನಡೆ,
ಅವನೆಂದ :

ದಿಕ್ಕೂಚಿ ಇಲ್ಲಲ್ಲಿ
ಹ್ಯಾಂಗೆ ಮಾಡೋಣಿ ?

ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು:
ಅದೇನಷ್ಟು ದೂರಿಲ್ಲ
ಮಾರ್ಗ ಹೆಂಗಾರ ಹುಡುಕು
ಸರಂಜಾಮು ಬಡ ಬಡ ಕಟ್ಟು

ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾನು
ಕಟ್ಟೇನಿ ನನ್ನ ಷೂಲೇಸು
ಮಾಡ್ತೇನಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಾಲೀಷು
ಎಂದೆ !

ಅನು: ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ

ಮಸುಕು

- ಇಫ್ತಿಖಾರ್ ಜಾಲಿಲ್

ಹೊಳಪು ಹೊಳಪು ಬರೇ ಹೊಳಪು

ನೆಟ್ಟ ಕಣ್ಣುಗಳ ತುಂಬ ನಾನೇ ನಾನು

ನನ್ನೊಳಗೆ ಹಿಡಿಯಲಾರದಷ್ಟು ಕಥೆಗಳು ಅರ್ಥಗಳು

ಗುಟ್ಟುಗಳ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾನು ಆಲೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಕಡುಭಾಗ್ಯ ನನ್ನದು, ನನ್ನೊಡನೆ ರಂಗುರಂಗಿನ ಜಗತ್ತಿದೆ.

ಮುಚ್ಚಿದ ಕಿಟಕಿಗಳ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕೋಣೆಗಳಿಂದ ಸೂಸುವ

ಅವನ ಆತ್ಮದ ಪರಿಮಳ

ನನ್ನಿಡೀ ಇರವನ್ನು ಸುಗಂಧಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಯಿತೋ ಕಾಣೆ ನನ್ನ ಹಣೆಬರಹ

ಯಾವುದೋ ಎದೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳೆದ ಬಯಕೆಗಳ ಪರಿಮಳ ನಾನು

ಅಯ್ಯೋ ದುಗುಡಗಳ ನೆಲಮುಗಿಲು ನಾನು ಹರಿಯೋರಾಗ

ಸಖಿಯ ತಲುಪಿದ ಗಳಿಗೆ ನಾನು ದನಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ

ನರನರದ ತುಂಬಾ ಹರಿವ ನೆತ್ತರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ

ಪರಿಪೂರ್ಣ ಶಬ್ದವಾಗುತ್ತೇನೆ.

ನೆಟ್ಟ ಕಣ್ಣುಗಳ ತುಂಬ ನಾನು ನಾನೇ ನಾನು. ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲ.

ನಿಜವಿಷ್ಟು: ನಾನು ಜೀವಬತ್ತಿದ ಕಡಲು

ಕಳೆದ ಭಾವಗಳ ಬಗೆಯನ್ನು ಉಸುರಲಾರವು ಕಣ್ಣು

ನೋಡೋ ನೋಟದ ಶಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ ದೇಹ

ಕನಸುಗಳು ಮುರಿದಂಥ ಚಿತ್ರಗಳೇ ಕಾಣುತ್ತಾವೆ

ಕಡಲ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ನೆಲೆನಿಂತ ಕಾಡು

ಕಳೆದ ಗೀತೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಕಾಡು.

ಕೊನೆಯಿರದ ಮೌನದ ಚಕ್ರದೊಳಗೆ ಧರಧರಗುಟ್ಟುತ್ತಿವೆ: ಶತಮಾನಗಳು

ನೆರಳುಗಳು ಅಲುಗೋ ಕೋಟಿಗೋಡೆಗಳು. ನನ್ನನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಅಗೋ, ಸೂರ್ಯ ಚಂದಿರ ತಾರೆ ಭೂಮಿಯೆದೆ ಮೇಲೆ ಬಂದಿಳಿದಿವೆ.
ನನ್ನ ಹಾದಿಯುದ್ದಾ ಚೆಲ್ಲಾಡಿವೆ. ಚಲನೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ.
ಗುರಿ, ಹೂವು, ಕಮಲದ ಹೂವು, ಕೊನೆಯಿರದ ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡುತ್ತಿದೆ.
ಹೊರಗಣ್ಣಿಂದ ಹೇಗೋ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಆ ಗುಟ್ಟಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಬ್ದ ಆ
ಏಕಾಂಗಿ ದುಃಖ ಕಮಲದ ಮೇಲೆ ಫಳಾರನೆ ಚೆಲ್ಲಿದೆ. ಬೆಟ್ಟ
ಮರುಭೂಮಿ ಉದ್ಯಾನಗಳ ಮಬ್ಬು ಮಸುಕು ಹಚ್ಚಡ ನನ್ನ ನಿನ್ನ
ಜಗದ ತುಂಬಾ ಮಸುಕುಮಸುಕಾಗಿ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಧೂಳಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.
ನಮ್ಮೂರು, ಹೆಣ್ಣುಪಾದಗಳೂ ಮಸುಕಾಗಿವೆ. ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ವಿಚಿತ್ರ
ಮಸುಕು. ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ ಮಸುಕು. ಮತ್ತೂ ಮಸುಕು.

ಅನು: ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್

ಕವಿತೆ

— ಏಜಾಜ್ ಅಹಮದ್

ಎಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುವದೋ
ಆ ಅಂಗೈ ಸದಾ ನನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿರುವುದು
ನಿನ್ನ ಕಾಡುತಲಿರುವ ಆ ಸ್ವತ್ತಿಯ
ಮನಸಿನ ನೆನಪು ನಿನಗೆ ಇರಬಹುದು
ಮೌನದಲಿ ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಕುಳಿತಿರುವ
ಆ ಸ್ವರವನು ಕೇಳಿದೇನು ನಾನು
ತನ್ನ ಹುಡುಕುತಲಿರುವ
ಆ ಶಬ್ದವನಾಲಿಸಿದೆ ನೀನು
ಕಾಲದ ಹೆಸರ ಮೇಲೆ ಬರೆದ
ಅಮರ ಪತ್ರವೇ ನಿನ್ನ ಮೊಗವು
ಅದನೋದಿದಾಕ್ಷಣವೇ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಪುಟಗಳು
ಕತ್ತಲೆಯ ಕಾವಳದಿ ಮುಳುಗಿದವು
ನಾನಾಗ ಬರಿ ನನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತಾಗಿದ್ದೆ.

ಅನು: ಶಶಿಕಲಾ ವೀರಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ

ಬಲಿದಾನ

- ಏಜಾಜ್ ಅಹಮದ್

- ೧ -

ನನ್ನೆದುರು ನೀನಿಲ್ಲವೆಂದು
ನನ್ನ ನೆನಪಿನ ಎಲ್ಲ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಿಂದ
ನಿನ್ನ ಭಾವ ಚಿತ್ರದ ಒಂದೊಂದು ರೇಖೆಗಳನ್ನು
ಅಳಿಸಿಹಾಕಿ ಬಿಡುವೆನು
ಕಣ್ಣೆವೆಗಳಂತೆ ಕೋಮಲವಾದ ಆ ರೇಖೆಗಳು
ಬೆಳಗುವ ಅಂಡಾಕಾರ ಮೊಗದಂತೆ
ಬಾದಾಮಿಯಂಥ ಕಣ್ಣುಗಳಂತೆ ಚಲುವಾಗಿವೆ
ಈ ರೇಖೆಗಳು ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಇಡುಗಂಟಾಗಿವೆ
ಎಲೆ ಮತ್ತು ರಸಭರಿತ ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ತೊನೆವ
ಮಲ್‌ಬರಿಯ ರೆಂಬೆಯಂತಿರುವ
ಈ ರೇಖೆಗಳನ್ನು,
ಒಂದು ದಿನ ಪದ್ಯಗಳ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಮಡಚಿ
ನಿನಗೇ ಮರಳಿಸುವೆ ನಾನು

- ೨ -

ನನ್ನೆದುರು ನೀನಿಲ್ಲವೆಂದು
ಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಚೆಯ ಅತೀತ ಭಾವವೊಂದು
ಹೇಳುತ್ತಿದೆ ನನಗಿಂದು
ಬರಿ, ದುರ್ದೈವಿ ಬರಿ
ಲೇಖನಿಯ ಮಸಿಯಲ್ಲಿ
ಪ್ರೇಮಸ್ಪರ್ಶಿಗಳ, ನಿದ್ರಾಹೀನ ರಾತ್ರಿಗಳ
ಆರ್ತಮನದ ವ್ಯಥೆಯ ಕಥನವನ್ನು
ಮತ್ತೆ ಬಣ್ಣಿಸು ನೋವಿನ ರುಚಿಯನ್ನು

೧೦೮/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಶಬ್ದಖಜಾನೆಯನೊಡೆದು
ಲೇಖಿನಿ ಪಡೆಯಲಿ ಭವ್ಯತೆಯನು.

- ೩ -

ನನ್ನ ನೋಟದಲಿ ಇಂದು ಸಹ ಆಹ್ವಾನಗಳಿವೆ
ಸುಡುಸುಡುವ ಒಂದು ಪೊದೆಯಂತೆ
ಹೊಲದ ಮೇಲಾಡುವ ಒಂದು ಮಂಜಿನ ತೆರೆಯಂತೆ
ಎಲ್ಲ ನಶ್ವರವು ನನ್ನಸಿರಿನಂತೆ.
ನಿನ್ನ ಕೆನ್ನೆಯಮೇಲೆ ಉಜ್ವಲವಾದ ಬೆಳಕೊಂದು
ಹರಿವ ಕಂಬನಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲೀಗ ಸಿಲುಕಿರುವದು
ಚರಕದಲ್ಲಿ ನೂಲುತಿರುವ
ನಾರಿಯ ಸಹನೆಯಂತಿರುವ
ಈ ನೋವು ಗೂಡುಗಳು
ಅನಂತ ಕಾಲದಿ ದಾರಿಗಳ ಇಕ್ಕೆಲದಿ
ನನ್ನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸ್ತಬ್ಧ ಮರಗಳ ತೆರದಿ
ನಿಂತಿವೆ ಸಾಲು-ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ
ತಮ್ಮ ಕತೆಗಳ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ, ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ.

ಅನು: ಶಶಿಕಲಾ ವೀರಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ

ವಿಯೆಟ್ಟಾಂ

- ಬಾಖರ್ ಮೆಹ್ಲಿ

- ೧ -

ಹಸಿಹಸಿರು ದಟ್ಟಕಾಡಿನ ಮೇಲೆ
ಪುಟ್ಟ ಮೊಗ್ಗಿನಂಥ ಹಳ್ಳಿಗಳು, ಬಿರಿದು ನಗುವ ನಗರಗಳ ಮೇಲೆ
ಅಮೇರಿಕನ್ ಜೆಟ್ಟೊಂದು ಬೆಂಕಿಯಾಟ ಆಡುತ್ತದೆ
ಗಂಡ ಸತ್ತ ಹೆಣ್ಣಿನ ರೀತಿ ಯು.ಎನ್.ಒ. ತುಟಿಹೊಲಿದು ತಮಾಷೆ
ನೋಡುತ್ತದೆ
ಗೋಲದ ತುಂಬ ಧೀಮಂತರು ನೀಲಿಕಾಗದ ಹಿಡಿದು ಪಿಸುಗುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

ಶಾಂತಿದೇವತೆ ಮೇರಿ ಪೊದೆಪೊದೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿತಿಟ್ಟು ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾಳೆ
ಮೇರಿ ಭಕ್ತರು ಆಲಿವ್ ಮರದ ರೆಂಬೆಕೊಂಬೆಗಳ ಸುಟ್ಟು
ಶಿಲುಬೆ ಕಟ್ಟುವ ಕಲೆ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
ವಿಯೆಟ್‌ಕಾಂಗಿನ ಧೀರ ತರುಣ ಬಂಡುಕೋರರು
ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಅರ್ಥ ಅರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
ಯಾತನೆಯ ಘಟ್ಟಗಳು ಕಾಳಗದ ಅರ್ಥಗಳು
ಹಾದಿ ತಿರುವುಗಳು ಬದುಕಿನೆಲ್ಲಾ ಜಾದೂ
-ದ್ವಂದ್ವಗೊಂಡಿದ್ದಾವೆ ಒಂದು ಬಾಂಬಿನಿಂದ.
ಅಮೇರಿಕನ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಹೃದಯವಂತ ಪ್ರೊಫೆಸರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು
ಹೊಸದಿಕ್ಕಿನ ಕವಿಗಳು
ವಾಶಿಂಗ್ಟನ್‌ನ ಬೀದಿಬೀದಿಯ ತುಂಬಾ ರೋದಿಸುತ್ತಾ ಅಲೆಯುತ್ತಾರೆ.

- ೨ -

ಲಂಡನ್ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮುದುಕ ರಸೆಲ್ ಬಿಕ್ಕುತ್ತಾ
ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನ ಬಳಿಸಾರಿ ಶಾಂತಿಕೊಡಿ ಶಾಂತಿಕೊಡಿ, ಎಂದು ಕೈಚಾಚುತ್ತಾನೆ.
ಇತ್ತ ಹೈಡ್‌ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೀಟ್‌ಕವಿ ಫಿರ್‌ಲಿಂಗಾತಿ ಕಂಡಕಂಡವರಿಗೆಲ್ಲ

೧೧೦/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ತನ್ನ ಕವಿತೆಗಳ ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಸಾರುತ್ತಾನೆ
ಅತ್ತ ಪ್ಯಾರಿಸಿನಲ್ಲಿ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಹೊತ್ತಂಥ
ಘೇಂಡಾಮೃಗವನ್ನು ಐನ್‌ಸ್ಟೋ ಹಾದಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಓಡಿಸುತ್ತಾನೆ.
ಹೇಳಿ, ಈ ಘೇಂಡಾಮೃಗ ಸೆಣಸಬಹುದೆ?
ಯಾರು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಗೆದ್ದರೂ ಗೆಲ್ಲಬಹುದು !
ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಇವರೆಲ್ಲ ರ್ಯೂಸ್‌ನ ಮಕ್ಕಳು ತಾನೆ.

- ೩ -

ಇತ್ತ ನಾವೋ.... ಸೋಲುಗಣ್ಣಾಗಿ ನೋಡೋ ಕೈಲಾಗದ ಕವಿಗಳು
ಅಮೇರಿಕವು ಸುರಿದ ಗೋಧಿ ಮುಕ್ಕುವ ನಾವೇನು ತಾನೆ ಉಸುರಬಲ್ಲೆವು
ಯಾರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತು?
ನಮ್ಮ ಜೇಬು ಮೈಯಿನ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಶಬ್ದಗಳೂ ಖಾಲಿಖಾಲಿ
ಕಡೆಗೆ ಚಿಮ್ಮುವುದು ಒಂದೇ ಕೂಗು: ಬೆಂಕಿಯಾಟ ಸಾಕುಸಾಕು.
ಮುಂಬಯಿಯ ಈ ಪುಟ್ಟ ರೂಮಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಏಕಾಂಗಿ ಅರಚುತ್ತೇನೆ?
ಹೀಗೇ ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ದಣಿಯುತ್ತೇನೆ
ಒರಗಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ
ಉಸಿರು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ
ವಿಯೆತ್‌ಕಾಂಗಿನೊಡನೆ ಬೆರೆತುಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಅನು: ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್

೧. ಅಮೇರಿಕನ್ ಕವಿ

೨. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಫ್ರೆಂಚ್ ನಾಟಕ

ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂನೂ

– ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಅಲ್ವೀ

ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ
ಆಗ ಹೀಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಹಲವು ಮಂಗ
ಊರ ಕೋಟೆ ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ
ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಸಭೆಯ ನಡೆಸಿ,
ನುಗ್ಗಿ ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಬಂದು
ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು
ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಕೈಯ ರೊಟ್ಟಿ
ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋಗಿ
ನಲಿಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು
ಆಗ ಸಹಜ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಮಂಗನಾಟ ಆಡಿಸುತ್ತ
ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿ
ಈಗ ಖಾಲಿ ಕೈಯ ಬೀಸಿ
ಮನೆಯ ಮನೆಯ ಎದುರು ನಿಂತು
ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ
ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿಹನು.

ಆಡಿ ಕಾಡಿ ಜಗಳವಾಡಿ
ಯಾಕೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಈಗ
ಬೀಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಗುಬ್ಬಿ ಗುಂಪು,
ಬೆಕ್ಕು ಮನೆಯ ಅಟ್ಟ ಏರಿ

ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಸುತ್ತಿ ಸುಳಿದು
ಯಾಕೆ ಈಗ ಬರುತಲಿಲ್ಲ?

ಈಗ ಮೈನಾ ಬುಲ್ಬುಲೆಲ್ಲಿ
ತೀತರೆಲ್ಲಿ ಗಿಳಿಗಳೆಲ್ಲಿ
ನವಿಲು ಎಂಥದೆಂದು ಈಗ
ಯಾರ ಕೇಳಬೇಕು ಹೇಳಿ,
ಪಾರಿವಾಳ ಗುಂಪು ಗುಂಪು
ಕಳೆದವೆಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹವೆಗೆ,
ಪಾತರಗಿತ್ತಿ ಮೈಗೆ ಮತ್ತಿ
ಕೊಂಡ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ರೆಕ್ಕೆ
ತೇಲಿ ಹೋದವಾವ ಹವೆಗೆ?

ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಹುಂಜ
ಯಾಕೆ ಕುಕ್ಕೂ ಕೂಗುತ್ತಿಲ್ಲ,
ಮನೆಯ ಮೇಕೆ ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು
ಯಾಕೆ ನಾವು ಕರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ?

ಮರದ ತುತ್ತತುದಿಯ ಮೇಲೆ
ಹಕ್ಕಿ ಗೂಡು ಈಗ ಎಲ್ಲಿ,
ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿ ಸಿಂಹ ಹುಲಿಯ
ಭಯದ ಕತೆಗಳೇಗ ಎಲ್ಲಿ?
ಹದ್ದು ಎರಗಿ ಬರುವುದನ್ನು
ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣಬೇಕು
ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಗೂಳಿ ಗುಂಪು
ಗಂಟಿ ಗಂಟಿ ಹೋರುವುದನು
ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು?

ಹಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದ -
ರೂನು ಅಲುಗುತಿರುವುದನ್ನು
ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ನಲಿಯಬೇಕು,
ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣ ಪಡೆದ

ಊಸರವಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯ
ಲೆಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೋಗಬೇಕು?

ಹಸುವು ಎಮ್ಮೆ ಗುಂಪುಗಟ್ಟಿ
ಈಗ ಇತ್ತ ಬರುವುದಿಲ್ಲ
ವಕ್ರ ಸೊಟ್ಟ ಒಂಟೆ ನಡಿಗೆ
ಈಗ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ

ಇಲ್ಲ ಈಗ ಕುದುರೆ ಆನೆ
ಇಲ್ಲ ಅಂಥ ಮದುವೆ ಜನರು

ಗಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನಾಯಿ
ಎಲ್ಲಿ ಬೊಗಳತಿಹವು ಈಗ?
ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡು
ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಭೂತ ಕಂಡು
ಎಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚುತಿಹವು ಈಗ?

ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರಾನು
ಜನರೆ ಜನರು ಜನರೆ ಜನರು.

ಅನು: ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಇನ್ನೊಂದು ವಿನಂತಿ

- ಶಹ್‌ಯಾಲ್

ಓ ವಾಯು,
ಹಕ್ಕಿಗಳ ತೊದಲು ನುಡಿ
ಹೊತ್ತು ಭುಜಗಳ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿರುವಿ?
ನೋಡು, ನೆಲದ ಮೂಲೆ-
ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುಟಿದೇಳುತ್ತಿವೆ ಬಂಡೆ.
ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲುಗಳ ದೇಹಗಳ ಸೀಳಿ
ಹುಟ್ಟುತ್ತಿವೆ ತುಟಿ ಕಣ್ಣು ಕೈ.
ನಿನ್ನ ಚೂಪು ಉಗುರುಗಳಿಂದ ಕೆದರು ಎಲ್ಲಾ ಬಂಡೆ.
ಗಗನಗಳಲಡಗಿರುವ
ಅಜ್ಞಾತ ಲೋಕಗಳ ಆ ನಿವಾಸಿಗಳು
ನಮ್ಮ ಅಸಹಾಯಕತೆ ಕಂಡು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅನು: ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ದಾರಿಯ ತರ್ಕ

— ನಿರಾ ಫಾಜಿಲಿ

ಇದೀಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಳ್ಳಿಹೋದನಲ್ಲ
ಅವನು ದುರುಳನೆಂದು ದೂರದಿರಿ
ನಿಮ್ಮ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸದಿರಿ
ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸಾಗಿರಿ
ಇಲ್ಲವಾದರೆ ದಾರಿ ಬಿಡಿ !
ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಸಹ ಹಲವರು ಬರುತ್ತಿರಬಹುದು
ದಯಾಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡದಿರಿ
ಹೀಗೇ ಸಾಗುತ್ತಾ ಇರಿ
ಉಕ್ಕುವ ಜನಸಾಗರದಲೆಗಳು ಬಹಳ ಬಲವಾಗಿವೆ
ಇಲ್ಲಿ,
ಯಾರು ಯಾರನ್ನೂ ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ
ಸ್ನೇಹವಿಲ್ಲ,

ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲ,

ಯಾವ ತತ್ವಗಳೂ ಇಲ್ಲ
ಇದು ದಾರಿ, ಇಲ್ಲಿ ದಾರಿಯ ತರ್ಕ ಮಾತ್ರ
ಹುಡುಕಾಟಗಳಿವೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ಸದವಕಾಶದ ಮಾತುಗಳಿಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ
ಯಾರೋ ಜಾರುತ್ತಾರೆ
ಯಾರೋ ಪಾರಾಗುತ್ತಾರೆ
ಯಾವನು ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಾನೋ
ಅವನು ಕೆಲವರನ್ನು ಕೆಡವಿ ಬೀಳಿಸುತ್ತಾನೆ
ಇದೀಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಳ್ಳಿ ಹೋದನಲ್ಲ
ಅವನನ್ನು ದುರುಳನೆಂದು ದೂರದಿರಿ.

ಅನು: ಶಶಿಕಲಾ ವೀರಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ

ಕನ್ನಡಿಗಳ ಮೈದಾನ

— ಸಲಾಹುದ್ದೀನ್ ಮೆಹಮೂದ್

ಹೇ, ಒಡೆದ, ಚೂರಾದ ಹರಡಿದ ಕಳೆದ ಕನ್ನಡಿಗಳ ಮೈದಾನವೆ
ನಾನು ಒಡೆದ ಕನ್ನಡಿಯ ಪ್ರತಿತುಂಡನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ತಿರುಗಿ ಅಲ್ಲಿ
ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯವನ್ನೆ ಕಾಣುತ್ತೇನೆ. ಕಾಲು, ಕೈ, ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ ಶರೀರಕ್ಕೆ
ತಿರುಗಿ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಆಗುತ್ತೇನೆ

ಬಾಲ್ಯದ ನನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆ ಉದ್ದ ಉದ್ದ ತೊಯ್ದ ಶರೀರ ತನಕ ಯಾವುದು
ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಚಂದ್ರ ಭೂಮಿಗೆ
ಮುದ್ದಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಟೊಂಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೂ ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಹೇ, ಒಡೆದ, ಚೂರಾದ ಹರಡಿದ ಕಳೆದ ಕನ್ನಡಿಗಳ ಮೈದಾನವೆ
ಆ ಅಲ್ಲಾಡದ ನೋವಿನ ಗಿಡದ ಪಕ್ಷಿಗಳೇಕೆ ಚಕಿತಗೊಂಡಿಹವು
ಬಾಲ್ಯದ ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ
ನದಿ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಬಂತು. ಆ ನದಿಯ ಪ್ರತಿದಿನಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು
ಕಳೆದಂಥ ಬಾಲ್ಯದ ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಖವ ಕಂಡೆನು

ಹೇ, ಒಡೆದ, ಚೂರಾದ ಹರಡಿದ ಕಳೆದ ಕನ್ನಡಿಗಳ ಮೈದಾನವೆ
ಆ ಕೈಯು ನದಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಹೋಗಬಾರದಿತ್ತು.
ಆ ಅಲ್ಲಾಡದ ನೋವಿನ ಗಿಡದ ಪಕ್ಷಿಗಳೇಕೆ ಚಕಿತಗೊಂಡಿಹವು

ಹೇ, ಒಡೆದ, ಚೂರಾದ ಹರಡಿದ ಕಳೆದ ಕನ್ನಡಿಗಳ ಮೈದಾನವೆ
ನಾನು ನನ್ನ ಕನ್ನಡಿಯ ಪ್ರತಿತುಂಡನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ತಿರುಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನಾನು
ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ.

ಅನು: ಚೆನ್ನಣ್ಣಿ ವಾಲೀಕಾರ

ಸಂಭಾಷಣೆ

- ಸಲಾಹುದ್ದೀನ್ ಮೆಹಮೂದ್

ಹೇ ಗುಬ್ಬಿಗಳೆ, ನಾನು ಸಣ್ಣವನಿದ್ದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಿಂದ ಮಾತಾಡುವ
ರೀತಿ ಕಲಿತಿದ್ದೇನೆ ಹೇ ಗುಬ್ಬಿಗಳೆ ನಾನು ಸಣ್ಣವನಿದ್ದಾಗ
ನಕ್ಷತ್ರಗಳಂಥ ಶುದ್ಧ ದಿನ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಾಡದ ಕಲ್ಲಿನಂಥ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ
ಜೀವನದ ನದಿ ಮಾಡುವ ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ

ಆದರೆ ಹೇ ಪಕ್ಷಿಗಳೆ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ಶುದ್ಧ ಶರೀರದ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲದ
ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ಕಷ್ಟದ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಭಯವಿದ್ದದ್ದು
ಏನು ನಿಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ನೆನಪಿದೆಯಾ?

ಹೇ ಪಕ್ಷಿಗಳೆ ನಾನು ಮಗುವಿದ್ದಾಗ ಆ ನಿನ್ನ ಅಲ್ಪಸುಖದ
ಸುಗಂಧದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಪೂರ್ಣರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.
ಹೇ ಪಕ್ಷಿಗಳೇ ಯಾವಾಗ ನಾನು ಮಗುವಿದ್ದೆ ಹೇಳಿ ಸ್ವಲ್ಪ?

ಅನು: ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ

ಹೇಳಿ ಈ ರಕ್ತ ಜೀವಂತ ಜಂಗಮವೋ

- ಆದಿಲ್ ಮನ್ಸೂರಿ

ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಕಾಲುಗಳು
ನೆಲವೂ ಹತ್ತಿರವಿಲ್ಲ.
ಕಾಲದ ಮುಗ್ಗು ವಾಸನೆ
ಗುರುತಿನ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಲ್ಲ
ಗಳಿಗೆಗಳು ಜಾರುತ್ತಲಿವೆ
ಇದಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ !

ಭೂಮಿಯಾಕಾಶಕ್ಕೆ
ಏಕೆ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆ
ನಾವೆಲ್ಲ ಬಂದವರು ಮಣ್ಣಿಂದಲೆ
ಅದರಿಂದ ದೇಶದಲಿ
ಎಲ್ಲರೂ ಬಂಧಿಗಳೆ !
ನಮ್ಮ ಬದುಕೂ ಕೂಡ
ಸಹರಾ ಬದುಕಿನ ಹಾಗೆ
ನಮ್ಮ ಗಣಿಗಳ ತುಂಬ
ಶಬ್ದವೋ ಶಬ್ದ.
ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ-ಶಬ್ದದ ಸೂರ್ಯೋದಯಕೆ.
ಕಾರಂಜಿಯಂತಿರುವ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ.

ನಾನು ಉಸಿರು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದು
ಕಾದಿದ್ದೇನೆ. ಬರೇ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ
ಕರಿಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ
ಮೂಡಿಸುವ ರಕ್ತಲಿಪಿಗೆ.
ಹೇಳುವರು ಯಾರಿಲ್ಲ
ರಕ್ತ ಜಂಗಮವೋ, ಜೀವಂತವೋ

ಹೇಳುವವರಾರಿಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು
ಶಬ್ದಗಳ ಸೂರ್ಯ,
ಕನಸು ಸೀಸದ ಹಾಗೆ ಕರಗಿ ಬಿದ್ದಿದೆ ಇಲ್ಲಿ.
ಹೇಗೆ ತೋರಲ್ಲಿ ಇದನು?
ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಇದು ನಗರದಲಿ
ಇರುವ ಕಣ್ಣಿ ತಾನು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ.
ಹಸಿರಿನ ಹೆಸರೂ ಇಲ್ಲ.
ಹೋಳಾಗಿದ್ದಾನಲ್ಲ ಚಂದ್ರ.
ಭೂಮಿ, ಇನ್ನೂ ದೂರ.
ಮುಗ್ಧ ವಾಸನೆ ಹಬ್ಬುತ್ತಲಿದೆ.

ಅನು: ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ

ಕೆಸರು ಮತ್ತು ಪಾಚಿಬಾಗಿಲು

- ಆದಿಲ್ ಮನ್ಸೂರಿ

ಕಲ್ಲಲ್ಲೆ ಕೀಲಿಸಿದೆ ಕಣ್ಣು
ಹರಿಸಿದೆ ಮಂದವಾಗಿ
ಕೊಳಚೆನೀರು,
ಜಿಗಿಯುತಿವೆ ಕಪ್ಪೆ
ಕೊಚ್ಚೆಯಲಿ
ಕೆಳಕ್ಕು ಮೇಲಕ್ಕು.
ಸೂರೈನ ಕೆಂಗಣ್ಣಿನೊಳಗೆ
ಪಾಚಿಪದರು
ಮೆಲ್ಲನೆ
ತಂಬೆಲರು ತಟ್ಟುವುದು
ಬಾಗಿಲವ !
ಬರುವವರಾರಿಲ್ಲ
ಹೋಗುವವರೂ ಇಲ್ಲ
ಆಗೋ ನಕ್ಕಿದೆ
ಮುಚ್ಚಿನ ಬಾಗಿಲು !

ಅನು: ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ

ಕಠಿಣೆ, ಕೋಮಲೆ, ಜಕ್ಕಿಣೆ

– ಆದಿಲ್ ಮನ್ಸೂರಿ

ದಾಹವೇ ಹನಿಯಾಗಿ
ಉದುರುತ್ತಿದೆ.
ಮರಳಿ ಬಂದಿಲ್ಲವಿನ್ನೂ ವನವಾಸಿ.

ಮರಳುಗಾಡಲ್ಲಿ
ಹೊನ್ನ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದ
ಅವನಿಗಾಗಿ
ಸಾವಿರಗಣ್ಣು ಕಾದಿವೆ.

ದಂಡೆಗಳ ನಡುವೆ
ಅಡ್ಡಾಗಿದೆ ಕಡಲು.

ಏರಿಬಿಟ್ಟಹ ಹೆದೆ,
ಅವಳೆ ಸಿಟ್ಟಿನ ಬಾಣ. ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ?

ಕನಸುಗಳೆ ಸತ್ತಿರುವುದರಿಂದ
ಕ್ಷಣಗಳು ಕಳೆಗೆಟ್ಟಿವೆ

ಮುಚ್ಚಿದ ಒಂಟಿ ಖೋಲಿಯಲಿ
ಇಟ್ಟ ಸಿಡಿಮದ್ದು.
ಮೇಜಿನ ಮೇಲೊಂದೊಂಟಿ ಚಹಾದ ಕಪ್ಪು.

ಓ ಹುಡುಗ
ಹಚ್ಚು ಪ್ರೇಮದ
ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯ ಮುಟ್ಟಿ
ಏಕಾಂಗಿ ಕನಸುಗಳ ಸಿಂಗರಿಸುಬಾ.

ಅನು: ಕಮಲ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ

ಕುಬ್ಜ ಮನುಷ್ಯನ ಕಥೆ

-ಜುಭೈರ ರಝವಿ

ಇದು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಮಾತೆಂದು ಅನ್ನಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲ ಕುಬ್ಜರಿದ್ದು ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಟೊಳ್ಳಾಗಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಎತ್ತರವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ ದುಃಖಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು ಅವರ ಪೂರ್ವಜರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಎತ್ತರ ಬಹುಸುಂದರತ್ವದಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬುದು

ಅವರ ಪೂರ್ವಜರು ಉತ್ತಮ ಸ್ವಭಾವದವರಾಗಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ಅವರೆಲ್ಲರಿಂದಲೇ ಹೋಗಲಿ ಅವರತ್ತ ಸಾವಿರಾರು ಬೆರಳುಗಳು ಏಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರು ಹೋಗುವತ್ತ ಹಿಂದಿಂದೆ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಒಂದು ದಿವಸ ಹೀಗಾಯಿತು: ಆ ಪೂರ್ವಜರ ಕುಬ್ಜ ಮಕ್ಕಳೂ ಅವರ ಜನ್ಮಕುಂಡಲಿ ತೆಗೆದು ಅವರೇನೇನು ಮಾಡಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ವಾಸಿಸಿದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಸುಣ್ಣಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಿ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಸಾಮಾನುಗಳನೆಲ್ಲಾ ಜನ ನೋಡಲು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆಟ್ಟು ಅವರ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರಸ್ತೆ ಕೂಡುವಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಮಹತ್ವದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ದಪ್ಪಕ್ಕರಗಳ ಮೂಲಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಒಮ್ಮೆ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು, ಸತ್ತದ್ದನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರು

ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ: ತಿರುಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಆ ಕುಬ್ಜ ಮನುಷ್ಯರು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು, ಪೂರ್ವಜರ ಬಡಾಯಿಯ ಗದ್ದಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವರದಲ್ಲಿರುವ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಮುಚ್ಚಿಹಾಕಿರುವದನ್ನು.

ಅನು: ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ

ಆರಾಧನೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ತು

—ಜುಫೈರ ರಝುವಿ

ಇದು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಮಾತೆಂದು ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಜನ ತುಂಬ ಅಚ್ಚರಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವವರಾಗಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಬಾಗಿಲು ಖುಲ್ಲಾ ಇಟ್ಟಾಗಲೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಡಾಕೂ ಹಾಕುವವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಿರ್ಭಯರಾಗಿ ಚಾದರ ಹೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಇಡೀರಾತ್ರಿ ಆರಾಮಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬೆಳಗಾದಾಗ ಮನೆಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬೀಗಹಾಕಿ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಪರ್ವತಗಳನ್ನೇರಿ ಇಳಿದು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ತಂದಿದ್ದ ಟಗರು ಕುರಿ ಹಿಂಡುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುತ್ತ ಹಸಿರು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುರಿಕಾರರಾಗಿದ್ದರು: ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಓಡುವ ಚಿಗುರೆಗಳಿಗೆ, ಗಿಡದಲ್ಲಿರುವ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹೊಡೆದು ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಬಳಿ ಕೆಡವುತ್ತಿದ್ದರು. ನದಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಈಸುತ್ತ ಆನಂದ ಮನಸ್ಸಿನವರಾಗಿ ಖುಲ್ಲಾ ಇರುವ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಮ ಹಾಸಿ ಪಶ್ಚಿಮದ ಕಡೆಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ದೇವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ಆರಾಧನೆಗಾಗಿ ತಲೆಬಾಗಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ: ಅವರ ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೊಂದೇ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು: 'ಹೇ ದೇವರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲೆಂದೂ ಡಾಕುಗಳು ಹುಟ್ಟಬಾರದು. ಹೀಗೆ ನಾವು ರಾತ್ರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಮನೆಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿಡುವಂತೆ ಮಾಡು'.

ಅನು: ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ

ನಿರ್ಣಯ

- ಹಮೀದ್ ಅಲ್ಮಾಸ್

ನನಗಿದು ಗೊತ್ತಿದೆ:

ಪ್ರಳಯದ ದಿನ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ
ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲ
ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಧುತ್ತೆಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಪುಸ್ತಕದ ಒಂದೊಂದು ಮಾತೂ
ಒಂದು ದಾಖಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ

ನನ್ನೆಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ನಾನು ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆ
ನನ್ನೆಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಲೋಕವೇ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು;
ನನ್ನ ಯುಗ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ
ನಾನು ಮಾಡಿರಬಹುದು.

ನಾನು ನನ್ನ ಯುಗದ ಕಡುಸಂಭಾವಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ
ನನ್ನ ಜನಾಂಗಕ್ಕಿಂತ ಹೇಗೆ ತಾನೆ ನಾನು ಭಿನ್ನವಾಗಿರಬಲ್ಲೆ?
ಎಲ್ಲೋ ಶುಭ ಸುದ್ದಿಯ ಬೆಳಕು ಕಂಡರು ಕೂಡ
ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಖಾತ್ರಿ: ನನ್ನ ಒಂದೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಯ
ಬೆನ್ನಿಗೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ನೆಪಗಳಿವೆ.

ಆದರೆ, ಇದು ಮಾತ್ರ ನಿಜ:

ಪ್ರಳಯದ ಗಳಿಗೆ ಅಡಿಯಿಡುವ ಮುನ್ನವೇ
ಒಂದೊಂದು ಪದದ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಓದಿ
ನಾನೇ ನನ್ನ ತೀರ್ಮಾನ ಬರೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ
ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುಟ್ಟಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಅರಿವಿನ ಯಾತನೆ

– ಹಮೀದ್ ಅಲ್ಮಾಸ್

ಬೆಳಕಿನ ಅಗತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ
ಎಂದು ನಾನೆಲ್ಲೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ
ಆದರೆ, ಬೆಳಕೇರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ
ನನಗೆ ದಿಗಿಲೋ ದಿಗಿಲು.
ನಾನೆ ಬೆಳಕಿನ ದೂತ ಎಂದೆಲ್ಲ
ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ.
ನನ್ನ ಗೆಲುವಿನ ಹುಟ್ಟನ್ನು ರಟ್ಟಾಗಿಸಬಲ್ಲ
ಗುಟ್ಟುಗಳು ನನ್ನ ಎದೆಯಾಳದಲ್ಲಿವೆ.
ನಾನು ಸದಾ ಕತ್ತಲಿನೆಡೆಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತೇನೆ.
ಭಯ, ಈ ಹಾಳು ಬೆಳಕು ನನ್ನೆಲ್ಲಾದರೂ
ಬೆತ್ತಲಾಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ.....
ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನಾನು ಬದುಕಲುಬಿಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ
ಈ ಹಾಳು ವಿಷಾದಗಳು.

ಅನು: ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್

ಕವಿತೆ ಬರೆಯಬೇಡ

- ಖಲೀಲ್ ಮಾಮೂನ್

ಕವಿತೆ ಬರೆಯಬೇಡ,
ಮುಳ್ಳುಕಿರೀಟ ಧರಿಸಿ ನಡೆವಾಗ ನಿಜದ ಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ
ಗೂಬೆಯಾಗಬೇಡ ಮೂರ್ಖನಾಗಬೇಡ
ಶಬ್ದ ಜಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಡ.

ಕವಿತೆ ಬರೆಯಬೇಡ.
ಧಡೂತಿ ಯಜಮಾನರ ಬೈಗುಳಗಳು;
ಸೋಂಬೇರಿ ಆಷಾಢಭೂತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೊಲಸು ಮಾತುಗಳು;
ಟಿಬಿ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದ ಮಡದಿಯರ ಶಾಪಗಳು;
ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಮುಗುಳ್ಳಗೆಗಳು;
ಏನಾದರೂ ಇರಲಿ, ತೆಪ್ಪಗಿರು.

ಕವಿತೆ ಬರೆಯಬೇಡ,
ಅಂದುಕೋ-ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕೊರಗು,
ಅಲ್ಲಾನ ಆಣೆ, ಭಗವಂತ ನಾನೆ,
ಶೈತಾನ್‌ನ ಆಣೆ
ಕವಿತೆ ಮಾತ್ರ ಬರೆಯಬೇಡ. ಆಗ,

ದೃಶ್ಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಎರಡೂ ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತವೆ.
ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಿಶ್ಚಲವಾಗುತ್ತವೆ.
ಎಲೆ ಮಾತ್ರ ನಡುಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ,
ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮುತ್ತವೆ.
ದೂರದ ರೈಲಿನ ಸಿಳ್ಳು ಕೇಳುತ್ತದೆ;
ಹತ್ತಿರದ ರೇಸ್‌ಕೋರ್ಸಿನ ಓಡುವ ಕುದುರೆಗಳ ಸದ್ದಿಗಿಂತ
ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯ ಹೊಸ ತೆವಲವರ ಕೂಗು
ಕಿವಿಗೆ ಬಡಿಯುತ್ತದೆ. ಆಗ
ಕಿವಿಗಿಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಡೇಪಕ್ಷ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೋ.
(ಅಷ್ಟಾದರೂ ಇದೆ ನಿನ್ನ ಕೈಲಿ)

ಸದ್ದು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರಗುತ್ತದೆ
ಮನದ ಕಪ್ಪು ತೆರೆ ಮೇಲೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ
ಯಾವ ಚಿತ್ರವೂ ಕೂಡ.
ಕೇಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಯಾವ ಸದ್ದೂ.

ಕಿವುಡಾಗು, ಕುರುಡಾಗು, ಮೂಕನಾಗು.
ಕವಿತೆ ಮಾತ್ರ ಬರೆಯಬೇಡ,
ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ದೂರದವರೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರು
ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತು
ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮರೆತು ನೋಡುತ್ತಿರು,
ಬೆಳಗು ಸಂಜೆಗಳನ್ನು ಮರೆತು ನೋಡುತ್ತಿರು,
ಒಡಲು ಜೀವಗಳನ್ನು ಮರೆತು ನೋಡುತ್ತಿರು,
ಹಾಗೇ ನೋಡುತ್ತಿರು.

ಬಹುಶಃ ನಾಳೆ ಅಥವಾ ನಾಡದ್ದು ಅಥವಾ
ಶತಶತಮಾನಗಳ ಬಳಿಕ
ಭೂಲೋಕ ಸಿಡಿಸಿಡಿದು ಹೋದಮೇಲೆ
ಎಲ್ಲವೂ ಮಡಿಮಡಿದು ಬಿದ್ದಮೇಲೆ
ಆಕಾಶ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದ ಮೇಲೆ
ಎಲ್ಲವೂ ನಿರ್ಜೀವವಾದ ಮೇಲೆ
ಧೂಳು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ
ಮಬ್ಬು ಕರಗುತ್ತದೆ
ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ
ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಿಡಿಸುವ ನಾದ ಕೇಳುತ್ತದೆ
ಬೆಳ್ಳನೆಯ ಮೋರೆ ಏಳುತ್ತದೆ
ಸುತ್ತಲೂ ಸುರ ಸುಗಂಧ ಮಾಲೆ
ಕಂಪಿಸುತ್ತವೆ.
ನಿತ್ಯನೂತನ ಧ್ವನಿಯ ಕುಮಾರಿ
ಕವಿತೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಹತ್ತಿಬರುತಾಳೆ,
ನನ್ನನ್ನು ದೂರ ನಾಡಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾಳೆ.

ಮರುಜನ್ಮ

- ಖಲೀಲ್ ಮಾಮೂನ್

ಒಬ್ಬೊಂಟಿ ನಾನಲ್ಲ
(ನಾನು ಕತ್ತೆ !)
ಉರಿ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ
ಬೆಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ
(ವಿಕಸಿತ ಶುದ್ಧ ಚೇತನದೊಳಗೆ)
ಒರಟೊರಟು ಗಟ್ಟಿ ಮೃದು ರಾಜಬೀದಿ ಮಧ್ಯೆ
ಮುಚ್ಚಿವೆ ಕಣ್ಣು
ಅಚಲವಾಗಿದೆ ಕಿವಿ
ಮಂದ ಬೆಳಕಲ್ಲಿ
ಧ್ಯಾನಲೀನತೆ ಸೋಪಾನಗಳ ಮೇಲೆ
ನನ್ನ ಕೈಯಳತೆಯಲ್ಲಿ:
ಎಷ್ಟೊಂದು ಸ್ವಪ್ನಗಳು, ಎಷ್ಟೊಂದು ರಂಗುಗಳು
ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು
ಮಹಾ ಬೆಳಕು ಜಲದಲ್ಲಿ ಬೈದು
ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ
ಶೂನ್ಯ ಶತಮಾನ ವಿಶಾಲ ಭಿತ್ತಿ ಸೀಳುವುದಕ್ಕೆ
ಮೇಲೆದ್ದ ಮಿನಾರುಗಳು:
ಮೂಕ ಭಾಷೆಗಳ ಒಳತಿಳಿವು ತುಂಬಿ
ಮಾರ್ನುಡಿವ ಗೀತೆಗಳು;
ತೆರೆದ ಕಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತಗಳು;
ಗೆದ್ದ ಎದೆಕುಂಡಗಳಲ್ಲಿ
ಕರಗುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಮೌಲಿಕ ಶೋಕಗಳು
ಚಿನ್ನ ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳಿ ಕಾಲುವೆಯಿಂದ
ಮಾರ್ಪೊಡೆವ ಕಣಿವೆಗಳು

ಇಲ್ಲದ್ದು ಇಲ್ಲ,
ಇದ್ದದ್ದು ಬರುವುದು
[ಒರೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ ಕಥೆಗಳನ್ನು]
ಇದ್ದು ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ
(ಇರಲೇ ಬೇಕು ಏನಾದರೂ)
ಸರ್ವವೂ ಈ ಮಣ್ಣು
ತಾನೆ ಏನೂ ಅಲ್ಲ
ಜೊತೆಗಿವೆ ಎಷ್ಟೊಂದು
(ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ
ಶಫಪಥ ಗಾಳಿಗಳು)
ಗೊತ್ತಾಗುವುದೇ ಯಾವುದೂ
ಯಾವ ಮಿತ್ರನೂ ಅಲ್ಲ
ನನ್ನ ಮೌನದ ಶತ್ರು
ನನ್ನ ನುಂಗುವ ನಿಧಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆ
ನನ್ನ ಸಂಪತ್ತು
ಕೈಗಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಭಿಕ್ಷು ಪಾತ್ರೆ
ನನಗೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು
ಇಲ್ಲಿದೆ ಎಲ್ಲವೂ
ಮೇಲೆಲ್ಲ ನೆರಳು
[ಗಗನದ್ದೋ, ವ್ಯೋಮದ್ದೋ]
ದೂರದಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನೆಲ
ಹೊತ್ತಿದೆ ಪೂರ್ವಜರ ಅಸ್ಥಿಯಿಂದ;
ಕಾಳಗದಿರುಳು ಕಡಿದುರುಳಿಸಿದಂತೆ
ಚಿಕ್ಕೇ ತುಂಬದ ಬೆಳಕು;
ನಾಮಗಳ ಕೊರೆವ ಫಲಕಗಳು
ಕರಗುತ್ತಿವೆ ಬೆಳಕಲ್ಲಿ
ಬಾನವಿಶಾಲ ಬಿಳಿಯ ಬಾವುಟದಲ್ಲಿ
ಯಾವ ಕುರುಹೂ ಇಲ್ಲ
ಮನಸ್ಸು ಕಾಗದದ ಚೂರಲ್ಲ
ನಾಮರೂಪಗಳಿಲ್ಲ ವ್ಯೋಮದಲ್ಲಿ
ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಒಳಗೆ

ಸರ್ವತ್ರಹಾಜರು ಜನಸಂದಣಿ
ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ
ಮಗಮಗಿಸುತ್ತಿರುವ
ಮುಗ್ಧ ಮಕ್ಕಳ ಮುಖದ ಮುಗ್ಧ ಹಾಸ
ಚಾಚಿದೆ ರಸ್ತೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ
ಕಾಯುತ್ತ ತಾಯಿಯರ ಬಸಿರಿಗಾಗಿ
ರಸ್ತೆಗಳ ತುಂಬೆಲ್ಲ
ಅರೆಮಗ್ನ ಅರೆವ್ಯಕ್ತ
ಕುವರಿಯರ ಅಲಂಕೃತ ಹೊಸ್ತಿಲುಗಳಿಂವ
ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿವೆ ತಾಳ್ಮೆ ಗಡಿಯ ಮೇಲೆ
ಯುಗಯುಗದ ಶೀತವಾತಗಳಲ್ಲಿ
ಮುದುಕಿಯರ ನಡುಕುದನಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳು
ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸತ್ತ ಸಜ್ಜನರು ಸೂಫಿಗಳು
ಗಸ್ತು ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಭಾವಳಿಯವರು
ನನ್ನ ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು
ಕೆಣಕುತ್ತಿರುವ ಶೈತಾನದೆವ್ವಗಳು
ಲೂಟಿ ಮಾಡಿವೆ ನಿದ್ರೆ ಹಳದಿ ಅಫೀಮನ್ನು
ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ ನಾನು
ಜೋತ ಅರ್ಧ ಕತ್ತಲು ಮಬ್ಬು
ಹಗ್ಗ ಸೇತುವೆ ಮೇಲೆ
ಜೋತ ಪರ್ವತಗಳ ಶಿಖರಾಗ್ರ ಅತ್ತ ಕಡೆ
ಕಪ್ಪುಗವಿ ಇತ್ತ ಕಡೆ
ಶಾಂತಿ ದೂತನ ತರಹ
ಬೆಳಕು ಕತ್ತಲೆ ನಡುವೆ.

ಅಲ್ಲಾಹು

- ಖಲೀಲ್ ಮಾಮೂನ್

ಸ್ವಪ್ನಲೋಕಗಳಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದೆ,
ಒಡಲಸರಪಳಿಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ಕೆಳಗಿಳಿದೆ,
ಆತ್ಮನ ಹಾಹಾಕಾರಗಳಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದೆ,
ಕಾಲದ ಕಪ್ಪುಧೂಳುಗಳಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದೆ,
ರಾತ್ರಿಯ ಜಲಪಾತಗಳಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದೆ,
ಬಿಸಿಲು ಕುದುರೆಗಳ ಬಯಕೆಗಳಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದೆ.
ಹಾಡಹಗಲೇ ಹೊತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ
ಮಿನಾರುಗಳಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದೆ
ಸಮುದ್ರದ ನೊರೆಯಿಂದ ತಂಗಾಳಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದೆ
ಕಪ್ಪುಕೊಳದ ಕನಸು ನೀರಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದೆ
ಸುವರ್ಣದ ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ನೆಲದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದೆ
ಅಸೀಮ ಆಕಾಶದಿಂದ
ನಾನು ಕೆಳಗಿಳಿದೆ.

ಅನು: ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್

ಇದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ

- ಸಲಾವುದ್ದೀನ್ ಪರವೇಜ್

ಇಲ್ಲ, ಇದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ,
ಒಂದು ಹೊಸ ತಿರುವಿನಲಿ ಕೊನೆಯ ಶಬ್ದದ ಮೇಲೆ
ಫಕೀರರ ಗುಂಪೊಂದು ಕಂಡುಬಿಡಬಹುದು,
ಎಂದಾದರೂ ನೀನು ಆಕಾಶದ ಪಾರ್ಥನೆಗಳೆದೆ ಮೇಲೆ
ತಂಬಾಕು-ಹೊಗೆಯಿಂದ
ಭಾಗ್ಯದ ಬಿಂದುವೊಂದನ್ನು ಸುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳ ಬಿಡಿಸಿರುವಿಯಾ
ಎಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಕೇಳುವುದು
ಇಲ್ಲ, ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ
ನನ್ನ ನೇರ ದಿಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೋ ಕೈಯೊಂದು
ನೀರಲ್ಲಿ ಗೆರೆಗಳನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದೆ,
ನಗುತ್ತಿದೆ,

ಕೆಂಪಾಗಿ

ತುಟಿಗಳಲಿ ದಣಿದ ತುಟಿಗಳನ್ನೆತ್ತಿ
ಭಾಗ್ಯದ ಕೂಸು ನಿರ್ಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಎದುರು ದಾರಿಯ ಬದಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮರ ಎತ್ತರ
ತನ್ನ ಜೇಬುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಫ್ಯಾಷನ್ ತುಂಡು
ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಂತೆ.
ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಯಾಕೆ ನೀನು,
ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೇ ನಿನಗೆ ಮುಗ್ಧ ತಾಯಂದಿರು
ತಮ್ಮ ಎರಡೂ ಭಾಷೆ-ನಾಲಗೆಗಳನು ಅರ್ಪಿಸಿದರು
ಒಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಗೊತ್ತು ಹಕ್ಕಿಯ ಗುರುತು

ಇನ್ನೊಂದು ತನ್ನದೇ ಮನೆಯ ಎಲೆಗಳಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವುದು
ಇಲ್ಲಿ ಸುವಾಸಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಮೊದಲ ವಾಸನೆ
ಇಲ್ಲ, ಇದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹ್ಯಾಟ್ ಧರಿಸಿ,
ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಹರಿಸಿ
ಹೊಸ ಅಪರಿಚಿತ ರೇಜರುಗಳನ್ನು
ಮತ್ತೆ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ಮಳೆಗಾಲಗಳನ್ನು
ಮರಮರಳಿ ಬರಲಿ ನಮಾಜು ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ
ಹಕ್ಕಿ-ತುಟಗಳಲಿ ಎರಡೂ ಭಾಷೆ-ನಾಲಗೆ ಇಟ್ಟು ಬಿಡು,
ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸು,
ಓ ದೇವರೆ,
ನಮಗಾಗಿ ನಮ್ರತೆಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ
ಸ್ನೇಹಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಕ್ಕ ಆಕಾರದ ನಬಿಯೊಬ್ಬನನು ಕಳಿಸಿಕೊಡು
ಇದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.....
ಕುದುರೆಯ ಮಿರಪುಟಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ತಲೆ ಚಾವೆಲ್‌ದಿಂದ
ಓದು ನಾವೆಲ್ ಮಾತ್ರ,
ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಸ್ವರಗಳಿಂದ ಸುರಿಯಲಿ ಹನಿಹನಿ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ
ಇದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಅನು: ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ನನ್ನ ನಲ್ಲನ ಮಾಯೆ

— ಪರ್ವೀನ್ ಶಾಕಿರ್

ನಿನ್ನ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಕಲೆಯ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ
ನನ್ನ ನಾ ಕಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ
ನಿಬ್ಬರಗಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ.

ಮರಮರಳಿ ಕಣ್ಣು ಪಿಳಗುಟ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ:
ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ನಾನೋ
ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಹುಡುಗಿಯೋ?

ಈ ಮುನ್ನ ಕೂಡ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಟತನವಿತ್ತು
ಈಗಲಾದರೋ ಅಲ್ಲಿ ತಾರೆಗಳು ಅರಳುತ್ತವೆ
ಈ ಮುನ್ನ ಕೂಡ ನಗುವೆಂದರೇನೆಂದು ತುಟಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು
ಈಗಲಾದರೋ ಅವು ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ನಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ಯಾವ ಮಾಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕಿತೋ ಕಾಣೆ
ಹೂವಂಥ ಹುಡುಗಿ ಮೈ ತುಂಬ ಈ ಕಡುಹೆಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾಸ
ಹಾಡುಹಗಲೆಲ್ಲ ನಾನು ಕನಸುಗಳ ಅಲೆಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತೇನೆ
ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಬೆರೆತಿತೋ ಕಾಣೆ
ಇಂಥ ಮಾಧುರ್ಯ ನನ್ನ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ.

ನಾನು ನುಡಿದರೆ ಸಾಕು
ಆಲಿಸುವ ಕಿವಿಗಳು ಹೂದಳಗಳನ್ನಾಯುತ್ತವೆ.
ಈ ನನ್ನ ನಗುವಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಬೆರೆತ ಅವನ ಕಿಲಕಿಲ ನಗೆಯು
ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾವ್ಯವಾಗಿಸುತ್ತದೆ.
ಹೆದರುಪುಕ್ಕಲು ಹುಡುಗಿ ಎದೆಯಲ್ಲಿಗ
ಕಡುದುಃಖಗಳ ಹೊರೆ ಕೂಡ ನಕ್ಕು ಎದುರಿಸುವ ಛಾತಿ;

ಕಡುವೈರಿ ಬೆರಳು ಕೊಯ್ದರೆ
ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹನಿಗೂಡುತ್ತವೆ.

ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತ ಗುಮಾನಿ ನೋಟಗಳು ಎಲ್ಲೋ ಮರೆಯಾಗಿ
ಅಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯ ಸೆಲೆ ಜನುಗಿ ಕಣ್ಣನೋಟಕ್ಕೇ ಕಡಲಿನಾಳ.
ಏಸು ಬುದ್ಧರ ನುಡಿಯ ಗೂಢ ಒಳನೋಟಗಳು ಈಗ ಅರಿವಿಗೆ ಬರಿದು
ಬೆಳಕು ಫಳನೆ ಹರಿದು ತುಟಿ ತುಂಬ ನಗೆ ಬರಿದು
ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನಾಳೆಗಳ ಕನಸು ಭರವಸೆ ಚಿಮ್ಮಿ ಥಟ್ಟನೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ:

ಅರೆ, ಈ ನೆಲ ಈ ಜಲವೆಲ್ಲ
ಏಕಾಏಕಿ ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ !

ಅನು: ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್

ದುಡಿಯುವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಾಡು

– ಪರ್ವೀನ್ ಶಾಕಿರ್

ಅವರಿವರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ
ನಾನು ಕಡುಹೆಮ್ಮೆಯಲಿ ಬೀಗುವ ಹುಡುಗಿ,

ನನ್ನೊಡಲ ನೆತ್ತರು ಬಸಿದು
ಅರಳಿ ನಿಂತಿವೆ ನನ್ನ ಈ ಹೂದೋಟಗಳು
ಈ ಮೈಯ ಬೆವರು ಹನಿ ಹೀರಿ
ನನ್ನ ಎಲೆಗಳ ತುಂಬಾ ದಟ್ಟ ಹಸಿರು.

ನನ್ನೊಡಲ ಮೊಗ್ಗುಗಳಿಗೆ
ಯಾವ ಮಳೆಗಳಿಯದೂ ಋಣವಿಲ್ಲ
ಬೇಕೆನಿಸಿದಾಗೆಲ್ಲ ನಾನು ಅರಳಬಲ್ಲೆ
ನನ್ನೆಲ್ಲ ಸೊಬಗನ್ನು ನಾನೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಬಲ್ಲೆ

ಎಲ್ಲ ಋತುಮಾನಗಳನ್ನು ತಲೆಯೆತ್ತಿ
ಎದುರಿಸುವ ಕಲೆಯ ನಾನು ಬಲ್ಲೆ
ಸೆಳೆದು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತ ಜೀವ ವೃಕ್ಷವು ನಾನು
ನನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಶಕ್ತಿಯ ಆಳ ನಾನು ಬಲ್ಲೆ.

ಆದರೆ.....

ನನ್ನೊಳಗೊಂದು ಓಬೀರಾಯನ ಕಾಲದ ಬಳ್ಳಿಯಿದೆ;
ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಾಗೆಲ್ಲ
ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದು
ಗಟ್ಟಿ ಮರವೊಂದನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತದೆ.

ಹನಿಗವಿತೆಗಳು

– ಮಾಹೆರ್ ಮನ್ಸೂರ್

ಎಚ್ಚರಿಕೆ

ಹಾದಿ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿದ ರಕ್ತ
ದೂರು ಹೇಳುತಲಿತ್ತು:

ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಇದೇ ಮುಗಿಲೆತ್ತರದ
ಮಹಲಿನ ನೆತ್ತಿಯಿಂದ
ತರುಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಹಾರಿ
ಸತ್ತು ಹೋದಳು.

ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ
ಅವಳೇಕೆ ಓದಲಿಲ್ಲ
ಆ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟುವ ಮಹಲಿನ
ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಹಣೆಬರಹ:

‘ನಾಯಿಗಳಿವೆ
ಎಚ್ಚರಿಕೆ’

– * –

ಚರಿತ್ರೆ

ಅವನು ಸಾಯುವವನಿದ್ದ
ಸತ್ತ,
ನನಗಿಷ್ಟೇ ವಿಷಾದ
ಅವನು ಕಂಠಗಳಲ್ಲಿ
ಸತ್ತ,

– * –

೧೩೮/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ರಂಗೋಲಿ

ರಂಗೋಲಿ ಬರೆದ ಅವಳು
ನನ್ನೊಡನೆ ಕೇಳಿದಳು
ಹೇಳು

ಈ ಎದೆತಟ್ಟುವ ಚಿತ್ತಾರಗಳ ಮೊದಲ ಗೆರೆಎಲ್ಲಿಂದ?
ಯಾವ ರೂಪ ಕಣ್ಣೆಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ ನಿನ್ನ?
ಯಾವ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ ನೋಟ?
ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ
ಜಾರುತ್ತಿರುವ ಗೆರೆಗಳು ಎಲ್ಲಿ ನಿಂತಿವೆ ಈಗ?

ನನ್ನ ಮಾತೆಲ್ಲ ಮೌನ,
ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಈ ಸಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ
ಆಗವಳು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದಳು
ಹೇಳು
ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ?

- * -

ಮುಚ್ಚೋಲೆ

ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ
ಪತ್ರ ಬರೆಯುವಾಗಲೆಲ್ಲ
ನಾನಿದನ್ನೂ ಬರೆದು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ
ಅವರ ನಗರದ ಗದ್ದಲಗಳನ್ನು
ಜಾತ್ರೆ-ಉತ್ಸವ-ಉರುಸುಗಳನ್ನು
ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೇನೆ
ಕೆಸರ ಹನಿಗಳೇನಾದರೂ
ಮೈ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿವೆಯಾ ಎಂದು
ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜರು ಬರೆದಿರಲೇ ಇಲ್ಲ
ಈ ತರದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು
ಆದರೂ ನಾನು
ಬರೆಬರೆದು ನಾಚುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

ನನ್ನೊಳಗೇ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು

- * -

ಅಂತರ

ಬಹಳ ಹುಡುಕಿದ ಬಳಿಕ
ಮನೆ ಸಿಕ್ಕಿತು
ಮನೆ ಮಂದಿಯೆಲ್ಲ ಮಜವಾಗಿದ್ದರು
ಮನೆ
ಪಕ್ಕದಲ್ಲೊಂದು ಪಾರ್ಕು
ಧಿಯೇಟರ್-ಅಂಗಡಿಗಳು ಎಲ್ಲ
ಬದುಕು ಆಗ ಹಾಯಾದ ಹಾಗೆ ಅನಿಸಿತ್ತು
ನನಗಾಗ ಹಾಗನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು
ನಿರಾಳ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ತನಕ
ಒಮ್ಮೆ ಕೇಳಿದರು ಅಪ್ಪ
ಮಸೀದಿಗೆಷ್ಟು ದೂರವಿದೆಯಪ್ಪ
ಆಗನ್ನಿಸಿತು ನನಗೆ
ನನಗೆ ನನ್ನಪ್ಪನಿಗೆ
ಅದೆಷ್ಟು ಅಂತರ

- * -

ಧೀಮಂತನ ಸಾವು

ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಹೊತ್ತು ಬೀಳುವ ಕಲ್ಲು
ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ನೋವುಂಡವನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ
ಅವನು ಕೂಡಾ
ಗಾಬರಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲರನ್ನು:
ಯಾಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತೀರಾ ಕಲ್ಲು?
ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ
ಯಾರೂ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ
ಹುಚ್ಚೆದ್ದ ಗುಂಪನ್ನು ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿ
ಎದುರಿಸುತ್ತಾ ಸಾಯುತ್ತಿರುವಾಗ

೧೪೦/ಉದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅವನು ಕಂಡ:

ಕಪ್ಪು ಮೋಡಗಳಲ್ಲಿ

ಚಡಪಡಿಸುವ ಆಕಾಶದ ನೋವು

ಅನು: ಬೋಳುವಾರು ಮಹಮದ್ ಕುಂಜಾ

ಕೊಳಕು ಶರೀರ

— ರಾಜ್ ಇಮ್ತಿಯಾಜ್

ಮರೆತ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದ ಚಂದ್ರ
ಕೆಲವು ಕಲೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ
ಮುಚ್ಚದಿರುವ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ನಾಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ
ಮತ್ತೆ ಈ ರಾತ್ರಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದ.

ಮತ್ತೆ ಈ ರಾತ್ರಿ
ಪಿಸುಮಾತುಗಳ ಕಣಿವೆಯಿಂದ
ಅಳುತ್ತ ಬಂದಿತು ಗಾಳಿ.
ಹೃದಯ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ
ಕನ್ಯಾದ್ವೀಪವನ್ನು
ಹಾರಾಡುವ ವ್ಯಂಗ್ಯದನಿಗಳು ನಾಶಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ
ನೆನಪುಗಳು ಪುನಃ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವು,

ಮತ್ತೆ ಈ ರಾತ್ರಿ
ನಿತ್ರಾಣವಾಗುತ್ತಿರುವ
ನನ್ನ ಆತ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ನರದಲ್ಲಿ
ಕರುಣಾಳು ಬೆಳಕಿನ ರಕ್ತ
ಹಿಮಧವಳವಾಗಿ ಗಡ್ಡೆಕಟ್ಟಿತು.
ಅದರ ಬದಲಾಗಿ
ಒಂದು ಕೊಳಕು ಶರೀರ ಓಡತೊಡಗಿತು.

ಅನು: ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ

ಅಸಹಾಯ ಕನ್ನಡಿ

— ರಾಜ್ ಇಮ್ಮಿಯಾಜ್

ಕಿಟಕಿ ಮುಚ್ಚಿದ
ಹಳೆಸ್ವರ್ಗಗಳ ಆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ
ಒಂದು ಕನ್ನಡಿಯಿತ್ತು ನಮ್ಮ ನಡುವೆ.
ನೀನದನು ನೋಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಚಡಪಡಿಸಿದಿ.
ಹುಟ್ಟು ಸಾವಿನ ರಹಸ್ಯಗಳು
ಪ್ರೀತಿದ್ವೇಷಗಳ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ಸತ್ಯಗಳು
ದೇಹದ ಬಿಸಿಯ, ಆತ್ಮದ ಕುಟುಕಿನ ನಿಗೂಢಗಳು
ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯ ಎತ್ತರಗಳು
ಮಾಲಿನ್ಯದ ಪಾತಾಳಗಳನ್ನು ನೋಡಬಯಸಿದ್ದಿ.

*

*

ಹುಟ್ಟುಸಾವುಗಳ ನಿಗೂಢಗಳಿಗಿಂತ
ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನನ್ನ ಹುಚ್ಚು ಆಸೆ
ನಿನ್ನನ್ನು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು.
ಆದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಪ್ರೀತಿಯ ಎತ್ತರದಿಂದ
ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಕುಸಿಯುವುದು ಆತ್ಮಘಾತಕವೆಂದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತೆ?

*

*

*

ಆ ಮೇಲೆಂದು ಸಂಜೆಬಂತು
ಕಾವ್ಯದ ಎತ್ತರಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ವಿಷಾದದ ಸಂಜೆ ಬಂತು.
ನಮ್ಮ ಆತ್ಮದ ನಡುವೆ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಲೋಕ ಹರಡುತ್ತು.
ಭೂಮಿಯ ಮಿಣುಕುದೀಪಗಳ ಮೇಲೆ ಉಡ್ಯಾನದಲ್ಲಿದ್ದ
ನಮ್ಮ ಆತ್ಮಗಳು
ಅಲೆಮಾರಿ ತಾರೆಗಳ ಧೂಳಿನಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮಗಳು
ಬಾನಲ್ಲಿ ಅಲೆದಿದ್ದವು.

ನಿನ್ನ ಬೆಳದಿಂಗಳಿನ ಪಾದಕ್ಕೆ
ಆಗ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ಯಕ್ಷಿಯೊಬ್ಬಳು.

ಅಡರಿ

ಸಂಜೆಗೆಂಪಿನ ಅಸ್ತಮಯ ಸೂರ್ಯ
ನಿನ್ನ ಆಕಾಶಗಂಗೆಯ ಹಣೆಗೆ ಕುಂಕುಮವಾಗಿ
ಕಂಡಿದ್ದ.

*

*

*

ದಿಗಂತ ತುಂಬಿದ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಬೆಳಕಲ್ಲಿ
ನನ್ನಾತ್ಮೆ ಮಿಂದಿತು.

ಕಾವ್ಯದ ಎತ್ತರಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ಆ ಸಂಜೆಯಿಂದ
ಮತ್ತೇರಿದ ನನ್ನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ
ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವ ಭಯವಾಯಿತು.

ಆಲೋಚನೆಯ ಅಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಮುಳುಗಿ ಏಳುತ್ತಿದ್ದ ನಿನ್ನಾತ್ಮೆ
ಆ ರಾತ್ರಿಯ ಗೊಂದಲಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.
ಆನಂದದಿಂದ ಅಳುತ್ತ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.
ನನ್ನ ಅಸಂಬದ್ಧ ಮಾತಿನ ಎಲ್ಲ ಪದಗಳನ್ನೂ
ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಹುಡುಕುತ್ತಿತ್ತು.

*

*

*

ಆದರೆ ಕಿಟಕಿ ಪೊರ್ರಿ ತೆರೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ
ಈಗಲೂ ಪೂರ್ರಿ ತೆರೆದಿಲ್ಲ.

ಬಹುಶಃ ಎಂದೋ ಒಂದು ದಿನ ಮತ್ತೆ ಬಂದೀತು.

ಹಳೆಯ ಸ್ವರ್ಗಗಳ ಆ ರಾತ್ರಿ ಆನಂದದಿಂದ ಅಳುತ್ತ ಬಂದೀತು.

ಕಾವ್ಯದ ಎತ್ತರಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ಆ ಸಂಜೆ ಮತ್ತೆ ಬಂದೀತು. ಬಹುಶಃ
ಎಂದೋ ಒಂದು ದಿನ ಮತ್ತೆ ಬಂದೀತು.

ನೀನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹಿಂದೆ ಎಂದೋ ಒಮ್ಮೆ ತುಳಿದ ದಾರಿಯ ಮತ್ತೆ
ತುಳಿಯಬಹುದು.

ಆದರದು ಸಾಧ್ಯವೆ? ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ನಿನಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಯು ಅಸಹಾಯ ವಸ್ತು.

ಅವ್ವ

- ಮೆಹಮೂದ್ ಸಯೀದ್

ಅವ್ವಾ

ನೀ ಕಂಡ ಕನಸು ಕರಗಿತಲ್ಲ
ನಿನ್ನದೆಯ ನಂದನದಿ ಚೈತ್ರ ಕಾಲಿಡಲಿಲ್ಲ.
ಬದುಕಿಡೀ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿತ್ತು ನಿನ್ನ ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿ
ಆದರೂ ನಿಷ್ಕರುಣಿ ದೇವರಿಗೆ
ನಿನ್ನ ಮನವಿಯ ತಾಪ ತಾಕಲಿಲ್ಲ
ಕತ್ತಲೆಯ ಕಾವಳದ ನಿನ್ನ ಹಣೆಬರಹವು
ಇಂದು ಕಗ್ಗತ್ತಲಾಯಿತಲ್ಲ
ಸುಖ-ಶಾಂತಿಗಳಚ್ಚಿನಲಿ ನಿನ್ನ ಬದುಕು ಪಡಿಮೂಡಲಿಲ್ಲ
ನಿನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಸಂತ್ಯಷ್ಟಿ
ಮುಡಿಗೇರಲಿಲ್ಲ ಆಶೆಯ ಬಳ್ಳಿಯಲಿ ಬಿರಿದ ಭಾವ ಕುಸುಮ
ವಿಷಾದಮಯ ನಕ್ಷತ್ರ ಖಚಿತ ಆಗಸದ ಕೆಳಗೆ
ಉರಿಯುತಿದೆ ನೋಡು ನಿನ್ನ ಈಡೇರದಾಶೆಗಳ ಚಿತೆಯು
ನಿರ್ಜನ ನೀರವತೆಯಲಿ ಸುಯ್ಯಿಡುವ ಅನಾಥ ಗಾಳಿಯಂತೆ
ಕಂಪಿಸುತಿದೆ ನಿನ್ನ ನಿಟ್ಟುಸಿರು
ಇಡಿ ರಾತ್ರಿ ಗೋಡೆ-ಗೋಡೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ
ಗುಮ್ಮಗಳಲಿ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವೆ ನೀನು ಏಕಾಂತವ

ಅವ್ವಾ

ನಮಗೋಸುಗವೆ ಕಂಬನಿಯ ಸುರಿಸದಿರು ನೀನೊಬ್ಬಳೇ
ನಮ್ಮ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಮದ್ದು ಸಾವುಗಳೇ.
ನಿನ್ನ ದುಃಖವನುಸುರದಿರು
ಮಾತು ಬಾರದ ಚಂದ್ರ ತಾರೆಯರಿಗೆ

ನೆತ್ತರು ಬಸಿದು ನೀ ಬೆಳೆಸಿದಾ ನಂದನದಿ
ಕಾಲಿಡಲು ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ ಮುಳ್ಳಿಡಿದ ಕಂಟಿಗಳು
ನಿನ್ನ ಬಯಕೆಯ ತೋಟ ಕೊನೆವರೆಗೆ ಬೀಳು
ಫಲವ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಶ್ರಮ ಯತ್ನಗಳು
ದುಃಖಗಳು ನಿನ್ನ ಕರ್ಮಫಲವೆನ್ನದಿರು
ಕೂರಿಯಲ್ಲ ಬರಿ ದೇವರು ಇರುವರಿನ್ನು ಅನೇಕರು

ಅವ್ವಾ

ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ ನಾ ನಿನಗೆ
ಆ ದೇವರಲ್ಲದೆಯೆ ಈ ಇವರು
ಗಳಿಗೆಗೊಂದು ಬಣ್ಣ ಬಳಿವ
ಈ ಜಗದ ದೇವರು ಇವರನೇಕರು.

ಅನು: ಶಶಿಕಲಾ ವೀರಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ

ಯಾವ ಸೀಮೆಗೆ ನೀನು ಹೋದೆ ನಲ್ಲೆ?

– ಮೆಹಮೂದ್ ಸಯೀದ್

ನನ್ನನಳಲಿಗೆ ದೂಡಿ
ಯಾವ ಸೀಮೆಗೆ ನೀನು ಹೋದೆ ನಲ್ಲೆ?

ನಂತರದಿ ಒಮ್ಮೆಯೂ ನನ್ನ ಕನಸಲು
ಕೂಡ ಮರಳಿಲ್ಲವಲ್ಲೆ?

ಸಂತೈಕೆಯ ಮಾತೂ ತಾ ಸಂತವಿಡಲಿಲ್ಲ
ಯಾರಿಗೆ ತಿಳಿದತ್ತಂದು?

ಸವಿಗಳಿಗೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ
ನೀನಿದ್ದು ಹೋಗಬಹುದೆಂದು?

ಊರಿಗೂರೇ ಈಗ ಭಣಗುಡುತಲಿದೆ ನೋಡು
ಈ ಬುವಿಯ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ

ಅಳುತಳುತ ತಿರುಗುತಿದೆ ಈ ನೋವ ಹಾಡು
ಒಂದು ನಿಮಿಷವ ಕೂಡ ಹೊರಲಾರೆ ಸಖಿ ನಾನು
ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇನು?

ನನ್ನ ಮನೆಯಂಗಳದಿ ನಿನ್ನಿರುಳು
ಚಂದ್ರ ವಿಷಾದದಲಿ ತೇಲಾಡಿದ
ಗೊತ್ತೇನು ಸಖಿ ನಿನಗೆ?

ಬೆಳಗು ಮುಂಜಾವಿನಲಿ ಬಳಿಯ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ
ಘಂಟೆಗಳ ಘೋಷ ತಾ ಮೊಳಗಲಿಲ್ಲ
ಕಳೆದ ಶ್ರಾವಣ ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ
ಅಳುತಳುತಲೇ ತಾ ಕಳೆಯಿತಲ್ಲ !

ಕಂಬನಿಯ ಕುಯಿಲೇ ಅದರ ಫಲವೆಲ್ಲ.
ನನ್ನನಳಲಿಗೆ ದೂಡಿ
ಯಾವ ಸೀಮೆಗೆ ನೀನು ಹೋದೆ ನಲ್ಲೆ?

ಬಿಜಾಪುರದ ಭಗ್ನಸ್ಥಾರಕದಲ್ಲೊಂದು ಸಂಜೆ

— ಜಿಯಾ ಮೀರ್

ಗೋಳಗುಮ್ಮಟದ ಹಿಂದೆ ವಿಶಾಲ ಕಾಡು
ಅಲ್ಲಿ ಆಕಾಶದಂಚೆಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ ಚಂದಿರ ತುಸುತುಸುವೆ ಅಲುಗಿ.
ಅವನೊಬ್ಬನೆ ನಿರಂತರಸಾಕ್ಷಿ ಗತಕಾಲದ ಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ.

ಈ ಇದೇ ಚಂದಿರ
ಆದಿಲ್-ರಂಭಾರ ಕಥೆಯ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ
ಆಗಸದಲ್ಲಿ ತುಸುತುಸುವೆ ಅಲುಗುತ್ತ, ಅಲುಗುತ್ತ.

*

ಯಾವ ಲಯವಿದೆ ಇಲ್ಲಿ
ನಿನಾದಿಸುತ್ತಿದೆ ನನ್ನ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ.

ಎಂಥ ಕುಶಲಶಿಲ್ಪಿ
ಕಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು ಮಾತಾಡುವ
ಈ ಗೋಳಗುಮ್ಮಟವ;
ಕಾಲಾತೀತ ಸ್ಥಾರಕವ?

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವವು
ಲಯ-ದನಿಗಳು ಏಳು
ಗತಕಾಲದ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಶೋಕಿಸುವಂತೆ !

*

ರಂಭಾ: ಆದಿಲ್ ಆಸ್ಥಾನದ ನರ್ತಕಿ-ದಾಸಿ
ತನ್ನ ಪ್ರೇಮಿಯ ಹುಚ್ಚಿಯಂತೆ ಪ್ರೀತಿಸಿ
ಬಾದಶಹನ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಹೆದರದೆ ಗುಂಬಜದಿಂದ

೧೪೮/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಧುಮುಕಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವ ಪಣವೊಡ್ಡಿದವಳು.

ಆಕೆಯ ದೇಹ-ಪ್ರೀತಿ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ
ಕಲ್ಲಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆದುಹೋಯಿತು
ಆಕೆಯ ದುಃಖ-ಚಂದ್ರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮಾಯದ
ಗಾಯದ ಕಲೆಯಾಯಿತು.

ಈ ಇದೇ ಚಂದಿರ
ಕಥೆಯ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ
ಆಗಸದಲ್ಲಿ ತುಸುತುಸುವೆ ಅಲುಗುತ್ತ, ಅಲುಗುತ್ತ.

*

ಸರಿದೋಡುವ ಕಾಲನ
ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಬಂಧಿಸಲು ಎಷ್ಟೊಂದು ರಾಜರು
ಸುಂದರ ತೋಟ ಅರಮನೆಗಳ ಕಟ್ಟಿದರು.

ಆ ಸ್ಮಾರಕಗಳೆಂದು ಪಯಣಿಗರ ರಂಜನೆಯ ತಾಣ
ಹೇಳುತ್ತವೆ ಗತಕಾಲದ ನೋವಿನ ಗಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ:

"ಓ ಅಲೆಮಾರಿಯೇ,
ನಿನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆ ಮೆಲ್ಲಗಿಡು
ಈ ನೆಲದಾಳದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯದಿರು
ಈ ಗುಮ್ಮಟ-ಈ ಅರಮನೆ, ರೋಜಾ
ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟಿವೆ ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವಜರ ಆತ್ಮ.

ಅವರೆಲ್ಲ ಕಾಲನೊಂದಿಗೆ ಸೆಣಸಿದವರು
ಅವನ ತುಂಟಾಟಕ್ಕೆ ಮರುಳುಗೊಂಡವರು.
ಸಾವಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿ, ಕಾಲ ಮುಷ್ಟಿ ಬಿಗಿದಾಗ
ಸೋತು ಶರಣಾದರೂ
ತಮ್ಮ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋದವರು.

ಓ ಅಲೆಮಾರಿಯೇ,
ಈಗದೇ ಆತ್ಮಗಳು ಸಂಜೆಯಾದೊಡನೆ
ಗೋರಿದಾಳದೊಳಗಿಂದ ಮೇಲೇಳುತ್ತವೆ, ನೋಡುತ್ತವೆ:

ಇಂದಿನವರೂ ಸಹ ಮತ್ತೆ ಅಂದಿನಂತೆ
ಕಾಲನೊಂದಿಗೆ ಸೆಣೆಸಾಡುವುದು ಕಾಣುತ್ತವೆ.
ಸೆಣೆಸಾಡಿ ಜಯಗಳಿಸಿದ ತನ್ನ ತಲೆಮಾರನ್ನು ಕಂಡು
ತೃಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಣಿಕುಣಿದು ಗೋರಿದಾಳ ಇಳಿಯುತ್ತವೆ....."

"ಓ ಅಲೆಮಾರಿಯೇ,

ನಿನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆ ಮೆಲ್ಲಗಿಡು

ಈ ನೆಲದಾಳದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯದಿರು....."

ಗೋಳ ಗುಮ್ಮಟದ ಹಿಂದೆ ವಿಶಾಲ ಕಾಡು

ಅಲ್ಲಿ ಆಕಾಶದಂಚೆಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ ಚಂದಿರ ತುಸುತುಸುವೆ ಅಲುಗಿ

ಅವನೊಬ್ಬನೆ ಸಾಕ್ಷಿ ನಿರಂತರ ಗತಕಾಲದ ಗಳಿಗೆಗಳಿಗೆ.

ಅನು: ಕೇಶವ ಮಳಗಿ

ದೇವರೆಲ್ಲಿ ?

– ತನ್‌ಹಾ ತಿಮ್ಮಾಪುರೀ

ಅಲ್ಲವಿದು ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ಮಾತು
ಗತಿಸಿಹವು ಶತಮಾನ.

ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆವು ನಾವು:

ಅಸ್ತಮಾನದ ಸೂರ್ಯ

ಕಳಿಸುತ್ತಾನೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಕ್ಕಿಯನು ಅದರ ಗೂಡಿನ ತನಕ

ತಂದುಬಿಡುತ್ತಾನೆ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ತನಕ

ಅವು ತಿಂದುಂಡು ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ,

ರಾತ್ರಿಯಲಿ ಎತ್ತರದ ಗಗನ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನಲಿವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು

ಕಿಟಕಿಯಲಿ ಇಣುಇಣುಕಿ

ಮಾತನಾಡುತ್ತವೆ ಅವನ ಕೂಡ ಅಡುಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಈ ಮಾತು,

ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿ ಚಂದ್ರಾಮ

ಮಲಗಿಸುತ್ತಾನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿ-ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ,

ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ಮಾತಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲವಿದು

ಗತಿಸಿಹವು ಶತಮಾನ

ಯಾಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಇಂದು ಸೂರ್ಯ

ಇಳಿಹೊತ್ತಿನಲಿ ಅಳಿವ ಮುದುಕನಂತಾಗಿದ್ದಾನೆ,

ಬಿಕ್ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಬಹುಶಃ

ತನ್ನ ಬೆಳಕಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರಬಹುದು ಅವನೂ ಗಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ

ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ರೇಪ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ

ಧರ್ಮದ ವೀರ್ಯದಿಂದ ಸೈತಾನ್ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ

ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು

ಅವಳ ಮಕ್ಕಳೇ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ

ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ ಭಯದ ಭಯಾನಕ ಕಾಡು.

ದಣಿದ ಈ ವೃದ್ಧ ಸೂರ್ಯ ಹೋದ ನಂತರ ಈಗ
ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ:

ರಕ್ತಪಿಪಾಸು ಚೂರಿ ತಟ್ಟತೊಡಗಿವೆ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು
ಇಣುಕತೊಡಗಿವೆ ಬಂದೂಕು-ಗುಂಡು ಕಿಟಕಿಗಳಲ್ಲಿ
ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹರಿದ ಪುಟ ಅವನ ಒಲೆಯಲ್ಲಿ
ಬೂದಿ ಮೆತ್ತಿದ ಕುರಾನದ ಪುಟಗಳು ಗಟಾರದಲ್ಲಿ.
ಇಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಶಬ್ದಗಳಿಲ್ಲ, ಮಾತುಗಳಿಲ್ಲ
ಮೆದುಳಿನಾಳದ ತಳದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆಗಳಿಲ್ಲ....

ಕಣ್ಣೀರು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ನರಳಾಟ ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ
ಹೊತ್ತು ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಹೆಣ
ಹುಡುಕುತ್ತಿವೆ
ದೇವರೆಲ್ಲಿ....

ಅನು: ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

ಕೂರ ಕನಸು

- ಶಾಯಸ್ತಾ ಯೂಸುಫ್

ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ನಾನೊಂದು ಕನಸು ಕಂಡೆ -

ನನಗರಿಯದ ಅಪರಾಧದ ಸೇಡಿಗಾಗಿ
ಎಷ್ಟೊಂದು ವಿರೂಪನಗ್ನ ಆಕೃತಿಗಳು
ಮೊನಚು ಬಾಕುಗಳೊಡನೆ ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು.
ನಾನು ನನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಾಯಿ ತೆರೆದೆ
ಕಾಡುಮೃಗಗಳು ನನ್ನ ನಾಲಿಗೆ ತುಂಡರಿಸಿದವು
ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಓಡತೊಡಗಿದರೆ
ನೆಲ ನನ್ನ ಕಾಲನ್ನು ನುಂಗತೊಡಗಿತು.
ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅಶರೀರವಾಣಿಯ ಅಟ್ಟಹಾಸ
ಹೆಬ್ಬಾವಿನ ಸರಸರ.
ನನ್ನೆದೆಯನ್ನು
ಯಾರೋ ಕುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ
ಕಣ್ಣಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ಧಾರಾಕಾರ ನೀರು.
ಅವರು ನನ್ನುಸಿರನ್ನು ಅದುಮಲು ವೃಥಾ ಸೆಣಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ -
ಮೋಡದ ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆ ಬೆಟ್ಟ
ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಚಾಚುತ್ತದೆ.
ಅನಾಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯೊಂದು ನನ್ನನ್ನು ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
ಅಶರೀರವಾಣಿ ಕೂಗುತ್ತದೆ:
"ನೀನು ಅಪರಾಧಿಯಲ್ಲ !
ಆದರೆ ಈ ಮಿಂಚು-ಈ ಗುಡುಗು, ಈ ಸಿಡಿಲು
ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಮಾಡುತ್ತದೆ !"

ಅನು: ಕೇಶವ ಮಳಗಿ

ನಂಬಿಕೆ ಎಂಬ ಸುಗಂಧ

– ಸಾಜಿದ್ ಹಮೀದ್

ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ನನಗೆ
ಇಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲೋ
ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಇದ್ದೀಯ ನೀನು.

ನನ್ನ ಪ್ರತಿ ಉಸಿರಿಗೂ
ಎಚ್ಚರಬಂದಂತೆ,
ನನ್ನ ಪ್ರತಿನೋಟಕ್ಕೂ
ಭಾವೋನ್ಮಾದ ತುಂಬಿದಂತೆ;
ಗಾಳಿರವದಲ್ಲಿ ಬಳುಕಿಬಾವು
ಹೃದಯಕೋಟಿಯ ಮೇಲೆ
ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಾಗೆ ಸವಿಇಂಚರ.

ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ನನಗೆ
ಇಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲೋ
ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಇದ್ದೀಯ ನೀನು.

ನಕಾರದ ತ್ರಿಶೂಲಗಳು ನುಗ್ಗಿಬಂದು
ನನ್ನ ರಕ್ತ ಕುಡಿಯಲು ಕಾಶರಿಸುತ್ತಿವೆ
ಹೊಸಸೂರ್ಯನ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು
ಚಿದುರಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ-ಕಣಕಣವಾಗಿ.

ದಿವ್ಯ ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ
ಮಣ್ಣುಕಣದ ಈ ದೇಹ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ –
ನವವಸಂತದ ಪಲ್ಲವದಂತೆ,
ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯ ಮಣ್ಣವಾಸನೆ

೧೫೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಮಿಂಚುಮಳುಗಳ ಹಾಗೆ
ನನ್ನ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದೆ,
ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿವೆ:
ವರದಾನವಾಗಲಿರುವ ಕ್ಷಣಗಳು !

ಅನು: ಕೇಶವ ಮಳಗಿ

ಏಡ್ಸ್

- ರಾಹಿ ಫಿದಾಯಿ

ಎಷ್ಟೋ ಯುಗಗಳ ಹಿಂದೆ ಮರುಭೂಮಿಯ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ
ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಬೆಳಗು ಹುಟ್ಟಿತು
ಜನರ ಯಾವುದೇ ರೋಗ ಗಾಳಿಯ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಬೆಂಕಿ ಹೋದಂತೆ
ಬೇಗ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ, ಯಾವುದೋ ರೋಗ ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರಿಗೆ
ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ
ಹಾಂ, ಸ್ವಭಾವ ಗಂಗಾಜಲವಿದೆ, ನಡವಳಿಕೆ ಕೆಸರಿನಂತಿದೆ
ಹೇಗೆ ಸಂಗ ಹಾಗೆ ಫಲ, ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು
ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತವೆ
ಆದರೆ : ಜಗತ್ತಿನ ಒಣಗಿದ ತುಟಿಯ ಮೇಲೆ ಈ ಮಾತು
ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ರೋಗವು ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹತ್ತುತ್ತದೆ.
ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ.

ಅನು: ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ

ಗಜಲ್ :

ಹೇ ಮನವೇ ನನಗೆ ಅಳಲು ಬಿಡು

– ಕೆ. ಮುದ್ದಣ್ಣ ಮಂಝೂರ್

ಹೇ ಮನವೇ ನನಗೆ ಅಳಲು ಬಿಡು ಹೇ ಮನವೇ ನನಗೆ ಅಳಲುಬಿಡು

ಈ ಬತ್ತಿದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿಬಿಡು

ಜಾಗೃತ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ಎಂಬ ತುಂಟರು ಈಗ ಪರವಶತೆಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ

ಅವರನು ಎಬ್ಬಿಸುವದೇಕೆ, ಮಲಗಿದರೆ ಮಲಗಲಿ ಬಿಡು

ಸೌಂದರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಕಲಂಕ ಬರದಿರಲಿ

ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯ ಕಸವನ್ನು ಅತ್ತು ತೊಳೆಯಲು ಬಿಡು

ಮಂಝೂರನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿಸು ನನ್ನ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಸಂಪತ್ತು

ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಭಾರವನು ಕಳೆದು ಬಿಡು.

ಅನು: ಚಿನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ

ಏಕತೆ

- ಅನ್ವರ್ ದಾಗ್

ಚೇಷ್ಟೆಯ ಚಿತ್ರಕರೂಪಕ ರಾಣಿ
ಬೃಂದಾವನದ ಬಾಲೆಯು ನೀನು
ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೆಣ್ಣು
ಮಿರಾನೀನು, ರಾಧಾನೀನು
ಆಳ-ನಿರ್ಮಲ ಸರೋರುಹ ಕಣ್ಣು
ನೀಲಿ ಗಗನದ ಆಸೆಯು ನೀನು
ಸಂಜೆಯ ಮೃದು ಬಿಸಿಲಿನ ಹಾಗೆ
ಸೋಸಿದ ಸ್ವರ್ಣ ನಿನ್ನಯ ಬಣ್ಣ
ಕಾಶಿಯ ಬೆಳಕೇ ನೀವಾಳಿಸಿದಂತೆ
ಭಕ್ತಿಯು ನೀನು ಪೂಜೆಯು ನೀನು
ನಿನ್ನಡಿ ದೇಹಕೆ ತೆಗೆದಿದೆ ದೃಷ್ಟಿ
ಭೂಮಿಯು ನೀನು ಗೀತೆಯು ನೀನು
ಗೌತಮ ನಾನಕ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು
ರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ನಿನ್ನಯಪುತ್ರರು
ಚಿಷ್ಟಿ ಫರೀದಾ-ತುಳಸಿ ಕಬೀರರು
ಕೆಂಪುವಜ್ರ ಮುತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳು
ಆದರೆ ನನ್ನಯ ಮನಸಿದು ಕೇಳಿತು
ನಿನ್ನಯ ಮಮತೆ ಏನಾಯಿತು ಏಳು
ಪ್ರೀತಿಯು ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳು ನೀ ಹೇಳು
ಈಗೀನಾಡಲಿ ಇರುವರು ಇಷ್ಟೇ
ಮುಸ್ಲಿಂ-ಹಿಂದೂ ಸಿಖ್-ಈಸಾಯಿ
ಸೋದರ-ಸಭ್ಯರು ಇವರ್ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ

೧೫೮/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಭಾರತೀಯ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ
ಹೇಳಿಯೇಬಿಡು ನೀ ಓ ಭಾರತಮಾತೆ
ಅಡಗಿಹೋಯಿತು ಎಲ್ಲಿ ಏಕತೆ
ನಿನ್ನಯ ಮಮತೆ ಏನಾಯಿತು ಹೇಳು
ಪ್ರೀತಿಯು ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳು ನೀ ಹೇಳು

ಅನು: ಎಂ. ಆರ್. ಕಮಲ

ನನ್ನನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಿ

– ಅಲೀಘ್ ಅಹ್ಮದ್ ಬರ್ಖ್

ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?
ಹುದುಗಿದ್ದೇನೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲೇ ನೋಡಿ.

ನಿಮ್ಮ ಆಸೆಗಳ ಎದೆಯ ಬೀಜ ನಾನು
ಭವಿಷ್ಯದ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳ ಗುರಿಯೆ ನಾನು.
ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಬೆಳಕಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ
ರಾತ್ರಿಯ ರಂಗಮಹಲಿನ ಖೈದಿ ನಾನು

* * *

ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?
ಹುಡುಕುವವರು ನನ್ನನ್ನು ಕತ್ತಲಲ್ಲೇ ಹುಡುಕಿ
ಪ್ರತಿದುಃಖದ ಸಂಜೆಯ ಸೆರಗು ನಾನು
ಪ್ರತಿ ರಾತ್ರಿಯ ಮನದ ನರಳು ನಾನು
ಪ್ರತಿ ರಾತ್ರಿಯು ಜಾರುವ ತಾರೆ ನಾನು

* * *

ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?
ಇದ್ದೇನಲ್ಲ, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಉಸಿರಲ್ಲೇನೆ ಬೆಚ್ಚಗೆ
ನಿಮ್ಮ ಮುಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣಿನ ಸುರಂಗದಿಂದ ಈಚೆ ಬನ್ನಿ
ಮೌನದೀ ಇರುವಿಕೆಯ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಿ,
ಇದ್ದೇನೆ ನಾ ನಿಮ್ಮ ಸತತ ಉಸಿರಾಟದಲಿ
ಒಯ್ಯಿರಯ್ಯಾ ನನ್ನ ಸತ್ಯದ ಬಿರುಗಾಳಿಯಲಿ
ಕರೆದೊಯ್ಯಿರಯ್ಯಾ ನನ್ನ ಸಮ್ಯಕ್‌ವೇದನೆಯ
ತೂಘಾನಿನಲಿ.

೧೬೦/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಲೀ ನನ್ನ ಮಲಿನ ಮುಖ
ತಿಕ್ಕಿತೊಳೆಯಲೀ ವಾಯು ಸಖ.
ಒರೆಸಲಾರೆನು ನಾನು ಧೂಳನ್ನು, ಕಟ್ಟಿಹೋಗಿದೆ ಕೈಯಿ
ಸಹನೆಯ ಅಪ್ರತಿಮವಾದ್ದೊಂದು ಬೇಡಿಯಿಂದ !

ಅನು: ಕಮಲಾ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ

ಕಿತ್ತೊಗದ ಮರಗಳು ನಾವು

— ಖಾಲಿದ್ ಸಯೀದ್

ಈ ಸಲದ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ

ಕೊಂಬೆ ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ ನೂರಾರು ಎಲೆಗಳು ಬಿದ್ದಿವೆ
ಮರಮರದ ಮೇಲೆ ಕೂತ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಓಡಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಯಾರು?

ಹಾಳು ಸುರಿವ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು :

ಒಂದು ನಿಬ್ಬು ಮುರಿದ ಪೆನ್ನು ;

ಒಂದು ಹರಕು ಚಿಂದಿ ಪೇಪರಿನ ತುಂಡು.

ಕಿತ್ತೊಗದ ಮರಗಳ ನಾವು; ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣಿಗೊಂದಿಷ್ಟೂ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಲ್ಲ.

ಕೇಳು: ಶಂಕೆಗುಮಾನಿಗಳ ಕಾಳಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಏನು ಓದುತ್ತಿರುವೆ?

ಈ ನೆಲದಿಂದ ಎಲ್ಲಾದರೊಂದು ಕಡೆ ಹಿಡಿ ಮಣ್ಣೆತ್ತಿಕೋ

ಇಟ್ಟುಕೋ ನಿನ್ನ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ.

ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಾದ ತಲೆತಲೆಮಾರುಗಳ

ಮೂಳೆರಂಜಕದ ಮಿನುಗಲ್ಲಿ ಓದಿದರೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ :

ಖರ್ಜೂರ ವೃಕ್ಷಗಳ ಭಿದ್ರಭಿದ್ರ ನೆರಳುಗಳಿಂದ

ಇಳಿಬಿದ್ದು ಇತ್ತ ಬಂದ ಆ ಯಾತ್ರಿಕರ ಗುಂಪು.....

ಈ ಮಾಂತ್ರಿಕ ನಾಡಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಯತನಕ ಹೂತುಹೋದ ಒಂಟೆಗಳು;

ಬೀಜವಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆಯಾದ ಒಂಟೆ ಸವಾರರು

ನೋಡು ನೋಡುತ್ತಾ ನಾವು ಹಸಿರು ಫಸಲಾಗಿ ತೂಗಾಡತೊಡಗಿದೆವು

ಮೀನಖಂಡಗಳಿಂದ ಒಸರೋ ನೆತ್ತರಿನ ಬೇರುಗಳು

ಆಳಕ್ಕೆ ನೆಲದಾಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದುಹೋದವು.

ಎಲ್ಲೋ ಹಳದಿ ಸಾಸುವೆ ಹೂವಿಂದ ಬಂಗಾರವಾಯಿತು ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣು

ಇನ್ನೆಲ್ಲೋ ವಾಲಾಡೋ ಚಿಂಡು ಹೂಗಳ ತೋಟವಾಯಿತು ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣು.

ಯಾಕೆ, ಯಾಕೆ ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣಿಗೊಂದಿಷ್ಟೂ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಲ್ಲ?

ನಿಜ ಹೇಳಿಬಿಡಲೆ? ಈ ಹಾಳು ಸುರಿವ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ

ಯಾವ ದುಖಾನಿನಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣು ತೂಗಬಲ್ಲ ತಕ್ಕಡಿಯಿಲ್ಲ.

೧೬೨/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಹೇಳಿ: ಕೇಳಿದ್ದೀರ ಎಂದಾದರೂ ನೀವು
ಝಿರಝಿರುಗುಟ್ಟುವ ತಂತಿ ಕಂಭಗಳು ಹಾಡೋದನ್ನು?
ಅರಿಯಲೆತ್ತಿಸಿದ್ದೀರ ಆ ಕಂಭಗಳೆದೆ ಬಡಿತವನ್ನು?
ಕೇಳಿ, ಕೇಳಿ ಹಾಗಾದರೆ, ಆ ಕಲ್ಲುಗಳಿಗೂ ಕಿವಿಗೊಡಿ,
ಅಲ್ಲೂ ಜೀವವಿದೆ ಅಲ್ಲೂ ಹೊಸ ರಾಗ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿದೆ.
ನಾವು, ನಾವೇ ಈ ಕಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸರಾಗ ಬಿತ್ತಿದವರು
ನಾವು ಹೊಸ ವಾದ್ಯಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವರು
ಎಲ್ಲೋ ಬಸಂತ ರಾಗಮಾಲಿಕೆಯಾಗಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲೋ ಅಹಿರ್
ಮತ್ತೆಲ್ಲೋ ಖರಜ್ ಇನ್ನೆಲ್ಲೋ ಖಿಯಾಲ್ ರಾಗಗಳಾಗಿ ಅರಳಿದವರು.
ಎಲ್ಲೋ ದೀಪವಾಗಿದೆ ನನ್ನ ನೆತ್ತರು
ಇನ್ನೆಲ್ಲೋ ರಾಗವಾಗಿದೆ ನನ್ನ ನೆತ್ತರು
ಮತ್ತೆಲ್ಲೋ ಸಿತಾರಾಗಿದೆ ನನ್ನ ನೆತ್ತರು

ನಿಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲ, ಯಾಕೆ ಮುರಿಯುತ್ತೀಯೆ ಸಿತಾರು?
ಆ ಸಿತಾರುಗಳಿಂದ ಅಗಲಿಸಬಹುದೆ ರಾಗವನ್ನು?
ಯಾಕೆ, ಯಾಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದ ಮರಗಳೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೀಯೆ?
ವಿಷ ಕಾರುವ ಮೊದಲು ಕೊಂಚ ಯೋಚಿಸು:
ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಂಧಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಕೋಳಗಳಿಲ್ಲ;
ಬದಲಿಗೆ ಹೊಕ್ಕುಳ ಬಳ್ಳಿಗಳಿವೆ.
ಕಿತ್ತೊಗೆದ ಮರದಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನೇಕೆ ಕಾಣುತ್ತೀಯೆ?
ನಿಲ್ಲ, ಕತ್ತಿಎತ್ತುವ ಮುನ್ನ ಇತ್ತ ಹೊರಳಿ ನೋಡು:
ನಮ್ಮ ಹೊಕ್ಕುಳ ಬಳ್ಳಿ ಇಲ್ಲೇ ಈ ಮಣ್ಣಿನಾಳದಲ್ಲೇ ಹೂತು ಹೋಗಿದೆ.....
ಯಾಕೆ, ಹಾಗಾದರೆ ಯಾಕೆ ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣಿಗೊಂದಿಷ್ಟೂ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಲ್ಲ?
ಹೇಳು, ಪ್ರೀತಿ ಬೆಳೆಯಲು ಇದು ಸಾಲದೆ?
ನನ್ನ ಹೊಕ್ಕುಳು ಮತ್ತು ನೆಲದ ನಡುವೆ
ನಿನ್ನ ಹೊಕ್ಕುಳು ಮತ್ತು ನೆಲದ ನಡುವೆ
ಇರುವ ಅಂತರ, ಹೇಳು, ಒಂದೇ ಅಲ್ಲವೆ?

ಇದು, ಇದು ಮಾತ್ರ ನಿಜ:

ಈ ಹಾಳು ಸುರಿವ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ದುಖಾನಿನಲ್ಲೂ
ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣು ತೂಗಬಲ್ಲ ತಕ್ಕಡಿಯಿಲ್ಲ.

ಅನು: ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್

३३

ಮಗು

– ಪ್ರೇಮ್‌ಚಂದ್

ಊರವರೆಲ್ಲ ಗಂಗುವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಗಂಗು ಕೂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂತೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕೆಲಸದಾಳುಗಳೆಲ್ಲ ನನಗೆ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಗಂಗು ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆ ನನಗೆ ಸಲಾಮು ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಅವನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಉಳಿದವರು ಬಳಸುವ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಅವನು ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ. ಉರಿಬಿಸಿಲಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ 'ಎಲ್ಲಿ, ಬಂದು ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಬೀಸಣಿಗೆ ಬೀಸು' ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಲು ಕೂಡ ನನಗೆ ನಾಲಿಗೆ ಏಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ನನ್ನ ಸುತ್ತ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನಾನು ಏನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಕೂತಿರುವಾಗ, ಅವನೇ ಬಂದು ಬೀಸಣಿಗೆ ಬೀಸುತ್ತಾನೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಗಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಠೇಂಕಾರ ನೋಡಬೇಕು. ತಾನೇನೋ ಮಹಾ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನೆಂಬ ಹಮ್ಮು ಮುಖದ ತುಂಬಾ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗಿರುವ ಗೆಳೆಯರೋ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು. ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೋ ಕೂಲಿಯವನ ಜೊತೆಗೋ ಕೂರುವುದು ತನ್ನ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಎಂದು ಅವನ ಭಾವನೆ. ಅವನು ಯಾರ ಜೊತೆಗಾದರೂ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿದ್ದಿದ್ದನ್ನೇ ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನಾಟಕಕ್ಕಾಗಲೀ ಒಂದು ಸಂತೆಗಾಗಲೀ ಅವನು ಹೋಗಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವನ ಧರದ ಜನ ಸೇರುವಂತೆ ಭಂಗಿ ಸೇರುವುದು ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಅವನು ದೇವರುದಿಂಡರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವವನಲ್ಲ. ದಿನಕ್ಕೆರಡು ಸಲ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಏಳುವವನಲ್ಲ. ಒಂದಕ್ಕರ ಓದಲು ಬರೆಯಲು ಬಲ್ಲವನಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ ಮರ್ಯಾದೆಗಳೆಲ್ಲಾ ತನಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಅವನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಯಾಕೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಾರದೂ ಅಂತ? ಎಷ್ಟೋ ಜನ, ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಂದಿರೋ ತಾತಂದಿರೋ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ದುಡ್ಡಿನಿಂದಾಗಿ

ಗೌರವ ಪಡೆಯಬಹುದಾದರೆ ತನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಜಾತಿಯಿಂದಾಗಿ ಗಂಗು ಕೂಡ ಗೌರವ ಪಡೆಯಬಯಸುವುದು ಸಹಜವೇ.

ತೀರಾ ಅಗತ್ಯಬಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಈ ಕೆಲಸದವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡುವುದು. ನಾನು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರಬೇಕೆಂದೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಂದು ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದೂ ನಾನವರಿಗೆ ತಾಕೀತು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಬೇಕಾದರೆ ಅಥವಾ ದೀಪ-ಗೀಪ ಹಚ್ಚ ಬೇಕಾದರೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆಯುವ ಬದಲು ನಾನೇ ಅಂಥವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸಗಳೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಕೆಲಸದವರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರೂ ಅಷ್ಟೆ, ಹೆಚ್ಚು ನನ್ನ ತಂಟೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ನಾನು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸದೆಯೇ ಅವರು ನನ್ನ ಬಳಿ ಸುಳಿದರೆಂದರೆ ಅದು ಮುಂಗಡ ಸಂಬಳ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಉಳಿದ ಕೆಲಸ ದಾಳುಗಳ ಮೇಲೆ ಚಾಡಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ. ಇವೆರಡೂ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ನನಗೆ ರೇಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವಾಗ ಅವರು ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಯಾಕೆ ಸಂಬಳವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಡಾಯಿಸಬೇಕು? ಈ ಚಾಡಿ-ಗೀಡಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಖಾಯಿಲೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ತರದ ಭಟ್ಟಂಗಿತನ ಎಂದೇ ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಇವೆರಡೂ ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಳಕು ಕೆಲಸಗಳೇ.

*

*

ಒಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಗಂಗು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದ. ಹೀಗೆ, ನಾನು ಹೇಳಿಕಳಿಸದೆಯೇ ಬಂದ ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ರೇಗಿಹೋಯಿತು. ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ "ಯಾಕೆ ಬಂದಿದ್ದು?" ಅಂದೆ. ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿದರೆ ಅವನು ಏನೋ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಆದರೆ ಶಬ್ದಗಳು ಅವನ ತುಟಿ ಮೀರಿ ಜಿಗಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ಮತ್ತೆ ನಾನೇ, "ಏನಯ್ಯ ಬಂದಿದ್ದು? ಯಾಕಯ್ಯ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬೆಳಗಿನ ವಾಕ್‌ಗೆ ಲೇಟಾಗ್ತಾ ಇದೆ" ಅಂದೆ. ಕೊಂಚ ತಡೆದು ಗಂಗು ಹೇಳಿದ, "ನಿಮಗೆ ತಡವಾಗೋದು ಬೇಡ. ನೀವು ಹೊರಡಿ. ನಾನು ಇನ್ನೊಂದ್ಲ ಬರ್ತೀನಿ". ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಬರುವುದೆಂದರೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ತಾಪತ್ರಯವೇ. ಈಗ ನಾನು ಅರ್ಜಿಂಟಿನಲ್ಲಿದ್ದೇನಿ ಎಂದು ಅವನ ಪುರಾಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನೇನೋ. ನಾನೇನಾದರೂ ಬಿಡುವಾಗಿದ್ದೀನಿ ಎಂದುಕೊಂಡು ಇವನು ಬಂದರೆ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಕೊರೆದು ನನ್ನ ವೇಳೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಳು ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಪ್ರಕಾರ

ಓದುತ್ತಲೋ ಬರೆಯುತ್ತಲೋ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಬಿಜಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ಅರ್ಥ. ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನಾನು ಏನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಸೋಮಾರಿಯಾಗಿ ಕೂತಿರುತ್ತೇನೆಂದೇ ಅವನ ಊಹೆ. ಇಂಥ ಗಳಿಗೆಗಳು ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಮೂಲ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿಯದೇ ಅಂಥ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇವನು ಬಂದು ನನ್ನ ತಲೆ ತಿನ್ನುವುದು ಗ್ಯಾರಂಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆಂದೇ, ಇವನನ್ನು ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ಸಾಗಹಾಕುವುದೇ ಸರಿ ಅಂದುಕೊಂಡು, "ನೀನೇನಾದರೂ ಅಡ್ಡಾನ್ಲೋ-ಗಿಡ್ಡಾನ್ಲೋ ಅಂತ ಬಂದಿದ್ದೆ ನೀನು ಅದರ ಆಸೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡಬಹುದು" ಅಂದೆ.

"ಯಾವ ಅಡ್ಡಾನ್ಲೋ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾವತ್ತಾರೂ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಅಡ್ಡಾನ್ಲೋ ಕೇಳಿದೀನ?" ಅಂದ ಗಂಗು.

"ಹಾಗಾದ್ರೆ ನೀನು ಯಾರಮೇಲಾದರೂ ಚಾಡಿ ಹೇಳೋಕೆ ಬಂದಿರಬೇಕು. ನಂಗೆ ಅಂಥದ್ದೆಲ್ಲಾ ಕಂಡ್ರೆ ಎಷ್ಟು ರೇಗುತ್ತೆಂತ ನಿನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ" ಅಂದೆ ನಾನು.

"ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ಯಾರ ಮೇಲೂ ಯಾವುದೇ ದೂರೂ ಇಲ್ಲ" ಗಂಗು ಅಂದ.

"ಹಾಗಾದ್ರೆ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ತಲೆ ಕೆಡಿಸೋಣಾಂತ ಬಂದೆ?" ನಾನು ತಾಳೆಗೆಟ್ಟು ಹೇಳಿದೆ.

ಗಂಗು ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ತನ್ನ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಒಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿದರೆ, ಅವನು ಅದನ್ನು ಹೇಳಲು ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಳ್ಳಲೆತ್ತಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಅವನು ಹೇಳಿದ, "ನೀವು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ ನಾನು ಕೆಲ್ಸಾ ಬಿಡಬೇಕೊಂತಿದೀನಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಆಗಲ್ಲಾಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ."

ಹೀಗೆ ಯಾರಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದು ಅದೇ ಮೊದಲ ಸಲವಾದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಬೇಸರವೇ ಆಯಿತು. ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಆ ಸುತ್ತಿಗೆಲ್ಲಾ ನಾನೇ ಮಾದರಿ ಯಜಮಾನನಾಗಿದ್ದವನು. ಕೆಲಸದವರು ಕೂಡ ನನ್ನ ಚೊತೆಗಿರುವುದೇ ತಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. "ಯಾಕೆ ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೊಂತಿದೀಯ?" ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

"ನೀವು ದೇವರಂಥೋರು ಸ್ವಾಮಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲೆ ಯಾರು ತಾನೆ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗೋಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡ್ತಾರೆ? ಈಗ ನಾನಿರೋ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇಲಿ ನನಗಿರೋದು ಇದೊಂದೇ ದಾರಿ. ನನ್ನಿಂದಾಗಿ ಜನ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಬೆರಳು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸೋದು ಬೇಡ" ಎಂದು ಗಂಗು ಹೇಳಿದ.

ನನ್ನ ಚಡಪಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಬೆಳಗಿನ ವಾಕಿಂಗನ್ನೂ ಮರೆತು ಕುರ್ಚಿಗೊರಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದೆ, "ಯಾಕಯ್ಯ ಒಗಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀಯೆ? ನಿನ್ನ ತಲೇಲಿ ಅದೇನಿದೇಂತ ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳ್ಬಿಡು."

ಗಂಗು ತಡೆತಡೆದು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದ, ".... ಸ್ವಾಮೀ... ಅದೂ.... ಅದೇ.... ಆ ಹೆಂಗ್ನು.... ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ವಿಧವಾಶ್ರಮದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ್ದರಲ್ಲ ಅವಳು..... ಅದೇ ಆ ಗೋಮತೀದೇವಿ...." ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ವಾಕ್ಯ ಪೂರೈಸದೇ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟ. ನಾನು ತಾಳ್ಮೆಗೆಟ್ಟು ಕೇಳಿದೆ, "ಅವಳಿಗೂ ನಿನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಏನಯ್ಯ ಸಂಬಂಧ?"

"ಸ್ವಾಮೀ.... ನಾನು ಅವಳ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೊಂತಿದೀನಿ" ಉತ್ತರ ಬಂತು.

ಗಂಗುವಿನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡು ನಾನು ಅವನನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಆತ್ಮಗೌರವವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಗಂಡಸು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಬಳಿ ಸೇರಿಸಲು ಕೂಡ ಹಿಂದೆಗೆಯುವ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು, ನವ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಗಾಳಿ ಕೂಡ ಸೋಕದ ಈ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅದು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ? ಈ ಗೋಮತಿ ಎಂಬಾಕೆ ಪ್ರಶಾಂತ ವಾತಾವರಣವಿರುವ ನಮ್ಮ ಮೊಹಲ್ಲಾದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಬಿರುಗಾಳಿಯನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದಳು. ಈಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವಳು ವಿಧವಾಶ್ರಮ ಸೇರಿದ್ದಳು. ಆಶ್ರಮದವರು ಎರಡು ಸಲ ಅವಳಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಎರಡು ಸಲವೂ ಅವಳು ಮದುವೆಯಾದ ಒಂದೇ ವಾರದೊಳಗಾಗಿ ವಾಪಸು ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಕಡೆಗೆ ಆಶ್ರಮದವರು ಅವಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಬಳಿಕ ಅವಳು ಈ ಮೊಹಲ್ಲಾದಲ್ಲಿ ರೂಮೊಂದನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಹಿಡಿದು ಪ್ರಣಯಾಕಾಂಕ್ಷೀ ತರುಣರ ಆಸಕ್ತಿಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು.

ನನಗೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಗುವಿನ ಬಗೆಗೆ ಅಸಹನೆಯೂ ಅನುಕಂಪವೂ ಹುಟ್ಟಿದವು. 'ಈ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟವನಿಗೆ ಇನ್ಯಾವ ಹೆಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲವೆ?' ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಅವಳು ಇವನ ಜೊತೆ ಒಂದೆರಡು ದಿನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರಲಾರಳೆಂದು ನನಗೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಅವನೇನಾದರೂ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿದ್ದರೆ ಒಂದಾರು ತಿಂಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದಳೇನೋ. ಈಗಂತೂ ಒಂದೆರಡು ವಾರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವಳು ಅವನ ಜೊತೆ ಬದುಕಲಾರಳು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅನುಮಾನವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

"ಅವಳ ಹಳೇ ಕಥೆಯೆಲ್ಲ ನಿಂಗೆ ಗೊತ್ತು ತಾನೆ?" ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ.

"ಅದೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು ಬಿಡಿ ಸ್ವಾಮೀ. ಈ ಜನಗಳಿಂದಾಗಿ ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಅವಳಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ, ಅಷ್ಟೆ." ಅವನು ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದ.

"ಮೂರ್ಖನ ಥರಾ ಆಡ್ಲೇಡ. ಹಾಗಾದ್ರೆ ಅವಳು ಮೂರು ಜನ ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರೋದು ಸುಳ್ಳು?" ನಾನು ಸವಾಲೆಸೆದೆ.

"ಅವರೇ ಅವಳು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರೆ, ಪಾಪ, ಅವಳು ತಾನೆ ಏನು ಮಾಡ್ತಾಳೆ?" ಗಂಗು ವಿಚಲಿತನಾಗದೆ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟ.

"ಎಂಥಾ ಪೆದ್ದನಯ್ಯ ನೀನು ! ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸು ನೂರಾರು ಮೈಲಿ ದೂರದಿಂದ ಬಂದು ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಮದುವೆಯಾಗೋದು ಕಡೆಗೆ ಅವಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ತಳ್ಳೋಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಯಾರಾರೂ ನಂಬ್ತಾರೆ?" ನಾನು ಮತ್ತೆ ಅವನನ್ನು ಚುಚ್ಚಿದೆ.

ಇದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕವಿಯೊಬ್ಬನ ಉತ್ತಾಹ ಮೈದುಂಬಿದವನಂತೆ ಗಂಗು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದ: "ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಇರಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಸುತರಾಂ ಇರಲ್ಲ. ತಿನ್ನೋಕೆ ಅನ್ನ, ಇರೋಕೆ ಮನೆ ಇದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಗೆಲ್ಲೋಕಾಗಲ್ಲ. ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾದವರೆಲ್ಲ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮೂಲಕ ತಾವೇನೋ ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರ ಮಾಡ್ತಾ ಇದೀವಿ ಅಂತ ತಿಳಿಕೊಂಡು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಇವಳು ಕುಣಿತಾಳೆ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಆದ್ರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಜೀವಾನ ಗೆಲ್ಲಬೇಕಾದ್ರೆ ಕೇವಲ ತನ್ನ ಹಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋದನ್ನು ಮೊದ್ಲು ಬಿಡ್ಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ, ಅವಳಿಗೆ ಫಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಬರ್ತಿರುತ್ತೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳಾ ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಡ್ತಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದಿದೇಂತ ಜನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳಾರೆ."

"ಅಂಥೋಳ್ಳ ನೀನು ಮದುವೆ ಆಗಬೇಕೊಂತಿದೀಯೆ? ನೀನು ದೊಡ್ಡ ತಲೆನೋವನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳದೀಯೆ ಅನ್ನೋದು ನೆನಪಿರಿ" ನಾನು ಅವನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ಹುತಾತ್ಮನ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಗು ಹೇಳಿದ, "ಆ ದೇವರು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಅವಳೇನಾದರೂ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಅಂತ ಆಗ್ಗೀನಿ."

"ಅಂದರೆ ಕಡೇ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದೀಯೆ?" ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

"ಹೂಂ" ದೃಢವಾದ ಉತ್ತರ ಬಂತು.

"ಸರಿ. ಹಾಗಾದ್ರೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ರಾಜೀನಾಮೇನ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾ ನಾನು ಒಳನಡೆದುಬಿಟ್ಟೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಈ ಕಂದಾಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಾದಿಬಿಟ್ಟ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವವನೊಬ್ಬನನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಜುಗರದ ಕೆಲಸವೇ ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಮುಂದೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ತಲೆನೋವುಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೋ, ಇಂಥ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ

೧೨೦/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಗಂಗು ಹಸಿದ ಗಂಡಿನಂತೆ ಕಂಡು ಬಂದ. ರೋಟ್ಟಿಯ ತುಂಡು ಒಣಗಿ ರುಚಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತ್ತೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲದರಿಂದ ದೂರವಿರುವುದೇ ಕ್ಷೇಮ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ.

*

*

ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಗಿ ಐದಾರು ತಿಂಗಳುಗಳೇ ಉರುಳಿ ಹೋಗಿದ್ದವು. ಗಂಗು ಗೋಮತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅದೇ ಮೊಹಲ್ಲಾದ ಜೋಪಡಿಯೊಂದರಲ್ಲಿದ್ದ. ತಲೆಮೇಲೆ ಬುಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದ. ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ 'ಹೇಗಿದ್ದೀಯ' ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಬದುಕಿನ ಬಗೆಗೆ ವಿಚಿತ್ರ ಕುತೂಹಲ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೋಡಲು ತುದಿಗಾಲಲ್ಲಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ, ನಾನು ನೋಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅವನು ಋಷಿಯಾಗಿರುವವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ಚಿಂತೆಯನ್ನೇ ಅರಿಯದವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬಹುದಾದ ತೃಪ್ತಿಯ ಖಳೆ ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲೂ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಕೊಂಡರೆ ಹತ್ತು ಅಣೆಯಷ್ಟು ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ಜುಜುಬೀ ಹತ್ತು ಅಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ತೃಪ್ತಿ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ಹತ್ತು ಅಣೆಯೊಳಗೆ ಯಾವುದೋ ದೆವ್ವವೋ ಭೂತವೋ ಇರಬೇಕು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ದಿನ ಗೋಮತಿ ಓಡಿಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಯಾಕೋ ಒಂದು ಚಣ ಋಷಿಯೇ ಆಯಿತು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಗಂಗುವಿನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹಾಗೂ ನಿರಾಕೃತಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆ ಮೂಡಿಸಿತ್ತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವೆಂದು ಕಡೆಗೂ ಸಾಬೀತಾಯಿತಲ್ಲ ಎಂಬ ಋಷಿ ಬೇರೆ ಜೊತೆಗೆ. 'ಅವನೆಂಥ ಮೂರ್ಖನಿರಬೇಕು. ಗೋಮತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರೆ ಸ್ವರ್ಗವೇ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಡುತ್ತೆ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ನಲ್ಲ' ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾತಾಡುತ್ತೇನೋ ಎಂದು ಚಡಪಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಅಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅವನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅವನು ಪೂರಾ ಕುಸಿದು ಹೋದವನಂತೆ ಕಂಡುಬಂದ. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದವನೇ ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದವನು ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಹೇಳಿದ, "ಬಾಬೂಜೀ, ಗೋಮತಿ ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟು."

ನಾನು ತೋರಿಕೆಯ ಅನುಕಂಪದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ, "ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ, ಅವಳ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡ ಅಂತ. ನೀನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಏನಾರೂ ಸಾಮಾನು, ದುಡ್ಡು ತಗೊಂಡು ಹೋಗಿದಾಳೆ?"

ನಾನೇನೋ ಆಡಬಾರದ್ದನ್ನು ಆಡಿಬಿಟ್ಟೆನೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಗಂಗು ತಕ್ಷಣ ತನ್ನ ಎದೆ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ: "ಅಂಥಾ ಮಾತು ಮಾತ್ರ ಆಡಬೇಡಿ ಬಾಬೂಜಿ. ಒಂದು ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ ಸೈತ ತಗೊಂಡು ಹೋಗಿಲ್ಲ."

ಗಂಗು ಮುಂದುವರಿಸಿದ: "ಅವಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸಾಮಾನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲೇ ಇವೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಏನು ಐಬಿತ್ತೋ ಕಾಣೆ, ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟು. ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಜೋಡಿ ಅಲ್ಲ ಅಂತ ಗೊತ್ತು. ಅವಳು ನೋಡಿದರೆ ಓದುಬರಹ ಕಲಿತವಳು. ನಾನೋ ಅಕ್ಷರಾ ಅಂತ ಕಲಿತವನಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಅವಳೇನಾದರೂ ನನ್ನ ಜೊತೆ ಇದ್ದಿದ್ದೆ ನನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡಿರೋಳು. ಬೇರೆಯೋರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅವಳು ಹೇಗಾದ್ರೂ ಕಂಡಿರಲಿ, ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಳು ದೇವತೆ. ಅಂಥವಳು ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೋಂದೆ ನಂದೇ ಎಲ್ಲೋ ತಪ್ಪಿರಬೇಕು."

ಗಂಗುವಿನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಬೇಸರವೇ ಆಯಿತು. ಗೋಮತಿಯೊಬ್ಬ ನಿಯತ್ತಿಲ್ಲದವಳು ಅಂತ ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆಂದೂ ನನ್ನ ಅನುಕಂಪವನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾನೆಂದೂ ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೂರ್ಖನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾದಂತಿರಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ಅವನು ಕಳಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ತಮಾಷೆಯ ದನಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೆಂದೆ, "ಅಂದ್ರೆ ಅವನು ನಿಮ್ಮನೆಯಿಂದ ಏನೂ ತಗೊಂಡು ಹೋಗಿಲ್ಲಂತ ಆಯ್ತು."

"ಒಂದು ಪೈಸೇ ಕೂಡ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ"

"ಹಾಗಾದ್ರೆ ಅವಳು ನಿನ್ನ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದು"

"ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೊಂತ ಹೇಳಲಿ ಬಾಬೂಜಿ, ಸಾಯೋತನಕ ಅವಳು ಮರಿದಾರೆ"

"ಹಾಗಿದ್ದೂ ಅವಳು ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ್ದು"

"ಅದೇ ನನ್ನೂ ಅರ್ಥವಾಗ್ತಿಲ್ಲ"

"ಹಳೇ ಗಾದೆ ಕೇಳಿದೀಯಲ್ಲ: ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಯಿಸೋದು ಹೆಂಗಸರ...."

"ಹಾಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವೇಷಿ ಬಾಬೂಜಿ. ಕನಸ್ಸಲ್ಲೂ ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಥರ ಯೋಚ್ಚಿ ಮಾಡ್ಲಾರೆ"

"ನಿನಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೀತಿ ಇರೋದಾದ್ರೆ, ಹೋಗಿ ಅವಳಿಲ್ಲದಾಳೇಂತ ಹುಡುಕೊಂಡ್ ಬಾ"

"ಹೂಂ ಸ್ವಾಮಿ, ಅವಳು ಸಿಗೋತನ್ನ ಬಿಡಲ್ಲ. ಆದ್ರೆ ಅವು ಎಲ್ಲಿದಾಳೆ ಅನ್ನೋದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವಳು ನನ್ನ ಹತ್ರ ಬಂದೇ ಬರಾಳೆಂತ ನನಗೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಗೊತ್ತು. ನಾನವಳು ಹುಡುಕ್ಕೊಂಡ್ ಹೋಗ್ತೀನಿ. ನಾನು ಬದುಕಿ ವಾಪಸ್ ಬಂದ್ರೆ ಖಂಡಿತಾ ನಿಮ್ಮನ್ನ ನೋಡ್ತೀನಿ" ಅನ್ನುತ್ತಾ ಅವನು ಹೊರಟುಹೋದ.

*

*

ಇದೆಲ್ಲಾ ಆದ ಮೇಲೆ ನಾನು ನೈನಿತಾಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ವಾಪಸ್ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಬಸ್ಸಿಳಿದು ಬಂದವನು ಇನ್ನೂ ಬಟ್ಟೆ ಕೂಡ ಬದಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಆಗಲೇ ಗಂಗು ಎಳೆಯ ಮಗುವೊಂದನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನನ್ನೆದುರು ನಿಂತಿದ್ದ. ಮುಷಿಯಿಂದ ಉಬ್ಬಿಹೋದವನಂತೆ ಕಂಡುಬಂದ. ಕೃಷ್ಣ ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ನಂದ ಕೂಡ ಅಷ್ಟು ಮುಷಿಪಟ್ಟಿರಲಾರ! ತಮಾಷೆಯ ದನಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ, "ಏನು, ಗೋಮತಿ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದ್ರೂ ಸುದ್ದಿ ಸಿಕ್ತೆ? ನೀನವಳನ್ನ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೇಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ."

ಮುಷಿಯಿಂದ ಬಿಗುತ್ತಾ ಗಂಗು ಹೇಳಿದ, "ಕಡೆಗೂ ಹುಡುಕಿಬಿಟ್ಟೆ ಬಾಬೂಜಿ. ಲಕ್ಕೋದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದು. ನಾನೇನಾದರೂ ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ತೀರಾ ಕೊರಗೋಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅವಳೆಲ್ಲಿದಾಳೆ ಅಂತ ನನಗೆ ತಿಳಿಸು ಅಂತ ಅವಳ ಗೆಳತಿಯೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದಂತೆ. ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾದ ತಕ್ಷಣ ಲಕ್ಕೋಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನ ಕರಕೊಂಡುಬಂದೆ. ಈ ಅಡ್ಡಾಟದಲ್ಲಿ ನಂಗೆ ಈ ಮಗೂನೂ ಸಿಕ್ತು" ಎನ್ನುತ್ತಾ ರನ್ನಿಂಗ್‌ರೇಸಿನಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನು ತನ್ನ ಮೆಡಲುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಅವನು ಮಗುವನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿದ.

ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಎಗ್ಗಿಲ್ಲದ ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಬೆರಗಾಯಿತು. ಅವನು ಗೋಮತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಆರು ತಿಂಗಳು ಕೂಡ ಕಳೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಮಗುವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ಕಿಚಾಯಿಸಿದೆ. "ಅಂದ್ರೇ... ನಿನಗೆ ಗಂಡು ಮಗೂನೂ ಸಿಕ್ತು. ಅದಕ್ಕೇಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ ಅವು ಓಡಿ ಹೋದದ್ದು. ಅಲ್ಲಯ್ಯ, ಅದು ನಿನ್ನ ಮಗೂನೇ ಅಂತ ಖಾತ್ರಿ ಆಯ್ತಾ?"

"ನಂದೇ ಯಾಕಾಗಿರಲೇಕು ಬಾಬೂಜಿ? ಅದು ದೇವರದು"

"ಅದು ಲಕ್ಕೋದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ತಾನೆ?"

"ಹೂಂ ಬಾಬೂಜಿ, ನಿನ್ನೆಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ತುಂಬು"

"ನೀನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಎಷ್ಟು ದಿನಾ ಆಯ್ತು?"

"ಇದು ಏಳನೇ ತಿಂಗಳು"

"ಅಂದ್ರೇ.... ಈ ಮಗೂ.... ನಿನ್ನ ಮದುವೆ ಆದ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು"

"ಹೂಂ" ಗಂಗು ಒಂದಿಷ್ಟು ವಿಚಲಿತನಾಗದೆ ಅಂದ.

"ಹಾಗಾದ್ರೂ ಇದನ್ನ ನಿನ್ನ ಮಗು ಅಂತ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ತೀಯಾ?"

"ಹೂಂ ಸ್ವಾಮಿ"

"ನಿನ್ನ ತಲೆ ನೆಟ್ಟಿದೆಯಾ?" ಅಂದೆ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅವನು ಬೇಕೆಂತಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ಗಂಗು ಮಾತ್ರ ಅದೇ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದ "ಅವಳಂತೂ ತುಂಬಾ ಪಾಡುಪಟ್ಟಿದಾಳೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಜನ್ಮ ಎತ್ತಿ ಬಂದ ಹಾಗಾಯ್ತಂತೆ. ಮೂರು ದಿನ ಮೂರು ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುವಂಥ ನೋವು ತಿಂದಿದಾಳೆ."

ಅವನಿಗೆ ಚುರುಕು ಮುಟ್ಟಿಸಲು ಇದೇ ಸರಿಯಾದ ಸಂದರ್ಭ ಎಂದುಕೊಂಡು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, "ಮದುವೆಯಾದ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗಲ್ಲಾ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡ್ತಿರೋದು ಇದೇ ಮೊದಲ ಸಲ."

ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿದವನೇ ಅವನು ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡ. ವಿಚಿತ್ರವಾದ ನಗೆ ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದ, "ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ಇಲ್ಲ. ಗೋಮತಿ ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದು ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೇ. 'ನಿನಗೇನಾದರೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗ್ವಿಡು, ಮುಂದೆಂದೂ ನಿನಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಲ್ಲ' ಅಂತ ಒಂದ್ನಲ ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅವಳಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇರೋದೇ ಆದರೆ ಆ ಮಗುವಿನ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಬೇರಾಗಬಾರದು, ಅದನ್ನ ನನ್ನ ಮಗು ಅಂತಾನೆ ತಿಳಿದು ಪ್ರೀತಿಸ್ತೀನಿ ಅಂದಿದ್ದೆ. ಬಿತ್ತಿರೋ ಹೊಲಾನ ಕೊಂಡುಕೊಂಡವನು, ಬೇರೆ ಯಾರೋ ಬೀಜ ಹಾಕಿದ್ದೂ ಅನ್ನೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅದರ ಬೆಳೆನ ಬೇಡಾ ಅಂತಾನಾ?" ಅವನು ಎದೆ ತುಂಬಿ ನಕ್ಕ.

ನನ್ನ ಹೃದಯ ಕರಗಿ ನನ್ನ ಬಗೆಗೆ ನನಗೇ ನಾಚಿಕೆಯಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಕೈಚಾಚಿದವನೇ ಗಂಗುವಿನಿಂದ ಆ ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಮುತ್ತಿಟ್ಟೆ. ಗಂಗು ಹೇಳಿದ, "ನೀವು ದೇವರಂಥೋರು ಬಾಬೂಜಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಗೋಮತಿಗೆ ಯಾವಾಗ್ಲೂ ಹೇಳಿತ್ತೇನಿ. ಬಂದು ಒಂದ್ನಲ ಕಾಲುಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡು ಅಂತ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಹೇಳಿದೀನಿ. ಆದ್ರೆ ಅವಿಗೆ ತುಂಬಾ ನಾಚಿಕೆ."

ನಾನು! ದೇವರಂಥೋನು! ಗಂಗುವಿನ ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯೆದುರು ನನ್ನ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ನೈತಿಕಪ್ರಜ್ಞೆ ನಾಚಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು.

೧೭೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಚಣ ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, "ನೀನು, ನೀನು ದೇವರಂಥೋನು. ಈ ಮಗೂನೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ನಡಿ, ನಾನು ಈಗಲೇ ನಿನ್ನ ಜೊತೆ ಬಂದು ಗೋಮತೀನ ನೋಡ್ತೀನಿ."

ನಾನು ಗಂಗುವಿನ ಜೊತೆ ಅವನ ಮನೆಯತ್ತ ಹೊರಟೆ.

ಅನು: ನಟರಾಜ್ ಹುಲಿಯಾರ್

ತೋಬತೇಕ್ ಸಿಂಗ್

— ಸಾದತ್ ಹಸನ್ ಮಂಟು

ದೇಶದ ವಿಭಜನೆಯಾದ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ, ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೊಳೆಯಿತು. ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಖೈದಿಗಳಂತೆ ಹುಚ್ಚಾಸ್ವತ್ತೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹುಚ್ಚರನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಭಾರತದ ಹುಚ್ಚಾಸ್ವತ್ತೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಹುಚ್ಚರನ್ನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿರುವ ಸಿಖ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಹುಚ್ಚರನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು.

ಇದು ವಿವೇಕದ ವಿಚಾರವಾಗಿತ್ತೇ ಅಥವಾ ಅವಿವೇಕವಾಗಿತ್ತೇ, ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಎರಡು ಕಡೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಲವಾರು ಸಭೆಗಳ ಬಳಿಕವೇ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂಬ ಒಂದು ಅಂಶ ಮಾತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ವಿನಿಮಯದ ನಿಖರವಾದ ದಿನಾಂಕದಂತಹ ಕೆಲವು ಅಂತಿಮ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬಹು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು. ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹುಚ್ಚರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವರನ್ನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದರು. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇರೆ ಇತ್ತು. ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಸಿಖ್ ಜನಾಂಗಗಳ ಎಲ್ಲರೂ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ವಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಂಮೇತರ ಹುಚ್ಚರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಎದುರಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹೇಗಿತ್ತೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಾದರೂ ಈ ಸುದ್ದಿ ಲಾಹೋರನ ಹುಚ್ಚಾಸ್ವತ್ತೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೊಡನೆಯೇ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿಯಾದ ವಾದ ವಿವಾದಗಳಾದವು. ತಪ್ಪದೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ 'ಜಮೀನ್ದಾರ್' ಎಂಬ ಅಗ್ನಿಭಕ್ಷಕ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಮುಸ್ಲಿಂ ಹುಚ್ಚನಿದ್ದ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು "ಪಾಕಿಸ್ತಾನವೆಂದರೇನು?" ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಆತ ಕೂಡಲೆ ಆಳವಾಗಿ ಉಸಿರೆಳೆದುಕೊಂಡ: "ಕುತ್ತಿಗೆ ಕತ್ತರಿಸುವ ರೇಜರ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಒಂದು ಸ್ಥಳ: ಅದು ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿದೆ" — ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು.

ಒಬ್ಬ ಸಿಖ್ ಹುಚ್ಚನನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಿಖ್ ಹುಚ್ಚ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ: "ಸರ್ದಾರ್‌ಜೀ ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾಕೆ ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಅಲ್ಲಿ ಅವರಾಡುತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆ ಸಹ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ!"

ಅವನು ನಕ್ಕ: "ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್‌ಗಳ ಭಾಷೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಡಿ ಭೂಮಂಡಲದ ಒಡೆಯರಂತೆ ಈ ದೆವ್ವಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತವೆ."

ಒಂದು ದಿನ ಒಬ್ಬ ಮುಸ್ಲಿಂ ಹುಚ್ಚ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ 'ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್' ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಕೂಗಿದ. ಉತ್ತಾಹದ ರಭಸದಿಂದ ಜಾರಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಅವನು ನೆಲದಮೇಲೆ ಪ್ರಜ್ಞಾಹೀನನಾಗಿ ಮಲಗಿರುವುದು ಆಮೇಲೆ ಗೋಚರವಾಯಿತು.

ಹುಚ್ಚಾಸ್ವತ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲರೂ ಹುಚ್ಚರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕೊಲೆಗಾರರು ಹುಚ್ಚರೆಂಬ ಅಧಿಕೃತ ಪರವಾನಗಿ ಪಡೆದು ಆಸ್ವತ್ತೆ ಸೇರಿದ್ದರು. ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಜವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಾಡಿ ನೇಣಿನ ಕುಣಿಕೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪಾರುಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಹುಚ್ಚರೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಬಗೆಯ ಜನಗಳಿಗೆ ದೇಶದ ವಿಭಜನೆಯಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನವೆಂದರೇನೆಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅರಿವು ಅವರಿಗೂ ಇದ್ದಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪಾಕಿಸ್ತಾನವೆಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದಂತೂ ಹುಚ್ಚಾಸ್ವತ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅರೆ ಹುಚ್ಚರು ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಹುಚ್ಚರಿಬ್ಬರೂ ಈ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾನರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವುದಾದರೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನವೆಂಬುದು ಭೂಮಿಯ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ? ಅವರು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿರುವುದಾದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೂ ಅದನ್ನು ಭಾರತವೆಂದು ಏಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು?

ಲಾಹೋರಿನ ಹುಚ್ಚಾಸ್ವತ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬನಂತೂ ಭಾರತ-ಪಾಕಿಸ್ತಾನ-ಪಾಕಿಸ್ತಾನ-ಭಾರತವೆಂಬ ಈ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದನೆಂದರೆ, ಕಸಗುಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೆಳಗೆಸೆದು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮರವೊಂದನ್ನು ಏರಿ ಕೊಂಬೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣಿಸುವಂತೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾತ್ಮಿಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ. ಕಾವಲುಗಾರರು ಅವನನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಯಲು ಕೇಳಿದರು. ಅವನು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕೊಂಬೆ ಮೇಲೇರಿದ. ಶಿಕ್ಷೆಯ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದಾಗ, "ನಾನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮರದ ಮೇಲೆ ಜೀವಿಸುವುದೇ ನನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆ" ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ.

ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬರುವಂತೆ ಕೊನೆಗೆ ಅವನ ಮನವೊಲಿಸಿದಾಗ, ಇಳಿದು ಬಂದವನೇ ಸಿಖ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಕೆನ್ನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಅವನಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು.

ಒಬ್ಬ ಮುಸ್ಲಿಂ ರೇಡಿಯೋ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದ. ಅವನು ಎಂದೂ ಯಾರ ಜೊತೆಯೂ ಸೇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂ.ಎಸ್.ಸಿ. ಪದವೀಧರನಾಗಿದ್ದ ಅವನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬಹಳ ದೂರ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ವಾಕ್ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಅವನು ಎಷ್ಟು ಉದ್ದಿಗ್ನನಾಗಿದ್ದನೆಂದರೆ ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ತನ್ನೆಲ್ಲ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಳಚಿಹಾಕಿದ. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲಸಗಾರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಪೂರ್ತಿ ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿ ತೋಟದೊಳಗೆ ಓಡತೊಡಗಿದ.

ಚನಿಯತ್ ಪ್ರದೇಶದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಹುಚ್ಚನೊಬ್ಬನಿದ್ದ. ಆತ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್‌ನ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನಾಗಿದ್ದವನು. ದಿನಕ್ಕೆ ಹದಿನೈದು ಅಥವಾ ಹದಿನಾರು ಬಾರಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವನು. ಅವನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ತನ್ನ ಹೆಸರು ಮಹಮ್ಮದಾಲಿ ಎಂದ. ತಾನೇ ಕ್ಲಾಯ್ಡ್ ಆಜಮ್ ಮಹಮ್ಮದಾಲಿ ಜಿನ್ನಾ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾದ ಸಿಖ್ ಹುಚ್ಚನೊಬ್ಬ ತಾನು ಮಾಸ್ಟರ್ ತಾರಾಸಿಂಗ್ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅಡ್ಡಡತೊಡಗಿದ. ಇದರಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗಂಭೀರವಾಯಿತು. ಮತೀಯ ಗಲಭೆಗಳಾಗಬಹುದೆಂದು ಹೆದರಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಹುಚ್ಚರೆಂದು ಘೋಷಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಹಾಕಿದರು.

ಲಾಹೋರಿನ ಒಬ್ಬ ಹಿಂದೂ ತರುಣ ವಕೀಲನಿದ್ದ. ಭಗ್ನ ಪ್ರಣಯದ ಬಳಿಕ ಅವನು ಹುಚ್ಚನಾಗಿದ್ದ. ಅಮೃತಸರವೂ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರಿತೆಂಬ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದಾಗ ಅವನು ಖಿನ್ನವಾದ. ಅವನ ಪ್ರೇಮಿಯು ಅಮೃತಸರದಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆಂಬುದನ್ನು ಅವನು ತನ್ನ ಹುಚ್ಚಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮರೆತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ಭಾರತ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಚಿಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೀನಾಮಾನ ಬೈಯುತ್ತಾ ಹೊರಟ. ಭಾರತವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತುಂಡು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಪ್ರೇಮಿಯನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೂ ತನ್ನನ್ನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೂ ಸೇರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಅವನು ಉಗ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದ.

ಹುಚ್ಚರ ವಿನಿಮಯದ ಸುದ್ದಿಯು ಆಸ್ತತೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅವನನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದರು. ತನ್ನ ಪ್ರೇಮಿಯಿರುವ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅವನನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ತನಗೆ ಲಾಹೋರನ್ನು ಬಿಡಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಅಮೃತಸರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಕೀಲಿವೃತ್ತಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಭರವಸೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅವನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು.

ಯೂರೋಪಿಯನ್ ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಹುಚ್ಚರಿದ್ದರು. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡ ಅವರು ಇಡೀ ಹಗಲು ಪಿಸುಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಬಗೆಗೆ ಅವರು ಕಳವಳಗೊಂಡರು. ಯೂರೋಪಿಯನ್ ವಾರ್ಡ್ ಇರುತ್ತದೆಯೋ? ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಲಾಗುವುದೇ? ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಊಟ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುವುದೇ? ಅಥವಾ ಹಾಳು ಚಪಾತಿ ತಿಂದು ಜೀವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ? ಇವೆಲ್ಲ ಅವರನ್ನು ಕಾಡತೊಡಗಿದವು.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಿಖ್ ಹುಚ್ಚನಿದ್ದ. ಕಳೆದ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅವನು. ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನಿಗೂಢ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದ. 'ಒಪರ್ ಗರ್ ಗರ್ ಅನೇಕ್ ಧ್ಯಾನದಿಮಂಗ್ ದಿ ದಲ್ ಆಫ್ ದಿ ಲ್ಯಾಟಿನ್'. ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿಯೂ ಅವನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾವಲುಗಾರರು ಹೇಳಿದರು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಗೋಡೆಯೊಂದನ್ನು ಆತ ಒರಗಿಕೊಂಡಿರುವುದುಂಟು. ಉಳಿದಂತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಂತಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅವನ ಕಾಲುಗಳು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಊದಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅವನು ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಂತೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ಹುಚ್ಚರ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಅವನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಿದ: 'ಒಪರ್ ಗರ್ ಗರ್ ಅನೇಕ್ ಧ್ಯಾನದಿಮಂಗ್ ದಿ ದಲ್ ಆಫ್ ದಿ ಲ್ಯಾಟಿನ್.'

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ತೋಬತೇಕ್ ಸಿಂಗ್ ಎಂಬ ಊರಿನ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದು ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅವನ ಚಿಕ್ಕ ಪಟ್ಟಣ. ತೋಬತೇಕ್ ಸಿಂಗ್ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅವನು ವಿಚಾರಿಸತೊಡಗಿದ. ಆದರೆ ಈ ಊರು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿದೆಯೇ ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಿಯಲ್ ಕೋಟ್ ಈಗ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಾಗ ಇನ್ನೂ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದರು. ಈಗ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಯಾವ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಭಾರತದೊಳಕ್ಕೆ ಜಾರಿಬಿಡಬಹುದಾದ ಲಾಹೋರಿನ ಗತಿ ಏನಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಊಹಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಒಟ್ಟು ಭಾರತ ಉಪಖಂಡವೇ ಪಾಕಿಸ್ತಾನವಾಗಿ ಬಿಡಬಹುದಾದ

ಸಂಭಾವ್ಯತೆಯನ್ನೂ ನಿರಾಕರಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದ ಭೂಪಟದಿಂದ ಒಂದು ದಿನ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳೆರಡೂ ಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನೂ ತಳ್ಳಿ ಹಾಕುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮುದುಕನ ತಲೆಗೂದಲೆಲ್ಲಾ ಉದುರಿ, ಉಳಿದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂದಲೂ ಗಡ್ಡದ ಭಾಗವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಭಯಂಕರ ರೂಪು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಅವನೊಬ್ಬ ನಿರುಪದ್ರವಿ. ಎಂದೂ ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಜಗಳವಾಡಿದವನಲ್ಲ. ಹುಚ್ಚಾಸ್ವತ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮುದಿ ಕಾವಲುಗಾರರು ಹೇಳುವಂತೆ, ಅವನು ತೋಬತೇಕ್‌ಸಿಂಗ್ ಹಳ್ಳಿಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಜಮೀನ್ದಾರ. ಇದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಹುಚ್ಚನಾದವನು. ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವನ ಕುಟುಂಬದವರು ಅವನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂಧಿಸಿ. ಕರೆತಂದು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರು.

ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಅವನನ್ನು ನೋಡಲು ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಮತೀಯ ಗಲಭೆಗಳು ಆರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಬರುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅವನ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನು ತೋಬತೇಕ್‌ಸಿಂಗ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಅವನು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ದಿನ, ವಾರ, ತಿಂಗಳು ಅಥವಾ ಅವನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷವಾಯಿತು? ಎಂಬ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳೂ ಅವನ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಿಕರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ದಿನವನ್ನು ಅಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವವಾಗಿಯೇ ಅವನು ತಿಳಿದಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಕಾವಲುಗಾರರನ್ನು ಕೇಳಿ ಖಾತ್ರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ದಿನ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಶುಭವಾದ ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಭೇಟಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಆಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ 'ಒಪರ್ ದಿ ಗರ್ ಗರ್ ಅನೇಕೆ ಧ್ಯಾನ ದಿ ಮಂಗ್ ದಿ ದಲ್ ಆಫ್ ದಿ ಲ್ಯಾಟಿನ್' ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಹುಚ್ಚಾಸ್ವತ್ತೆಗೆ ಅವನನ್ನು ಕರೆತರುವ ಮುನ್ನ ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದ. ಆಕೆ ಈಗ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷದ ಸುಂದರ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆಕೆಯೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವನೆದುರು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣೀರು ಉರುಳಿಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಚಿತ್ರ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವಳದು ಒಂದು ಮುಖ ಮಾತ್ರವಾಗಿ ಅವನ ಪಾಲಿಗೆ ಉಳಿದಿತ್ತು.

ಭಾರತ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯ ವ್ಯವಹಾರ ಆರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ತೋಬತೇಕ್‌ಸಿಂಗ್ ಎಲ್ಲಿದೆಯೆಂಬ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅವನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಯಾರೂ ಅವನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವಂತೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ

೧೮೦/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಯಾರಿಗೂ ಅದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಿಕರ ಭೇಟಿಗಳೂ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನಿಂತು ಹೋದವು. ಅವನ ಆತಂಕ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಉದ್ವಿಗ್ನನಾಗತೊಡಗಿದ. ಅವನ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಭೇಟಿಯ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಗುಪ್ತಶಕ್ತಿಯೂ ಮಂದವಾಗತೊಡಗಿತು.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ನೆಮ್ಮದಿ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ಅವನ ಕುಟುಂಬದವರ ಭೇಟಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರು ತರುತ್ತಿದ್ದ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ, ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳು ನಿಂತು ಹೋದವು. ಅವರು ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಂತ್ವನದ ಮಾತುಗಳೂ ಈಗ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತೋಬತೇಕ್‌ಸಿಂಗ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆಯೋ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿದೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಅವನ ಅನಿಸಿಕೆ. ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯಿರುವ ತೋಬತೇಕ್‌ಸಿಂಗ್ ಪಟ್ಟಣದಿಂದಲೇ ಅವರು ಬರುತ್ತಿರುವರೆಂಬ ವಿಚಾರವೂ ಅವನ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿತ್ತು.

ಈ ನಡುವೆ, ಹುಚ್ಚಾಸ್ವತ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಚ್ಚನೊಬ್ಬ ತಾನೇ ದೇವರೆಂದು ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡ. ಒಂದು ದಿನ ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್ ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದ, "ತೋಬತೇಕ್‌ಸಿಂಗ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯೋ?" ದೇವರೆಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಹುಚ್ಚ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕ. "ಅದು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವಿನ್ನೂ ಆದೇಶವನ್ನೇ ನೀಡಿಲ್ಲ."

ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್ ಆ ಹುಚ್ಚ ದೇವರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೇಡಿದ: ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಹುಚ್ಚದೇವರು ಇನ್ನೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಇವನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಮನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಿರಾಸೆಗೊಂಡ ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್ ಸಿಟ್ಟಾದ. ಕೋಪದಿಂದ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದ. "ಒಪರ್ ಗರ್‌ಗರ್ ದಿ ಅನೇಕ್‌ದಿ ಮಂಗ್ ದಿ ದಲ್ ಆಫ್ ದಿ ಗುರೂಜಿ ದ ಖಲ್ವ ಆಂಡ್ ಗುರೂಜಿ ಕಿ ಫತಹ.... ಚೋ ಬೋಲೆ ಸೊನಿಹಾಲ್ ಸತ್ ಶ್ರೀ ಅಕಾಲ್?"

ಅವನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ವಿಚಾರ ಹೀಗಿತ್ತು: "ನೀನು ಮುಸ್ಲಿಂ ದೇವರಾದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀನು ಸಿಖ್ ದೇವರೇ ಆಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ."

ವಿನಿಮಯದ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳ ಮುಂಚೆ ತೋಬತೇಕ್‌ಸಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬ ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್‌ನನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದ. ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಭೇಟಿಯಿದು. ಬಿಷನ್ ಸಿಂಗ್

ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಕಾವಲುಗಾರನೊಬ್ಬ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದ: "ಇವನು ನಿನ್ನ ಹಳೆಯ ಗೆಳೆಯ ಫಜಲ್‌ದಿನ್, ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ." ಎಂದ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ.

ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್ ಫಜಲ್‌ದಿನ್‌ನತ್ತ ನೋಡಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಗೋಣಗತೊಡಗಿದ. ಫಜಲ್‌ದಿನ್ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈಹಾಕಿ ಹೇಳಿದ: "ನಿನಗೆ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಲು ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಪುರಸೊತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಕುಟುಂಬದವರೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಭಾರತವನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕೈಲಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೆರವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಮಗಳು ರೂಪಕೌರ್.... ಆಗ ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್‌ಗೆ ನೆನಪಾದಂತಾಯಿತು. "ಮಗಳು, ರೂಪಕೌರ್" ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ. ಫಜಲ್ ದಿನ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂಜರಿದ. "ಅವಳೂ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವರ ಜೊತೆ ಅವಳೂ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋದಳು" ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ. ಫಜಲ್‌ದಿನ್ ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿದ: "ನೀನು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿನ್ನ ಕುಟುಂಬದವರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಲಿ? ಭಾಯಿ ಬಲಬೀರ್‌ಸಿಂಗ್, ಭಾಯಿ ವಾಧ್ವಾಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಬಹನ್ ಅಮೃತಕೌರರಿಗೆ ನನ್ನ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಡು. ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ಫಜಲ್‌ದಿನ್ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳು. ಭಾಯಿ ಬಲಬೀರ್ ಸಿಂಗ್ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ ಎರಡು ಕಂದೆಮ್ಮೆಗಳೂ ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ. ಎರಡೂ ಎಮ್ಮೆಗಳು ಕರು ಹಾಕಿದವು. ದುರಾದೃಷ್ಟದಿಂದ ಒಂದು ಕರು ಆರು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಸತ್ತುಹೋಯಿತು. ನಾನು ಆಗಾಗ ಅವರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಹೇಳು. ನನ್ನ ಕಡೆಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಿದ್ದರೆ ಅವರು ಪತ್ರ ಬರೆಯಲು ಹೇಳು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ."

ಮುಂದುವರಿದು ಅವನು ಹೇಳಿದ, "ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮನೆಯಿಂದ ನಿನಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಅಕ್ಕಿ ಹಪ್ಪಳಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ."

ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್ ಅವುಗಳಿದ್ದ ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾವಲುಗಾರನ ಕೈಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ "ತೋಬತೇಕ್‌ಸಿಂಗ್ ಎಲ್ಲಿದೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

"ಎಲ್ಲಿದೆ? ಯಾಕೆ? ಯಾವಾಗಲೂ ಎಲ್ಲಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲೇ ಇದೆ."

"ಭಾರತದಲ್ಲೋ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲೋ?"

"ಭಾರತದಲ್ಲಿ.... ಅಲ್ಲ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ" ಎಂದ ಫಜಲ್‌ದಿನ್.

ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತಾಡದೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್

೧೮೨/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಗೋಣಗತೊಡಗಿದ. "ಒಪರ್ ದಿ ಗರ್ಗರ್ ದಿ ಅನಕ್ಕೆ ದಿ ಧ್ಯಾನ ದಿ ಮಂಗ್ ದಿದಲ್ ಆಫ್ ದಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಅಂಡ್ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ದರ್ ಫರೆ ಮುಹು."

ವಿನಿಮಯದ ಕಾರ್ಯವಿಧಿಗಳು ಇವರ ನಡುವೆ ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದವು. ಭಾರತದಿಂದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಿನಿಮಯವಾಗಬೇಕಿದ್ದ ಹುಚ್ಚರ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಎರಡೂ ಸರ್ಕಾರಗಳ ನಡುವೆ ವಿನಿಮಯಗೊಂಡವು. ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ನಿಖರವಾದ ದಿನಾಂಕವನ್ನೂ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದರು.

ಚಳಿಗಾಲದ ಒಂದು ಸಂಜೆ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಸಿಖ್ ಹುಚ್ಚರನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬಸ್ಸುಗಳು ಶಸ್ತ್ರಸಜ್ಜಿತ ಪೊಲೀಸ್ ಮತ್ತಿತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಹೋರ್ ಜೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಟವು. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ಸೀಮಾ ರೇಖೆಯಿರುವ ವಾಘಾದತ್ತ ಬಸ್ಸುಗಳು ತೆರಳಿದವು. ವಿನಿಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಾಗಿದ್ದ ಎರಡೂ ದೇಶದ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕತೊಡಗಿದರು. ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಈ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಿಗಳು ನಡೆದವು.

ಬಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಜನಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ಕೆಲಸ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವರು ಕೆಳಗಿಳಿಯಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಕೆಳಗಿಳಿಯಲು ಒಪ್ಪಿದವರು ಕೂಡಲೆ ಅಡ್ಡಾಡ್ಡಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಓಡತೊಡಗಿದರು. ಕೆಲವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೂ ಅವರಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ತೊಡಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ತೊಡಿಸಿದಂತೆ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಹರಿದು ಹಾಕತೊಡಗಿದರು. ಕೆಲವರು ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಉಳಿದವರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪರಸ್ಪರ ಹೊಡೆದಾಟ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಸ್ವಲ್ಪದರದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಗೊಂದಲಮಯವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ, ಹುಚ್ಚು ಹೆಂಗಸರ ವಿನಿಮಯವೂ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಗಲಾಟೆಯಂತೂ ಹೇಳತೀರದು. ತೀವ್ರವಾದ ಚಳಿ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಕವಿಯ ತೊಡಗಿತು.

ಬಹುಪಾಲು ಹುಚ್ಚರು ಈ ವಿನಿಮಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ತೀವ್ರ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಬಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ತುಂಬಿ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಏಕೆ ರವಾನಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವೇ ಆಗದ ಒಗಟಾಗಿತ್ತು. 'ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್' ಮತ್ತು 'ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಮುರ್ದಾಬಾದ್' ಎಂಬಂತಹ

ಘೋಷಣೆ, ಪ್ರತಿ ಘೋಷಣೆಗಳು ಕೇಳಿ ಬಂದವು. ಇದರಿಂದ ಕೆರಳಿ ಕೋಪಗೊಂಡ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತ್ತು ಸಿಖ್ ಹುಚ್ಚರ ನಡುವೆ ಕಲಹವೇರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು.

ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್‌ನನ್ನು ಕರೆತಂದು ಅವನ ಹೆಸರೇನೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ರಿಜಿಸ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದು ದಾಖಲಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಮೇಜಿನ ಹಿಂದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಅವನು ಕೇಳಿದ:

"ತೋಬತೇಕ್ ಸಿಂಗ್ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ?"

"ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ" ಎಂದು ನಗುತ್ತಾ ಅಧಿಕಾರಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

ಕೂಡಲೇ ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿ ಕಾವಲುಗಾರರು ಅವನನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ಭಾರತದ ಗಡಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ತಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ಅವನು ಕದಲಿಲ್ಲ. "ಇಲ್ಲಿಯೇ ತೋಬತೇಕ್ ಸಿಂಗ್ ಇದೆ" ಎಂದು ಅವರು ಜೋರಾಗಿ ಚೀರಿದ. 'ಒಪರ್ ದಿ ಗರ್‌ಗರ್ ದಿ ಅನೇಕ್ ದಿ ಧ್ಯಾನ್ ದಿ ಮಂಗ್ ದಿ ದಲ್ ಆಫ್ ತೋಬತೇಕ್ ಸಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್' - ಎಂದು ಕೂಗತೊಡಗಿದ.

ತೋಬತೇಕ್ ಸಿಂಗ್ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅಥವಾ ಸೇರಿಸದಿದ್ದರೆ ಕೂಡಲೆ ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಮನಗಾಣಿಸಲು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್‌ನ ಮೇಲೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾವಲುಗಾರರು ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನಾದರು.

ಅಲ್ಲಿ-ಯಾರಿಗೂ ಸೇರದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ - ತನ್ನ ಊದಿದ ಕಾಲುಗಳನ್ನೂರಿ ಕೊಂಡು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಅವನು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ. ವಿಗ್ರಹದಂತೆ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಅವನನ್ನು ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಕದಲಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವನು ಒಬ್ಬ ನಿರುಪದ್ರವಿ ಮುದುಕನಾದುದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ತಳ್ಳಲು ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಿಂತ ಕಡೆಯೇ ನಿಂತಿರಲು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ವಿನಿಮಯ ಕಾರ್ಯ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ರಾತ್ರಿ ಕೊನೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು.

ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಜೋರಾಗಿ ಚೀರಿದ. ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವನತ್ತ ಧಾವಿಸಿದರು. ಬಿಷನ್‌ಸಿಂಗ್ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮುಖ ಅಡಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟ.

೧೮೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಮುಳ್ಳು ತಂತಿಯ ಬೇಲಿಯ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಭಾರತವಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುಳ್ಳು ತಂತಿಯ ಬೇಲಿಯ ಹಿಂದೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನವಿದೆ. ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭೂಮಿ-ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ತುಂಡು ಭೂಮಿಯಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ತೋಬತೇಕ್‌ಸಿಂಗ್ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ.

ಅನು: ಕೆ. ಮರುಳಸಿದ್ಧಪ್ಪ

ಲಾಜವಂತಿ

- ರಾಜೇಂದ್ರಸಿಂಗ್ ಬೇಡಿ

ಹಢ್ಲಾಲಾಯಿಯಾಂ ಕುಮ್ಲಾಂನೀ ಲಾಜವಂತೀ ದೇ ಬೂಟೆ

- ಪಂಚಾಬಿ ಹಾಡು

"ನಾಚಿಕೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಸುಕೋಮಲ ಎಲೆಗಳಿವು
ಮುಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಗೆಳೆಯಾ,
ನಡುನಡುಗಿ ಮುದುಡಿಕೊಂಡಾವು."

ಇಬ್ಬಾಗವಾಯಿತು.

ಗಾಯಗೊಂಡ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮೈತುಂಬ ಒಸರುತ್ತಿರುವ ರಕ್ತವನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಂಡರು. ಬಳಿಕ ಇವರ ಗಮನ ಸರಿದದ್ದು, ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಗಾಯಗೊಂಡಿರದೆ, ಆದರೆ, ಹೃದಯ ಒಡೆದು ರಕ್ತ ಸೋರುತ್ತಿರುವವರತ್ತ....

ಗಲ್ಲಿ ಗಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ವತಾರಗಳ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಪುನರ್ ವಸತಿ ಸಮಿತಿ'ಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡವು. ಮೊದಮೊದಲೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರ, ಹೊಲ ಮನೆಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಕೆಲಸಗಳು ಅತಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡೆದವು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದತ್ತ ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ....., ಅದು ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 'ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನೀಡುವ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಬಗೆಗಿನ ಮೊದಲ ಮಾತನ್ನೇ 'ನಾರಾಯಣ ಬಾಬಾ ಮಂದಿರ'ದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳು ಖಂಡಿಸಿದ್ದರು.

ಆದರೆ,

ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಅನತಿ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ 'ಮುಲ್ಲಾ ಶುಕರ್ ಮೊಹಲ್ಲಾ'ದಲ್ಲಿ 'ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನೀಡುವ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಮಿತಿಯೊಂದು ರೂಪುಗೊಂಡೇ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಸುಂದರಲಾಲ ಬಾಬು ಎಂಬಾತ ಕೇವಲ ಹನ್ನೊಂದು ಮತಗಳ ಅಂತರದಿಂದ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಚುನಾಯಿತನಾಗಿದ್ದ. ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡ ವಕೀಲ ಸಾಹೇಬರು, ದೊಡ್ಡ ಪೋಲೀಸು ತಾಣೆಯ ಮಂದಿ ಗುಮಾಸ್ತ ಹಾಗೂ ಮೊಹಲ್ಲಾದ ಇನ್ನಿತರ ಗಣ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ, ಈ

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಶಕ್ತಿ ಸುಂದರಲಾಲನನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅಪಹೃತ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸುಂದರಲಾಲನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಒಬ್ಬಳು. ಅವಳ ಹೆಸರು ಲಾಜು...., ಲಾಜವಂತಿ.

"ನಾಚಿಕೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಸುಕೋಮಲ ಎಲೆಗಳಿವು
ಮುಟ್ಟಿ ಹೋದರೆ ಗೆಳೆಯಾ
ನಡುನಡುಗಿ ಮುದುಡಿಕೊಂಡಾವು."

ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರಾದ ರಸಾಲೂ, ನೇಕೀರಾಮ್ ಮೊದಲಾದವರ ಜತೆ ನಸುಕಿನ ಅರೆನಿದ್ರೆಯ 'ಪ್ರಭಾತಫೇರಿ'ಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾ ಹೊರಟಾಗ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಬಾಬುವಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಗಂಟಲುಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ತುಟಿ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡು ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಕಾಲೆಳೆಯುತ್ತಾ ಲಾಜವಂತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಕ್ರೂರ ಕೈಗಳು ಅವಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಆ ಕೈಗಳು ಲಾಜವಂತಿಯನ್ನು ಅವನಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅವಳು ಈಗ ಎಲ್ಲಿರಬಹುದು....? ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು....? ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದೇ....? ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತಾಳೋ ಇಲ್ಲವೋ....? ಉತ್ತರ ಕಾಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಭಾರದಿಂದ ಸುಂದರಲಾಲ್, ತಣ್ಣನೆಯ ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವಾಗ ಓಲಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅದೆಷ್ಟು ಹದಗೆಟ್ಟು ಹೋಯಿತೆಂದರೆ ಅವನು ಲಾಜವಂತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಅವನ ದುಃಖ ಇಡಿಯ ಜಗತ್ತಿನ ದುಃಖವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ನೋವಿನಿಂದ ಪಾರಾಗಲೆಂದೇ ಅವನು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿದ್ದ. ಆದರೂ 'ಪ್ರಭಾತ್ ಫೇರಿ'ಯಲ್ಲಿ ಇತರರ ಜತೆ ಹಾಡಿಗೆ ದನಿಕೂಡಿಸುವಾಗ ಲಾಜವಂತಿ ಅವನ ಎದೆಯೊಳಗೆ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಳು...

ಮನುಷ್ಯನ ಹೃದಯ ಅದೆಷ್ಟು ಕೋಮಲ ! ತೀರಾ ಸಣ್ಣ ಸಂಗತಿಗೂ ತತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದು ನಾಚಿಕೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಎಲೆಯಂತೆ; ಮುಟ್ಟಲು ಹೋದರೆ ಧಟ್ಟನೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ,

ಇದೇ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಅವಳನ್ನು ಕ್ರೂರವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶವನ್ನಾದರೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟವನಲ್ಲ. ನಿಂತರೆ ತಪ್ಪು, ಕುಳಿತರೆ ತಪ್ಪು, ಊಟದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು....., ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕಾರಣಗಳಿಗೂ ಕೋಪಗೊಂಡು ಅವಳಿಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೂ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಲಾಜು, ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆಯ ಗಿಡದ ಸಪೂರವಾದ ರೆಂಬೆಯಂತೆ ನಾಜೂಕಾಗಿರುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಣ್ಣು. ಹೆಚ್ಚು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಮೈ ಬಣ್ಣ ಕೊಂಚ

ಮಾಸಿತ್ತು. ಯಾವಾಗಲೂ ಚಿಮ್ಮುವ ಉತ್ಸಾಹದ ಚಟುವಟಿಕೆ ಅವಳದು, ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಪಾದರಸದಂತೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊಯ್ದೊಡುವ ಇಬ್ಬನಿಯ ಹನಿಯಂತೆ ಅವಳ ಚಡಪಡಿಕೆ. ಅವಳ ತೆಳ್ಳಗಿನ ದೇಹವು ಅವಳ ಬಲಹೀನತೆಯ ಸಂಕೇತವೇನೂ ಅಲ್ಲ; ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಆರೋಗ್ಯದ ಲಕ್ಷಣ.

ಅವಳ ನಾಜೂಕಾದ ದೇಹವನ್ನು ಕಂಡು, ಮೊದಮೊದಲೆಲ್ಲ ಸುಂದರ ಲಾಲನೇ ತುಸು ಹಿಂದೇಟು ಹೊಡೆದದ್ದುಂಟು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು, ಹೊಡೆತ ಬಡಿತಗಳನ್ನೂ ಅವಳು ಚಕಾರವೆತ್ತದೆ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರೂರಿಯಾಗಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದ. ಸಹನೆಯ ತುತ್ತ ತುದಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದ ನಂತರವಾದರೂ ಅವಳು ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದವನಲ್ಲ.

ಲಾಜವಂತಿಯ ವರ್ತನೆಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದಂತಿತ್ತು. ಅದೆಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಜಗಳದ ಬಳಿಕವೂ ಸುಂದರಲಾಲನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನಗುವಿಗೆ ಅವಳು ಸೋತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು; ಧಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೊರಳಿಗೆ ಜೋತು ಬಿದ್ದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು, "ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೊಡೆದರೆ ನೋಡು....., ನಾನು ಮಾತೇ ಆಡಲಾರೆ.... ಹಾಂ....." ಅವಳು ಅದಾಗಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಳ್ಳಿಯ ಎಲ್ಲ ಹೆಂಗಸರಂತೆ ಅವಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಿತ್ತು - "ಎಲ್ಲ ಗಂಡಸರ ಹಣೆಬರಹವೂ ಇಷ್ಟೆ"

ಒಂದು ವೇಳೆ, ಯಾವಳೇ ಆದರೂ ತಿರುಗಿಬಿದ್ದದ್ದು ಗೊತ್ತಾದರೆ, ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟು, "ಎಲಾ ಇವನಾ! ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹದ್ದುಬಸ್ತಿನಲ್ಲಿಡಲಾಗದ ಅವನೂ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸಾ?" ಎಂದೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಹೊಡೆತ ಬಡಿತಗಳು ಅವರ ಹಾಡು-ಬದುಕುಗಳ ಭಾಗವೇ ಆಗಿದ್ದವು. ಸ್ವತಃ ಲಾಜು ಕೂಡಾ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದುದುಂಟು:

ಪಟ್ಟಣದ ಗಂಡನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗೆನು ನಾನು
ಅವನು ಒರಟು ಬೂಟು ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ
ಆದರೆ ನನ್ನ ಸೊಂಟ ಬಹಳ ನಾಜೂಕು.

ಅಚ್ಚರಿಯೆಂದರೆ, ಲಾಜವಂತಿ ಮೊದಲ ನೋಟದಲ್ಲೇ ಸೋತುಹೋದದ್ದು ಮಾತ್ರ ಪಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬನಿಗೆ. ಮದುವೆಯ ತಂಡವೊಂದರ ಜತೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಸುಂದರಲಾಲ್, ಮದುವಣಿಗನ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಉಸುರಿದ್ದ: "ನಿನ್ನ ನಾದಿನಿ ಬಹಳ ರಸವತ್ತಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಬಹಳ ಮಜಬೂತಾಗಿರಬಹುದು." ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಲಾಜವಂತಿಗೆ ಅವನ

೧೮೮/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ದಪ್ಪಗಿನ ಒರಟು ಬೂಟುಗಳಾಗಲೀ ತನ್ನ ತೆಳುವಾದ ಸೊಂಟವಾಗಲೀ ನೆನಪೇ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಎಲ್ಲವೂ ಬರಿಯ ನೆನಪುಗಳು.

ಸುಂದರಲಾಲ್ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ,

"ಒಂದು ಬಾರಿ, ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಾರಿ ಲಾಜು ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವಳನ್ನು ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ: ಅಪಹರಣದ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಹಾಯಕ ಮಹಿಳೆಯರದ್ದು ಏನೇನೂ ಅಪರಾಧವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಮುಕರ ಆಕ್ರಮಣದ ಎದುರು ಇವರೇನು ತಾನೆ ಮಾಡಬಲ್ಲರು? ಯಾವ ಸಮಾಜವು ಇಂತಹ ನಿರಪರಾಧಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಪುನಃ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದು ಒಂದು ಕೊಳೆತ ಸಮಾಜ. ಅಂತಹ ಸಮಾಜ ನಮಗೆ ಬೇಡ, ನಾವದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು." ಅಪಹರಣಗೊಂಡ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತೆ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ, ಒಬ್ಬಳು ತಾಯಿಗೆ, ತಂಗಿ ಅಥವಾ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಿರುವ ಗೌರವವನ್ನೇ ಇಂಥವರಿಗೂ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಹುರಿದುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ: ನಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ವರ್ತನೆಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಕಳೆದುಹೋದುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಬಾರದು. ಅವರ ಹೃದಯಗಳು ಬಹಳ ಕೋಮವಾಗಿವೆ; ಅವುಗಳಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಅವು ನಾಚಿಕೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಎಲೆಗಳಂತೆ; ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಟ್ಟಿದರೂ ಮುದುಡಿ ಹೋದಾವು.

ಹೀಗೆ;

'ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನೀಡುವ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಾರ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಮಿತಿಯು 'ಪ್ರಭಾತಫೇರಿ'ಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ನಸುಕಿನ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದು ಗಂಟೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಮಯ. ಆಗ ಜನಗಳ ಗದ್ದಲವಾಗಲೀ, ವಾಹನಗಳ ಭರಾಟೆಯಾಗಲೀ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ಕಾವಲು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬೀಡಾಡಿ ನಾಯಿಗಳೂ ಆಯಾಸದಿಂದ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಬೂದಿರಾಶಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದವು. 'ಪ್ರಭಾತಫೇರಿ'ಯ ಗದ್ದಲಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವ ಮಂದಿ, ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆಯೇ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಉದ್ಗರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, "ಓಹ್! ಅದೇ ಗುಂಪು." ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಉದಾಸೀನತೆಯಿಂದ ಬಾಬು ಸುಂದರಲಾಲನ ಪ್ರಚಾರದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೊಡುವುದೂ ಉಂಟು. ಗಡಿಯನ್ನು ಅದಾಗಲೇ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ದಾಟಿ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ಹೆಂಗಸರು 'ಗೋಬಿ'ಯ ಹೂವುಗಳಂತೆ ಮೈಯರಳಿಸಿ

ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಮಗ್ಗುಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡದ ದಂಟುಗಳಂತೆ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಗಂಡಸರು ಪ್ರಭಾತ್‌ಫೇರಿಯ ಸದ್ದಿಗೆ ಅಸಹನೆಯಿಂದ ಸಿಡಿಮಿಡಿಸಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನೀಡುವ' ಘೋಷಣೆಯ ಗದ್ದಲಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುವ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಗು, ನೋವಿನ ನುಡಿಗಳನ್ನೂ ಅದ್ಯಾವುದೋ ಹಾಡು ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ನಿಡ್ಡೆ ಹೋಗುವುದೂ ಉಂಟು.

ಆದರೂ;

ಮುಂಜಾನೆಯ ಹೊತ್ತು ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಸದ್ದುಗಳು ವ್ಯರ್ಥವೇನೂ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ದಿನವಿಡೀ ಮೆದುಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಷಯದ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಾದವರು ಕೂಡಾ, 'ಪ್ರಭಾತ್‌ಫೇರಿ'ಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಗುಣಗುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ವಿಷಯವು ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರುತ್ತಿರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಮಿಸ್ ಮೃದುಲಾ ಸಾರಾಭಾಯಿ ಎಂಬಾಕೆ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ನಡುವೆ ಅಪಹೃತ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿನಿಮಯದ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಲು ಬಂದಾಗ, ಮುಲ್ಲಾ ಶುಕುರ್‌ಮೊಹಲ್ಲಾದ ಕೆಲವರು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಪುನಃ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರು.

ಕೆಲವು ವಾರಸುದಾರರು ತಮ್ಮವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ವಿನಿಮಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪೋಲೀಸು ತಾಣೆಯತ್ತ ಹೋದರು.

ಅಪಹೃತ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಬಂಧುಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಎದುರು ಬದುರು ನಿಂತಾಗ, ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮಜಗರದಿಂದ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರಾದರೂ, ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟವರಂತೆ ತಮ್ಮ ಹೊಸಬದುಕನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಉತ್ಸಾಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇತರರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸುಂದರಲಾಲ್, ರಸಾಲೂ ಹಾಗೂ ನೇಕೀರಾಮ್, ಒಮ್ಮೆ 'ಮೆಹಂದರ್ ಸಿಂಗ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್' ಎಂದು ಕೂಗಿದರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ 'ಮೋಹನ್‌ಲಾಲ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್' ಎಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೂಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು; ಗಂಟಲು ಒಣಗಿ ಹೋಗುವವರೆಗೂ....

ಆದರೂ;

ಅಪಹೃತ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಅವರ ಗಂಡಂದಿರಾಗಲೀ, ಹೆತ್ತವರಾಗಲೀ, ಸಹೋದರ-ಸಹೋದರಿಯರಾಗಲೀ ಗುರುತಿಸಲು ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕುವುದೂ ಇತ್ತು. ಅವಳು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಬರುವ ಬದಲು ಸತ್ತುಹೋದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದವರೂ ಇದ್ದರು. ಮಾನ-ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನು

ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ವಿಷವನ್ನಾದರೂ ಕುಡಿಯಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ? ಬಾವಿಗಾದರೂ ಹಾರಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ? ಹೇಡಿಗಳು; ಬದುಕಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಅಂಜುಬುರುಕರು. ನೂರಾರು, ಸಾವಿರಾರು ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಪಾವಿತ್ರವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ?....

ಆದರೆ, ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಅವರು ಅದೆಷ್ಟು ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಗಳೆಂಬುದು. ಅವರೆಷ್ಟು ಸ್ಥೈರ್ಯದಿಂದ ಬದುಕನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ್ದರೆಂಬುದು. ಮೃತ್ಯುವಿನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿದ ಸಾಹಸಿಗಳು ಅವರು. ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟಗಳೂ ಇನ್ನೇನು ಮುಗಿಯಿತು ಎಂದುಕೊಂಡು ಮರಳಿ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು, ತನ್ನ ಗಂಡನಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡದಾಗ, ತನ್ನೊಳಗೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು .. 'ನನ್ನ ಹೆಸರು ಸುಹಾಗವಂತೀ....., ಸುಹಾಗವಾಲೀ.....' ಗುಂಪಿನ ನಡುವೆ ತನ್ನ ಪುಟ್ಟ ತಮ್ಮನನ್ನು ಕಂಡ ಒಬ್ಬಳು, ಕೊನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವೆಂಬಂತೆ ಅಂಗಲಾಚುವ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. "ನೀನೂ ನನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ ಬಿಹಾರೀ.....? ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಮಡಿಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆಟವಾಡಿಸಿದ್ದನ್ನೂ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿಯಾ?" ಆಗಂತೂ ಬಿಹಾರಿಗೆ ದುಃಖ ಉಮ್ಮಳಿಸಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನಾಗ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ; ಅವರು ಎದೆ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ನಾರಾಯಣಬಾಬಾನತ್ತ ಯಾಚನೆಯ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಸಹಾಯಕ ನಾರಾಯಣಬಾಬ ಕೂಡಾ ಆಕಾಶ ನೋಡುತ್ತಿರುವವನಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ! (ಆದರೆ ಅದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯ ದೋಷವಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ಒಂದು ಮಿತಿಯಿದೆ; ಅದನ್ನು ಮೀರುವ ಶಕ್ತಿ ನಮಗಿಲ್ಲ.)

ಮಿಸ್ ಸಾರಾಭಾಯಿಯವರು ಮಿಲಿಟರಿ ವಾಹನದಲ್ಲಿ ಕರೆದು ತಂದ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಲಾಜವಂತಿ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಲಾರಿಯಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದ ಕೊನೆಯ ಹೆಣ್ಣಿನ ತನಕವೂ ಸುಂದರಲಾಲ ಆಸೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದ. ಬಳಿಕ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿನೊಂದಿಗೆ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿರಾಸೆಯನ್ನು ನುಂಗಿಕೊಂಡು, ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿದ್ದ.

ಕ್ರಮೇಣ;

ಪ್ರಭಾತ್‌ಫೇರಿಗಳು ಸಂಜೆಯೂ ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಆಗೊಂದು, ಈಗೊಂದು ಸಭೆಗಳೂ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯ ವಕೀಲ್ ಕಾಲ್‌ಕಾ ಪ್ರಸಾದ್ ಸೂಫಿಯವರು ಗತ್ತಿನಿಂದ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ರಸಾಲೂ ಪೀಕದಾನಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಡ್ಯೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಧ್ವನಿವರ್ಧಕಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರ ಸಪ್ಪಳಗಳೂ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರು ತಮ್ಮ

ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಪುರಾಣ-ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಅವರ ಒಟ್ಟು ಮಾತಿನ ಧೋರಣೆಗೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ವಿಷಯವು ತಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧವೇ ತಿರುಗುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುವ ಸುಂದರ್‌ಲಾಲ್, ಸ್ವತಃ ಎದ್ದುನಿಂತು, ಮಾತಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ, ಎರಡು ಮಾತುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನನ್ನೂ ಹೇಳುವುದು ಅವರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಗಂಟಲು ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೀರು ಧಾರೆಯಾಗಿ ಸುರಿಯಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಇಡೀ ಸಭೆಯನ್ನು ವಿಷಾದದ ಮೋಡ ಕವಿಯುತ್ತಿತ್ತು; ಮೌನ ಆವರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಂದರ್‌ಲಾಲನ ಎದೆಯಾಳದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳ ಪ್ರಭಾವವು, ವಕೀಲ ಕಾಲ್‌ಕಾ ಪ್ರಸಾದ್ ಸೂಫಿಯವರ ಉದ್ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಅಳಿಸಿಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಆದರೆ, ಸೇರಿದವರಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಖಾಲಿಯಾದ ಮನಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ನಡೆಯುತ್ತಾ, ನಡೆಯುತ್ತಾ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೇರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಅಶ್ವತ್ಥ ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಶ್ರದ್ಧಾವಂತರು ಸಿಮೆಂಟು ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಹರಿಕಥೆ ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾರಾಯಣ ಬಾಬಾರವರು, ರಾಮಾಯಣದ ಸೀತಾ ಪರಿತ್ಯಾಗದ ಭಾಗವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

"ಒಬ್ಬ ಅಗಸ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರದಬ್ಬುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ....., ನಾನು ಆ ರಾಜಾ ರಾಮಚಂದ್ರನಲ್ಲ....., ಅವನು ಆದೆಷ್ಟೋ ಸಮಯ ರಾವಣನ ಜತೆಯಿದ್ದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ....., ಮುಂದೇ....., ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು ಮಹಾಸತಿಯಾಗಿದ್ದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಹೊರದಬ್ಬಿದ; ಆಗ ಅವಳು ಗರ್ಭವತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಳು.....!; ರಾಮರಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಕ್ಷಿ ಬೇಕೇ? ರಾಮರಾಜ್ಯವೆಂದರೆ ಅದು....." ನಾರಾಯಣ ಬಾಬಾರವರು ಭರವಸೆಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು, "ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಗಸನ ಮಾತಿಗೂ ಗೌರವವಿತ್ತು."

ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆ ಹಾಗೂ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಮೆರವಣಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಬಾಬಾರವರ ಕೊನೆಯ ಮಾತನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ಸುಂದರ್‌ಲಾಲ ತಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ, "ನಮಗೆ ಅಂತಹ ರಾಮರಾಜ್ಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಬಾಬಾ...."

"ಮುಚ್ಚೋ ಬಾಯಿ"

"ಯಾವನೋ ನೀನು ನಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವವನೋ?"

"ಖಾಮೋಶ್....." ಗುಂಪಿನಿಂದ ಸ್ವರ ಕೇಳಿ ಬರತೊಡಗಿತು. ಸುಂದರಲಾಲ್ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅಬ್ಬರಿಸಿದ,

"ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ."

"ಖಾಮೋಶ್" ಮತ್ತೆ ಗದ್ದಲ ಮೊದಲಿಟ್ಟಿತು.

"ಮಾತಾಡಲು ನಾವು ಬಿಡಲಾರೆವು !"

"ಕೊಂದು ಬಿಟ್ಟೇವುಹುಷಾರ್ !" ಮೂಲೆಯಿಂದ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಕೂಗಿದ.

ನಾರಾಯಣ ಬಾಬಾರವರು ಬಹಳ ಸಿಹಿಯಾದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು, "ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಘನತೆ, ಗೌರವಗಳು ನಿನಗರ್ಥವಾಗಲಾರದು ಸುಂದರಲಾಲ್....."

ಸುಂದರಲಾಲ್ ತಟ್ಟನೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಿತ್ತ, "ಒಂದು ಮಾತನ್ನಂತೂ ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ ಬಾಬಾ.., ರಾಮರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗಸನ ಮಾತಿಗಾದರೂ ಬೆಲೆಯಿದೆ, ಆದರೆ ಸುಂದರಲಾಲನ ಮಾತಿಗೆ ಇಲ್ಲ."

ಹೊಡೆದಾಟವಾಗುವುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದುನಿಂತಿದ್ದ ಜನರು, ತಮ್ಮ ಆಸನಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಅಶ್ವತ್ಥದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಒರಸಿಹಾಕಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವಂತೆ ಬಾಬಾರವರನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿದರು.

ಅದರೆ, ರಸೂಲೂ ಮತ್ತು ನೇಕಿರಾಮನ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಮತ್ತೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದ, "ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ; ದೇವತಾ ಮನುಷ್ಯ. ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಅಗಸನ ಮಾತನ್ನು ನಿಜವೆಂದು ನಂಬಿದ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮಹಾರಾಣಿಯ ಮಾತನ್ನು ಯಾಕೆ ನಂಬಲಿಲ್ಲ?"

ತಮ್ಮ ದಾಡಿಯನ್ನು ನೇವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಾರಾಯಣ ಬಾಬಾ ಹೇಳಿದರು, "ಯಾಕೆಂದರೇ....., ಸೀತೆ ಅವನ ಪತ್ನಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಳು ! ಸುಂದರಲಾಲ್....., ನಿನಗಿದರ ಮಹತ್ವವೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ತಿಳಿದೀತು?"

ಸುಂದರಲಾಲ್ ವಿಷಾದದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ "ಹೌದು ಬಾಬಾ....., ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನನಗರ್ಥವಾಗದ ಬಹಳ ಸಂಗತಿಗಳಿವೆ. ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವತಃ ತನ್ನ ವಿರುದ್ಧ ಕೂಡಾ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಾನು ರಾಮರಾಜ್ಯವನ್ನುತ್ತೇನೆ. ತನ್ನ ವಿರುದ್ಧ ತಾನೇ ಹಾನಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೂಡ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡಿದಷ್ಟೇ ಪಾಪದ ಕೆಲಸ. ಈವತ್ತು ಕೂಡಾ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಸೀತೆಯನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ದಬ್ಬುತ್ತಿದ್ದಾನೆ..... ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅವಳು ರಾವಣನ ಬಳಿ ಇದ್ದು ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ.....!"

ಇದರಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯ ತಪ್ಪೇನಿದೆ? ಅವಳು ನಮ್ಮ ಬಹಳಷ್ಟು ತಾಯಿ-ತಂಗಿಯರ ಹಾಗೆ ಬೇರೆಯವರ ಹಠ ಮತ್ತು ಕುತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದವಳಲ್ಲವೆ? ಇದರಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯ ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯದ ಮಾತು ಇದೆಯಾ, ಅಥವಾ ರಾಕ್ಷಸ ರಾವಣನ ಕ್ರೂರ ಕೃತ್ಯದ ಮಾತು ಇದೆಯಾ?; ಹತ್ತು ತಲೆಗಳಿದ್ದು ಕೂಡಾ ದೊಡ್ಡ ತಲೆ ಕತ್ತೆಯಾಗಿದ್ದ ರಾವಣನದ್ದು? !"

"ಈವತ್ತು ನಮ್ಮ ನಿರಪರಾಧಿ ಸೀತೆಯರು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ....., ಸೀತಾ....., ಲಾಜವಂತಿ....." ಸುಂದರಲಾಲ ಆಳ ತೊಡಗಿದ.

ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಆ ದಿನವಷ್ಟೇ ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಅಂಟಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ್ದ ಹೊಸ ಬಾವುಟಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ರಸಾಲೂ ಮತ್ತು ನೇಕಿರಾಮ "ಸುಂದರ್‌ಲಾಲ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್" ಎಂದು ಕೂಗಿದರು. ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಒಬ್ಬತ್ತ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಘೋಷಣೆ ಹಾಕಿದ, "ಮಹಾಸತಿ ಸೀತಾ ಜಿಂದಾಬಾದ್...". ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಸಿತ್ತು "ಶ್ರೀರಾಮಚಂದರ್ ಜಿಂದಾಬಾದ್." ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಗದ್ದಲವಾಯಿತು. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಕಂಗಾಲಾದವರಂತೆ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದರು; "ಸುಮ್ಮನಿರೀ.... ದಯವಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನಿರಿ" ಆದರೆ ನಾರಾಯಣಬಾಬಾನ ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆಯ ಹರಿಕಥೆಯ ಫಲ ನಾಶವಾಗಿಹೋಗಿತ್ತು; ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು !

ತಮ್ಮ ಮಂದಿ ಊರುಗೋಲುಗಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಡಿದು, ವಿಜಯೋತ್ಸವದ ಧ್ವನಿಯೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಾ ವಕೀಲ್ ಕಾಲ್‌ಕಾಪ್ರಸಾದ್ ಮತ್ತು ಮುದಿಗುಮಾಸ್ತ ಹುಕುಂ ಸಿಂಗ್ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ಎದೆಯುಬ್ಬಿಸಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಸುಂದರಲಾಲ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಾ ಕಾಲೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು;

"ಹಠ್‌ಲಾಯಿಯಾಂ ಕುಮ್ಲಾನೀ ಲಾಜವಂತಿ ದೇಬೂಟೇ....."

* * * *

ಪೂರ್ತಿ ಬೆಳಕೇನೂ ಆಗಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಲ್ಲಾ ಶುಕುರ್ ಮೊಹಲ್ಲಾದ ಮನೆ ನಂಬರ್ ೪೧೪ರ ವಿಧವೆ, ನೋವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಚಾಪೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೊತ್ತು ಅದು.

ಸುಂದರಲಾಲ ಹಾಗೂ ಕಾಲ್‌ಕಾಪ್ರಸಾದರ ವಶೀಲಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ ರೇಶನ್ ಅಂಗಡಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ, ಸುಂದರಲಾಲನ ಗೆಳೆಯ ಲಾಲ್‌ಚಂದ್ ಧಾವಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದ. ಸುಂದರಲಾಲನ ಮನೆಯಂಗಳ ತಲುಪುತ್ತಲೇ, ತಾನು ಹೊದೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ದಪ್ಪ ಚಾದರದ ಒಳಗಿನಿಂದ ಕೈ ತೂರುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ್ದ, "ಅಭಿನಂದನೆಗಳು

ಸುಂದರಲಾಲ್ !!"

ಹುಕ್ಕಾದೋಳಿಗೆ ಸಿಹಿಬೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದ, "ಯಾಕೆ ! ಏನಾಯಿತು ಲಾಲ್‌ಚಂದ್?"

"ನಾನು ಲಾಜೂ ಭಾಬಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ.....!"

ಸುಂದರಲಾಲನ ಕೈಯಿಂದ ಹುಕ್ಕಾ ಜಾರಿಬಿತ್ತು; ಸಿಹಿ ತಂಬಾಕು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಹರಡಿತು.

"ಎಲ್ಲಿ?!" ಲಾಲ್‌ಚಂದನ ಭುಜಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸುಂದರಲಾಲ್ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದ. ಲಾಲ್‌ಚಂದ್ ಉತ್ತರಿಸಲು ತಡವರಿಸಿದಾಗ, ಅವನ ಎರಡೂ ಭುಜಗಳನ್ನು ಅಮುಕುತ್ತಾ ಕುಲುಕಾಡಿದ.

"ವಾಗಾದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ" ಲಾಲ್‌ಚಂದ್ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

ತನ್ನ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಸುಂದರಲಾಲ್ ನಿರುತ್ತಾಹದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ, "ಅದು ಬೇರೆ ಯಾರೋ ಇದ್ದಿರಬೇಕು."

"ಅಲ್ಲ ಭಯ್ಯಾ, ಅವಳು ಲಾಜೂ....., ಲಾಜವಂತಿಯೇ....."

"ಅವಳ ಗುರುತು ನಿನಗೆ ಇದೆಯಾ?" ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಿಹಿ ತಂಬಾಕನ್ನು ಆರಿಸಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ತಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದ. ಲಾಲ್‌ಚಂದ್ ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡಿದ. ರಸಾಲುವಿನ ಹುಕ್ಕಾವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದ, "ಸರಿ ಅವಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸಿದೆ?"

"ಒಂದು ಹಚ್ಚೆ ಗಲ್ಲದ ಮೇಲೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ....."

"ಹಾಂ.....ಹಾಂ ! ಮತ್ತೊಂದು ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ !" ಸುಂದರಲಾಲನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಲಾಜವಂತಿಯ ದೇಹದ ಮೇಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಹಚ್ಚೆಗಳೂ ಕಣ್ಣೆದುರು ಕುಣಿದವು. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವಳು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ನಾಚಿಕೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಗಿಡದ ಹಸುರು ಬೀಜಗಳಂತಿದ್ದ ಅವುಗಳತ್ತ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಕು, ತಟ್ಟನೆ ಲಾಜವಂತಿ ಮುದುಡಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮೈಮರೆತು ತನ್ನೊಳಗೇ ಸೇರಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಗುಟ್ಟೆಲ್ಲವೂ ರಕ್ಷಾವದವಳಂತೆ; ತನ್ನೆಲ್ಲ ಖಜಾನೆಯೂ ಲೂಟಿಯಾದ ಬಳಿಕ ನಿರ್ಗತಿಕಳಾದವಳಂತೆ.

ಸುಂದರಲಾಲನ ಇಡಿಯದೇಹವು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅವ್ಯಕ್ತ ಭಯ ಹಾಗೂ ವಿಲಕ್ಷಣ ಪ್ರೀತಿಯ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಅವನು ಲಾಲ್‌ಚಂದನ ಭುಜ ಕುಲುಕುತ್ತಾ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ. "ಅವಳು ವಾಗಾಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದಾದರೂ ಹೇಗೆ?"

ಲಾಲ್‌ಚಂದ್ ವಿವರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ, "ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ನಡುವೆ ಅಪಹೃತ ಹೆಂಗಸರ ವಿನಿಮಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲವೆ?"

"ಹೌದು ! ಆಮೇಲೆ?" ಸುಂದರಲಾಲ ಕುಕ್ಕರುಗಾಲು ಹಾಕಿ ಕುಳಿತು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಸಾಲೂ ಎದ್ದು ಚಾಪೆಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ತಂಬಾಕಿನ ಘಾಟಿಗೆ ಕೆಮ್ಮುತ್ತಾ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ, "ಏನು? ! ಲಾಜವಂತಿ ಭಾಬಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆಯೆ !?"

ಲಾಲ್‌ಚಂದ್ ತನ್ನ ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿದ, "ವಾಗಾದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ ತಲಾ ಹದಿನಾರು ಹೆಂಗಸರ ವಿನಿಮಯ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಒಂದು ಜಗಳ ಶುರುವಾಯಿತು. ನಮ್ಮವರು ಆಕ್ಷೇಪ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ನಡುವಯಸ್ಸಿನವರೂ, ಮುದುಕಿಯರೇ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾರೆ'. ಗದ್ದಲದಿಂದಾಗಿ ಜನರು ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಲಾಜೂಭಾಬಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ "ನೋಡಿ.....ನೋಡಿ. ನೀವು ಇವಳನ್ನೂ ಮುದುಕಿ ಎನ್ನುತ್ತೀರಾ? ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹೆಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳಾದರೂ ಇವಳಿಗೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾದಾಳಾ?" ಎಂದು ಸವಾಲು ಎಸೆದರು. ಹಾಂ.....!, ಆಗ ಲಾಜೂಭಾಬಿ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಹಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

"ಜಗಳ ಜೋರಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೂ ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರು ತಮ್ಮ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಆಗ ನನಗೆ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ; ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕಿದ್ದೆ, 'ಲಾಜೂ....., ಲಾಜೂಭಾಬೀ.....' ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸೈನಿಕರು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊಡೆದು ಓಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು." ಲಾಲ್‌ಚಂದ್ ತನ್ನ ಮುಂಗೈಯ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ. ರಸಾಲೂ ಹಾಗೂ ನೇಕೀರಾಮ್ ಗರಬಡಿದವರಂತೆ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸುಂದರಲಾಲ್ ದೂರದಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಕಣ್ಣು ಕೀಲಿಸಿದ್ದ. ಅವನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದು: 'ಲಾಜೂ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಬಂದಹಾಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ...'. ಅವನು ಆಗಷ್ಟೇ ಬಿಕಾನೇರ್‌ನ ಮರುಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಾದು ಬಂದು, ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಏದಿಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿರುವವನಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ; 'ನೀರು ಬೇಕು' ಎಂದು ಬೇಡಲೂ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನಂತೆ.

ಸುಂದರಲಾಲನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು: ಇಬ್ಬಾಗದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು. ಕೇವಲ ಅದರ ರೂಪ ಬದಲಾಗಿರಬಹುದಷ್ಟೆ. ಜನರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಯೆಲ್ಲ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಭಾವನೆಯೂ ಮಾಯವಾಗಿದೆ....., ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ನೋಡಿ....., "ಸಾಂಬಾರ್‌ವಾಲಾದಲ್ಲಿ ಲೆಹನಾ ಸಿಂಗ್ ಎಂಬವ ಇದ್ದ....., ಅವನ

ಹೆಂಡತಿ ಸೇತು....." ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು; ತಕ್ಷಣ ಅವರು ಹೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು, "ಸತ್ತು ಹೋದಳು." ಅಷ್ಟೇ ಬಳಿಕ ಮರಣ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರಾಸಕ್ತಿ ನಟಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಹೇಳುವುದಾದರೆ....., ಮನುಷ್ಯರು ಬಹಳ ತಣ್ಣಗಿನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹ, ಮಾಂಸ ಹಾಗೂ ಚರ್ಮಗಳ ಮಾರಾಟ ನಡೆಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು; ವಿನಿಮಯವನ್ನು ಕೂಡಾ. ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವವರ ಎಮ್ಮೆ ಅಥವಾ ಹಸುವಿನ ಬಾಯಿ ಆಗಲಿಸಿ, ದವಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಬೆರಳು ತೂರಿ, ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವಂತೆ.

ಹೆಣ್ಣಿನ ರೂಪ, ಲಾವಣ್ಯ, ಅಂತರಂಗದ ಗುಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಅವಳ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ನಡುಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆತ್ತಲು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಜನರ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೌರ್ಯವೇ ಹರಿಯುತ್ತಲಿತ್ತು. ಮೊದಲೆಲ್ಲ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳು ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು; ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತಿದ್ದವರು ಕೈ-ಕೈ ಮಿಲಾಯಿಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೊಂದು ಕರವಸ್ತ್ರ ಹಾಸಿ, ಬೆರಳುಗಳ ಮೂಲಕವೇ ವ್ಯವಹಾರ ಕುದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ, ಗುಟ್ಟು ಮಾಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಿತ್ತೆಸೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಬಟ್ಟಬಯಲಲ್ಲೇ ವ್ಯಾಪಾರ ಕುದುರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮನುಷ್ಯರು ವ್ಯಾಪಾರದ ಎಲ್ಲ ಲೋಕರೂಢಿಗಳನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಲೇವಾದೇವಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಮುಕ್ತ ಮಾರಾಟದಂತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು.....; ಅಜೆಬೆಕ್ ಸ್ಥಾನದವನೊಬ್ಬ ಅಸಂಖ್ಯ ನಗ್ನ ತರುಣಿಯರ ಎದುರು ನಿಂತು ನುಂಗುವಂತೆ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಯಾವಳಾದರೂ ಒಬ್ಬಳ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಅವನು ಬೆರಳು ಊರಿದರೆ ಸಾಕು, ಅಲ್ಲೊಂದು ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ ಗುಳಿ ಮೂಡುತ್ತಿತ್ತು. ಗುಳಿಯ ಸುತ್ತ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ವೃತ್ತವೊಂದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಸ್ಥಾನ ಸೇರುವ ತವಕದಿಂದ ಅತ್ತಿತ್ತ ಸರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಜೆಬೆಕ್ ಮುಂದೆ ಹೋದನೆಂದರೆ, ಸೋಲೊಪ್ಪುವ ತರುಣಿ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ, ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಚಾರದ ಲಾಡಿಯನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಮುಖವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಿಕ್ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು....

* * * *

ಸುಂದರಲಾಲನು ಅಮೃತಸರಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ತಯಾರಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವನಿಗೆ ಲಾಜೂ ಮರಳಿ ಬಂದಿರುವ ಸುದ್ದಿ ತಲುಪಿತ್ತು. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಈ ಸುದ್ದಿಗೆ ಅವನು ತತ್ತರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಅವನ ಒಂದು ಕಾಲು ತಕ್ಷಣ ಬಾಗಿಲತ್ತ ಸರಿದಿತ್ತಾದರೂ, ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂದೇಟು ಹೊಡೆದಿದ್ದ. ಅವನ ಮನಸ್ಸು

ಮುನಿದುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು; ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲ ಫಲಕ-ಪತಾಕೆಗಳನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ರಾಶಿ ಹಾಕಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅತ್ತುಬಿಡಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹರಿಯಬಿಡುವುದಂತೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸುಂದರಲಾಲ್ ತನ್ನೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ತುಮುಲಗಳನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ವೀರನಂತೆ ಎದುರಿಸಿದ; ತನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಎಣಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅಪಹೃತ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ವಿತರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪೋಲೀಸು ಠಾಣೆಯತ್ತ ಹೊರಟ.

ಲಾಜೂ ಈಗ ಕಣ್ಣೆದುರು ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಸುಂದರಲಾಲನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗಿದ್ದಳು. ಅವನ ನಿಜವಾದ ಪರಿಚಯ ಲಾಜವಂತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಿತು. ಮೊದಲೇ ಅವನ ವರ್ತನೆ ಅಸಹ್ಯ; ಈಗಂತೂ ಲಾಜವಂತಿ ಬೇರೊಬ್ಬ ಗಂಡಸಿನ ಜತೆ ಇದ್ದು ಬಂದವಳು. ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಅವನು.

ಸುಂದರಲಾಲ್ ತನ್ನ 'ಲಾಜು'ವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದ. ಶುಭವಾಗಿದ್ದ ಕೆಂಪು ದುಪಟ್ಟಾ ಹೊದೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವಳು, ವಸ್ತ್ರದ ಅಂಚನ್ನು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ತನ್ನ ಎಡ ಕಂಕುಳ ಮೂಲಕ ಎಳೆದು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಳು; ಅಭ್ಯಾಸಬಲ ! ಬೇರೆ ಹೆಂಗಸರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆತುಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟ ಕಡೆಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿಬರಲು ಈ ವೇಷ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅವಳು ಸುಂದರಲಾಲನ ಬಗ್ಗೆ ಅದೆಷ್ಟು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳೆಂದರೆ, ಅವಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಾಯಿಸುವುದರತ್ತ ಗಮನವೇ ಹರಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಲಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಎಡಕ್ಕೆ ದುಪಟ್ಟಾದ ಅಂಚನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಿಂದೂ ಅಥವಾ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮೂಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅವಳು ಗಮನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಸುಂದರಲಾಲನ ಎದುರು ನಡುಗುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದಳು; ಆಸೆ ಹಾಗೂ ಭಯದ ಮುದ್ದೆಯಂತೆ.....

ಲಾಜವಂತಿಯ ಲಾವಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಮೆರುಗು ಮೂಡಿರುವುದನ್ನು ಮೊದಲ ನೋಟದಲ್ಲೇ ಗಮನಿಸಿದ್ದ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಮೂಕವಿಸ್ಮಿತನಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಅವಳು ಹೆಚ್ಚು ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಲ್ಲ....., ದಪ್ಪವಾಗಿದ್ದಳು.

ಸುಂದರಲಾಲ್ ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೆಲ್ಲ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದನೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸುಳ್ಳಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ದುಃಖದಿಂದ ಅವಳು ಬಹಳ ಸೊರಗಿಹೋಗಿರಬಹುದು, ಅವಳ ತುಟಿಗಳಿಂದ ಧ್ವನಿಯೇ ಹೊರಡಲಾರದು ಎಂದೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸಿದ್ದ ಸುಂದರಲಾಲನಿಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಯಿತು. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಲಾಜವಂತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸುಖದಿಂದ ಇದ್ದಳು ಎಂಬ ಯೋಚನೆಯಿಂದ ಸುಂದರಲಾಲ ದುಃಖಿತನಾದ. ಆದರೂ ತುಟಿ ಕಚ್ಚಿ ಮೌನಧರಿಸಿದ; ಮೌನವಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಅವನು.

ಅವಳು ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸುಖದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೇಕೆ ಮರಳಿ ಬಂದಳು? ಬಹುಶಃ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ ಸರಕಾರದ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಬಂದದ್ದಿರಬಹುದು....? ಸುಂದರಲಾಲನ ಮುಖ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟಿತು.

ಆದರೆ,

ಸುಂದರಲಾಲನಿಗೆ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಲಾಜವಂತಿ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಬಿಳಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳೊಳಗೆ ಮಡುಗಟ್ಟಿದ ದುಃಖದ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದಾಗಿ ದೇಹದ ಮಾಂಸಗಳು ಎಲುಬುಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು; ಆದ್ದರಿಂದ ದಪ್ಪಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು; ಆರೋಗ್ಯವಂತೆಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ, ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆಯೆತ್ತುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಕುಸಿದುಬೀಳುವ ಆರೋಗ್ಯ ಅವಳದ್ದು.

ಅಪಹೃತ ಮಹಿಳೆಯರತ್ತ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದಾಗ ಸುಂದರಲಾಲನಿಗೆ ಏನೇನೋ ಅನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೂ ಎಲ್ಲ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಿದ್ದ. ಒಬ್ಬಾತ ಕೋಪದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. "ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಂದ ಎಂಜಲಾಗಿರುವ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾರೆವು....." ಆದರೆ, ಈ ಬಗೆಯ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ರಸಾಲೂ, ನೇಕೀರಾಮ್, ಠಾಣಿಯ ಮುದಿಗುಮಾಸ್ತ ಮೊದಲಾದವರ ಅರ್ಭಟದ ಘೋಷಣೆಯ ಸಪ್ಪಳದ ನಡುವೆ ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೂ ಕಾಲ್‌ಕಾ ಪ್ರಸಾದನ ಒಡೆದು ಹೋದ ಚೀರುದ್ದನಿ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು; ಅವನು ಕೆಮ್ಮುತ್ತಲೂ ಇದ್ದ; ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತೂ ಆಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೊಸ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿತ್ತು. ಅವನು ಅಂದು ತಾನೇ ಹೊಸದೊಂದು ವೇದ, ಹೊಸ ಪುರಾಣ, ಹೊಸ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿದವನಂತಿದ್ದ; ತನ್ನ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚುವ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿದ್ದ.....

ಈ ಎಲ್ಲ ಜನರು ಮತ್ತವರ ಸ್ವರಗಳಿಂದ ಅವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಲಾಜು ಮತ್ತು ಸುಂದರಲಾಲ್ ತಮ್ಮ ಡೇರೆಯತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸೀತಾದೇವಿ, ಯಾವುದೋ ಸುದೀರ್ಘ ನೈತಿಕ ವನವಾಸದ ಬಳಿಕ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಮರಳುತ್ತಿರುವಂತೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತಸ ಸಂಭ್ರಮಗಳು ದೀಪಮಾಲೆಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ದಿನಗಳ ಕ್ಷೂರ ಕತ್ತಲಿನ ಕಪ್ಪು ನೆರಳಿತ್ತು.

* * * *

ಲಾಜವಂತಿ ಮರಳಿ ಬಂದ ಬಳಿಕವೂ ಸುಂದರಲಾಲನ 'ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನೀಡುವ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಂದುವರಿದಿತ್ತು. ಸುಂದರಲಾಲ್ ತನ್ನ ಮಾತು

ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಹಿಂದೆಯೆಲ್ಲ ಅವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹಗುರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದವರು ಕೂಡಾ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಭರವಸೆಯಿಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂತಸವಿತ್ತು; ಆದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಬೇಸರವೂ ಇಲ್ಲದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಹಿಂದೆಯೆಲ್ಲ ೪೧೪ ನಂಬರ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಧವೆಯನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿದರೆ ಬೇರೆ ಹೆಂಗಸರು ಸುಂದರಲಾಲನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲೇ ಭಯಪಡುತ್ತಿದ್ದುದುಂಟು. ಆದರೆ, ಸುಂದರಲಾಲ್ ಬೇರೆಯವರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಅಥವಾ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡವನೇ ಅಲ್ಲ. ಅವನ ಹೃದಯದ ರಾಣಿ ಮರಳಿ ಬಂದಿದಳು ! ಅವನ ಹೃದಯದ ಖಾಲಿ ಜಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಸುಂದರಲಾಲ್ ಅವಳ ಸ್ವರ್ಣಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಎದೆಯೊಳಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ, ಮೊದಮೊದಲು ಭಯದಿಂದ ಮುದುಡಿಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಲಾಜವಂತಿ, ಸುಂದರಲಾಲನ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮೃದು ಸ್ವಭಾವದಿಂದಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಗೆಲುವಾಗತೊಡಗಿದ್ದಳು.

ಅವನಿಗ ಲಾಜವಂತಿಯನ್ನು 'ಲಾಜೂ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; 'ದೇವೀ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ಲಾಜು ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದಮ್ಯ ಸಂತಸದಿಂದ ಹುಚ್ಚಳಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಡೆದುಹೋದನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಂದರಲಾಲನ ಜತೆ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಹೇಳುತ್ತಾ, ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಾಪಗಳೂ ತೊಳೆದು ಹೋಗುವಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅತ್ತುಬಿಡಬೇಕೆನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಅಂತಹ ಮಾತುಗಳಿಗಂದೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟವನಲ್ಲ. ಲಾಜು ಕೂಡಾ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಯಾಕೋ ಹಿಂದೇಟನ್ನೂ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದರ ಬದಲು, ಸುಂದರಲಾಲ ನಿರ್ದ್ರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅವನತ್ತ ಕಣ್ಣು ನೆಟ್ಟು ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಕುಳಿತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡವಳಂತೆ 'ಆಂ.....; ಉಹಂ, ಹುಂ.....' ಎಂದಷ್ಟೇ ಉದ್ಗರಿಸಿ ಮೌನವಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಡೀ ದಿನದ ಕೆಲಸಗಳ ಆಯಾಸದಿಂದಾಗಿ ಸುಂದರಲಾಲ ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ.....

ಲಾಜವಂತಿ ಮರಳಿ ಬಂದಿದ್ದ ಆರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಾರಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದುಂಟು.

"ಅವನು ಯಾರು?"

"ಜುಮ್ಮಾ" ಲಾಜವಂತಿ ನೆಲನೋಡುತ್ತಾ ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಳು. ಬಳಿಕ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಅವನ ಮುಖದತ್ತ ಹೊರಳಿಸಿ ಏನನ್ನೋ ಹೇಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಳು. ಆದರೆ, ಸುಂದರಲಾಲ್ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲೇ ಅವಳ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ತಡೆಯುವವನಂತೆ

೨೦೦/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಅವಳ ಕೂದಲು ಸವರಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದ. ನಿರುಪಾಯಳಾದ ಲಾಜವಂತಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿದ್ದಳು.

ಸುಂದರಲಾಲ್ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದ, "ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನೇ?"

"ಹೂಂ"

"ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ತಾನೇ?"

ಸುಂದರಲಾಲನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಒರಗುತ್ತಾ ಲಾಜವಂತಿ ಹೇಳಿದಳು.

"ಇಲ್ಲ..... ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಬಹಳ ಭಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನೀನು ನನಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿ ನಿಜ, ಆದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಿರಲಿಲ್ಲ..... ಈಗಂತೂ ನೀನು ಹೊಡೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ.....?"

ಸುಂದರಲಾಲನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಫಳನೆ ನೀರು ಚಿಮ್ಮಿತು. ನಾಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ, "ಇಲ್ಲ ದೇವೀ.....ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೊಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ."

"ದೇವಿ !" ಪರವಶಳಾದವಳಂತೆ ಲಾಜವಂತಿ ಬಿಕ್ಕಳಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಳೆದೆರೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಅವಳನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ತಡೆದುಹೇಳಿದ, "ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತುಬಿಡು ದೇವೀ....., ಅದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನದೇನು ತಪ್ಪಿದೆ? ತಪ್ಪಿರುವುದು ನಿನ್ನಂತಹ ದೇವಿಗೆ ತನ್ನೊಳಗೆ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನ ನೀಡದಿರುವ ಸಮಾಜದ್ದು. ಈ ಸಮಾಜವು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ನಿನಗಲ್ಲ; ಅದು ತನಗೆ ತಾನೇ ಹಾನಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ."

ಹೀಗಾಗಿ, ಲಾಜವಂತಿಯ ಹೃದಯದ ಮಾತುಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅವಳಿಗೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ತುಟಿ ಬಿಗಿದು ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನೇ ನೋಡಿಕೊಂಡಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು; ಇಬ್ಬಾಗವಾದ ಬಳಿಕ ಲಾಜವಂತಿಯ 'ದೇಹ' ನಾಶವಾಗಿತ್ತು. ಉಳಿದಿರುವ 'ದೇಹ' ದೇವಿಯದಾಗಿತ್ತು. ಅವಳು ಸುಖದಿಂದಿದ್ದಳು, ಋಷಿಯಿಂದಿದ್ದಳು; ಆದರೂ, ಈ ಸುಖದ ನಡುವೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ ಇತ್ತು; ತಳಮಳವಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಲಾಜವಂತಿ ಮಲಗಿದಲ್ಲಿಂದ ಧಿಗ್ಗನೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು; ಅತ್ಯಂತ ಸಂತಸದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸದ್ದಿಗೂ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡುವಂತೆ....

ದಿನಗಳು ಉರುಳಿಹೋದಂತೆ, ಸಂತಸದ ಜಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ- ಅನುಮಾನಗಳೇ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡವು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸುಂದರಲಾಲ್ ತನ್ನ ಹಳೆಯ ಚಾಳಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಲ್ಲ, ಅವನು ಲಾಜವಂತಿಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು

ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದು. ಈ ಬಗೆಯ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅವಳು ಬಯಸಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ; ಅವಳು ಸುಂದರಲಾಲನ ಅದೇ ಹಳೆಯ 'ಲಾಜೂ' ಆಗ ಬಯಸಿದ್ದಳು. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕಾರಣಗಳಿಗೂ ಕೋಪಗೊಂಡು ರೇಗುವ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ಪುಟ್ಟ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಸಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳುವ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಮತ್ತೆ ಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಜಗಳಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

'ಲಾಜವಂತಿ'ಯೆಂದರೆ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗುವ 'ಗಾಜಿನವಸ್ತು' ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಸುಂದರಲಾಲ್ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆವಾಗಲೆಲ್ಲ ಲಾಜೂ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ತಾನೇ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ತಾನು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಬಲ್ಲೆ, ಆದರೆ ಹಿಂದಿನಂತೆ 'ಲಾಜವಂತಿ'ಯಾಗಲಾರೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಅವಳಿಗೊಂದು ನೆಲೆ ದೊರೆತಿತ್ತು ಆದರೆ ಸರ್ವನಾಶವಾಗಿತ್ತು !

ಸುಂದರಲಾಲನ ಬಳಿ ಅವಳ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ನೋಡಬಲ್ಲ ಕಣ್ಣುಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಅಳುವನ್ನು ಆಲಿಸಬಲ್ಲ ಕಿವಿಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಭಾತ್‌ಫೇರಿ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು; ಮುಲ್ಲಾ ಶುಕುರ್ ಮೊಹಲ್ಲಾದ ಸುಧಾರಕರಾದ ರಸಾಲೂ, ನೇಕೀರಾಮ ಮೊದಲಾದವರ ಜತೆ ಸೇರಿ ಸುಂದರಲಾಲ್ ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ....

"ಹಫ್‌ಲಾಯಿಯಾಂ ಕುಮ್ಲಾನೀ ಲಾಜವಂತೀ ದೇ ಬೂಟೀ...."

ಅನು: ಬೊಳುವಾರು ಮಹಮದ್ ಕುಂಞ

ಮದುವೆ ಬಟ್ಟೆ

- ಇಸ್ಮತ್ ಚುಗ್ತಾಯಿ

ಮನೆಯ ಜಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಶುಭ್ರ ಜಮಖಾನ ಹಾಸಲಾಯಿತು. ಮೇಲೆ ಸೂರಿನ ಒಡೆದ ಹಂಚುಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಣುಕಿದ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ತಾರ ಬರೆದಿದ್ದವು. ಓಣಿಯ ಹೆಂಗಸರು ಒಂಥರಾ ಭಯದಿಂದ ಮೌನವಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದರು; ಮುಂದೇನು ಗಂಡಾಂತರ ಬರಲಿದೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ತಾಯಂದಿರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎದೆಗವಚಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದರು. ಎದೆ ಹಾಲು ಬತ್ತಿದ ತಾಯಂದಿರ ಮಕ್ಕಳು ಆಗಾಗ ಹಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

"ಇಲ್ಲ ಮರಿ!ಸುಮ್ಮಿರಪ್ಪಾ....." ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸೊರಗಿದ ತಾಯಂದಿರು ತಮ್ಮ ಅಳುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ಗೆರಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುವಂತೆ ತಟ್ಟಿ ಮಲಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಳುತ್ತಿರುವ ಮಗು ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಸುತ್ತಲಿನ ಆಸೆ ತುಂಬಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕುಬ್ಜ ತಾಯಿಯ ಚಿಂತಾಮಗ್ನ ಮುಖವನ್ನೇ ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಳತೆಕಮ್ಮಿ ಇರುವ ಎರಡು ತುಂಡುಗಳನ್ನೇನೋ ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾಳೆ; ಆದರೆ ಮೂರನೆಯದನ್ನು ಹೇಗೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾಳೆನ್ನುವುದೇ ಅವರ ಕುತೂಹಲ. ಬಟ್ಟೆಹೊಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಕುಬ್ಜ ತಾಯಿ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಾ ಹೆಸರು ಪಡೆದವಳು. ಅವಳ ಸೊರಗಿದ ಕೈಗಳು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಮದುವೆಯ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ಮಕ್ಕಳ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ ಅಂಗಿಗಳನ್ನು, ಮತ್ತಿನ್ನೆಷ್ಟೋ ಶವದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಲಿದಿದ್ದವು. ಓಣಿಯ ಜನ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಲಿಯಲು ತಂದ ವಸ್ತ್ರದ ಅಳತೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಲಾರದೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಕುಬ್ಜ ತಾಯಿಯ ಬಳಿ ಕತ್ತರಿಸಲು ತಂದಾರು. ಕುಬ್ಜ ತಾಯಿ ಅದನ್ನು ಅಡ್ಡ ನೀಟಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅದರ ತುಂಡು ತೆಗೆದು, ಚೌಕ, ತ್ರಿಕೋನ ಆಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೇಗೆ ಹೇಗೋ ಅವನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಅವರೆಡೆ ಗೆಲುವಿನ ಮುಗುಳ್ಳನೆ ಬೀರಿಯಾಳು.

"ತೋಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಸಾಕಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಬಟ್ಟೆ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವುದರಲ್ಲೇ ಹಾಕ್ತೇನೆ, ಬಿಡಿ....." ಎನ್ನುವಲ್ಲಿಗೆ ತೊಂದರೆಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾದವು. ಹಾಗೂ

ಹೀಗೂ ಹೊಂದಿಸಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆ ಸುತ್ತಿಕಟ್ಟಿ ಅವರ ಕೈಗೆ ಹೊಲಿಯಲು ಕೊಟ್ಟಾಳು.

ಆದರೆ ಇಂದು ಬಂದ ಬಿಳಿ ವಸ್ತ್ರ ಮಾತ್ರ ತುಂಬಾ ಚಿಕ್ಕದು. ಕುಬ್ಜಳ ತಾಯಿಗೆ ವಿಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸೋಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅವರೆಲ್ಲರ ನಿರೀಕ್ಷೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಉಸಿರು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವಳತ್ತಲೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕುಬ್ಜಳ ತಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಇವಾವುದರ ಪರಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾಗಿದ್ದಳು, ನಾಲ್ಕು ಗೇಣುದ್ದದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವಳು ಪೂರ್ಣ ಮುಳುಗಿದ್ದಳು, ಬಣ್ಣಗೆಟ್ಟು ನೀಲವರ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ ಅವಳ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ವಸ್ತ್ರದ ಛಾಯೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು ಕಾಡನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಚಿಂತೆಯ ಆಳವಾದ ನೆರಿಗೆಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಮುಖದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಕವಿದಿದ್ದವು. ಅವಳು ಗೆಲುವಿನ ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಕತ್ತರಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಳು.

ಓಣಿಯ ಹೆಂಗಸರು 'ಅಬ್ಬ.....' ಎನ್ನುತ್ತಾ ನಿರಾಳವಾದ ಉಸಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು. ಎದೆಗೆ ಜೋತುಬಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಕುಕ್ಕಿದರು. ಚುರುಕು ಕಣ್ಣಿನ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳು ಥಟ್ಟನೆ ಸೂಜಿಗೆ ನೂಲು ಪೋಣಿಸಿದಳು, ಆಗ ತಾನೇ ಮದುವೆಯಾದ ಮದುಮಕ್ಕಳು ಬೆರಳಿಗೆ ಹೊಲಿಗೆ ಟೊಪ್ಪಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರು. ಕುಬ್ಜಳ ತಾಯಿ ಕತ್ತರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಶುರುಮಾಡಿದಳು. ಮನೆಯ ಕೋಣೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಳಿಬಿಟ್ಟು ಕೂತ ಹಮೀದಾ ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಅಂಗೈಕೊಟ್ಟು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟದ ನಂತರ ಬೀಯಮ್ಮ ಜಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಬಿಡುವಳು. ತನ್ನ ಚೀಲ ತೆಗೆದು ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಹರಡುವಳು. ಈ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಮುಸುರೆ ತಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಬಚ್ಚಲಲ್ಲಿ ಕೂತ ಕುಬ್ಜಳ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಮುಖ ಕೆಂಪೇರುವುದು. ಮಿರುಗುವ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಜರಿ ಹೂಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮೃದು ಕೈಗಳಿಂದ ಬೀಯಮ್ಮ ತೆಗೆದು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಾಗ ಅವಳ ಮುದುಡಿದ ಮುಖದಲ್ಲಿನ ಆಳವಾದ ಸುಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜರಿಯ ಹೂಗಳು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ ಬೆಳಕು ಮೂಡಿ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ. ಹೊಲಿಗೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲೂ ಜರಿಯು ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿ ಮಿನುಗುತ್ತದೆ.

ಅವಳ ಮಿನುಗುವ ದುಪಟ್ಟಾ ಯಾವಾಗ ಹೊಲಿದು ತಯಾರಾದುದೋ, ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ತಳದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಯಾವಾಗ ಕುಳಿತಿತೋ, ಏನೋ ! ಒಂದೂ ನೆನಪಿಲ್ಲ. ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ ಮಿನುಗುವ ಜರಿಯ ಪಟ್ಟಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮುಕ್ಕಾಗಿವೆ. ತಾಳಿಯ ಮಣಿಗಳು ಬಣ್ಣಗೆಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೂ ಕುಬ್ಜಳ ಮದುವೆಯ ದಿಬ್ಬಣ

ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಹೊಲಿದಿಟ್ಟ ಮದುವೆಯ ವಸ್ತ್ರ ಹಳೆಯದಾಗಿ ಮಸುಕಾಗಿವೆಯೆಂದು ದೂರ ಇಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸವಸ್ತ್ರ ಹೊಲಿದಿಟ್ಟು ಕನಸುಕಾಣತೊಡಗಿದ್ದಳು. ತುಂಬಾ ಹುಡುಕಾಡಿ ಕರೆದುತಂದ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಬೇರೆಯೇ ವಧುವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸವಸ್ತ್ರ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ವೀಳ್ಯದ ಹರಿವಾಣ, ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ ಹಿಡಿದು ಹೆಂಗಳೆಯರು ಕಾಲ್ಗೆಜ್ಜೆ ರುಣರುಣಿಸುತ್ತಾ ಕಚಪಚ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಬರುವರು.

"ಅದರ ಚಿಕ್ಕತುಂಡು ಬಟ್ಟೆ ತೆಗೆದರೆ ಉಳಿದಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಂಗಿ ಹೊಲಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ."

"ಲೇ ನೋಡೇ ಮಾರಾಯ್ತಿ ! ಆ ದರಿದ್ರ ಬಟ್ಟೆಯ ಕೆಂಪು ಅಂಚು ಮಧ್ಯೆ ಬಂದು ಎಲ್ಲಾ ಕೆಡಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೋ !" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅವರೆಲ್ಲರ ಮುಖಗಳು ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಕುಬ್ರಳ ತಾಯಿ ಮೌನವಾಗಿ ಕಣ್ಣಳತೆಯಿಂದಲೇ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಓಣಿಯ ಹೆಂಗಸರು ವಸ್ತ್ರದ ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗುಸುಗುಸು ಮಾತಾಡುವರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯಾವಳಾದರೂ ಗಯ್ಯಾಳಿಯೊಬ್ಬಳು ಹಾಡತೊಡಗುವಳು. ನಾಲ್ಕು ಮಾರು ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೂತವಳೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಬೀಗರಿಗೆ ಬಯ್ಯಗಳ ಮಳೆಗರೆದಾಳು. ಕೆಟ್ಟ ಚುಟುಕು, ಹಾಸ್ಯಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಾವು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಕನ್ಯೆಯರಿಗೆ ದೂರದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೂರಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆಗೆ ವಸ್ತ್ರ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಕೂತಿರಲು ಆಜ್ಞೆಯಾದೀತು. ಹೆಂಗಸರ ಮಧ್ಯೆ ನಗೆಯ ಅಲೆಗಳು ಎದ್ದಾಗಲೆಲ್ಲಾ "ಯಾ ಅಲ್ಲಾಹ್ ! ಈ ಥರ ನಗುವ ಸಂದರ್ಭ ನಮಗೆಂದು ಒದಗಿ ಬರುತ್ತೋ !" ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಗಳು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟಾರು.

ಗಲಾಟೆಯಿಂದ ದೂರ ಇದ್ದ ಕುಬ್ರ ಮಾತ್ರ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ತುಂಬಿದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾಚಿ ನೀರಾಗಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಕೂತಿದ್ದಳು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಕತ್ತರಿಸುವ ಕೆಲಸವು ನಾಜೂಕಿನ ಹಂತಕ್ಕೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಉಲ್ಪಾ ತುಂಡು ಬಿದ್ದೀತು. ಜೊತೆಗೆ ಕೂತ ಹೆಂಗಸರ ಬುದ್ದಿ ಕೂಡಾ ಕೆಟ್ಟೀತು, ಕುಬ್ರ ಹೆದರುತ್ತಲೇ ಬಾಗಿಲೆಡೆಯಿಂದ ಇಣುಕುವಳು.

ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆ ಹೊಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಬಟ್ಟೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಲ್ಪಾ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಸಾಕು, ಮದುವೆಯ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ನಾಯನ್‌ಗಳ ಮಾತಿಗೆ ಅಡಚಣೆಯಾದೀತು. ಅಥವಾ ವರನಿಗೊಬ್ಬಳು ಸೂಳೆಯಿದ್ದಾಳೆ ಎಂಬುದು ಬಹಿರಂಗವಾದೀತು, ವರನ ತಾಯಿ ಅನಗತ್ಯ ಅಡ್ಡಿಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಯಾಳು. ಹೊಲಿಗೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ನೆರಿಗೆಯ ಗಂಟು ಬಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಮೆಹರ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತುಕತೆ ಬೆಳೆದು ಸಂಬಂಧ

ಕಡಿದೀತು; ಮಂಚದ ಕಾಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಾದವೆದ್ದು ಜಗಳವಾದೀತು. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಮದುವೆಯ ವಸ್ತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಇರುವ ಶಕುನಗಳೆಲ್ಲವೂ ತುಂಬಾ ನಾಜೂಕಿನವು. ಬೀಯಮ್ಮನ ಶ್ರಮವೆಲ್ಲವೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿಟ್ಟ ಹೋಮವಾದೀತು. ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಸಾಸಿವೆಯಷ್ಟು ಪುಟ್ಟ ಮಾತು ದೊಡ್ಡ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನೇ ತಂದೀತು. ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾ* ಹೇಳಿ ಕೊಡುವ ದಿನದಿಂದಲೇ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ತಾಯಂದಿರು ವರದಕ್ಷಿಣೆಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಸಲು ತೊಡಗಿಯಾರು. ಮದುವೆಯ ವಸ್ತ್ರದ ಚಿಕ್ಕ ಚೂರು ಉಳಿದರೂ ಅದು ಚಿಕ್ಕಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಕವರನ್ನು ಹೊಲಿಯುವುದಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ಹೂದಾನಿಯ ವೈಗೆ ಸುಂದರ ಹೊದಿಕೆ ಹೊಲಿಯುವುದಕ್ಕೋ ಉಪಯೋಗವಾದೀತು. ಈ ಹೆಣ್ಣುಕ್ಕಾದ್ರೂ ಏನಪ್ಪಾ ಉದ್ದುದ್ದ ಸೌತೇಕಾಯಿಯಂತೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಬೆಳೆದು ಬಿಡ್ತಾರೆ ! ಮದುವೆಯ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಇವರು ಬಂದಾಗ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದೀತು.

ಅಪ್ಪ ತೀರಿ ಹೋದಂದಿನಿಂದ ಮನೆಯ ತಿಳಿಯಾದ ವಾತಾವರಣವೆಲ್ಲಾ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟಿಸುವಷ್ಟು ಬದಲಾಗಿದೆ. ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೇ ಅಪ್ಪನ ನೆನಪು ಹಮೀದಾಳ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿತು. ಎತ್ತರ, ಸಪೂರ, ಮೊಹರಂನ ಧೃಜದ ಕೋಲಿನಂತೆ ಅಪ್ಪನ ದೇಹ. ಒಮ್ಮೆ ಬಗ್ಗಿದನೆಂದರೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮುಂಜಾನೆಯೆದ್ದು ಬೇವಿನ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಹಲ್ಲುಜ್ಜುವಾಗ ಹಮೀದಾಳನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದೇನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹಲ್ಲುಜ್ಜುತ್ತಿರುವಾಗ ಬೇವಿನ ಕಡ್ಡಿಯ ಚೂರು ಗಂಟಲಲ್ಲಿಳಿದು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಎದ್ದದ್ದು ಬೀಳುವಂತೆ ಕೆಮ್ಮು ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ಹಮೀದಾಳಿಗೆ ಕೆಮ್ಮಿನಿಂದಾದ ಅಲುಗಾಟ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಕೋಪ ನಟಿಸಿ ಅಲ್ಲಿದೆದ್ದು ಕೆಳಗಿಳಿಯುವಳು. ಅವಳ ಮುಗ್ಧ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪ ನಗುವನು. ಎದೆಯಿಂದ ಕೆಮ್ಮು ಪುಟದೆದ್ದು ಬಂದು ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ದು ಪಾರಿವಾಳದಂತೆ ಒದ್ದಾಡುವನು. ಬೀಯಮ್ಮ ಅವನ ಬಳಿ ಬಂದು ಬೆನ್ನಿಗೆ ಅಂಗೈಯಿಂದ ದಪದಪೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಲೆತ್ತಿಸುವಳು.

"ತೌಬ....ತೌಬ*.....ಇದೆಂಥಾ ಕೆಮ್ಮುಪ್ಪಾ!"

ದಮ್ಮ ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗುತ್ತಾ. ಅಪ್ಪ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಅಸಹಾಯಕ ನಗೆ ಬೀರುತ್ತಾನೆ. ಕೆಮ್ಮು ನಿಲ್ಲುತ್ತದಾದರೂ ತುಂಬಾ ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ಏದಿಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಕೂತುಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

* ಕುರಾನ್ ಕಲಿಸುವ ಶಾಲೆಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಮೊದಲ ದಿನದ ಆಚರಣೆ.

* 'ತೌಬಾ' ಎನ್ನುವ ಪದಕ್ಕೆ 'ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ' ಅನ್ನುವ ಅರ್ಥ, ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದ್ಗಾರ ಮಾತ್ರ.

"ಏನಾದ್ರೂ ಮದ್ದು ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳೋದಿಲ್ಲ ಯಾಕೆ? ಎಷ್ಟು ಸಲಾ ನಾ ಹೇಳಿದ್ದೀನಿ....?"

"ದೊಡ್ಡಾಸ್ವತ್ರೆಯ ಡಾಕಟು 'ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ತಕೋ, ಮೂರು ಕುಡ್ಡೆ ಹಾಲು ಕುಡಿ, ದಿನಾ ಚಟಾಕು ಬೆಣ್ಣೆ ತಿನ್ನು....' ಅಂತಾರೆ."

"ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಈ ಡಾಕಟುಗಳಿಗೆ. ಒಂದ್ಕಡೆ ಕೆಮ್ಮು ಕಿತ್ಕೊಂಡ್ ಬರ್ರಾ ಇದೆ, ಅದ್ರ ಮೇಲೆ ಬೆಣ್ಣೆ ತಿನ್ನೊದಾ? ಕಫ ಕಟ್ಟದೆ ಬಿಡುತ್ತಾ? ಹಕೀಮ್‌ನಿಗೆ ತೋರಿ ನೋಡೋಣ."

"ಆಗ್ಲಿ ತೋರೋಣಂತೆ...." ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅಪ್ಪ ಗುಡುಗುಡು ಸದ್ದು ಮಾಡುವ ಹುಕ್ಕಾ ಎಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೆ ದಮ್ಮು ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ.

"ಈ ಹುಕ್ಕಾಕ್ಕಿಷ್ಟು ಬೆಂಕಿ ಹಾಕ ! ಇದ್ರಿಂದ್ಲೆ ನಿಮ್ಮೆ ಕೆಮ್ಮು ಬರ್ರಾ ಇರೂದು. ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಮಗಳತ್ತ ಒಂಚೂರು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಿರೋರಾ.....?"

ಅಪ್ಪ ಯಾತನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕುಬ್ರಳತ್ತ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಕುಬ್ರ ಯುವತಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆನ್ನುವುದೇ? ಯಾರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ನೋಡೋಣ. ಅವಳು ಹೆಂಗಸಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೊಂತ? ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೊಡುವ ದಿನದಿಂದ ಅವಳು ಯುವತಿಯಾದ್ದು ಅನ್ನೋ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ತಲೆ ಚಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯುವಂತಾಗಿತ್ತು. ಅವಳಿಗೆ ಬಂದದ್ದಾದರೂ ಎಂಥಾ ಯೌವನ ! ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಮಿನುಗುವ ಬೆಳಕಿಲ್ಲ, ಗಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಮುಂಗುರುಳು ಕುಣಿಯಲಿಲ್ಲ; ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಲಿಲ್ಲ. ಮಳೆಯ ಥಂಡಿ ಹವೆಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಂತಸ ಪುಟದೆದ್ದು ಪ್ರಿಯತಮನಿಗಾಗಿ ಹೃದಯ ಹಾತೊರೆಯಲಿಲ್ಲ; ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ನಸುನಾಚುತ್ತಾ ಬಂದ ಯೌವನ ಅವಳಲ್ಲಿ ಎಂದು ಮನೆಮಾಡಿತೋ ! ಅಂತೆಯೇ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಅದೆಂದು ಅವಳಿಂದ ದೂರವಾಯಿತೋ ! ಸಿಹಿಯಾದ ಪ್ರಾಯ ಒಗರಾಯಿತು. ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಅದು ಕಹಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು.

ಒಂದು ದಿನ ಅಪ್ಪ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ಕವುಚಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟ. ಯಾವ ವೈದ್ಯರು, ಹಕೀಮರ ಔಷಧಗಳೂ ಅವನು ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಮೀದಾ ಸಿಹಿ ರೊಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಹಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಳು. ಕುಬ್ರಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮದುವೆಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಎಲ್ಲಿ ದಾರಿ ಮರೆತವೋ ! ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು? ಅವಳ ಯೌವನ ಗೋಣಿತಾಟಿನ ಪರದೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಿಕ್ಕಳಿಸುತ್ತಾ ಕೊನೆಯುಸಿರು ಎಳೆಯಿತು. ಹಮೀದಾಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊಸತೊಂದು ಯೌವನ ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯಂತೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿತು.

ಆದರೆ ಬೀಯಮ್ಮಳ ಬದುಕು ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ, ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಉಡುಪು ಹಾಕಿದ ಬೊಂಬೆಗಳ ಆಟವನ್ನು* ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಆಡಿದಳು. ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ಹಣ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಶಾಬಾನ್ ತಿಂಗಳ ಸಬೇಬರಾತ್ ಹಬ್ಬದಂದು ಕ್ರೇಪ್ ಬಟ್ಟೆಯ ದುಪ್ಪಾವೊಂದನ್ನು ಏಳೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಖರೀದಿಸಿದಳು. ಅದನ್ನು ಖರೀದಿಸದೆ ಬೇರೆ ಉಪಾಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನೇ ಮಾವನ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಬಂತು; ಅವರ ಹಿರಿಯ ಮಗ ರಾಹತ್ ಪೋಲೀಸ್ ತರಬೇತಿಗೆಂದು ಊರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ! ಬೀಯಮ್ಮ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಳು. ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆಯೇ ದಿಬ್ಬಣ ಬಂದು ನಿಂತ ಅನುಭವ. ಇನ್ನೂ ವಧುವಿನ ಬೈತಲೆಗೆ ಹರಡುವ ಮಿನುಗುವ ಜರಿಯ ಚೂರುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಭಯದಿಂದ ತಲ್ಲಣಗೊಂಡು ದಂಗಾಗಿ ನಿಂತಳು. ಓರಗೆಯ ಗೆಳತಿ ಬಿಂದುಳ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬರಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದಳು: "ತಂಗಿ, ಈಗಿಂದೀಗ್ಲೇ ಬಾರದೇ ಹೋದ್ರೆ ನೀ ನನ್ನ ಹೆಣದ ಮುಖ ನೋಡ್ಬೇಕಾದೀತು."

ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಅವರ ಮಧ್ಯೆ ಗುಸು ಗುಸು ಮಾತು ಕತೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಮಾತಿನ ಮಧ್ಯೆ ಪಡಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಹೆಕ್ಕುತ್ತಾ ಕೂತ ಕುಬ್ಜಳತ್ತ ಆಗಾಗ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಗುಟ್ಟಿನ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು.

ಬೀಯಮ್ಮ ತನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಮಂಜೊಟ್ಟಿ ತೂಕದ ಓಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಗೆಳತಿಯ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಸಂಜೆಯೊಳಗೆ ಒಂದು ತೊಲೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಜರಿ, ಆರು ಮಂಜೊಟ್ಟಿ ತೂಕದ ಚಮಕಿಗಳು, ಮತ್ತು ಲಂಗದ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾಲುಗಜ ಟೈಲ್ ಬಟ್ಟೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೊರಗಿನ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಗುಡಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಬೇಕು, ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಣ್ಣ ತರಿಸಿ ಕುಬ್ಜ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಸಾರಿಸಿದಳು. ಕೋಣೆಯೇನೋ ಸ್ವಚ್ಛವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವಳ ಅಂಗೈಯ ಚರ್ಮ ಮಾತ್ರ ಸುಟ್ಟುಹೋಯಿತು. ಸಂಜೆ ಮಸಾಲೆ ಅರೆಯುವಾಗ ತಲೆ ಚಕ್ಕರು ಬಂದು ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟಳು. ರಾತ್ರಿ ಇಡೀ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಲೇ ಕಳೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಕೈ ಸುಟ್ಟುಹೋದ ನೋವು, ಎರಡನೆಯದ್ದು ಬೆಳಗ್ಗಿನ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಹತ್ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆನ್ನುವ ವರ್ತಮಾನ.

* ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಗೆ ತಯಾರಾದ ಕನ್ಯೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಗಂಡು ಸಿಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಮದುವೆ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಸಿಂಗಾರ ಮಾಡಿ ಮದುವೆಯಾಟ ಆಡಿ ಬರಲಿರುವ ಅನಿಷ್ಟವನ್ನು ಆ ಮೂಲಕ ತೊಲಗಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ.

"ಅಲ್ಲಾಹ್ ಮೇರೆ ! ಅಲ್ಲಾಹ್ ಮಿಯಾ ! ಈಗ್ಲಾದೂ ನನ್ನಕ್ಕನ ಅದೃಷ್ಟ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗ್ಲಿ ! ಯಾ ಅಲ್ಲಾಹ್ ! ನಾನು ನೂರು ರಕಾತ್^೧ ನಮಾಜ್ ನಿಂಗ್ ಹರಕೆಯೊಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ." ಎಂದು ಹಮೊದಾ ಬೆಳಗಿನ ನಮಾಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ದುವಾ* ಮಾಡಿದಳು.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ರಾಹತ್ ಬಂದಾಗ ಕುಬ್ರ ಮೊದಲೇ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ತುಂಬಿದ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಕೂತುಬಿಟ್ಟಳು. ಸೇವಿಗೆ ಪಾಯಸ ಮತ್ತು ಪರಾಟ ನಾಶ್ತಾ ಮಾಡಿದ ರಾಹತ್ ಬೈಟಕ್‌ನೊಳಗೆ ಹೋದ ನಂತರ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನವ ವಧುವಿನಂತೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಾ ಕುಬ್ರ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರ ಬಂದು ಅವನ ಮುಸುರಿ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಳು. "ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಕ್ಕಾ, ನಾನು ತೊಳಿದಿದ್ದೀನಿ ಬಿಡು....." ಎಂದು ಹಮೊದಾ ಅವಳನ್ನು ಛೇಡಿಸಿದಳು.

"ಇಲ್ಲ...." ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅವಳು ನಾಚಿ ನೀರಾದಳು.

ಹಮೊದಾ ಅವಳನ್ನು ಛೇಡಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು. ಕ್ಷೇಪಿನ ದುಪಟ್ಟಾ ಹೊಲಿಯುತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದ ಬೀಯಮ್ಮ ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಮನಸಾರೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಬಂಗಾರದ ಕಿವಿಯೋಲೆ ಹೋದ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ತಲೆಯ ಬುಗುಡಿ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪೈಜೀನಿಯೂ ಹೋಯಿತು. ತಾನು ಮುಂಡೆಯಾಗಿ ಮೂಲೆ ಸೇರಿದಾಗ ಎರಡನೆಯ ಮಾವ ಕೊಟ್ಟ ಎರಡು ಬಂಗಾರದ ಬಳೆಗಳೂ ಹೋದವು. ಉಳಿದ ಚೂರುಪಾರನ್ನು ತಾನು ತಿಂದರೂ ರಾಹತ್‌ನಿಗೆ ಪರಾಟ ಮಾಡಿ ತಿನ್ನಿಸಿದಳು. ಕೂಘ್ ಮತ್ತು ಪಲಾವಿನ ಕಂಪು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಘಮಘಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ತಾನು ಬರೀ ಅನ್ನವನ್ನು ತಿಂದು ನೀರು ಕುಡಿದು ಗಂಟಲೊಳಗೆ ಇಳಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಭಾವೀ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಮಾಂಸ ಕರಿದು ತಿಂಡಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವಳು.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಮೀದಾ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ, "ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಯ್ತು ಮಗೂ....." ಎಂದು ಬಿಡುವಳು. ಸಮೊದಾ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾವು ಹಸಿವಲ್ಲಿ ದಿನ ದೂಡಿದರೂ ಭಾವೀ ಆಳಿಯನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವಲ್ಲಾ ! ದೊಡ್ಡಕ್ಕೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಯಂತ್ರದಂತೆ ಮನೆಯಂಗಳ ಗುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಬರೀ ನೀರು ಕುಡಿದು ರಾಹತ್‌ನಿಗಾಗಿ ಪರಾಟ ಲಟ್ಟಿಸುತ್ತಾಳೆ, ದಪ್ಪ ಕೆನೆ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಹಾಲು ಕಾಯಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ದೇಹದ ಚರ್ಬಿ ಕೂಡಾ ತೆಗೆದು ಪರಾಟದಲ್ಲಿ ಸೆರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳೇನೋ !

೧. ರಕಾತ್ : ನಮಾಜಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಂತ/ಭಾಗ. ಉದಾ: ಬೆಳಿಗ್ಗಿನ ನಮಾಜ್‌ಗೆ ಎರಡು ಹಂತ ಅಥವಾ ಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಹಂತ/ಭಾಗಗಳು. ಹರಕೆಯ ನಮಾಜ್‌ಗೆ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಷ್ಟು ಹಂತಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

* ದುವಾ : ನಮಾಜ್‌ನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಬೇಡಿಕೆ.

ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ತನ್ನವನಾಗುವವನಲ್ಲವೇ ! ಫಲ ಕೊಡುವ ಮರಕ್ಕೆ ಯಾರು ತಾನೇ ನೀರೆರೆಯುವುದಿಲ್ಲ? ಮುಂದೆ ಹೂಗಳು ಅರಳುತ್ತವೆ. ಫಲ ತೂಗುವ ಗಲ್ಲುಗಳು ಬಾಗಿ ತೂಗಾಡುತ್ತವೆ. ಕುಟುಕಿ ಆಡುವವರ ಮೂತಿಗೆ ಚಪ್ಪಲಿಯೇಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕನಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ದೊಡ್ಡಕ್ಕಳ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಅರಳುತ್ತದೆ. ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳವಾದ್ಯ ಮೊಳಗುತ್ತದೆ. ಕನಸು ತುಂಬಿದ ಕಣ್ಣರೆಪ್ಪೆಗಳಿಂದ ರಾಹತನ ಕೋಣೆಯನ್ನು ನಯವಾಗಿ ಗುಡಿಸಿಯಾಳು. ಅವನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮೃದುವಾಗಿ ಮಡಚಿಡುವಾಗ ಅವು ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಿಯಾವು. ಅಸಹ್ಯ ಕೊಳತ ವಾಸನೆ ಬೀರುವ ಅವನ ಕಾಲು ಚೀಲಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಾಗಿ ತೊಳೆದಿಟ್ಟಾಳು. ಬೆವರು ವಾಸನೆಯ ಬನಿಯನ್ನುಗಳು, ಸಿಂಬಳ ತುಂಬಿದ ಕರವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಒಗೆದಿಟ್ಟಾಳು. ಉಣ್ಣೆಯ ಕಮಟುವಾಸನೆಯ ತಲೆದಿಂಬು ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಶುಭ್ರವಾಗಿ ಒಗೆದು ಅದರ ಮೇಲೆ "ಸ್ವೀಟ್ ಡ್ರೀಮ್ಸ್" ಕಸೂತಿ ನೆಯ್ದಾಳು. ಆದರೂ ಎಣಿಸಿದ್ದೊಂದು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ರಾಹತ್ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮೊಟ್ಟೆ, ಪರಾಟ ಮುಕ್ತಿ ತಿನ್ನುವನು. ಸಂಜೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದವನು ಕೂಪ್ಪ ತಿಂದು ಮಲಗಿಬಿಡುವನು. ಬೀಯಮ್ಮಳ ಗೆಳತಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಳಂತೆ ಏನೋ ಗುಸುಗುಸು ಮಾತಾಡುತ್ತಾಳೆ.

"ತುಂಬಾ ನಾಚಿಕೆಯ ಸ್ವಭಾವ, ಪಾಪ....." ಬೀಯಮ್ಮ ಅವಳೊಂದಿಗೆ ವಾದ ಹೂಡುತ್ತಾಳೆ. "ಹೌದು, ಅದೇನೋ ಸರಿ, ಆದ್ರೆ ಅವನ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸುಳಿವೇ ಸಿಕ್ತಾ ಇಲ್ಲಲ್ಲಾ....."

"ಹೋಗಿ ಬಿಡ್ತನ್ನೋ... ನನ್ ಮಗ್ಯ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ಹಾಕೋದು ಬಿಡು, ಅವಳ ಸೆರಗನ್ನು ಕೂಡಾ ಯಾವನೂ ನೋಡಿರಿಕ್ಕಿಲ್ಲ." ಬೀಯಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

"ಅಯ್ಯೋ..... ಅದೇನು ಪರ್ದಾ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡ್ತೀಂತ ಈಗ ಯಾರು ಹೇಳ್ತಿದಾರೆ ಬಿಡು....." ದೊಡ್ಡಕ್ಕಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೊಡವೆಗಳು ಒಣಗಿದ ಕಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬೀಯಮ್ಮಳ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕು.

"ತಂಗೀ... ನೀನು ಬರೀ ಮೊದ್ದು. ಅವಳು ಯಾವ ಬಕ್ರೀದ್ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಂದಾಳು?" ಅಂತ ಹೇಳಿ ನನ್ನತ್ತ ನೋಡಿ ನಕ್ಕಾಳು.

"ಅರೆ ಪೋ ಧಿಮಾಕಿನೋಳೇ..... ಅದೇನಾದ್ರೂ ನಗು ನಗ್ತಾ ಭಾವನನ್ನು ಮಾತಾಡ್ತೇ..... ಹೋಗೇ ಹುಚ್ಚಿ"

"ನಾನೇನಾಡ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮಾ...."

"ರಾಹತ್ ಮಿಯಾನೊಂದಿಗೆ ಯಾಕೆ ಮಾತಾಡೋದಿಲ್ಲ?"

೨೧೦/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

"ಇಲ್ಲಪ್ಪಾ.....ನಂಗಂತೂ ನಾಚಿಕೆ....."

"ಏ.....ಏ.....ಅವ್ವೇನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹರ್ದು ತಿಂದುಬಿಡ್ತಾನೇನು?"
ಬೀಯಮ್ಮ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಂಡು ಅಂದಳು.

"ಇಲ್ಲಪ್ಪ.....ಆದರೆ....." ನಾನಂತೂ ಮೌನವಾದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟೆ.

ಬಹಳ ಯೋಚಿಸಿದ ನಂತರ ಕಡಲೆಹಿಂಡಿಯ ಕಬಾಬ್ ಮಾಡುವ ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಬೀಯಮ್ಮ ಅಂದು ತುಂಬಾ ಸಲ ನಕ್ಕಳು. ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದಳು:

"ನೋಡು ಎಲ್ಲಿಯಾದ್ರೂ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟೀಯೆ.....ಜೋಕೆ ! ಕೆಲ್ಸ ಕೆಟ್ಟಿತು...."

"ಇಲ್ಲ, ನಾನು ನಗೋದಿಲ್ಲ....." ಎಂದು ನಾನು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟೆ.

"ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನೀ.....ಪ್ಪ....." ಮಣೆಯಮೇಲೆ ತಿಂಡಿ ಇಡುತ್ತಾ ಅಂದೆ. ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟ ನೀರಿನ ತಂಬಿಗೆಯಿಂದ ಕೈ ತೊಳೆಯುವಾಗ ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವನು ನನ್ನತ್ತಲೇ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿದೆ. ನನ್ನೆದೆ ಡವಗುಟ್ಟಿತು. *ಅಲ್ಲಾಹ್ ! ತೌಬಾ ! ಎಂಥ ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಪ್ಪಾ !"

"ಹೋಗೇ ಧಿಮಾಕಿನೋಳೇ.....ನೋಡೇ ಅವನು ಹ್ಯಾಗೆ ಮುಖ ಸಿಂಡರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲಾದ್ರೂ ನಮ್ ತಮಾಷೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋದೀತು...."

ದೊಡ್ಡಕ್ಕ ನನ್ನನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಯಾತನೆಯ ನೋಟವಿತ್ತು. ದಿಬ್ಬಣ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಾಗಿನ ನೋಟವಿತ್ತು. ಮೂಲೆ ಗುಂಪಾದ ಮದುವೆಯ ಹಳೆಯ ವಸ್ತ್ರದ ಜಡತೆಯಿತ್ತು. ನಾನು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಕಂಬಕ್ಕೂರಗಿ ನಿಂತೆ.

ರಾಹತ್ ಮೌನವಾಗಿ ತಿನ್ನುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ನನ್ನತ್ತ ನೋಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂಡಿಯ ಕಬಾಬ್ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ತಮಾಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗಬೇಕೆನಿಸಿತು. "ವಾರೆವ್ವಾ..... ಮದುಮಗನೆ..... ಹಿಂಡಿಯ ಕಬಾಬ್ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಿಯಾ....." ಆದರೆ ಯಾರೋ ನನ್ನ ಗಂಟಲೊತ್ತಿಬಿಟ್ಟಂತಾಗಿ ಮಾತೇ ಹೊರಡಲಾರದಾಯಿತು.

ಬೀಯಮ್ಮ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆದಳು. ಒಳಗೊಳಗೇ ಬಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾನಿವರಿಗೇನು ಹೇಳ್ತೆ? ಆ ಪೋಲಿ ಮಜಾದಿಂದ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾನಲ್ಲಾ !

"ರಾಹತ್ ಬಾಯಿ, ಕಬಾಬ್ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಾ?" ಬೀಯಮ್ಮ ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟಂತೆಯೇ ಹೇಳಿದೆ.

ಅದಕ್ಕೇನೂ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ.

"ಏನಾದ್ರೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ....."

"ಅರೇ..... ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳೇ ಹೋಗಿ....." ಬೀಯಮ್ಮ ಚಿವುಟುತ್ತಾ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದ್ದಳು.

"ನೀವು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿ..... ನಾನು ತಿಂದುಬಿಟ್ಟೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇರೋಲ್ಲ....."

"ಅರೆ ವಾಹರೇ ಫಾಟಿ ಹೆಣ್ಣೇ....." ಬೀಯಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನಿರಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

"ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಆಗಿಲ್ಲ..... ಮಜಾದಿಂದ ಹಿಂಡಿಯ ಕಬಾಬ್ ತಿಂದು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ.....!"

"ಹಿಂಡಿದಾ..... ದಿನಾಲೂ ಕೊಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರಲ್ಲಾ? ಹಿಂಡಿ, ಭೂಸಾ ತಿನೋ ಅಭ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ನಂಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ....."

ಬೀಯಮ್ಮಳ ಮುಖ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡಿತು. ದೊಡ್ಡಕ್ಕ ತಗ್ಗಿಸಿದ ಮುಖವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಲಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡಕ್ಕ ಹೇಳದೇನೇ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹೊಲಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಳು, ಸಂಜೆ ಅವನಿಗೆ ಊಟ ಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಹೇಳಿದ :

"ಹೇಳಿ ಇವತ್ತೇನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ?"

"ಇವತ್ತು ಮರದ ಪುಡೀದ್ದು ಇರೋಕು...."

"ನಮ್ಮನೆಯ ಊಟ ನಿಮ್ಮೆ ಹಿಡ್ಸೊದಿಲ್ಲೇನು?"

"ಹಾಗಲ್ಲ..... ಅದೇಕೋ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಒಂದ್ ದಿನ ಹಿಂಡಿಯ ಕಬಾಬ್..... ಇನ್ನೊಂದಿನಾ ಬೂಸಾದ ಪಲ್ಯ...."

ನನ್ನ ದೇಹದ ತುಂಬ ಯಾರೋ ಬೆಂಕಿಕೊಳ್ಳಿ ಇಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ನಾವು ಒಣರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದು ಆನೆಗೆ ತಿನಿಸುವಂತೆ ಅವನಿಗೆ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವಲ್ಲಾ..... ತುಪ್ಪಾ ತೊಟ್ಟಕ್ಕುವ ಪರಾಟ ಅವನ ಬಾಯಿಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ದೊಡ್ಡಕ್ಕಳ ನಸೀಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಿಕಾಕ್ಸ್ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ಹಾಲು, ಕೆನೆ ತಿನ್ನಿಸಿದ್ದೀವಲ್ಲಾ? ನಾನು ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟೆ.

ಬೀಯಮ್ಮಳ ಗೆಳತಿ ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂತು. ರಾಹತ್‌ಮಿಯಾ ದಿನದ ಬಹುಪಾಲು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕಳೆಯತೊಡಗಿದ. ದೊಡ್ಡಕ್ಕಳಾದರೂ ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಬೀಯಮ್ಮ ಮದುವೆಯ ವಸ್ತ್ರ ಹೊಲಿಯುವುದರಲ್ಲೇ ಮಗ್ನಳು. ರಾಹತ್‌ನ ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿ ಬಾಣದಂತೆ ನನ್ನ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ನಾಟಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ತಮಾಷೆ, ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತಾಗ ಉಪ್ಪು ಬೇಕಂತಲೋ ನೀರು ಬೇಕಂತಲೋ ನೆಪಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕರೆಯೋದು. ಜೊತೆಗೆ ಮಾತಿನ ಮೋಡಿಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ದೊಡ್ಡಕ್ಕಳ ಬಳಿ ಕೂತುಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿಬಿಡಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಯಾರ ಆಡು? ಹುಲ್ಲು, ಧಾನ್ಯ ತಿನ್ನಿಸುವವರು

೨೧೨/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಯಾರು? ನಿನ್ನ ಎತ್ತಿಗೆ ಮೂಗುದಾರ ಹಾಕ್ತಿಕ್ಕೆ ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮಾರಾಯ್ತಿ ! ದೊಡ್ಡಕ್ಕಳ ಮುಂಗುರುಳ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಕಪ್ಪು ಕೂದಲುಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿದೆ. ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗ್ಲಿ, ಈ ಕೆಟ್ಟ ಚಳಿಗಾಳಿ ! ಪಾಪ, ಇವಳ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿಸಿವೆ.

ರಾಹತ್ ಏನೋ ನೆವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದ. ಹೆಡ್ಲಿ..... ನಾನು ಉರಿದುಬಿಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ಕುತ್ತಿಗೆ ತುಂಡಾದ ಕೋಳಿಯಂತೆ ದೊಡ್ಡಕ್ಕ ಅಸಹಾಯಕಳಂತೆ ನನ್ನತ್ತ ತಿರುಗಿ ಆರ್ತಳಾಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ನಾನು ಹೋಗಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು.

"ನನ್ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಾ?" ರಾಹತ್ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನೆವದಿಂದ ಮುಂಗೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ. ನನ್ನ ಎದೆಯೊಡೆದು ಬಿಡುತ್ತ. ಕೈ ಕೊಡವಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿದೆ.

"ಏನು ಹೇಳಿದ್ರು.....?" ದೊಡ್ಡಕ್ಕ ನಾಚುತ್ತಾ ಪಿಸು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಳು. ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡತೊಡಗಿದೆ.

"ಯಾರು ಈ ತಿಂಡಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ರು. ವಾಹ್‌ವಾ.... ತಿನ್ನುತ್ತಲೇ ಇರೋಕಂತ ಅನ್ನಿಸ್ತಾ ಇದೆ. ತಿಂಡಿ ಮಾಡಿದವಳ ಕೈಯನ್ನೇ ತಿಂದು ಬಿಡೋ..... ಅಲ್ಲ, ತಿನ್ನೋದಲ್ಲ ಮುತ್ತಿಡಲೇ?"

ನಾನು ಬೇಗ ಬೇಗನೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡಕ್ಕಳ ದಡ್ಡು ಕಟ್ಟಿದ, ಅರಸಿನ ಕೊತ್ತಂಬರಿವಾಸನೆಯ ಕೈಯನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರುಕ್ಕಿ ಬಂತು. ಈ ಕೈಗಳು ಬೆಳಗ್ಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯ ತನಕ ಮಸಾಲೆ ಅರೆಯುತ್ತವೆ. ನೀರು ತುಂಬುತ್ತವೆ. ಈರುಳ್ಳಿ ಕೊಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸುತ್ತವೆ, ಚಪ್ಪಲಿ ಒರೆಸುತ್ತವೆ. ಅಸಹಾಯಕ ಗುಲಾಮರಂತೆ ಬೆಳಗ್ಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯತನಕ ದುಡಿಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಎಂದು ಬಂಧಮುಕ್ತವಾಗುವುವೋ ! ಇವುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಯಾರೂ ಬರಲಾರರೇ? ಯಾರೂ ಇವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮುತ್ತಿಡಲಾರರೇ? ಇವುಗಳು ಎಂದೂ ಮಧುರಂಗಿ ಹಚ್ಚಿದ ಕೈಗಳಾಗಲಾರವೇ? ಇವುಗಳು ಎಂದೂ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಅತ್ತರಿನವಾಸನೆ ಬೀರಲಾರವೇ? ಜೋರಾಗಿ ಬೊಬ್ಬಿಡಬೇಕೆನಿಸಿತು.

"ಏನು ಹೇಳಿದ್ರು?" ದೊಡ್ಡಕ್ಕಳ ಅಂಗೈ ಎಷ್ಟು ದೊರಗಾಗಿವೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಅವಳ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಧುರ್ಯ ತುಂಬಿತ್ತು. ರಾಹತ್‌ನಿಗೆ ಕಿವಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ ! ಛೇ.... ರಾಹತ್‌ನಿಗೆ ಕಿವಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಮೂಗೂ ಇಲ್ಲ. ಬರೀ ನರಕದಂತಿರುವ ಗುಡಾಣ ಹೊಟ್ಟೆ ಮಾತ್ರ !

"ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದು..... ನಿನ್ನ ದೊಡ್ಡಕ್ಕನಿಗೆ ಹೇಳು ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ಬೇಡ, ಜೋಶಿಂದಾ* ಕುಡೀತಿರ್ತಿ ಅಂತ....."

"ಹೋಗೇ ಸುಳ್ಳು....."

"ಅರೆ ವಾಹ್ ! ಸುಳ್ಳು ನಿನ್ನವ್ವು....."

"ಅರೆ ಸುಮ್ಮಿರೆ ಹೇಣವೇ....." ಅವಳು ನನ್ನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿದಳು.

"ಸ್ವೆಟರ್ ಹಾಕಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಾ, ನೋಡು ನನ್ನಾಣೆ. ಮಾರಾಯ್ತಿ..... ನನ್ನೆಸ್ತು ಮಾತ್ರ ಹೇಳ್ಬೇಡ....."

"ಇಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡಕ್ಕಾ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವೆಟರ್ ಕೊಡಬೇಡ. ಅಂಗೈಯಷ್ಟಿರೋ ನಿನ್ನ ಎಲುಬು ಗೂಡಿಗೆ ಈ ಸ್ವೆಟರ್‌ನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಷ್ಟಿದೆ ಗೊತ್ತೇ?" ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆನಿಸಿದರೂ ಹೇಳಲಾರದೆ ಹೋದೆ.

"ದೊಡ್ಡಕ್ಕಾ..... ನೀನೇನು ಹಾಕ್ಕೊಳ್ತಿಯಾ.....?"

"ಅರೆ, ನನಗಿದರ ಅಗತ್ಯವಾದ್ರೂ ಏನು? ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಗೋ ಬಿಸಿ ಇರ್ತದೆ....."

ಸ್ವೆಟರ್ ನೋಡಿ ಕಣ್ಣು ಹುಬ್ಬು ಹಾರಿಸುತ್ತಾ ತುಂಟನಗೆ ಬೀರಿ ಹೇಳಿದ:

"ಈ ಸ್ವೆಟರನ್ನು ನೀವೇ ಹೊಲಿದಿರೇನು?"

"ಇಲ್ಲಪ್ಪಾ....."

"ಹಾಗಾದರೆ ನಾನಿದನ್ನು ತೊಟ್ಟೊಳ್ಳೋದಿಲ್ಲ....."

ನನಗೆ ಅವನ ಮುಸುಡಿಗಿಕ್ಕುವ ಮನಸ್ಸಾಯಿತು. ನೀಚ...ದುರಹಂಕಾರದ ಮುದ್ದೇ ಈ ಸ್ವೆಟರ್ ಹಾಕಿದ್ದು ಎರಡು ಜೀವಂತ ಗುಲಾಮ ಕೈಗಳು. ಇದರ ಒಂದೊಂದು ಕುಣಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಅಮಾಯಕಳೊಬ್ಬಳ ಆಸೆಗಳ ಕೊರಳುಗಳು ನೇತುಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಸ್ವೆಟರನ್ನು ಮುದ್ದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೂಗುವ ಮುಗ್ಧ ಕೈಗಳು ಹಣೆದಿವೆ. ಇವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೋ ಕತ್ತೆ ! ದೋಣಿಯ ಎರಡು ಹುಟ್ಟುಗಳಂತೆ ಈ ಎರಡು ಕೈಗಳು ನಿನ್ನ ಬದುಕಿನ ದೋಣಿಯನ್ನು ಗಂಡಾಂತರಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿ ಪಾರು ಮಾಡುವಂತವುಗಳು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಿತಾರಿನ ಸರಿಗೆಗಳನ್ನು ಮುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿತೋರಿಸಲು ತಿಳಿದಿಲ್ಲಬಹುದು, ಪಿಯಾನೋದ ಬಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಬಾರಿಸಲು ಬಾರದಿರಬಹುದು. ಹೂಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಡುವ ಭಾಗ್ಯ ದೊರೆತಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವೇ ಕೈಗಳು ನಿನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಚರ್ಬಿ ಸೇರಿಸಲು ಬೆಳಗ್ಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯ ತನಕ ಹೊಲಿಗೆ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಒಲೆಯ ಬೆಂಕಿಯುರಿಯನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನೀನು ಕಪಟ ಸನ್ಯಾಸಿಯಂತೆ ಶುದ್ಧ ಗರಿಗರಿಯಾಗಿ

* ಜೋಶಿಂದಾ : ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಪುಷ್ಪದಾಯಕ ಪಾನೀಯ.

೨೧೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡು ಡೋಂಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ತಿರುಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ಕೊಳೆಯನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅವಿರತ ಶ್ರಮ ಇವುಗಳನ್ನು ಘಾಸಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಳೆಯ ಕಿಂಕೀಣಿಯ ಸದ್ದು ಕೂಡಾ ಮೂಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಮೌನವಾಗಿದ್ದೆ. ಬೀಯಮ್ಮ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ-ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಈ ಹೊಸ ಗೆಳತಿಯರು ಕೆಡಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವಂಥ ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳು ! ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಬಿರುಗಾಳಿಯ ವಿವರಗಳು ! ಡವಗುಟ್ಟುವ ಎದೆಬಡಿತ ಒಮ್ಮೆಲೇ ನಿಂತು ಬಿಡುವಂತಹ ಮಾತುಗಳು !

"ಈ ಸ್ವೆಟರನ್ನು ನೀವೇ ಹಾಕೊಳ್ಳಿ. ನೋಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಲಂಗ ಎಷ್ಟು ತೆಳುವಾಗಿದೆ....."

ಕಾಡುಬೆಕ್ಕಿನಂತೆ ಅವನ ಮುಖ, ಮೂಗು ಪರಚಿಬಿಟ್ಟಿ, ಕಾಲರನ್ನು ಹಿಡಿದಳಿದೆ. ಓಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟೆ. ದೊಡ್ಡಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕೈತೊಳೆದಳು. ಸೆರಗಿನಿಂದ ಕೈಯೊರೆಸುತ್ತಾ ನನ್ನತ್ತ ಬಂದಳು.

"ಅವರೇನಾದ್ರೂ ಹೇಳಿದ್ರಾ...." ತೀವ್ರ ಕುತೂಹಲದೊಂದಿಗೆ ಅವಳು ಕೇಳಿದಳು.

"ದೊಡ್ಡಕ್ಕೆ ಈ ರಾಹತ್‌ಭಾಯಿ ಇದ್ದಾನಲ್ಲ ತುಂಬಾ ಕೆಟ್ಟೋನು. ನಿಂಗೆ ಈವತ್ತೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಬಿಡೋನೆ."

"ಯಾಕೆ.....?" ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅವಳು ನಕ್ಕಳು.

"ನಂಗೇಕೋ ಅವಾ ಒಳ್ಳೆಯವನಂತ ಕಾಣ್ತೊಲ್ಲ. ನೋಡಿಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಬಳೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ...." ನಡುಗುತ್ತಲೇ ಹೇಳಿದೆ.

"ತುಂಬಾ..... ತುಂಟ....." ಅವಳು ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು.

"ದೊಡ್ಡಕ್ಕೆ ಕೇಳು ದೊಡ್ಡಕ್ಕಾ.... ಈ ರಾಹತ್ ಒಳ್ಳೇ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ," ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಂಡು ಹೇಳಿದೆ, "ನಾನಿಂದು ಅಮ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಬಿಡೋನೆ....."

"ಏನಾಯ್ತೇ.....?" ಬೀಯಮ್ಮ ಜಾನಿಮಾಜ್* ಬಿಡಿಸುತ್ತಾ ಕೇಳಿದಳು.

"ನೋಡು, ನನ್ನ ಬಳೆಗಳನ್ನ..... ಬೀಯಮ್ಮ....."

"ರಾಹತ್ ಒಡೆದು ಬಿಟ್ಟನೇನು?" ಬೀಯಮ್ಮ ಸಂತಸ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತಾ ಕೇಳಿದಳು.

* ಜಾನಿಮಾಜ್: ನಮಾಜ್ ಮಾಡುವಾಗ ಹಾಕುವ ಮಕ್ಕಲ್ ವಸ್ತ್ರ/ಜಮಖಾನ ಯಾ ಚಾಪೆ

"ಹಾಂ.....ಹೌದು"

"ಸರಿಹೋಯ್ತು, ಬಿಡು..... ನೀನನ್ನ ತುಂಬಾ ಸತಾಯಿಸ್ತಿದ್ದಿಯಲ್ಲಾ ಅದ್ದೆ..... ಅರೆ, ನಿನ್ನ ದಮ್ಮನು ಉಡುಗಿ ಹೋಯ್ತು? ಮೇಣದ ಬೊಂಬೆ ಅಲ್ಲಾ ನೀನು, ಅಷ್ಟು ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡ ಕರಗಿಬಿಡ್ಲಿಕ್ಕೆ.....?" ಮತ್ತೆ ಮಾತು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಪ್ರೀತಿ ತುಂಬಿದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು, "ಸರಿ, ನೀನು ಬಿಡ್ವೇಡ, ಚೌ*ಧಿಯ ದಿನದಂದು ಸೇಡು ತೀರಿಕೋ..... ಅದೇನಾಡ್ತಿಯಾ ಅದ್ದೆಲ್ಲಾ ಮಾಡ್ತೀಡು; ಅಷ್ಟು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲೇ ಮರೀಲಾರದಂತಾದ್ದು....." ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ನಮಾಜಿಗೆ ನಿಯತ್** ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಳು.

ಗೆಳತಿಯರೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಸಭೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಎಣಿಸಿದಂತೆಯೇ ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದುಕೊಂಡು ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಇದ್ದರು.

"ಏ..... ನೀನಂತೂ ದಡ್ಡಿ..... ನಮ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ದೇವಾಣೆ..... ನಾವು ನಮ್ ಭಾವಂದಿರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಗೋಳು ಹೊಯ್ಯೋಳ್ತಿದ್ದೆವು ಗೊತ್ತಾ?"

ತಮ್ಮ ಭಾವಂದಿರನ್ನು ಲೇವಡಿ ಮಾಡಿ ಗೋಳಾಡಿಸಿದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದರು. ಈ ತಮಾಷೆಯಾಟವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿ ತೀರಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ದರ್ಜೆಯ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಕೂಡಾ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೆವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬ ಹಕೀಮ್ ಸಾಹೇಬರು ಹುಡುಗಿಯರು ತಮಾಷೆ ಮಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ತೀರಾ ನಾಚಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಚುತ್ತಲೇ ಅವರ ಎದೆ ಜೋರಾಗಿ ಬಡಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದದ್ದರಿಂದ ಕಂಗಾಲಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ದಿನ ಮಾವನಿಗೆ ಶರಣಾಗತರಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು, "ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಗುಲಾಮನನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ....."

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ವೈಸ್‌ರಾಯ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಗುಮಾಸ್ತೆ. ಅವರು ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಹುಡುಗಿಯರು ಗೇಲಿ ಮಾಡುವರು. ಬೀಡಾದಲ್ಲಿ ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ ತುಂಬಿ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸೇವಿಗೆಗೆ ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿ ತಿನ್ನಿಸಿದರು.

ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ದಿನವೂ ತಪ್ಪದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಳೆ, ಬಿರುಗಾಳಿಗಳಿದ್ದರೂ ದಿನವೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಪರಿಚಿತರ ಮೂಲಕ ಅವರು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಲೇಬೇಕಾಯಿತು. "ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಮನೆಯ ಹುಡುಗಿಯೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿಬಿಡಿ." "ಯಾರೊಂದಿಗೆ.....?" ಅಂತ ಕೇಳಿದ "ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಆಗಬಹುದು" ದೇವಾಣೆಗೂ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಾ

* ಚೌಧಿ : ಮದುವೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಮುಂಚೆ ವಧುವಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸತ್ಕಾರ ಕೂಟ.

** ನಿಯತ್ : ನಮಾಜಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಅಲ್ಲಾಹುವಿಗೆ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಮಾಡುವ ಸಂಕಲ್ಪ.

ಇಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡವಳ ಮುಖಾಂದೆ..... ಅದ್ನ ಹೇಳೋದೇ ಬೇಡ, ಬಿಡಿ. ಇನ್ನು ಚಿಕ್ಕವಳ ಮಾತೆತ್ತಿದೆ ಸುಬ್ಬಾನಲ್ಲಾ, ! ಒಂದು ಕಣ್ಣು ಪೂರ್ವಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ. ಹದಿನೈದು ತೊಲ ಚಿನ್ನ ಹಾಕಿದ್ರು, ದೊಡ್ಡ ಸಾಹೇಬರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕೊಡ್ತಿದ್ರು.

"ಹೌದಪ್ಪಾ..... ಯಾರಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದು ತೊಲ ಚಿನ್ನ ಇದೆಯೋ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹೇಬರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕೊಡ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಂತವರ ಮಗಳಿಗೆ ಗಂಡು ಸಿಗೋದಿಕ್ಕೇನು ಕಷ್ಟ?" ಬೀಯಮ್ಮ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಅಂದಳು.

"ಹಾಗಲ್ಲ ತಂಗಿ, ಈಗಿನ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸು ತಿಳಿಯೋದು ಕಷ್ಟ. ದೊಡ್ಡ ತಟ್ಟೇಲಿಟ್ಟ ಬದನೇಕಾಯಿಯಂತೆ; ಎತ್ತಕಡೆ ಬಾಗಿರೋದೋ ಅತ್ತ ಕಡೆ ಉರುಳುವುದು....."

ಆದರೆ ರಾಹತ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬದನೇಕಾಯಿಯಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಪರ್ವತ. ಬಾಗಿರೋದಕ್ಕೆ ಹೋದ್ರೆ ಅಡಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗಿ ಹೋದೇನು. ದೊಡ್ಡಕ್ಕಳತ್ತ ನೋಡಿದೆ. ಅವಳು ಮೌನವಾಗಿ ಬಾಗಿಲ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಲ್ಲ ಕೂತು ಹಿಟ್ಟು ಜಾಲಿಸುತ್ತ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತನ್ನ ದರಿದ್ರ ಕನ್ಯತ್ವ ಸಮೇತ ಮಣ್ಣು ಸೇರಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳೋ ಏನೋ !

ದೊಡ್ಡಕ್ಕಳೇನು ಹುಡುಗರ ಹುಚ್ಚಿನೋಳೆಂದು ಕೊಂಡಿರೇನು? ಈ ಹಸಿವಿನ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡುವ ಮೊದಲೇ ಹೆದರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಗಂಡನ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉನ್ನಾದ ಅವಳಲ್ಲಿ ಮೂಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅನ್ನ, ಬಟ್ಟೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಅವಳೊಬ್ಬಳು ವಿಧವೆಯ ಎದೆಯ ಭಾರವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ಭಾರವನ್ನು ನೀಗಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಂಕೇತಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದರೂ ರಾಹತ್ ಮಿಯಾ ತನ್ನ ಬಾಯಿ ಬಿಚ್ಚಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮನೆಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಯಾವ ಸಂದೇಶವೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹತಾಶಳಾದ ಬೀಯಮ್ಮ ತನ್ನ ಕಾಲಿನ ಕಡಗವನ್ನು ಅಡವಿಟ್ಟು 'ಪೀರ್ ಮುಷ್ಕಿಲ್ ಕುಶ್' ಸಂತರಿಗೆ ಹರಕೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ತನಕ ಓಣಿಯ ಹುಡುಗಿಯರು ಗುಲ್ಲೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದೊಡ್ಡಕ್ಕ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ನಾಚುತ್ತಾ ತನ್ನ ದೇಹದ ಕೊನೆಯ ಬಿಂದು ರಕ್ತವನ್ನೂ ಸೊಳ್ಳೆಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯಬಿಟ್ಟು ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದಳು. ಸೊರಗಿದ ಬೀಯಮ್ಮ ತನ್ನ ಸ್ಥೂಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಮದುವೆಯ ವಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕುಸುರಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಳು, ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಗುರಿಮುಟ್ಟುವ ಉತ್ಸಾಹವಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆಗಳೂ ನಿವಾರಣೆಯಾದಾವು. ಇನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಅದರ ಫಲವನ್ನು ನೋಡುವುದೊಂದೇ ಬಾಕಿ-ಅದು ಕೂಡಾ ನೆರವೇರಬಹುದು.

ಮತ್ತೆ ಅವಳ ಮುಖದ ನೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಮೂಡುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡಕ್ಕಳ ಗೆಳತಿಯರು ತಮಾಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವಳ ದೇಹದ ಅಳಿದುಳಿದ ರಕ್ತದ ಹನಿಗಳು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮುತ್ತೇನೋ ! ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಬಂದ ಜ್ವರ ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸೊರಗಿದ ದೀಪದಂತೆ ಅವಳ ಮುಖ ಒಮ್ಮೆ ಮಿನುಗಿದರೆ, ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ನಂದಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಬಳಿ ಕರೆದುಕೊಂಡಳು. ತನ್ನ ಸೆರಗು ಸರಿಸಿ ನಿಯಾಜಿನ ಮಲಿದಾ* ಇರುವ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದಳು.

"ಇದನ್ನ ಮೌಲ್ವಿ ಸಾಹೇಬರು ಊದಿ** ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ." ಎನ್ನುವಾಗ ಅವಳ ಮೈಯ ಜ್ವರದ ತಾಪದ ಬಿಸಿ ನನಗೆ ತಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರಸಾದದ ಬಟ್ಟಲು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನಾನು ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಮೌಲ್ವಿ ಸಾಹೇಬರು ಊದಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಈ ಪವಿತ್ರ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ರಾಹತ್‌ನ ಹೊಟ್ಟೆಯೆಂಬ ಒಲೆಯ ಬೆಂಕಿಗೆ ಸುರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಒಲೆಯಾದರೂ ಆರು ತಿಂಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ರಕ್ತದ ಹನಿಗಳನ್ನು ಸೌದೆಯಂತೆ ಉರಿಸಿ ಬಿಸಿಯಾಗಿಟ್ಟಿರುವಂತಹದ್ದು. ಮೌಲ್ವಿಯವರು ಊದಿದ ಈ ಪ್ರಸಾದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೇರವೇರಿಸಿತ್ತು. ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳವಾದ್ಯ ಮೊಳಗತೊಡಗಿತು. ನಾನು ಮೊಗಸಾಲೆಯಿಂದ ದಿಬ್ಬಣ ನೋಡಲು ಓಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವರನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕುದುರೆಯ ಕೇಸರಗಳಿಗೆ ತಾಗುವಂತೆ ಸೆಹರಾ ಇಳಿಬಿದ್ದಿದೆ.

ಮದುವೆಯ ಮಿನುಗುವ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಹೂವಿನಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ನಾಚಿ ನೀರಾದ ಅಕ್ಕ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮದುವೆಯ ಜರಿ ಬಟ್ಟೆ ಮಿನುಗುತ್ತಿವೆ. ಬೀಯಮ್ಮಳ ಮುಖ ಹೂವಿನಂತೆ ಅರಳಿದೆ. ದೊಡ್ಡಕ್ಕ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಭಾರವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ಮೇಲೆ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಕಣ್ಣೀರ ಹನಿಯೊಂದು ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದ ಜರಿಯ ಚೂರುಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ದೀಪದಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ.

"ಇದೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಕಷ್ಟದ ಫಲ....." ದೊಡ್ಡಕ್ಕಳ ಮೌನ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ.

"ಹೋಗಮ್ಮ.....ನನತಂಗೀ....." ದೊಡ್ಡಕ್ಕ ಹಮೀನಾಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದಳು. ಅವಳು ದಿಗ್ಗನೆ ಎಚ್ಚರಾಗಿ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಒರೆಸುತ್ತಾ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲತ್ತ ನಡೆದಳು.

"ಇ.....ದು ಮಲಿದಾ....." ಕುಪ್ಪಳಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಡಿಮಾಣ ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು. ಅವಳ ಕಾಲುಗಳು ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಾವಿನ ಹುತ್ತದ ಮೇಲೆ

* ನಿಯಾಜಿನ ಮಲಿದಾ : ಹರಕೆಯ ಪ್ರಸಾದ.

** ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಅಥವಾ ಕುರಾನಿನ ಸೂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಓದಿದ ಉಸಿರಲ್ಲೇ ತಿಂಡಿ ಅಥವಾ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಊದಿದರೆ ಅದು ಪವಿತ್ರವೆನ್ನುವಂತಹ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಸಾದದ ರೀತಿ ತಿನ್ನುವ ಕ್ರಮವೂ ಇದೆ.

ನಡೆದಂತೆ ! ಪರ್ವತ ಚಲಿಸಿತು. ಅಗಲವಾಗಿ ಬಾಯಿ ತೆರೆಯಿತು. ಅವಳು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದಳು. ಹಿಸುಕಿದ ಕೊರಳಿಂದ ಹೊರಟ ಕೂಗಿನಂತೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳವಾದ್ಯ ರೋದಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಡುಗುವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರ ಮಲಿದಾದ ತುತ್ತು ಮಾಡಿ ರಾಹತ್‌ನ ಬಾಯಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಳು.

ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಅವಳ ಕೈ ಪರ್ವತದ ಗುಹೆಯೊಳಗೆ ನುಸುಳುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಕೆಳಗೆ ಆಳದಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆ ! ಅಂಧಕಾರದ ಪಾತಾಳ. ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲೊಂದು ಅಡ್ಡ ಬಂದು ಅವಳ ಕೂಗನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿತು.

ಮಲಿದಾ ಪಾತ್ರ ಕೈಯಿಂದ ಜಾರಿ ಲಾಟೀನಿನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಲಾಟೀನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಬಿಕ್ಕುತ್ತಾ ನಂದಿಹೋಯಿತು. ಹೊರಗೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಓಣಿಯ ಹೆಂಗಳೆಯರು ಮುಷ್ಕಿಲ್ ಕುಶಾರ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಾಹತ್ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಮುಂಜಾನೆ ರೈಲು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟ, ಅವನ ಮದುವೆಯ ದಿನ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅವಸರವಿತ್ತು.

ಮುಂದೆಂದೂ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಕರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಪರಾಟ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಸ್ವೆಟರ್ ನೆಯ್ದಿಲ್ಲ; ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬಂದಿದ್ದ ಕ್ಷಯರೋಗ ದೊಡ್ಡಕ್ಕಳನ್ನು ಒಂದೇ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅವಳು ಮೌನವಾಗಿ ತನ್ನ ವ್ಯರ್ಥ ಬದುಕನ್ನು ಅದರ ವಶಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿದಳು.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮನೆಯ ಜಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಶುಭ್ರ ಜಮಖಾನ ಹಾಸಲಾಯಿತು. ಓಣಿಯ ಹೆಂಗಳೆಯರು ಸೇರಿದರು, ಕಫನ್‌ನ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆ..... ಸಾವಿನ ತೆಕ್ಕೆಯಂತೆ ಬೀಯಮ್ಮಳ ಮುಂದೆ ಹರಡಿತು. ತಾಳ್ಮೆಯ ಭಾರದಿಂದ ಮುಖ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಡಕಣ್ಣಿನ ರೆಪ್ಪೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡಿತು. ಗಲ್ಲದ ಮೌನ ನೆರಿಗೆಗಳು ಎದ್ದು ಬಂದವು; ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಪೆಡಂಭೂತಗಳು ಹೂಂಕರಿಸುವಂತೆ.

ಬಟ್ಟೆಯ ಕೊನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಾಲ್ಕು ಮಡಿತೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಡಿಚಿದಳು. ಅವಳ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಕತ್ತರಿಗಳು ಚಲಿಸಿದವು. ಇಂದು ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ತಾಳ್ಮೆ. ಮದುವೆಯ ವಸ್ತ್ರದಂತೆ ಇದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಶೇಖರಿಸಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಚಿತ್ರ ತೃಪ್ತಿ !

ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕೂತ ಹುಡುಗಿಯರು ಪಂಜರದ ಮೈನಾ ಹಕ್ಕಿಗಳಂತೆ ಕೂಗತೊಡಗಿದರು. ಹಮೊದಾ ಹಳೆಯ ನೆನಪುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜಾಡಿಸಿ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಳು. ಕೆಂಪು ಟೈಲ್ ವಸ್ತ್ರದ ಮೇಲೆ.....ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆಯ ಗುರುತು, ಈ ಕೆಂಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮುಗ್ಧ ವಧುಗಳ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಬೆರೆತಿದೆಯೋ ! ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ನತದೃಷ್ಟ ಕನ್ಯೆಯರ ಕಫನ್‌ನ ಶ್ವೇತ ವರ್ಣ ಮುಳುಗಿದೆಯೋ !

ಎಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮೌನ. ಬೀಯಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ನೂಲು ಕಡಿದಳು. ಎರಡು ತೊಟ್ಟು ಕಣ್ಣೀರ ಹನಿಗಳು ಹತ್ತಿಯಂತಹ ಮೃದುಗಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಇಳಿಯತೊಡಗಿತು. ಮುಖ ನೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣಗಳು ಮೂಡಿದವು; ಕುಬ್ಜಳ ಮದುವೆಯ ಕೆಂಪು ವಸ್ತ್ರ ತಯಾರಾಯಿತೇನೋ ಎಂಬಂತೆ. ಯಾವುದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಮಂಗಳವಾದ್ಯ ಮೊಳಗಲಿದೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಅವಳು ತೃಪ್ತಿಯ ಮುಗುಳ್ಳುಕ್ಕಳು !

ಅನು: ಫಕೀರ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಕಟ್ಟಾಡಿ

ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಸುಖ

- ಕಿಷನ್ ಚಂದರ್

ಮಾಹಿಮ್ ಚರ್ಚಿನ ಹೊರಗೆ ಫುಟ್‌ಪಾತಿನ ಮೇಲೆ ನಾವು ಸದಾಶಿವ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯ ಜೊತೆ ಸಾರಾಯಿ ಏರಿಸುತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದೆವು. ನಾವಿದ್ದವರು ಐದು ಜನ. ನಾನು, ಕಳ್ಳ ಬಾಸ್ಕೋ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಾನೇ ಜೈಲಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದ್ದ ಪಿಕ್ ಪಾಕೆಟ್ ತಾನೀತಾ ಮತ್ತು ವೇಶ್ಯೆ ಜಮುನಾ. ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಅಬ್ದುಲ್ ಎದುರಿಗಿರುವ ಇರಾನಿ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಸಪ್ಲೈಯರ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ರಾತ್ರಿ ಬಾಟಲುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ದಂಧೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನೆತ್ತಿಗೇರುತ್ತಿದ್ದ ಅಮಲಿನಂತೆ ರಾತ್ರಿ ಕೂಡ ಗಾಢವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆಂಕಿಯ ಗುಟುಕಿನ ಹಾಗೆ ರಾತ್ರಿ ನಮ್ಮ ಗಂಟಲಿನೊಳಗೂ ಇಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸದಾಶಿವ ಖುಷಿ ನೆತ್ತಿಗೇರಿ, "ಇನ್ನೂ ತರಿಸೋ ಲೇಯ್" ಅಂದ.

ತಾನೀತನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಬರೇ ಹನ್ನೆರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ.

"ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸಲಿ? ಖೋಲಿ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನತ್ತ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಡೋಕಾಗಲ್ಲ" ಅಂದ.

"ಜೈಲ್‌ಗೋಗ್ಲೇಕೂಂತಿದೀಯ?" ಸದಾಶಿವಶಾಸ್ತ್ರಿ ಹೆದರಿಸಿದ.

"ಖರೇ ದಂಧೆ ಮಾಡೋರು ಜೈಲಿಗ್ಯಾಕೋಗ್ತಾರೆ?" ತಾನೀತ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ.

ಸದಾಶಿವನಿಗಾಗಲೇ ಸಖತ್ತಾಗಿ ಏರಿತ್ತು. ಅವನು ಬಾಸ್ಕೋ ಕಡೆ ವಾರೆ ಗಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಿದ, "ಏನಯ್ಯ ಬಾಸ್ಕೋ, ಆ ಛಗ್ಲರ್ ಅಂಗಡೀ ಕಳ್ತನದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಾಗ್ಲೇ ಇಲ್ಲಲ್ಲ. ಹೆಂಗಾರೂ ಮಾಡಿ ಪತ್ತೆ ಮಾಡ್ಲೇಬೇಕೂ ಅಂತ ಯೋಚ್ಚೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದೀನಿ, ನೀನೇನಂತೀಯ?"

ಬಾಸ್ಕೋ ಒಂದು ಚಣ ಸದಾಶಿವನತ್ತ ದುರುಗುಟ್ಟಿದ. ಆಮೇಲೆ ಏನೂ ಮಾತಾಡದೆ ಹಾಗೇ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿದ. ಅಬ್ದುಲ್ಲನತ್ತ ಬೆರಳು ಮಾಡಿ ಕರೆಯುತ್ತಾ ಅಂದ : "ನನ್ನ ಜೊತೆ ಬಾ."

ಸದಾಶಿವ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಕ್ಕ. ಬಾಸ್ಕೋ ಮತ್ತು ಅಬ್ದುಲ್ ಚರ್ಚಿನ ಹಿಂದಿನ ಗಲ್ಲಿಯ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಹೋಗುವ ತನಕ ಹಾಗೇ ನಗುತ್ತಾ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ.

ಈ ಗಲ್ಲಿಯಾದರೋ ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಮಲಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಎದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಸರಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ ಹೆಬ್ಬಾವಿನಂತೆ ತನ್ನ ಕಷ್ಟ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಸದಾ ತೆರೆದುಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಕತ್ತಲು ನಸುಗತ್ತಲಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮಸುಕು ಮಸುಕು ಮುಖಗಳು ಒಳಹೊರಗೆ ಅಡ್ಡಾಡುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ಬಾಟಲುಗಳನ್ನು ಠಣಗುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಕಡೆಗೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಹೆಂಗಸರು ಬೋಂಡವನ್ನೋ ಮೀನಿನ ತುಂಡನ್ನೋ ಎಮ್ಮೆಯ ಕಬಾಬನ್ನೋ ಬೇಯಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒರಟಾದ ಮರದ ಬೆಂಚುಗಳ ಮೇಲೆ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಹೆಂಡ ಏರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಗಲ್ಲಿಯ ಹಲವು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಟ್ಟ ಸರಾಯಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲೇನಾದರೂ ಸ್ವಾಕು ಮುಗಿದು ಹೋದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಯಿಂದ ಕಡ ತರಬಹುದು. ಗಲ್ಲಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿ 'ಮಾಮೂಲಿ' ಹೋಗುತ್ತದೆ. 'ಮಾಮೂಲಿ' ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ದಂಧೆ ಒಂದು ದಿನ ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಆದರೂ ಪೋಲೀಸರು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪದೆ ತಿಂಗಳಿಗಿರಡು ಸಲ ರೈಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾಲು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದಿಬ್ಬರು ಯಜಮಾನರುಗಳನ್ನು ಎಳೆಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಪ್ರಾನಿನ ಧರವೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾರಾಯಿ ಮಾಡುವವರು ಅರೆಸ್ವಾ ಆಗುತ್ತಾರೆ, ಜೈಲಿಗೂ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾರಾಯಿ ದಂಧೆ ಮಾತ್ರ ನಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದವರ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಸಾರಾಯಿ ದಂಧೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿರಡು ಲಾಭವಿದೆ. ಕಂಟ್ರಿ ಸಾರಾಯಿ ಪರ್ಮಿಟ್ ಬೇಕೆಂದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕಕ್ಕಬೇಕು. ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಬೇರೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮೂವತ್ತಾಯಿತು. ಲೈಸೆನ್ಸಿಯೋ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಳಪೆ ಸಾರಾಯಿ ಕೂಡ ದುಬಾರಿ. ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಡಮೆ ಯಾವ ಬಾಟಲೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸಾರಾಯಿ ಬಾಟಲು ಬರೇ ನಾಕು ರೂಪಾಯಿ. ಸಾರಾಯಿ ಪರ್ಮಿಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದವರಿಗೆ, ಡಿಸ್ಪಿಲರಿಯಿಂದ ಬ್ಲಾಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾರಾಯಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಬಡವರಿಗೆ ಈ ಸಾರಾಯಿಯ ಕಾಟೇಜ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯೇ ಗತಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರು ಹೇಗಾದರೂ ಮರೆಯಬೇಕು. ಮರೆಸಬೇಕು. ಆ ಕೆಸರು, ಆ ಬೈಗುಳ, ಆ ಹರಕಲು ಬಟ್ಟೆ, ಆ ಸೋರುವ ಛಾವಣಿ, ಹಸಿವು, ರೋಗ ಅವರನ್ನು ಹೀಗೆ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟರೋ ಆ

ನಿರಾಶೆಯ ಕಪ್ಪನೆಯ ಸರಳುಗಳು-ಇವೆಲ್ಲದರಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಹಾದಿಯೇ ಅವರ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಕಹಿಗುಟ್ಟುಕನ್ನು ನುಂಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಇದ್ದಬದ್ದ ನೋವನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆಯಬೇಕು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮಂಜೆಲ್ಲ ಕರಗುತ್ತದೆ. ಆಕಾಶ ಶುಭ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಚುಕ್ಕೆ ಮೂಡುತ್ತವೆ. ಹೂವಿನ ಹಾಗೆ ಚಂದ್ರ ಅರಳುತ್ತಾನೆ. ಹೂತಿಟ್ಟ ಬಯಕೆಗಳು ತಂತಿಯ ಮೇಲೆ ಒಣಗಲು ಹಾಕಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳಂತೆ ಮಿನುಗಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಎದೆಯ ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೂ ಬೆಳಕಿನ ಕೋಲೊಂದು ತೂಗಾಡತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಮುಖ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಂಡತಿಯ ಹಣೆಬೊಟ್ಟು, ತೊದಲು ಮಕ್ಕಳ ಮೃದುವಾದ ಕೈಗಳು-ಇವುಗಳಿಗಾದರೂ ಜೀವ ಹಿಡಿದಿರಬೇಕೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲ, ಈ ಬದುಕಿನ ಜೊತೆ ಸೇಣಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ಲಾಸು ಕೊಡಿ, ಅಥವಾ ಆ ಹೆಂಡವನ್ನು ಈ ದರಿದ್ರ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಕಹಿಗಿಂತ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕಹಿ ಮಾಡಿಬಿಡಿ.....

ಆ ಗಲ್ಲಿಗಿಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ಭಟ್ಟಿಯೆಂದರೆ ಹೋಮಿ ಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಪಾರ್ಸಿ ಬಾವಾನದು. ಇಡಿ ಗಲ್ಲಿಗಿ ಅವನದೇ ದೊಡ್ಡ ಮನೆ. ಅವನ ಮಾರಾಟ ಕೂಡ ಉಳಿದವರಿಗಿಂತ ಜೋರು. ಅವನ ಬಳಿ ಒಂದು ಕಾರು ಬೇರೆ ಇತ್ತು. ಇಂಥ ಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಬಾವಾನ ಬಳಿ ಬಾಸ್ಕೊ ಅಬ್ದುಲ್ ಜೊತೆ ಬಂದ.

"ಸಾಯೇಬ್‌ಜೀ" ಬಾಸ್ಕೊ ಪಾರ್ಸಿ ಬಾವಾನನ್ನು ಕೂಗಿದ.

"ಸಾಯೇಬ್‌ಜೀ?" ಪಾರ್ಸಿ ಬಾವಾನ ಉತ್ತರ ಬಂತು.

"ನಾಕು ಬಾಟ್ಟು ಸಾರಾಯಿ" ಬಾಸ್ಕೊ ಕೇಳಿದ.

"ಹದಿನಾರು ರೂಪಾಯಿ ಬಿಚ್ಚು" ಅಂದ ಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಬಾವಾ.

"ದುಡ್ಡಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ....." ರಾಗ ಎಳೆದ ಬಾಸ್ಕೊ.

"ಮತ್ತೆ, ನಡಿ ಹಂಗಾರೆ" ಅನ್ನುತ್ತಾ ಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಬಾವಾ ಇನ್ನೇನು ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೊರಡಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಾಸ್ಕೊ ತನ್ನ ಕಬ್ಬಿಣದಂಥ ಕಾಲನ್ನು ಬಾಗಿಲ ಮಧ್ಯೆ ಇಟ್ಟು ತಡೆಯುತ್ತಾ ಅಂದ.

"ಸೇತ್, ನಿನ್ನ ಕಾರಿನ ಒಂದ್ ಟೈರು ವೀಕಾಗಿದೆ."

"ಹೂಂ. ವೀಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೇನೀಗ?"

"ಹೊಸಾ ಟೈರು ಬೇಕೆ?"

"ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತೆ?" ಪಾರ್ಸಿ ಬಾವಾ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತಾ ಕಳ್ಳದನಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿದ.

"ಎಪ್ಪತ್ ರೂಪಾಯಿ"

"ಎಪ್ಪತ್ ರೂಪಾಯಿ ! ಬಾಳಾ ಜಾಸ್ತಿ ಆಯ್ತು. ನಾಕು ಬಾಟ್ಟು ಕೊಡ್ತೀನಿ, ನೋಡು."

"ಸೇಠ್, ಹೊಸಾ ಟೈರು ! ಇನ್ನೂರಿಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿ, ವೈಟ್ ಲೈನಿಂದು. ನಾನು ಬರೇ ಎಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕೊಡ್ತೀನಿ. ಮಾಲ್ ಖರಾಬಿದ್ರೆ ದುಡ್ಡು ವಾಪಸ್."

"ನಡಿ, ನಡಿ, ಎಂಟು ಬಾಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ."

"ಏನು, ಇನ್ನೂರಿಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿ ಮಾಲು ಬರೇ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿಗಾ? ಅಲ್ಲಾ, ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಕಳ್ಳಾನೇ ಬತ್ತಿ ಇಟ್ಟಿ ದಂಧೆ ಹೆಂಗ್‌ರೀ ನಡೆಯುತ್ತೆ !" ಬಾಸ್ಕೊ ನಗುತ್ತಾ ಅಂದ.

"ಸರಿ, ಮೇಲೆ ಇಪ್ಪತ್ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ, ಮಾಲು ಮಾತ್ರ ಹೊಸದಿರಬೇಕು"

"ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಸೆಟ್ಲೆ ಮಾಡು. ಈಗ ನಾಕು ಬಾಟ್ಟು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟರು. ಎರಡು ಗಂಟೆಲಿ ಮಾಲು ನಿನ್ನತ್ತ ಇರುತ್ತೆ."

ಪಾರ್ಸಿ ಬಾವಾ ಕೊಟ್ಟ ನಾಕು ಬಾಟಲು ಹಿಡಕೊಂಡು ಬಾಸ್ಕೊ ಅಬ್ದುಲ್ ಜೊತೆ ಹೊರಟ. ಗಲ್ಲಿಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಅಬ್ದುಲ್ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಾಕು ಬಾಟಲುಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು "ಈ ಬಾಟ್ಟುಗಳ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಟ್ಟು ಗ್ಲೋಬ್ ಮೋಟಾರ್ಸ್ ಗ್ಯಾರೇಜಿನ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಾ" ಅಂದ.

ಬಾಟಲು ತಲುಪಿಸಿ ಅಬ್ದುಲ್ ಗ್ಲೋಬ್ ಮೋಟಾರು ಗ್ಯಾರೇಜಿನ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಾಸ್ಕೊ ಹಿಂಭಾಗದ ಗವಾಕ್ಷಿಗೆ ಹಗ್ಗ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಅಬ್ದುಲ್ಲನನ್ನು ಕಂಡವನೇ, "ಗ್ಯಾರೇಜಿನ ಲಾಕ್ ಬಾಳಾ ಸ್ವಾಂಗಾಗಿದೆ. ಓಪನ್ನೇ ಆಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕಿಟಕಿಯೆಲ್ಲ ಒಳಗಿಂದ ಬಂದಾಗಿದಾವೆ. ನೀನೀಗ ಈ ಗವಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಇಳಿದು ಗ್ಯಾರೇಜೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಇರಾನಿ ಹೋಟೆಲ್ ಓನರಿದಾನಲ್ಲ ಅವನ ಕಾರಿನ ಟೈರ್ ತಗೀಬೇಕು" ಎಂದ. ತಕ್ಷಣ ಅಬ್ದುಲ್, "ನನ್ನ ಕೈಲಾಗಲ್ಲ" ಅಂದ. "ನಾನು ಬಾಟ್ಟೀ ದಂಧೆ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಕಳ್ಳನ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಲ್ಲ" ಅಂದ. ಬಾಸ್ಕೋಗೆ ಏಕೆಂದ ಸಿಟ್ಟು ನೆತ್ತಿಗೆರಿ ಅವನ ಕಪಾಳಕ್ಕೊಂದು ಬಿಟ್ಟು, ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ ಅಬ್ದುಲ್ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳಿದ, "ಉಸ್ತಾದ್, ನಾನು ಆ ಇರಾನೀ ಹತ್ತ ಕೆಲ್ ಮಾಡ್ತೀನಿ, ಅವನಿಗೇನಾರೂ ಗೊತ್ತಾದ್ರೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸಾನೇ ಹೋಗುತ್ತೆ."

"ನಾನೇನಾರೂ ಗ್ಯಾರೇಜೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗೋ ಹಂಗಿದ್ದೆ ನಿಂಗ್ಯಾಕಲೇ ಹೇಳ್ತಿದ್ದೆ? ಈಗ ಬೇರೆ ದಾರೀನೇ ಇಲ್ಲ. ನೀನು ಆ ಗವಾಕ್ಷೀಲಿ ತೂರಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ನಿನಗೆ ಈ ಗ್ಯಾರೇಜಿನೊಳಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನೇನಿದೆ ಅಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು; ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಖಾಸಿಂಭಾಯೀ ಹತ್ತ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೀಯಲ್ಲ. ಆ ಇರಾನೀ ಗಾಡೀನೂ ನಿಂಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಜಾಕ್, ವೀಲ್ ತೆಗೆಯೋ ಸಾಮಾನು

ಇವೆಲ್ಲಾ ಖಾಸಿಂಭಾಯಿ ಎಲ್ಲಿಡ್ತಾನೇಂತ ನಿಂಗೊತ್ತು. ಜಾಕ್ ಹತ್ತು, ವೀಲ್ ತೆಗಿ. ಒಂದು ಟೈರು ತೆಗೊಂಬಾ. ಒಳಗಿನ ಕಿಟಕಿ ತೆಗೆದು ಟೈರ್ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಿಸಾಕು. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿದೋಗ್ಬೇಕು. ಜಾಸ್ತಿ ಮಾತಾಡಬೇಡ," ಎಂದು ಬಾಸ್ಕೋ ತಾಕೀತು ಮಾಡಿದ.

"ಉಹೂಂ, ನಾನು ಕಳ್ಳನಾ ಮಾಡಲ್ಲ" ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತಾ ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟ ಅಬ್ದುಲ್.

ತಕ್ಷಣ ಬಾಸ್ಕೋ ಅವನ ಕೊರಳಪಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ. ಸರಕ್ಕನೆ ಚೂರಿ ತೆಗೆದು ಅದರ ಅಲಗನ್ನು ಅವನ ಕೊರಳಿನ ಮೇಲಿಡುತ್ತಾ ಕೂರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ, "ಒಳಗಡೆ ಹೋಗಿಯೋ ಇಲ್ಲೋ?" ಅಬ್ದುಲ್ಲನಿಗೆ ಚೂರಿಯ ಅಲಗು ಕುತ್ತಿಗೆಯೊಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದೆನಿಸಿತು. ಬಾಸ್ಕೋನ ಕೈ ಒರಟಾಗಿ ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳು ಹೊರಕಳಚಿ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ಗಂಟಲಿನಿಂದ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸದ್ದೊಂದು ಹೊರಬರಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅಬ್ದುಲ್ ಹೆದರಿಕೊಂಡೇ 'ಹೂಂ' ಎನ್ನುವನಂತೆ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದ. ಬಾಸ್ಕೋ ಚೂರಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಅಬ್ದುಲ್‌ನ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹಗ್ಗವನ್ನು ಅವನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟ.

ಅಬ್ದುಲ್ ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಜೋತು ಬಿದ್ದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೇಲೇರಲಾರಂಭಿಸಿದ.

ಒಂದೈದು ನಿಮಿಷ ಹಾಗೇ ಮೇಲೇರಿ ಗವಾಕ್ಷಿಯ ಒಳಗಿಳಿದು ಅವನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಒಳಗೆಳೆದುಕೊಂಡ. ಬಾವಿಯ ಒಳಕ್ಕಿಳಿದಂತೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಗ್ಯಾರೇಜಿನೊಳಗಿನ ದಟ್ಟ ಕತ್ತಲಿನಾಳಕ್ಕಿಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದ ಮರುಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಉಸಿರುಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಚ ನಿಧಾನಿಸಿದ. ಐದಾರು ನಿಮಿಷ ಹಾಗೇ ಹಗ್ಗದ ತುದಿ ಹಿಡಿದು ನೇತಾಡಿದ. ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ನೆಲದತ್ತ ಇಳಿಬಿಟ್ಟು ನೆಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲೆತ್ತಿಸಿದ. ಆದರೆ ಕಾಲಿಗೆ ನೆಲ ನಿಲುಕಲಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣ ಕೆಳಗೆ ಧುಮುಕಿಬಿಟ್ಟ. ಹಾಗೆ ಧುಮುಕಿದಾಗ ಪೆಟೋಲಿನ ಖಾಲಿ ಟೆನ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಹೊಡೆದ ತಕ್ಷಣ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ತೋಪುಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಆ ಸದ್ದಿನಿಂದಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತು ಎದ್ದು ಕುಂತುಬಿಟ್ಟಿದೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. "ಕಳ್ಳಾ, ಕಳ್ಳಾ" ಅಂತ ಆ ಜಗತ್ತು ನಾನಾ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಇವನ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಹಣೆ, ಮುಖ, ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಬೆವರು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿತು. ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹಾಗೇ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಒರಗಿಕೊಂಡ. ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ನಿಂತಿದೆ ಎನಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಅವನನ್ನ ಹಿಡಿಯಲು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಖಾತ್ರಿಯಾದಾಗ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಅವನು ಗ್ಲೋಬ್ ಗ್ಯಾರೇಜಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದ. ಯಾವ್ಯಾವ ಸಾಮಾನು

ಎಲ್ಲಿದೆ ಅಂತ ಅವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಸ್ವಿಚ್ಚು ಎಲ್ಲಿದೆ, ಜಾಕ್ ಎಲ್ಲಿದೆ, ಗಾಡಿಗಳು ಯಾವ ಕಡೆ ನಿಂತಿರುತ್ತವೆ... ಎಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಆದರೂ ಲೈಟಿನ ಸ್ವಿಚ್ಚೊತ್ತುವುದು ಮಾತ್ರ ಅವನಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಮಿಕ್ಕಿಮಿಕ್ಕಿ ನೋಡತೊಡಗಿದ. ಕಣ್ಣುಗಳು ಕತ್ತಲೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ವಾಹನಗಳ ಡೊಂಕಾದ ಸಾಲು, ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನಿಡುವ ಅಲೈರಾ, ಮೂಲೆಯಲ್ಲೊಂದು ಮೇಜು, ಎಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಾ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ವಾಹನಗಳ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದ. ಬಾಸ್ಕೊ ಕೊಟ್ಟ ಪೆನ್ ಟಾರ್ಚ್ ನೆನಪಾಯಿತು. ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ವೆಹಿಕಲ್ಲಿನ ಮಡ್ ಗಾರ್ಡಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ತೆವಳುತ್ತಾ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಟಾರ್ಚ್ ಹಾಕಿ ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಕಡೆಗೂ ಇರಾನಿಯ ಕಾರು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಒಂದೆರೆಡು ಗಳಿಗೆ ಅದರ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತು ಹಾಗೇ ಅದರ ಮೈಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿದ. ಅವನಿಗೆ ತುಂಬ ಪ್ರಿಯವಾದ ಕಾರು. ಅದರ ತೆಳು ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣವೇನು, ಅದರ ಉಬ್ಬು ತಗ್ಗುಗಳೇನು, ಅದರ ಮಧುರವಾದ ಹಾರನ್ನೇನು, ಅದು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊರಟ ಬಾಣದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲಾ..... ಅಂಥ ಆ ಕಾರನ್ನು ಅವನು ಭಿಕ್ಷುಕನೊಬ್ಬ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ನಿಂತು ನೋಡುವಂತೆ ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಹೀಗೇ ಸುಮಾರು ಹೊತ್ತು ಗಾಡಿಯ ಬಳಿನಂತು ಅದರ ಥಣ್ಣನೆಯ ಮೈಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದವನಿಗೆ ಒಂದು ಥರದ ಮತ್ತು ಬಂದಂತಾಯ್ತು. ಮರು ಗಳಿಗೆಗೇ ಅವನಿಗೆ ಚೂರಿ ಹಿಡಿದು ಗ್ಯಾರೇಜಿನ ಹೊರಗೆ ನಿಂತ ಬಾಸ್ಕೋನ ನೆನಪಾಯಿತು. ಮೇಲೆದ್ದವನೇ ಅಲೈರಾದ ಬಳಿ ಹೋದ. ವೀಲ್ ಪಾನ್, ಜಾಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇರಾನಿ ಹೋಟೆಲ್ ಮಾಲೀಕನ ಗುಲಾಬಿ ರಂಗಿನ ಮರ್ಸಿಡಿಸ್ ಕಾರಿನತ್ತ ಮರಳಿ ಬಂದ.

ಮರಳಿ ಬಂದವನೇ ಜಾಕ್ ಮತ್ತು ವೀಲ್‌ಪಾನ್ ಕಾರಿನ ಮಡ್‌ಗಾರ್ಡಿನ ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಪಾಕೆಟ್ ಟಾರ್ಚ್ ಹತ್ತಿಸಿದ. ಲೈಟಿನ ಕಿರಣಗಳು ಕಾರಿಗೆ ತಗುಲಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಚೆಲ್ಲಾಡಿದವು. ಮರ್ಸಿಡಿಸ್ ಕಾರಿನ ಗುಲಾಬಿ ರಂಗು ಅವನ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಾ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ಮೆತ್ತನೆಯ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಸೀಟುಗಳು ಒಂದು ಚಣ ರುಗರುಗಿಸಿದವು. ತಕ್ಷಣ ಅಬ್ಬುಲ್ಲನ ಕೈ ಕ್ರೋಮಿಯಂ ಹ್ಯಾಂಡಲ್ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ತಿರುಗಿಸಿದ್ದೇ ತಡ, ಆ ಹ್ಯಾಂಡಲ್ ತಿರುಗೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅದು ತಿರುಗಿದ್ದೇ ತಡ, ಕಾರಿನ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತು. ಬೆರಗಾದ ಅಬ್ಬುಲ್, ಆ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಕಾರಿನ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚುವುದನ್ನೇ ಮರೆತಿರಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡ. ಹಾಗೇ ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತ.

ಕಡುಸುಂದರಿಯಾದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಮಡಿಲಿನಂತೆ ಅವನೆದುರು ತೆರೆದು ನಿಂತ ಕಾರು. ಅವನು ಕಾರಿನೊಳಕ್ಕೆ ಟಾರ್ಜೆಟ್ ಬಿಟ್ಟು, ಸದಾ ಫುಟ್‌ಪಾತಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗುವ ಅವನ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಾ ಒಂದು ಚಣ ಆ ಕಾರಿನೊಳಗಿನ ತುಪ್ಪಳದಂಥ ಸೀಟುಗಳ ಚಂದವೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ಸೀಟಿನ ಕೆಳಗೆ ಕಾಲಿಡುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಣ್ಣ ಇರಾನಿ ಕಾರ್ಪೆಟ್‌ಗಳಿದ್ದವು. ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ, ಮತ್ತೆಗಿನ ಹಾಸಿಗೆಯಂಥ ಸೀಟುಗಳು. ರೇಶಿಮೆ ಕುಶನ್, ಸೀಟುಗಳ ಮೇಲೆ ದಿಂಬುಗಳು. ಹಿಂಬದಿಯ ಗಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಹಳದಿ ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ ಪರದೆಗಳು, ಅಬ್ದುಲ್ ನೋಡುನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದವನು ಮನಸ್ಸು ತಡೆಯದೆ ಗಾಡಿಯೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದ. ಸೀಟಿನ ಮೇಲೆ ಕೂತ. ಕೂತ ತಕ್ಷಣ ಅದರಾಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಹೋದಂತಾಯಿತು. ಸೀಟಿನೊಳಗಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀಗುಳು ಅವನನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ಕುಣಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಇಡಿ ಮೈಯಿ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಚಿಮ್ಮಿ ಮೇಲೆಗರಿ ಕೆಳ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಮೈಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಚಗುಳಿ ಇಟ್ಟಂತಾಗಿ ಖುಷಿ ದಿಗಿಲು ಎರಡೂ ಅವನನ್ನು ಅಮರಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾರ್ಪೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಆರಾಮಾಗಿ ಕಾಲು ನೀಡಿದ. ನಂತರ ಬಲು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ಎದುರಿನ ಸೀಟಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟ. ಹಾಯೆನ್ನಿಸಿ ಹಾಗೇ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟ. ಆಹಾ, ಎಷ್ಟು ಮೃದುವಾಗಿದೆಯೆಲ್ಲ, ಮತ್ತೆಗಿದೆಯೆಲ್ಲ ಹಾಸಿಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಹಾಲಿನ ಕೆನೆಯ ಸಾವಿರಾರು ಪದರಗಳು ಆ ಗಾದಿಗಳ ಕೆಳಗಿವೆಯೇನೋ ಅನಿಸಿತು. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಅವನು ಹೋಟೆಲಿನ ಕಿಚನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಗ್ಲಾಸ್ ತೊಳೆಯುತ್ತಾ ತೊಳೆಯುತ್ತಾ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಕ್ರೀಮ್ ಡಬ್ಬದಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ ಒಂದು ಚಮಚ ಕೆನೆ ತೆಗೆದು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದು ನೆನಪಾಯಿತು. ಆವತ್ತಿನ ಆ ರುಚಿಯೂ ಈ ಗಳಿಗೆಯ ಈ ರುಚಿಯೂ ಒಂದೇ ಥರವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಕಂಡಿತು. ಅವನ ಇಡಿ ಮೈಯೇ ನಾಲಗೆಯಾಗಿ ಆ ಮೈಯ ಒಂದೊಂದು ಅಂಗವೂ ಕೆನೆಯ ರುಚಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಅವನಿಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದಂತೆಯೇ ಅವನು ತೋಳನ್ನು ತನ್ನ ತಲೆಯ ಅಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ.

* * * *

ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ಶುರುವಾದಾಗ ಕಾಸಿಂಭಾಯಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು: "ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾನು ಎಂದಿನ ಹಾಗೆ ಗ್ಯಾರೇಜು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಾಗ, ಅಪರಾಧಿಯು ತೆರೆದ ಮರ್ಸಿಡಿಸ್ ಕಾರಿನ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನ ಮೇಲೆ ಆರಾಮಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದ. ವೀಲ್ ಪಾನ್ ಹಾಗೂ ಜಾಕನ್ನು ಮಡ್‌ಗಾರ್ಡಿನ ಕೆಳಗೆ ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಅಪರಾಧಿ ಟೈರುಗಳ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಗ್ಯಾರೇಜಿನ ಒಳಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಎಂಬುದು ಸಾಬೀತಾಗುತ್ತದೆ."

ಪಾಟೀಸವಾಲಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿ ತಾನು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದು ನಿಜವೆಂದು ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಗ ಕೋರ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದನ್ನೆಸೆಯಿತು: "ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ಕಳ್ಳನ ಯಾಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ?"

"ನನಗೇ...ನಿ...ದ್ದೇ ಬಂದು...ಬಿ...ಡ್ಡು ಸ್ವಾಮೀ..." ಹುಡುಗ ತೊದಲುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ, "...ನಾನು ಸ್ವರ್ಗದೊಳಗೆ ಯಾವುದೋ ತೋಟದಲ್ಲಿದೀನಿ ಅನ್ನಿಸ್ತು.. ಭಾಳಾ ಮಜಾ ಅನ್ನಿಸ್ತು."

ಈ ಪರಿಯ ವಿಚಿತ್ರ ಉತ್ತರ ಕೇಳಿ ಕೋರ್ಟು ಮುಗುಳ್ಳಗುತ್ತಾ ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟಿತು: "ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ ಸಜಾ."

* * * * *

ಫುಟ್‌ಪಾತಿನ ಕಲ್ಲುಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಲಗಿದ್ದೆ. ಜಮುನ ನನ್ನ ತಲೆಗೂದಲಲ್ಲಿ ಬೆರಳಾಡಿಸುತ್ತ ಹೇನು ಕುಕ್ಕುತ್ತಾ ಇದ್ದಳು. ಒಂದು ಬಗೆಯ ಉದಾಸೀನತೆಯಿಂದ ನಗುತ್ತಾ ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು, "... ಈಗ ಜೈಲಲ್ಲಿ ಆ ಅಬ್ದುಲ್‌ಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಮಜಾ ಸಿಗ್ತಾ ಇರಬಹುದಲ್ಲ !"

"ಇನ್ನೂ ಬಚ್ಚಾ ಅವನು ! ಪಾಪ ಅವನಿಗಿನ್ನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿರೋ ಸ್ವರ್ಗ ನಮ್ಮಂಥ ಬಡವರಿಗಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗದ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಗುಟುಕು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಕದೀತೀವಿ. ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ಜೀವನಾ ಎಲ್ಲ ಬರೇ ನರಕದಲ್ಲೇ ಕಳೀತೀವಿ."

"ನಿನಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ಲೋಕದಲ್ಲೂ ಸ್ವರ್ಗ ಸಿಕ್ಕದೇ ಹೋದರೆ?" ಜಮುನಾ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದಳು.

"ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಬೊಗಳಬೇಡ. ಸುಮ್ಮೆ ಹೇನು ಹಿಡಿ."

ಅನು : ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್

ರೂಪಾಂತರ

- ಇಂತಜಾರ್ ಹುಸೇನ್

ರಾಜಕುಮಾರ ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತ್ ಅಂದಿನ ಮುಂಜಾನೆಯನ್ನು ಒಂದು ನೋಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದ.... ಅದು ಒಂದು ಯಾತನಾಮಯ ಮುಂಜಾನೆ. ದೃಶ್ಯಗಳು ಅದೃಶ್ಯಗಳಾದವು. ಅದೃಶ್ಯಗಳು ದೃಶ್ಯಗೋಚರವಾದವು. ಆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅವನಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ಕಳೆದುಹೋಯಿತು. ರಾಜಕುಮಾರ ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತ್ ಒಂದು ನೋಣವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡ.

ರಾಜಕುಮಾರ ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಕನಸೆಂದುಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಆ ಕನಸನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟ.... ಸಾಯಂಕಾಲ ದೆವ್ವ ಆರ್ಭಟಿಸುತ್ತಾ ಕೋಟಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಇವನು ಮುದುರಿಕೊಂಡದ್ದಷ್ಟೇ ನೆನಪಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೇನೂ ನೆನಪಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟ. ಆದರೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮತ್ತೆ ಹಾಗೇ ಆಯಿತು. ಮತ್ತೆ ದೆವ್ವ ಕೋಟಿಯೊಳಗೆ ಬಂದು 'ಮನುಷ್ಯರ ವಾಸನೆ, ಮನುಷ್ಯರ ವಾಸನೆ' ಎಂದು ಚೀತ್ಕರಿಸಿದಾಗ ಇವನು ಮತ್ತೆ ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ.

ಎಂಥ ದುಃಸ್ವಪ್ನ ಕಂಡೆನೆಂದು ಚಿಂತೆಗೊಳಗಾದ. ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದದ್ದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ, ಎಂಥ ಕನಸದು? ಏನೂ ನೆನಪಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮೂರು ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಕಳೆದನಂತರ ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಚಿಂತೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಇದೇನಾಯ್ತು ದೇವರೇ? ಸಾಯಂಕಾಲ ಆಗುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ನನ್ನನ್ನು ನಾನು ಮರೆಯುತ್ತೇನಲ್ಲಾ. ಯಾರೋ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಟಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅಂದುಕೊಂಡು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಶಪಿಸಿಕೊಂಡ, 'ಅಯ್ಯೋ ಅಜ್ಞಾನಿ, ಆ ಬಿಳಿದೆವ್ವದ ಸೆರೆಯಿಂದ ನೀನು ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಬಂದು ನೀನೇ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದೆಯಲ್ಲ.' ಅವನು ಖಿಡ್ಗವನ್ನೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಸಂಜೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ. ಸಾಯಂಕಾಲ ದೆವ್ವದ ಧಡ ಧಡ ಸದ್ದಿಗೆ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ. ರಾಜಕುಮಾರಿ ಇವನತ್ತ ತಿರುಗಿ 'ಛೂ' ಅಂದಾಗ ಇವನು ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ. ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ಕ್ರಮೇಣ ಕುಬ್ಜನಾಗತೊಡಗಿದ.

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ದುಸ್ವಪ್ನದಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆದನೆಂದು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ, ಏನೂ ನೆನಪಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾ.... ಹೌದು ರಾಜಕುಮಾರಿ 'ಭೂ' ಅಂದದ್ದು ನೆನಪಾಯಿತು, ಹಣೆ ತಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮೋಸವಿದೆ ಅಂದುಕೊಂಡು ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ, 'ಹೇ ದುರಾದ್ಯಷ್ಟವಂತಳೆ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಬಿಳಿ ದೆವ್ವದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ನೀನು ಕೊಟ್ಟ ಬಹುಮಾನ ಇದೇ ಏನು? ನನಗೇ ಮಾಟ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ.'

ರಾಜಕುಮಾರಿ ಏನೇನೋ ನೆವ ಹೇಳಿದಳು. ಅವನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಿಜ ತಿಳಿಯಲೇಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ. ಆಗ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಹೇಳಿದಳು, "ಎಲೈ ಪುಣ್ಯವಂತ, ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರೋದೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಒಳ್ಳೇದಕ್ಕೆ. ಬಿಳಿದೆವ್ವ ಮನುಷ್ಯರ ಶತ್ರು. ನಿನ್ನ ನೋಡಿದರೆ ತಿಂದುಬಿಡ್ತಾನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಮಂತ್ರ ಹಾಕಿ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಣಮಾಡಿ ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ದೆವ್ವ 'ಮನುಷ್ಯನ ವಾಸನೆ, ಮನುಷ್ಯನ ವಾಸನೆ' ಅಂತ ಚೇತ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೆ. ಆಗ ನಾನು, 'ನಾನೂ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದವಳು ನನ್ನನ್ನೇ ತಿನ್ನು ಅಂತೀನಿ. ಬೆಳಗಾದಾಗ ಅವನು ಕೋಟೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಮಂತ್ರ ಹಾಕಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ್ನ ಮಾಡ್ತೀನಿ !"

ರಾತ್ರಿ ನೋಣವಾಗುವುದು, ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಇವನ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸುವುದು, ಇದೆಲ್ಲಾ ಯೋಚಿಸಿ ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ತನ್ನ ಪುರುಷತ್ವದ ಸವಾಲು ಉಂಟಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಗಂಡಸುತನಕ್ಕಾದ ಅವಮಾನವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ. ಇದೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿರುವವನಂತೆ ಹೊರಳಾಡಿಸಿದ. ತನ್ನಲ್ಲೇ ಅಂದುಕೊಂಡ; 'ಹೇ ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತ್, ನೀನು ನಿನ್ನ ವಂಶ, ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಜ್ಞಾನ ಎಲ್ಲವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಿದ್ದೆ. ಇವತ್ತು ನಿನ್ನ ಹೆಮ್ಮೆ ಮಣ್ಣಾಯಿತು. ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಗಂಡಸಿನ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸಿ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡ್ತಿದಾಳೆ. ನಿನ್ನ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ರೂಪವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಜೀವಜಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೀಳಾದ, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದ ಜಂತುವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟೆ.' ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಮೊದಲು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ನಂತರ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಶಪಿಸಿದ, ಮತ್ತೆ ಅವಳ ಒದ್ದೆ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿಹೋಯಿತು.

ಅವಳು ಅವನಿಂದ ದೂರವೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು, 'ಈ ಕಷ್ಟಕೋಟಲೆ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಒಂದಾಗೋಣ'. ಅಂಥ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ದೂರವಿದ್ದಂತೆನಿಸಿ, ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತ ನರಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ

ಇಂದು ರಾಜಕುಮಾರನ ಸ್ಥಿತಿ ಕರುಣಾಜನಕವಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ದುಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ಅವಳ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿಬಂದವು. ಅವನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆಯಿಟ್ಟು ಭಾವಪರವಶಳಾದಳು.

ರಾಜಕುಮಾರನ ಮೃದುಹೃದಯ ಕರಗಿತು. ಅವಳ ಬಿಳಿಕೊರಳನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ಬಳಸಿದ. ಅಷ್ಟುಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪ್ರಳಯದಂತಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಸ್ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ದೂರ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಇಬ್ಬರ ಮಿಲನ ಪ್ರಥಮರಾತ್ರಿಯಂತಿತ್ತು. ಬಿಸಿಯಷ್ಟುಗೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರ ತನ್ನ ತನುಮನಗಳನ್ನು ಮರೆತ. ಮತ್ತೆ ಅವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದದ್ದು ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆ ಹಾಗೂ ಬಾಗಿಲುಗಳ ಧಡಧಡ ಸದ್ದಾದಾಗಲೇ. ಅವನು ಮತ್ತೆ ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ, ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತುಂಬಾ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೂ ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಹೋದ, ಹಾಗೆ ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕ್ರಮೇಣ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಒಂದು ಕಷ್ಟ ಚುಕ್ಕೆಯಂತಾದ. ಬಳಿಕ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನೋಣವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡ.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಹೆದರಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆ ಹೆದರಿಕೆಯಲ್ಲೇ ಮುಳುಗಿದ್ದಾಗ: ಏನು, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾನು ನೋಣವಾಗಿದ್ದೇನೆ? ಏನು, ಮನುಷ್ಯ ನೋಣವೂ ಆಗಬಲ್ಲನೆ? ಈ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೋವು ತುಂಬಿತು. ಮುತ್ಸದ್ಧಿ, ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ, ಕುಲೀನ, ಗೌರವಾನ್ವಿತನಾಗಿದ್ದ ಆ ರಾಜಕುಮಾರ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋದರೂ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅವನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಚುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಾಗೆ ದಂಡಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದ. ಆದರೆ ಆ ಕುಲೀನ, ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ರಾಜಕುಮಾರ ಈ ಬಿಳಿದೆವ್ವದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋಣವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. 'ಹೇ ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತ್ ನೀನು ನಿನ್ನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ನೋಣವಾಗಿದ್ದೆಯಾ? ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಅವನು ಗತಿಸಿಹೋದ ತನ್ನ ವೈಭವದ ಬದುಕನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡ. ತನ್ನ ಸಾಧನೆ, ಸಿದ್ಧಿ, ದಿಗ್ವಿಜಯಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡ. ತನ್ನ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಪೂರ್ವಜರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಈಗ ಅದೆಲ್ಲ ಭೂತಕಾಲದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಕಳೆದುಹೋದ ಕಾಲವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅತ್ತ. ಮತ್ತೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಆದಾಗ ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ. ಮುದುರುತ್ತ ಮುದುರುತ್ತಾ ಒಂದು ನೋಣದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಬಿಟ್ಟ.

ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ 'ಮನುಷ್ಯರ ವಾಸನೆ ಮನುಷ್ಯರ ವಾಸನೆ' ಎಂದು ಚೀತ್ಕರಿಸುತ್ತ ದೆವ್ವ ಕೋಟೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಒರುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಜಕುಮಾರಿ ತಕ್ಷಣ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು, 'ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯರಿದ್ದಾರೆ, ನಾನಿದ್ದೇನೆ, ನನ್ನನ್ನು ತಿನ್ನು.' ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ದೆವ್ವ ಸಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಜಕುಮಾರ ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತ್ ನೋಣವಾಗಿ ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ಗೋಡೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಮಂತ್ರ ಹಾಕಿ ಇವನ ಮೇಲೆ 'ಉಫ್' ಎಂದಾಗ ಮನುಷ್ಯನಾಗುತ್ತಿದ್ದ.

ಹಗಲು ಮನುಷ್ಯ, ರಾತ್ರಿ ನೋಣ. ಹೀಗಿತ್ತು ರಾಜಕುಮಾರನ ಬದುಕು. ಈ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಕಂಡ. ರಾಜಕುಮಾರಿ ಇವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂತೋಷವುಂಟು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇವನನ್ನು ತೋಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊಳೆಯ ಬಳಿ ಸುತ್ತಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಣ್ಣು ಹೂಗಳಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ಬಿಳಿದೆವ್ವದ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಹಣ್ಣು ಹೂಗಳಿದ್ದವು. ತೋಟದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೂ ಹಣ್ಣು ಹಾಗೂ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯಗಳಿಂದ ಊಟದ ಮಣೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ರಾಜಕುಮಾರನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೋಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ವಿಲಾಸ ಅವನ ಹೋರಾಟದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು?

ರಾಜಕುಮಾರ ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತ್ ಹಗಲು ಹೊತ್ತು ಊಟದ ಮಣೆಯ ಮುಂದೆ ನೋಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ! ಇರುಳಿನಲ್ಲೂ ನೋಣವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಹಗಲು ಇವನಿಗೆ ಸುಖದ ರಾತ್ರಿಯ ಹಾಗೆ. ರಾತ್ರಿಯ ದುಃಖವೆಲ್ಲಾ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಅಪ್ಪುಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕ್ರಮೇಣ ರಾತ್ರಿ ದೀರ್ಘವಾಗಿಯೂ ಹಗಲು ಚುಟುಕಿನದಾಗಿಯೂ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ನೋಣದ ರೂಪಿನಲ್ಲೇ ಇರತೊಡಗಿದ. ಆದರೂ ಹಗಲಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಐಷಾರಾಮವನ್ನು ಸುದೀರ್ಘ ಕಷ್ಟ ಕತ್ತಲನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಬಹುಮಾನವೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಆದರೆ, ಆದದ್ದಾದರೂ ಏನು? ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹಗಲಲ್ಲೂ ನೋಣವಾಗಿದ್ದೇನೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊದಮೊದಲು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಣವಾಗುವುದು ಹಗಲಾಗುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಾನಿನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯನ ರೂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕ್ರಮೇಣ ಅದೆಲ್ಲ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೂ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಹಿಡಿಯತೊಡಗಿತು. ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಹಿತವಾದ ಅಪ್ಪುಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನೋಣವಾಗಿರಬಹುದೆಂಬ ಅನುಮಾನದಲ್ಲೂ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಿದ್ದ. ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಓ ಇದು ಹಗಲೇ ಸರಿ, ನಾನಿನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯನ ತೊಗಲಿನೊಳಗೇ ಇರುವೆನೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಎಚ್ಚರದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಅವನಿಗೆ ಅನುಮಾನ. ದೆವ್ವದ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹೂ, ಹಣ್ಣು ಆರಿಸುವಾಗ, ರುಚಿಯಾದ ಊಟ, ಪಾನೀಯಗಳಿಂದ ಚೋಡಿಸಿದ ಊಟದ ಮಣೆಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಅವನನ್ನು ಅನುಮಾನ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. 'ಏನು? ನಾನು ಮನುಷ್ಯನ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದೀನೇನು?' ಚಿಂತೆ, ಗಂಭೀರ ಆಲೋಚನೆ ಹಾಗೂ ಅನುಮಾನಗಳು ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು.

ರಾಜಕುಮಾರ ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತ್ ಚಿಂತೆ, ಗಂಭೀರ ಆಲೋಚನೆ ಹಾಗೂ ಅನುಮಾನಗಳ ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಬೇಧಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ. ದೆವ್ವವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಸಂಕಲ್ಪ ತೊಟ್ಟ, ಪುನಃ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು: ಬಿಳಿದೆವ್ವದ ಜೀವ ಗಿಳಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಏಳು ಸಮುದ್ರಗಳ ಆಚೆ ಒಂದು ಮರದ ಮೇಲೆ ತೂಗಾಡುತ್ತಿರುವ ಪಂಜರದೊಳಗೆ ಒಂದು ಗಿಳಿಯಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಜೀವವಿದೆ. ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತ್ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡ. ಏನು ಬಿಳಿದೆವ್ವ ಇಲ್ಲಿರುತ್ತೆ. ಅದರ ಜೀವ ಆ ಗಿಳಿಯಲ್ಲಿ. ಜೀವ ಜೀವದಿಂದಲೇ ದೂರವಿರುವುದು ಅವನಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ಜೀವ ಕೂಡ ಬೇರೆಯಿದೆಯೇ? ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ.

ಕೋಟಿಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಏಳು ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಿರುವ ಗಿಳಿಯ ಕತ್ತು ಮುರಿಯುವುದು ಹೇಗೆಂಬ ಉಪಾಯದ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲ ಕಳೆದ. ಹೀಗೆ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಸಿಟ್ಟುಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು, 'ನಿನ್ನದು ತಣ್ಣನೆಯ ಪ್ರೀತಿ, ನನಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವೆ.' ರಾಜಕುಮಾರ ಅವಳ ಪ್ರೇಮದ ಹುಚ್ಚನಾಗಿದ್ದ. ತನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸತೊಡಗಿದ. ಈ ಬಗೆಯ ಸಿಟ್ಟು ಸಮಾಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ದೆವ್ವದ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರ ಮರೆತುಹೋಯಿತು.

ಈಗ ರಾಜಕುಮಾರ ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತ್ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ. ಅವಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಎಲೆಯನ್ನೂ ಕೀಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಒಂದು 'ಉಫ್'ನಿಂದ ನೋಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಮತ್ತೊಂದು 'ಉಫ್'ನಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಬರುಬರುತ್ತಾ ಹೇಗಾಯಿತೆಂದರೆ; ಅವಳು 'ಉಫ್' ಎನ್ನುವ ಮೊದಲೇ ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅವಳು 'ಉಫ್' ಅಂದಾಗ ನೋಣದ ರೂಪಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಮನುಷ್ಯನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗದೆ ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಿದ್ದ.

ರೂಪಾಂತರದ ಅವಧಿ ಹೆಚ್ಚಿಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗತೊಡಗಿತು. ಇವನಲ್ಲಿ ಹತಾಶೆ, ನೋವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಯಂಕಾಲ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ನೋಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ನೋಣದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಾಗುವುದು ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಯಾತನೆಯ ದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾತನೆ ಮುಗಿದ ನಂತರವೂ ಅದರ ನೋವಿನ ನೆನಪು ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಮಾನಸಿಕ ತುಮುಲದಲ್ಲಿ ತಾನು ಮನುಷ್ಯನೋ, ನೋಣವೋ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಅವನ ಮಿದುಳಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತ್ತು. ಬಹುವಾಗಿ ಚಡಪಡಿಸಿದ. ನಾನು ಮೊದಲು ಮನುಷ್ಯ ಬಳಿಕ ನೋಣ ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿದ. ನನ್ನ ಹಗಲೇ ನನ್ನ ನಿಜವಾದ

ಬದುಕು; ನನ್ನ ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಮೋಸ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಂಡ. ಮರುಕ್ಷಣ ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ತಾನೇ ಅನುಮಾನಿಸಿದ. ಬಹುಶಃ ನನ್ನ ರಾತ್ರಿಯೇ ನನ್ನ ಅಸಲಿ ಬದುಕಿರಬಹುದು. ಹಗಲು ಅದರ ಪ್ರತಿರೂಪವಿರಬಹುದು. ಹೀಗೇ ರಾಜಕುಮಾರ ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತ್ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅನುಮಾನ, ಚಿಂತೆ, ಗಂಭೀರ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಸುಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ. ಮತ್ತೆ ಇವೆಲ್ಲದರ ನಡುವೆ ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಏನು? ಅಂದುಕೊಂಡ. ನಾನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಆದರೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿ ನೋಣವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಯೋಚಿಸಿದ: ತಾನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೋಣವಿರಬೇಕು, ನಡುವೆ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿರಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ತನ್ನ ವಾಸ್ತವತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅಂತೆಯೇ ನಾನು ನೋಣವಾಗಿದ್ದೆ; ನೋಣವಾದೆ. ಈ ಯೋಚನೆಯಿಂದ ಜುಗುಪ್ಸೆಯುಂಟಾಯಿತು. ತಕ್ಷಣ ಆ ಯೋಚನೆ ಕೈಬಿಟ್ಟ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತಾನು ಮನುಷ್ಯನೇನು? ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆ ತಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡ; ತಾನು ಮನುಷ್ಯನೂ ಹೌದು, ನೋಣವೂ ಹೌದು.

ಈಗ ರಾಜಕುಮಾರ ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತ್ ಮನುಷ್ಯ ಹಾಗೂ ನೋಣ. ನೋಣ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹೇಳಿತು; ನಾನು ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಹಗಲುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಜೊತೆ ಸೇರಿಸಿಕೊ. ಮನುಷ್ಯ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿಯೇ ಹಗಲಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜೊತೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದ. ಇದರಿಂದ ಇವನ ಹಗಲು ಎರಡು ಬಗೆಯವಾದವು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯ ಯಾತನೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ರೂಪ ಹೊಂದಿದರೂ ಸಹ ನೋಣದ ಹಾಗೆಯೇ ಆ ದೆವ್ವದ ಸಿಹಿ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ಖಾದ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಧಾವಿಸಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ. ರುಚಿ ರುಚಿಯಾದ ತಿನಿಸು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ವಿಲಾಸದಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆಯಬಯಸುತ್ತಿದ್ದನಾದರೂ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಇವನ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ದೆವ್ವದ ನೆರಳು ಮೂಡಿ ತಾನು ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ ದೆವ್ವದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಯಾಗಿರುವ ನೆನಪಿನಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಮುನಿಸಿನಿಂದ ದಿಗಿಲುಗೊಂಡ ಅವನು ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಲೇ ನೋಣದ ರೂಪಿಗೆ ಮುಗಿಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ. ಗಾಢ ಕತ್ತಲಿರುವ ಆಳವಾದ ಪ್ರಪಾತವೊಂದರ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ತಕ್ಷಣ ಕಾಲುಜಾರಿ ಬಿದ್ದಂತಾಗಿ ನೋಣವಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಅನುಮಾನ ಅವನಿಗುಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ರಾಜಕುಮಾರ ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತ್ ನೋಣ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿದ್ದ. ತನ್ನ ದ್ವಂದ್ವ ಜೀವನದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕತೆಯಿಂದ ಬೇಸರಗೊಂಡ. ಆಳಪ್ರಪಾತದ

ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಾಗ ಹೆದರಿಕೊಂಡವನಂತೆ ಹೇಳಿದ: ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಈ ದೆವ್ವವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ನಾನು ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಬೇಕು, ಈ ದ್ವಂದ್ವ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ದೆವ್ವವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅವನಲ್ಲೆತ್ತಿತು? ದೆವ್ವವನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಕೋಟಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಏಳು ಸಮುದ್ರ ದಾಟಿ ಗಿಳಿಯ ಕತ್ತು ಮುರಿಯುವ ನೂರಾರು ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ವಿಫಲನಾದ. ಕೋಟಿಯ ಎತ್ತರವಾದ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ. ತನ್ನ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಿದ. ದೆವ್ವದ ಚೇತ್ಕಾರವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಮನಸ್ಸು ಗೊಂದಲಗೊಂಡಿತು.

ಈಗ ನೀನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೋಣವಾಗಿಬಿಡು. ಆಗ ನಿನಗೆ ಕೋಟಿಯ, ದೆವ್ವದ ಪರಿಜ್ಞಾನವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆದರಲೇಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ದೆವ್ವಗಳಿಗೆ ನೋಣ ಕಂಡರೆ ಭಯವಿಲ್ಲ. ರಾಜಕುಮಾರನ ಮನಸ್ಸು ಇದರಿಂದಲೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ತಾಕಲಾಟದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ. ಅವನೊಳಗಿದ್ದ ನೋಣ ದೊಡ್ಡದೂ, ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯೂ ಆಗತೊಡಗಿತು. ಹಗಲಿನ ಮೇಲೆ ರಾತ್ರಿಯ ನೆರಳು ಗಾಢವಾಗಿ ಕವಿಯತೊಡಗಿತು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಬಹುಶಃ ತನ್ನೊಳಗಿನ ಯಾವುದೂ ಆಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ನೋಣ ಜುಯ್ಗುಟ್ಟಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಕೇವಲ ತನ್ನ ಅನುಮಾನ ಅಂದುಕೊಂಡು ಆ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅದೇ ಯೋಚನೆ. ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೋಣವಿರಬಹುದೇ? ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನೊಳಗೊಂದು ನೋಣ ಪಾಲನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆಯೇ? ತನ್ನ ದೇಹದೊಳಗೊಂದು ಕೊಳಕು ಮೂಟೆ ಹೊತ್ತು ತಿರುಗುತ್ತಿರುವೆನಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಳ ಅಸಹ್ಯಪಟ್ಟುಕೊಂಡ. ಹಾಲು ತುಪ್ಪದಂತಿದ್ದ ತನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಈ ನೋಣ ಬಿದ್ದಂತಾಗಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡ.

ದಿನಗಳು ಕಳೆದವು. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳ ರೂಪ ಪ್ರತಿರೂಪಗಳು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೋಟಿಯಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಉಪಾಯ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಬಿಳಿದೆವ್ವದ ಆ ಕೋಟಿ ಒಂದು ಜೇಡರಬಲೆಯಂತಾಯಿತು, ನೋಣ ತನ್ನ ಚೂಪಾದ ಕಾಲುಗಳನ್ನೊಮ್ಮೆ ಜೋರಾಗಿ ಜಾಡಿಸಿ ತನ್ನ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಪತರುಗುಟ್ಟಿಸಿತು. ಬಳಿಕ ನಿರ್ಜೀವಗೊಂಡು ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ನೇತಾಡಿತು. ಆ ಬಲೆ ರಾಜಕುಮಾರನೊಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯತೊಡಗಿತು. ಇವನ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೂ ಜೇಡರಹುಳು ಬಲೆ ನೇಯ್ದಂತೆ. ಹೊರಜಗತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಇವನ ಸಂಬಂಧ ಕಡಿಮೆಬಿಳುವಂತಾಯಿತು. ಕೋಟಿಯ ಹೊರಗಿನ ಬದುಕು ಇವನ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಮಸುಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಜ್ಯ, ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕನಸಿನಂತಾಗಿ ಮರೆಯತೊಡಗಿತು, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ತನ್ನ ತಂದೆ ಸದಾ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಬಂದು ಬಿಳಿ ದೆವ್ವದ

ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೆ ಇವನ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಬಲೆ ಹರಡತೊಡಗಿತು. ಯೋಚಿಸಿದ: ನನ್ನ ತಂದೆ ಯಾರು? ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ತಂದೆಯ ಹೆಸರೇ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ ತನ್ನ ಹೆಸರೇ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ತನ್ನ ಹೆಸರೇನೆಂದು ಮತ್ತೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ. ಹೆಸರು ! ಅವನು ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಕೇಳಿಕೊಂಡ: ಹೆಸರು, ವಾಸ್ತವತೆಯ ಕೀಲಿಕೈ. ನನ್ನ ವಾಸ್ತವತೆಯ ಕೀಲಿಕೈ ಎಲ್ಲಿ?

ಒಂದು ನೋಣವಿತ್ತು. ತನ್ನ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾರುತ್ತಾ ಹಾರುತ್ತಾ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಹೆಸರು ಮರೆತುಹೋಯಿತು. ಹಾರುತ್ತಾ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯೂ ತನ್ನ ಹೆಸರೇನು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ತಿರುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಒಂದು ಸೊಳ್ಳೆಯ ಹತ್ತಿರ ಕೇಳಿತು, "ಸೊಳ್ಳೆ, ಸೊಳ್ಳೆ, ನನ್ನ ಹೆಸರೇನು?" ಅದು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ, "ಥೂ ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನೂಂತ" ಅಂದಿತು. ಮತ್ತೆ ನೋಣ ಒಂದು ಎಮ್ಮೆಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿತು, "ಎಮ್ಮೆ, ಎಮ್ಮೆ, ನನ್ನ ಹೆಸರೇನು?" ಎಮ್ಮೆಗೆ ಬಲೇ ಜಂಭ. ಉತ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಮೆಲುಕುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಅದು ಕೇವಲ ಬಾಲ ಅಲುಗಾಡಿಸಿತು.

ರಾಜಕುಮಾರ ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತ್ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟ. ಆದರೆ ನೆನಪಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಾಸ್ತವನೆನಿಸಿದ. ಎಲ್ಲವೂ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ; ಈಗ ಇರುವುದು ಅವನಿಗೆ ಹೊಸಜನ್ಮವಿದ್ದಂತೆ.

ಹೊಸಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಜಂತು. ಇತರ ಜೀವಜಂತುಗಳಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಹೇಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಚಡಪಡಿಸತೊಡಗಿದ. ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ, ತನ್ನ ಹೆಸರೇನು? ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರೇನು? ತಾನು ಯಾರ ನಡುವೆ ಇದ್ದವನು? ಯಾವ ನೆಲದಲ್ಲಿ? ಏನೂ ನೆನಪಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇವನೊಳಗಿನ ಬಲೆ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು, ತಾನು ಏನಾಗಿದ್ದೆನೋ ಅದು ಭೂತ, ಏನಾಗಿರುವೆನೋ ಅದು ವರ್ತಮಾನ ಅಂದು ಕೊಂಡ.

ಹೀಗೆ ಅವನು ಏನಾಗಿದ್ದನೋ ಅದಾಗಿದ್ದ. ಇವನ ನೋಣ ದೊಡ್ಡದೂ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯೂ ಆಗಿತ್ತು. ಇವನ ಮನುಷ್ಯ ಮಾಜಿಯಾಗತೊಡಗಿದ. ನೋಣದ ರೂಪಿನಿಂದ ಹೊರಬರುವುದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ, ಹಿಂಸೆಯೂ ಆಗತೊಡಗಿತು. ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಾಗ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ಮಲಿನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೀಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಅಂಗಾಂಗಗಳು ಉದುರಿ ಹೋದಂತಾಗಿ ದೇಹ ಭಿದ್ರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಾಗಲೂ ಕಳಚಿ ಹೋದ ಅಂಗಾಂಗಗಳು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಯಿತು. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಅರೆನಿದೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಮತ್ತೆ ಬೇಸರದಿಂದ ಏಳುತ್ತಿದ್ದ. ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಮಲಿನವಾಗಿ ಕಂಡು ತೋಟದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಮುತ್ತಿನಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಸ್ನಾನದ ಬಳಿಕ ಹೊರಬಂದಾಗ ರಾತ್ರಿಯ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತನಗೆ ತಾನೆ ಆರೋಗ್ಯ ಕಡಡಿ ರಾಡಿಯಾಗತೊಡಗಿತು. ಇವನ ಪ್ರಜ್ಞಾವಲಯದಲ್ಲೇನೋ ಜುಯ್‌ಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮತ್ತೆ ತನ್ನನ್ನು ಮಲಿನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ವಾಕರಿಕೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ಬಗೆಗೇ ತಾನೇ ಜುಗುಪ್ಸೆಗೊಂಡ.

ವಾಕರಿಕೆ ಅವನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಸದಾ ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ ಚಡಪಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಗೊಂದಲ, ಚಡಪಡಿಕೆಯಿಂದ ನೋಣದ ರೂಪಿನಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ರೂಪ ತಳೆದು ಸದಾ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಕೋಟಿ ಗೋಡೆಗಳು, ಮರದ ಎಲೆಗಳು, ಹೊಳೆಯ ನೀರು, ರಾಜ ಕುಮಾರಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅವನಿಗೆ ಕೊಳಕಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ಸತ್ತ ನೋಣಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಂತೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಯಂ ತನ್ನೊಳಗಿರುವ ನೋಣ ದೊಡ್ಡದು ಹಾಗೂ ಬಲಶಾಲಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಳಗೆ ಗುಯ್‌ಗುಡುತ್ತಿದ್ದ ನೋಣ ಇವನ ಆತ್ಮದೊಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವ ಅನುಮಾನ ಬಂತು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಮಂತ್ರ ಹಾಕಿ ತನ್ನನ್ನಿನ್ನೂ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ. ನೋಣವಾಗಿ ಗೋಡೆಗೇ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಒಳಗಿನ ನೋಣ ಹೊರಬಂದು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಯಂಕಾಲ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಮಂತ್ರ ಹಾಕುವ ವೊದಲೇ ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರ ಹಾಕಿದ ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರವೂ ಅರೆಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಮತ್ತೆ ಮನುಷ್ಯನಾದ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ನೋಣದ ರೂಪಿನಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದನಾದರೂ ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ರೂಪ ತಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕ್ರಿಯೆ ದಿನೇದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟು ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ರೂಪದಲ್ಲಿರದೆ ದಿನವಿಡೀ ನೋವಿನಿಂದಲೂ, ಚಿಂತೆಯಿಂದಲೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದ. ಹಗಲು ಕಳೆಯತೊಡಗಿದಂತೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗತೊಡಗಿತು. ಸಾಯಂಕಾಲ ದೆವ್ವ ಚೀತ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ಕೋಟಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವನಲ್ಲಿ ಭಯ ಹಾಗೂ ಋಷಿ ಬೆರೆತ ಸ್ಥಿತಿ ಮೂಡುತ್ತಿತ್ತು. ನೋಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ.

ನೋಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ನೋಣದಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವುದೊಂದು ಪ್ರಳಯಾಂತಕ ಸಂಗತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನೋಣದ ರೂಪ

ತೊರೆಯುವಾಗ ಅವನಿಗೆ ಆತ್ಮ ದೇಹದಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ನೋಣದ ರೂಪಿನಿಂದ ಹಿಂಸೆಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೊರಬಿದ್ದ ಅವನು ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಎಡಬಿಡಂಗಿತನದ ಹೊಯ್ಯಾಟದಲ್ಲಿ ಶತಮಾನದಿಂದಲೂ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಈ ದಿನ ಅವನು ನೋಣದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಾಗುವುದೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ. ಆ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಾನು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ; ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ನೋಣವೆ? ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಅವನು ನೋಣವೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ನಾನು ನೋಣವೂ ಅಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ನಾನು ಏನು? ಬಹುಶಃ ನಾನು ಏನೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ಯೋಚನೆಯಿಂದ ಬೆವರತೊಡಗಿದ. ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ನೋಣವಾಗಿರುವುದು ವಾಸಿ ಎಂದುಕೊಂಡ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚೇನನ್ನೂ ಯೋಚಿಸಲಾರದಾದ. ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವ ನಾಡಿಬಡಿತದ ಹಾಗೆ ನಿಂತು ನಿಂತು ಅವನ ಆಲೋಚನೆ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಇವನ ದುಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ರಾಜಕುಮಾರಿ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತಳಾದಳು. ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಗೊಂಡ ಅವಳು ಇದೆಲ್ಲದಕ್ಕೂ ತಾನೇ ಕಾರಣಳೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದಳು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ನೋಣವಾಗಿಸಬಾರದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಹಗಲಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅವನನ್ನು ಒಂದು ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿದಳು.

ಈ ರಾತ್ರಿ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅವನನ್ನು ನೋಣ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿದಳು. ಹಗಲು ಇಳಿದಾಗ ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆ ಮತ್ತು ಬಾಗಿಲುಗಳು ದೆವ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ನಡುಗತೊಡಗಿದವು. ರಾಜಕುಮಾರ ಎಂದಿನಂತೆ ಮುದುರಿಕೊಂಡ. ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ.

ಈ ರಾತ್ರಿ ದೆವ್ವ 'ಮನುಷ್ಯರ ವಾಸನೆ, ಮನುಷ್ಯರ ವಾಸನೆ' ಎಂದು ಚೀತ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡಳು. ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ನೋಣ ಮಾಡಿದ ನಂತರವೂ ಮನುಷ್ಯನ ವಾಸನೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ದೆವ್ವ 'ಮನುಷ್ಯನ ವಾಸನೆ, ಮನುಷ್ಯನ ವಾಸನೆ' ಎಂದು ಚೀತ್ಕರಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಇವತ್ತು ಏನಾಯಿತು? ಇವನನ್ನು ನೋಣವಾಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ದೆವ್ವ 'ಮನುಷ್ಯರ ವಾಸನೆ' ಅಂತ ಚೀತ್ಕರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ರಾಜಕುಮಾರ ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತಿನ ಮನುಷ್ಯನ ವಾಸನೆ ಏನಾಯಿತು?

ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ದೆವ್ವ ಹೊರಬಿದ್ದಾಗ ರಾಜಕುಮಾರಿ ನೆಲಮಾಳಿಗೆ ತೆರೆದಳು. ಅಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತಳಾದಳು.

೨೩೮/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನೋಣ ಕೂತಿತ್ತು. ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಏನಾಯ್ತು ಎಂದು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡಳು. ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ರಾಜಕುಮಾರ ಹೇಗೆ ನೋಣವಾಗಿಬಿಟ್ಟ? ಅವಳು ಮಂತ್ರ ಹಾಕುತ್ತಾ 'ಉಫ್' ಎಂದಳು. ಆದರೆ ಅವಳ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವೂ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕುಮಾರ ಆಜಾದ್ ಭಖ್ತ್ ಅಂದಿನ ಮುಂಜಾನೆಯನ್ನು ಒಂದು ನೋಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದ.

ಅನು: ಅಗ್ರಹಾರ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ

ಅಕ್ಕ

— ಮುಮ್ಮಾಚ್ ಮುಫ್ಫಿ

ಯಾವಾಗಾದರೊಮ್ಮೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಅಕ್ಕನ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆಕೆಯ ನೆನಪಾದಾಗಲೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮಂದವಾಗಿ ಉರಿವ ಪುಟ್ಟ ದೀಪ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ನನಗೆ ಆ ದಿನ ನೆನಪಿದೆ. ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಡುಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು, ಅಕ್ಕ, ಅಮ್ಮ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ತಮ್ಮ ಬದ್ದು ಓಡುತ್ತ ಬಂದ. ಆಗ ಅವನು ಆರೇಳು ವರ್ಷದವನಿರಬಹುದು. ಬಂದವನೇ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ "ಅಮ್ಮ, ನಾನೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು."

"ಓ ! ಈಗಲೇ....." ಅನ್ನುತ್ತ ತಾಯಿ ಮುಗುಳ್ಳಗುತ್ತ ಕೇಳಿದಳು.

"ಸರಿ ಬದ್ದು, ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯನ್ನು ಅಕ್ಕನೊಂದಿಗೆ ಮಾಡೋಣವೇ?"

"ಉಹ್ಲಾಂ !" ಎನ್ನುತ್ತ ಬದ್ದು ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾಯಿ — "ಯಾಕೆ, ಅಕ್ಕ ಏನಾಗಿದ್ದಾಳೆ?" ಅಂದಳು.

"ಉಹ್ಲಾಂ, ನಾನಂತೂ ಭಾಜೂಬಾಳೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ" ಎಂದಾಗ ಬದ್ದುನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೊಳಪಿತ್ತು. ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ತಾಯಿ ಅಕ್ಕನತ್ತ ಮುಗುಳ್ಳಗುತ್ತ ನೋಡಿ "ಏನು, ಇಲ್ಲೋಡು, ಅಕ್ಕ ಅದೆಂಥ ಚಂದ ಇದ್ದಾಳೆ" ಎಂದಳು.

ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ಬದ್ದು ಹೇಳಿದ "ನಾನ್ ಹೇಳ್ಲಿ, ಆಕೆ ಹ್ಯಾಂಗ. ಅದಾಳಂತ?"

"ಹಾಂ! ಹಾಂ! ಹೇಳ ಹಂಗಾರ ಹ್ಯಾಂಗ್ ಅದಾಳ." ಎಂದು ತಾಯಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಬದ್ದು ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಿದ, ಏನನ್ನೋ ಹುಡುಕುವವನಂತೆ. ಮತ್ತೆ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿ ಆಚೀಚೆ ಹರಿದಾಡಿ ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿತು. ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸುಟ್ಟ ಕುಳ್ಳಿನ ತುಂಡೊಂದಿತ್ತು. ಬದ್ದು ಅದರತ್ತ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತ "ಹೀಗೆ....." ಎಂದ. ಮತ್ತೆ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬಲ್ಲಿನತ್ತ ಬೆರಳೆತ್ತಿ ಕೂಗಿದ "ಭಾಜುಬಾ ಹೀಗಿದ್ದಾಳೆ....." ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ನಾವೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ನಗುತ್ತಲಿದ್ದೆವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಸದ್ದಖ್ ಭಾಯೀ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ತಾಯಿ "ತಸದ್ದಖ್, ಅಕ್ಕ ಹೇಗಿದ್ದಾಳೆಂದು ಬದ್ದುನನ್ನು ಕೇಳು" ಎಂದಳು. ಆಗಲೇ ಅಕ್ಕ ತಸದ್ದಖ್

ಭಾಯೀ ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅತ್ತ ಮುಖ ಹೊರಳಿಸಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನಳಾಗಿದ್ದಾಳೇನೋ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಳು.

ತಸದ್ಖ್ ಭಾಯೀ ಬದ್ಧನನ್ನು ಕೇಳಿದ "ಹಾಂ ! ಬದ್ಧ, ಅಕ್ಕ ಹೇಗಿದ್ದಾಳೆ, ಹೇಳು."

"ಹೇಳಲೇ ಹಾಗಾದರೆ" ಎಂದ ಬದ್ಧ ಒಲೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಸುಟ್ಟ ಕುಳ್ಳಿನ ತುಂಡನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕೈ ಮುಂದೆ ಚಾಚಿದ್ದ. ಆದರೆ ಕೂಡಲೇ ಅಕ್ಕ ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು. ಬಹುಶಃ ಅವನು ಅದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮಗೆ ತೋರಿಸುವವನಿದ್ದನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕ ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು "ಉಹ್ಲಾ..." ಎಂದಳು. ಬದ್ಧ ಅಳತೊಡಗಿದಾಗ, "ಹುಚ್ಚ, ಅದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೇನು? ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಿಡಿದೀ ಅಂದ್ರ ಕೈ ಸುಡ್ತದೆ" ಎಂದಾಗ ಬದ್ಧ "ಅದಂತೂ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗೇದ" ಎಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾಯಿ "ನನ್ನ ಮುಗ್ಧಮಗನೇ, ಅದರೊಳಗೆ ಬೆಂಕಿಯಿದೆ. ನಿನಗದು ತಿಳಿಯದು, ಅದರ ಬೆಂಕಿ ಹೊರಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದಾಗ ಬದ್ಧ ಮುಗ್ಧತೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದ, "ಅಕ್ಕ, ಏನು ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯಿದೆಯೇ?" ಎಂದಾಗ ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ಅಕ್ಕನ ಮುಖದ ತುಂಬ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ ಸುಳಿದಾಡಿತು. "ನನಗೇನು ಗೊತ್ತೋ" ಎಂದು ಭಾರವಾದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತ ಊದುಗೊಳವೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಒಲೆಯನ್ನೇ ವಿನಾಕಾರಣ ಊದಹತ್ತಿದಳು.

ಈಗ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತಲಿದೆ: ಅಕ್ಕ, ಹೃದಯದ ಆಳದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಹಾಗೂ ಚಿಂತನಶೀಲಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ; ಆಳದಲ್ಲಿ ಮಾತು ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಅವು ಹೊರ ಹೊರಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನ ಬದ್ಧ ಎಂಥ ಮಾತು ಮಾತನಾಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ನಾನು "ಅಕ್ಕ, ನೀನಂತೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಕುಳಿತೇ ಇರುತ್ತೀಯಾ!" ಎಂದಾಗ ಆಕೆ ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತ "ಹುಚ್ಚಿ...." ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಆಕೆ ಇಡಿ ದಿನ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಪುರಸೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಆಕೆಗೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕೆಲಸ ಹೇಳುವವರೇ ಹೀಗಾಗಿ ಆಕೆ ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಬದ್ಧ "ಅಕ್ಕ, ನನಗೆ ಬಾನಳಿ ಸಾರು" ಎಂದರೆ ಅತ್ತ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಕೊಂಚ ಕೋಪದಿಂದಲೇ "ಸಜಾದಾ, ಈವರೆಗೂ ಚಹಾ ಏಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ?" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ತಾಯಿ "ಅಗಸರವನು ಅದೆಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ ನೋಡು" ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾಳೆ. ಅಕ್ಕ ತುಟಿ ಎರಡು ಮಾಡದೇ ಇವರೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇದೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ

ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಆಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆಂದು ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗಂತೂ ಆಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕುಳಿತೇ ಇರುತ್ತಾಳೆಂದೇ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆಕೆಗೆ ಆಚೀಚೆ ಕುತ್ತಿಗೆ ಹೊರಳಿಸಲೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಮಯ ಬೇಕಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆಕೆ ನಡೆದರೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಂದು ಭಾಸವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಕ ಎಂದೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಖೊಖ್ಖಿ ಖೊಖ್ಖಿ ಎಂದು ನಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ, ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಬಹಳವಾದರೆ ಆಕೆ ತುಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಗುಳುನಗುತ್ತಾಳೆ ಅಷ್ಟೆ. ಹಾಗೆ ಆಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಲ ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಗೆ ನಕ್ಕಾಗಲೆಲ್ಲ ಆಕೆಯ ತುಟಿಗಳು ಮೊಗ್ಗು ಅರಳಿದಂತೆ ಅರಳುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣು ಒದ್ದೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾ! ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾಳೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಎಷ್ಟೂ ಅಲ್ಲಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಡೆಯದೇನೇ ಉರುಳುರುಳುತ್ತ ಒಂದೆಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತಾಳೇನೋ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾರೋ ಅವಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ದೂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಕೆ ನಡೆಯುವುದೇ ಒಂದು ಸೊಗಸು. ತಾಳ ವಾದ್ಯ ಲಯಗಳೊಂದಿಗೆ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೇನೋ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ನನ್ನ ಈ ಅಕ್ಕನ ನಡಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಕ್ಕ ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆಕೆ ನಡೆಯುತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತ ಇದೇ ರೀತಿ ಕೊರಳು ಕೊಂಕಿಸುತ್ತ "ಯಾಕ್ರಿ, ಏನ್ನಿ" ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಿರುವಂತೆ ಆಕೆಯ ಕಡುಕಪ್ಪಾದ ಓರೆಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಮುಗುಳ್ಳುಗೆ ಹೊರ ಸೂಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಕ್ಕನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತುಗಳೂ ನನಗೆ ತುಂಬ ಪ್ರಿಯವಾದವು.

ಸಾಹಿರಾ ಹಾಗೂ ಸುರಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯವರು. ಇದೇ ದಿನ ಅವರ ಮನೆ, ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಗಂಟೆಯ ಸಪ್ಪಳದಂಥ ನಗೆಯ ಸಪ್ಪಳದಿಂದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನನಗೆ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗಿ ಇದ್ದು ಬಿಡಲೇ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಾದರೂ ಏನು? ಸದಾ ಕುಳಿತೇ ಇರುವ ಅಕ್ಕ, ಯಾವಾಗಲೂ 'ಅದನ್ನ ಮಾಡು, ಇದನ್ನ ಮಾಡು' ಎನ್ನುವ ತಾಯಿ, ಇಡಿ ದಿನ ಹುಕ್ಕಾದ ಗುಡುಗುಡು ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡುತ್ತ ಕಾಲ ಕಳೆವ ತಂದೆ.

ಆ ದಿನ ತಂದೆಯವರು ತಾಯಿಗೆ "ಏನು, ಇಲ್ಲೋಡು ಸಾಹಿರಾಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳು ಬಹಳ ಇವೆಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ತಾಯಿ ಅದಕ್ಕೆ "ಏಕೆ?" ಎಂದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ತಂದೆ "ಇಡಿ ದಿನ ಪಾತ್ರಗಳ ಸಪ್ಪಳವೇ ಸಪ್ಪಳ ಮಹರಾಯಿ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಜೋರಾಗಿ ನಗುವುದು, ಕೇಕೆ ಹಾಕುವುದು, ಜಾತ್ರೆ ನೆರೆದಿದೆಯೇನೋ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ."

ತಾಯಿಗೆ ಈ ಮಾತುಗಳು ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೊಂಚ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಂಡೇ ಹೇಳಿದಳು "ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು. ನಿಮಗಂತೂ ಬೇರೆ ಮನೆಯವರಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕುಳಿತಿರುವುದೊಂದೇ ಕೆಲಸ."

"ಓಹೋ ! ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನೀನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರು ದೊಡ್ಡವರಾಗುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿ, ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಇಂಥವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿ ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಪೇಟೆಯ ಆ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಜನರವರೆಗೂ ಹೋಗಿ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಜಾದಾಳಲ್ಲಿ ಇಂಥದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ....." ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ತಂದೆಯವರ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಹೃದಯ ತಳಮಳಗೊಳ್ಳ ತೊಡಗಿತು. ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯಳು ನನ್ನ ಸಜಾದಾ ಅಕ್ಕ !...ಎಷ್ಟಾದರೂ ತಮ್ಮ ಮಗಳು ತಾನೇ..... ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಅಕ್ಕನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು, ಕೀಟಲೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಾಯಿತು. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಇಡಿ ದಿನ ಊಟ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಒಳಗೊಳಗೇ ಕುದಿಯುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ತಂದೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಾದರೂ ಏನು? ಗುಡು.....ಗುಡು....ಮಾಡುತ್ತ ಹುಕ್ಕಾ ಸೇರುವುದು ಬಹಳ ಅಂದರೆ ಪುಸ್ತಕ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಭಟ್ಟಿಯವ ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳ ಹುರಿವಾಗ ಆಗುವ ಗಘಮಘ್, ಗಘಮಘ್ ಸಪ್ಪಳದಂತೆ, ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡುತ್ತ ಓದುವುದು. ಇಡೀ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳಿ ಮಾಡುವಾತ ಕೇವಲ ತಸದ್ದಕ್‌ಭಾಯೀ ಮಾತ್ರ. ಆತ ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯವ. ಮೋಜಿನ ಮಾತುಗಾರ. ತಂದೆಯವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಾಗ ಹಾಡು ಕೂಡ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಂದ ಹಾಗೆ ಅದು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕವಿತೆ. ಹಾಂ ! ನೆನಪಾಯಿತು -

ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದಾಳೆ

ಕಣ್ಣುಗಳು ಒದ್ದೆಯಾಗಿವೆ !

ಕೋಮಲವಾದ ನೋಟದಲ್ಲಿ

ಮೃದು ಮಧುರ ಕಥೆಯೊಂದಿದೆ !

ಅಕ್ಕ. ಅವನ ಹಾಡು ಕೇಳಿ ಯಾವುದೋ ಮಾತಿನ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾಳೆ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಇಂಥ ನೆಪವಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬದ್ಧಗೆ ಮೆತ್ತಗೆ ಹೊಡೆದು "ಬದ್ದು, ಅಳಲ್ಲ....." ಎನ್ನುತ್ತ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾಳೆ.

ತಸದ್ದಕ್‌ಭಾಯೀ ನನ್ನ ಸೋದರತ್ತೆಯ ಮಗ. ಆತ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಎರಡು ತಿಂಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದ. ಮೊದಲು

ಬೋರ್ಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಒಮ್ಮೆ ಅತ್ತೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ಅವನ ವಿಷಯ ಬಂತು. ಬೋರ್ಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಊಟ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಜಡ್ಡಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಅತ್ತೆ ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ತಾಯಿ "ನಮ್ಮ ಮನೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದೂ ಅವನು ಬೋರ್ಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಏಕೆರಬೇಕು?" ಎಂದು ಜಗಳವಾಡಿದಳು. ಮತ್ತೆ ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆದವು. ಹಿಂದು-ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಕೂಡುವುದು ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಚಾಳಿ. ಇದಾದ ಒಂದು ವಾರದ ನಂತರ ತಸದ್ದಖ್‌ಭಾಯೀ ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿರತೊಡಗಿದ.

ತಸದ್ದಖ್‌ಭಾಯೀ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬದ್ದುನೊಂದಿಗೆ ತುಂಬ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಆತನ ಮಾತುಗಳು ತುಂಬ ಮೋಜಿನ ಮಾತುಗಳಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಬದ್ದುನೊಂದಿಗಂತೂ ಇಡೀ ದಿನ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ದಣಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆತ ಅಕ್ಕನೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಅಕ್ಕನ ಹತ್ತಿರ ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ ತಸದ್ದಖ್‌ಭಾಯೀ ಹೋದರೆ ಸಾಕು, ಅಕ್ಕನ ಮೇಲು ಹೊದಿಕೆ (ದುಪಟ್ಟಾ)ಯ ಸೆರಗು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಜಾರಿ ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಸುಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಕ್ಕನ ಒದ್ದೆಯಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು ನೆಲ ನೋಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಆಕೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಏನನ್ನೂ ಅಕ್ಕ ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ಈಗೀಗ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಲಿದೆ - ಅಕ್ಕ ತಸದ್ದಖ್‌ಭಾಯಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತುಂಬ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂಬುದು. ಭಾಯೀಸಾಹೇಬ ಕೂಡ ಅಕ್ಕನ ಬಗ್ಗೆ ಬದ್ದುನಿಂದ ಕೇಳಿ ಆಗಾಗ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ತಾವಿಬ್ಬರೇ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ, "ಬದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಬದ್ದು "ಏನು, ಅಕ್ಕ" ಎಂದು ಬೇಕೆಂತಲೇ ಗಮನಿಸದ ಹಾಗೆ ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಮತ್ತೆ "ಏನು, ಅಕ್ಕ? ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ. ಕರೆಯಲೇನು?" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಾತಿಗೆ ತಸದ್ದಖ್‌ಭಾಯೀ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ "ಬೇಡ ಬೇಡ ಮಹಾರಾಯ. ಅಲ್ಲ ಬದ್ದು, ಇಲ್ಲೋಡು ಈ ಕಡೆ ನಿನಗೆ.....ಇದು ತೋರಿಸಲೇ....." ಎಂದಾಗ ಬದ್ದು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡತೊಡಗಿದಾಗ ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ ಮಿದುವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ - "ಓ ! ನೀನಂತೂ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಬಾರಿಸುವ ಡಂಗುರ....." ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬದ್ದು ಚೀರುತ್ತಾನೆ - "ಏನೆಂದೆ, ನಾನು ಏನು?" ಇದಕ್ಕೆ ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ ಮೇಜು ಬಾರಿಸುತ್ತ "ಡಗ ಮಗ ಡಗ ಮಗ ಡಂಗುರ,

೨೪೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅಂದರೆ ಡಂಗುರ ನೋಡಿದ್ದೀಯಾ? ಇದಕ್ಕೆ ಡೋಲೂ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಡಗ ಮಗ....ಡಗ ಮಗ..ತಿಳಿಯಿತೇ?" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಕ್ಕ ಆಗಾಗ ಅವರ ಕೋಣೆಯತ್ತ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲ ಬಾಗಿಲಿನ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತು, ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ ಹಾಗೂ ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಅವಳ ತಲೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ದುಪಟ್ಟಾ ಜಾರುತ್ತದೆ. ಜಡೆ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಕೂದಲು ಹರಡಿಕೊಂಡು ಗಲ್ಲದ ಮೇಲೂ ಹಾರಾಡತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಒದ್ದೆಯಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿ ಉರಿವ ಒಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಜ್ವಾಲೆಗಳ ಹಾಗೆ ಓಲಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೇನೋ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕನ ತುಟಿಗಳು ಅಲುಗಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಶಬ್ದಗಳೇ ಕೇಳಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ತಂದೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಸಾಕು, ಅಕ್ಕ, ಯಾವುದೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹಾಯಾಗಿದ್ದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಅಪರಿಚಿತ ಅರಸಿಕ ಜನ ನುಗ್ಗಿದರೇನೋ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ತನ್ನ ದುಪಟ್ಟಾ ಹರಡಿದ್ದ ಕೂದಲು ಹಾಗೂ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

ಒಂದು ದಿನ ನಾನು, ಅಕ್ಕ ಹಾಗೂ ತಾಯಿ ಹೊರಗೆ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬದ್ದುವಿನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ನಾವು ಹೊರಗೆ ಕುಳಿತಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಆತನ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ ಬದ್ದುವಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ -

"ಅರೆ ದೋಸ್ತ್, ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವವಳು ಹಾಗೂ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುವವಳೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವಳು ಕೇರಮ್, ಪಗಡೆಯಾಟ ಆಡುವಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತಳಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಆಟಗಳೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸೊಗಸಾದ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಊಟ ಹಾಕುವಂತಿರಬೇಕು, ತಿಳಿಯಿತೇ?"

"ನಾನಂತೂ ಛಾಜುಬಾಳೊಂದಿಗೇನೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು."

"ಓ ! ಹೋ !" ಎಂದು ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ ಅಂದಾಗ - ಬದ್ದು "ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ನೀನು ಅಕ್ಕನೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ ಎಂಬುದು" ಎಂದು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದ. ಈಗ ತಾಯಿ ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತ ಅಕ್ಕನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದಳು. ಆಗ ಆಕೆ ತನ್ನ ಕಾಲುಗಳ ಉಗುರು ತೆಗೆಯುವಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಗ್ನಳಾಗಿದ್ದಳೆಂದರೆ, ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಕೆಯ ಗಮನವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒಳಗೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ ಬದ್ದುವಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ -

"ವ್ಹಾಂ ! ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಅಡಿಗೆಯೇ, ಬರ್ಫಿ ಮಾಡುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕೂಡ ಹಾಕಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಪ್ಪೆಸಪ್ಪೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಖ್..... ಥೂ....." ಅದಕ್ಕೆ ಬದ್ಲು - "ಬರ್ಫಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಸಕ್ಕರೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಂದೆಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ...ಅದಕ್ಕೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ - "ಹಾಗಾದರೆ ಆಕೆ ತನ್ನ ತಂದೆಗಾಗಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ನಮಗಾಗಿ ಅಲ್ಲವಲ್ಲ..." ಎಂದಾಗ ಬದ್ಲು ಒಮ್ಮೆಲೇ - "ಹಾಗಾದರೆ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಲೇ?" ಎಂದು ಚೀರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ - "ಲೋ, ಹುಚ್ಚ, ಡಂಗುರವೇ, ನಿನಗೆ ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಬಾರಿಸಿ ತೋರಿಸುವೆ ನೋಡು....ಇಲ್ಲೋಡು ಡಗಮಗ.....ಡಗಮಗ....." ಎನ್ನುತ್ತ ಬಾರಿಸಿದಾಗ ಬದ್ಲು - "ನನಗೆ ಗೊತ್ತು, ಅದು ಡಂಗುರ ಅಲ್ಲ, ಮೇಜು ಬಾರಿಸುತ್ತಿರುವೆ, ಹೌದಲ್ಲ....." ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ - "ಹಾಂ.....ಹಾಂ.....ಹೀಗೆಯೇ ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಯುವುದು. ಕುಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲ ಬದ್ಲು. ನೀನು ಎಂದಾದರೂ ಕುಸ್ತಿ ಆಡಿರುವೆ ಏನು? ನಾನು ಗಾಮಾ, ನೀನು ಬದ್ಲು ಪೆಹಲ್ವಾನ್. ಸರಿ. ಕುಸ್ತಿ ಆಡೋಣ ಬಾ... ಹಾಗಾದರೆ..... ಹಾಂ.....ಹಾಂ.....ನಿಲ್ಲು.....ನಾನು ಒಂದು, ಎರಡು, ಮೂರು ಅಂದ ಮೇಲೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕೊಂಚ ತಗ್ಗಿದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ "ಅರೇ ದೋಸ್ತ್, ನಿನ್ನ ಗೆಳೆತನ ನನಗೆ ತುಂಬ ದುಬಾರಿಯಾಗುತ್ತಲಿದೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ನಗೆ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೇ ಆಕೆ ಎದ್ದು ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದಳು. ತಾಯಿ ತನ್ನ ಬಾಯಿಗೆ ದುಪಟ್ಟಾ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಗೆ ತಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

*

*

*

ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಹಾಗೂ ಅಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ಆಗ ತಸದ್ದಖ್‌ಭಾಯೀ ಒಳಗೆ ಬಂದು "ಏನು ಓದುತ್ತಿರುವೆ ಜಹೀನಾ?" ಎಂದರು. ಭಾಯೀ ನನ್ನನ್ನು 'ಜಹೀನಾ' ಎಂದು ಕರೆದಾಗ ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ತುಂಬ ದ್ವೇಷವಿತ್ತು. ನೂರಾಜಹಾ, ಎಂಥ ಹಳೆ ಹೆಸರು. ಹೆಸರು ಉಚ್ಚರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಬಾಯಲ್ಲಿ ತಂಗಳರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದ ಅನುಭವ. ನೂರಾಜಹಾ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಯಾವುದೋ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಗ್ರಂಥದ ಬುಳುಸುಗಟ್ಟಿದ ಪುಟದಿಂದ ಓರ್ವ ಮುದುಕಿ ಬಾಗಿದ ಟೊಂಕದೊಂದಿಗೆ ನಡೆದು ಬಂದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ ನನಗೆ. ಆದರೆ ತಸದ್ದಖ್ ಭಾಯೀ ಹಳೆ ಹೆಸರನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ತುಂಬ ನಿಷ್ಣಾತನಾಗಿದ್ದ. ಅಂತೆಯೇ ಆತ ನನ್ನನ್ನು ಜಹೀನಾ ಎಂದು ಕರೆದಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಯಾವ ತಕರಾರೂ

ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ ಕರೆದಾಗಲೆಲ್ಲ ನಾನೋರ್ವ ಈರಾನದ ದೊರೆ ಸಾನಿಯೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಕ್ಕನನ್ನು ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ 'ಸಜಾದಾ' ಎನ್ನುವ ಬದಲು 'ಸಜ್ಜೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ತುಂಬ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ. ಆಗ ಅಕ್ಕ ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಈಗಂತೂ ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ 'ಸಜ್ಜೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಹೋಗಲಿ ಆಕೆಯ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ಕರೆಯಲೂ ಹೆದರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಒಮ್ಮೆ ಬಂದು "ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ?" ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಆತ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, "ಸ್ಕೂಲಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ನಾನಂತೂ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆತ "ನೀನು ಬರ್ನಾಡ್ ಷಾನ ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಟಕ ಓದಿರುವ ಏನು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು "ಇಲ್ಲ" ಎಂದೆ.

ನನ್ನ ಹಾಗೂ ಅಕ್ಕನ ನಡುವೆ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಗಡಿಯಾರದತ್ತ ನೋಡುತ್ತ "ನಿನ್ನಕ್ಕ ಹಾರ್ಟ್ ಬ್ರೇಕ್ ಹಾಸ್ ಓದಿರಬೇಕು" ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಆತ, ಓರೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಅಕ್ಕನತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಅಕ್ಕ, ಈ ಮಾತಿಗೆ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಕೂಡ ನೋಡದೆ ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ ಮೆಲ್ಲಗೆ "ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಸ್ಟೆಟರ್ ಹೆಣೆಯುವಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾದಳು.

ಮತ್ತೆ ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ ಆ ನಾಟಕದ ಬಗ್ಗೆ - "ಏನು ಹೇಳಲಿ ಜಹೀನಾ, ಆ ನಾಟಕ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸುತ್ತದೆ, ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮಸ್ತಿ ಬರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಮತ್ತು ಬರಿಸುವ ಮಧು. ನೀನು ಅದನ್ನು ಅವಶ್ಯ ಓದಬೇಕು. ತುಂಬ ಸರಳವಾದ ಭಾಷೆ, ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಂತರ ಓದು. ಅವಶ್ಯ ಓದಬೇಕು. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವೇ ಇದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು "ಅವಶ್ಯ ಓದುವೆ" ಎಂದೆ.

ಮತ್ತೆ "ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕ, ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ನಂತರ ಓದನ್ನೇಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು?" ಎಂದಾಗ ನಾನು ಹುಸಿಮುನಿಸಿನೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. "ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು, ನೀವೇ ಸ್ವತಃ ಅಕ್ಕನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ" ಎಂದೆ. ಅಕ್ಕ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗಲು ಏಕೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದಳೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. "ನನಗೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅದೊಂದು ಪ್ರದರ್ಶನಾಲಯವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ, ವಿದ್ಯಾಲಯವೆಂದು ಅದು ತೋರದೆ ಅಧ್ಯಯನದ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ ನೆರೆದಿದೆಯೆಂದೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಅಕ್ಕ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಕ್ಕನ ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ತುಂಬಾ ಕೆಡುಕೆನಿಸಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿರಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸಿ ಆಕೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಅರಿತಿದ್ದೆ. ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯಳು ! ಅದೂ ಅಲ್ಲದೇ ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ ಅಕ್ಕನ ವಿಷಯ ತೆಗೆದಾಗಲೆಲ್ಲ ನಾನು ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೆೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಕೆಯಂತೂ

ಈತನ ಮಾತಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೂಡ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈತ ಯಾವಾಗಲೂ ಆಕೆಯ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಕೇಳುವುದು ! ಇದರರ್ಥವೇನು? ನಾನೇನು ಟಿಲಿಫೋನ್? ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಅಕ್ಕನನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು ! ಅಕ್ಕ ಗುಮ್‌ಸುಮ್ ಅಕ್ಕ. ತೊಯ್ದು ಬೆಕ್ಕು !.....

ಸಂಜೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತಾಗ ತಂದೆಯವರು - "ಇಂದು ಬರ್ಫಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆ ಹೇಗೆ?" ಎನ್ನುತ್ತಾ "ಸಜಾದಾ.....ಸಜಾದಾ..... ಮಗಳೇ..... ಏನು ಸಕ್ಕರೆ ಇಷ್ಟು ಸೋವಿಯಾಗಿದೆಯೋ, ಸಿಹಿಯಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ತುತ್ತು ನುಂಗುವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ" ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡರು.

ಅಕ್ಕನ ಒದ್ದೆಯಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಕುಣಿಯುತ್ತಲಿತ್ತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಮೊದಲು ತಂದೆಯವರು ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ಏನಾದರೂ ಅಂದಾಗ ಅಕ್ಕನ ಮುಖ ಸಪ್ತೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಗಲ್ಲ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಮುಖ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ತಂದೆಯವರ ಮಾತಿಗೆ ಅಕ್ಕ - "ಬಹುಶಃ ಸಕ್ಕರೆ ಹೆಚ್ಚೇ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು" ಎನ್ನುತ್ತ ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಜಾರಿದಳು. ನಾನೋ ಹಲ್ಲು ಕಚ್ಚುತ್ತಲಿದ್ದೆ "ವಾ ! ಕ್ಯಾಖಿಬ... ಬಹುಶಃ... ಬಹುಶಃ ಅಂತೆ".

ಇತ್ತ ತಂದೆ ಏನನ್ನೋ ಅನ್ನುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು.. ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಲೇ "ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಲಿರುವೆ ಬರ್ಫಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಹಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇದೆ....." ಆಗ ಪಡಸಾಲೆಯಿಂದ ಭರಭರ ಬಂದ ತಾಯಿ ತಂದೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತಿನ ಮಳೆಗೆರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ಚಾಳಿಯಂತೆ - "ನೀವು ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೇ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳುತ್ತೀರಿ. ನಿಮಗೆ ಸಿಹಿ ಕಡಿಮೆ ತಿನ್ನಬೇಕಾದರೆ ಉಳಿದವರೂ ಕಡಿಮೆ ಸಿಹಿ ತಿನ್ನಬೇಕೇನು? ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಬಗ್ಗೆಯಾದರೂ ಯೋಚನೆ ಬೇಡವೇ ನಿಮಗೆ?" ಆಗ ತಂದೆಯವರಿಗೆ ತಾಯಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. "ಓಹೋ ! ಹೀಗೇನು? ನನಗೆ ಇದನ್ನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ.... ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳೋದೇನೆಂದರೆ..... ಏ....." ಹೀಗೆಯೇ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅದೂ ಇದೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು.

ಅಕ್ಕ ಸಾಹಿರಾಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧಳಾದಾಗ ನಾನು ಚಕಿತಳಾದೆ. ಅಕ್ಕ ಸಾಹಿರಾಳನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋಗುವುದು ದೂರ ಉಳಿಯಿತು, ಆಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನೂ ಬಯಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅವಳ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದರೆ ಸಾಕು ಮೂಗು ಮುರಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈಗ ಅವಳ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ರಹಸ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರಿತು. ಯಾವಾಗಾದರೊಮ್ಮೆ ಸಾಹಿರಾ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಗೋಡೆಯ ಆಚೆಗೆ ನಿಂತು ನಮ್ಮ

೨೪೮/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕಡೆ ಬಾಗಿ ಬಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು, ಬಹಳಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅಕ್ಕ ನಿರ್ದಯಿಯಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಾಗೂ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ - 'ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕೆಲಸ ಬಿದ್ದಿದೆ. ನಾನೋ ಇಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.....' ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅಂದು ಅಕ್ಕ ಸಾಹಿರಾಳ ಮನೆಯಿಂದ ಮರಳಿದ ನಂತರ ಕೆಲಹೊತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ನಾನು ಸಾಹಿರಾಳ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ಹಾಗೂ ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ಸಾಹಿರಾಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ - "ಇಂದು ಅಕ್ಕ ಬಂದಿದ್ದಳೇನು?"

"ಹಾಂ ! ಬಂದಿದ್ದಳು. ಯಾವುದೋ ನಾಟಕದ ಪುಸ್ತಕ ತರಿಸಲು ಹೇಳಿದಳು- ಏನು ಆ ನಾಟಕದ ಹೆಸರು.....ಹಾಂ....ಹಾರ್ಟ್‌ಬ್ರೇಕ್ ಹೌಸ್...." ಎಂದಳು ಸಾಹಿರಾ ತನ್ನ ಉಗುರುಗಳಿಗೆ ಪಾಲಿಷ್ ಹಚ್ಚುತ್ತ.

ಅಕ್ಕ ಈ ನಾಟಕದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಮರೆ ಮಾಡಿ ಡ್ರಾದಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನನಗೇನು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನು? ರಾತ್ರಿ ಆಕೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನನ್ನತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಗಡಿಯಾರದತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳೇ ಆಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ, ಮೈ ಹೊರಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಹಾಗೂ ಜಾರುತ್ತಿರುವ ಪುಸ್ತಕ ಮುಚ್ಚಿ ಆಚೆ ಇಟ್ಟು ರಜಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಕ್ಕುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಟಿಸುತ್ತೇನೆ, ನಾನು ಮಲಗಿದ್ದೇನೆಂದು ಆಕೆಗೆ ಭರವಸೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಡ್ರಾ ತೆಗೆದು ಆ ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓದಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ದಿನ ನನ್ನಿಂದ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮುಖದ ಮೇಲಿದ್ದ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು - "ಅಕ್ಕ, ಈ ಹಾರ್ಟ್ ಬ್ರೇಕ್ ಹೌಸ್‌ದ ಅರ್ಥವೇನು? ಹೃದಯ ಒಡೆಯುವ ಮನೆ? ಹೀಗೆಂದರೆ ಏನರ್ಥ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಅಕ್ಕ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದಳು. ಮತ್ತೆ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಕುಳಿತಳು. ಆದರೆ ಆಕೆ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಈ ಮೌನಕ್ಕೆ ಉರಿದು ಹೇಳಿದೆ - "ಈ ರೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯೂ ಒಂದು -ಹಾರ್ಟ್ ಬ್ರೇಕ್-ಆಗಿದೆ." ಅದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕ - "ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು" ಎಂದಳು. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಆಕೆಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಯಲೆಂದು - "ಹಾಂ ! ನನ್ನಕ್ಕೆ ಪಾಪ..... ಆಕೆಗೇನು ಗೊತ್ತು" ಎಂದೆ. ಈ ಮಾತು ಆಕೆಗೆ ಬಹುಶಃ ತಟ್ಟಿತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ, ಅಂತೆಯೇ ಜಾರುತ್ತಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ದೀಪ ಆರಿಸಿ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟಳು.

*

*

*

ಒಂದು ದಿನ ಹೀಗೆಯೇ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತ ಭಾಯೀಸಾಹೇಬನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದೆ. ಮೊದಮೊದಲು ಆತ ಅದೂ ಇದೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ನಂತರ ಆತ -

"ಜಹೀನಾ, ನಿನ್ನಕ್ಕನಿಗೆ ಫ್ರೂಟ್ ಸಾಲಡ್ ಮಾಡಲು ಬರುತ್ತದೇನೆ?" ಎಂದಾಗ ನಾನು- "ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು, ನೀವೇ ಅಕ್ಕನನ್ನು ಕೇಳಿ" ಎಂದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆತ ನಗುತ್ತ ಹೇಳಿದ - "ಏನು, ಯಾರೊಂದಿಗಾದರೂ ಗುದ್ದಾಟ ಮಾಡಿ ಬಂದಿರುವೆ ಏನು?"

"ಏನು. ನಾನೇನು ಹೊಡೆದಾಡುವವಳ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವೆನೇನು?"

"ಇಲ್ಲ, ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ. ಈಗಂತೂ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿರುವೆ. ಎಂದಾದರೂ ಒಂದು ದಿನ ಹುಡುಗನಾಗಿಬಿಡು" ಎಂದಾಗ ನನಗೆ ನಗೆ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟೆ.

ಆಗ ಆತ-"ಇಲ್ಲೋಡು ಜಹೀನಾ, ಹೊಡೆದಾಟವೆಂದರೆ ನನಗೆ ತುಂಬ ಇಷ್ಟ. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಕಾದಾಡುವಂಥ ಹುಡುಗಿ ಜೊತೆಗೆ ನಾನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತೇನೆ, ಹಾಗೆ ಕಾದಾಡಿದರೂ ಆಕೆ ದಣಿದಿರಬಾರದು ಅಂಥ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಹುಡುಗಿ ಆಗಿರಬೇಕು ಆಕೆ", ಎಂದಾಗ ಅದೇಕೋ ನಾನು ನಾಚಿ ನೀರಾದೆ. ಹಾಗೂ ಮಾತು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದೆ - "ಫ್ರೂಟ್ ಸಾಲಡ್ ಅಂದರೆ..... ಏನದು ಭಾಯೀಸಾಹೇಬ?" ಅದಕ್ಕೆ ಆತ-"ಹಾಂ.....ಹಾಂ ಅದೂ ಒಂದು ತಿನ್ನುವ ಪದಾರ್ಥ. ಬೆಳ್ಳೆ ಬೆಳ್ಳೆಗೆ, ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು, ಕಪ್ಪು ಕಪ್ಪು, ನೀಲಿ ನೀಲಿಯ ಹಾಗಿರುತ್ತದೆ" ಎಂದ.

ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬನ ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ತುಂಬ ನಕ್ಕೆ. ಮತ್ತೆ ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ ಫ್ರೂಟ್ ಸಾಲಡ್ ನನಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ. ಇಲ್ಲಿಯಂತೂ, ಜಹೀನಾ, ನಾನು ಫೇರ್ನಿ ತಿಂದು ತಿಂದೂ ಬೇಸತ್ತಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದ. ಬಹುಶಃ ಈ ಮಾತನ್ನು ಅಕ್ಕ ಅವಶ್ಯ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ರಾತ್ರಿ ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅಡುಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕವೊಂದನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಆಕೆ ಅಡುಗೆಯ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ಫ್ರೂಟ್ ಸಾಲಡ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ನೀವು ಯಾರಾದರೂ ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದರೆ ಸಾಕು, ಕೂಡಲೇ ಫ್ರೂಟ್ ಸಾಲಡ್ ಪಾತ್ರೆ ಮುಚ್ಚಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಅಕ್ಕನನ್ನು ಛೇಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬದ್ಧವನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳಿದೆ "ಬದ್ಧು, ಅಕ್ಕ ತನ್ನ ಹಿಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಏನಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಾ" ಎಂದೆ.

ಬದ್ಧು, ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಅಕ್ಕನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸ ಹತ್ತಿದ. ಕೊನೆಗೆ ಅಕ್ಕ ಅವನ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ಆ ಪಾತ್ರೆ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಬದ್ಧವನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ - "ಭಾಯೀಸಾಹೇಬನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಇದಕ್ಕೇನೆನ್ನುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಾ" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಬದ್ಧು, ಭಾಯೀಸಾಹೇಬನ ಕೋಣೆಯತ್ತ ಹೋದಾಗ ಅಕ್ಕ ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ನನ್ನತ್ತ ಕೋಪದಿಂದ ನೋಡಿದಳು. ಆಕೆ ಹಾಗೆ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದು ಅದೇ ಮೊದಲ ಸಲ. ಆ ದಿನ ಅಕ್ಕ ಸಾಯಂಕಾಲವೇ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಆಕೆ ಹೊದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಳುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಎದ್ದು ಅಕ್ಕನತ್ತ ಹೋಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ತುಂಬ ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕೆಂದು, ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆಕೆಯ ಹತ್ತಿರ ನನಗೆ ಹೋಗಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ ಹಾಗೂ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಕೂಡ ನನಗೆ ಓದಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅದೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಮಗಳು ಸಾಜಿದಾ-ನಾವೆಲ್ಲ ಆಕೆಗೆ ಸಾಜೂಬಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. - ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೂಡಲೆಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಸಾಜೂ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವೇ ಸಂತೋಷ. ಒಂದು ರೀತಿ ಆಕೆಯ ಬರುವಿನಿಂದಾಗಿ ಮನೆಯೆಲ್ಲ ಬೆಳಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯೂ ನಗೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿತು. ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಸಾಹಿರಾ ಹಾಗೂ ಸುರಯ್ಯಾ ಹೊರಸಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಗೋಡೆಯ ಆಚೆಯಿಂದ ಸಾಜೂ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಬದ್ಧು ಫಾಜೂಬಾ, ಫಾಜೂಬಾ.... ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾ ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ - "ನಾನಂತೂ ಫಾಜೂಬಾಳೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆ ಆಗುತ್ತೇನೆ."

ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ಸಾಜೂ- "ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವನ ಮುಖ ನೋಡಿ ಹೇಗಿದೆ. ಮೊದಲು ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನಾದರೂ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಮರಿ" ಎನ್ನುತ್ತ ಭಾಯೀಸಾಹೇಬನತ್ತ ಹೊರಳಿನೋಡುತ್ತಾಳೆ, ಹಾಗೆ ಆಕೆ ಓರೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಆಕೆಯ ಕಪ್ಪು ಕಪ್ಪಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮುಗುಳ್ಳಗಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೆ ಪಂಚಮ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ - "ಅಲ್ಲವೇ ಭಾಯೀಜಾನ, ಹೌದಲ್ಲ?"

ಸಾಜೂಬಾಳ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಡುವ ಈ ಪದ 'ಭಾಯೀಜಾನ' ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸಂತೋಷದಿಂದ ಉಬ್ಬಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯಾವಾಗಾದರೂ ಅಕ್ಕ - 'ಭಾಯೀಸಾಹೇಬ' ಎಂದು ಕರೆದಾಗ ಅದೆಂಥ ನೀರಸವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆಕೆ 'ಭಾಯೀ'ಯೇನೋ ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ ಅದರೊಂದಿಗಿನ 'ಸಾಹೇಬ' ಅವಳ ಗಂಟಲದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸಾಜೂ 'ಸಾಹೇಬ' ಎನ್ನುವ ಬದಲು

'ಜಾನ' ಎಂದು ಕರೆದು ಆ ಸಾದಾಸೀದಾ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಜೀವ ತುಂಬುತ್ತಾಳೆ. 'ಜಾನ' ಶಬ್ದದ ರೈಂಕಾರದಲ್ಲಿ 'ಭಾಯೀ' ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆತನಿಗೆ 'ಭಾಯೀ' ಎಂದು ಕರೆದುದು ಮರೆತೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಆಕೆ 'ಭಾಯೀಜಾನ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಆ ತನ್ನ ಕಷ್ಟ ಕಷ್ಟದ ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಗೆಯ ಸೂಸುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಕೇಳುಗನಿಗೆ ತನಗೆ 'ಭಾಯೀ' ಎಂದು ಕರೆದಳೆಂಬುದು ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಗೊತ್ತಾಗದೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕನ 'ಭಾಯೀಸಾಹೇಬ' ಹಾಗೂ ಸಾಜೂಳ 'ಭಾಯೀಜಾನ'ದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿತ್ತು.

ಸಾಜೂ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಕೂಡುವುದು ಎಂದರೆ ಕೂಡುವುದೊಂದೆ ಕೆಲಸವಾಯಿತು. ಬದ್ಡು ಭಾಯೀಜಾನನೊಂದಿಗೆ ಆಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು. ಅವನು ಸಾಜೂನ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಾಜೂ ಭಾಯೀಜಾನನೊಂದಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಪಗಡಿ ಆಟ ಆಡುತ್ತಾಳೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇರಮ್ ಆಡುತ್ತಾಳೆ.

ಸಾಜೂ - "ಭಾಯೀಜಾನ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಆಡೋಣ" ಎಂದರೆ ಭಾಯೀಜಾನ ಆಕೆಯ ಮುಂದೆಯೇ ಬದ್ಡುವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ - "ಏನು ಮರಿ ಬದ್ಡು, ಯಾರಾದರೂ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಪಗಡಿ ಆಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೇನು?" ಆಗ ಸಾಜೂ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ - "ಅಕ್ಕನನ್ನು ಕೇಳಿ", ಅದಕ್ಕೆ ಭಾಯೀಜಾನ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ - "ಮತ್ತೆ ನೀನು?, ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸಾಜೂ ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳೇ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದವಳ ಹಾಗೆ ನಟಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಗೂ ಮುಖದ ತುಂಬ ಬೇಸರ ಬರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಗೆ ಹುಬ್ಬೇರಿಸಿ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ ಹಾಗೂ ಭಾಯೀಜಾನನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ - "ನನ್ನಿಂದ ಸೋತು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ" ಎಂದಾಗ ಭಾಯೀಜಾನ ಖೊಳ್ಳೆಂದು ನಗುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ "ನಿನ್ನ ಸೋತದ್ದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿ ಏನು?" ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆ ಅದಕ್ಕೆ "ನಾನೆಲ್ಲಿ ಸೋತೆ, ಭಾಯೀಜಾನನ ಮರ್ಯಾದೆ ಉಳಿಯಲೆಂದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನಿಂದ ಭಾಯೀಜಾನ ಸೋತುಹೋದರೆಂದು ಲೋಕ ಅನ್ನದೆ?" ಎನ್ನುತ್ತ ಗೆಜ್ಜೆ ನುಡಿಯುತ್ತಲಿವೆಯೇನೋ ಎನ್ನುವ ತೆರದಿ ಕಿಲ ಕಿಲ ನಗುತ್ತಾಳೆ.

ರಾತ್ರಿ ಭಾಯೀಜಾನ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಊಟ ಮಾಡಲು ಕೂರುತ್ತಾನೆ. ಅಕ್ಕ ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಬದ್ಡು ಛಾಜೂ ಬಾಜಿ, ಛಾಜೂಬಾಜಿ ಎನ್ನುತ್ತ ಅವಳ ದುಪಟ್ಟಾದ ಸರಗು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವಳ ಹತ್ತಿರವೇ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಸಾಜೂ ಭಾಯೀಜಾನನನ್ನು ಛೇಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಹಾಗೂ "ಭಾಯೀಜಾನರಂತೂ ಕೇವಲ ಆರೂವರೆ ರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬರ್ಫಿಯ ಪ್ಲೇಟು ಸಿಕ್ಕರೆ

ಅದೂ ಆದೀತು. ಪಾಪ, ಮತ್ತೇನು ಮಾಡಿಯಾರು ತಿನ್ನದಿದ್ದರೆ ಅಕ್ಕ ಮುನಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಬೇಕಲ್ಲ. ಹೌದಲ್ಲವೇ, ಭಾಯೀಜಾನ?" ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ, ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾವೆಲ್ಲ ತುಂಬ ನಕ್ಕವು. ಸಾಜೂ ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತ ಅಕ್ಕನ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ಅಕ್ಕನ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಫ್ರೂಟ್ ಸಾಲಡ್ ಬಟ್ಟಲು ಇತ್ತು. ಸಾಜೂ ಅದರ ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆದುನೋಡಿದಳು ಹಾಗೂ ಆ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಕ್ಕ ಏನಾದರೂ ಅನ್ನುವ ಮೊದಲೇ ಸಾಜೂ ಆ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಭಾಯೀಜಾನ ಹತ್ತಿರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ - "ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಭಾಯೀಜಾನ, ಸಾಜೂ ಏನೂ ತಿನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಂದೂ ಅನ್ನಲಾರಿರಿ" ಎಂದಳು ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತ.

ಭಾಯೀಜಾನ ಎರಡು ಮೂರು ಚಮಚಿ ಫ್ರೂಟ್ ಸಾಲಡ್ ತಿಂದು - "ದೇವರಾಣೆ, ವಾಹ್ ! ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಫ್ರೂಟ್ ಸಾಲಡ್, ಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದು?" ಎಂದಾಗ ಸಾಜೂ ಓರೆಗೆಣ್ಣಿನಿಂದ ಅಕ್ಕನತ್ತ ನೋಡಿ ನಗುತ್ತ - "ಇನ್ನಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಭಾಯೀಜಾನರಿಗಾಗಿ ಸಾಜೂ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬದ್ಡು ಅಕ್ಕನತ್ತ ನೋಡಿದ. ಅಕ್ಕನ ಮುಖ ಕೆಂಪಾಗಿತ್ತು. "ನಾನು ಹೇಳಲೇ ಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು" ಎಂದು ಬದ್ಡು ಅಂದ ತಕ್ಷಣ ಅಕ್ಕ ಅವನ ಬಾಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಹೋದಳು. ಸಾಜೂಳ ಗಟ್ಟಿ ನಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೋಣೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿತು ಹಾಗೂ ಬದ್ಡು ಮಾತು ಹೇಗೆ ಬಂದಿತ್ತೋ ಹಾಗೆ ಹೊರಟೂ ಹೋಗಿತ್ತು. ಭಾಯೀಜಾನ ಸಾಜೂಳ ಕಡೆ ನೋಡಿದ. ಏನಾಯಿತೋ ಏನೋ ಅವನ ತೆರೆದ ಬಾಯಿ ತೆರೆದಂತೆಯೇ ಇತ್ತು. ಸಾಜೂಳ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಲೆ ನಿಂತಿತ್ತು. ಸಾಜೂಳನ್ನು ಹಾಗೆ ಭಾಯೀಜಾನ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಯಾರೋ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕ ಎಳೆದ ಅನುಭವವಾಗತೊಡಗಿತು. ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹೊರಟುಬಂದೆ. ಹೊರಗೆ ಅಕ್ಕ ಕೋಣೆಯ ಹತ್ತಿರವೇ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಒಳಗೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಭಾಯೀಜಾನ ಏನನ್ನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅಕ್ಕ ತನ್ನ ಕಿವಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ ದುಪಟ್ಟಾ ಸರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಸಾಜೂ ಕೂಗುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು - "ಬಿಡಿ, ನನ್ನ ಬಿಡಿ." ಮತ್ತೆ ನಿಶ್ಯಬ್ದತೆ ಆವರಿಸಿತು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ನಾವು ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾಯೀಜಾನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಬದ್ಡು ಎಲ್ಲೋ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ. ಎಂದಿನಂತೆ ಸಾಜೂ ಭಾಯೀಜಾನನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದಳು "ಇವತ್ತೊಂದು ಆಟ ಆಡಿ ತೋರಿಸಲೇ, ನಿಮ್ಮದೇನು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ?" ಎಂದಳು.

ಅದಕ್ಕೆ ಭಾಯೀಜಾನ - "ವಾಹ್ವಾ ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಕಿಕ್ ಹೊಡೆದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬೀಳುವೆ ಗೊತ್ತೇನು?" ಎನ್ನುತ್ತ ಬಹುಶಃ ಆಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ಜೋರಾಗಿ ಕಾಲು ಜಾಡಿಸಿರಬೇಕು. ಸಾಜೂ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದವಳಂತೆ ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿದಳು - "ನೀವಂತೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾಲಿನಿಂದಲೇ ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ." ಭಾಯೀಜಾನ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ "ಹಾಗಾದರೆ ಕೈಯಿಂದ..... ಸುಮ್ಮನಿರು" ಎಂದಾಗ ಸಾಜೂ ಮತ್ತೆ ಚೀರಿಕೊಂಡಳು, ಹಾಗೂ ಅವಳು ಓಡುವ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಿಸಿತು. ಕೆಲ ನಿಮಿಷದವರೆಗೆ ಹಿತಿ ಹಿತಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ನಿಶ್ಯಬ್ದ ಆವರಿಸಿತು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬದ್ದು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಓಡುತ್ತ ಬಂದ. ಹಾಗೆ ಬಂದವನೇ - "ಅಕ್ಕ, ಒಳಗೆ ಭಾಯೀಜಾನ ಸಾಜೂಳೊಂದಿಗೆ ಕುಸ್ತಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಡೆ, ನಿನಗೆ ತೋರಿಸುವೆ..... ನಡಿ", ಎನ್ನುತ್ತ ಅಕ್ಕನ ತೋಳು ಹಿಡಿದು ಎಳೆಯ ಹತ್ತಿದ. ಅಕ್ಕನ ಮುಖದ ಬಣ್ಣ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅರಿಷಣದ ಹಾಗೆ ಹಳದಿಯಾಗತೊಡಗಿತು ಹಾಗೂ ಆಕೆ ಗೊಂಬೆಯ ಹಾಗೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು. ಬದ್ದು ಅಕ್ಕನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು "ಅಮ್ಮ ಎಲ್ಲಿ?" ಎನ್ನುತ್ತ ತಾಯಿಯ ಕಡೆ ಹೋಗಲು ಓಡಿದ. ಆಗ ಅಕ್ಕ ಕೂಡಲೇ ಅವನನ್ನು ಬಗಲಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಳು ಹಾಗೂ ಅವನಿಗೆ "ನಡಿ ನಿನಗೆ ಮಿಠಾಯಿ ಕೊಡುವೆ" ಎನ್ನುತ್ತ ಆಶೆ ತೋರಿಸಿದಳು. ಬದ್ದು ಚಡಪಡಿಸತೊಡಗಿದ. ಅಕ್ಕ ಮತ್ತೆ ರಮಿಸತೊಡಗಿದಳು - "ಇಲ್ಲಿ ಬಾ, ನೋಡು ಏನು, ಎಂಥೆಂಥ ಒಳ್ಳೆ ಮಿಠಾಯಿ ಇದೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಅವನನ್ನು ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು.

ಅದೇ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಅಲೈರ ತೆಗೆದಾಗ 'ಹಾರ್ಟ್ ಬ್ರೇಕ್ ಹೌಸ್' ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ತು ಬಹುಶಃ ಅಕ್ಕನೇ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ನನಗೆ ಇದರ ರಹಸ್ಯ ತಿಳಿಯದೇ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು. ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕ ಸುಮ್ಮನೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು - ಏನೂ ಆಗಿಯೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವ ತೆರದಿ. ಆಕೆಯ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಫ್ರೂಟ್ ಸಾಲಡ್‌ನ ಬರಿದಾದ ಪಾತ್ರೆ ಇತ್ತು. ಅಕ್ಕನ ತುಟಿಗಳು ಒಣಗಿದ್ದವು.

* * * *

ತಸದ್ದಖ್‌ಭಾಯೀ ಹಾಗೂ ಸಾಜೂಳ ಮದುವೆ ಆಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ, ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿತ್ತು. ಸಾಜೂ, ಈಗ ಆ ಮೊದಲಿನ, ನಗೆಯ ಬುಗ್ಗೆ ಚಿಮ್ಮಿಸುವ ಸಾಜೂ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಆ ಮಧುಕರವಾದ, ಮದಮತ್ತ ನಗೆ ಈಗ ಮಾಯವಾಗಿ ಆ ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಬಣ್ಣ ಕೂಡ ಮಹಾಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಭಾಯೀಸಾಹೇಬ ಕೂಡ ಗಪ್-ಚುಪ್.

ಅಂದಿನ ಮಾತುಕತೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ -

"ಬದ್ಡು, ಸಾಜೂಳೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆಯಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಬದ್ಡು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ "ಉಹೂಂ ನಾನು ಮದುವೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಬಿಟ್ಟ.

ಆಗ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ - "ನಾನಂತೂ ಸಾಜೂಳನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗುವೆ ಎಂದು ಬದ್ಡು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲ, ಅದು ನಿಮಗೆ ನೆನಪಿದೆಯೇ? ಅವನು ಹಾಗೆಂದಾಗ ತಾಯಿ - 'ಅಕ್ಕನೊಂದಿಗೆ ಏಕೆ ಬೇಡ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವನು 'ಹೇಳಲೆ, ಅಕ್ಕ ಹೇಗಿದ್ದಾಳೆ?' ಎನ್ನುತ್ತ ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿದ ಕುಳ್ಳಿನತ್ತ ಸನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಹೇಳಿದ್ದನಲ್ಲ 'ಹೀಗೆ.....' ಎಂದು. 'ಮತ್ತೆ ಸಾಜೂ?' ಎಂದ ಭಾಯೀ ಸಾಹೇಬ. ನಾನಾಗ ಬದ್ಡು ಅಂದು ತೋರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಉರಿವ ಬಲ್ಲಿನತ್ತ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದೆ - 'ಹೀಗೆ' ಎಂದು. ಸರಿಯಾಗಿ ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಲೈಟು ಆರಿಹೋಯಿತು ಹಾಗೂ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಿಡಿಗಳ ಬೆಳಕು ಮಾತ್ರ. ಆಗ ಭಾಯೀ ಜಾನ ! ಹಾಂ !..... ನೆನಪಿದೆ. ಸಾಜೂ ಯಾವುದೋ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಂದು ಹೊರಗೆ ಹೋದಳು. ಆಗ ಭಾಯೀಜಾನ - "ಏನಾಗಿದೆಯೋ ಈ ಲೈಟಿಗೆ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಆರುತ್ತದೆ" ಎಂದ. ಅಕ್ಕ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತು ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಿಡಿಗಳನ್ನು ಕೆದರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಭಾಯೀಜಾನ ಮೆತ್ತಗೆ ಮೃದುವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ - "ಉಫ್..... ಎಷ್ಟೊಂದು ಭಳಿ....." ಮತ್ತೆ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು ಒಲೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅಕ್ಕನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕುಳ್ಳಿನಿಂದ ಕೈಕಾಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ. ಹೀಗೆ ಕೈ ಕಾಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ - "ಉರಿವ ಕುಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನಿಜ. ಅದು ಹೊರಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ನಿಜ. ಅಲ್ಲವೇ ಸಜ್ಜೆ?" ಎಂದು ಭಾಯೀಸಾಹೇಬ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅಕ್ಕ ಅಲ್ಲಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯತೊಡಗಿದಳು. ಹಾಗೆ ಆಕೆ ಸರಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ 'ಭಸ್' ಎನ್ನುವ ಸಪ್ಪಳ ಬಂತು. ಯಾವುದೋ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕಿಡಿಯ ಮೇಲೆ ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಸಪ್ಪಳದ ಹಾಗೆ. ಆಗ ಭಾಯೀಜಾನ ತುಂಬ ಮಿದುವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ -

"ಈಗಲಾದರೂ ಈ ಕಿಡಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಬೇಡ ಸಜ್ಜೆ, ನೋಡು, ಎಂಥ ಭಳಿ ಇದೆ."

ಜಾರ್ಜಿಯಾದ ಸಂತ ಫ್ಲೋರಾಳ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆ

- ಖುರಾತುಲೇನ್ ಹೈದರ್

"ಮೊತ್ತಮೊದಲು ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವೆ. ಈ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ಮತ್ತೂ ಸ್ತುತಿಸುವೆ ನೀನು ಪಡೆದ ಏಕೈಕ ಪುತ್ರನನ್ನು, ನನ್ನನ್ನು ಮರಣದಿಂದ ಎಬ್ಬಿಸಿದವನನ್ನು, ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನದ ದಿನದವರೆಗೆ ನಿರ್ದಿಸಲು ನನ್ನನ್ನು ಮರಳಿ ಕಳುಹಿಸಲಿರುವವನನ್ನು. ನಿನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಅಪಾರ, ಓ ದೇವನೇ, ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾನ ಅನಂತ. ನಾನು ಮಾಡಿರುವ ಮತ್ತು ಮಾಡದಿರುವ ಪಾಪಗಳಿಗಾಗಿ ನಿನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನದಂದು ತಪ್ಪೊಪ್ಪುತ್ತಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ಕರುಣೆಯಿರಲಿ, ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು. ಓ ಒಡೆಯನೇ, ನನ್ನ ದೇವನೇ, ನಿನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ನನಗೆ ಕ್ಷಮಿಸು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆಯೇ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಎಬ್ಬಿಸಿರುವೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಅದು ಯಾವ ಸಮಯ, ದಿನ, ವಾರ, ತಿಂಗಳು, ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಶತಮಾನವೆಂದು. ನಾನು ನನ್ನ ತೆರೆದ ಶತಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಚಿರನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಿನ್ನ ದೇವದೂತನೊಬ್ಬನ ಬೆಳ್ಳಿರೆಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಧೂಳಾದ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಸವರಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಎಚ್ಚೆತ್ತೆ. ನನ್ನ ತಲೆಬುರುಡೆ ಕಾಲ ಬಳಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದನ್ನೆತ್ತಿ ಧೂಳು ಕೊಡವಿ ನನ್ನ ಕತ್ತಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿದೆ. ಆಗ ಕಗ್ಗತ್ತಲಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಲೆಬುರುಡೆ ಹಿಂದು ಮುಂದಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತು. ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ನಾನದರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿದೆ. ಓ ದಯಾಮಯನಾದ ದೇವನೇ, ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವೆ; ಆ ಕ್ಷಣದ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಆಸೆ ಕನ್ನಡಿಯೊಂದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು. ನಾನು ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದಾಗ ನೆಲಗವಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಲ್ಲಿನ ಶವಸಂಪುಟಗಳು ಕಾಣಿಸಿದವು. ಅವುಗಳ ತುಂಬೆಲ್ಲ ತಲೆಬುರುಡೆ ಮತ್ತು ಮೂಳೆಗಳಿದ್ದವು. ನಾನು ಬೆದರಿದೆ; ನಿನ್ನ ಭಯದಿಂದ ನಡುಗಿದೆ. ಆಗ ನೆಲಗವಿಯ ಕೋಶದೊಳಗಿನಿಂದ ದಿವ್ಯಜ್ಯೋತಿಯೊಂದು ಬೆಳಗಿ ದೇವದೂತನೊಬ್ಬ ಮತ್ತೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದ, "ನನ್ನ ಜಪಸರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲೋ ಕಳೆದುಬಿಟ್ಟೆ. ಅಂದ ಹಾಗೆ ನೀನಾರು?" ಎಂದು ಆತುರದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

"ಜಾರ್ಜಿಯಾದ ಸಂತ ಫ್ಲೋರಾ ಸಬೀನಾ" ನಾನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ.

"ನಿನ್ನನ್ನು ದೇವರು ಆಶೀರ್ವದಿಸಲಿ" ಎಂದ ಆತ ಜಪಸರವನ್ನು ಹುಡುಕಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ಕಳೆದುಹೋದ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಪುಟ್ಟ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಆ ಜಪಸರ ಒದ್ದೆ ನೆಲದ ಮೇಲಿದ್ದ ಮೂಳೆ ರಾಶಿಯ ಕೆಳಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವರ್ಗದ ಅಭ್ಯಾಗತನಿಗೆ ನಾನು ಕೂಡಲೇ ಹೇಳಿದೆ, "ಕಳೆದು ಹೋದ ಜಪಸರವನ್ನು ನಿನ್ನಂತಹ ದೇವತೆಗೆ ಹುಡುಕಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನನಗೇನು ಮರಳಿ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ?" ಆತ ಬಹಳ ಗಲಿಬಿಲಿ ಗೊಂಡವನಂತೆ ಕಾಣಿಸಿದ. ಆತ ತೀರಾ ಎಳೆಯ ದೇವದೂತ; ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಸುಗೂಸು.

"ಸಂತ ಪೀಟರನ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ" ಅವನು ಉತ್ತರಿಸಿದ "ನಾನು ಜಪಸರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಣಿಗೂ ಲೆಖ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನೊಬ್ಬ ಮರೆಗುಳಿ, ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಕಳೆದ ಎಪ್ಪತ್ತು ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವ ದೇವದೂತನಾಗಿಯೇ ನಾನು ಉಳಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೂ ನನಗೆ ಇದೀಗಷ್ಟೇ ಪ್ರಭಾವಳಿ ದೊರೆತಿದೆ." ಆತ ಜಂಬದಿಂದ ತನ್ನ ಪ್ರಜ್ವಲವಾದ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಶಿರದತ್ತ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದ, "ಆದರೆ ಈಗ ನನ್ನ ಅವಸ್ಥೆ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡ. ನನ್ನ ಜಪಸರ ಕಳೆದುಹೋಯಿತು."

"ನೀನೇನು ಕೊಡಬಲ್ಲೆ?" ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ.

"ನಿನಗೇನು ಬೇಕು?"

"ನಾನು ಎಳವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತುಬಿಟ್ಟೆ. ಸಿರಿಯಾ ಮರುಭೂಮಿಯ ಕಾನ್ವೆಂಟ್‌ಗೆ ತಂದೆಯವರು ನನ್ನನ್ನು ದಬ್ಬಿದಾಗ ನನಗೆ ಕೇವಲ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷ. ಮುಂದಿನ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಹಲವಾರು ಸನ್ಯಾಸಿ ಮಠಗಳ ಎತ್ತರದ ಗೋಡೆಗಳ ಒಳಗೆ ಬಂಧಿಯಾಗಿ ಕಳೆದೆ. ನನಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಲೋಕವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೊಗಸಾದ ಬಟ್ಟೆ ತೊಡುವ ಬಯಕೆಯಾಗಿದೆ."

"ನಿನಗೆ ರಕ್ತ ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ತುಂಬುವ ಅಧಿಕಾರ ನನಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನದ ದಿನ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೂ ನಿನಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಕಾಲ ಬದುಕಿರಲು ಬಿಡುವಂತೆ ನಾನು ವಿನಂತಿಸಬಲ್ಲೆ."

"ಪುಟ್ಟ ದೇವದೂತ, ಈ ವಿಶಾಲ ಕ್ರೂರ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಡಕಲು ಎಲುಬುಗೂಡು ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಅಲೆದಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ನನಗೆ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿರಲು ಯಾವುದಾದರೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ದೇಹವನ್ನು ಮರುಜೀವಗೊಳಿಸಬಲ್ಲೆಯಾ?"

"ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ದೇಹವೆಂದರೆ ಏನು?" ಅವನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

"ಅಂದರೇ....."

"ಸರಿಬಿಡು. ಮೊದಲು ನನ್ನ ಜಪಸರ ಕೊಡು."

"ಇಲ್ಲ, ಮೊದಲು ನನಗೊಬ್ಬ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಮರುಜೀವಗೊಳಿಸು. ಹೇಳು, ಯೇಸುವಿನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಎದ್ದೇಳು."

"ನೀನೊಬ್ಬ ಸಂತಳು. ನೀನೇ ಯಾಕೆ ಒಂದೆರಡು ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು?" ಆತ ಸಿಡುಕಿದ.

"ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳುಂಟು. ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳು, ಎದ್ದೇಳು....."

ಅವನು ಮೋಣಕಾಲೂರಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ನನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಶವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂಳೆಗಳು ಪಟಪಟನೆ ಚಲಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಮತ್ತೊಂದು ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ ಎದ್ದು ಕುಳಿತು. ದೇವದೂತ ಹೇಳಿದ, "ನೆನಪಿರಲಿ, ಕೇವಲ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಇದೇ ತಿಂಗಳ, ಇದೇ ದಿನಾಂಕದ, (ಇದೇ) ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದೂವರೆಗೆ....., ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ."

ನೆಲಗವಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಕಪ್ಪು ಕವಿಯಿತು. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಭಯಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರವು ಶವಸಂಪುಟದ ತಲೆಭಾಗದತ್ತ ತನ್ನ ಪಂಜವನ್ನು ಚಾಚುತ್ತಾ ಏನನ್ನೂ ತಡವಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಎಚ್ಚರವಾದ ಕೂಡಲೇ ಓದುವ ಚಟವಿದ್ದು, ತಲೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರಿಸಿದ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು.

ನಾನು ಆತನನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಚುಟುಕಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದೆ. ಬಳಿಕ ತುಸು ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಆತನ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದೆ.

"ಜಾರ್ಜಿಯಾದ ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಒರ್ಬಿಲಿಯಾನಿ" ಉತ್ತರಿಸಿದ ಆತ ಇನ್ನೂ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗಿ ಹಣೆಗಂಟುಗಳನ್ನು ಕೆರೆದುಕೊಂಡ.

"ಫಾದರ್, ನಿಮಗೆ ದೇವರ ಆಶೀರ್ವಾದವಿರಲಿ" ಎಂದ ಬಳಿಕ ವಿನಯದಿಂದ, ನಾನು ಜಾರ್ಜಿಯಾದ ಸಂತ ಫ್ಲೋರಾ ಆಗಿದ್ದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ.

"ಸಂತಳೆ !" ಗಾಭರಿಯಿಂದ ಉದ್ಗರಿಸಿದ ಆತ ಸಂಪುಟದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಜಿಗಿದು ನನ್ನೆದುರು ಮಂಡಿಯೂರಲು ಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಆತನ ಮಂಡಿ ಚಿಪ್ಪುಗಳು ಮಣ್ಣು ಹಿಡಿದು ಕುಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಬಿದ್ದ. "ಓ ಕರುಣಾಳು ದೇವನೇ, ಈತನನ್ನು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು ಮಾಡು" ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದೆ.

ಕೊರೆಯುವ ಚಳಿಗಾಳಿ ಕಿಟಕಿ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ತಿವಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಗೌರವದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ, "ಪವಿತ್ರ ಮಾತೆಯೇ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಜಾವ ಸೇರೋಣ."

"ನಮಗಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದು ಚಕಮಕಿ ಕಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ....." ನಾನು ಹಲ್ಲುಗಳ ಎಡೆಯಿಂದ ವಟಗುಟ್ಟಿದೆ. ಫಾದರ್ ಕಿಟಕಿಯ ಹೊರಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಪೈನ್ ಮರಗಳು ಗಾಳಿಗೆ ಓಲಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

"ಫಾದರ್, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುಬಿಡಿ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಚಳಿ ಹಿಡಿದು ಸತ್ತು ಹೋದೀರಿ."

ಮರಳಿ ಬಂದ ಆತ ತನ್ನ ಶವಸಂಪುಟದ ಅಂಚಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ನಾನು ಎದ್ದು ಕಿಟಕಿ ಮುಚ್ಚಲು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲೊಂದು ನದಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ತಕ್ಷಣ ನನ್ನೊಳಗೆ ನೆನಪುಗಳು ಸಾಲುಗಟ್ಟಿದವು: ಇದೇ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿದ್ದ ಕಾನ್ಸ್ಟೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ನದಿ ಕೇಷಿಯನ್ ಬೆಟ್ಟದಿಂದಿಳಿದು ಕಪ್ಪು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತಿರುವಾಗ, ನದಿಯ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಧಳಧಳಿಸುವ ಶ್ವೇತಭವನವೊಂದು ಗೋಚರಿಸಿತು. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಅಂತಿಮ ಕಹಳೆಯ ಮೊಳಗುವಿಕೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ದಿಗಿಲುಗೊಂಡ ನಾನು ಮುಖ ಅಡಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಕಂಪಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ನಿನ್ನ ಸುಂದರ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವುಂಟಾಗಿತ್ತು.

ಅಂತಿಮ ಕಹಳೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಸದ್ದಾಗದಂತೆ ತುದಿಗಾಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೊರಗೆ ಇಣುಕಿದ. ಆ ಬಳಿಕ ನನ್ನತ್ತ ಬಂದು, "ಪವಿತ್ರಾತ್ಮಳೇ, ಇದು ಉಗಿ ಹಡಗಿನ ಕೂಗು. ದಯವಿಟ್ಟು ಏಳು" ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ತಣ್ಣಗಿದ ನೆಲದಿಂದ ಎದ್ದ ನಾನು ಕಿಟಕಿ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ಸೇರಿದೆ. ಕೆಳಗೆ ಕಣಿವೆಯಾಳದಿಂದ ಶಿಬಿರವೊಂದರ ಉತ್ಸವಾಗ್ನಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಹಳ ನಗು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು, ತಂತಿವಾದ್ಯದ ಇಂಪು ತೇಲಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮೂಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಿಚಿತ್ರ ಉನ್ಮಾದ. ನಾನು ಆ ಮೋಜುಗಾರರ ಜತೆ ಸೇರಬಯಸಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಫಾದರ್ ಹೇಳಿದ, "ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಬೆಂಕಿ ಮಾಡೋಣ."

ನೆಲಗವಿಯಿಂದ ತಡವರಿಸುತ್ತಾ ಹೊರಗೆ ಹೋದ ನಾವು ಕತ್ತಲ ಸುರಂಗವೊಂದರಲ್ಲಿ ಎಡವಿಬಿದ್ದೆವು. ಸುರಂಗದ ಕೊನೆ ಪಾಚಿಗಟ್ಟಿದ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ತುರಿಕೆಗಿಡಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ಅಂತೂ ನಮಗೆ ಮೇಲೇರಿ, ಆಶ್ರಮದ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು, ಎದುರಿಗೆ ರಾಕ್ಷಸಾಕಾರದ ಓಕ್ ಹಾಗೂ ಪೈನ್ ಮರಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ಭವ್ಯ ದೇಗುಲ ಕಾಣಿಸಿತು. ನಾನು ಒಣಕಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಪೈನ್ ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಭೂರ್ಜವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗಿದ್ದ ಕಸದ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಗದ ತಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಕರವಸ್ತ್ರಗಳು ಗೋಚರಿಸಿದವು. ಸಪೂರ ಕಡ್ಡಿಗಳಿದ್ದ ಕಾಗದ ಪೊಟ್ಟಣವೊಂದನ್ನು ಫಾದರ್

ಹೆಕ್ಕಿಕೊಂಡ. ಇದರ ಹೆಸರು ಬೆಂಕಿಪೊಟ್ಟಣ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ ಫಾದರ್ 'ದೇವರು ಜೊತೆಗಿದ್ದಾನೆ' ಎಂದೂ ಸೇರಿಸಿದ.

ನಾವು ಅಗ್ನಿಷ್ಣಿಕೆ ಉರಿಸಿ ಮೈ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದವು.

ಓ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಿ ದೇವರೇ, ನಾನೇನೂ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಆದರೂ ನಿನಗೆ ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಜಾರ್ಜಿಯಾದ ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಒರ್ ಬಿಲಿಯಾನಿಯ ಮೂಗಿನ ರಂಧ್ರಗಳಿಂದ ಹೊಗೆ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ನಾನು ಬಹಳ ಗೊಂದಲಗೊಂಡಿದ್ದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಭೂತ ಮತ್ತು ಪ್ರೇತ ಸಂತಾನಗಳು ಮಾತ್ರ ಬೆಂಕಿ ಮತ್ತು ಹೊಗೆಯನ್ನು ಉಗುಳುತ್ತವೆ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಪವಿತ್ರ ಶಿಲುಬೆಯ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಪಾಪಾತ್ಮ ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿಯವರನ್ನು ಸೇರಿದೆಯೆ? ಅಥವಾ ನಿನ್ನ ಮರೆಗುಳಿ ದೇವತೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರಬಹುದೆ? ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಪಟ್ಟೆ.

ಫಾದರನ ಪ್ರಸನ್ನ ನಗುವಿಗೆ ನಾನು ಗಾಬರಿಯಾಗಿದ್ದೆ. "ಪವಿತ್ರಾತ್ಮಳೇ" ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ, "ಇದನ್ನು, ನಾನು ಸೇದುತ್ತಿರುವುದನ್ನು, ಸಿಗರೇಟು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೋಜುಗಾರರು ಇಡೀ ಒಂದು ಪೊಟ್ಟಣವನ್ನೇ ಮರೆತು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ."

"ಅದು ಹೇಗೆ?" ನಾನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದೆ, "ಈ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಒಬ್ಬನ ಮೂಗಿನಿಂದ ಹೊಗೆ ಹೊರಡಿಸಬಹುದೆಂದು ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು? ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅಸುರೀಕೃತ್ಯ. ನೀನಿದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡಬೇಕು."

ಫಾದರ್ ಒರ್ ಬಿಲಿಯಾನಿ ವಿಧಾನವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ. "ಮಾತೆ ಫ್ಲೋರಾ, ಅಮೆರಿಕದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಒಂದು ಉಪಕರಣವನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿದ್ದು, ನೀನದನ್ನು ತಲೆಗೆ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದರೆ, ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮೆದುಳು ಜ್ಞಾನದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನೂ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಹದಿಮೂರು ನೂರು ವರುಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಅಸಹಜ ಸಂಗತಿಗಳ ಅರಿವು ನೀಡಿದ, ಭಗವಂತನ ಅನಂತ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಲೂ ಅನುಮಾನ ಪಡಬಲ್ಲೆಯಾ? ಕಳೆದ ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೂ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳ ಅರಿವುಂಟಾಗಿದೆ. ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಆಲಿಸಿ ನನಗದರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳು....."

ನಾನು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಆಲಿಸಿದೆ. ಮೋಜುಗಾರರು ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದು, ಗಿಟಾರ್, ಬ್ಯಾಲಲೈಕಾ, ಅಕಾರ್ಡಿಯನ್ ಮತ್ತು ಸ್ಯಾಕ್ಸೋಫೋನು ಹಾಗೂ ಹಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಜಾರ್ಜಿಯನ್ ಮತ್ತು ರಷಿಯಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿತ್ತು.

ನಂತರ, ಅವರ ಮಾತು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಾ ಬಂತು. ಒಬ್ಬ ತರುಣ ಗಿಟಾರಿವನು ತನ್ನ ಗೆಳತಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ, "ನತಾಶಾ, ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೊಂದು ಉತ್ತವಾಗ್ನಿಯಿದೆ. ನಾವು ಬರುವ ಮೊದಲೇ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಅಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರ ಹೂಡಿವಾರೆ." ಆ ಬಳಿಕ ಗಾಳಿ ತನ್ನ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ವರ ಕ್ಷೀಣವಾಯಿತು.

"ಪವಿತ್ರಾತ್ಮಳೇ" ಸನ್ಯಾಸಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದ. "ನನ್ನನ್ನು ಆ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು" ನಾನು ಅವನನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಾ ಹೇಳಿದೆ, "ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮತ್ತೆ ತಿಳಿಸುವೆ." ಅವನು ಅಪ್ರತಿಭನಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಸಾವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ, "ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು, ನಾವು ಜತೆಗೂಡಿ ಒಂದು ವರುಷ ಪೂರ್ತಿ ಇರಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವನ್ನೇ ಹೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು" ಎಂದ ಅವನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉತ್ತಾಹದಿಂದ, "ನಾನು ಕಬ್ಬಿಣ್ ಹಿರಿಯ ಡ್ಯೂಕನ ಪುತ್ರ; ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಗೆ ಸಿದ್ಧ, ಮಾತೆಯೇ" ಎಂದೂ ಸೇರಿಸಿದ.

ಓ ದಯಾಮಯನಾದ ದೇವನೇ, ನಾನು ಒಂದು ಕೈ ಮೇಲೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆತನಿಗೆ ನಿಜವನ್ನೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಸರಳವಾಗಿಯೇ ತಿಳಿಸಿದೆ. "ನನ್ನ ತಂದೆಯವರು ಇರಾಣದ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಸ್ಸಾನಿಯನ್ ರಾಜಸಭೆಗೆ, ಬೈಜಾಂಟೈನ್ ರಾಯಭಾರಿ."

"ಆಗಿದ್ದ....." ಆತ ತಕ್ಷಣ ತಿದ್ದಿದ. "ಆದರೇ...ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್‌ನಿಂದ ಇಷ್ಟು ದೂರದ ಜಾರ್ಜಿಯಾ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಅವತರಿಸಿದೆ?"

"ನಾವು ಬಾಸ್ತರಸ್‌ನಿಂದ ಹಡಗು ಹತ್ತಿದಾಗ...." ನಾನು ಆರಂಭಿಸಿದೆ, "ಕಡಲು ಶಾಂತವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಗಾಳಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು."

ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಒರ್ಬಿಲಿಯಾನಿ, ಮತ್ತೊಂದು ದಮ್ಮು ಸೇದುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ, "ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಇರಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟ ಸಮುದ್ರ ದತ್ತ ಯಾಕೆ ತಿರುಗಿದಿರಿ? ನಿಮ್ಮ ಹಡಗಿನ ಕಪ್ತಾನನಿಗೆ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತೆ?"

"ಸರಿ" ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೇಳಿದೆ. "ಸರಿ ಹಾಗಾದರೆ, ಫಾದರ್, ನಾನು ಶುರುವಿನಿಂದಲೇ ಹೇಳಲಿ?"

"ಹಾಗೇ ಮಾಡು"

ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡ ನಾನು ಆರಂಭಿಸಿದೆ, "ಫಾದರ್, ನಿನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ನಾವು ಬೈಜಾಂಟಿನಿಯನ್ನರು ಬಹಳ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂದು. ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್ಲನ್ನು ಎರಡನೆಯ ರೋಮ್ ಎಂದೇ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂತ ಸೋಫಿಯಾಳ ದೇಗುಲ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಜಸ್ಪಿನಿಯನ್ ಕೂಡಾ ಉದ್ಧರಿಸಿದ್ದು 'ದೇವನೇ, ನಿನ್ನ ಸೊಲಮ್ ಮಹಾರಾಜನನ್ನೂ ನಾನು ಮೀರಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ', ಇತ್ಯಾದಿ. ಇನ್ನು.....ಆ ಭವ್ಯ ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದ ಥಿಯೋಡೊಸಿಯಸ್

ಮತ್ತು ಆರ್ಕಾಡಿಯಸ್....., ನಮ್ಮ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಕ್ರೀಡೆಗಳು, ನಮ್ಮ ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಕಲೆಗಳು, ಹೀಗೇ....."

"ನೀನು ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ ಥಿಯೋಡೋರಾಳನ್ನು ಜಾಣತನದಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿರುವೆ....." ಫಾದರ್ ಶುಷ್ಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ.

"ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿರಲು ಬಯಸಿದ್ದ ಕ್ಲಿಯೋಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಥಿಯೋಡಾರರನ್ನು ನೀವು ಗಂಡಸರು ಕ್ಷಮಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಸಸ್ಸಾನಿಯನ್ನರು ಬಹಳ ಪ್ರಬಲರಾದಾಗ ಅವರು ನಮ್ಮ ಸಿರಿಯಾ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದರು. ಜೆರೋಸಲೇಮನ್ನು ಗೆದ್ದ ಬಳಿಕ ನಿಜಶಿಲುಬೆಯನ್ನು ಟೆಸಿಫೋನ್‌ಗೆ ಒಯ್ದರು..... ಆ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹೆರಾಕ್ಲಿಯಸ್ ಅವರ ಜತೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿ ನಿಜಶಿಲುಬೆಯನ್ನು ಪವಿತ್ರ ನಾಡಿಗೆ ತಂದನು. ಅರಬರು ಜೆರೋಸಲೇಮನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಾಗ, ನಿಜಶಿಲುಬೆಯನ್ನು ಹೆರಾಕ್ಲಿಯಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್‌ಗೆ ತಂದನು."

ಫಾದರ್ ಹೇಳಿದ, "ತಬ್ಲಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ತಂದೆಯ ಸೇನೆಯ ನಾಯಕತ್ವವಹಿಸಿ ಅರಬರ ಜೊತೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೋರಾಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಬೈಜಾಂಟಿನಿಯನ್ನರಂತೆಯೇ ನಾವು ಮುಸ್ಲಿಮರಿಂದ ಸೋತೆವು. ಅವರು ಹೊಸ ಜಾಗತಿಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು; ಕಾಲವೂ ಅವರೊಂದಿಗಿತ್ತು.

"ನಮಗೆ, ಬೈಜಾಂಟಿನಿಯನ್ನರಿಗೆ ಪಿತೂರಿಯೆಂದರೆ ಇಷ್ಟ. ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಕೊಲೆಗಳು, ಅರಮನೆಯ ಹಗರಣಗಳು ಜಗತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ" ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, "ನಮ್ಮ ರಾಜರುಗಳು ಅವರ ರಾಣಿಯರಿಂದ ಅಥವಾ ಸಂತತಿಯಿಂದ ವಿಷವಿಕ್ಕಲ್ಪಟ್ಟರು. ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆ ಬಹಳ ತೀವ್ರತರದಾಗಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ಪುರೋಹಿತರಲ್ಲ ಕೂಡಲು ಸೀಳುವಂತಹ ವ್ಯರ್ಥ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯುವವರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ನಾವು ಅಧಃಪತನದತ್ತ ಜಾರುತ್ತಿದ್ದೆವು.

"ನನ್ನ ತಂದೆ ಸ್ಟೀಫನ್ ಹೊಮೊರಿಯಸ್ ರಾಜಸಚಿವನಾಗಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ತಾಯಿ ಲೇಡಿ ಇರಿನಾ ಮರಿಯಾ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಸಖಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ನನ್ನಣ್ಣ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಸಿಲ್ವೇರಿಯಸ್ ಮಹಾರಾಜನ ಅಂಗರಕ್ಷಕರ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದ. ನಮ್ಮ ಇಡಿಯ ಕುಟುಂಬವೇ ರಾಜ ಷಡ್ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದು ಅವು ನಮಗೆಲ್ಲ ಗಮ್ಮತ್ತಿನ ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಲ್‌ಜಿಯಸ್ ಪಿಲಾಜಿಯಸ್ ಎಂಬಾತ ತಂದೆಯ ಆತ್ಮೀಯ ಗೆಲೆಯನಾಗಿದ್ದ. ಏಳು ಕಡಲುಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತಿದ್ದ ಹಡಗುಗಳ ಒಡೆಯ, ಆತ ವಿಶಾಲ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ತೋಟಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ.

"ಸಾರ್ಜಿಯಸ್ ಪಿಲಾಜಿಯಸ್‌ನ ಏಕೈಕ ಪುತ್ರ ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್ ಗಲ್ಲಾಸಿಯಸ್‌ನ ಜತೆ ನನಗೆ ಮದುವೆಯಾಗುವುದಿತ್ತು. ಅವನು ಸುಂದರನೂ

ಅತಿ ಬುದ್ಧಿವಂತನೂ ಆಗಿದ್ದ. ಒಂದು ದಿನ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದ, "ಈ ಭ್ರಷ್ಟ ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ ಸಮಾಜದ ಪಾಲುಗಾರನಾಗಲು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಮದುವೆಯಾದ ಬಳಿಕ ನಿನ್ನನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಾಲೊನಿಕಾ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಊರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಶಾಂತವಾಗಿ ಬದುಕೋಣ. ನನಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಓದಬೇಕು. ನೀನು ತಂತಿ ವಾದ್ಯ ನುಡಿಸುತ್ತಾ, ಕಸೂತಿ ಹಾಕುತ್ತಿರು. ನನ್ನ ಕನಸಿನ ಗ್ರಾಮಜೀವನ ಇದು."

"ಫಾದರ್, ನನಗೆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್ ಬದುಕು ಇಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ನೃತ್ಯ ಕೂಟಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಾನು ಭಾರೀ ಉಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಭರ್ಜಿವೀರರನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ, "ನಾವು ಕಿರಿಸ್ತಾನರಾಗಿರುವ ಬಳಿಕವೂ ಮೂಢ ರೋಮನ್ನರ ಬರ್ಬರತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ" ಭರ್ಜಿವೀರರ ಆರಾಧಕರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಣ್ಣಗಳಿದ್ದವು. "ಹಸುರು" ಮತ್ತು "ನೀಲ". ನನ್ನ ಮೂವರು ಅಣ್ಣಂದಿರೂ ಹಸುರು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು.

"ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್ ಜತೆ ನನ್ನ ಮದುವೆ ಸಂತ ಸೋಫಿಯಳ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿತ್ತು. ಮದುವೆಗಿಂತ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಸಂತಸದಿಂದ ಬೀಗುತ್ತಾ ಬಂದ ತಂದೆಯವರು, ನಮ್ಮ ಮದುವೆಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್‌ನನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಎ.ಡಿ.ಸಿ.ಯಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲು ಚಕ್ರವರ್ತಿ (ಆತ ನನ್ನ ದೇವರಕ್ಷಕನೂ ಹೌದು) ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

"ಎಂದಿನಂತೆ ಆ ಸಂಜೆ ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್ ಉದ್ಯಾನವನದ ಗೋಡೆ ಏರಿ ನನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದ. ನಾನು ಮದುವೆ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಸೂತಿ ಹಾಕಿದ ತೆರೆವಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಅಂತಿಮ ರೂಪ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್ ಬಹಳ ಉದ್ದೇಕಗೊಂಡಿದ್ದ. "ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಮನೆಯಾಳು ಅಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದೀಯಾ?" ಆವೇಶದಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದ, "ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ಗಾವುಲ್‌ಗೆ ನಮ್ಮನ್ನೊಯ್ಯಲು ನಾವೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವೆ. ಬೈಜಾಂಟಿಯಮ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಬದುಕಬಾರದು."

"ಫಾದರ್, ನಾನಾಗ ಬಹಳ ಎಳೆಯವಳಾಗಿದ್ದೆ. ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್ ನಾಸ್ತಿಕ ಬಂಡಾಯಗಾರರೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದ ದಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದೆ.

"ನಾನು ನನ್ನದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಹಟಮಾರಿ, ನಾನು ಮಾರ್ನುಡಿ, "ಬರ್ಬರ ನಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಲಾರೆ. ನಾನು

ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕುವವಳು. ನೀನು ನನ್ನ ಗಂಡನಾಗಿ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಎ.ಡಿ.ಸಿ. ಆಗಿ ಇಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತೀಯಾ?

"ಅವನು ಏಕಾಯೇಕಿ ಶಾಂತವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು, ಕೆಲಕ್ಷಣಗಳ ಬಳಿಕ ತಣ್ಣಗಿನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ, "ಕೇಳು ಫ್ಲೋರಾ, ನನಗೆ ಈ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ದೊರೆ, ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ ರಾಣಿಯರು, ಅವರ ಪುರೋಹಿತರು ಮತ್ತು ವೀರ ಭಟರು ಈ ಎಲ್ಲರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯಿದೆ. ರಾಜ ಪರಿವಾರವನ್ನು ಸೇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ನನಗೆ ಸಾವೇ ಮೇಲು."

ನಮ್ಮ ವಾದ ಕಾವೇರಿತು. ಕೋಣೆಯಿಂದ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತೆ ಹೊರ ನಡೆದ ಅವನು ತೋಟದ ಗೋಡೆ ಹತ್ತಿ ಮಾಯವಾದ.

"ತಂದೆಯೇ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಲ್ಗೆರಿಯನ್ ಸೇವಕಿ ಕೋಣೆಯ ಡಮಾಸ್ಕ ಪರದೆಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿತು ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕದ್ದಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಳೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಆ ಹುಡುಗಿ ನಮ್ಮ ಮನೆವಾರ್ತೆಗಳ ಬೇಹುಗಾರಿಕೆ ನಡೆಸಲು ತಂದೆಯ ವೈರಿಗಳಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳೆಂಬುದೂ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮರುದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೇ ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್ ಗಲ್ಲಾಸಿಕ್‌ನನ್ನು ರಾತ್ರಿಯೂಟಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ವಿಷವಿಕ್ಕಬೇಕೆಂದು ನನ್ನಣ್ಣ ಸಿಲ್ವೇರಿಯಸ್‌ಗೆ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದಲ್ಲದೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಕೊಲ್ಲಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಮುಸ್ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಾನು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ನನ್ನ ಆಪ್ತ ಸೇವಕಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್‌ನ ಬಳಿ ಕಳುಹಿಸಿ, ನಡುರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಕಡಲ ಕಿನಾರೆಯ ನಮ್ಮ ಸಂಕೇತದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಿರ್ಧರಿಸಲಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲಂಗಿ ಧರಿಸಿ, ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಕಠಾರಿಯೊಂದನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು, ಚೀಲ ತುಂಬ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸೊಂಟಪಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಗಿದು ಅರಮನೆಯಿಂದ ಜಾರಿದೆ. ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್ ನನ್ನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಏನು ನಡೆಯಿತೆಂಬುದು ಆತನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ವಿವರಿಸಿದೆ. ಅವನು ಬಹಳ ವಿಚಲಿತನಾದಂತೇನೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮೋಣಕಾಲಾರಿ ಆತನ ಕ್ಷಮೆ ಯಾಚಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೇ ನಾಚಿಕೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದೂ, ಅವನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ನಾವು ಕೂಡಲೇ ಓಡಿ ಹೋಗೋಣ, ಬಹಳ ತಡವಾಗುವ ಮುನ್ನವೇ ಪಲಾಯನ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದೆ. ಅವನು ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿ ಮರ್ಮೊರಾ ಕಡಲಿನತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿದ. ಬಳಿಕ ನನ್ನತ್ತ ತಿರುಗಿ ತಣ್ಣಗಿನ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದ, "ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ನಿನ ಲೇಡಿ ಫ್ಲೋರಾ ಸಬಿನಾ, ನನ್ನನ್ನೀಗಲೇ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿ ರಾಜಾಜ್ಞೆ ನೆರವೇರಿಸುವವರಿಗೊಪ್ಪಿಸುವ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ನಿನಗೆ ನೀಡಲಾರೆ. ಗುಡ್‌ಬೈ"

ಎಂದವನೇ ಮರ್ಮೋರಾ ಕಡಲಿಗೆ ಧುಮುಕಿ ರಭಸದಿಂದ ಈಜಿ ಹೋದ.

ಸ್ತಂಭೀಭೂತಳಾಗಿ ನಾನು ನಿಂತಿರುವಂತೆ ಬಲವಾದ ಗಾಳಿಬೀಸಿತು. ನಾನಾಗ ಬರಿಯ ಹದಿನೇಳರ ಅಮಾಯಕಳು. ಆದರೆ ನಾನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಕೊಳೆತುಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಭ್ರಷ್ಟ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ಪರಸ್ಪರ ನಂಬದಿರುವ ದಿನಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಿದ ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್‌ನನ್ನು ಬೈಯ್ಯುವ ಕಾರಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಆ ರಾತ್ರಿ ಆತನ ಜತೆ ಓಡಿಹೋಗಲು ಬಂದಿದ್ದೆ. ನಾವು ಬಲ್ಲೇರಿಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ನಾವು ಕಾಲ್‌ಪಥಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ನಾವು ಅನಾಗರಿಕ ಜರ್ಮನ್ ಕುಲದ ನಾಡಿಗೆ ಓಡಿಹೋಗಬಹುದಿತ್ತು. ನಾವು ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ನಂಬಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಒಬ್ಬನೇ ಓಡಿದ.

ಅವನು ಗಾಲನ್ನು ಸೇರಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಬ್ರಿಟನ್ನಿಗೆ ಹೋದ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಆ ಬಳಿಕ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಅವನನ್ನು ಬ್ರಿಟನ್ನರು ತಿಂದುಬಿಟ್ಟರು. ನಾನು ಕಣ್ಣೋರೆಸಿದೆ.

ನಸುನಕ್ಕ ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಮೃದುವಾಗಿ ಹೇಳಿದ, "ಮಾತೆ ಫ್ಲೋರಾ, ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅರ ನಾಗರಿಕರೇನೋ ಹೌದು. ಆದರೆ ನರಭಕ್ಷಕರಂತೂ ಅಲ್ಲ..... ಆಮೇಲೆ ಏನಾಯ್ತು?"

"ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್‌ನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಂದೆಯವರನ್ನು ಟೆಸಿಫೋನಿಗೆ ರಾಯಭಾರಿಯೆಂದು ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ತೊಲಗಿಸಲಾಯಿತು. ಸಸ್ಸಾನಿಯನ್ನರು ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಅರಬರ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಸಾರಲಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ಕ್ಷೋಭೆಯಲ್ಲಿ ಟೆಸಿಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ನಾಶವಾಗದೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೇ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಹಡಗು ಏರಿ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೊರಟೆವು. ನಾವು ಬಾಸ್ಪಾರಸ್‌ನಿಂದ ಹಡಗು ಹತ್ತಿದಾಗ, ಕಡಲು ಶಾಂತವಾಗಿತ್ತು. ಗಾಳಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು.

"ಆಂಟಿಯಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಡಗು ಲಂಗರು ಹಾಕಿತು. ಬಂದರಿನ ಅಮೃತ ಶಿಲೆಯ ಪಾವಟಿಗೆಗಳನ್ನೇರಿ ನಾವು ಊರೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆವು. ಊರಿನ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಯಾವನೋ ರೋಮಿನ ಶಿಲ್ಪಿ ಅಮೃತಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿದ್ದ ಕ್ಲಿಯೋಪಾತ್ರಳ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿಯಿಂದೇನೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಫಾದರ್, ಕ್ಲಿಯೋಪಾತ್ರ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮುದ್ದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ದಪ್ಪ ಮೇಲ್ತುಟಿಯ ಗಡಸು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಠಿಣ ಸಿಡುಕು ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಂಟಿಯಾಕ್‌ನಿಂದ

ನಾವು ಸೈರಸ್, ಆ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಡೆಸ್ನಾ ಮೂಲಕ ಸಿಸಿಬಸ್, ಕೊನೆಗೆ ನಾವು ಟೆಸಿಫೋನಿನ ಅದ್ಭುತ ಅವಳಿ ನಗರವನ್ನು ತಲುಪಿದೆವು. ಟೈಗ್ರಿಸ್ ನದಿ ಬಳಿಯಿದ್ದ ರಾಜಮಹಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಜರ ರಾಜ ಇರಾಣದ ಶಹಾ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ತಂದೆಯವರು ತನ್ನ ಪರಿಚಯ ಪತ್ರ ನೀಡಿದರು. ಸೈರಸ್ ಹಾಗೂ ಡೇವಿಯಸ್‌ನ ವಾರೀಸುದಾರ ಪೆದ್ದನ ಹಾಗೆ ಕಂಡ. ತೆಳುಪರದೆಯ ಹಿಂದಿದ್ದ ರತ್ನ ಖಚಿತ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಮುದುಡಿದ್ದ ಸಣಕಲು ಮನುಷ್ಯ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಬಿಳುಚಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ದೇವರ ನೆರಳಿನಂತಿರುವ ಅವನನ್ನು ಹುಲುಮಾನವರು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ನೋಡಬಾರದ್ದಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ರೇಶ್ಮೆ ಪರದೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದ.

"ಸಸ್ಸಾನಿಯರೂ ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ನರ ಹಾಗೆ ಅಧಃಪತನದತ್ತ ಹೊರಟದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಗವನಿಸಿದಾಗ ಸಂತಸವಾಗಿತ್ತು. ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್‌ನಂತೆಯೇ ಟೆಸಿಫೋನ್ ಕೂಡಾ ಬೇಹುಗಾರರಿಂದ, ರಾಜ ಪಿತೂರಿಗಳಿಂದ, ರಾಜ ಕುಟುಂಬದೊಳಗಿನ ರಾಜಕೀಯ ಕೊಲೆಗಳಿಂದ ತೆವಳುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೂ ಎಂತಹ ವೈರತ್ಯ ! ಪರ್ಷಿಯನ್ನರ ಅಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ವೈಭವಗಳು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಮೀರಿದ್ದು. ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂದೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಬಲು ಬೇಗ ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್‌ನನ್ನು ಮರೆತ ನಾನು, ಸಸ್ಸಾನಿಯನ್ ರಾಜಧಾನಿಯ ಮೋಜುಪ್ರಿಯ ಮೇಲುವರ್ಗದವರ ಜತೆ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದೆ. ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಔತಣಕೂಟವೊಂದರಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬ ತರುಣ ರೋಮನ್ ಜನರಲ್ಲನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದೆ. ನಾವು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮಿಸಿದೆವು. ಆತ ಮದುವೆಯಾಗೋಣ ಎಂದ. ನಾನು ಹೂಂ ಎಂದೆ. ನನ್ನ ಹೆತ್ತವರು ಕೆಂಡವಾದರು. ಅವನೊಬ್ಬ ರೋಮನ್ ಕೆಥೋಲಿಕ್, ನಾವೋ ಗ್ರೀಕ್ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆಯವರು ಅಬ್ಬರಿಸಿದರು, "ನಾವೇನೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಪೋಪನಿಗೊಪ್ಪಿಸಲು ರೋಮಿನಿಂದ ದೂರವಾದದ್ದಲ್ಲ....." ಇತ್ಯಾದಿ.

"ಆ ನಂತರ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪರ್ಷಿಯನ್ನನ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದೆ. ಫಾದರ್, ಪರ್ಷಿಯನ್ನರೆಂದರೆ ಉದ್ದವಾದ ಗುಂಗುರು ಗಡ್ಡವುಳ್ಳ, ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರಷ್ಟೂ ನಾಗರಿಕರಲ್ಲದ, ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಅಂತಃಪುರದ ಪರದೆಯೊಳಗೇ ಉಳಿಸುವ ಕಟುಕರೆಂದೇ ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವರೆಷ್ಟು ಸಭ್ಯ ನಾಗರಿಕರಾಗಿದ್ದರೆಂದರೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ನಡತೆಗಳೇ ಅವರಿಗೆ ಒರಟಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅವರು ನಾಗರಿಕತೆಯ ತುತ್ತತುದಿಗೇರಿದ್ದರು. ಇರಲಿ, ಹೀಗೆ ನಾನು ಇರಾಣದ ಹಿರಿಯ

ಪುರೋಹಿತನ ಸುಂದರ ಪುತ್ರ ದಾರ್ತೂಜಾವೇ ಮಿನೋಟೆರ್ ಫಾರಿದೂನ್‌ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದೆ.

"ಮಿನೋಟೆರ್‌ನ ನೆನಪಾಗುತ್ತಲೇ ದುಃಖ ಒತ್ತರಿಸಿ ಬಂದು ಮೌನ ಧರಿಸಿದೆ. ಪೈನ್ ಮರಗಳ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಹಾಡುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಯ ಭಾರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ, "ಮಾತೆ ಫ್ಲೋರಾ, ದಯವಿಟ್ಟು ಮುಂದುವರಿಸು, ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವೆ."

"ಫಾದರ್, ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಿನೋಟೆರ್ ಎಂದರೆ ಮುದ್ದು ಮುಖ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಅವನನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಕಣ್ಣಿಗೊಂದು ಹಬ್ಬ; ಅಷ್ಟೊಂದು ಹಿತ. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು 'ಗುಲ್‌ಟಾನು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಂದರೆ ಫ್ಲೋರಾ ಅಥವಾ ಹೇಣ್ಣು ಗುಲಾಬಿ. ಸುಂದರ ಸಂಜೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ನನಗವನು ಹೇಳಿದ, "ಗುಲಾಟಾನು-ಗುಲ್‌ಟೇರ್-ಗೋಂಚಿ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಟೈಗ್ರಿಸ್ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಸತ್ತು ಹೋಗುವೆ. ನಾವು ರೇ ಎಂಬ ಊರಿಗೆ ಓಡಿಹೋಗಿ ಪವಿತ್ರಾಗ್ನಿಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗೋಣ."

"ಆ ಸಂಜೆಗೆ ಗುಲಾಬಿಯ ರಂಗಿತ್ತು. ಗುಲಾಬಿಯ ತೋಟವೊಂದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಮ್ಮ ಪಲಾಯನದ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಬಹುಶಃ ಸ್ಟೆಪ್ಸ್ ಮರದ ಮರೆಯಲ್ಲಡಗಿದ ಸಸ್ನಾಯನ್ ಬೇಹುಗಾರ ನಮ್ಮತ್ತ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದಾಗ ಮುಖ ಮಂಟಪದಲ್ಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಎದುರುಗೊಂಡ ತಾಯಿ, ಶಾಂತವಾಗಿಯೇ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬೀಗ ಜಡಿದಳು.

"ಎರಡು ಹಗಲು, ಎರಡು ರಾತಿರ ನಾನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಅಳುತ್ತಾ ಥಿಯೋಡೋರಿಕ್, ರೋಮನ್ ಜನರಲ್, ಲುಸಿಲಿಟಸ್ ಇಗ್ನೇಷಿಯಸ್, ಸಸ್ನಾಯನ್‌ನರು, ದಾಸ್‌ತೂರ್‌ಜಾವೇ ಮಿನೋಟೆರ್ ಫಾರಿದೂನ್‌ರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮೂರನೆಯ ಮುಂಜಾನೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ತಾಯಿ ಒಳಗೆ ಬಂದಳು. ಅವಳೂ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು; ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಪಾಗಿ ಬಾತುಕೊಂಡಿದ್ದವು. "ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಿಸಿ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಳಾಗು" ಎಂದು ಚುಟುಕಾಗಿ ಹೇಳಿದ ತಾಯಿ ಹೊರ ನಡೆದಳು. ಅವರು ಬಹುಶಃ ನನ್ನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ನಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ. "ಎದ್ದು ಪನ್ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಖ ತೊಳೆದು, ಪರ್ಷಿಯನ್ ಶೈಲಿಯ ಹಮಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿ ಕೆಳಗಡೆ ಹೋದೆ. ಯಾರೂ ನನ್ನ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಂದೆ

ತಾಯಿಗಳು, ಅಣ್ಣಂದಿರು, ಕೆಲಸದಾಳುಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ತುಟಿ ಹೊಲಿದುಕೊಂಡು ನಿರ್ಭಾವ ನೋಟ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ತಂದೆ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣಂದಿರು ಪಡಸಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದರು. ನನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಅಮ್ಮನ ಕಣ್ಣೀರ ಕಟ್ಟಿ ಒಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಆದರೂ ಒಂದು ಮಾತಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ತಂದೆ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಟೈಗ್ರಿಸ್ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತಾನೆಂದು ಖಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಕ್ರೂರ ನಡತೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದೇ. ನಾನು ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಮುತ್ತಿಟ್ಟ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಳು, "ದೇವರು ನಿನ್ನ ಜತೆಗಿರಲಿ ಮಗುವೆ."

ಮೆಟ್ಟಿಲಿಳಿದು ಹೋದ ನನಗೆ, ಹೆಣ್ಣು ಒಂಟಿಯ ಡುಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದಿದ್ದ ಜೀನು (ಕಜಾನೆ) ಏರಲು ಪರ್ಷಿಯಾದ ಗುಲಾಮರು ನೆರವಾದರು. ತಂದೆ ಹಾಗೂ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಅವರ ಗಂಡು ಕುದುರೆಗಳಿಗೇರಿದರು. ತಾಯಿ ಕಾನ್ ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್‌ನಿಂದ ತಂದಿದ್ದ, ನನ್ನ ಮದುವೆ ಬಳುವಳಿಯಾದ ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದ ಭಾರವಾದ ಪೆಟಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದ ಗುಲಾಮರು ಜೋಲು ಒಂಟೆಗಳಿಗೆ ಹೇರಿದರು. ನಾನೊಂದು ಕ್ಷಣ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ತಾಯಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅಳುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು.

"ಪಟ್ಟಣದ ಬಾಗಿಲು ದಾಟಿದ ನಮ್ಮ ಕಾರವಾನ್ ಸಿರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಯತ್ತ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ನಾವು ಡಮಾಸ್ಕಸ್ ತಲುಪಿದವು. ಪ್ರಯಾಣದ ನಡುವೆ ತಂದೆ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣಂದಿರು ನನ್ನ ಜತೆ ಒಂದು ಮಾತೂ ಆಡಲಿಲ್ಲ. ಅವಿಶ್ವಾಸಿ ಅಗ್ನಿ ಆರಾಧಕನೊಬ್ಬನ ಜತೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು, ಅವರು ಯಾವುದಾದರೂ ನಿರ್ಜನ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂದೆಸೆದು ಮನೆಗೆ ಮರಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿತ್ತು.

"ಡಮಾಸ್ಕಸ್‌ನ್ನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿದ ನಾವು ಒಂದು ತಗ್ಗಿನ ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡ ಸಿಗುವ ತನಕ ಪ್ರಯಾಣ ಮುಂದುವರಿಸಿದೆವು. ಪಕ್ಕದ ಶಿಖರದ ತುತ್ತ ತುದಿಯಲ್ಲಿ (ಪಕ್ಕದ ಚಿಕ್ಕ ಗುಡ್ಡದ ತುತ್ತ ತುದಿಯಲ್ಲಿ) ಒಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗ್ರೀಕ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೆಂಟ್ ಎದ್ದು ನಿಂತಿತ್ತು. ಕುದುರೆಯಿಂದಿಳಿದು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನೇರಿದ ತಂದೆ, ಕರೆಗಂಟಿಯ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಮೂರು ಬಾರಿ ಜಗ್ಗಿದ. ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಬಳಿಕ, ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಕಿರುಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತು. ಬಹಳ ಮುದಿಯಾಗಿದ್ದ ಗ್ರೀಕ್ ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯೊಬ್ಬಳು ಹೊರಗೆ ಇಣುಕಿದಳು. ಅವಳ ಜತೆ ಏನನ್ನೋ ಮಾತನಾಡಿದ ತಂದೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕರೆದನು. ನಾವು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಸಣ್ಣ ಕಂಡಿಯ ತಣ್ಣಗಿನ ಖಾಲಿ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮರದ ಬೆಂಚುಗಳೂ ದೊಡ್ಡದಾದೊಂದು ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಇತ್ತು. ಮಠದ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಣಿ ಬರುವವರೆಗೆ ತಂದೆ ಉಗ್ರಮೌನ ತಾಳಿದ್ದನು.

ಆಕೆಯೂ ಬಹಳ ಮುದುಕಿಯಾಗಿದ್ದು, ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ ರಾಜಕುಮಾರಿಯಾಗಿದ್ದವಳು. ಹಿಂದೆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್ ನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ತಂದೆಗೆ ಅವಳ ಪರಿಚಯವಿದ್ದಂತಿತ್ತು. ತಂದೆಯನ್ನು ಅವಳು ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಠಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಬಳಿಕ ಮರಳಿದರು. ಆ ಎಲ್ಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತಂದೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ. ಅವನು ನಯವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದ, "ಇನ್ನು ನೀನು ಯೇಸುಕ್ರಿಸ್ತನಿಗೂ ಅವನ ಕನ್ಯೆಮಾತೆಗೂ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ."

"ಸರಿ ತಂದೆ" ನಾನು ತಲೆ ಬಾಗಿ ಸಿ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ. ಬೇರೇನು ನಾನು ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತು? ಸೇವಕರು ಹೊತ್ತು ತಂದ ಪೆಟಾರಿಗಳನ್ನು ಮಠದ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಣಿಗೆ ತಂದೆ ಬಳುವಳಿ ನೀಡಿದ. ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅವನು ಎದ್ದುನಿಂತ. ಕಣ್ಣೀರೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಬೇರೆಲ್ಲೋ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಕ್ರಿಸ್ತನಿಗೆ ವಧುವಾಗಲಿದ್ದೆ. ನನ್ನೆದುರು ಮೊಣಕಾಲೂರಿದ ತಂದೆ ಮತ್ತು ಮೂವರು ಅಣ್ಣಂದಿರೂ ಹೇಳಿದರು, "ನಮಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು." ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಎದ್ದು ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯರಿಗೆ ವಿದಾಯ ಕೋರಿ ಹೊರಟೇಹೋದರು. ಕುಸಿದು ಬೀಳದಂತಿರಲು ನಾನು ಶತಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ನೋಡಿದಾಗ ಬಾಗಿದ ತಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತಂದೆ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣಂದಿರು ಬೆಟ್ಟ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂಟೆಗಳು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿದ ಗ್ರೀಕ್ ಸನ್ಯಾಸಿನಿ "ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬಾ" ಎಂದಳು.

"ಕತ್ತಲು ಕವಿದಿದ್ದ ತಣ್ಣಗಿನ ಪಡಸಾಲೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖಾಲಿ ಕೊಠಡಿಯಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ದಪ್ಪಗಿನ ಸರಳುಗಳ ಕಿರಿದಾದ ಕಂಡಿಯಿತ್ತು. ಮರದ ಹಲಗೆಯೊಂದನ್ನು ದೊರಗು ಉಣ್ಣೆಯ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ್ದರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಗವುಸೊಂದನ್ನು ಒಪ್ಪವಾಗಿ ಮಡಚಿ ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಸ್ಥೂಲಿನ ಮೇಲೆ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ, ಜಪಸರ, ಮರದ ತಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಚಮಚಗಳಿದ್ದವು. ಗೋಡೆಯಲ್ಲೊಂದು ಮೂರ್ತಿಯಿತ್ತು. ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಗೆ ನಡೆದ ಸನ್ಯಾಸಿನಿ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕಾಯತೊಡಗಿದಳು. ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೋದು ಕಸೂತಿ ಹಾಕಿದ್ದ ನನ್ನ ಕೇಸರಿ ವರ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯರ ಗವಸುಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡೆ. ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಗೆ ಸರಿದು ನನ್ನ ಹಳೆಯ ದಿರಸುಗಳನ್ನು ಸನ್ಯಾಸಿನಿಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಅವಳು ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಹೋದಳು. ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿದ ನಾನು ಮೂರ್ತಿಯ ಎದುರು ಮಂಡಿಯೂರಿದೆ.

ಇಷ್ಟಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಅರ್ಧ ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ಸಿಗರೇಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿದ್ದ.

"ಮುಂದೇನಾಯಿತು.....?" ಆತ ಉದಾಸೀನದಿಂದಲೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

"ಅವು ಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದವು; ಫಾದರ್, ಅರಬರು ಪ್ರಬಲ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹಿರಾಕ್ಲಿಯಸ್ ಅವರ ಜತೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸೋಲುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲವು ಧರ್ಮಬೀರು ಹಿರಿಯ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು, ದೇವನು ನಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಕೋಪಗೊಂಡಿದ್ದು ಶಿಕ್ಷೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅರಬರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳತೊಡಗಿದ್ದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಾನು ಕಾನ್ಸ್ಟಂಟಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿನ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕಾನ್ಸ್ಟಂಟಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹೊಸದರಲ್ಲಿಯೇ ಅಲೆಮಾರಿ ಸನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬ ತಂದ ಸುದ್ದಿಯಂತೆ, ಅರಬರ ವಿರುದ್ಧ ಸಸ್ಸಾನಿಯನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಸೈನ್ಯ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಪರ್ಷಿಯನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿ ಅರಬರು ಸೇಡುತೀರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇರಾಣವು ಈಗ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಟೆಸಿಫೋನ್ ಪತನಕ್ಕಿಂತ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಮೊದಲು, ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ ರಾಯಭಾರಿಯನ್ನು ಕಾನ್ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್‌ಗೆ ಮರಳಿ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ನರೂ ಈಜಿಪ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸಿರಿಯಾವನ್ನು ಅರಬರಿಗೆ ಸೋತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾನು ಅಣ್ಣಂದಿರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಾಕುಲಳಾಗಿದ್ದೆ. ಖಿಲೀಫರ ವಿರುದ್ಧ ನಾವು ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಯಾವುದೇ ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿಗೂ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ನಾನು ಸದಾಕಾಲ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೇನೂ ಮಾಡುವುದಿರಲಿಲ್ಲ.

"ಅಚ್ಚರಿಯೆನ್ನಿಸುವಂತೆ ಸಿರಿಯಾದ ಹೊಸ ಸರಕಾರವು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ಕರುಣೆಯಿಂದಲೇ ನೋಡಿಕೊಂಡಿತು. ಸಂತ ಕ್ಯಾಥರೀನಾ ಮಠದ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾದಿಯು ನೀಡಿದ್ದ ರಕ್ಷಣಾ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅರಬರು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು.

"ಮುಸ್ಲಿಂಜಿಯ ಹೊತ್ತು ದೀಪ ಉರಿಸಲೆಂದು ಸನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬಳು ಗೋಪುರವೇರಿದಳು. ಲೆಬನಾನ್, ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೀನ್ ಅಥವಾ ಈಜಿಪ್ಟ್ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಅರಬರ ಕಾರವಾನ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಒಂಟೆಗಳ ಗೆಜ್ಜೆಗಳು ಕಿಣಿಕಿಣಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಕಾರವಾನಿನ ನಾಯಕರು ಕಂಚಿನ ಕಂಠದಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೂರ್ಯಸ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮೆಕ್ಕಾದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಸಂಜೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾನ್ಸ್ಟಂಟಿನ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಗೋಪುರ ಹತ್ತಿ ಅವರ ದಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಲು ಕಂದೀಲು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. "ಅಲ್ಲಾಹುವಿನ ಅಂಶವಾದ ಪ್ರವಾದಿ ಈಸಾನ್ ಹಿಂಬಾಲಕರೇ, ದೇವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಲಿ" ಎಂದು ಅವರು

ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಕಾರವಾನ್ ಮಂಜಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಹೋಗುವವರೆಗೂ ನಾವು ಕಂದೀಲನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೆವು.

"ಜೆರುಸಲೇಮ್ ಮತ್ತು ಡಮಾಸ್ಕಸ್‌ನ ಸಿರಿವಂತ ಕಿರಿಸ್ತಾನ ಮಹಿಳೆಯರು ಕಾನ್ಸ್ಟೆಂಟಿನ್ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ಚರ್ಚಿನ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ದಫನ ಮಾಡಿರುವ ಸಂತ ಸೈಮನ್‌ನ ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಕಸೂತಿ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಚಂದ ಚಂದದ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಹೊಟ್ಟಿಯುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

"ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆಯ ಎಳೆ ಬಿಸಿಲಿಗೆ, ಪಾರಿವಾಳಗಳಿಗೆ ಕಾಳು ಹಾಕಲೆಂದು ನಾನು ಮೇಲ್ಜಾವಣಿಯೇರಿದ್ದೆ. ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕಾರವಾನವೊಂದು ಬರುತ್ತಲಿತ್ತು. ಬಿಳಿಯ ಕುದುರೆಯೇರಿದ್ದ ಸುಂದರ ತರುಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಕಾರವಾನನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಸಂತ ಜಾರ್ಜ್‌ನ ಧ್ವಜ ಹಿಡಿದಿದ್ದಳು. ಡಮಾಸ್ಕಸ್ ಸರಕಾರದ ಇಬ್ಬರು ತರುಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವಳ ಜೊತೆಗಿದ್ದರು. ದೊಡ್ಡ ಪರಿವಾರವೊಂದು ಕುದುರೆ ಹಾಗೂ ಒಂಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕೆಯೇ ಜಾರ್ಜಿಯಾದ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಕಾತಿಕ ತಿನಾತಿಸ್.

"ನಾನು ಅವಳ ಹೆಸರೆತ್ತಿದ ಕೂಡಲೇ, ಗಾಬರಿಗೊಂಡವನಂತೆ ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಬೇಗ ಬೇಗ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದಿದ. ನಾನು ಮುಂದುವರಿಸಿದೆ, "ಸಂತ ಸೈಮನ್‌ನ ಸಮಾಧಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆಂದು ಅವಳು ಅಷ್ಟು ದೂರದ ಜಾರ್ಜಿಯಾದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯ ಬೆಂಗಾವಲಿಗೆ ಡಮಾಸ್ಕಸ್‌ನಿಂದ ಖಲೀಫರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದರು. ಎತ್ತರದ ನಿಲುವಿನ ಆ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಗಂಡಸರ ಸಂಗ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು; ಗೇಟಿನ ಒಳಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ನಾವು ಸುಸ್ತಾಗುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಅವಳು ಅರಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜತೆ ಲಲ್ಲೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

"ಆ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ನಮ್ಮ ಜತೆಗಿದ್ದಳು. ಒಂದು ಪೆಟಾರಿ ತುಂಬ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾನ್ಸ್ಟೆಂಟಿನ್ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡಿದ ಅವಳು, ರತ್ನಖಚಿತ ಮಕಮಲ್ಲಿನ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸಂತನ ಗೋರಿಗೆ ಹಾಸಿದಳು. ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮರಳುವ ಮೊದಲು, ತನ್ನ ಕಾಕಾಸಸ್ ಎಸ್ಪೇಟಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಕಾನ್ಸ್ಟೆಂಟಿನ್ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನಡೆಸಲು ಮೂವರು ಅನುಭವಸ್ಥ ಸನ್ಯಾಸಿಯರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿದಳು. ಜಾರ್ಜಿಯಾದ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಜತೆ ಹೊರಡಲು ನನಗೆ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಬ್ಬರು ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಣಿ ಆದೇಶ ನೀಡಿದಳು. ಕಾಪ್ಪಿಕ್‌ನ ಒಬ್ಬಕ್ಕೆಗೆ ಶೀತಹವೆಯ ಅಭ್ಯಾಸವಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನಾತೋಲಿಯಾದ ಮಂಜು ಮುಸುಕಿದ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ದಾಟುವಾಗ ಅವಳು ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾದಿಂದ ಸತ್ತಳು. ಮೂರನೆಯ ಗ್ರೀಕ್ ಹುಡುಗಿ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾದವಳು. ನಾವು ಟ್ರಾಬಿಜಾನ್ ತಲುಪಿದಾಗ

ಕಾರ್‌ವಾನ್ ಬಿಟ್ಟು ಗ್ರೀಕ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಯೊಬ್ಬನ ಜತೆಗೆ ಓಡಿಬಿಟ್ಟಳು. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು ಅಷ್ಟು, ದೇವರಿಗೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ನಾವಿಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪಿದಾಗ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೆಂಟ್ ನಿರ್ಮಾಣದ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದು. ನಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದು ಬಿಟ್ಟ ರಾಜಕುಮಾರಿ ತನ್ನ ಮಾಮೂಲು ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದ ತಬ್ಲಿಸ್‌ಗೆ ಹೋದಳು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೂಟಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾ ಮಠದ ಉದ್ಯಾನವನ ಹಾಗೂ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ತೋಟಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಿದೆ. ಇದು ಅದೇ ಜಾಗ. ನನಗೆ ಮನೆಯ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸದಾಕಾಲ ಅವರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

"ಒಂದು ದಿನ ಈ ಕರಾವಳಿಯ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಭೇಟಿಯಿತ್ತ ಕೆಲವು ಗ್ರೀಕ್ ವರ್ತಕರು ನಮ್ಮ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೆಂಟ್‌ಗೆ ಬಂದರು. ನಾನು ಯಾರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನ್ ಅವನ ಪುತ್ರ ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್‌ನಿಂದ ಕೊಲೆಯಾದ ಎಂದವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆತನ ಮಗ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನ್ ಇಗ್ನೇಷಿಯಸ್ ತನ್ನ ಸಹೋದರರಾದ ಹಿರಾಕ್ಲಿಯಸ್ ಮತ್ತು ಲೆಬರಿಯಸ್‌ರ ಮೂಗುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದ. ನೂರಾರು ಪುರೋಹಿತರು ಶಿಲುಬೆಗೇರಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ನನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಲಾರ್ಡ್ ಸ್ಟೀಫನ್ ಹೊಮೊರಿಯಸ್ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣಂದಿರು ಆ ಬಳಿಕ ನಡೆದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಕಗ್ಗೊಲೆಯಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

"ಆ ರಾತ್ರಿ ನನ್ನ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಣ್ಣು ಕರಗುವಷ್ಟು ಅತ್ತೆ. ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟುವ ಮುನ್ನವೇ ಮುಖವನ್ನು ಬರ್ಪದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಕಾನ್‌ಸ್ಟೆಂಟಿನ ಉದ್ಯಾನವನದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದವಳು ನಾನು. ಆದರೆ ಆ ದಿನದಿಂದ ಹೂ ಮರ-ಬಳ್ಳಿ ಹಕ್ಕಿ, ಚಿಟ್ಟೆ ಹೀಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಎಲ್ಲ ಸುಂದರ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅನಾಸಕ್ತಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಿತವನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದವನ್ನೂ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ದುಃಖಿಸುವುದಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಹಣೆಬರಹವಾಗಿತ್ತು. ಗಂಟೆ ಗಟ್ಟಲೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಬಿದ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಿರಂತರ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ದೊರಗು ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನನ್ನೇ ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾವು ಗ್ರೀಕರು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದ ವಿರೇಚನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಬರಿಯ ಲೋಳಲೊಟ್ಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ತಂದೆಯೇ, ನನ್ನ ಒರಟು ಭಾಷೆಗೆ ಕ್ಷಮೆಯಿರಲಿ. ಯಾತನೆ ಸತತ ಮತ್ತು ಅನಂತ.

ನನ್ನ ದೈವಭಕ್ತಿ, ದೈನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯತನಗಳು ಕಾಕಸಿಯದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ದಂತಕತೆಗಳಾಗಿಬಿಟ್ಟವು. ನನ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಲು ಜನರು ಕಾನ್‌ಸ್ಟೆಂಟ್‌ಗೆ ಮುಗಿಬೀಳಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅದು ಹೇಗೋ ಗುಣವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ನನಗೇ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಬಳಿಕ ದಿನವೆಲ್ಲ ದುಃಖಿಗಳು, ರೋಗಿಗಳು, ಹೆಳವರು ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಟ್ಟವೇರಿ ಬಂದು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು

ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ತೀವ್ರವಾದ ಅಂಟು ರೋಗದಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದ ಭಿಕ್ಷುಕನೊಬ್ಬ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದ. ನಾನು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಆತನ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅವನು ಗುಣವಾದ. ಅವನ ರೋಗ ತಗುಲಿಸಿಕೊಂಡ ನಾನು ಸತ್ತುಹೋದೆ. ನನಗೆ ಸಾಯುವಾಗ ನಲವತ್ತೈದು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಶವಸಂಪುಟವನ್ನು ಕಾನ್ವೆಂಟಿನ ನೆಲಗವಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿದ್ದರು.

"ನೀನಾಗ ಚಂದ ಇದ್ದೆಯೋ?" ಫಾದರ್ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದ.

"ತುಂಬ."

"ನಾನೂ ಕೂಡಾ" ಅವನು ಹೇಳಿದ.

ಓ ಕರುಣಾಳು ದೇವನೇ, ಕ್ಷಮಿಸು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಯಸಿದ್ದೂ....., ಆತ ತಬ್ಲಿಸ್‌ನ ಡ್ಯೂಕನ ಬಿರುಯವನದ ಸುಪುತ್ರನಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನಾನು ಇರಾಣದ ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ ರಾಯಭಾರಿಯ ಮೋಜುಪ್ರಿಯ ಸುಪುತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ...., ಆತನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿದ್ದರೆ...., ಆದರೆ ದೇವನೇ...., ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತು ನಿನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು.

ನಾನು ಮತ್ತೆ ವಿವರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ.

"ನನ್ನ ಮರಣದ ಬಳಿಕ ಬೆಟ್ಟ ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳವಾಯಿತು. ಕೆಲವು ಪವಾಡಗಳೂ ಸುದ್ದಿ ಮಾಡಿದವು. ಶತಮಾನಗಳೇ ಕಳೆದುಹೋದವು. ಕೊನೆಗೆ 1873ರಲ್ಲಿ ಸಂತ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯದ ಶೋಧನೆಗಳ ನಂತರ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ರಷ್ಯದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರಿನಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಬಹುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಮಾಸ್ಕೋದ ಕುಲಪತಿಗೆ ರವಾನಿಸಿದ ಬಳಿಕ ವಿಚಾರಣೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. 1921ರ ನವಂಬರ 25ರಂದು ನನ್ನನ್ನು ಜಾರ್ಜಿಯಾದ ಸಂತ ಸಬೀನಾ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವರೆದ್ದರು, ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ವಾರದ ಹಿಂದೆ ಕೆಂಪು ಸೇನೆ ಕಾನ್ವೆಂಟನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿತು.

"ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಾನು ಸಂತ ಫ್ಲೋರಾ ಅಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಹುಶಃ ನಾನು ಹೌದು. ದೇವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಈಗ ಹೇಳು ಫಾದರ್, ನೀನೇಕೆ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾದೆ? ಈ ಜಗತ್ತು ಗಂಡಸರಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು. ಅವರೇಕೆ ಅದನ್ನು ತೊರೆಯಬೇಕು? ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಹಳೆಯ ಕತೆ - ವಿಫಲ ಪ್ರೇಮವೋ?"

ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಮೌನವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದ. ಓ ಕರುಣಾಳು ದೇವನೇ ಹೆಂಗಸರು ಪ್ರೇಮದ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆಸುವ ಕಾಡುಹರಟೆಯ ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾದ ಸಾವಿನ ನಿದ್ರೆಯ ಬಳಿಕವೂ ಏನೇನೂ ಬದಲಾಗದೆ ಉಳಿಯಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವೆ. ಭಯಂಕರ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದೆ, "ರಾಜಕುಮಾರಿ

ಕಾತಿಕ ತಿನಾತಿನ ತಾನೆ ನಿನ್ನ ಮನ ಕಲಕಿದವಳು? ಅವಳೆಂಬ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚೆಲ್ಲು ಹುಡುಗಿ. ಬಡಪಾಯಿ".

"ಮಾತೆ ಫ್ಲೋರಾ ಸಬೀನಾ, ನೀನೇಕೆ ಹಳೆಯ ಗೋರಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೆದಕುತ್ತೀಯಾ?" ಆತ ಹರಿತವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದ.

ಹ ಹ ಹ ಹ..... ನಾನು ಆತನ ಹಾಸ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಅದು ವಿಕೃತ ಹಾಸ್ಯ. ನವಿರಾಗಿ ಕಂಪಿಸುತ್ತಾ ಆತ ಮತ್ತೊಂದು ಸಿಗರೇಟು ಹಚ್ಚಿದ. ನಾನು ಹೇಳಿದ, "ಫಾದರ್, ಬಹಳ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದುವುದು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕರ" ಇದು ಕೂಡಾ ವಿಕೃತಹಾಸ್ಯವೆಂದು ನನಗೆ ಹೊಳೆದಿತ್ತು.

"ಇರಲಿ ಬಿಡು." ಫಾದರ್ ಶುಷ್ಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ, "ಜಾರ್ಜಿಯಾವನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಗೆದ್ದ ಕೂಡಲೇ, ನಿನ್ನ ಧರ್ಮಬೀರು, ದೇವರಿಗೆ ಹೆದರುವ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಕಾತಿಕಾ ತಿನಾತಿನಳು ತಬ್ಲಿಸ್ ಕೋಟಿಯ ಜನರಲ್ಲನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಳು".

"ಅಯ್ಯೋ ದೇವರೆ" ನಾನು ಭಯದಿಂದ ಉದ್ಗರಿಸಿದೆ.

"ಇದೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಪವಿತ್ರ ಮರಣದ ಬಳಿಕ ನಡೆದುದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ" ಎಂದ ಫಾದರ್ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಸಿದ, "ನಾನು ಹಿರಿಯ ಡ್ಯೂಕನೊಬ್ಬನ ಪುತ್ರ ನಿಜ, ಆದರೆ ಅರಬ್ಬರ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಳಿಕ ನಾನು ಅನಾಮಿಕ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆಯೂ ನಾನು ಡ್ಯೂಕತನದ ಪಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಗಣ್ಯ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಾನೆಂದು, ಇಂದು ಯಾರನ್ನು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ತಬ್ಲಿಸ್‌ನ ಸನ್ಯಾಸಿ ಮಠದ 'ಬರವಣಿಗೆ ಕೋಣೆ'ಯಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಕಳೆಯುತ್ತಲಿದ್ದ ನನಗೆ, ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಆಸಕ್ತಿಯಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಗಾಳಿ ಎತ್ತ ಕಡೆಗಿತ್ತೆಂದು ರಾಜ ಕುಮಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಲವು ಅರಬರೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾತಿಕಳಂತೂ ಜಾಣ ರಾಜಕಾರಣಿ. ಆಕೆ ಅವಿಶ್ವಾಸಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ನನಗೆ ತೀವ್ರ ಆಘಾತವಾಯಿತು. ನಾನು ನನಗೇ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆ; ಗ್ರೆಗೊರಿ ಒರ್ಬಿಲಿಯಾನಿ, ಹೆಂಗಸರ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ವ್ಯರ್ಥ. ಹುಡುಗಿಯರಿಗೇನೂ ಬರವಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಮುದ್ದಾಗಿ ಒಪ್ಪುವಂತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ, ನಾನು ಓದಿನಲ್ಲೇ ಮುಳುಗಿದೆ. ಮಠದ ಓದುವ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಸಂತೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಬೇಕಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬತನ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಬದ್ಧನಾಗಲೇಬೇಕಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ನಾನು ಸನ್ಯಾಸಿಯಾದೆ; ಅಷ್ಟೆ.

ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಬಳಿಕ ಕಾರ್ತಾಜೆಗೆ ಹೋದ ನಾನು, ಸಂತ ಅಗಸ್ತಿನಸ್ ಕಲಿತಿದ್ದ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ರೋಮ್, ಅಥೆನ್ಸ್,

ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್‌ಗೆ.... ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ಪ್ರಯಾಣದ ನಡುವೆ ನಾನೆಂದೂ ನಿನ್ನ ಥಿಯೋಡೋರಿಕ್‌ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನಲ್ಲೋ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಬೆಂಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು.

"ದೇವರು ಕ್ಷಮಿಸಲಿ !" ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ನಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದ. ಬಳಿಕ ಆತ ಹೇಳತೊಡಗಿದ, "ಕ್ರಾಬಿಜಾನ್‌ನಿಂದ ಕಡಲು ದಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರ್ಜಿಯಾಕ್ಕೆ ಮರಳಿದೆ. ಇಲ್ಲ, ನಾನೆಂದೂ ರಾಜಕುಮರಿ ಕಾಶಿಂಕಾಳ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೆಂಟಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ನದಿಯಾಚೆಯ ನೀಲಬೆಟ್ಟ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ ತಾನೆ? ಅದರ ಇಳಿಜಾರಲ್ಲೊಂದು ಸನ್ಯಾಸಿಮಠ ಇತ್ತು. ಕೆಲವು ತರುಣ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಗವಿಗಳಲ್ಲೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ನಾನು ಗವಿಯೊಂದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಸೋದರ ವರ್ಗವನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ವಿಧ್ವಾಂಸರಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದ ನಾವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಆಕ್ಸಿಯಾನಾ ಕಡೆಯಿಂದ ಅಲೆಮಾರಿ ನೆಸ್ಪೋರಿಯನ್ ಪಂಗಡದ ಸನ್ಯಾಸಿ ಬಂದನೆಂದರೆ, ನಾವು ಆತನನ್ನು ಕ್ರೈಸ್ತನ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಕೆಣಕುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆತ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದ, "ಕನ್ಯಮೇರಿ ದೇವರ ತಾಯಿಯಲ್ಲ, ಕ್ರಿಸ್ತನ ತಾಯಿ." ನಾವು ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಸೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು, "ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೀಯೋ?" ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ, "ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸುತ್ತೀರಿ?" ಒಂದು ವೇಳೆ ಡಮಾಸ್ಕಸ್‌ನಿಂದ ಸಿರಿಯನ್ ಪುರೋಹಿತ ಬಂದನೆಂದರೆ, ಆತ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಒಲಿಯುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿದ್ದ. ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈ ಕಚ್ಚಾಟಗಳಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ಸೋದರರು ಅದೆಷ್ಟು ರೋಸಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆಂದರೆ, ಅವರು ತಬ್ಲಿಸ್‌ಗೆ ಇಳಿದು ಹೋಗಿ ಇಸ್ಲಾಂಗೆ ಮತಾಂತರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

"ಅದೇನಿದ್ದರೂ ಆ ಮಠದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಹವ್ಯಾಸಗಳೊಂದಿಗೆ ಸುಖವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೆ. ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್‌ನ ಮುನ್ನಾದಿನ ಎಂದಿನಂತೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತರಲು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದೆ. ಮಂಜು ಕವಿದ ಬೆಟ್ಟ ಮರಗಳು ಬೆಳ್ಳಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾನು ಜಾರ್ಜಿಯಾದ ಕೊಂಟಾಕಿಯಾ ಹಾಡನ್ನು ಗುಣಗುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಗರ್ಜಿಯ ಗಂಟೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು, ಇಲಿ ಮತ್ತು ಅಳಿಲುಗಳು ನನ್ನ ಸುತ್ತ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೊಡಲಿ ನನ್ನ ಬಲಗಾಲ ಮೇಲೆ ಜಾರಿಬಿದ್ದು ಆಳವಾದ ಗಾಯವಾಯಿತು. ಮಂಜಿನಿಂದ ತೊಳೆದು, ಕೆಲವು ಹಸಿರೆಲೆಗಳಿಂದ ಗಾಯವನ್ನು ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಠಕ್ಕೆ ಮರಳಿದೆ. ಆ ಬಳಿಕ ನಾನು ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಬಿಟ್ಟೆ, ರಾತ್ರಿ ಗವಿಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಿಸುವ

ಮುನ್ನ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ ಉರಿಸಿ ಪುಸ್ತಕವೊಂದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡೆ. ಎಂದಿನಂತೆ ಒಂದಷ್ಟು ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿ ನಿರ್ದಿಸಿದೆ. ಬೆಳಗಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಈಗಲ್ಲ ಧನುರ್ವಾತ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ರೋಗ ತಗುಲಿ ನಾನು ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನನಗಾಗ ಐವತ್ತನಾಲ್ಕು. ನನ್ನ ಶವಸಂಪುಟವನ್ನು ಈ ನೆಲಗವಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಯಾಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದರೆಂದೇ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಗೊಂಡ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಕಾಶಿಂಕಳ ಕೆಲಸವಿರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಊಹಿಸಿದೆ; ಆದರೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಅಗ್ನಿಷ್ಟಿಕೆ ಅರಿಹೋಗಿತ್ತು. ಶೀತಗಾಳಿಗೆ ಮೂಳೆಗಳು ಪಟಪಟನೆ ತತ್ತರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದವು. ಫಾದರ್ ಗೆಗೊರಿ ಹೇಳಿದ, "ನಡಿ, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕೋಣ."

ಪೈನ್ ತೋಪನ್ನು ದಾಟಿದ ನಾವು ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜಾರ್ಜಿಯಾದ ಮಹಾರಾಣಿ ಗೋರಾನ್ ದಕ್ಖ್ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ - ಸುಮಾರಾಗಿ ಆಧುನಿಕವಾಗಿಯೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ-ಇಗರ್ಜಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದೆವು. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅದು ಕಾರ್ಯನಿರತ ದೇಗುಲವಾಗಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಎದುರು ಉದ್ದವಾದ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಗಳು ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದು ಕೊಳಕು ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿದ, ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯುವ ಗಡ್ಡದವನು ಲೇಡಿ ಟಾವೆಲ್ (ಮಾತೆಯ !) ಪ್ರತಿಮೆಯೆದುರು ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ನಾವು ಸದ್ದಾಗದಂತೆ ಇಗರ್ಜಿಯ ಒಳಕೋಣೆಗೆ ಹೋದೆವು. ಅಲ್ಲಿಯ ಕಪಾಟೊಂದರಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ತೊಡುವ ನಿಲುವಂಗಿ, ತಲೆಯುಡುಗೆ, ಗವುಸುಗಳಿದ್ದವು. ಎರಡು ಜತೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕದ್ದ ಫಾದರ್, ಒಂದನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಕಪಾಟಿನ ಹಿಂದೆ ಯಾರೋ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆವು. ನೆರೆತ ಪೊದರಾದ ಕೂದಲು, ಪೊದರು ಹುಬ್ಬಿನ ನಡುವಯಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ದಪ್ಪ ಕನ್ನಡಕ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅವನು ಕೂಡಾ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಉಡುಪನ್ನು ಕದಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದ. ನಮ್ಮನ್ನು ಗಮನಿಸಿದವನೇ ಬಾಗಿಲ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡ. ಅಷ್ಟೇ ವೇಗವಾಗಿ ಇಗರ್ಜಿಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ನಾವು ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಿನತ್ತ ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಮೂಳೆಗಳು ಧರಗುಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಉಡುಪು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಆತ ಬೀಸುಗಾಲು ಹಾಕುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ. ಯುವ ಶಿಬಿರವನ್ನು ತಲುಪಿದ ನಾವು ಬೆಂಕಿ ಪೊದರುಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆವು. ನಮ್ಮ ಸಾಮಾನು ಸರಂಜಾಮುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನದಿದಂಡೆಗೆ ಹೊರಡಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನೆಲಗವಿಯ

ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದ ಉಗಿ ಹಡಗು ಮರದ ಚೆಟ್ಟಿಯ ಬಳಿ ಹೊಳೆದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಅದೃಶ್ಯನಾಗಿದ್ದ ಫಾದರ್, ಒಂದು ಬಟ್ಟೆ ಗಂಟಿನೊಂದಿಗೆ ಮರಳಿದ. ಗಂಟುಬಿಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ, "ನಾನು ಜನರಿಂದಿದ್ದ ಡೇರೆಯಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ತಂದುಬಿಟ್ಟೆ. ದೇವರು ಜತೆಗಿದ್ದಾನೆ". ಗಂಟಿನಲ್ಲಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹುಲ್ಲುನಲದ ಮೇಲೆ ಸುರಿದ. ನಾವು ಒಂದೊಂದು ಜತೆ ಉದ ಬೂಟು, ಗ್ಲಾಫುಸ್, ಕನ್ನಡಕ ಹಾಗೂ ಮಫ್ಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡೆವು. ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಳ್ಳತನದ ಬಗ್ಗೆ ಆತನಿಗಿದ್ದ ಚಾತುರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಮೂಕವಿಸ್ಮಿತಳಾದೆ. (ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಳ್ಳತನದ ಬಗ್ಗೆ ಆತನ ಚಾತುರ್ಯ ಅದ್ಭುತವಾದದ್ದು.) ಮಫ್ಲರ್, ಗ್ಲಾಫುಸ್, ಕನ್ನಡಕ ಹಾಗೂ ಉದ್ದಬೂಟುಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ದೇವನ 1973ನೆಯ ವರ್ಷವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ನಾವು ಸಿದ್ಧರಾದೆವು. ನಮ್ಮ ಸದ್ಯದ ವೇಷದಲ್ಲಿ ನಾವು ಜೀವಂತ ಸನ್ಯಾಸಿ-ಸನ್ಯಾಸಿಯರ ಜೋಡಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮನ್ನಾರೂ ಮೂಳೆಗಳೆಂದು ಊಹಿಸುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬಾನು ತಿಳಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೊಂದು ಮಂಜು ಕೊರೆಯುವ ಮುಂಜಾವು. ಚೆಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳ ದೊಡ್ಡ ಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆವು. ನದಿಯ ಮೇಲೆ ಮಂಜು ಕವಿದಿತ್ತು. ಹಡಗಿನ ಸೈರನ್ ಕೇಳಿಸಿದಾಗ ನನ್ನೊಳಗೇ ನಕ್ಕೆ. ಕಳೆದ ರಾತ್ರಿಯಷ್ಟೇ ನಾನದನ್ನು ಅಂತಿಮ ಕಹಳೆಯ ಸ್ವರವೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿದ್ದೆ. ಯುವಜನರು ಸಮುದಾಯ ಗೀತೆ ಹಾಡುತ್ತಾ ಹಲವು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದರು. ಜನ ಜಂಗುಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆತ ನಾವು ಹಡಗು ಏರಿ, ಮೇಲಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ದೋಣಿಯೊಂದರ ಹಿಂದೆ ಕುಳಿತೆವು.

ಸನ್ಯಾಸಿಯ ವೇಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ನೆರೆತ ಪೊದರು ಕೂದಲ ವ್ಯಕ್ತಿ, ನಮ್ಮ ಹಿಂಭಾಗದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುದುಡಿ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನಾವು, ತುಟಿ ಬಿಗಿದು ಕೂತೆವು. ಅವನೂ ತುಟಿ ಹೊಲಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಕಿನಾರೆಯಿಂದ ತೇಲಲು ಆರಂಭಿಸಿದ ಹಡಗು ವಿಶಾಲ ಸಾಗರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು.

ನಾವು ದಕ್ಷಿಣದತ್ತ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಒರ್ಬಿಲಿಯಾನಿ ಮತ್ತು ನಾನು ನಿಡೆ, ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಶೌಚಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದವರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ನಿಗೂಢ ಸಂಗಾತಿ ಅನ್ನಾಹಾರಗಳಿಲ್ಲದೆಯೆ ನಲವತ್ತೆಂಟು ತಾಸುಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತು ಬಟುಮಿಯ ಬಂದರಿನಲ್ಲಿ ಹಡಗು ಲಂಗರು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಕಪ್ಪು ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಬಟುಮಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಆರೋಗ್ಯಧಾಮವಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿಗೆ ಇದಲ್ಲ ಗೊತ್ತೇ

ಇತ್ತು. ಗುಂಪಿನ ನಡುವೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ದಡಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ, ಪೋಲೀಸನೊಬ್ಬ ನಮ್ಮತ್ತ ಅನುಮಾನದ ನೋಟ ಬೀರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆವು. ನಾವು ಕೂಡಲೇ ಕಡಲ ಕಿನಾರೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಅಪರಿಚಿತ ಸಂಗಾತಿ ಏದುಸಿರುಬಿಡುತ್ತಾ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ.

ಕಡೆಗೂ, ದೂರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಯಾಂತ್ರಿಕ ದೋಣಿಗಳು ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಇನ್ನೂ ಕತ್ತಲಿದ್ದುದರಿಂದ ದಡದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನರಹುಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆವು. ನಿನ್ನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದ ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ದೋಣಿಯೊಂದನ್ನು ಗೂಟದಿಂದ ಬಿಚ್ಚಿದ ಬಳಿಕ, ಆತನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ. ಆ ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ದಡದಲ್ಲಿ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ದೇವನೇ, ಮೃತ್ಯು ಜೀವನವನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅದು ತಿರುವು ಮುರುವಾಗಿತ್ತು ! ಅವನು ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ, "ದಯವಿಟ್ಟು, ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ, ನನ್ನನ್ನೂ ಜತೆಗೊಯ್ಯಿರಿ". ಇದು ನಮ್ಮ ಜತೆಗೆ, ಆತನ ಮೊದಲ ಮಾತೂ ಆಗಿತ್ತು. ಫಾದರ್ ಅವನಿಗೆ ದೋಣಿಗೆ ಹಾರುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದ. ಅವನು ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದ; ಅಷ್ಟೆ. ಫಾದರ್ ದೋಣಿಯ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಅದೆಷ್ಟು ಸಲೀಸಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಿದನೆಂದರೆ, ಏಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ತಬ್ಲಿಸ್‌ಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಕುರಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ದೋಣಿ ನಡೆಸಿ ಅನುಭವವಿದ್ದವನಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಅಪರಿಚಿತ ಮನುಷ್ಯ ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಕುಳಿತ. ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಪರ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ, "ಪ್ರಿಯ ಪುತ್ರ, ನಿನಗೇನು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ? ನೀನೇಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ರಾಣಿ ಗೊರಾನ್ ಡಕ್ಸ್ ದೇಗುಲದಿಂದ ಬಟುಮಿಯ ಬಂದರಿನವರೆಗೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ?" ನಡುವೆ ನನ್ನತ್ತ ತಿರುಗಿ "ಇದು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಮಾದರಿಯ ಜೆಟ್ ದೋಣಿ" ಎಂದವನು, ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಪರಭಾವದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದ, "ಪ್ರಿಯಪುತ್ರಾ, ನಿನಗೆ ಏನಾಗಿದೆ? ನನಗೆ ಹೇಳುವಂಥವನಾಗು."

ಅವನು ಗಂಟಲೊಳಗಿಂದಲೇ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದ, "ನಾನೊಬ್ಬ ಭಿನ್ನಮತೀಯ ಬುದ್ಧಿ ಜೀವಿ. ನಾನು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ದೇಶಾಂತರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು."

"ಪಶ್ಚಿಮ?" ಮರುನುಡಿದ ಫಾದರ್ ದೋಣಿಯನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗಿಸಿದ. ಆ ಬಳಿಕ ಕರುಣೆಯ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ, "ಪುತ್ರಾ, ಬಲ್ಲೇರಿಯಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ರುವೋನಿಯಾದ ಕಡೆಗೋ?" ಬಹುಶಃ ಆ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಆತನ ತಲೆಬುರುಡೆಯೊಳಗಿನಿಂದ ಸಮಕಾಲೀನ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನಗಳೂ

ಮಾಯವಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಇರಲಿ, ಅಪರಿಚಿತ ಮನುಷ್ಯ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದವನಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿದ, "ಫಾದರ್ ನಲವತ್ತೈದನೆಯ ಇಸವಿಯ ಬಳಿಕ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಆಶ್ರಮದ ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿರುವಂತಿದೆ."

"ನಮ್ಮ ದೇವನ ಆರುನೂರು ನಲವತ್ತೈದನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ತಬ್ಲಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಂಶದ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ." ಫಾದರ್ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದ. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಇಂಜಿನ್‌ನ ಸದ್ದು ಆತನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸುಂಗಿಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ, ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದ, "ಫಾದರ್, ಈಗ ಪಶ್ಚಿಮವು ಬರ್ಲಿನ್ ಗೋಡೆಯ ಆ ಬದಿಯಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ."

ದೇವನೇ, ನಾನೇನೂ ಜಾಣೆಯೆಂದು ಹೆಸರು ಮಾಡಿದವಳಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಉದ್ಗರಿಸಿದ್ದೆ. "ನಾನೇನೋ ಚೀನಾದ ಮಹಾಗೋಡೆ ಮತ್ತು ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರನ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ನಮ್ಮ ಕಾಕಸಿಯಾದಲ್ಲೇ ಇದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬರ್ಲಿನ್ ಮಹಾಗೋಡೆ ಯಾವ ಲೋಕದಲ್ಲಿದೆಯಪ್ಪಾ?"

ಮೋಣಕೈಯಿಂದ ಮೆತ್ತಗೆ ತಿವಿದ ಫಾದರ್ ನನ್ನನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿರುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದ. ಸಮಕಾಲೀನ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಜ್ಞಾನ ಆತನ ಬುರುಡೆಯೊಳಗೆ ಮತ್ತೆ ಮರಳಿತ್ತು. ಅವನು ದೋಣಿಯನ್ನು ಟರ್ಕಿಯ (ಹಿಂದೆ ಬೈಜಾಂಟಿಯಂ ಎನಿಸಿದ್ದ) ಕಿನಾರೆಯತ್ತ ತಿರುಗಿಸಿದ. ನಾವು ಬಲು ವೇಗದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಭಿನ್ನಮತೀಯ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯತ್ತ ಫಾದರ್ ಬೊಬ್ಬರಿದ; "ಪ್ರಿಯ ಪುತ್ರ, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಮೀನಿನ ಘಟನೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸು. ಸ್ವೆಲ್ಲಾ ಮೇರಿಸಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು, ಅವರೇ ಈ ಭೀಕರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳು."

"ಆಮೆನ್" ಎಂದ ನಾನು ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದೆ, "ಪ್ರೀತಿಯ ಮಗು, ಉಕ್ಕುವ ಕಡಲಲ್ಲಿ ಹಡಗಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ, ಜಾರುವ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರವಾನಗಳನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಒಡೆಯನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸು. ನೀನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನಿನ್ನ ಸಂತರ ಜೀವನವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದೀ ತಾನೆ?"

"ನಾನು ಕೇವಲ ಮಲಾರ್ಮ್, ಕಾಫ್ಯಾ ಮತ್ತು ಬೋದಲೇರ್‌ರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಓದುತ್ತಿರುವೆ ತಾಯಿ."

ಪ್ರಿಯನಾದ ದೇವನೇ, ನಾನು ವಿನಯದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದೂ ಈ ಬಗೆಯ ಸಂತರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಸುಮ್ಮನಾಗಿದ್ದೆ.

ಓ ಜಗತ್ತಿನ ಒಡೆಯನೇ; ಆ ಬಳಿಕ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದು ನಿನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು; ವಿಯೆನ್ನಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನೆಲ್ಲ ಸಾಹಸ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತು, ನಮಗೆ ಸ್ವಾಗತ ದೊರೆತ ಬಗೆ ಮತ್ತು ಔತಣ ನೀಡಿದ ರೀತಿ. ಈ ಭಿನ್ನಮತೀಯ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಭಾಷಣ ಕುಟ್ಟಿದ

ಕ್ರಮ, ದೂರದರ್ಶನ ಸಂದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಪುಸ್ತಕ ಧಾರಾವಾಹಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಜತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಪ್ಪಂದಗಳು, ರಾತ್ರಿಯೂಟಗಳು ಅವನ ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಲಾದ ಪಾನ ಕೂಟಗಳು-ಎಲ್ಲವೂ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತು.

ವಿಯೆನ್ನಾ ತಲುಪಿದ ಕೂಡಲೇ ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ, ಭಿನ್ನಮತೀಯ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗೆ ಹೇಳಿದ. "ದಯವಿಟ್ಟು ಬಂದು ಪತ್ರಿಕಾ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡು; ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಒರ್ಬಲಿಯಾನಿ ಹಾಗೂ ಮಾತೆ ಫ್ಲೋರಾ ಸಬೀನಾರವರು, ಜೀವನವಿಡೀ ಮೌನವಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ತೊಟ್ಟ ಪುರಾತನ ಜಾರ್ಜಿಯನ್ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸದಸ್ಯರು ಎಂಬುದಾಗಿ. ನಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಬೇಕುಬೇಡಗಳನ್ನು ನಾವು ಬರೆದು ತಿಳಿಸುವೆವು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ನಾವು ಘೋಟೋಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ; ಯಾಕೆಂದರೆ ಅಂತಹ ಜಂಬವನ್ನು ನಾವು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ."

ಮರುದಿನ ಜಾಗತಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೀಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದವು: "ಸೋವಿಯತ್ ಜಾರ್ಜಿಯಾದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಮತ್ತು ಮಾತೆ ಫ್ಲೋರಾ ಮೌನವಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ."

ವಿಯೆನ್ನಾದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಮತ್ತು ಲಂಡನ್‌ಗಳಿಗೆ ಒಯ್ಯಲಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಸುಖದಿಂದ ದಿನ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಫಾದರ್, ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪುಟ ತಿರುವಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಪೇಟೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ನಮ್ಮ ಗೋಜಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಓ ದಯಾಮಯನಾದ ದೇವನೇ, ನಿನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು; ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಬಳಿಕ ಅವೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನವು ನಮಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ನೀಡಿತು. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸುವವರಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ಭೇಟಿಗೆ ಪ್ರವರ್ತಗೊಳಿಸಿದ ಸಮಿತಿಯು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ಹಿಲ್ಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಂಗಿತ್ತು. ಪಶ್ಚಿಮದ ಯೂರೋಪ್ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಎದುರಿಸಿದ ಅದೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಎದುರಾಯಿತು. ದೇವನೇ, ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ, ನಾನು ಮತ್ತು ಫಾದರ್ ತಿನ್ನುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಕ್ಕಿಸಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು, ನಾವು ಕೋಣೆಗೆ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ತರಿಸುತ್ತ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹಾಗೂ ರಾತ್ರಿಯೂಟಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದುಹೋಗುತ್ತಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ರೂಮ್ ಮಾಣಿಗಾಗಿ ಕರೆ ಗುಂಡಿ ಒತ್ತುತ್ತಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ನಾನದ ಕೊಠಡಿಯಂತೂ ನನಗೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಗದ ಸುರುಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಕ್ಕಿಸಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಬೈರಾಸು, ಸಾಬೂನು, ಪಾತ್ರೆಗಳು, ಸ್ನಾನದ ತೊಟ್ಟಿ ಯಾವುದೂ ಬಳಕೆಯಾಗದೆ ಉಳಿದಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಮುಂಜಾನೆ ಬಂದ ಆಯಾ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡಿದ್ದೆ.

ಈ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಫಾದರ್ ಗೈಗೊರಿ ಜತೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅಸಹ್ಯವೆನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೂ ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಆತ ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದ, "ಹೆಂಗಸರ ಬುದ್ಧಿ ಮೋಣಕಾಲ ಕೆಳಗೆ ಅಂತ ನನಗೀಗ ಖಂಡಿತವಾಯಿತು. ನೋಡಮ್ಮಾ....., ಅದು ತೀರಾ ಸರಳ. ನಾನದನ್ನೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಕಾಗದದ ಸುರುಳಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕತ್ತು ಕಿತ್ತು ಬಿಡು, ಕಕ್ಕಿಸಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಹಾಕು. ಸಾಬೂನು ಮತ್ತು ಬೈರಾಸುಗಳನ್ನು ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿಬಿಡು."

ನಾವು ಬಹಳ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಉಪವಾಸ ವ್ರತ ಹಿಡಿಯುವ ಅಭ್ಯಾಸದವರೆಂದೂ, ಒಣ ರೊಟ್ಟಿ, ಗಿಣ್ಣು, ಒಂದೆರಡು ನೀರುಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಒಂದಷ್ಟು ತಿಳಿನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದೂ ನಮ್ಮ ಭಿನ್ನಮತೀಯ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗೂ, ಎಲ್ಲೆಡೆಯ ನಮ್ಮ ಆತಿಥೇಯರಿಗೂ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಇವಿಷ್ಟೂ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೊಠಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ಸಂಜೆಯೂ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಗದದ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿ, ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಕಸದ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಎಸೆದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಆದರೆ, ನಿಜವಾದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಆರಂಭವಾದದ್ದು ಒಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತು ಫಾದರ್ ನನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದಾಗ: "ಆತಿಥೇಯರು ಅಲಾಸ್ಕಾದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರೀಕ್ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರ ಮನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಿಕ್ಕುಳಿದ ಬದುಕನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಈಗಲೇ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ."

ನಾನು ಕೆಳಗಿಳಿದು ಆತನಿದ್ದ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ಹೋದೆ. ಆತ ನಿರ್ಜನ ಮೊಗ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನನಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ. ಆತ ಹೇಳಿದ, "ವಲಸೆ ಬಂದು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ನಮ್ಮ ಜಾರ್ಜಿಯನ್ ಬಂಧುಗಳ ಜತೆ ನಾವಿರಲು ಬಯಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅತಿಥೇಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಬಳಿಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುವವರಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ೧೫ನೆಯ ಪೂರ್ವ ೯೭ನೆಯ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಮಠವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವೆ ಎಂದೆ. ಅವರು ಸಂತೋಷದಿಂದಲೇ ಸಮ್ಮತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸದ್ಯದ ಖರ್ಚಿಗೆಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈ ನರಕದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಾಧ್ಯವೋ.....ಅಷ್ಟು ಬೇಗ...." ಫಾದರ್ ಅದಾಗಲೇ ಅಮೆರಿಕನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದ.

ಮರುದಿನ ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಿ ಹಿಲ್‌ಟನ್ ಹೋಟೆಲನ್ನು ತೊರೆದು ಹೊರಟೆವು.

ಊರ ಹೊರಗಿನ ಒಂದು ಅಗ್ಗದ ವಸತಿಗೃಹದಲ್ಲಿ ಫಾದರ್ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಎರಡು ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಹಿಡಿದ. ಆತಿಥೇಯರು ನಮಗೆ ನೀಡಿದ್ದ ಹಣದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಆತ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಯುದ್ಧಗಳು, ಗಣಕಯಂತ್ರ ತಂತ್ರ, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಮೊದಲಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ. ನಾನು ಮಹಿಳಾ ಮಾಸಿಕಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದೆ. ಒಂದು ದಿನ ಫಾದರ್ 'ಪ್ಲೇ ಬಾಯ್' ಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿದ್ದ. ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಮುಖ ಕೆಂಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ, 'ಸಾಲ್‌ಬೆಲೋ'ನ ಸಂದರ್ಶನವೊಂದನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಗೊತ್ತಾ?"

ಆತ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕದ್ದು ತಂದಿದ್ದ. ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದುತ್ತಿದ್ದ. ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಆತ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಂತೂ ಸ್ಪಷ್ಟ.

ನಮ್ಮ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳ 'ವಾಗ್ದಾನ ಬಿಡುಗಡೆ'ಯ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಮಾಗಿಯ ಕಾಲ. ಒಂದು ರೇಷ್ಮೆಯ ಉಡುಪನ್ನು ನನಗಿನ್ನೂ ಧರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ನೆನಪಾದಾಗಲೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಮೂಳೆಗಳು ಒಂದು ಬಗೆಯ ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಫಾದರ್ ಒಬ್ಬ ಮೇಲ್‌ಚಾವನಿಷ್ಟ್ವ....., ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತು ಅದೇನೆಂದು ಉಡುಪನ್ನು ಖರೀದಿಸಬೇಕೆಂಬ ನನ್ನ ಆಸೆಯನ್ನು ಆತ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪಾಲಿನ ಡಾಲರುಗಳನ್ನೂ ಆತನ ಪುಸ್ತಕ ಖರೀದಿಸಲು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ನನ್ನೊಬ್ಬಳನ್ನೇ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು, ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸಿನೆಮಾ, ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ, ನಾನು ಟಿ.ವಿ. ನೋಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಓ ದೇವನೇ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಲು ಮರೆತೇಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನ ಮರೆಗುಳಿ 'ದೇವದೂತ'ನೊಡನೆ ನಾನಂದೇ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದೇ ಜಾರ್ಜಿಯಾದ ನೆಲಗವಿಗೆ ಮರಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದ, "ನೀವು ಎಲ್ಲಿರುತ್ತೀರೋ ಅಲ್ಲಿ, ನಿಮಗೆ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಖಾಲಿಯಾಗಿರುವ ಎರಡು ಗೋರಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಅದರೊಳಗೆ ಮಲಗಿಬಿಡಿ" ಎಂದು.

ಸಮಯ ಬಲುವೇಗದಿಂದ ಸರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇಡೀ ವರುಷವೊಂದು ಕ್ಷಣದಂತೆ ಕಳೆದುಹೋಗಿತ್ತು. ಒಡೆಯನೇ, ನಿನ್ನ ಸುಂದರ, ರೋಚಕ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ನೋಡಲು ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿ ಏನೇನೂ ಸಾಲದು ! ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಫಾದರ್

ನನಗೊಪ್ಪಿಸಿದ್ದು. ಫಾದರ್ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ಋಷಿಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾನು ಖಾಲಿಯಿರುವ ಗೋರಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಸ್ಮಶಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನಾವು ಮರಳಲು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಷ್ಟೇ ಉಳಿದಿದ್ದವು. ಹಣವೆಲ್ಲ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ಅತಿಥೇಯರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಹಣ ಬೇಡಲು ಫಾದರ್ ಬಯಸಲಿಲ್ಲ.

ಅವರು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು: 'ನೀವು ಇನ್ನು ಕೂಡಾ ಬಿಳಿಯ ರಷ್ಯನ್ ಬಂಧುಗಳ ಜತೆಗಿದ್ದೀರಾ? ಅಲಾಸ್ಕಾದ ಸನ್ಯಾಸಿ ಮಠವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಸೇರಬಯಸುತ್ತೀರಿ?' ಇತ್ಯಾದಿ. ಕೊನೆಗೆ ಕೆಲವೇ ಡಾಲರುಗಳು (ನಿಜವಾಗಿ ಅದು ನನಗೆ ಸೇರಿದ್ದು) ಉಳಿದಾಗ ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಫಾದರ್‌ಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಾನು ಸೊಗಸಾದ ಉಡುಪು ಕೊಳ್ಳಬಯಸಿದ್ದೆ. ಆದರೂ ಫಾದರ್ ಆ ಹಣದಿಂದ ಅರಬ್ ತೈಲದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಯೂರೋಪಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿಬಿಟ್ಟ. ನನ್ನ ದುಃಖದ ಕಟ್ಟೆ ಒಡೆದು ಹೋಗಿತ್ತು.

ನನ್ನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ, "ಮಾತೆ ಫ್ಲೋರಾ, ನಾವು ಭೂಗತರಾಗಿಬಿಟ್ಟ ಸುದ್ದಿ ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದಾದ ರೋಮಾಂಚನವನ್ನು ಊಹಿಸು."

ಆತನ ಮಾತಿನ ಶ್ಲೇಷೆಯನ್ನು ನಾನು ಮೆಚ್ಚಲಿಲ್ಲ. ಆತ ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದಲೇ ಮುಂದುವರಿಸಿದ, "ಜಾಗತಿಕ ಸುದ್ದಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಊಹಾಪೋಹಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸು. ಇತ್ತ ಅಮೆರಿಕಾದವರೂ ಅತ್ತ ರಷ್ಯದವರೂ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನು 'ಡಬ್ಲ್ ಏಜೆಂಟ್' ಎಂದು ಕೊಂಡಾರು." ಅವನು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕ. ನನಗೆ ನಗು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆತ ಮುಂದುವರಿಸಿದ, "ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭಿನ್ನಮತೀಯ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯನ್ನೂ ಅನುಮಾನಿಸಿಯಾರು, ಬಡಪಾಯಿ, ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ ನಾವೇನೂ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ನಡಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಬರೋಣ."

ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಹತ್ತಿ ಊರೊಳಗೆ ಹೋದೆವು. ಕೇವಲ ಸಿರಿವಂತರು ಮಾತ್ರ ಕಾಲಿಕ್ಕಬಹುದಾದ ಅಂಗಡಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಷನ್ ಷೋ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಉಡುಪುಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನಾರೂ ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಒಳಹೋದ ನಾವು ಹಿಂದಿನ ಸಾಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆವು. ರೂಪದರ್ಶಿಗಳು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ 'ಡಿಯೋರ್' ಸೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಸಂಜೆಗವಸು ತೊಟ್ಟು, ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೋದ ಸೊಂಟಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಎತ್ತರದ, ತೆಳ್ಳಗಿನ ರೂಪದರ್ಶಿಯೊಬ್ಬಳು

ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ನಾನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ತಣ್ಣಗಿನ ಮಂಕು ಕವಿದ ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತು, ಸಿರಿಯಾದ ಕಾನ್ಸ್ಟೆಂಟಿನ ಕೊಠಡಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯ ಉಡುಪುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ಕಟ್ಟ ಕಡೆಯ ಬಾರಿಗೆ ನಾನು ಕಳಚಿದ್ದ ಬೈಜಾಂಟಿಯನ್ ಉಡುಪಿನಂತೆಯೇ ಅದು ಕಾಣಿಸಿತ್ತು. "ಹೆಂಗಸರ ಫ್ಯಾಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದಲಾವಣೆಯೇನೂ ಆದಂತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಾ?" ಎಂದು ಶುಷ್ಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡಿದ ಫಾದರ್ "ಕಾತಿಕಾ ಕೂಡಾ ಅಂತಹ ಗವಸುಗಳನ್ನು ತೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು" ಎಂದ.

ನಾನೇನೂ ಹೇಳದೆ, ತೇಲುತ್ನಾ ಸರಿಯುತ್ತಿರುವ ರೂಪದರ್ಶಿಯನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುವುದನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿದೆ. ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅತಿ ದುಬಾರಿ ಉಡುಪು. ನಾನು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟೆ. ಫಾದರ್ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದ, "ಮಾತೆ ಫ್ಲೋರಾ ಸಬೀನಾ, ನಾನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನೇ ನೀನೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ?"

"ಹೌದು ಫಾದರ್."

"ಸರಿ ಹಾಗಾದರೆ, ನೀನು ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಹೋಗು. ನಾನು ಆ ನಂತರ ಬರುವೆ."

ಗ್ರೆಗೊರಿ ಓರ್ಬಿಲಿಯಾನಿ ಕದ ತಟ್ಟಿದಾಗ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ದಾಟಿತ್ತು. ನಾನು ಹೊರಗೆ ಇಣುಕಿದೆ. ತನ್ನ ಮೇಲಂಗಿಯೊಳಗಿನಿಂದ ಪೊಟ್ಟಣವೊಂದನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದ ಆತ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದ, "ಷೋ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಒಳಗಿನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದೆ. ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಂಗರ್‌ನಲ್ಲಿ ತೂಗಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ದೇವರು ನಮ್ಮ ಜತೆ ಇದ್ದಾನೆ."

ಆತ ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ತೆರಳಿ ಪಾಲಿಸ್ಟೀನ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಪುಸ್ತಕವೊಂದನ್ನು ಓದಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಕನ್ನಡಿಯ ಬಳಿಗೆ ಧಾವಿಸಿದ ನಾನು, ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯ ದಿರಸುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೆಸೆದು ಗವಸು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡೆ. ಅದು ಬಹಳ ಸಡಿಲವಾಗಿತ್ತು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹಲವು ಸುರುಳಿ ಹತ್ತಿ, ಒಂದು ಜತೆ ಕತ್ತರಿ ಮತ್ತು ಸೂಜಿದಾರವನ್ನು ತಂದು 'ಡಿಯೋರ್' ಗೌನಿಗೆ ಪ್ಯಾಡ್ ಇಟ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕಿದೆ. ಅಗತ್ಯದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಗವಸು ಧರಿಸಿದಾಗ, ಅದನ್ನೊಂದು ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ ಧರಿಸಿದೆಯೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ದಿನವಾಗಿತ್ತು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಫಾದರ್ ವಸತಿಗೃಹಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಹತ್ತಿರದ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಹೋದ ನಾವು ಬೆಂಚೊಂದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೆವು. ಫಾದರ್ ನನ್ನತ್ತ ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದಲೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಬಳಿಕ ಜೇಬಿನಿಂದ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆದು ಹೇಳಿದ, "ಮಾತೆ

೨೮೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಫ್ಲೋರಾ, ಇದನ್ನು ನಾನಿಂದು ಒಂದು ಗ್ರಂಥಾಲಯದಿಂದ ಕದ್ದೆ. ಇದು ಐರಿಷ್ ಕವಿ ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಬಿ. ಯೇಟ್ಸ್ ಬರೆದದ್ದು" ಕತ್ತಲಾಗುತ್ತಲಿತ್ತು. ಸೂರ್ಯ ಮಾಪ್ಯಾ ಮರಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ. ಪುಸ್ತಕ ತೆರೆದ ಫಾದರ್ ಹೇಳಿದ, "ಕೇಳು, ಇದನ್ನು."

ಆತ ಕವಿತೆ ಓದಿದಾಗ, ನನಗೆ ಬೈಜಾಂಟಿಯಂ ನೆನಪಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರ ಕೋಡಿ ಹರಿಯಿತು. ನಾನು ಬಹಳ ಅಳತೊಡಗಿದೆ. ಪುಸ್ತಕ ಮುಚ್ಚಿದ ಫಾದರ್ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟ. ಬಳಿಕ ಹೇಳಿದ, "ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಬಾರಿ....!"

ಪಟ್ಟಣದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು, ಇಸ್ರಾಯಿಲ್‌ನ ಸಹಾಯಾರ್ಥ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಒಂದು 'ಮುಖವಾಡ ನೃತ್ಯಕೂಟ'ದ ಫಲಕ ನೋಡಿದೆವು. ಹತ್ತಿರದ ಹೋಟೆಲೊಂದರಲ್ಲಿ ಅದು ಅಂದು ಸಾಯಂಕಾಲ ನಡೆಯುವುದಿತ್ತು. "ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮೋಜು ಮಾಡೋಣ" ಫಾದರ್ ಹೇಳಿದ. ಉದ್ಯಾನವನದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ನನ್ನ ರೇಶ್ಮೆ ಗವನು ಕಾಣಿಸದಂತೆ ಕರಿಯ ಮೇಲಂಗಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅಂಗಡಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಹೋದ ನಾವು ಒಂದು ಜೊತೆ ಮುಖವಾಡ ಮತ್ತು ಟೋಫನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡೆವು. ಅಂಗಡಿಯ ಉಡುಗೆ ಕೊಠಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೃತ್ಯಕೂಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದೆವು. ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಮುನ್ನ ಫಾದರ್ ಒಂದು ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ದುಬಾರಿ ಸಿಗರೇಟು ಖರೀದಿಸಿದ. "ಸ್ಮಶಾನದ ತನಕ ಹೋಗಲು ಕಾರು ಬಾಡಿಗೆಗಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡ್ಡು ಉಳಿಸು" ನಾನು ನೆನಪಿಸಿದೆ. ಅದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ನಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಸಾಯಂಕಾಲ. ಹೋಟೆಲಿನವರೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದ ನಾವು ನೃತ್ಯದ ಕೂಟದ ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದೆವು. ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಫಾದರ್ ಗಂಭೀರವಾಗಿ, "ಜಾರ್ಜಿಯಾದ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಕಾತಿಕಾ ತಿನಾತಿನಾ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಡ್ಯೂಕನಾದ...." ಎಂದ.

ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಳಿಯ ರಷ್ಯನ್ನರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ದ್ವಾರಪಾಲಕ, ನಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಘೋಷಿಸುವಾಗ ಬಹಳ ಪ್ರಭಾವಿತನಾದವನಂತೆ ಕಂಡ.

ಸಭಾಂಗಣವನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ನಾವು ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೆವು. ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಬಳಿಕ ಅನುಮತಿ ಕೋರಿ, ಫಾದರ್ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದಲೆಂದು ಪುರುಷರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಠಡಿಗೆ ಹೋದ. ನಾನು ಕುಳಿತು ಯೋಚಿಸಿದೆ: ಇನ್ನು ಬರೇ ಮೂರು ತಾಸು ಕಳೆದರೆ ಮತ್ತೆ ಸ್ಮಶಾನದ ಕತ್ತಲು; ಒಂಟಿತನ, ಸಾವಿನ ದೀರ್ಘ ನಿಧ್ರೆ ಮರಳಿ ಪುನರುತ್ಥಾನದ ತನಕ.....

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್‌ನ ಥಿಯೋಡೋರಿಕ್ ಗಲ್ಲಾಸಿಕ್, ನನ್ನ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥ ವರ. ಅನುಮಾನವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಅವನಲ್ಲದೆ ಬೇರಾರೂ ಅಲ್ಲ. ಅದೇ ಬಂಗಾರಬಣ್ಣದ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲು, ಅದೇ ಭವ್ಯ ಗ್ರೀಕ್ ಮೂಗು. ರೋಮನ್ ಮಾಂಡಲಿಕನಂತೆ ವೇಷ ಬದಲಿಸಿ

'ಸ್ವೇನಿನ ಜಿಪ್ಪಿ'ಯೊಬ್ಬಳ ಜತೆ ನರ್ತಿಸಿದ್ದ. ನನಗೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನಂಬಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಮತ್ತೊಂದು ಪವಾಡ ! ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವನು ನರ್ತಿಸುತ್ತಾ ಸರಿದಂತೆ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಳಾಗಿ ಅವನತ್ತಲೇ ಕಣ್ಣು ನೆಟ್ಟೆ. ಅವನು ನರ್ತಿಸುತ್ತಾ ಹೋದತ್ತಲೆಲ್ಲ ನಾನು ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನವನಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಿತಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ಅವನೂ ಗಮನಿಸಿರಬೇಕು. ವಾಲೆಟ್ ನೃತ್ಯ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಮುಂದಿನ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೊತೆನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ. "ಕ್ಷಮಿಸಿ, ಥಿಯೋ... ನಾನು.....ನನ್ನ ಕಾಲ್ಸೆರಳು ಮುರಿದಿದೆ...ನರ್ತನ ಮಾಡಲಾರೆ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳು ನಾನು ಕೀರಲು ಸ್ವರದಲ್ಲಿ "ನೀನು.....ನೀನು.....ನೀನೇನಾದರೂ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್‌ನ ಥಿಯೋಡೊರಿಕ್ ಗಲ್ಲಾಸಿಸ್....?" ಎಂದೆ.

"ಅಲ್ಲ ಮೇಡಮ್" ಅವನು ವಿನಮ್ರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ, "ನಾನು ಬ್ರೂಕ್ಲಿನ್‌ನ ರಿಚರ್ಡ್ ಕೊಹೇನ್."

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನ ಸ್ವೇನಿನ ಗೆಳತಿ ಜೊತೆಯಾದಳು. ನನ್ನ ಜತೆ ಇಬ್ಬರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಿ ಮುಂದಿನ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಕಟುವಾದ ತಂಬಾಕು ವಾಸನೆ ಬೀರುತ್ತಾ ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಮರಳಿ ಬಂದ. ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಗಡಿಯಾರ ನೋಡುತ್ತಾ, "ಮಾತೆ ಫ್ಲೋರಾ ಸಬೀನಾ, ಒಂಭತ್ತೊಮ್ಮಕ್ಕಾಲಾಯಿತು, ಹೊರಡೋಣ" ಎಂದು ತಣ್ಣಗೆ ಹೇಳಿದ.

ಆಗ ನನ್ನ ತಲೆಬುರುಡೆಗೆ ಒಂದು ಭಯಂಕರವಾದ ವಿಚಾರ ಬಂತು; ನಾನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಗರಿಸಿದ್ದೆ 'ದೇವರೇ ನಮ್ಮ ಕತೆ ಮುಗಿಯಿತು', ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಸ್ಪರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಫಾದರ್ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ.

"ನಾವಿಲ್ಲಿರುವುದು ಕೆಲವು ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ. ನಾವೇಕೆ ಹೊಸಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು?" ನಾನು ಗೊಣಗಿದ್ದೆ. ಆತ ಶಾಂತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದ: "ಮಾತೆ ಫ್ಲೋರಾ, ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತೆಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿಯೂ ಆಗಬಹುದು. ಜೀವನದ ಈ ಸೀಮಿತ ಅವಧಿಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟನ್ನು ಕಠಿಣ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು, ಅತಿಕ್ಲಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾನೆ, ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ, ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಜ್ಞಾನ, ಕಲಿಕೆ, ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ ಅನುಭವಗಳಿದ್ದರೂ ಒಂದು ದಿನ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಈಗೊಬ್ಬ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳೋ, ವರ್ಷಗಳೋ ಹೆಚ್ಚು ಬದುಕಬಹುದಾದರೂ ಕೊನೆಗೆಲ್ಲ ಒಂದೇ..."

ದೇವರೇ ! ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಓರ್ಬಿಲಿಯಾನಿಯ ಜತೆ ವಾದ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಎದುರಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವಾದರೂ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಭಯಪಟ್ಟು ಜೋರಾಗಿ ಕಿರುಚಿದ್ದೆ ! ನಮಗಿತ್ತ ಸಮಯ ಗ್ರೀನ್‌ವಿಚ್‌ನದ್ದೋ? ರಷಿಯಾದ್ದೋ? ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕಾಗಳ ನಡುವೆ ಕಡಿಮೆಯೆಂದರೂ ಹದಿನೆಂಟು ತಾಸುಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರಬಹುದು. ಅದಲ್ಲದೆ ನಮಗಾತ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು ಹಳೆಯ ರಷ್ಯನ್ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೋ....ಅಥವಾ.....? ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನರ್ತಕರ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಗುಜು ಗುಜು ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಯಾರೋ ಉದ್ದಿಗ್ನರಾಗಿ ಕಿರುಚಿದ್ದರು, "ಹೋ ! ಸೋವಿಯತ್ ಗುಪ್ತಚಾರರ ದಾಂಧಲೆ."

"ಅರಬ್ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು...." ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳು ಕಿರುಚಿದಳು,

"ಅಯ್ಯೋ ದೇವರೇ, ಮುಂದೇನಪ್ಪಾ" ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ನೋವಿನಿಂದ ಹೇಳಿದರು.

ಪೊಲೀಸನೊಬ್ಬ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾ, ನಾಟಕೀಯವಾಗಿ, "ಈ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ...." ಎನ್ನಲಾರಂಭಿಸಿದ.

ನಾವು ಎದ್ದು ನಿಂತೆವು. ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಖವಾಡದವರು ಸುತ್ತುವರಿದ್ದರು.

ಅಧಿಕಾರಿಯ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಪೊಲೀಸರಿದ್ದರು "ನಿನ್ನ ಗೆಳತಿ ತೊಟ್ಟಿರುವ ಈ ಗವನು, ಅದನ್ನು ಡಿಯೋರ್ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಿಂದ ಹಾರಿಸಿದ್ದಿ. ಆ ರಾತ್ರಿಯಿಂದಲೇ ನಾವಿದನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು 'ಶ್ರೀಮತಿ ಜಾಕೆಲಿನ್ ಒನಾಸಿಸ್'ಳಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಲಾಗಿತ್ತು" ಎಂದ ಅಧಿಕಾರಿ. ನನ್ನ ಹೊಳೆಯುವ ಉಡುಪನ್ನು ನೋಡಲು ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಕತ್ತು ಚಾಚುತ್ತಿರುವಂತೆ ಗುಜು ಗುಜು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅಧಿಕಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ, "ರಷ್ಯನ್ ಸನ್ಯಾಸಿಯಂತೆ ವೇಷ ಮರೆಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಳ್ಳನೊಬ್ಬ ಅಪರೂಪದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕದಿಯುತ್ತಿರುವ ಸುದ್ದಿ ನಮಗೆ ಹಲವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೆ....., ನೀವಿಬ್ಬರೂ ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಬನ್ನಿ....."

ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರಿ ಓರ್ಬಿಲಿಯಾನಿ ನನ್ನತ್ತ ನೋಡಿದ; ನಾನು ಆತನತ್ತ ನೋಡಿದೆ. ಆ ಬಳಿಕ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೈಗವಸುಗಳನ್ನು, ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖವಾಡಗಳನ್ನು ಕಳಚಿದೆವು....

'ಸ್ಯೆಂಟ್ ಫ್ಲೋರಾ ಆಫ್ ಜಾರ್ಜಿಯಾ ಕೆ ಎತ್ರಪಾತ್'

ಸತ್ತವನ ಭಾವಚಿತ್ರ

- ಸುರೇಂದ್ರ ಪ್ರಕಾಶ್

ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಒಳಹೋದಳು. ಎದುರಿಗೆ ಮುಂಚಾಚಿದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೊಂದು ಭಾವಚಿತ್ರವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರವೊಂದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಪಂಜರದ ಆಕಾರದ ಲೋಹದ ಹಳೆ ಗಡಿಯಾರವೊಂದಿತ್ತು. ಅದರೊಳಗಿನ ಡಯಲ್ ಮೇಲೆ ಒಂದರಿಂದ ಹನ್ನೆರಡರವರೆಗೆ ರೋಮನ್ ಅಂಕಗಳಿದ್ದವು. ಅಂದವಾದ ಎರಡು ಮುಳ್ಳುಗಳು ಮಂದ ಗತಿಯಿಂದ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಪಂಜರ ರೂಪದ ಗಡಿಯಾರದೊಳಗಡೆ ಒಂದು ಮುದ್ದಾದ ಚಿಕ್ಕ ಹಕ್ಕಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತು ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಎದುರು ಬಿಳಿಯ ಮುತ್ತುಗಳಿದ್ದವು. ಹಕ್ಕಿ ಮುಂದುವರೆದು ಕುಕ್ಕಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಮುತ್ತು ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು 'ಕಡಕ್' ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕಡಕ್ ಶಬ್ದ ಅರವತ್ತು ಸಲ ಪುನರಾವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಹಕ್ಕಿ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಹಾಕಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮರಳಿದಾಗ, ಡಯಲ್ ಮೇಲಿನ ಮುಳ್ಳು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಚಿತ್ರದ ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಗೆ, ನವಿಲು ಗರಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹೂದಾನಿಯೊಂದಿತ್ತು. ಅಪ್ಪಿ ತಪ್ಪಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಾಗ, ನವಿಲುಗರಿಗಳ ಅಲುಗಾಟ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸುವ ನವಿಲಿನ ನೆನಪು ಮರುಕಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಇವುಗಳೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಕಳಿಸಿದವರ ಶುಭಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಹೊತ್ತ ಹಲವು ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ಮತ್ತು ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಗ್ರೀಟಿಂಗ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದವು.

ಭಾವಚಿತ್ರದೊಳಗಣ ಮನುಷ್ಯ ತದೇಕಚಿತ್ತನಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವಳು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಬಹುಶಃ ನನಗಾಗಿ (ಒಂದಷ್ಟು ತಂಪು, ಚಳಿಗಾಲವಿದ್ದರೆ ಒಂದಷ್ಟು ಬಿಸಿ) ಪಾನೀಯ ತರಲು. ನಾನಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತು ಕೋಣೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನೂ ನೋಡಹತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಸುಳಿದಾಡಿದ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ಆ ಚಿತ್ರದ ಮೇಲೆಯೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರೊಳಗಿನ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತಷ್ಟು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಬೆಳಕು ತುಂಬಿದ ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣುಗಳು, ವಿಶಾಲ ಹಣೆಗಳಿಂದ ಅವನು ಬುದ್ಧಿವಂತ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎನ್ನಿಸಿತು. ದಪ್ಪ ತುಟಿ, ಗದ್ದಗಳ ನಡುವಿನ ಆಳವಾದ ಗುಳಿ ಅವನೊಬ್ಬ ದೃಢಮನಸ್ಕನೆಂದು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನು ಬದುಕಿಲ್ಲ, ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ.

"ಹೌದು ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಊಹಿಸಿದಿರಿ. ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ."

ದ್ವನಿ ಬಂದ ಕಡೆ ಹೊರಳಿ ನೋಡಿದೆ. ಟ್ರೇನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಚೀನೀ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವಳು ರೂಮಿನ ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಭಾವನೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಹೇಳಿದಳು.

"ಇದು ನನ್ನ ಗಂಡನ ಭಾವಚಿತ್ರ, ಸತ್ತುಹೋಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲವಾಯಿತು."

"ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಚಿತ್ರ ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ, ಒಬ್ಬನು ಸತ್ತಿರುವನೋ, ಬದುಕಿದ್ದಾನೆಯೋ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು? ಇದು ಮೊದಲ ಸಲವಲ್ಲ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಎರಡು ಸಲ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ."

ಅವಳು ನಗುತ್ತಾ ಟ್ರೇಯನ್ನು ಟೇಪಾಯ್ ಮೇಲಿಟ್ಟಳು. ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ -

"ಗೊತ್ತಿರಲಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಸಲಿಸಲ್ಲ. ಇದು ಏಳನೆಯ ಆಕಾಶ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬದುಕಿ ಉಳಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ" ಎಂದಳು.

ನಾನು ಸ್ತಂಭಿತನಾಗಿ ಅವಳು ಒಳಹೋಗುವುದನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವಳು ಬಾಗಿಲ ಪರದೆಯನ್ನು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಸರಿಸಿ ಒಳಗೆ ಹೋದಳು.

ಕೆಲವು ಕ್ಷಣ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಂತರ ನನ್ನೆದುರಿಗಿದ್ದ ಪಾತ್ರೆಗಳತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹರಿಸಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿನ ಖಾದ್ಯ, ಪಾನೀಯಗಳಿಂದ ಯಾವ ಋತು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಸುಳಿವು ಸಿಕ್ಕಿತು.

ನನ್ನೆದುರಿಗಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಖಾಲಿ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನ ಗಾಬರಿಗೆ ಪಾರವೇ ಇರದಾಯಿತು. ಚಡಪಡಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ದುರ್ಯವಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಮಾಹಿತಿಯೇ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. "ಇದೊಂದು ಏಳನೆಯ ಆಕಾಶ, ಇದರಾಚೆ ಎಲ್ಲವೂ ಶೂನ್ಯ" ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ.

ಅವಳ ಹೆಸರಿಡಿದು ಕರೆಯೋಣ ಎಂದುಕೊಂಡೆ, ಅವಳ ಹೆಸರೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ದ್ವನಿ ನನ್ನ ಗಂಟಲಿನವರೆಗೆ ಬಂದು ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಅಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತೆ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಕಾರ್ನೀಸಿನ ಮೇಲಿರುವ ಚಿತ್ರದತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಅದರೊಳಗಿನ ಸತ್ತ ಮನುಷ್ಯ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದ.

ನನ್ನ ತಳಮಳ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ಚೀರಿದೆ.

"ಓ ಅನಾಮಿಕ ಹೆಣ್ಣೇ !"

ಉತ್ತರ ರೂಪವಾಗಿ ಅವಳ ಕಿಲಕಿಲ ನಗೆ, ಅಲೆ ಅಲೆಯಾಗಿ ತೇಲಿಬಂತು. ನಂತರ ಮಗುವೊಂದನ್ನು ಮಲಗಿಸಲು ಹಾಡುವ ಜೋಗುಳದ ಲಾಲಿಯ ನಾದ ಹೊರಬಂತು.

ಕೋಣೆಯ ಎರಡು ಗೋಡೆಗಳು ಸೇರಿದ ಮೂಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಜೇನುಗೂಡೊಂದಿತ್ತು. ಎರಡು ಮೂರು ಜೇನು ಹುಳುಗಳು ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ರ್ಯುಂಕಾರ ಇಲ್ಲಿನ ನಿಶಬದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲ ಸಮಯ ಈ ಗುಯ್‌ಗುಡುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿ ಅವುಗಳ ನರ್ತನವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಒಳಗಿನಿಂದ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಜೋಗುಳದ ಹಾಡಿನ ನಾದ, ಜೇನುಹುಳುಗಳ ರ್ಯುಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಯಿತು. ಎದುರುಗಿನ ಖಾಲಿ ಪಾತ್ರೆಗಳು ನನ್ನತ್ತ ಪಿಳಿಪಿಳಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವು. ರೀತಿ ರಿವಾಜಗಳಿಂದ ಜೀವನವೇ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಲೇಬೇಕು.

ಮುಂದುವರಿದು ಬಾಗಿಲ ಪರದೆ ಸರಿಸಿದಾಗ ಕಂಡದ್ದು ಮಲಗುವ ಕೋಣೆ. ಗೋಡೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಮಂಚವೊಂದಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಗೋಡೆಗಳ ಹತ್ತಿರ ಚಿಕ್ಕ ತೊಟ್ಟಿಲುಗಳಿದ್ದವು. ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮಗು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಮುಖವಷ್ಟೇ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ದೇಹದ ಉಳಿದ ಭಾಗ ಹೊದಿಕೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು.

ನಾನು ನಿಧ-ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆ ತೊಟ್ಟಿಲುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋದೆ. ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಐದು. ಐದು ತೊಟ್ಟಿಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ವಯಸ್ಸಿನ ಒಂದೇ ರೂಪದ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದವು. ಅವು ಸುಂದರ ಮತ್ತು ಮುದ್ದಾಗಿದ್ದವು. ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಉಕ್ಕಿತು. ತಲೆಬಾಗಿ, ಒಂದು ಮಗುವಿನ ಹಣೆಗೆ ಚುಂಬಿಸಿದೆ. ಭಕ್ತನ ಹಿಂದೆ ಸರಿದೆ. ಅದು ನಿಜವಾದ ಮಗುವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮಗುವಿನ ಬೊಂಬೆಯಾಗಿತ್ತು. ಉಳಿದ ತೊಟ್ಟಿಲುಗಳತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಣ್ಣಿನ ಬೊಂಬೆಗಳು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

"ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಗುವನ್ನು ಚುಂಬಿಸಬಾರದು" ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ಬಂತು. ನಾನು ಹೊರಳಿ ನೋಡಿದೆ. ಎದುರಿನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಬಲಗೈ ಬಾಗಿಲ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಹಿಡಿದಿತ್ತು. ಸೀರೆಯನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು, ಸೆರಗನ್ನು ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಗೆ ಬೂದಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು, ಪಾತ್ರೆ ತೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹಾಗೆಯೇ ಒಳ ಬಂದಿರಬೇಕು.

"ನೀನು ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದ ಪಾತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಖಾಲಿಯಿದ್ದವು" ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಲೆಂಬಂತೆ ಅವಳತ್ತ ಸರಿದು ಹೇಳಿದ.

ಕೇಳಿಯೂ, ಕೇಳಿಸದವಳಂತೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು.

"ಅವುಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತೇನೆ."

"ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳು. ಇವು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲ, ಮಣ್ಣಿನ ಬೊಂಬೆಗಳು" ನಾನು ಎತ್ತರದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

"ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಾನು ಸ್ವತಃ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಲಗಿಸಿದ್ದೇನೆ." ಹೋಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು.

ಅವಳು ಒಳ ಹೋದಳು, ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಶೂನ್ಯದತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಂತರ ಮೊದಲಿನ ಕೋಣೆಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಮಾಯವಾಗಿದ್ದವು.

ನಾನು ಧೂಪನೆ ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕುಸಿದೆ. ಕಾಲದ ಪರಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ಅದೆಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆನೋ ನೆನಪಿಲ್ಲ. ಒಳಗಿನ ಕೋಣೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು "ಬಾ ಹೋಗೋಣ. ರಾತ್ರಿ ಬಹಳವಾಗಿದೆ" ಎಂದಳು.

ತಲೆಯೆತ್ತಿ, ನಿद्रಾಪರವಶ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಿದೆ. ಅವಳು ತನ್ನ ಉಡುಗೆ ಬದಲಿಸಿ, ಎದ್ದು ಕಾಣುವಂತೆ ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿ ಮಂದಹಾಸಗಳ ಲಾಸ್ಯ ನನಗಾಗಿಯೇ ಎಂದೆನಿಸಿತು.

ಎದ್ದು ಅವಳತ್ತ ನಡೆದೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಚಿತ್ರದೊಳಗಿನ ಸತ್ತ ಮನುಷ್ಯ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ನೆರಿಗೆಗಳು ಮೂಡಿದ್ದವು. ನಾನು ಕೊಂಚ ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಆತಂಕವನ್ನು ಕಂಡ ಅವಳು ಭಾವಚಿತ್ರದತ್ತ ನೋಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು.

"ನನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವ ಆಸೆಯಿದೆಯೇ?"

"ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅವನು ಸತ್ತೇಹೋಗಿದ್ದಾನೆ" ನಾನು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದೆ.

"ಆದರೇನಾಯ್ತು" ಅವಳು ಉತ್ತರಿಸಿದಳು. ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ಹೊರಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಡೆದಳು. ಮನೆಯ ಆವರಣದಿಂದ ಹೊರಗಿನ ಓಣಿಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟವು. ಎಲ್ಲ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೌನ ನೆಲೆಸಿತ್ತು. ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕಾಳ ಕತ್ತಲೆ. ನಿಧ-ನಿಧಾನವಾಗಿ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದವು.

"ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದೆಯೆಲ್ಲ-ಇದು ಏಳನೆಯ ಆಕಾಶ ಎಂದು?" ನಾನವಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ.

"ಹೌದು" ಅವಳು ಚುಟುಕಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು.

"ಆದರೆ ಇದೊಂದು ನಗರ. ಇಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿವೆ, ರಸ್ತೆಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗುಂಟಾ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳಿವೆ. ಆ ದೀಪಗಳ ಬೆಳಕು ನಮಗೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸುತ್ತಲಿದೆ" ನಾನೆಂದೆ.

ಅವಳು ಜೋರಾಗಿ ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು:

"ಮೂರ್ಖ, ಆಕಾಶವನ್ನುವ ವಸ್ತುವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ಇರುವುದು ಶೂನ್ಯವೊಂದೇ, ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ."

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೆಸರು ಕೊಡದಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು.

"ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಅರಿವು ನಿನಗೇನಾದರೂ ಇದೆಯಾ?" ಅವಳು ಕೇಳಿದಳು.

"ಇಲ್ಲ" ನಾನು ಉತ್ತರಿಸಿದೆ. ನನಗೆ ಅವುಗಳ ಒಂದಿನಿಶೂ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ನಾನೊಂದು ದೀರ್ಘ ಪಯಣ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೆ. ಮನೆಗೆ ವಾಪಸು ಬಂದ ನಂತರ ನನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಬಂಧಿಯಾದೆ. ಹೊರಗಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಪರಿಚಯವೇ ನನಗಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಯೆಟ್ನಾಂನಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ಒಂದು ದಿನ ಅದು ಹೇಗೋ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನಾನು ಬಹಳ ವ್ಯಾಕುಲಗೊಂಡೆ. ನಕಾಶೆಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ: ವಿಯೆಟ್ನಾಂ ಎಲ್ಲಿದೆ? ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಾಗಿ ಅದರ ಶೋಧಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಹೊರಟೆ.

ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಗುಂಟ ಸಾಗುತ್ತಾ, ಕಳ್ಳ ಹುದುಲನ್ನು ಹೊಂದಿದ ನೆಲದ ಅಂಚಿಗೆ ಬಂದೆ. ಅಲ್ಲಿ, ಗಿಡದ ಮೇಲೆ, ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಟೊಂಗೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ಗುರೇಲ್ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ "ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತುಂಟಾ ವಿಯೆಟ್ನಾಂ ಎಲ್ಲಿದೆ?"

ತನ್ನ ಹರಿದ ಅಂಗಿಯ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿ, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ನನ್ನತ್ತ ಬೀರಿದ, ಅದು ನನ್ನ ಹಣೆಗೆ ಬಡಿಯಿತು. ಗಾಯವಾಗಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಹಣೆಯನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಸವರಿಕೊಂಡಾಗ ಬೆರಳುಗಳಿಗೆ ರಕ್ತ ಹತ್ತಿತು. ಹುಡುಗ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿ, ಕೇಕೆ ಹಾಕಿ ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ: "ಗೊತ್ತಾಯಿತಾ, ವಿಯೆಟ್ನಾಂ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು?"

ಅವನು ಗಿಡದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು, ಓಡುತ್ತಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಮರೆಯಾದ. ನನ್ನ ಹಣೆಯಿಂದ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಕಾಲುಗಳು ಕಳ್ಳ ಹುದುಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು.

"ಹಸಿದವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೀ. ಬಾ, ಹೋಟೆಲಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಿನ್ನೋಣ."

ಅವಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆ. ಹೋಟೆಲು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ತು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಳಗೆ ಹೋದೆವು. ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾದ ಹಾಲ್ ಇತ್ತು. ಕುರ್ಚಿ, ಮೇಜುಗಳನ್ನು ಎರಡು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿದ್ದರು. ನಡುವೆ ಅಡ್ಡಾಡಲು ಅಗಲವಾದ ದಾರಿಯಿತ್ತು. ದಾರಿಗುಂಟ ನೆಲಹಾಸು ಹಾಸಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಉದಾಸೀನವಾಗಿ, ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆಯತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದವು.

"ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದದ್ದನ್ನು ಆರಿಸಿಕೋ" ಅವಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು, "ಆ ಪ್ರಾಣಿಯ ಮೇಲೆ ಗುರ್ತುಹಾಕಿ ನಮ್ಮ ಟೇಬಲ್ ನಂಬರ್ ಬರೆದು ಬರೆದು ಬಿಡು. ಆಗ ಅದು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಬಲಿಯಾಗಿ, ಅಡುಗೆಯಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತದೆ."

"ನನಗೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಇಷ್ಟ. ಗುರ್ತು ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ನೀನೇ ಮಾಡು. ನನಗಂತೂ ಹಸಿವಾಗಿದೆ" ನಾನು ಉತ್ತರಿಸಿದೆ.

ಅವಳು ಏನು ಮಾಡಿದಳೋ, ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದಳೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹುರಿದ ಮಾಂಸದ ಅನೇಕ ತಟ್ಟೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದವು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮುಗಿಬಿದ್ದೆವು.

"ಅಂದಂತೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆನಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆಯೆಂದು" ಕೈವಸ್ತದಿಂದ ತನ್ನ ಕೈ ಬಾಯಿ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು.

"ಹೌದು ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದಿ" ನಾನು ದೊಡ್ಡ ಎಲುಬೊಂದನ್ನು ಖಾಲಿ ಪ್ಲೇಟಿನಲ್ಲಿಡುತ್ತಾ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ.

"ನೀನೆಂದಾದರೂ, ಯಾವುದಾದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ್ದೆಯಾ?" ಅವಳ ಪ್ರಶ್ನೆ.

"ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ಅದಾವುದೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಲ್ಲ" ನಾನೆಂದೆ.

"ಹಾಗಾದರೆ ನೀನೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾಗು" ಅವಳು ತುಂಟ ನಗೆ ಬೀರುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು.

"ಅದೇನದು?" ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

ಉತ್ತರ ರೂಪವಾಗಿ ಚಮಚಿಯಿಂದ ಟೇಬಲ್‌ಗೆ ಬಾರಿಸಿ ಬೇರರ್‌ನನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳಿದಳು "ಬಿಲ್ ತಂದಿತು."

ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಬೇರರ್ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಸಾಸರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ವಿಧೇಯನಾಗಿ ನನ್ನ ಮುಂದಿಟ್ಟ.

ಝರನೆ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಂತೆನಿಸಿತು. ಕತ್ತು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ಅವಳ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದೆ. "ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಉದಾಸೀನವಾಗಿ ಒಳಗೆ ಹೋದದ್ದನ್ನು

ನೀನು ಗಮನಿಸಿದೆಯಾ? ನೀನೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿದೆ. ಅವು ಬಲಿಯಾಗಿ, ಅಡುಗೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟವು. ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಪ್ಪೇನಿದೆ? ನಿನ್ನ ಜೊತೆ ಹೊರಟಾಗ ನೆಂಟರು ನನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜೇಬುಗಳನ್ನು ಖಾಲಿಗೊಳಿಸಿದ್ದು ನಿನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ."

ಅವಳು ಮಂದಹಾಸ ಬೀರುತ್ತಾ, ತನ್ನ ವ್ಯಾನಿಟಿ ಬ್ಯಾಗ್ ತೆರೆದು, ಅನೇಕ ನೋಟುಗಳನ್ನು ಬೇರರ್ ತಂದಿಟ್ಟ ಸಾಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಳು.

ಹೊರಬಂದಾಗ ತುಂಬಾ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು. ದೀಪಗಳ ಬೆಳಕು ರಸ್ತೆ ಗುಂಟಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿತ್ತು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸಾಗಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮುಖಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ನಡೆದ ನಂತರ ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು.

"ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೆನಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆಯೆಂದು !"

"ಹೌದು ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದೆ" ನಾನು ಉತ್ತರಿಸಿದೆ.

"ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನೀನು ಈ ಕೀಲಿ ಕೈ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋಗು. ನಾನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿಯಿರಲಿ. ಪಾಪ, ಹಸಿವಿನಿಂದ ಒದ್ದಾಡಿ ನಿತ್ರಾಣವಾಗಿ ಬಿಡಬಹುದು" ಬೀಗದ ಗೊಂಚಲನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟಳು.

"ಮತ್ತೆ ನೀನೆಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿದ್ದಿ?" ಅವಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾ, ಕೀಲಿ ಗೊಂಚಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೇಳಿದೆ.

"ಅರೆ ! ನಿನಗೇಕೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲವೆಂದು." ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅವಸರದಿಂದ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೋಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಳು.

ಕೆಲವು ಕ್ಷಣ ರಸ್ತೆ ಮಧ್ಯೆ ನಿಂತೇ ಇದ್ದೆ. ನಂತರ ಉದಾಸನಾಗಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ, ಮನೆಯತ್ತ ಹೊರಟೆ. ಮನೆ ತಲುಪಿದ ನಂತರ ನನಗನಿಸಿತು "ಒಂಟಿಯಾಗಿ ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದಾದರೂ ಹೇಗೆ?"

ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಒಳಸೇರಿ ಅದೇ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ. ಭಾವ ಚಿತ್ರದೊಳಗಿನ ಸತ್ತ ಮನುಷ್ಯ ಮುಗುಳುನಗೆ ಬೀರುತ್ತಾ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹೂದಾನಿಯಲ್ಲಿನ ನವಿಲುಗರಿಗಳು ನರ್ತನಗೈದವು. ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಚಿಕ್ಕ ಹಕ್ಕಿ ನಲವತ್ತೈದನೇ ಮುತ್ತನ್ನು ಕುಕ್ಕಿತು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೌನಿಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಒಳಕೋಣೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಅಳುವಿನ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಬಂತು. ನಾನೆದ್ದು ಒಳ ಹೋದೆ. ಐದು ಮಕ್ಕಳೂ,

೨೯೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತಾ ಅಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಾಲಿಗಾಗಿ ಅವುಗಳ ನಾಲಿಗೆಗಳು ತುಟಿಯ ಅಂಚಿನವರೆಗೆ ಬಂದು ಒಳ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದವು.

ನಾನು ಗಾಬರಿಗೊಂಡೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಮ್ಮನಾಗಿಸಲು, ಅನಾಮಿಕ ಹೆಣ್ಣು ಹಾಡಿದ ಜೋಗುಳದ ಹಾಡನ್ನೇ ಹಾಡಿದೆ. ಆದರೂ ಅವುಗಳ ಅಳು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಸೋತುಹೋಗಿ ನನ್ನ ಷರ್ಟನ್ನು ಪ್ಯಾಂಟಿನಿಂದ ಹೊರತೆಗೆದು ಮೇಲೆತ್ತಿ, ಎದೆ ತೆರೆದು, ಆ ತೊಟ್ಟಲುಗಳ ಬಳಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ. ಒಂದಾದ ನಂತರ ಒಂದು ಎದ್ದು, ಆ ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನದೆಯ ಹಾಲು ಕುಡಿದು, ನಿದ್ರೆ ಹೋದವು.

ಮುಂಜಾವಿನ ಮಬ್ಬು ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಅವಳು ಮರಳಿ ಬಂದಳು. ನಾನು ತೊಟ್ಟಲುಗಳ ಬಳಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆಯೇ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ ನಂತರ, ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ಅವಳ ಕೂದಲು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಗೊಂಡಿತ್ತು. ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ಬಣ್ಣ ಮಾಸಿತ್ತು.

ತನ್ನ ವ್ಯಾನಿಟಿ ಬ್ಯಾಗ್ ತೆಗೆದು ಹಣ ಎಣಿಸಿದಳು.

ದಣಿವು ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನಿಂದ ಸಿಗರೇಟು ಪಡೆದಳು. ಕಡ್ಡಿಗೀರಿ ಸಿಗರೇಟು ಅಂಟಿಸುತ್ತಾ ಕೇಳಿದೆ.

"ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಗೆಹರಿದವೇ?"

"ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲ" ಅವಳೆಂದಳು. "ಬಾ ಬೇರೊಂದು ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆರಾಮವಾಗಿ ಮಾತಾಡೋಣ."

ನಾನೆದ್ದು ಅವಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆ; ನಾವು ಮತ್ತೊಂದು ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದೆವು.

"ನೀನಿಗೇ ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿ ಹೇಳು, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಗಂಡ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆಯೇ?" ತನ್ನ ಗಂಡನ ಭಾವಚಿತ್ರದತ್ತ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿದಳು.

ಆ ಸತ್ತ ಮನುಷ್ಯನ ಭಾವಚಿತ್ರದತ್ತ ತದೇಕಚಿತ್ತನಾಗಿ ನೋಡಿದೆ. ನನ್ನ ಗಾಬರಿಗೆ ಪಾರವೇ ಇರದಾಯಿತು. ಆ ಕಾರ್ನೀಸಿನ ಮೇಲಿದ್ದ ಭಾವಚಿತ್ರ ನನ್ನದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಭಯಾಶ್ಚರ್ಯಗಳಿಂದ ಅವಳತ್ತ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದತ್ತ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ನನಗೇನೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

"ಕಡಕ್....ಕಡಕ್.....ಕಡಕ್...." ಹಕ್ಕಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಕುಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು.

"ಹೇಳಲ್ಲ. ಈ ಮನುಷ್ಯ ಬದುಕಿರುವನೋ, ಸತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೋ?" ಸಿಗರೇಟಿನ ಹೊಗೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಮುಖದತ್ತ ಬಿಡುತ್ತಾ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.

ನಾನು ವಿಚಿತ್ರ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗರಿವಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಉದ್ಗರಿಸಿದೆ:

"ಈ ಮನುಷ್ಯ ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದಾನೆ."

ನನ್ನ ಉತ್ತರ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಕಿಲ ಕಿಲನೆ ನಗುತ್ತಾ ಮತ್ತೊಂದು ಕೋಣೆಯತ್ತ
ಓಡಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಅಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದವು.

ಅನು: ರಾಜಶೇಖರ ನೀರಮಾನ್ವಿ

ಮೊದಲ ಕಲ್ಲು

— ಬಲವಂತ ಸಿಂಹ

- * ಆಗ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮಿ ವ್ಯಭಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿರತಳಾಗಿದ್ದ ಓರ್ವ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಕರೆದು ತಂದು ಹೇಳಿದರು -
- * ಉಸ್ತಾದ್, ಈ ಹೆಂಗಸು ವ್ಯಭಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿರತಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾಳೆ.
- * ಪ್ರವಾದಿ ಮೋಸಾನ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಇಂಥ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆದು ಸಾಯಿಸುವುದೇ ನ್ಯಾಯ.
ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಈ ಹೆಂಗಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?
- * ಅವರು ಆಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಆಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಗುಂಪನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು -
ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾವತ್ತೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ನನಗೆ ಮೊದಲ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹೊಡೆಯಬಹುದು.

ಪ್ರವಾದಿ ಯೋಹವಾ 2-31-4-2

— ೧ —

ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಬಾಜ್‌ಸಿಂಹ ಬೆರಗುಗೊಂಡ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ, ಬಾಗಿಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕೊರಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಇಣುಕಿ ಎತ್ತರವಾದ ಕುದುರೆ ಲಾಯದ ಕಡೆ ನೋಡಿದಾಗ-ಘುಕ್ಕಿ ಮುಂಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಯಾರನ್ನೋ ಕರೆದಂತೆ ಭಾಸವಾದರೂ ಅಂಥ ವಿಶೇಷವಾದದ್ದೇನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಗ್ಗೆಯೇ ಘುಕ್ಕಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮುತ್ತು ಕೊಡುವುದೇನೂ ಕಷ್ಟವಾಗಲಾರದೆಂದು ಅವನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ.

ಆ ಭವ್ಯವಾದ ಕುದುರೆ ಲಾಯ ಕೇವಲ ಕುದುರೆಯವಷ್ಟೇ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಸರ್ದಾರ್ ವಿಧಾವಸಿಂಹನ ಭವ್ಯವಾದ ಹವೇಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಬಾಜ್‌ಸಿಂಹ ಉರುಘ್ ಬಾಜ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಚೇಲಾಗಳು ಕುದುರೆಯವೆಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರ ವಿಸ್ತಾರವೇ ಅದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿತ್ತು; ಆ ಹವೇಲಿ

ಒಂದು ಬೃಹತ್ತಾದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಂತಿತ್ತು. ಅದು ಎಂಥ ವಿಶಾಲ ಬಂಗಲೆಯಾಗಿತ್ತೆಂದರ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಮದುವೆ ದಿಬ್ಬಣಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಂಚಗಳನ್ನು ಹಾಕಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಳಗಳಿದ್ದವು. ಅವಕ್ಕೆ ಎಂಟೆಂಟು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಬಾಗಿಲುಗಳಿದ್ದವು. ಈ ಕೊಠಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುಮಸ್ತಾದ ಶರೀರದ ಸರ್ದಾರ್ ವಿಧಾವಸಿಂಹ ಆನೆಕಾಲು ರೋಗದ ನೋವಿನಿಂದಾಗಿ ಗಾಯಗೊಂಡ ಹುಲಿಯಂತೆ ತೆವಳುತ್ತ ಓಡಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಹವೇಲಿಯ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲೇಬಲ್ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ ಇತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಹವೇಲಿಯ ಒಳಭಾಗದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ನಾನಕ್ ಫರ್ನೀಚರ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮಾಲೀಕನೂ ಸರ್ದಾರ್‌ಜಿಯೇ ಆಗಿದ್ದ. ಫರ್ನೀಚರ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೂ ಇಲ್ಲಿತ್ತು. ಇದರ ಷೋ-ರೂಂ ಹವೇಲಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ರಸ್ತೆಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿತ್ತು.

ಬಾಜ್ ಅಲ್ಲಿನ ಹೆಡ್‌ಮೇಸ್ಟ್ರೀ. ತನ್ನ ಕೈಚಳಕ ತೋರಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ತಾಯಿಗಂಡತನ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ, ಪ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೂ ಆತ ದಾದಾ ಆಗಿದ್ದ.

ಹವೇಲಿಯ ಮಗ್ಗುಲ ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಗಡಿಗಳಿದ್ದವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗೆ ಸರ್ದಾರನೇ ಒಡೆಯ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅವನ ಬಂಧು-ಮಿತ್ರರೆಲ್ಲ ಜಾಲಂಧರ್ ನಗರದ ದಾನಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಅಂಥ ವಿಶೇಷವಾದ ಮಾತೇನೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ೧೯೪೭ರ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಪಂಜಾಬಿನ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸೋದರರು ತಮ್ಮ ಕರಾಡ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಖ್ ಸೋದರರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ದಾರಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದರು. ಆಗ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಬೃಹತ್ ತಂಡವೇ ಪೂರ್ವ ಪಂಜಾಬಿಗೆ ಬಂತು. ಈ ನಿರಾಶ್ರಿತರಲ್ಲಿ ಘುಕ್ಕಿಯ ಅಪ್ಪ ದೇವಿದಾಸನೂ ಒಬ್ಬ. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸರ್ದಾರ್‌ಜಿ ಕರುಣೆ ತೋರಿ ತನ್ನ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಂಗಡಿ ಮತ್ತು ಮನೆಯನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿ ಆತ ಅಲ್ಲಿ ಪನ್ನಾರಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ತೆರೆದ. ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಂ ಸೋದರರು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ತನ್ನ ಮೂವರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಆತ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಂದದ್ದು ಯಾವುದೇ ಪವಾಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಯೇನಲ್ಲ. ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯವಳ ಹೆಸರು ಘುಕ್ಕಿ, ನಡುವಲವಳ ಹೆಸರು ನಿಕ್ಕಿ, ಕಿರಿಯವಳ ಹೆಸರು ಸಾಂವಲಿ, ಈ ಸಾಂವಲಿ ಕುರುಡಿ.

ಘುಕ್ಕಿ ಅಂದ-ಚೆಂದವಾಗಿದ್ದ ಚೆಲುವೆ. ಬಾಜ್‌ಸಿಂಹ ಸಮಯ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಮುತ್ತಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಇದಾದ ನಂತರ ಬೇರೆಯವರ ಹಾದಿಯೂ ಸುಗಮವಾಯಿತು. ಬಡವ-ಬಲ್ಲಿದರೆಂಬ ಯಾವ ಭೇದವೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ದಾರ್‌ನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು, ಸ್ನೇಹಿತರು ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಾರರು

ತಾವು ಸಹ ಅವಳಿಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಸಾರಿ ಮತ್ತು ಕೊಡುವ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗಬೇಕಲ್ಲ? ಕೆಲವರು ದೂರದಿಂದಲೇ ಆ ಸವಿಯನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬಾಜ್‌ಸಿಂಹ ಸ್ವತಃ ದಷ್ಟಪುಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಹೃದಯವಂತನಾಗಿದ್ದ. ಇವನಿಂದಲೇ ಮುತ್ತು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚೇನನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆಯವರು ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯಲು ಅವಳು ಅವಕಾಶ ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಕೊಟ್ಟಾಳು?

ಬಾಜ್‌ಸಿಂಹ ಉದಾಸನಾಗಿ ನಾಲಗೆ ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ನಿಂತ. ಅವನ ಮೋಣಕೈವರೆಗೆ ಮರದ ಹೊಟ್ಟು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ನಲವತ್ತೈದು ವಸಂತಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರೂ ಅವನ ಶರೀರ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ ವಿರೂಪವಾಗದೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಮೀಸೆ ಬುಡಕಿತ್ತ ಗರಿಕೆಯಂತೆ ಒರಟಾಗಿತ್ತು. ತುಟಿಗಳು ದಪ್ಪವಾಗಿದ್ದುವು. ಒಂದು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಹೂ ಬಂದಿತ್ತು. ಒಂಟೆಯ ಡುಬ್ಬದಂತಿದ್ದ ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳಿಂದ ಕೂದಲುಗಳು ಹೊರಗೆ ಇಣುಕುತ್ತಿದ್ದುವು. ಇವನ್ನು ಅವನು ಕೈಯಿಂದ ಕೀಳುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಇವತ್ತಿಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತ ಆರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಅವನ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳೂ ಸತ್ತು ಹೋದಳು.

ಬಾಜ್ ನಿಂತಲ್ಲೇ ನಿಂತು ನೋಡಿದ. ಅವನು ಕಂಡ ಗಲಾಟೆ ಅರ್ಥಹೀನವಾದದ್ದೇನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾಗಿಲುಗಳಿಂದ ಒಬ್ಬರ ನಂತರ ಒಬ್ಬರು ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಬಾಗಿಲಿನ ಮುಖಾಂತರ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾರೋ ಹೊಸ ಅತಿಥಿಗಳು ಬಂದವರಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಶ್ಚಿಮ ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆ ಶುರುವಾದಾಗಿನಿಂದ ಸರ್ದಾರ್‌ಜಿಯವರ ಮನೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಅತಿಥಿಗಳು ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವನ ಹಿಂದೂ ಸ್ನೇಹಿತರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಬಂದರು. ಇವರ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನಿದ್ದ. ಆತನ ಹೆಸರು ಚಮನ್. ಆತನ ಕೊರಳು ನವಿಲಿನ ಕೊರಳಿನಂತಿತ್ತು. ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದುವು. ಆತನೂ ಘುಕ್ಕಿಯನ್ನು ಆಸೆಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಘುಕ್ಕಿ ಸಹ ಅವನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ ಎಂದೇ ಬಾಜ್‌ನ ಚೇಲಾಗಳು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬಾಜ್‌ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಿಚ್ಚು ಮೂಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಈ ಎಲ್ಲದರಿಂದ ದೂರವಿದ್ದ. "ಅವಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಯಾರು ಎಷ್ಟು ಮುತ್ತುಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ ನನಗೇನು?" ಎಂದು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಆತ ತನ್ನ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದ

ಒಂದು ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಹೂವಿನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಮುಖಭಾವಗಳನ್ನು ಅಳಿದ.

ಚಮನ್‌ನ ಪರಿವಾರದವರು ಬೇರೆ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರೂ ಸರ್ದಾರ್‌ಜಿಯ ಮನೆಗೆ ಚಮನ್ ಬರುವುದು- ಹೋಗುವುದು ಸಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಇತ್ತ ಬಾಜ್ ಘುಕ್ಕಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದ.

ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಲೆ? ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಚೆಲುವೆ ಇರಬಹುದೇ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಬಾಜ್‌ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂತು. ಆದರೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅವನಿಗೆ ಕೈ ತುಂಬ ಕೆಲಸವಿತ್ತು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮುಗಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯವಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ, ಸರಿ ಬಿಡು, ನಾಳೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತೆ ಎಂದುಕೊಂಡ.

- ೨ -

ಮರುದಿನ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಾಗ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಅವನ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಆತ ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ ಎದ್ದ. ಇತ್ತ, ಹೀಗೆ ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ ಎದ್ದರೆ, ಅತ್ತ ಎಮ್ಮೆಯಂತಿದ್ದ ಹಿರಿಯ ಸರದಾರಿಣಿ ತನ್ನ ಎದೆ ಸೆಟೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಗಾತ್ರದ ಮೊಲೆಗಳನ್ನು ಕುಣಿಸುತ್ತ ಒಲೆ ಹೊತ್ತಿಸಲು ಹೊಟ್ಟು ತರಲೆಂದು ಮುರುಕಲು ಮೊರವನ್ನು ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವನತ್ತ ಹೊರಟಳು. ಹಿರಿಯ ಸರದಾರಿಣಿಯ ಅಂಗಾಗಗಳು ತಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಚರಮಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದುವು. ಅಂದರೆ ಅವಳ ಅಂಗಾಗಗಳು ಎಷ್ಟು ದಪ್ಪ, ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು ಆಗಬಲ್ಲುವೋ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವಾಗಿದ್ದುವು. ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಉತ್ತುಂಗ ಶಿಖರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದುವು. ಅವಳ ನಡಿಗೆ ಹೇಗಿತ್ತೆಂದರೆ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿನವರೆಗೆ ಸಮತಟ್ಟಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸರ್ದಾರನಿಗೆ ಅವಳು ಸಾಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೋರ್ವ ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರಿಣಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಎಷ್ಟೋ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಗೋರ್ಬಾನಿ ಕೀರ್ತನ ಮಂದಿರದ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಾಗಲೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯದವರೆಗೆ ಬಾಜ್‌ನ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಏಕೆಂದರೆ ಬಾಜ್ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ "ಸರ್ದಾರಿಣಿ, ನೀವು ನಲವತ್ತೆರಡು ವರ್ಷದವರಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ನೀವು ದಾಟಿಲ್ಲವೆಂದೇ ತೋರುತ್ತೀರಿ" ಎಂದು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ್ದ. ಈ ಪ್ರಶಂಸೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿ ಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಮುದಗೊಂಡು ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಮುಂದೆ

ಮಾಡಿ - "ಸುಮ್ಮಿರಿ ಅಂದ್ರೆ, ನನಗೆ ನಲವತ್ತೆರಡು ವರ್ಷ ಆಗಿದೆ ಅಂತ ಯಾರು ಹೇಳ್ತಾರೆ?" ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಲನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತ ಅವಳ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಭುಜ ಒರಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದಳು. ನಿಂತು ರೆಪ್ಪೆಯ ಕೆಳಗೆ ಹುದುಗಿಕೊಂಡ ಕಣ್ಣು ಪುತ್ಥಳಿಗಳನ್ನು ಬಾಜ್‌ನ ಮೇಲೆ ನೆಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬಾಜ್ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಘುಕ್ಕಿಯ ಸೊಂಟ ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿಯ ಕಾಲಿನ ಮೀನುಖಂಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಿರಿದಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ.

ಕೊನೆಗೆ, ಸರದಾರಿಣಿ ಮುರುಕು ಮೊರದಲ್ಲಿ ಮರದ ಹೊಟ್ಟನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಬಳುಕುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ಹಿಂಬದಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಜ್‌ನ ಬಾಯಿಂದ 'ಭಲೇ ಭಲೇ' ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಅವನಿಗರಿವಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದುವು. ನಂತರ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದ ಓರಿಗೆಯ ಸ್ನೇಹಿತ ಬೊಂಗಾನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ನುಡಿದ - "ಏನೋ ಬೊಂಗಾ, ಸರ್ದಾರಜೀ ಯಾವ ಬಂಧನಕ್ಕೂ ಸಿಗದಂತಿದ್ದರೆ, ಸರ್ದಾರಿಣಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಉಬ್ಬಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಯಂತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮೇಲೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾಳೋ ಅದರ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಒಳಗೆ ಇಳಿದಿದ್ದಾಳೆ."

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅವನು ಹಲ್ಲುಜ್ಜುವ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅಗಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಅವನ ಕುರೂಪವಾದ ಮುಖ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕುರೂಪವಾಯಿತು. ಬೊಂಗಾ ಹೇಳಿದ - "ನೀನು ಸರ್ದಾರ್‌ಜಿಯವರನ್ನು ಏನಂತ ತಿಳ್ಯೊಂಡಿದ್ದೀಯಾ? ಸರ್ದಾರಿಣಿ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಭೂಮಿಯ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಸರ್ದಾರ್‌ಜಿ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು ಭೂಮಿಯ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ."

ಬಾಜ್ ಕುಳಿತ ಜಾಗದಿಂದಲೇ ಕೃಶವಾಗಿದ್ದ ಬೊಂಗಾಗೆ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಜಾಡಿಸಿದ್ದೇ, "ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂಗೆ ಮಾತನಾಡ್ತೀಯಾ, ಹುಶಾರ್ !" ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ. ಮತ್ತೆ ಏನನ್ನೋ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು- "ಹೇ ಬೊಂಗಾ, ಘುಕ್ಕಿಯ ಸೊಂಟ ಸರ್ದಾರಿಣಿಯ ಕಾಲಿನ ಮೀನುಖಂಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ದಪ್ಪವಿರಬಹುದಲ್ಲವಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

"ಆಮೇಲೆ?"

"ಆಮೇಲೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ತೆಳ್ಳನೆಯ ಸೊಂಟ. ಅವಳದ್ದು ಎಷ್ಟು ತೆಳ್ಳನೆಯ ಸೊಂಟವೆಂದರೆ ದಿಂಡಿನಂತೆ ಅದು ಬಳಕುತ್ತದೆ."

ಬೊಂಗಾ ಈಗ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ - "ಅಣ್ಣಯ್ಯ, ಹೆಂಗಸಿನ

ಶಕ್ತಿಯೆಲ್ಲ ಆಕೆಯ ಸೊಂಟದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಗಂಡಸಿನ ಶಕ್ತಿಯೆಲ್ಲ ಆತನ ಎದೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತೆ ಗೊತ್ತಾ?"

"ಸರಿ....." ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಬಾಜ್ ತನ್ನ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಬಾಯೊಳಗೆಲ್ಲ ತಿರುಗಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಚಮನ್ ಸಹ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಅವನು ಮಾತಿನ ಮಲ್ಲ, ಯಾವಾಗಲೂ ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಹೇಗೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದನೆಂದರೆ ಅವನ ನಗುವ ಹಲ್ಲುಗಳು ರೇವಡಿ-ಸಿಹಿತಿಂಡಿ-ಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅವನ ನಡಿಗೆ ಅಲೆಗಳಂತೆ ಮತ್ತು ಮಾತುಗಳು ಬಳಕುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಬೊಂಗಾ ಹೇಳಿದ - "ಅಣ್ಣಯ್ಯಾ, ಅಲ್ಲೋಡು."

"ಗೋಪಿಯೂ ಕೂಡ ಬರುತ್ತಿರಬಹುದು" - ಬಾಜ್ ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ ಬಾಯಿಂದ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಜೊಲ್ಲನ್ನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತಡೆದ.

ಬೊಂಗಾ ಮೊದಲು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಚಮನ್ ಕಡೆ ನೋಡಿ, ನಂತರ ಆ ಕಡೆ ಹೊರಳಿ, ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ, "ಈ ಬಡ್ಡೀಮಗ ಇನ್ನೂ ಗರಂ ಆಗಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ರಾಗ ಎಳೆದ. ಬಾಜ್ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅವನಿಗೆ ಜಾಡಿಸಿ ಒದ್ದು, "ನೀನು ಮಹಾಘಾಟಿಯಿದ್ದೀಯಾ ಕಣೋ" ಅಂದ.

ಬೊಂಗಾ ತಾನು ಹಾಡಲಿರುವ ಹಾಡಿನ ಭಾವ ಹೇಳಿ ಹಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದ: "ಅವೆ ಭಗತ್ ಲಬೋಬ್ ಕಬೀರ್ ಭೀ ತೋ ಫರಮಾ ಗಯೇ ಹೈಂ ಕೇ ಅವೇ ಕಚ್ಚಾ ಮುಂಡಾರನ್ ದರ್ಗಾ."

ಇದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಸರ್ದಾರಿಣಿಯೂ ಲಟಕೆ ಹಾಕುತ್ತ, ದಡದಡ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಾಗಿಲ ಮೂಲಕ ಹೊರ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಈಕೆ ಚಿಕ್ಕ ಸರ್ದಾರಿಣಿ. ಆದರೆ ಮೈಕಟ್ಟಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈಕೆ ಗಾದಿ ಹೊಲಿಯುವವ ಮಣಗಟ್ಟಲೆ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಂಜಿ ಅದನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿಬಿಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ದೊಡ್ಡ ಸರ್ದಾರಿಣಿ ಸವಾಸೇರಿನಂತಿದ್ದರೆ ಈಕೆ ಸೇರಿನಂತಿದ್ದಳು, ಈಕೆ ಬಳಲಿದಂತಿದ್ದಳು, ಮೈ ಬಣ್ಣ ಪೇಲವವಾಗಿತ್ತು, ಮುಖ ಜಿಡ್ಡುಗಟ್ಟಿತ್ತು. ಈಕೆ ಎರಡು ಬಂಗಾರದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು, ಇವು ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಇವಳು ಸರ್ದಾರ್‌ಜಿಯ ಮದುವೆಯಾದ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಬಾಜ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಗಡಿಬಿಡಿಯಿತ್ತು. ಚಿಕ್ಕ ಸರ್ದಾರಿಣಿ ದಪ್ಪವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇವಳ ಒಂದೊಂದು ಅಂಗಾಂಗವೂ ಬಳಕುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಲ್ಲಿನ ವಾತಾವರಣ ದೊಡ್ಡ ಸರ್ದಾರಿಣಿಯನ್ನು ದಾರ್ಶನಿಕಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಚಿಕ್ಕ ಸರ್ದಾರಿಣಿಯನ್ನು ಬಿನ್ನಾಣಿಗಿತ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ದೊಡ್ಡ ಸರ್ದಾರಿಣಿಯ ಮುಂದೆ ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಕ್ಕು ನಲಿದಾಡಲು ಸಂಕೋಚಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಸರ್ದಾರಿಣಿಯ ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಚೀಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಈ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರು ಈಕೆಗೆ ಜಿಗುಟುವುದು, ಚುಡಾಯಿಸುವುದು ಸಾಗಿತ್ತು. ಈ ಚೀಷ್ಟೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಈಕೆಯೂ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ನಕ್ಕು ನಲಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈಕೆ ಆ ಹುಡುಗರ ಗುಂಪಿನ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿದ್ದಳು. ಈಕೆಯ ವಯಸ್ಸು ಮೂವತ್ತೈದನ್ನು ಮೀರಿದ್ದರೂ ಸರ್ದಾರ್‌ಜಿ ಈಕೆಯ ಬಗೆಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಕೆಯ ಒನಪು-ಒಯ್ಯಾರವನ್ನು ನೋಡಿದವರು 'ಹಾಯ್ ! ಹಾಯ್ !' ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಈಕೆ ನಡೆದ ಕಡೆ, ಕೂತ ಕಡೆ, ನಿಂತ ಕಡೆ ಯುವಕರ ದಂಡೇ ನೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ಗಂಡನ ಮುಂದೆ ತೋರಿಕೆಗಾಗಿ, ಕೇವಲ ತೋರಿಕೆಗಾಗಿ, ಈಕೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವರ ಚೀಷ್ಟೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋಪಗೊಂಡದ್ದೂ ಉಂಟು. ಈ ರೀತಿ ಈಕೆ ಮುನಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಆ ಯುವಕರು ಈಕೆಯನ್ನು ರಮಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಇವಳ ಮೈ ನೇವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಓಲೈಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೆಲ್ಲ ಆದ ಮೇಲೆ ಈಕೆ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಈಕೆ ಬಂದರೆ ಮುಂಜಾನೆಯ ತಂಬೆಲರು ಬಂದಂಥ, ತನ್ನ ಸಂಗಡ ಗುಲಾಬಿ, ನಸರೀನ್ ಮತ್ತು ನರ್ಗೀಸ್‌ನ ಸುಗಂಧವನ್ನು ತಂದಂಥ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಕೆಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಭರಿತ ಆನಂದವನ್ನು ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಘುಕ್ಕಿ, ನಿಕ್ಕಿ, ಸಾಂವಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಹುಡುಗಿಯರು ಈಕೆಯ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ಕಣ್ಣು-ಮುಚ್ಚಾಲೆಯಾಡುತ್ತ "ಓ...ಓ...! ಎಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಚಕಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕೂಗು ಮತ್ತು ಗದ್ದಲದಿಂದ ಇಡಿ ವಾತಾವರಣ ಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ಎಲ್ಲದರಿಂದ ದೂರವಿದ್ದ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಟಾಜೂಟಿ ಸನ್ಯಾಸಿಯಂತೆ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದ ಸರ್ದಾರ್‌ಜಿಯ ಕಿವಿಗಳು ಕಂಪಿಸಿದವು. ಅವನ ಹುಬ್ಬುಗಳು ಗಂಟಿಕ್ಕಿಹೊಂಡವು. ಅವನು ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತುಟಿಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಅಶಾಂತನಾಗಿ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನುಡಿದನು- "ಬಾಹ್ ಗುರುನಾಮ್ ಮಹಾಜ್‌ಜೊ, ಚಡೇ ಸೋ ಉತರೇ ಪಾರ್."

- ೩ -

ರಾತ್ರಿಯ ಕೊನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಬಾಜ್ ಒಂದು ಖಾಲಿ ಡಬ್ಬವನ್ನು ಕೈಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಂಗಳದಾಚೆ ಇದ್ದ ನಲ್ಲಿಯ ಕೆಳಗಡೆ ಇಟ್ಟ. ಆಗ ಪ್ರಶಾಂತ ವಾತಾವರಣವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಚಿಕ್ಕ ಸರ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಉಳಿದವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ-ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು.

ಅವನ ಕಡೆ ಆಕೆ ಬಂದವಳೇ ನುಡಿದಳು - "ಈ ಡಬ್ಬವನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ ಅಲ್ಲಿದೆ."

ಈಗ ಬಾಜ್‌ನ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಮೇರೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಬಾಯಿ ಹಲ್ಲುಜ್ಜುವ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಅಗಿಯುತ್ತ-ಅಗಿಯುತ್ತ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿತು. ತುಂಟತನ ಮತ್ತು ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅರೆಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡವು.

"ಏ, ಗುಲ್ ದಿಲ್ ಅಂತ ಏನೂ ಅನ್ನಬೇಡ. ಮೊದಲು ಜಟ್‌ಪಟ್ ಅಂತ ನಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿಟ್ಟಿರುವ ಡಬ್ಬ ತೆಗೆ."

ಬಾಜ್ ಹಲ್ಲು ಮಸೆಯುತ್ತ ಕೈ ಮುಂದೆ ಚಾಚಿದ. ಆದರೆ ನಿಕ್ಕಿ ಇದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಊಹಿಸಿದ್ದಳೆಂದು ಕಾಣುತ್ತೆ. ಕೂಡಲೇ ಹಿಂದೆ ಸರಿದು ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಆತನ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದಂತೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಮತ್ತೆ, ಕಿರುಚುತ್ತ "ನಾನೇನು ಹೇಳಿದ್ದೀನಿ ಅಂತ ಕೇಳಿಸ್ತಿಲ್ಲವೇನು? ಮೊದಲು ಈ ಡಬ್ಬ ತೆಗೆ" ಅಂದಳು.

"ಅರೆ, ಈ ಡಬ್ಬದ ಮೇಲೆ ನಿನಗ್ಯಾಕೆ ಕಣ್ಣು? ನಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕಂಡರೂ ನೀನೇಕೆ ಭಯಪಡ್ತೀಯು?"

"ನಾನು ನೀರು ಕುಡೀಬೇಕು."

ಬಾಜ್ ಡಬ್ಬ ತೆಗೆದು ನುಡಿದ - "ತಗೋ ಪ್ರಿಯೆ, ಬದುಕ್ಕೋ ಹೋಗು, ನೀರು ಕುಡಿದು ಬದುಕ್ಕೋ."

ನಿಕ್ಕಿ ನಲ್ಲಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು, ಕೊಂಚ ತಡೆದು ಇಂಜಿನ್‌ನ ಶಿಳೈಯ ಧ್ವನಿಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಗಿದಳು - "ಹೇ ಹೇ.....ಕರ್ಚಿಫ್ ಬೀಸು....."

ಬಾಜ್ ಸೂಫಿಯ ದಾರ್ಶನಿಕ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ - "ಬೇಕಾದರೆ ನೀನೇ ಬೀಸು ಕರ್ಚಿಫನ್ನು."

"ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡಿಸಬೇಡ ನೋಡು."

"ಹೇ ನಿಕ್ಕಿ, ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ನಿಕ್ಕಿ ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ನೀನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಚಿಕ್ಕವಳಲ್ಲ ನೋಡು."

"ಚಿಕ್ಕವಳಲ್ಲದೆ ನಾನು ದೊಡ್ಡವಳೇನು?" ಆಕೆ ತನ್ನ ಕೆಳತುಟಿಯನ್ನು ಸಡಿಲಬಿಟ್ಟು ದೂರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವನತ್ತ ನೋಡಿದಳು.

೩೦೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಈಗ ಬಾಜ್ ಅತ್ಯಂತ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ನಗುತ್ತ ಕರ್ಚಿಫ್ ಬೀಸಲಾರಂಭಿಸಿದ.

ನಿಕ್ಕಿ ನೀರು ಕುಡಿದು ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಬಾಜ್ ತಕ್ಷಣ ಅವಳ ಕಯ ಹಿಡಿದು ಮೃದುವಾಗಿ ಹಿಂಡಿದ.

"ಹೋಯ್....."

"ಏನಾಯ್ತು?"

"ನನ್ನ ಕೈ ಮುರಿದುಹೋಗುತ್ತೆ."

"ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೃದಯವೇ ಚೂರಾಗಿದೆ."

"ಕೈ ಬಿಡಿ, ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಿಯಾರು."

"ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಎರಡು ಮಾತಾಡು....."

"ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ, ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಿಯಾರು ಅಂತ....."

"ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಮತ್ತೆ ಬರೀ ತಾನೆ?"

"ನನಗೊತ್ತಿಲ್ಲ....."

ಅವನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಆಕೆಯ ಕೈ ಹಿಂಡಿದ. ನಿಕ್ಕಿಗೆ ಈಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೋವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನಿಂದ ಕೈ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು "ಆಯ್ತು.....ಆಯ್ತು..... ಬರೀನಿ" ಅಂದಳು.

"ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿಯೂ....."

"ಹೂಂ.... ಆಗಲಿ."

"ಭಾಷೆ ಕೊಡು."

ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ಕೈ ಹಿಡಿದರು.

"ನೋಡು, ಈಗ ಕೈಬಿಡ್ತಿನಿ, ಆದರೆ ಒಂದು ಷರತ್ತು...ನೀನು ಓಡಿ ಹೋಗಲ್ಲ ತಾನೆ?"

"ಆಯ್ತು ಮಾರಾಯ, ಓಡಿ ಹೋಗಲ್ಲ. ಬಿಡಿಗ, ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಿಯಾರು....."

"ಎರಡೇ ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡು.....ನಂಗೆ ಯಾರಾದ್ರೂ ಮೋಸ ಮಾಡಿದರೂ ಅಂದ್ರೆ ಅವರಿಗೆ ನೇಣೆತ್ತಿಬಿಡ್ತೇನೆ."

ನಿಕ್ಕಿ ಕೈ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಮುಖ ಸಿಂಡರಿಸಿಕೊಂಡು, ಹೋಗಲೋ ಬೇಡವೋ ಎಂಬ ಅರೆಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿಂತಿದ್ದ ಭಂಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬಾಜ್ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದ. ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ಅವಳು ನುಡಿದಳು,

"ಈಗ ಹೇಳು....."

"ಮಾತನಾಡ್ತಿಯೋ, ಇಲ್ಲ ಮೋಸಮಾಡ್ತಿಯೋ?"

"ನೀನ್ ಹೇಗ್ವೇಕಾದ್ರೂ ತಿಳ್ಕೊ..... ಅದೇನ್ ಹೇಳ್ವೇಕೂಂತಿದ್ದಿಯೋ ಅದನ್ನ ಬೇಗ್ ಹೇಳು, ನನ್ನೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ."

"ನಿನ್ನೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲವಾ? ಏಕೆ? ಯಾವ ಪ್ರೇಮಿಯನ್ನಾದರೂ ಭೇಟಿಯಾಗ್ವೇಕಿತ್ತೇನು?"

"ತಥ್.....ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಾರು.....ನೀನು ದೊಡ್ಡ..."

"ಏನ್ ದೊಡ್ಡ...?"

"ದೊಡ್ಡ ಬದ್‌ಮಾಶ್...."

"ಹಾಯ್, ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಹುಡುಗಿ, ಈ ಬದ್‌ಮಾಶ್‌ನನ್ನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮಾತನಾಡಿಸು..... ಆಯ್ತು ನಿಕ್ಕಿ ನಿನ್ನ ವಯಸ್ಸೆಷ್ಟು?"

"ಹದಿನಾರು."

"ಈಗ ನಿನಗೆ ಎಂಥಾ ಮಧುರವಾದ ವಯಸ್ಸು ಗೊತ್ತಾ?"

"ಆಯ್ತು, ಈಗ ಹೊರಡಲಾ?"

"ಘುಕ್ಕಿಗೆ ಎಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಿರಬಹುದು?"

"ಆಕೆ ನನಗಿಂತಲೂ ಒಂದೂವರೆ-ಎರಡು ವರ್ಷ ದೊಡ್ಡವಳಿರಬಹುದು."

"ಸಾಂವಲಿ....?"

"ಆಕೆಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷವಾಗಿರಬಹುದು..."

"ಆದರೆ ನಿಕ್ಕಿ, ನೀನು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದವಳಂತೆಯೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ."

"ಯಾಕೆ ಕಾಣೋದಿಲ್ಲ.....?"

"ಸ್ವಲ್ಪ ಹತ್ತಿರ ಬಾ ನೋಡ್ತೀನಿ !"

"ತೆಗಿ.....ತೆಗಿ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿನಗೆ ತುಂಬಾ ಜಂಭ ಬಂದಿದೆ. ಮೊದಲು ಮೆತ್ತಗಿದ್ದೆ. ಈಗ ನಿನ್ನೂ ರೆಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ."

"ನೀನಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ಆ ಸಾಂವಲಿನೂ ತನ್ನ ಬಣ್ಣ ತೋರಿಸಿದ್ದಾಳೆ."

"ಅರೆ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಆ ಸಾಂವಲಿಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಬೇಡ. ಪಾಪ ! ಅವಳು ಕುರುಡಿ, ಅವಳಿಗೆ ಅಂಥ..... ಇಂಥ ಮಾತನಾಡಬೇಡ....."

"ಅರೇ ನಿಕ್ಕೀ.....ಯಾವನ ಮಾತನಾಡಿಸದೆಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತೆ. ಅವಳು ಕುರುಡಿ ಅನ್ತಿಯಾ.....ನೀನು ಮಾತನಾಡ್ತೀಯಾ..."

"ನೋಡಲ್ಲಿ, ಸಾಂವಲಿ.....ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತಿದ್ದಾಳೆ."

ಆ ಅಂಗಳದ ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಗಿಲಿನ ಹೊಸ್ತಿಲಿನ ಮೇಲೆ ಕುರುಡಿ ಸಾಂವಲಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಸುಮ್ಮನೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

ನಿಕ್ಕಿ ಆ ಕಡೆ ನೋಡಿದಾಗ ಬಾಜ್ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ - "ಸಾಂವಲಿ ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡಿಯೇನು?"

"ಅಲ್ಲ..."

"ಅವಳು ಕುರುಡಿ ಹೇಗಾದಳು?"

"ನೀನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಏನನ್ನೋ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀಯಾ. ನಾನ್ ಹೊರಟೆ."

"ಕೊಂಚ ತಾಳು.....ನನ್ನ....." ಬಾಜ್ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದ. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರವೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವನು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

"ನನಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ...ಅಪ್ಪ ಹೇಳೋ ಪ್ರಕಾರ ಅವಳು ಚಿಕ್ಕವಳಿದ್ದಾಗಲೇ ಕಣ್ಣು ಕಳೆದುಕೊಂಡಳಂತೆ.... ಈಗ ನಾನು ಹೊರಟೆ."

"ಅರೆ ಓ..... ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಸಾಂವಲಿ ಹತ್ತಿರ ಯಾರು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ?" ಹೊರಟಿದ್ದ ನಿಕಿ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತು ಹೇಳಿದಳು - "ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ."

ಬಾಜ್ ಬಾಯಿ ಕಿಸಿದು ನಕ್ಕ - "ನಿನಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ! ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮಿಗಳೆ?"

"ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹರಟಬೇಡ ನೋಡು. ಅವ್ವು ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು? ಅವನು ರಾತ್ರಿ ತಾನೇ ಬಂದಿರೋದು?"

"ರಾತ್ರಿ ಬಂದವನಾ ! ಓಹ್ ! ಈಗ ನೆನಪಾಯಿತು..... ಆಗ ನಾನು ಒಳಗಡೆಯಿಂದ ಇಣುಕಿ ನೋಡ್ಲೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಕಿ, ನಾನು ನೀನು ಅಂತ ತಿಳಿಯೋಡೆ..... ಆದರೆ ನಿಕಿ ನೀನು..."

ನಿಕಿ ಸಿಡುಕಿನಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು - "ಇಗೋ ನಾನು ಹೊರಟೆ..." ಅಂದಳು.

ಈಗ ಬಾಜ್ ಜೋರಾಗಿ ಸೀತು ಮೂಗನ್ನು ಶುದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕರ್ಚಿಫನ್ನು ಬೀಸತೊಡಗಿದ.

- ೪ -

ಲಡ್ಡು ಜೋರಾಗಿ ಓಡುತ್ತ ಬಂದವನೇ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಎರಡೂ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೋರಾಗಿ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತ ದಬ್ಬಿದನೆಂದರೆ, ಒಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಜ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಗಡಿಗರ ಕೈಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟವು.

ಲಡ್ಡು ಲೇಬರ್‌ಗಳ ಕಟ್ಟು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊತ್ತಲ್ಲದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದಾದರೂ ಏಕೆ? ಎಂದು ಅಲ್ಲಿದ್ದವರು ಬೆರಗಾಗಿ ಅವನ ಮುಖವನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿದರು.

ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹೀಗೆ ದಿಢೀರನೆ ದಬ್ಬಿಕೊಂಡು ತಾನು ಹೀಗೆ ಒಳಗೆ ಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಕಾರಣ ತನ್ನಲ್ಲಿವೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅವನು ತಡವರಿಸಿದ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವನು ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ಕೊರಳನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಒಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲರತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿ ಹೇಳಿದ - "ಸ್ನೇಹಿತರೇ..... ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಮಜವಾದ ಒಂದು ವಿಷಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು.....!"

"ಮಜವಾದ ವಿಷಯವೆ !!!"

ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯ. ಕೆಲಸಗಾರರು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಈ ಮಜದ ವಿಷಯವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳುವ ಮೂಡನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅತ್ತ, ಬಾಜ್‌ಸಿಂಹ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದವನೇ ಚೌಳಿನಿಂದ ತಲೆ ತೊಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವನ ತಲೆಯಿಂದ ಈಗಲೂ ಚೌಳಿನ ನಾತವೇ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ನಾತದ ಬಗೆಗೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಆಗ ಅವನು, "ಗಾಳಿ ಬೀಸಿ ತಲೆ ಒಣಗಿಹೋಗುತ್ತೆ" ಅಂದ. ಆಮೇಲೆ ಅವನು ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಹಲ್ಲಿನ ಬಾಚಣಿಗೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಗಡ್ಡವನ್ನು ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೇಳಿದ- "ಹೇ ಲಡ್ಡು ನನ್ನಗನೆ, ನೀನು ಹುಟ್ಟಿದಾರಭ್ಯ ಒಂದಾದರೂ ಮಜವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀಯೇನಲ್ಲಾ? ಇವತ್ತು ಮಜವಾದ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದೆ ಅಂದ್ರೆ ಕಪ್ಪೆಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದಂಗೆ ಕಣ್ಣಾ... ಅದೇನ್ ಹೇಳೋ ಬೇಗ?"

ವಾತಾವರಣ ಹಿತಕರವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಉಳಿದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಕೈ-ಕಾಲು-ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಲಡ್ಡುವಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರು. ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಬೋಳು ತಲೆಯವರು ಬೀಡಿ ಹಚ್ಚಿ, ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು.

ಈ ಬಗೆಯ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಸ್ವಾಗತದಿಂದಾಗಿ ಲಡ್ಡುವಿಗೆ ಹೋದ ಜೀವ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಲಡ್ಡು ಹಲ್ಲು ಕಡಿದು ಬೇಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಒಂದು ಬೀಡಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವನು ತುಂಬಾ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಬೀಡಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿದ. ಇವನ ಈ ನಿಧಾನ-ನಡವಳಿಕೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಅಸಹನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಬಾಜ್ ತನ್ನ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ತೋರುವವನಂತೆ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಚಾಚುತ್ತ ನುಡಿದ - "ಹೇ ನನ್ನಗನೆ, ಅದೇನು ಬದನೇಕಾಯಿ ಬೊಗಳಬೇಕೂ ಅಂತಿದ್ದೀಯೋ ಅದನ್ನು ಬೊಗಳೋ. ನಿನ್ನ ಮುಖ ನೋಡ್ತಾ ನಿಂತೊಳ್ಳಾಕೆ ನಾವೇನ್ ನಿನ್ನ ಆಳುಗಳಾ?"

"ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ಇವತ್ತು ಒಂದು ಮಜವಾದ ಘಟನೆ ಆಯ್ತು....." ಲಡ್ಡು ತನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಶುರುಮಾಡಿದನೆಂದರೆ-ಕೆಟಲ್‌ನಲ್ಲಿಯ ಕುದಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಿಸಿಗೆ ಅದರ ಮುಚ್ಚಳ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು.

ಬಾಜ್ ತನ್ನ ಕುರೂಪವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕುರೂಪಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ನುಡಿದ, "ನಿನ್ ಅಕ್ವನ್.....ನನ್ನ ವಿಷಯಾನೇ ಬೇಕಾಯ್ತೇನೋ ನಿನ್ನ ಹೇಳಾಕೆ....."

"ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಮಾರಾಯ....." ಲಡ್ಡು ತನ್ನ ಪಂಜಾಬಿ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮೆಲುಕಿನಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ - "ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೂಂತ ಇರೋದು ಘುಕ್ಕಿ ವಿಷಯ....."

ಒಬ್ಬ ಕೆಲಸಗಾರ ಸನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹೇಳಿದ - "ಈ ಬಡ್ಡಿಮಗ ಗಡಿ ಮೀರಿರುವನು. ಘುಕ್ಕಿಗೆ ಸೈಡ್ ಹೊಡೆಯುವವರಲ್ಲಿ ಇವನೂ ಶಾಮೀಲಾಗಿದ್ದಾನೆ." ನಂತರ ಲಡ್ಡುವಿನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ, "ಆಯ್ತು ಮಾರಾಯ, ಈ ಘುಕ್ಕಿ ಸಮಾಚಾರ ಏನೂಂತ ಹೇಳು" ಅಂದ.

"ಕೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಚಿಕ್ಕ ಸರ್ದಾರಿಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಮಾಸ್ಟರ್ ತಾರಾಸಿಂಹನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೂ ತೋರಿಸಿದ್ದಾಗ ಘುಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಚಮನ್ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು, ನಾನು ಸುಮ್ಮನೇ ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ."

"ನೀನು ನೋಡೇ ನೋಡ್ತೀಯಾ ಬಿಡು. ಚಮನ್ ಘುಕ್ಕಿಗೆ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿರುವಷ್ಟು ಸಾರಿ ನೀನು ಆಕೆಯಿಂದ ಏಟು ತಿಂದಿಲ್ಲ."

ಈಗ ಲಡ್ಡು ಮುನಿಸಿಕೊಂಡವನಂತೆ ಮುಖ ಮಾಡಿದ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವರಲೊಬ್ಬ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸುತ್ತ - "ಪಾಪ, ಈ ಬಡಪಾಯಿಗೆ ಏಕೆ ಸತಾಯಿಸ್ತೀರಿ? ಘುಕ್ಕಿಯ ಒಂದೊಂದು ಏಟಿನಲ್ಲೂ ಕಡಿಮೆ ಮಜ ಇದೆಯೇನು? ನೀನು ಆಕೆಯ ಏಟುಗಳನ್ನು ತಿಂದಿಲ್ಲಾಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಆಯ್ತು, ಹೇಳ್‌ಮಾರಾಯ.....ಹೇಳು.....ಅದೇನಾಯ್ತು ಅಂತ ಹೇಳು..."

"ಇನ್ನೇನಾಗುತ್ತೆ...ಕಣ್ಣಿನೆಯಲ್ಲೇ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡಿದರು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹತ್ತಿರವಾದರು. ಆಮೇಲೆ ಘುಕ್ಕಿ ಏನೂ ಅರಿಯದವಳಂತೆ ಮೆಲ್ಲನೆದ್ದು ಒಯ್ಯಾರದಿಂದ ಹೋದಳು."

"ಎಲ್ಲಿಗೆ? ಮಾಳಿಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೇನು?"

"ಅಲ್ಲ ಕಣ್ಣಪ್ಪ, ಅವಳು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಚಮನ್ ಕಕ್ಕಿಸಿಗೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದ. ಸರದಾರನ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಕೆಮ್ಮುತ್ತ ಹೇಳಿದ - "ಬೇಗ ಬಂದ್ವಿಡು ತಮ್ಮ. ಅಲ್ಲಿ ಕೂತ್ಕೊಂಡು ಏನ್ ಮಾಡ್ತೀಯಾ?" ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಮನ್ ಒಂದು ಕೋಮಲ ನಗೆ ನಕ್ಕ.

ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಆಕಳಿಸುತ್ತ ಅಂದರು - "ಈ ಲಡ್ಡು ಪುರಾಣಗಳು ಇದ್ದದ್ದೇ, ಹಳೇ ಕತೆಗಳು, ದಿನವೂ ಇದೇ ಗೋಳು....."

"ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ" ಅಂತ ಲಡ್ಡು ಬೈದ - "ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಹೋದೆ. ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಏಣಿ ಹತ್ತ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ರೂಮಿನ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ಅಬ್ಬಾ! ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಉಸಿರು ಹಾಗೇ ನಿಂತುಹೋಯಿತು !"

ಬಾಜ್ ನಕ್ಕ - "ನೀನು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಉಸಿರಾಡಬೇಕಲ್ಲ? ನೀನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹಿಗ್ಗಿ ಹೀರೇಕಾಯಿ ಆಗಿರಬೇಕಲ್ಲ?"

ಲಡ್ಡು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಯೂ ಕೇಳಿಸದವನಂತೆ ತನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ - "ಅವನು ಬಾಗಿಲ ಹತ್ತಿರವೇ ನಿಂತಿರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಮೊದಲು ಅಂದುಕೊಂಡೆ, ಆದ್ರೆ ಯಾವ ಸದ್ದೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ, ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ- ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೂ ಯಾರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಸರಿ, ಅವನು ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರಬಹುದು ಅಂದ್ಕೊಂಡೆ."

"ಒಳ್ಳೇ ಪತ್ತೇದಾರನ ಕೆಲಸಾನೇ ಮಾಡಿದ್ದೀ."

ಲಡ್ಡು ಬೀಡಿಯಿಂದ ದಮ್ಮೆಳೆದ, "ನಾನು ಮೇಲೆ-ಕೆಳಗೆ ಕೈಹಾಕಿ, ಬಾಗಿಲು ಅಗುಳಿ ಸರಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲೋಡಿ, ನನ್ನ ಕೈಮೇಲೆ ರಕ್ತ ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಿದೆ ಅಂತ."

"ಮುಂದೇನಾಯ್ತು?"

"ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲಿನ ವರಾಂಡದ ಕಡೆಗೇ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಸಂದಿಯಿಂದ ನೋಡಿದೆ-ಅಲ್ಲಿ ಒಳಗಡೆ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಮಲಗಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡರು."

ಒಬ್ಬ ಕೆಲಸಗಾರ ಕೇಳಿದ - "ಅದ್ರಿ, ಘುಕ್ಕಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದ್ತು?" ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದವನ ತಲೆಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಲಡ್ಡುಗೆ ದಯೆ ಬಂತು. ಹೇಳಿದ, "ನೀನೂ ಸರಿಯೇ ! ಮನೆಯ ಎರಡು ಮಾಳಿಗೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೇ?"

"ಸರಿ, ನೀನು ಭಾಳಾ ಶಾಣ್ಣಾ ಇದ್ದೀಯಾ, ಈಗ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೇಳು....."

"ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೇಳೋದ್? ಇಬ್ಬರೂ ಬಹಳ ಮಜವಾಗಿದ್ದರು. ಘುಕ್ಕಿಯ ಮುಖ ಕೆಂಪಗೆ ತೊಂಡೆ ಹಣ್ಣಂತಾಗಿತ್ತು, ಅವಳು ಎಷ್ಟು ಮುದ್ದಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಅಂದ್ರೆ, ಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೇ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಬಿಡ್ಲಾ ಅನ್ನಿಸ್ತಿತ್ತು."

"ವಾಹ್‌ರೇ ವಾಹ್ ನನ್ನಗನೇ !" ಬಾಜ್ ಹೇಳಿದ - "ಹಾಗಾದ್ರೆ, ಈಗ ಅವರ ಸಂಬಂಧ ಮುತ್ತುಗಳ ತನಕವಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದು ಖಾತ್ರಿ ಆದಂತಾಯಿತು."

"ಮುಂದೇನಾಯ್ತು?"

"ಆಗೋದೇನು? ಪ್ರೇಮದ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೀತಿದ್ದವು. ಚಮನ್ ಘುಕ್ಕಿಯ ಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಸರಿಸಿದ, ನೇವರಿಸಿದ, ಮುದ್ದಿಸಿದ....."

"ಇದೆಲ್ಲ ಆಗಿರಬಹುದಷ್ಟು..... ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ರಾ.....? ಅವರ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಅಂತ ಈಗ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು."

"ಆಮೇಲೆ ಘುಕ್ಕಿ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವನ ಕೊರಳಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿ,

‘ಚಮನ್ ನೀನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರೀತಿಸ್ತೀಯಾ?’ ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಚಮನ್, ನವಿಲಿನಂತೆ ತನ್ನ ಕೊರಳನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತ ‘ನಿಜವಾಗಿಯೂ...’ ಅಂದ.

‘ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ’

‘ಪ್ರಿಯೆ...ಓ ! ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಘುಕ್ಕಿ, ನಾನು ಪ್ರಾಣ ಕೊಡಲೂ ಸಿದ್ಧ’ – ಅಂದ. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಘುಕ್ಕಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಗಂಭೀರ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನಳಾದಳು. ಆಗ ಚಮನ್ ಪುನಃ ಅವಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ – ‘ನೀನು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಆಕಾಶದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಕಿತ್ತು ತರ್ದೇನೆ; ನೀನು ‘ಹೂಂ’ ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಎದೆ ಸೀಳಿ.....’

ಘುಕ್ಕಿ ಅವನ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಬೆರಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವವಳಂತೆ ಹೇಳಿದಳು – ‘ನೀನು ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ತರಬೇಡ, ಎದೆಯನ್ನೂ ಸೀಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ದಾಸಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊ, ನನಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು.’

ಘುಕ್ಕಿ ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ನಂತರ ಹೇಳಿದಳು: ‘ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊ..... ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊ.’

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಘುಕ್ಕಿ ಸುಂದರ ಹುಡುಗಿ ಅಲ್ಲ, ಆಕೆ ನಾಗಣಿ ಎಂಬಂತೆ ಚಮನ್ ಬೆರಗಾದ ಮತ್ತು ಆಕೆಯನ್ನು ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟಿಸಿದ. ಆಗ ಘುಕ್ಕಿಯ ತಲೆ ಬಾಗಿತ್ತು. ಆಕೆ ತನ್ನ ಕಲ್ಪನಾಯೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದಳು – ‘ನಾನು ಬಡವನ ಮಗಳು.... ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ನನ್ನನ್ನು ಭೋಗಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ನನ್ನದೇನೂ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ.....ಯೋಚಿಸು.....’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೀರು ಸುರಿಯತೊಡಗಿತು. ಆಗ ಚಮನ್ ಆಕೆಯ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಹೇಳಿದ – ‘ಅರೆ ವಾಹಾ! ಯಾಕೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದೀಯಾ? ನೀನೇನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡ, ನಿನಗೇನೂ ಆಗೊಲ್ಲ, ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾದ್ದೆಲ್ಲ ಸಹಜವೇ..... ನೀನು ತುಂಬಾ ಅನುಮಾನ ಪಡ್ತಿದ್ದೀಯಾ.....’

‘ಸದಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ನಾನು ನಿನ್ನವಳೇ.....’ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಆಕೆ ತನ್ನ ಹಳದಿ ದಾವಣಿಯ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಕಣ್ಣೊರೆಸಿಕೊಂಡರೂ, ಉಕ್ಕಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕಣ್ಣೀರು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಅವು ಸುರಿಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದುವು. ಆಕೆ ಬಿಕ್ಕಳಿಸುತ್ತ ನುಡಿದಳು: ‘ಚಮನ್, ನಾನು ಬದುಕಿರೋ ತನಕ ನಿನ್ನ ಪಾದ ತೊಳೆದು ಕುಡಿಯುತ್ತೇನೆ, ನಾನು ನಿನ್ನ

ದಾಸಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳೇನೆ. ಅಪ್ಪನಿಗೆ ನನ್ನ ಚಿಂತೆಯೇ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ, ನಾನೋ ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ತಬ್ಬಲಿ, ಜತೆಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೇ ದೊಡ್ಡವಳು. ತನ್ನ ತಂಗಿಯರ ಬಗೆಗೂ ನಾನು ಕಾಳಜಿವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಕೈ ಬಿಡಬೇಡ ಎಂದು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳೇನೆ.'

'ಅಯ್ಯೋ ಹುಚ್ಚಿ ! ಯಾರು ಬಿಡ್ತಾರೆ ನಿನ್ನನ್ನು?'

ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಘುಕ್ಕಿ ಒದ್ದೆಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಚಮನ್ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಪುನಃ ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು. 'ಇಲ್ಲ, ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡು, ನಾನು ಬಾಯಿ ಬಡುಕಿ, ನಾನು ಹೀಗೆ ನಿರ್ಲಜ್ಜಳಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು, ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನವಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊ. ನಾನು ಓದು ಬರಹವನ್ನು ಕಲಿತೇನೆ, ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡ್ತೀನಿ, ಸರೀತಾನೆ?' ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಘುಕ್ಕಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಳು - 'ನೀನು ನನ್ನನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗ್ತೀ ತಾನೇ?' ಪುನಃ ತಲೆಎತ್ತಿ ಅವನ ಕಡೆ ನೋಡಿದಳು. ಅವನು ಅವಳ ತಲೆಯನ್ನು ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ತನ್ನ ಎದೆಗಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನುಡಿದ - 'ಖಂಡಿತ, ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೊರತೆ ಇದೆ?.....ನೀನು ಸುಂದರಿಯಿದ್ದೀಯಾ.....ನಿನ್ನಂಥವಳು ಸಾವಿರದಲ್ಲೊಬ್ಬಳು. ಸರಿ, ಹೋಗೋಣ ನಡೆ.....ನೀನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕೆಳಗಿರುವ ಮಂದಿಗೆ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತೆ...'

- ೫ -

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಉರಿಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರೆಸ್‌ನ ಕೆಲಸಗಾರರು ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದಿನದ ಈ ವೇಳೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಲ್ಲಾಸದಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಹವೇಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ-ಪುಟ್ಟ ಕೊಠಡಿಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ-ದೊಡ್ಡ ಬೀರುಗಳು, ಕುರ್ಚಿಗಳು ಮಂಚಗಳು, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಿದ್ದವು. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆಯಾಟವಾಡುವಷ್ಟು ಸಾಮಾನುಗಳು ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದವು.

ಬಾಚ್‌ಸಿಂಹ ಊಟ ಮಾಡಿ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದವನೇ ಹವೇಲಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರ್‌ಜಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು. ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸಿದ್ದಳು. ಇನ್ನೊಂದು ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹರ್ಷೋದ್ಗಾರದ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಇವತ್ತು ತನೂರ್ (ಒಲೆ) ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡಿದ್ದರ ರುಚಿ ಬಾಜ್‌ನಿಗೆ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಸಾರಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು, ರೇಷನ್ ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ತನೂರ್ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ರೊಟ್ಟಿ ಸುಡುತ್ತಿದ್ದವನನ್ನು ಬೈದು ಅವನು ಅರೆಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದ.

ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಜಗಿಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಅವನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನೋಡಿದ. ಎಲೆ ಅಡಿಕೆಯ ರಂಗು ಅವಳ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒಣಗಿ ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿತ್ತು. ಇವರು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ. ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ನಿರ್ಭಯಳಾಗಿ ಹೇಗೆ ನಕ್ಕಳೆಂದರೆ, ಆ ನಗುವಿನ ಸದ್ದಿಗೆ ಬಾಜ್ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ. ನಂತರ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಇಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಹಿಮ್ಮಡಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮರದ ಹೊಟ್ಟನ್ನು ಕೊಡವತೊಡಗಿದ.

ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಮರದ ಮಣೆಯನ್ನು ಇವನ ಕಡೆಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತ, "ಆ ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ, ತಗೋ ಇದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊ" ಅಂದಳು.

"ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ, ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳು ತಣ್ಣಗಿವೆ, ಇಲ್ಲಿ ಒಂಥರಾ ತಂಪಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಇದರ ಮೇಲೆ ನೀರು ಚಿಮುಕಿಸಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮದು ತುಂಬಾ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ..."

ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹಿಗ್ಗಿ ಹೀರೆಕಾಯಿಯಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ ಆಕೆ. ತಾನು ಏನನ್ನೋ ಸಾಧಿಸಿದವಳಂತೆ ತಲೆ ಮೇಲಕ್ಕತ್ತಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ ಹರಿಸಿದಳು.

ಬಾಜ್‌ನಿಗೆ ಏನೊಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆತ ತನ್ನ ಎರಡು ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಪೇಟದ ಸಂದಿಗೆ ತಳ್ಳಿ ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದ.

ಸರದಾರಿಣಿ ವ್ಯಂಗ್ಯದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದಳು - "ಪೊಗದಸ್ತಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡಿ ಬರ್ರಾ ಇದ್ದೀಯೇನು?"

ಬಾಜ್ ತಳಮಳಗೊಂಡಂತಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಸರದಾರಿಣಿ ತುಂಬಾ ಗಂಭೀರವಾಗಿ "ಏನ್ ವಿಷಯ" ಅಂದಳು.

ಬಾಜ್ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದ - "ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ, ರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಲಿ ತಿನ್ನಬೇಕು. ರೊಟ್ಟಿ ತುಂಬಾ ಬೆಣ್ಣೆ ಇಳಿದಿರುತ್ತಂತೆ,

ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟ ತುತ್ತು ಬಾಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ, ಬತ್ತಾಸಿನಂತೆ ಕರಗಿ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಂತೆ."

ತನ್ನ ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸರದಾರಿಣಿಗೆ ಉಸಿರೇ ಕಟ್ಟಿಹೋದಂಥ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಕೊಂಚ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಒಂದು ಬಗೆಯ ದುಮ್ಮಾನದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು - "ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಒಂದು ಸಾರಿ ನಮ್ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಊಟ ಮಾಡಿ ನೋಡು..."

"ನೀವು ಕರೆಯಬೇಕಲ್ಲ?" ತುಂಬಾ ಚಾಲಾಕಿನಿಂದ ಬಾಜ್ ಅದೇ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಆವೇಶದಿಂದ ಹೇಗೆ ಎದ್ದುನಿಂತಳೆಂದರೆ ಆಕೆಗೆ ಭೂಮಿ-ಆಕಾಶ ಒಂದೇ ಆದಂಥ ಅನುಭವವಾಯಿತು.

ರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನುತ್ತ, ತಿನ್ನುತ್ತ ಬಾಜ್ ಕೇಳಿದ - "ಅಲ್ಲೇ, ಇವತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಜಿಯವರು ಬೈರಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಯಾರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೋ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಂತಿದೆ?"

ಸರದಾರಿಣಿ ಕಸೂತಿ ಮಾಡಿದ ರಂಗುರಂಗಿನ ಬೀಸಣಿಗೆಯಿಂದ ತನಗೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು - "ನನಗೊತ್ತಿಲ್ಲ."

ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿದ್ಯುತ್ ಫ್ಯಾನು. ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಜಿ ಹೋದ ಕಡೆಗೆಲ್ಲ ಅದೂ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಉಪ್ಪು ತಿಂದ ಮನೆಗೆ ದೋಹ ಬಗೆಯಬಾರದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಬಾಜ್ ನುಡಿದ - "ತಮಾಷೆ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೀರಾ ಸರದಾರಿಣಿ? ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾತಿಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದೆ ನಂಬೋದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತೇನು?"

ದೊಡ್ಡ ಚೀಲದ ಬಾಯಿ ತೆರೆದಂತೆ ಸರದಾರಿಣಿ ತನ್ನ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಆಕಳಿಸಿದಳು. ಕೂಡಲೇ ಕೊಂಚ ಎಡಕ್ಕೆ ಬಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು - "ಪತ್ತೇದಾರನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀನಿ..... ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ."

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರಿಣಿ ಪಕ್ಕದ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಈಕೆಯ ಕೋಣೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದಳು. ಸಂತೋಷದಿಂದಾಗಿ ಆಕೆಯ ಕೆನ್ನೆಗಳು ಅರಳಿದ್ದುವು. ಹಣೆ ಚಮಚಮ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಅನೇಕ ಹುಡುಗಿಯರು ಇವಳೊಂದಿದ್ದರು. ಹುಡುಗಿಯರು ಜೊತೆಗಿದ್ದಾರೆ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಹುಡುಗರೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು.

ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರಿಯ ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ - ಅದರಲ್ಲೂ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ. ಆಕೆ ತನ್ನ ಮೂಗನ್ನು ಸಿಂಡರಿಸಿ, ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಿಕ್ಕಿ, ಕೈ ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುವಿ ತನ್ನ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಳು. ಬಾಜ್ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾನೆಂಬ ಭರವಸೆ ಅವಳಿಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಬಾಜ್ ಅತ್ಯಂತ ಉಲ್ಲಸಿತನಾಗಿ, ಯಾವುದೇ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ವಕ್ರ ದಂತಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ, ಇಂಥ ಒಳ್ಳೆ ಮಾಲು ತನ್ನೆದುರು ನಿಂತಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡದ್ದೇ, ಸರಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಋಷಿ ಪಟ್ಟ - "ಜೋ ಬೋಲೇ ಸೋ ನಿಹಾಲ್."

ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರಿಣಿ ತನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ರತಿ-ಮನ್ಮಥರೂಡನೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಗಡಿಬಡಿಯನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದಳು. ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರಿಣಿಯ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ ಘುಕ್ಕಿ ಕುಣಿಯುತ್ತ, ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಘುಕ್ಕಿ ಸುಂದರಿ, ಬಿನ್ನಾಣಗಿತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಈ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಬಿನ್ನಾಣಗಳ ಪೂರ್ಣ ಅರಿವಿತ್ತು ಅವಳಿಗೆ. ಯಾರದೋ ದೃಷ್ಟಿ ತನ್ನ ಮೈಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರ ಅರಿವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ - ಹುಬ್ಬೇರಿಸಿ ಅಥವಾ ತುಟಿ ಕಡಿದು ಅಥವಾ ಶರೀರದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಇನ್ನು ನಿಕ್ಕಿ.....! ಘುಕ್ಕಿ ವೈಯಾರ ಹಾಗೂ ಮುಖದ ಹಾವ-ಭಾವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಂಕಿಯಂತಿದ್ದರೆ, ನಿಕ್ಕಿಯ ಯೌವನದ ಉನ್ಮಾದ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಮೈಮಾಟ ವರ್ಣನೆಗೆ ನಿಲುಕದ್ದು. ಈಕೆ ತನ್ನ ಅಕ್ಕನಂತೆ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯವಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಕೆ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತಡವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹುಡುಕುತ್ತ - ಹುಡುಕುತ್ತ ಜನಜಂಗುಳಿಯ ಮಧ್ಯೆ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಬಂದವಳಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಳು.

ನಿಕ್ಕಿಯ ಸೀರೆಯ ಸೆರಗಿನ ಕೊನೆಯನ್ನು ಕುರುಡಿ ಸಾವಲಿಯ ಕೈಗಳು ಹಿಡಿದಿದ್ದವು. ಅವಳು ಮುಖ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಈಕೆಯ ಮೈಬಣ್ಣ ತನ್ನ ಅಕ್ಕಂದಿರ ಮೈಬಣ್ಣದಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಕೆಯ ಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿತ್ತು. ದೇವರು ಈಕೆಯ ಶರೀರದೊಂದಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಾಟವಾಡುತ್ತ ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿ ಏನೆಲ್ಲ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದರ ಅರಿವೂ ಈಕೆಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಅಲ್ಲಿ ಈಕೆಯನ್ನು ನೋಡುವವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರೇಮ ಮೊಳೆಯುವ ಸಂದರ್ಭವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ."

"ವಾರೇ ವಾಹ್ !" ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಬಾಜ್‌ಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಬಾಜ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದವನೇ ಬೊಂಗಾ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಜೊಲ್ಲು

ಸುರಿಸುತ್ತ ನುಡಿದ - "ಆ ಘುಕ್ಕಿಯ ಸೊಂಟವೇ ಸೊಂಟ; ಎಷ್ಟು ತೆಳು ! ಹೇಗೆ ಬಳುಕುತ್ತಿದೆ ನೋಡಿದೆಯಾ ! ನೋಡುವ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ....."

"ಅರೆ, ಇವಳು ಪಂಜಾಬಿ ಹುಡುಗಿ" ಬಾಜ್ ತನ್ನ ಮೋಣಕೈಯಿಂದ ಬೊಂಗಾನಿಗೆ ತಿವಿಯುತ್ತ ನುಡಿದ -

"ಅಲ್ಲೋಡು ಜಲಕಕ್ಕಡ್ ಬಂದ."

ಜಲಕಕ್ಕಡ್ ಪೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೇಬಲ್ ಪ್ರಿಂಟ್‌ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಈತ ಸುಮಾರು ಮುವತ್ತನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದವ. ಈತನಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಂತೆ ಮಿಂಚುತ್ತ ಟ್ರಿಮ್‌ಗಾಗಿ ಡ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹುಡುಗರ ಗುಂಪನ್ನು ಸೇರಿದ ಜಲಕಕ್ಕಡ್ ನಿಕ್ಕಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ರೀತಿ, ಆಕೆಗೆ ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ಮೃದುವಾಗಿ ತಟ್ಟಿದ ಭಂಗಿ, ಆಕೆಯ ಪ್ರಿಯತಮ ತಾನೋ ಎಂಬಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದ ರೀತಿ ಹಾಗೂ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಆಕೆ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರ ರಹಸ್ಯ ಬಾಜ್‌ಗೆ ಈವರೆಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಇವನಲ್ಲಿ ಅಂಥಾದ್ದೇನಿದೆ? ಇವನ ಮುಖ ನೋಡಿ ತಾನೇ ಇವನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಇವನಿಗೆ ಜಲಕಕ್ಕಡ್ ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರುವುದು? ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನಸ್ಸಿನಾಳವನ್ನು ಅರಿತವರಾರು?

ಬೊಂಗಾ ಹೇಳಿದ - "ಇವನು ಹೇಗಿದ್ದವನು ಹೇಗಾಗಿದ್ದಾನೆ...ಇಲಿಯಾಗಿದ್ದವನು ಹುಲಿಯಾಗಾನೆ....."

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಲಕಕ್ಕಡ್ ರಂಗುರಂಗಿನ ಅಂಗಿಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಅಂಗಿಗಳ ತುಂಬಾ ಸರ್ಪ ಮತ್ತು ಸಿಂಹದ ಚಿತ್ರಗಳೇ ತುಂಬಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಸರದಾರಜಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಸಹ, "ಚಲ್ ಕಬಡಿ ತಾರಾ, ಸುಲ್ತಾನ್ ಬೇಗ್ ಮಾರಾ" ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾವುದೋ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ನವತರುಣನೊಬ್ಬ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಬಾಜ್ ಕೇಳಿದ - "ಈ ಹುಡುಗ ಯಾರು?"

"ಇವನು ನಮ್ಮ ಹುಡುಗನೇ, ಒಂಭತ್ತನೇ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಾನೆ."

"ಹೌದಾ? ಹಾಗಾದರೆ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಬಂದನಾ?"

"ಅದು ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ. ಹುಡುಗನ ವಿಚಾರ ಏಕೆ, ಹೆಣ್ಣಿನ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡಿ."

ಸುಂದರ ಅಪ್ಪರೆಯರು ಅಲ್ಲಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇವರ ಮಧುರ ಧ್ವನಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಒಂಟಿತನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

"ರೀ ಮಾರಾಯ, ಚಮನ್ ಎಲ್ಲೋದ?"

ಬೈರಕ್‌ನಿಂದ ಅದೇ ತಾನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಒಬ್ಬ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗ ಹೇಳಿದ -

"ಚಮನ್ ಬೈರಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ."

ಪ್ರಿಯ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯತಮೆ ಇಲ್ಲಿ. ಇದೇನಾಯಿತು ಎಂದು ಬಾಜ್‌ಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅದೇ ಭಾವದಿಂದ ಅವನು ಘಂಟೆಯ ಕಡೆ ನೋಡಿದ. ಈ ಕಣ್ಣು ನೋಟದಿಂದಲೇ ಆಕೆಗೆ ಎಲ್ಲ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವಳ ಹುಬ್ಬುಗಳ ಕುಣಿತ, ಮಿಟುಕುವ ರೆಪೆಗಳೆ..... ಸೊಂಟದ ಬಳುಕು - ಈ ಎಲ್ಲ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಸ್ತಬ್ಧವಾಯಿತು.

ಬಾಜ್ ತನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವವನಂತೆ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನುಡಿದ - 'ಇದೀಗ ನಾನೇ ಹೋಗಿ ನೋಡ್ತೇನೆ. ಆ ಕಳ್ಳ ಪ್ರೇಮಿಯನ್ನು ತಂದು ನಿನ್ನ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸ್ತೇನೆ.' ಇಷ್ಟನ್ನು ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿ, ಈಗ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತರಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ - "ಆದರೆ ಅವನು ಅಲ್ಲೇನು ಮಾಡ್ತಿದ್ದಾನೆ?"

"ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಜನರಲ್ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ."

ಬಾಜ್ ಯೋಚಿಸಿದ - "ಯಾವನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿ ಬಂದಂತೆ ಅಂದ್ರೆ ಈ ನನ್ನೆಕ್ಕಳು ಅವನಿಗೆ ಜನರಲ್ ಅಂದ್ಬಿಡ್ತಾರೆ." ಪುನಃ ನುಡಿದ:

"ಆಯ್ತಪ್ಪ, ಚಮನ್‌ಗೇನು ಕೆಲಸ ಅಲ್ಲಿ?"

"ಚಮನ್‌ರ ತಂದೆ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ."

"ಅಂದ್ರೆ ಅಪ್ಪ ಕುಳಿತಿರೋದ್ರಿಂದ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೇ ಚಮನ್ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ ಅಂದಂತಾಯಿತು. ಹೇ ತಮ್ಮ, ಚಮನ್ ಯಾಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಅಂತಿದ್ದೀನಿ ನಾನು."

ಈಗ ಬಾಜ್ ಒಂದು ಸಾರಿ ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಅಂದರೆ ಆಕೆಯ ಕಡೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ. ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಸೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿ ಹಾವು ಬುಸುಗುಡುತ್ತದಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಬುಸುಗುಟ್ಟುತ್ತ ನೋಡಿದ - "ರೀ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ತೇದಾರ ಬಹಳಾ ಹುಷಾರಿದ್ದಾನೆ."

ಈ ಪ್ರಶಂಸಾತ್ಮಕ ಮಾತುಗಳಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆನೆ ತೊಯ್ಯಾಡುವಂತೆ ತೊಯ್ಯಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಕುತೂಹಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಾನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಈ ಪತ್ತೇದಾರ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ "ನೋಡಿ, ಚಮನ್ ಮಹಾವ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ" - ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಕೊಟ್ಟ.

"ಅಲ್ಲೋ, ಮಹಾವ್‌ಗೆ ಅಂದ್ರೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ? ಅದು ಯಾವ ಊರ ಹೆಸರೋ? ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅಮ್ಮ ಇದ್ದಾಳೇನು?" - ಬಾಜ್‌ನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ಬೊಂಗಾ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದ.

ಸರದಾರಜಿ ಹೇಳಿದ - "ಮಹಾವ್ ಅಲ್ಲ, ಮಹೋ, ಮಹೋ.....ಅನ್ನು".

"ಚಮನ್ ಮಹೋಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ?" - ಸರದಾರಜಿಯ ಚಿಕ್ಕ ಮಗ ಕೇಳಿದ. ಜೊತೆಗೆ ಅಸಹಜವಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಊರಿ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ನಿಂತ. ನಂತರ ರೂಮಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ನೆಗೆದು ಬೈರಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ.

"ಅರೆ, ಚಮನ್ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಹೋಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನಂತೆ. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ." ಅವರು ನಾವು ಅಂದದ್ದರಲ್ಲಿ ಘುಕ್ಕಿಯೂ ಸೇರಿದ್ದಳು. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವನು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಹೇಳಿದ.

ಅವನ ಬಟ್ಟೆ-ಬರೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಳೆಯಾದ ಲಾಡಿ ಅವನ ಮೋಣಕಾಲುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅಲುಗಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ತನ್ನ ಓರೆಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಘುಕ್ಕಿಯತ್ತ ನೋಡಿದ.

ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಘುಕ್ಕಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಚಗುಳಿಯಿಟ್ಟಂತಾಗಿ ಹರ್ಷೋಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರಿಯ ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಮಧುರ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ - "ನನಗೆ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತು" ಅಂದಳು.

ಘುಕ್ಕಿ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎತ್ತರದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ಬಾಜ್ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡೇಬಿಟ್ಟ. ಕೂಡಲೇ ಗಾಳಿ ಹೋದ ಬೆಲೂನಿನಂತೆ ಅವನು ತಣ್ಣಗಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟ. ನಂತರ ಹುಟ್ಟು ಹಾರಿಸುತ್ತ, ಮೀಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈ ಆಡಿಸುತ್ತ ಬೊಂಗಾನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ - "ನಿಜಕ್ಕೂ ಈ ಹುಡುಗಿ ಅಸಾಧ್ಯ ಕಣೋ" ಅಂದ.

- ೬ -

ಭಾನುವಾರ -

ಸರದಾರಜಿಯವರ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಇವತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಿನಿಮಾದ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಆಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರಿದ್ದರು. ಸಿದ್ಧತೆಗಳು ಬಹಳ ಜೋರಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲೋ ಹಾಕಿದ್ದ ಹಳೇ ಕಾಲದ ನೆಕ್-ಟೈಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿದರು. ಒಂದು ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಹಿಂದೆ ಚೆಂಡಿನಂತೆ ಎಸೆದಿದ್ದದ್ದು ಸಿಕ್ಕಿತು.

ಅಲ್ಲಿ, ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರಿಯ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಲ್ಲಿ ಅವಳ ಗೆಳತಿಯರು ನಿರುತ್ಸಾಹಿಗಳಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿಕ್ಕಿ ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಯೊಡನೆ

ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಸಾಂವಲಿ ಅಲ್ಲೇ ನಲ್ಲಿಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಹಿಮ್ಮಡಿಯನ್ನು ಉಜ್ಜಿ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಬ್ಬ ನವ ಯುವಕ ಕರ್ಚಿಫನ್ನು ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ. ಘಾಕ್ಟಿ ಹವೇಲಿಯ ಮುಂಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಹೊರಗಡೆಯಿದ್ದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ತನ್ನ ಎರಡು ಮೊಣಕೈಗಳನ್ನು ಮೊಣಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಎರಡು ಅಂಗೈಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಳ ಮುಖವಿತ್ತು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಉದಾಸವಾಗಿದ್ದವು. ಚಮನ್ ಹೋಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ದಿವಸಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವನಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನು ಬರೆದ ಪತ್ರಗಳು ಅವನ ಬೇರೆ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದವು.

ಭಾನುವಾರ ರಜೆ ದಿನವಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಾರರ ಗಲಾಟೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೊಂಗಾ ಮತ್ತು ಬಾಜ್ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು.

ಸುಣ್ಣ ಬಳಿಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಐದು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಸ್ಪೂಲ್ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಬಾಜ್ ಹಲ್ಲುಜ್ಜುವ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಅಗಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಸ್ಪೂಲ್‌ಗೆ ಒರಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಬೊಂಗಾ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಚಿಮಟದಿಂದ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿನ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕಿತ್ತು ಬಿಸಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೈರಕ್ ಕಡೆಯಿಂದ ಗುರುಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಸರ್‌ದಾರ್‌ಜಿಯವರ ಕಂಠದ ಧ್ವನಿ ಶಂಖನಾದದಂತೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಸರ್‌ದಾರ್‌ಜಿಯವರ ಓದು ಮತ್ತು ಬಾಜ್‌ನ ಹಲ್ಲುಜ್ಜುವಿಕೆ ಈ ಎರಡೂ ಖ್ಯಾತವಾದವುಗಳೇ. ಅತ್ತ ಸರ್‌ದಾರ್‌ಜಿ ಗಂಟಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಗ್ರಂಥ ಪಠನ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಇತ್ತ ಭಾನುವಾರದ ಬಿಡುವು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಬಾಜ್ ಹೊತ್ತು ಮೂಡುವ ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಉದ್ದನೆಯ ಹಲ್ಲುಜ್ಜುವ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಅಗಿಯುತ್ತಿದ್ದ, ನಂತರ ಆ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಅಗಿದು ಅಗಿದು ಅದು ಮುಗಿದು ಹೋಗುವವರೆಗೂ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಉಜ್ಜುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದ.

ಬೊಂಗಾ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಿಂದ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಲು ಚಾಚಿ ಆರಾಮವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ.

ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಬಾಜ್ ತನ್ನ ಅಗಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇ ಬೊಂಗಾನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದ - "ಇವತ್ತು ಘಾಕ್ಟಿ ಏಕೋ ಒಂಥರಾ ಬೇಸರದಿಂದಿದ್ದಾಳೆ, ಬಹುಶಃ ಆಕೆ ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರಬಹುದು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ."

ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಜ್‌ನ ಮೀಸೆಯ ಮೇಲೆ ಬಾಯಿಂದ ಎಗರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಉಗುಳು, ಈಗ ಅಲ್ಲಿಂದ ಉರುಳಿ ಬೊಂಗಾನ ಸಿಡುಬಿನ ಕಲೆಗಳ ಮುಖದ

ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅವನು ಎದ್ದು ಸ್ಥೂಲನ್ನು ಕೊಂಚ ಅತ್ತ ತಳ್ಳಿ, ತನ್ನ ಪಿಳಿಪಿಳಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಂಕಿಯುಂಡೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ - "ಲೋ ಮಗನೆ, ನೀನು ಕುಳಿತಿರೋ ಈ ಸಿಂಹಾಸನಾನ ಕೊಂಚ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದರೆ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳ್ತೀಯಾ ನೋಡು. ನನಗೆ ಉಗೀತೀಯೇನು?" ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಅವನು ಸ್ಥೂಲನ್ನು ಕೊಂಚ ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಬಾಜ್ ಆಯ ತಪ್ಪಿದರೂ ಅವನ ಮಾತಿನ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡದೆ ನುಡಿದ - "ಅಷ್ಟೇ ತಾನೆ? ಇವಳು ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರಿಣಿಗೆ ಕಾಯ್ದಾ ಇದ್ದಾಳೇನು?"

ಅವನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬಾಯಿ ಅಗಲಿಸಿ "ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ: "ಹೀರಾಗೆ ರಾಂಜಾಳ, ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ಕನ್ವೈಯ್ಯಾನ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ ಗೊತ್ತೇನು?"

"ಗೊತ್ತಾಯ್ತು"; ಬಾಜ್‌ಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಯಾವುದಿದೆ? ಇವನು ಬೊಂಗಾಗೆ ಸಿಟ್ಟು ತರಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ತಾನು ಮಿಷಿ ಪಡಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದವನಂತೆ ಕಾರಣ ಹೇಳಿದ.

ಈಗ ಬೊಂಗಾ ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದ. ಹತ್ತಿರ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮೆಲುದನಿಯನ್ನು ಕೊಂಚ ಏರಿಸಿ ಹೇಳಿದ - "ನಾನು ಆ ಸುಂದರಿ ಘುಕ್ಕಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು....."

"ಏನು?" ಬಾಜ್ ಕೇಳಿದ. ಬೊಂಗಾಗೆ ಕೊಂಚ ಧಿಮಾಕು ಬಂದಿರಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡ.

ಬೊಂಗಾ ಉತ್ತರಿಸಿದ. "ನೋವು..."

"ಎಲ್ಲಿ ನೋವು?"

"ಜಿಯೆ ತೋ ಮೈ ಮರ್‌ಜಾಊಂ, ತಾನ್ ಭೀ ವಸಾನ್" - ಎಂದು ಧ್ವನಿ ಬದಲಿಸಿ ಹೆಣ್ಣು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ. ಪುನಃ ಒಂದು ಕ್ಷಣದ ಮೌನದ ನಂತರ ಹಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದ - "ಫೋಡ್ ಗಯೇ ಬಾಲಂ, ಅಕೇಲೆ ಮಜನೂ ಕೋ ಫೋಡ್ ಗಯೇ....." ಅವನ ಕೀರಲು ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ವಾತಾವರಣ ಪ್ರತಿ ಧ್ವನಿಸಿತು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಆ ಇಬ್ಬರು ಸರದಾರರು ತಯಾರಾಗಿ ಒಳಗಡೆಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದರೆಂದರೆ-ದೊಡ್ಡವನು ಘುಕ್ಕಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಿಂದ ನೆಗೆದು ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಆಕೆ ಇದೇನಾಯಿತು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬನೂ ಸಲೀಸಾಗಿ ಆಕೆಯ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ನೆಗೆದು ಬಂದ. ಘುಕ್ಕಿ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತಳು. ಆಕೆಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತ್ತು. ಕೋಪದಿಂದಲೇ ನುಡಿದಳು. "ಈ ಚೇಷ್ಟೆಗಳು ನನಗೆ ಹಿಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ ನೋಡಿ...ನನ್ನ ಕತ್ತು....."

ಈಗ ಚಿಕ್ಕವನು ಪಂಜಾಬಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯವಾದ ಬಾಂಗ್ಲಾ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ "ಛೋಡ್ ಗಯೇ ಬಾಲಂ..." ಹಾಡಿನ ಪಲ್ಲವಿಯನ್ನು ಕಂಠದಾಳದಿಂದ ಧ್ವನಿ ಏರಿಸಿ ಹಾಡುತ್ತ, ಮುಸಿ ಮುಸಿ ನಗುತ್ತ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಲಾರಂಭಿಸಿದ.

ಇತ್ತ ಬೊಂಗಾ ಸಹ ತಯಾರಾಗಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಕೈಯಿಂದ ತನ್ನ ಎದೆ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಸ್ವರದಲ್ಲೇ ಹಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದ. "ಅಕೇಲೆ ಮುರ್ಝಾಕೋ ಛೋಡ್ ಗಯೇ..."

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಾಜ್ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗಲು ಆರಂಭಿಸಿದ. ಆ ನಗು ಆಗಸವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತು. ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಮತ್ತು ನಿಕ್ಕಿ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರಿಣಿ ಸ್ನಾನ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬಂದಳು. ಇಲ್ಲಿ ಏನೋ ವಿಶೇಷವಿರಬೇಕೆಂದು ಸಾಂವಲಿ ಅನುಮಾನಿಸಿದಳು. ಆಕೆ ನಲ್ಲಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತು ಜೋರಾಗಿ ನಗಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರ ಅದೇ ಪಲ್ಲವಿಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತ ಹೋದ. ಬೊಂಗಾ ಕೂಡ ಕೋಪದಿಂದ ತನ್ನ ಎದೆಬಡಿದುಕೊಂಡು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತ ಹೋದ. ಅಂಗಳದಲ್ಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಗದ್ದಲವನ್ನು ಕೇಳಿದ ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಾಜಿ ಒಳಗಿನಿಂದಲೇ ಗುಡುಗಿದರು. ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರ ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಂಬಿ ಕಿತ್ತ. ಬಾಜ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ನಿಂದ ನೆಗೆದು ಬೊಂಗಾನನ್ನು ತನ್ನ ಜೊತೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಮತ್ತು ನಿಕ್ಕಿ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಒಳಗಿನಿಂದ ಹಾಕಿಕೊಂಡರು. ಘುಕ್ಕಿ ನೆಗೆದು ಮುಂದೆ ಹೋದಳು. ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರಿಣಿ ತನ್ನ ಸೆರಗನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬಚ್ಚಲ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು.

- ೨ -

ದೇವದಾಸನ ಅಂಗಡಿ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ಮುಂದೆ, ರಸ್ತೆಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಬಾವುಟಗಳು ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು, ವಾದ್ಯಗಳು ಮೊಳಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಮನೆಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೆಂಗಸರು ಬಾತುಕೋಳಿಗಳು ಕುಂಯ್ ಗುಟ್ಟುವಂತೆ ಹಾಡುಗಳ ಹರುಕು-ಮುರುಕು ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಘುಕ್ಕಿಯ ಮದುವೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಮದುವೆ ಚಮನ್ ಜೊತೆಗಲ್ಲ !

ದಿಬ್ಬಣ ಬರುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಮೊಹಲ್ಲಾದ ಹುಡುಗರು ಮದುವೆಗೆ ಬಂದನೇನೋ ಎಂದು ನೋಡಲು ಪದೇ ಪದೇ ಹೊರಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹಿರಿಯರು 'ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ನಿರಾಶೆಗೊಂಡು ಅವಲಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಮಿಠಾಯಿಯನ್ನು ತಿನ್ನತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬೈರಕ್‌ನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರ್‌ಜಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು, ಹಿತೈಷಿಗಳು ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯರು ಮರದ ಗೊಂಬೆಗಳಂತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದು ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಉಳಿದವರು ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವಂತೆ ಆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪ್ರೆಸ್‌ನ ಕೆಲಸಗಾರರು ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ತಮಾಷೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅತ್ತ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರು ಕೈ ಬೀಸುತ್ತ ಮಳಿಗೆಯನ್ನೇರಿದರು. ಈ ಮಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ನೋಡಿದರೆ ದೇವದಾಸನ ಮಳಿಗೆ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಮಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹತ್ತು-ಹದಿನೈದು ಮಂಚಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ದಿಬ್ಬಣದ ಜತೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಬರುವ ಸಂಭಾವ್ಯತೆಯೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಮಂಚಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರು ಸಾಧಾರಣ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಸುಸ್ತಾದವರಂತೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತ ಆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲೇ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಅರಳಿ ಮರದ ನೆರಳು ಮಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹರಡಿತ್ತು.....ವಾದ್ಯಗಳೂ ಮೊಳಗುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಮಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಕೆಲಸಗಾರನೊಬ್ಬ ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ ನುಡಿದ - "ತಥ್, ಹೆಣ್ಣಿನ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತುಕತನದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ್ದೆವಷ್ಟೆ, ಈಗ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದಂತಾಯ್ತು."

ಬೊಂಗಾ ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಯನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ ಅತ್ತ ನೋಡಿ ಏನನ್ನೋ ಹೇಳಲು ಬಾಯ್ತೆರೆದ. ನಂತರ ಮೂಗು ಮತ್ತು ಬಾಯನ್ನು ಒಂಥರಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡ.

ಕೆಲಸಗಾರನಿಗೆ ಬೊಂಗಾನ ಈ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಆತ ಬಾಜ್‌ನ ಭುಜ ತಟ್ಟಿ ಕೇಳಿದ - "ಇವತ್ತು ಬೊಂಗಾನಿಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ಗುರು?"

ಬಾಜ್ ಮೊದಲು ತನ್ನ ಹೂಗಟ್ಟಿದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ, ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಉದಾಸೀನ ತೋರಿದ. ಅನಂತರ, ಮುಂದಿನ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ತನ್ನ ಸರಿಯಾದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿ - "ಇದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತುಕತನ ಅನ್ನಬೇಡ, ಗಂಡಿನ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತುಕತನ ಅನ್ನು" ಅಂದ.

"ಅಂದರೆ....."

"ಅಲ್ಲೋ ತಮ್ಮ, ಚಮನ್ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಯ್ತು, ಅವನು ಘುಕ್ಕಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಲಿನ ಪತ್ರವನ್ನಾದರೂ ಬರೆಯಬಾರದಾ?"

"ಘುಕ್ಕಿ.....?"

"ಘುಕ್ಕಿ ತನ್ನ ಹರುಕು-ಮುರುಕು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದಳು. ಅದರೆ ಒಂದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ....."

ಈಗ ಬೊಂಗಾ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದ. "ಆಕೆ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ನನಗೆ ರೆಕ್ಕೆಯಿದ್ದಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಹಾರಿಬರುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಓದಿ ಓದಿ ಸಾಕಾಗಿದೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಘುಕ್ಕಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಅವನು ತನ್ನ ನಾಲ್ಕಾರು ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದ. ಇವಳು ಬರೆದಿದ್ದ ಕಾಗದಗಳು ಚಮನ್‌ನ ತಂದೆಯ ಕೈಗೂ ಸಿಕ್ಕಿದುವು. ಸರಿ, ಅವನ್ನು ಓದಿದ ಅವರು ಮೊದಲು ಮಗನ ಕಿವಿ ಹಿಂಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರ್‌ಜಿಯವರಿಗೆ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದರು. ಸರದಾರ್‌ಜಿ ದೇವಿದಾಸನನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳಿದ- "ಲೋ ತಮ್ಮ, ನಿನ್ನ ಮಗಳ ಮದುವೆ ಹದಿನೈದು ದಿವಸದೊಳಗಾಗಿ ಮಾಡು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂಗಡಿ ಖಾಲಿ ಮಾಡು." ಇಂಥ ಕಷ್ಟದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವಿದಾಸ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಅಂತ ಹೋಗ್ತಾನೆ! ಆತ ಕೈ ಮುಗಿದು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡ: "ಅಣ್ಣಾವ್ರೆ, ಬಡವನ ಮದುವೆ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಎಲ್ಲಾಗುತ್ತೆ ಹೇಳಿ !"

ಚಮನ್‌ನ ತಂದೆ ಹೇಳಿದರು: "ನಿನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು? ನಿನ್ನನೆ ಹಾಳಾಗ ! ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆ ನಿನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು, ತಿಳೀತಾ?"

ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರ್‌ಜಿ ಬೈದ - "ನಾನು ಹೇಳೋದು ಹೇಳಿದ್ದೀನಿ, ಯಾವ ಮುಲಾಜೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹದಿನೈದು ದಿನದೊಳಗಾಗಿ ನೀನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂಗಡಿ, ಮನೆ ಎರಡೂ ಖಾಲಿ ಮಾಡು....."

ಮಾತುಕತೆ ಈ ಮಟ್ಟ ತಲುಪಿದ್ದಾಗ, ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಸಹ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಬಾಜ್‌ನ ಬಳಿ ನಿಂತಳು. ಅವಳು ಬಂದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಆಕೆ "ಈ ದಿಬ್ಬಣ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತೆ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದಳು. ಆಕೆಯ ಮಾತು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿರಲಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಜನ, "ದಿಬ್ಬಣ ಬಂತು, ದಿಬ್ಬಣ ಬಂತು" ಅಂತ ಕೂಗಿಕೊಂಡರು. ಓಲಗಗಳು ಇನ್ನಷ್ಟು ಜೋರಾಗಿ ಕಾಂವ್....ಕಾಂವ್ ಅಂತ ಮೊಳಗಿದವು.

ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಸರದಾರನ ಚಿಕ್ಕಮಗ ಓಡೋಡಿ ಬಂದದ್ದೇ- "ಎಲ್ಲ ಸರ್ವನಾಶವಾಯ್ತು" ಅಂತ ಕಿರುಚಿಕೊಂಡ.

"ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇಮ ತಾನೆ? ಮದುವೆ ಗಂಡನ್ನು ನೋಡಿದೆಯೇನು?" ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

ಆ ಹುಡುಗ ತುಂಟತನದಿಂದ ಭುಜ ಕುಣಿಸುತ್ತ ನುಡಿದ - "ತಥ್ ತೇರಿ, ಕರೆಂಟ್ ಹೊಡೆದ ಕಾಗೆಯಂತಿದ್ದಾನೆಸೀದ ಕಾಗೆಯಂತೆ....."

- ೮ -

೧೯೪೭ರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜಾತೀಯ ದಂಗೆ ತುಂಬಾ ಬಿರುಸಾಗಿಯೇ ನಡೆಯಿತು. ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಖರ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಅತ್ಯಾಚಾರವೇ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮನೆ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಮಯ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಈ ದಂಗೆಯ ಯಾವ ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಭಾವವೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಘುಕ್ಕಿಯ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದಿದ್ದವು. ಈ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಚಮನ್ ಎರಡು-ಮೂರು ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಲಂಧರ್‌ಗೆ ಬಂದ. ಅವನು ಬೇರೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸರದಾರಜಿಯ ಮನೆಗೆ ಕದ್ದು-ಮುಚ್ಚಿ-ಕಣ್ಣಪ್ಪಿಸಿ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಘುಕ್ಕಿಯ ನೋಟ ತಪ್ಪಿಸಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದ. ತನ್ನ ಮತ್ತು ಚಮನ್‌ನ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ಘರ್ಷಣೆಯಾಗದಿರಲೆಂದು ಘುಕ್ಕಿ ಸಹ ತನ್ನ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಚಮನ್ ಸರದಾರಜಿಯವರ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದ - "ನಾನು ಮಹೋನ್ನತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಜವಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಸುತ್ತುವ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ."

ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರೇಯಸಿಯರ ಕೊರತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಒಂದು ಹೊಸ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದ. ಅದೆಂದರೆ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದಿ ಅದರ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಚಕ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಅದ್ಭುತವೆಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ. ಘುಕ್ಕಿಯ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ, "ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ತುಂಬಾ ವಿಚಿತ್ರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ನಕ್ಕು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಸಾಕು, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಾರೆ..... ಫೂಲಿಷ್....ಚೈಲಿಷ್" ಅಂದ.

ಅವನು ಕೊನೆಗೂ ಘುಕ್ಕಿಯ ಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡದೆಯೇ ಹೊರಟು ಹೋದ.

ಇದರಿಂದ ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ಘುಕ್ಕಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರಿಣಿಯ ಸ್ನೇಹದಲ್ಲಿ ದ್ದುಕೊಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಆಕೆಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ನೋವು ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕೆಯ ದೇಹ ಮೊದಲೇ ಕೋಮಲವೂ ದುರ್ಬಲವೂ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಈಗಂತೂ ಆಕೆ ಮೂಲೆಯ ಹಂದರವಾಗಿದ್ದಳು. ಮೊದಲು ಆಕೆ ಎಷ್ಟು ಮೃದುಲಕಾಗಿದ್ದಳೆಂದರೆ ವಿಕಸಿತ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮನೆಯ

ವಾತಾವರಣವೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಆಕೆಯ ಯೌವನದ ಕಂಪು ಬಹಳ ದೂರದವರೆಗೆ ಹಬ್ಬುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ತನ್ನೆಲ್ಲ ನೋವನ್ನು ನುಂಗಿಕೊಂಡು ಮೌನವಾಗಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯ ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈಗ ಆಕೆಯನ್ನು ಕಾಡುವ ಮನಸ್ಸು ಯಾರಿಗೂ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಮ್ಮು ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಮ್ಮು ಬಂದಾಗ ಆಕೆ ತನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಕೈಗಳಿಂದ ನಿಶ್ಯಕ್ತವಾದ ಎದೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸುಸ್ತಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು, ಆಗ ಅವಳ ಮುಖ ಕೆಂಪಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕರುಣೆ ತುಂಬಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆಕೆ ತನ್ನ ಸುಂದರ ಮುಖವನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲುಗಾಡಿಸಿ, ಪುನಃ ಏನೂ ಆಗಿಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ನಿಕ್ಕಿ ಈಗ ತಾನೇ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಈಕೆ ಮಾತು ಮಾತಿಗೂ ಎಷ್ಟು ನಗುತ್ತಿದ್ದಳೆಂದರೆ ನಕ್ಕು ನಕ್ಕು ಹೊಟ್ಟೆ ಹುಣ್ಣಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಮೊದಲು ಘೃಕೈ ಇಂಥ ಸಭೆ-ಸಮಾರಂಭಗಳ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈಗ ನಿಕ್ಕಿ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದಳು. ಘೃಕೈಯ ನಡವಳಿಕೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಗಾಂಭೀರ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಈಗ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನಲಾಗಿ ತುಂಬಾ ಮೃದುವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ನಿರಾಶೆ ಅವಳನ್ನು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ನಿಕ್ಕಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಚಂಚಲೆ. ಈಗ ಯಾವ ಅಡೆತಡೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವಳು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪುಟಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಯಾರಾದರೂ ಕೆಣಕಿದರೆ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವಳು ಘೃಕೈಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯಳಾಗಿದ್ದಳು. ಕೋಪವೆಂಬುದು ಆಕೆಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ತಲೆ ಸವರಲು, ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು, ಪ್ರೀತಿಯ ನಾಟಕವಾಡಲು, ಕೈ ಹಿಡಿಯಲು, ನಿತಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈ ಆಡಿಸಲು ಅವಳು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡಲು ಬಂದರೆ, ಆಕೆ ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆನುಸಾರವಾಗಿ ಎಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ, ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಆತಂಕ, ಆವೇಶವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜಲಕಕ್ಕಡ್ ಎಂಬ ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಆಕೆಯ ಪ್ರೀತಿ ನೆಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ರಸಿಕನಿಗೂ ಕಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಕ್ಕಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಅವನ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿರಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು, ಅವನಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಮಹತ್ವದ್ದೇನಿದೆ ಎಂಬುದು ಮಾತ್ರ ಇವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಸಂಜೆ, ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬಾಣಲೆ ಇಟ್ಟಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಲ್ಲೂ ನೀರೂರತೊಡಗಿತ್ತು.

ಏಕೆಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ತಿಂಗಳುಗಳ ನಂತರ ಆ ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಆ ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ, ಕಡ್ಲೆಕಾಳು ಮತ್ತು ಅವಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವ ತನಕ ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಬೊಂಗಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಜ್‌ಸಿಂಹನಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ, ಅವನು ತಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಸಾಡಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದ. ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಸುಳ್ಳನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಬೊಂಗಾ ಈಗ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಬಾಜ್‌ನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಗೆ ನಕ್ಕಳೆಂದರೆ ಆ ನಗುವಿನಲ್ಲಿ- ಬಾಜ್ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೇ ಬರುವನೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವಿತ್ತೆಂಬ ದೃಢನಿಯತ್ತು. ಇವತ್ತು ಸರದಾರಿಣಿ ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ದುಪ್ಪಟ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಳು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಆಕೆಯ ಮೈಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬಣ್ಣವೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ದುಪ್ಪಟ್ಟ ಮಂಕಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬಣ್ಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಬಾಡಿದ ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ ಮಿನುಗುತ್ತಿತ್ತು; ಬಾಜ್ ಬಂದದ್ದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಆಕೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವೈಯ್ಯಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಅಡುಗೆ ಮನೆ ಸೇರಿದಳು. ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದಳು.

ಚರಣ್ ಪ್ರತಿನಿಮಿಷದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಪ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರು ಅಡಿಗೆಮನೆ ಸಮೀಪವಿದ್ದುದರಿಂದ ಕೆಲಸದ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರದಾರಿಣಿ ತನ್ನ ಕೋಮಲ ಕಂಠದಿಂದ ಊಟಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಕರೆದಾಳು, ತಾವು ಯಾವಾಗ ಊಟಕ್ಕೆ ಎದ್ದೇವು, ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ತಿಂದೇವು ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು.

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಘುಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕರೆದಳು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಘುಕ್ಕಿಯ ಬಗೆಗೆ ಆಕೆಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿ ಬಂದಂತಿತ್ತು. ಘುಕ್ಕಿ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಮೊಣಕೈಗಳನ್ನು ಮೊಣಕಾಲುಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಖವನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಕೆಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೆಮ್ಮಿಯಾದ ಮೇಲೆ ತಲೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಸಿ, ಅತ್ತ-ಇತ್ತ ಕೊಡವಿ ಮತ್ತೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಈ ನಗು ಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಮಿಂಚಿದ ನಗು ಕೂಡಲೇ ಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಆಕೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಕಳೆಯಿತ್ತು. ಮೊದಲಿನ ಮೃದುಲ ಭಾವ ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ನಗುತ್ತಿರುವವಳಂತೆ ಅವಳು ತೋರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹೀಗೆ ನಗುತ್ತ ಅವಳು ಹೇಗೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದಳೆಂದರೆ, ಹೇಗೆ ಕೈಚಾಚಿದಳೆಂದರೆ ದೇವಾಲಯ ಅಥವಾ ಗುರುದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಕೈಚಾಚಿದವಳಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಳು. ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಎಲ್ಲರ ಹೆಸರನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕರೆದಳು-

೩೨೬/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಬೊಂಗ್ಲಾ...ಲೇ ಚರಣ್.....ಸಾಂವಲಿ.....ಪ್ರೇಮ್...

ಬಾಜ್ ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಸ್ಪೂಲ್‌ಗೆ ಒರಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅವಳು ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ.....

ಹೌದು, ಅವಳು ಅವನ ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣುಪ್ಪಿಸಿ ಸರದಾರಿಣಿ ಅವನನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದವರಿಗೆ ಆಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆನೋ ಎಂದೆನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅತ್ತ ಬಾಜ್‌ನಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ! ಆಕೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ತನ್ನನ್ನು ಸಂಗಾತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಳೆನೋ ಎಂದು ಅವನು ಕನಸುಕಾಣತೊಡಗಿದ್ದ. ಸರಿ, ಸರದಾರಿಣಿಯ ಈ ಬಗೆಯ ಸಮ್ಮೋಹನೆಯಿಂದಾಗಿ ತಾನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸ್ಪೂಲ್‌ನಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಭಂಗನೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಭಂಗನೆ ಹಾರಿ ಸರದಾರಿಣಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ-ಬಂದವನೇ ತನ್ನ ಮೈಮುರಿಯುತ್ತ, ಮೋಣಕೈಯಿಂದ ಆಕೆಯ ಪಕ್ಕಿಗೆ ತಿವಿದ. ಸರದಾರಿಣಿಯ ಕೂಡ ಇಷ್ಟು ಸಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಂತವನ್ನು ಆತ ಮುಟ್ಟಿದ್ದ.

ಬೊಂಗಾ ಸಹ ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯ ಮೂಡ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ. ಆತ ಬಂದು ಬಾಜ್‌ನ ಬಳಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲು ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರಿಣಿಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು ಚಪ್...ಚಪ್...ಚಪ್ ಎಂದು ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತ ಮೈ ಮುರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಅಸಹಜವಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋದ ನಿಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡಿ, ಬೊಂಗಾ ಚಿಕ್ಕ ಸರದಾರಿಣಿಯೊಂದಿಗೆ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ನುಡಿದ-"ನಿಕ್ಕಿ ಬಸುರಿ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ."

ಬಾಜ್ ಸಹ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ. ನಂತರ ಅವನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಬೊಂಗಾ ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿ ಅನ್ನಿಸಿತು.

- ೯ -

ಕ್ರಮೇಣ ನಿಕ್ಕಿಯ ಬಸಿರು ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿತು. ಜನ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಈಕೆಯ ಬಗೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನಿಕ್ಕಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಣ್ಮರೆಯಾದಳು. ಮೊದಲು ಈಕೆ ಜಲಕಕ್ಕಡ್ ಜತೆ ಓಡಿ ಹೋದಳು ಅಂತ ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿತು. ಆದರೆ ಜಲಕಕ್ಕಡ್ ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ನಿಕ್ಕಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ದಿನ ಆಕೆಯ ಮನೆಯವರು ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಕಳವಳವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳ ನಂತರ, ಘುಕ್ಕಿ ಮೇಲುಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ - "ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಊರಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಳು, ನಿಕ್ಕಿ

ಅವಳ ಜತೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಯಾವಾಗ ಬಂದಿದ್ದಳು ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ "ಬಂದಿದ್ದಳು ಅಂದರೆ ಬಂದಿದ್ದಳು, ಹೋದಳು ಅಂದರೆ ಹೋದಳು" ಅಂತ ಹೇಳಿದಳು. ಆದರೆ ನಿಕ್ಕಿ ಮಾತ್ರ ತಾನು ಊರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೆದುಕುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿ ಕೇಳಿದರೂ ಅಂದರೆ ಆಕೆಗೆ ಕೆಮ್ಮು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕೆ ಕೆಮ್ಮುತ್ತ ಕೆಮ್ಮುತ್ತ ಸುಸ್ತಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಾತು ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ದಂಗೆ ಇನ್ನೂ ನಿಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಶಾಲವಾದ ಹವೇಲಿಯ ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆ ಅನೇಕ ಕೊಠಡಿಗಳಿದ್ದವು. ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಕೆಲಸಗಾರರು ನಗರದ ಅಪಾಯಕರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೊಡನೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಬೆಳಕು ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಊಟದ ನಂತರ ಕೆಲಸಗಾರರು ರಾತ್ರಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹರಟುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಪಂಜಾಬಿನ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಖರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬಲಾತ್ಕಾರಗಳ ಬಗೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇಂಥಾದ್ದೇ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ.....

ಊಟದ ನಂತರ ಕೆಲಸಗಾರರ ಒಂದು ಗುಂಪು ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಬಂದು ಹರಟೆಯಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನವಾಗಿತ್ತು. ಶೀತಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಒಳಗಡೆಯಿಂದ ಚಿಲಕ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಬೊಂಗಾ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಬೆರಣಿಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿನ ಅಗ್ನಿಷ್ಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಯಾರೋ ಕೂಗಿದಂತಾಯಿತು - "ಬೊಂಗ ನನ್ನಗನೆ, ಒಳ್ಳೆ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿದ್ದೀಯಾ; ನೀನು ಅಗ್ನಿಷ್ಟಿಕೆಯನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏಕೆ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದೀಯೋ?"

"ನನಗೆ ಅಗ್ನಿಷ್ಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಕೊಡ್ತಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಮದುವೆಯಾದಳು, ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಓಡಿಹೋದಳು."

"ಹೌದೌದು, ನಿಕ್ಕಿ ಕಣ್ಣಿರೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಾಯ್ತು ನೋಡಿ" - ಒಬ್ಬ ಹೇಳಿದ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ನುಡಿದ - "ತಮ್ಮಾ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನೇ ಜ್ಞಾಪಿಸಿದೆ, ನಿಕ್ಕಿಯ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಊರಿನ ಪಕ್ಕದವನೊಬ್ಬ ಸಿಕ್ಕಿದ ನನಗೆ."

"ನಿಕ್ಕಿ ಸಮಾಚಾರವೇನಾದ್ರೂ ಗೊತ್ತಾಯ್ತಾ?" - ಎಂದು ಕೆಲವರು ಕುತೂಹಲ ತೋರಿದರು.

"ಹೌದು, ಗೊತ್ತಾಯ್ತು..."

"ಏನು?"

"ಅವಳು ಬಾವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಳಂತೆ."

"ಅಯ್ಯೋ ದೇವರೆ !"

"ಅವಳಿಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿತ್ತಂತೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ."

"ಆಮೇಲೆ?"

"ಅಂಥಾದ್ದೇನಿಲ್ಲ, ಹುಡುಗಿ ಬದುಕಬಹುದು ಅಂತಲೂ ಹೇಳಿದ."

"ಅವಳು ಬಸುರಿ ಆಗಿದ್ದಳಲ್ಲ, ತನಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಮಗುವನ್ನು ಅವಳು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಊರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದರೆ ಬೇಗ ಆಕೆಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಬಹುದು ಅಂತ ದೇವಿದಾಸ ಆ ಬಸುರಿ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೋ ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟ ಅಂತ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತೆ" - ಎಂದು ಬಾಜ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ.

ಈ ದುಃಖದಾಯಕ ಸುದ್ದಿ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಘಾಸಿಗೊಳಿಸಿತು. ನಕ್ಕು ನಲಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಗೆಲೆಯರ ಗುಂಪು ಮೌನವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಯಾರೋ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದ ಸದ್ದಾಯಿತು.

"ಯಾರು.....?" ಬಾಜ್ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದ. ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟುವ ಸದ್ದು ಮಾತ್ರ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ವಿಷಯ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಬಾಜ್ ತನ್ನ ಜಾಗದಿಂದ ಎದ್ದ. ದೊಡ್ಡ ಸರದಾರಿಣಿ ಸಮಯ ನೋಡಿ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದಿರಬಹುದೆಂದು ಅವನ ಹೃದಯ ಡಬ-ಡಬ ಎಂದು ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆದರೂ ಅವನು ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ ಬಾಗಿಲಿನ ಚಿಲಕ ತೆಗೆದ. ಚಿಲಕ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಳ್ಳಿದರು.

ಕಂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನೊಂದಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು.

"ಸಾವಲಿ !"

ಬಾಜ್ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದ.

ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲರ ಕಣ್ಣುಗಳು ಬಾಗಿಲ ಕಡೆ ನೆಟ್ಟಿದ್ದವು. ಸಾವಲಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಇವರ ಬಾಯ್ಕಳಿಂದ ವಿಚಿತ್ರ ಸದ್ದುಗಳು ಇನ್ನೇನು ಬರುವುದರಲ್ಲಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಬಾಜ್‌ನ ಸನ್ನೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಹೇಗಿದ್ದರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತರು.

ಸಾವಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಬಂದಳು.... ಅವಳ ದುಂಡನೆಯ ಮುಖ, ಯಾವನ ಮುಕ್ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೆನ್ನೆಗಳು, ತೊಂಡೆ ಹಣ್ಣಿನಂಥ ತುಟಿಗಳು..... ಇಂಥ ಸೌಂದರ್ಯರಾಶಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾರೂ ಯಾವತ್ತೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹೃದಯವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಅಪಹರಿಸಿಬಿಡುವಂಥ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಜೊತೆ-ಜೊತೆಗೇ ಆಕೆಯ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಸಿಂಹದ ಮರಿಯ ಮುಗ್ಧತೆಯಿತ್ತು.

ಆದರೆ, ಇಷ್ಟು ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಈಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದಾದರೂ ಏಕೆ?

ಸಾಂವಲಿ ಕೈ ಮುಂದೆ ಚಾಚಿ ಎತ್ತರದ ಭಾರಿ ಮೇಜನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು.

ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಾಜ್ ಫರ್ನೀಚರ್ ಮಾಡುವಾಗ ಸಾಫ್ ತಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಹುಡುಗಿ ಸಂಕೋಚದಿಂದ - "ಬಾಜ್ ಚಾಚಾ" ಅಂದಳು.

"ಆಂ....." ಎಂದು ಬಾಜ್ ಗಡ್ಡ ಸವರಿಕೊಂಡ.

ಸಾಂವಲಿ ಕತ್ತನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಳಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಇನ್ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದಾರೇನು ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ವರ್ಧ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಳು.

ಅವಳ ನಾಲಗೆ ಮೀನಿನಂತೆ ಅವಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರ ಆಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ - "ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೇ ಇದ್ದೀರೇನು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೊಠಡನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹಿಗ್ಗಿದವು. ಬಾಜ್ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದೆಯೇ ಉತ್ತರಿಸಿದ. - "ಹೌದು ಸಾಂವಲಿ, ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಇದ್ದೀನಿ."

"ಎಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ...ಎಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ?" ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಅವಳು ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ತಡವುತ್ತ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, "ಇಲ್ಲಿದ್ದೀರಾ?" ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಳು.

"ಸಾಂವಲಿ, ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀನ್ಯಾಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀಯಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ?"

"ಈ ಹೊತ್ತು ಅಂದರೆ?"

"ಈಗ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿದೆ.....ನೀನು ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗಿ..."

"ನನಗೆ ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ಎರಡೂ ಒಂದೇ..."

"ಈಗ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಯಾಗಿದೆ.....ಅಲ್ಲದೆ, ನೀನು ಒಂಟಿಯಾಗಿದ್ದೀಯಾ....."

ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಾಂವಲಿಯ ಶುಭವಾದ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕುತೂಹಲಭರಿತ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಮೂಡಿದವು. ಆಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು:

"ಬಾಜ್ ಚಾಚಾ s s ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಪ್ಪಿದೆ? ನೀವು ದೇವತೆಯಿದ್ದಂತೆ....."

ಬಾಜ್ ದಿಢೀರನೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿದ.

"ನಿಮ್ಮಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಚಾಚಾ.....s s....." ಸಾಂವಲಿ ಪುನಃ ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು - "ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಬೇರೆ, ಅಂಥರ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಬೇರೆ

ಚಾಚಾ, ನೀವೆಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯವರು ! ಎಷ್ಟು ಕರುಣಾಮಯಿಗಳು ! ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಅದರ ಸಿಹಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಷ್ಟು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ ನಾನು, ಅವರು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡರೇನಂತೆ, ನನಗೆ ನನ್ನ ಬಾಜ್ ಚಾಚಾ ಇಲ್ಲವೇ? ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಅಪ್ಪನಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರೀತಿಸ್ತಾರೇನು ಅಂತ ಯೋಚಿಸ್ತೇನೆ, ಸರಿ ತಾನೆ ಚಾಚಾ?"

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಬಾಚಾ ತನ್ನ ಮೀಸೆಯ ಕೂದಲೊಂದನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಅವಳು ಮಾತು ಮುಗಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಇವನ ಕುರೂಪಗೊಂಡ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯ ಮಂದಹಾಸ ಮೂಡಿತು. ಈಗ ತನ್ನ ಒರಟು ಕೈಯಿಂದ ಆಕೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ಸವರುತ್ತ ನುಡಿದ - "ಹೌದು ಸಾವಲಿ, ನೀ ಹೇಳೋದು ನಿಜ..... ಆದರೆ, ಈಗ ನೀನು ಹೋಗು..."

"ಇಲ್ಲ..... ಇಲ್ಲ ಚಾಚಾ... ನಾನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡ್ತೀ ಬಂದಿದ್ದೀನಿ."

"ಸಾವಲಿ, ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗಿ ಅಲ್ಲವಾ? ಈಗ ಹೋಗು ನಾಳೆ ಮಾತನಾಡೋಣ..."

"ಆಗಲ್ಲ ಚಾಚಾ, ನಾಳೆಯವರೆಗೂ ಕಾಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದವಳು ಎದ್ದು ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ?"

ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಾವಲಿಯ ಧ್ವನಿ ಘಂಟೆಯಂತೆ ಅನುರಣಿಸಿತು--"ಬಾಜ್ ಚಾಚಾ..... ನೀವ್ಯಾಕೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿಲ್ಲ? ನಾನು ನಿಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡ್ತೀಂದೇ ಬಂದಿದ್ದೀನಿ. ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರೋದಿಂದ ನಾನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡೋಕೆ ಇಷ್ಟಪಡ್ತೀನಿ..."

"ಏನ್ ಮಾತನಾಡಬೇಕೊಂತಿದ್ದೀಯಾ?"

"ಬಾಜ್ ಚಾಚಾ..." ಈಗ ಸಾವಲಿಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕೋಮಲತೆ ಬಂತು. ಆಕೆ ಹೇಳಿದಳು. "ಬಾಜ್ ಚಾಚ ಕುಲದೀಪ್ ಬಾಬು ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯವರು. ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ ಅಂತ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರು.....ನಾನು ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡಿ ಅಲ್ಲದೇ ಇರೋದಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಸರಿ ಹೋಗುವಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು, 'ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೇನೆ' ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ."

ಈಗ ಬಾಜ್ ತನ್ನ ಗಡ್ಡವನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು "ಯಾವ ಕುಲದೀಪ್? ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನಲ್ಲ, ಅವನಾ? ಏನು ಹೇಳಿದ್ದ ಅವನು?"

"ಸಾವಲಿ ನೀನು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದೀಯಾ ! ಮುದ್ದಾಗಿದ್ದೀಯಾ' ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದರು."

"ನಾನು ಕುರುಡಿ, ಕುರುಡಿಯರು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಇಷ್ಟವಾಗ್ತಾರಾ?' ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು, 'ಹುಚ್ಚಿ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಅದು ತಾನಾಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತೆ' ಅಂದರು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಚಾಚಾ, 'ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸ್ತೇನೆ, ನೀನು ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡಿಯಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಬಹುದು, ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ನಂತರ ನೀನು ಹೊರ ಜಗತ್ತನ್ನು ನೋಡಬಹುದು' ಅಂತಲೂ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಚಾಚಾ, ಅವರು ಹೋಗಿ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಾದುವು. ಅವರಿನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ."

"ಆಮೇಲೆ...? ಆಮೇಲೆ...?"

ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತ ಹೇಳುತ್ತ ಸಾವಲಿ ತನ್ನ ಬೆಳಕಿಲ್ಲದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಏನನ್ನೋ ನೋಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವವಳಂತೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅರಳಿಸಿ, "ನಾನು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ" ಅಂದಳು.

ಸದಾ ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಜ್ ಈಗ ತನ್ನ ಬಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡ.

ಸಾವಲಿ ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಳು. ನಂತರ ಕೊಂಚ ನಿರುತ್ಸಾಹಿಯಾಗಿ, ಮತ್ತೆ ಕೊಂಚ ದುಃಖಿತಳಾಗಿ ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು- "ಇವತ್ತು ನಾನು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಅವರು ಬರದೇ ಹೋದರೆ.....? ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಪ್ಪ ತುಂಬಾ ದುಃಖಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ....ಘೃಕೆ ಮತ್ತು ನಿಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕೆಟ್ಟವರು.....ಒಬ್ಬಳಿಗೆ ಬದುಕಿ ಉಳಿಯದಂಥ ರೋಗ ಬಂದಿದ್ದರೆ.....ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು..... ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಇಡಿ ರಾತ್ರಿ ಅವರು ಅಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು- 'ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಗಳು, ರಾಣಿ ಬಿಟಿಯಾ... ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾವ ಪಾಪವೂ ಮುಟ್ಟಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕುಲದೀಪ ಬಾಬು ಬರದೇ ಹೋದರೆ..... ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅಪ್ಪ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯೋಚಿಸ್ತಾ ಯೋಚಿಸ್ತಾ ನನಗೆ ಅಳು ಬಂತು. ನನಗೆ ಏನೊಂದೂ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಸರಿ, ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಎದೆ ಹಗುರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದೆ..... ಅವರು ಖಂಡಿತ ಬರ್ತಾರೆ..... ಅಲ್ಲವಾ ಚಾಚಾ ss ಬರ್ತಾರಲ್ಲೇ?"

ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲರೂ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟಿದವರಂತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಬಾಜ್ ಪುನಃ ತನ್ನ ಭಾರವಾದ ಕೈಗಳನ್ನು ಅವಳ ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದ - "ಹೌದು ಸಾಂವಲಿ, ಕುಲದೀಪ ಬರ್ರಾನೆ, ಖಂಡಿತ ಬರ್ರಾನೆ..."

ಕಂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೀಪದ ಮಂದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಬಾಜ್ ನೋಡಿದ-ಸಾಂವಲಿಯ ಜ್ಯೋತಿಹೀನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಬನಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ. "ಸಾಂವಲಿ, ಈಗ ನೀನು ಹೋಗು..." ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ, ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ತೆರೆದು ಆಕೆಯ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಡೆಸಿದ. ಅವಳು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋದಳು.

ಬಾಜ್ ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಸಾಂವಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತ. ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಗ್ಗತ್ತಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನೆಲೆಸಿತ್ತು. ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಮಂದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಂವಲಿ ನೆರಳಿನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕತ್ತಲೂ ಬೆಳಕೂ ಒಂದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಯಾವ ಸಂಕೋಚವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅವಳು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ, ಕಷ್ಟು ಗೋಡೆಯ ನೆರವು ಪಡೆದು ಮುಂಬಾಗಿಲವರೆಗೂ ಬಂದಳು. ನಂತರ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಎತ್ತರವಾದ ಬೀರುಗಳ ಬಳಿ ಬಂದಳು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದಿತ್ತು. ಕೊಳಕು ಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದ ದುರ್ಬಲ ಶರೀರದ ಈ ಕುರುಡು ಹುಡುಗಿ, ಇನ್ನಷ್ಟು ದುರ್ಬಲಳಂತೆ, ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದವಳಂತೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹುಳುವಿನಂತೆ ಬಾಜ್‌ಗೆ ಕಂಡಳು.

ಬಾಜ್ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಆಕಾಶದಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿದ್ದ ಮನೆಯ ಗೋಡೆಗಳ ಜೀವರಹಿತವಾದ ಸಾಲು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮತ್ತು ಅಗಲವಾದ ವರಾಂಡದ ಕಡೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸಿದ. ಆ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಯುವತಿಯರ ಕೋಮಲ ಕಂಠಗಳು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು, ಕರುಣಾಜನಕ ಚೀತ್ಕಾರಗಳು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಎಂಥ ಕಗ್ಗತ್ತಲಿತ್ತೆಂದರೆ ಅಂಥ ಕಗ್ಗತ್ತಲನ್ನು ಅವನು ಈ ಮುಂಚೆ ಎಂದೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಕಾಶದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ರಕ್ತದ ಹನಿಗಳಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಭಾಸವಾದವು...

- ೧೦ -

ದಿನಗಳುರುಳಿದಂತೆ ಸಾಂವಲಿಯ ಹಿತ್ತೈಷಿಗಳಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಾಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಳವಳ ಇನ್ನಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಸಾಂವಲಿಯ ಬಾಳು ಆಕೆಯ ಅಕ್ಕಂದಿರು ಬಾಳಿನಂತೆ ಹಾಳಾಗಬಾರದೆಂದೇ ಅವರು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಲ್ಲಿಯ ಬಳಿಯಾಗಲಿ, ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಾಗಲಿ, ತೊಟ್ಟಲುಗಳ ಮೇಲಾಗಲಿ, ಎತ್ತರವಾದ ಬೀರುಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಾಗಲಿ ಕುರುಡಿ ಸಾಂವಲಿ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರ ಕರುಣೆ ಉಕ್ಕಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹೋಗುವಾಗ ಬರುವಾಗ ಅವಳು ಯಾರನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದರೂ ಆಕೆ ಎಂದೂ ಯಾರೊಂದಿಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬಾಜ್‌ನೊಂದಿಗಾಗಲಿ ಈ ಕುರಿತು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೂ ಇಪ್ಪತ್ತು ದಿನಗಳು ಕಳೆದವು...

ಪಂಜಾಬ್ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಾರಿಸ್‌ಷಾನ ಪಂಜಾಬ್, ಬಂಗಾರದ ಗೋಧಿಯ ಕಣಜ ಪಂಜಾಬ್, ಜೇನು ತುಂಬಿದ ಗೀತೆಗಳ ಪಂಜಾಬ್, ಹೀರ್ ರಾಂಜಾನ ಪಂಜಾಬ್, ಸುಂದರ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಮತ್ತು ನದಿಗಳ ಪಂಜಾಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಹೀನಕಣ್ಣಿನ ಓರ್ವ ಸಾಧಾರಣ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಾರರು ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸಾಂವಲಿಯ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಸಾಂವಲಿಯ ಗತಿ ಆಕೆಯ ಅಕ್ಕಂದಿರು ಗತಿಯಂತೆ ಆಗದಿರಲೆಂದು ಇವರೆಲ್ಲ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅವರಿಗನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುವುದು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾತೆಂದು ಇವರೆಲ್ಲ ಭಾವಿಸಿದ್ದರು.

ಬಾಜ್ ತೆರೆದಿದ್ದ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ನಿಂತು ಮುಕ್ತ ಆಕಾಶವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಬೊಂಗಾಗೆ ಚಳಿ ತಟ್ಟಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅವನು ಕಿರುಚಿದ-"ಹೇ ಬಡ್ಡಿಮಗನೆ, ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚು, ನೀನಂತೂ ಎಮ್ಮೆ ಚರ್ಮದವನು, ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಂಚ ಯೋಚನೆ ಮಾಡು."

ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಾಗಿದ್ದರೆ ಬಾಜ್ ಬೊಂಗಾನ ಈ ಬೈಗುಳಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಖರವಾದ ಬೈಗುಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ, ಈ ಹೊತ್ತು ಅವನು ಏನೊಂದನ್ನೂ ಮಾತನಾಡದೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಮೇಜಿಗೆ ಒರಗಿ ಕುಳಿತ.

ಅವನು ನಗಬಹುದು, ಮಾತನಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಇವರೆಲ್ಲ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ "ಬಾಜ್, ಏನಪ್ಪ ಸಮಾಚಾರ?" ಎಂದರು.

"ನಾನು ಏನನ್ನೋ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೇನೆ."

ಬೊಂಗಾ ಚಳಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಥಟ್ಟನೆದ್ದು ಕಬಡ್ಡಿ ಆಟಗಾರನಂತೆ ಪೋಸ್ಟ್ ತೋರಿದ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿರ ಬಂದು - "ನಿಜವಾದ ರಾಜ ಅಂದ್ರೆ ನೀನೇನೆ, ಏನ್ ಯೋಚ್ಚಿ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೀಯಾ?" ಅಂದ.

೩೩೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಬಾಜ್ ಅವನತ್ತ ದಾರ್ಶನಿಕನಂತೆ ನೋಡಿದ. ಬೊಂಗಾಗೆ ನಗು ಬಂತು. ಬಾಜ್ ಹೇಗಿದ್ದನೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದ.

ಬೊಂಗಾ ತಮಾಷೆಯ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದನ್ನು ಬಾಜ್ ಗಮನಿಸಿದ. ತನ್ನ ದವಡೆಯೊಳಗೆ ನಾಲಗೆ ಹೊರಳಾಡಿಸಿ, ತಲೆಯನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಬೊಂಗಾ ಮತ್ತು ಈತನ ಇತರೆ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ನುಡಿದ-

"ನಾನೊಂದು ವಿಷಯ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೀನಿ."

"ಏನದು?"

ಬಾಜ್‌ನ ದಾರ್ಶನಿಕನ ಭಂಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಗು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ನಗುವನ್ನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ತಡೆದಿದ್ದರು. ದೊಡ್ಡ ದಾರ್ಶನಿಕನಂತೆ ಬಾಜ್ ತಲೆಯನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುವಿ, ನಂತರ ಮೇಜನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ - "ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ! ಎಷ್ಟೊಂದು ರಕ್ತಪಾತಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ, ಇಂಥವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಕೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲ.....ಅಲ್ಲವಾ? ಪಶ್ಚಿಮ ಪಂಜಾಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಖ್ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ತಾನೆ?"

"ಹೌದು ಗೊತ್ತಿದೆ? - ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಆವೇಶದಿಂದ ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

ಆಮೇಲೆ, ಬಾಜ್ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಎದ್ದು ಸಿಪಾಯಿ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಒಂದೊಂದು ಶಬ್ದಕ್ಕೂ ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟು ನುಡಿದ - "ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಕೋಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮೂರ್ಖತನವನ್ನೇ ನಾವು ಸಹ ನಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರೊಂದಿಗೂ, ಮಕ್ಕಳು-ಸೊಸೆಯರೊಂದಿಗೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ನೀವು ತಪ್ಪಿತಸ್ತರೆಂದು ಹೇಳುವ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮ ಬಗೆಗೆ ನಾವು ನಾಚಿಕೆ ಪಟ್ಟೋಬಾರದೇನು?"

ಅಲ್ಲಿನ ಇಡೀ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾದ ಮೌನ ಆವರಿಸಿತು.

ಮುಟ್ಟ ಕಂದಿಲಿನ ಕಂಪಿಸುವ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಬಾಜ್ ತನ್ನ ದಪ್ಪ ಕೈಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದ - ".....ಇಲ್ಲಿನ ಘುಕ್ಕಿ, ನಿಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಸಾಂವಲಿಯರಂತೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲೂ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಇರಬಹುದು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ನಾವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅವರಾಗಲೀ ಯಾವ ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಪ್ರಸ್ತುತದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ನಾವು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಯಾಕಾಗಿ ಕ್ರೂರಿಗಳು, ಜಂಗ್ಲಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ?"

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಬಾಗಿಲ ಕಡೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸಿದರು - ಬಾಗಿಲ ಮಧ್ಯೆ ಸಾಂವಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅವಳ

ಒಣಗಿದ ತಲೆಗೂದಲುಗಳು ಹಿಂಜಿದ ಹತ್ತಿಯಂತೆ ಆಕೆಯ ಕೊರಳ ಇಕ್ಕೆಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅವಳ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಲವಲವಿಕೆಯಿತ್ತು, ಬೇರೆಯವರು ಮಾತನಾಡುವ ಮುಂಚೆಯೇ ಅವಳು ಜೋರಾಗಿ ಕಿರುಚಿದಳು - "ಬಾಜ್, ಚಾಚಾ.....! ಬಾಜ್ ಚಾಚಾ...!, ಸಾಂವಲಿಯ ಧ್ವನಿ ಆ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿತು.

"ಹಾಂ...ಹಾಂ...ಸಾಂವಲಿ ಅದೇನು ಹೇಳು.....ಎಕೆ ಗಾಬರಿಯಾಗಿದ್ದೀಯಾ?"

"ಅವರು ಬಂದರು !"

"ಯಾರು.....?"

"ಕುಲದೀಪಬಾಬು ಬಂದರು."

"ಅವನು ಬಂದನಾ?" ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕುಣಿದಾಡಿದರು.

"ಅವರು ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಳಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಕಣ್ಣುಗಳು ಸರಿಹೋಗುವೆ, ಆದರೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಬಹಳ ದಿನ ಹಿಡಿಯುತ್ತೆ" ಅಂತ ಡಾಕ್ಟರು ಹೇಳಿದರು.

ಬಾಜ್ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸಾಂವಲಿಯ ದುರ್ಬಲವಾದ ಎರಡೂ ಭುಜಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅವಳನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ - "ನಿಜವಾಗಿಯೂ? ಯಾವಾಗ?" - ಅಂದ.

"ನಿಜವಾಗಿಯೂ, ಅವರ ತಾಯಿಯೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ."

"ಅರೆ, ಅವನು ಇಷ್ಟು ದಿನ ಎಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದ?"

"ಅವರು ಹೇಳಿದರು, ಮೊದಲು ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ, ಕೊನೆಗೆ ಮನೆಯವರು ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದಂತೆ. ಅವರ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜಗಳ, ವಾದ ವಿವಾದವಾಯಿತಂತೆ ಅಂದ್ರೆ ಅವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೂ ಆಗಲಿಲ್ಲಂತೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬರೆದಿದ್ದೂ ಏನ್ ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದು."

"ವಾಹ್ !...ವಾಹ್ !!!" ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಎಲ್ಲರೂ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಸಾಂವಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬೀಗುತ್ತ ನುಡಿದಳು - "ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು ಅಂತ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು, ಸಾಂವಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು, ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು ಅಂತ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ನಿನಗೆ ನಾನು ನೋವುಂಟುಮಾಡಿದ್ದರೆ..... ನಾನು ಹಣವಂತನಲ್ಲ..... ಆದರೂ ಎಲ್ಲ ಸರಿಹೋಗುತ್ತೆ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತೀನಿ ಅಂದರು."

ಈಗ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಂವಲಿಯ ಬಳಿ ಬಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಕೊನೆಗೆ, ಬಾಜ್ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಹೇಳಿದ - "ಸೋದರರೆ, ತಾಳಿ, ನನಗನ್ನಿಸುವಂತೆ ಸಾಂವಲಿಗೆ ಈಗ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಆಕೆ ಹೊರಗಡೆಯಿರಬಾರದು. ಸಾಂವಲಿ, ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ, ಈಗ ಸಾಕು. ನಾಳೆ ಮಾತನಾಡೋಣ, ನೀನು ಬೇಗ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು..."

ಸಾಂವಲಿಯ ಜೊತೆ ಯಾರೂ ಹೋಗುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಆಕೆ ಮನೆಯವರ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿ ಬಂದಿದ್ದಳು.

ಆಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಳಿಸಿಕೊಡಲು ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಬಾಗಿಲವರೆಗೂ ಹೋದರು.

ಎಂಟು-ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ ಇಡಿ ಗುಂಪು ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಅಂಗಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಎತ್ತರವಾದ ಬೀರುವಿನ ಕೆಳಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಗೋಡೆಗೆ ಒರಗಿಸಿದಂತೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಬೊಂಬೆಯಂತೆ ಏನೋ ಕಂಡಿತು.

ಅವರೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತರು.

ಬಾಜ್ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಗಮನಿವಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದು ಸಾಂವಲಿ.

"ಸಾಂವಲಿ, ನೀನಿನ್ನೂ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ?"

ಸಾಂವಲಿ ಗೋಡೆಯನ್ನು ತಡವರಿಸುತ್ತ ನುಡಿದಳು - "ಬಾಜ್ ಚಾಚಾಸ್ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏನಾಗಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತಲೇ ತಿಳೀತಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಉಸಿರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಉಸಿರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು - "ಬಾಜ್ ಚಾಚಾ, ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ ತಾನೆ?"

ಬಾಜ್ ತಿರುಗಿ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ. ಎಲ್ಲರೂ ಮೌನವಾಗಿದ್ದರು. ಬಾಜ್ ಸಹ ಮೌನವಾಗಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮೌನವಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಸಾಂವಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದಳು: "ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ ತಾನೆ?"

ಬಾಜ್‌ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ತುಂಬಿಬಂದವು. ಅವನು ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಸಾಂವಲಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಮೆಲುಕುನಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ - "ನಮಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ, ಆದರೆ ಈಗ ಹೊತ್ತಲ್ಲದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗಿರಬಾರದು, ಅದರಲ್ಲೂ ಥಂಡಿಯಿದೆ.....ನೀನು ಖಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದರೆ...?"

ಸಾಂವಲಿ ಅವನ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಕೈಯನ್ನು ತನ್ನ ಮೃದುವಾದ ಕೈಯಿಂದ ಮುಟ್ಟಿ ಕೇಳಿದಳು - "ಆದರೆ ಬಾಜ್ ಚಾಚಾ, ಈ ಹೊತ್ತಲ್ಲದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀವೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ?"

"ನಾವಾ?" ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಬಾಜ್ ತಂದೆಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಆಕೆಯ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ಸವರುತ್ತ ಉತ್ತರಿಸಿದ - "ಸಾಂವಲಿ, ಮಗಳೆ, ಈ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಬರ್ಫಿ ತಿನ್ನಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ."

ಅನು : ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ

ಬೀಗದ ಕೈ ಕಳೆದುಹೋಯಿತು

- ಜೀಲಾನಿಬಾನು

ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಬೀಗದ ಕೈ ಇತ್ತು.

ಮೇಜಿನ ಖಾನೆಯ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಡಬ್ಬಿಯೊಳಗೆ ಅದನ್ನಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಯಾವ ಬೀಗದ ಕೈ? ಮೇಜಿನ ಖಾನೆಯ ಈ ಖಾಲಿ ಔಷಧಿ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಹೇಗೆ ಬಂತು? ಎಂದು ನಾನು ಹಲವು ಸಲ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಬೀಗದ ಕೈಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಜೋಪಾನವಾಗಿಡಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ಬೀಗವನ್ನು ತೆಗೆಯಬಹುದು, ಅದು ಅಲ್ಲಿರಲಿ. ಎಷ್ಟೋ ರಹಸ್ಯ, ಸಂಶಯ ಮತ್ತು ಭಯಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ನನ್ನ ಆತ್ಮದಂತಹ ಮತ್ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಬೀಗ ಇಂಥ ಬೀಗದ ಕೈಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ನಾನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವುದಾದರೂ ಏನು? ನನ್ನ ಒಳಗೆ ಏನಿರಬಹುದು-ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ನನ್ನೆದುರು ನಗುತ್ತಾ-ಅಳುತ್ತಾ ಇರುವ ಈ ಜನರಲ್ಲಿ, ನಿಜವಾಗಿ ನಗು ಅವರ ಒಳಗಿಂದ ಉಕ್ಕಿಬರುತ್ತಿದೆಯೇ? ಈ ಕಣ್ಣೀರು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿತ್ತೇ?

ನಾನು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಯಾಕೆ ಇಣುಕಲಾರೆ? ನಾನು ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹವನ್ನು ಸೀಳಿ ಅವನ ಆತ್ಮವನ್ನೇಕೆ ನೋಡಲಾರೆ? ನನ್ನ ಈ ಅಸಹಾಯಕತೆಗಾಗಿ ನಾನೇ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೆೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನನಗೇ ಕೋಪವೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಅನಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ - ಡಾಕ್ಟರಾಗಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಓದು, ಉದೇಶನ ಪ್ರೇಮ, ಅಮ್ಮನ ತ್ಯಾಗ ಎಲ್ಲ. ಈ ಜೀವನದ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು? ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಎಷ್ಟೊಂದು ಅರ್ಥವಾಗದವು ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವದಿಂದ ದೂರವಾದವು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಏನು? - ಹೌದು ಇದನ್ನೇ ನಾನು ಹುಡುಕ ಬೇಕೆಂದಿರುವುದು.

ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉದೇಶನ ಪ್ರೀತಿಯೊಳಗೆ ನಾನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಆತನ ಎಲ್ಲ ಭರವಸೆ, ಆಸೆ, ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕುದಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನನಗೆ ವಿಚಿತ್ರವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ಉದೇಶನ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವುದು, ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಅವನನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಎಂಥಾ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ! ಈ ದೊಡ್ಡ, ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾನು ಎಷ್ಟು ಸುಲಭ ಮಾಡಿದ್ದೆ ! ಮಮ್ಮಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ, ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹುಡುಗನಾದ ಉದೇಶನಿಗೆ, ನನ್ನೆಲ್ಲ ಬೀಗದ ಕೈಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಉದೇಶ, ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ದಿನಗಳೂ ಬೆಳಗಿನ ಬಳ್ಳಿಬಿಸಿಲಿನಂತೆ ಫಳಫಳಿಸುತ್ತ ಇರುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದವನು. ನಾನಂತೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದವಳಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮತ್ತು ಉದೇಶನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ತೂಕ ಮಾಡಲು ನಾನೆಂದೂ ತಕ್ಕಡಿಯನ್ನು ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ -

ಇದೆಲ್ಲ ನಟನೆ, ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತವಿದೆ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಿಂದ, ಈ ಕಪಟ ಸಂಸಾರದಿಂದ ನನಗೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸಂಶಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಮನುಷ್ಯನ ಹೃದಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ನನಗೂ ಉದೇಶನಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಅವನು ನನ್ನ ಬಳಿಯಿದ್ದಾಗ ಮತ್ತು ನೂರಾರು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುವಾಗಲೆಲ್ಲ ನಾನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂಶಯಗ್ರಸ್ತಳಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಉದೇಶನ ಮನದಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಇರುವವಳು ಎಂದು ಹೇಗೆ ಭಾವಿಸಲಿ? ಅವನಲ್ಲಂತೂ ಎಲ್ಲವೂ ರಹಸ್ಯವೇ. ಅವನನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಅದ್ಯಾವ ಮೇಜಿನ ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಬೀಗದ ಕೈ, ಇವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರಲೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೂತಿದೆಯೋ?

ಒಂದು ದಿನ, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಡಿಸೆಕ್ಷನ್ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ, ಡಾ|| ಸೂರಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದರು: "ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಇಬ್ಬರೂ ಮನುಷ್ಯರೇ ಆದರೂ, ಅವರ ದೇಹದೊಳಗೆ ಹರಿವ ರಕ್ತವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ, ಅವರ ಸ್ವಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂತಲೇ ಮನುಷ್ಯ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ರಿಸರ್ಚ್ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ."

ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂತು ನಾವು, ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿಯರು, ಮುಖವೆತ್ತಿ, ಡಾ|| ಸೂರಿಯವರ ನೋಟವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು.

"ಒಂದು ಪಕ್ಷ ನೀವು ಗಂಡಸಿನ ದೇಹವನ್ನು ತೆರೆದುನೋಡಿದರೆ..." ನಾನು ನಡುಗಿಹೋದೆ.

ನಾನು ಉದೇಶನ ಡಿಸೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಲೇ? ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ನೋಡಲೇ? ಆ ರಾತ್ರಿ ನಾನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಉದೇಶನ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಶಸ್ತ್ರವನ್ನು ಆಡಿಸಿದೆ.

ಡಾ|| ಸೂರಿಯವರು ತೋರಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಉದ್ದನೆಯ ಉಗುರಿದ್ದ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ತಡಕಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಏನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

"ಮನಸ್ಸಿನ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದುಕೊಂಡಾಗ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ" - ಈ ಮಾತನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ನಾನು ಅಜ್ಜಿಯ ಬಾಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೆ.

ಮನಸ್ಸಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ! ನಾನೂ ನನ್ನ ಒಳಗಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ತೆರೆಯಬಲ್ಲೆ. ಆಮೇಲೆ ಉದೇಶನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೆರೆದು, ಅದರೊಳಗೆ ನಾನು ಇದ್ದೇನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಲ್ಲೆ.

ಮತ್ತೇನು? ಗಂಡಸಿನ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನೇ ಇಡಲಾಗದು. ಅವನು ಕೇವಲ ತುಟಿ ಮಾತಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದ ನಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣೊಡನೆ ಪ್ರೇಮದ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ಕೆಂಪು ಗುಲಾಬಿಯಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಇರಬಹುದು.

ಎಲ್ಲಿಯತನಕ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯತನಕ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹೇಗಾಗಬಲ್ಲೆ? ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುಣಪಡಿಸುವೆ? ಕೇವಲ ಹೊರಗಿನ ಔಷಧಿಗಳಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯನ ನೋವು ದೂರವಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಆದರೆ ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಬಲ್ಲ ಬೀಗದ ಕೈ ಎಲ್ಲೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮೂಲೆ-ಸಂದುಗಳನ್ನು ತಡಕಿಬಿಟ್ಟೆ. ಜೇಡರ ಬಲೆಗಳು ಕಟ್ಟಿದ್ದ, ಪಾಳು ಬಿದ್ದ ಕತ್ತಲಕೂಪದಲ್ಲಿ ಅರಸಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ರಾತ್ರಿ ಹಿಂಗಾಯಿತು: ನಾನು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದೆ. ಒಂದು ತೇಜೋಮಂಡಲ ನನ್ನ ಸುತ್ತ ಆವರಿಸಿತು. ದೊಡ್ಡ ಹೊಂಬಣ್ಣವೂ ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಳಕೂ ಇದ್ದ ರಾತ್ರಿ ಝಗಝಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನೆದುರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವೂ ಹಿಗ್ಗಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡು, ಬೃಹದಾಕಾರ ತಾಳಿ, ತನ್ನ ನಗ್ನರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ನನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮಿ ಎದ್ದೆ. ಎದ್ದು ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆ ನೋಡಿದೆ. ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳ ನಿಜರೂಪವು ಈ ಹಿಂದೆ ಗೋಚರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೋ ಅವೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣತೊಡಗಿದುವು.

ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದ ಶಕ್ತಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ದಿನ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳ ಬೆಳಕು ಸಾವಿರಾರು ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ವಸ್ತುವಿನ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ನಾನು ಈಗ ನೋಡಬಲ್ಲವಳಾಗಿದ್ದೆ. ಈ ಗಡಿಯಾರ ಒಂದೇ ಸಮ ಯಾಕೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ರಹಸ್ಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲವಳಾಗಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರದ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಮಮ್ಮಿ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಕೆ ತನ್ನ ಹದಿನೆಂಟನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ವಿಧವೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಆಮೇಲೆ ಆಕೆ ಯಾವ ಗಂಡಸಿನ ಕಡೆಯೂ ತಿರುಗಿ

ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಸಾಕುವುದರಲ್ಲೇ ಅವಳ ಜೀವನ ಕಳೆಯಿತು. ಪ್ರತಿ ದಿನ ಪೂಜೆಯಾದ ನಂತರ ಒಂದು ಕೆಂಪುಗುಲಾಬಿಯನ್ನು ಆಕೆ ಡ್ಯಾಡಿಯ ಫೋಟೋಗೆ ಸಿಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಿತ್ಯವೂ ಒಂದು ಕೆಂಪುಗುಲಾಬಿಯನ್ನು ತಂದು, ಫೋಟೋ ಬಳಿ ಇಡುವುದು ಮಮ್ಮಿಯ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೆಲವು ಸಲ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಯೋಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಎಳೇ ವಯಸ್ಸಲ್ಲೇ ಆಕೆಯನ್ನು ಏಕಾಂಗಿ ಮಾಡಿ ಹೋದ ಅಪ್ಪನ ನೆನಪನ್ನು ಮಮ್ಮಿಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತನ್ನ ಎದೆಗೆ ಅವುಚಿಕೊಂಡು ಮಲಗುತ್ತಾಳೆಯೇ? ಈ ದಿನ ನಾನು ಮಮ್ಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಎಳೆದು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕುರುಡಳಂತೆ ಹಾಸಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದೆ. ಈ ದಿನ ನನ್ನ ಕಂಗಳು ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಕಹಿವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ನೋಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ದಿನ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡುವ ಬೀಗದ ಕೈ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಊಹಾಂ-ನಾನು ಮಮ್ಮಿಯ ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸುಮ್ಮನಾಗಿಬಿಟ್ಟೆ.

ನಾನು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಉದೇಶವನ್ನು ನೋಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವನನ್ನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ, ಬೀಗದ ಕೈಯನ್ನು ಒಂದು ಮೇಜಿನ ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿರುವೆ. ಮೇಲಾಗಿ, ಜೀವನವಿಡೀ ಅವನವಳಾಗಿ ಇರುತ್ತೇನೆಂದು ಮಾತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಸಿದ್ಧವಿಗೇ ನಾನು ಈಥರ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆ ಸಿದ್ಧು ಎಷ್ಟು ಭಯಾನಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕ ಕೂಡಲೇ ಹರಿದು ತಿನ್ನುವ ಒಳ್ಳೇ ಕಾಡುಮೃಗದ ಥರ. ಕೆಲವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಭಯ ತಂತಾನೆ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಈ ಭಯ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ, ಏಕೆ ಬರುತ್ತದೆ- ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಲ, ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಿದ್ಧುವಿನಿಂದ ಪೆನ್ನನ್ನು ಎರವಲು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿಬಂತು. ಮಾರನೇ ದಿನ ಪೆನ್ನನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಲು ಬಂದಾಗ, ನಾನು ನನ್ನ ರವಿಕೆಯ ಕೊರಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಡಕುತ್ತ ಹೇಳಿದೆ:

"ಬಹುಶಃ ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಮರೆತು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ನಿನ್ನ ದಿನ ಯಾವ ಚೋಲಿ ಉಟ್ಟಿದ್ದೆನೆಂದು ನಿನಗೆ ನೆನಪಿದೆಯಾ?" ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧು, ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಹೇಳಿದ್ದ:

"ಇಲ್ಲ, ನೆನಪಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಆ ನೆನಪೂ ಎಲ್ಲೋ ಕಳೆದುಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು."

ಮೇಜಿನ ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಬೀಗದ ಕೈ ಸಿದ್ಧುವಿನದಿರಬಹುದೇ ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಆ ದಿನ ಬಂದಿತು. ಬಹುಶಃ ಮರೆತುಬಿಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಇವನಿಗೂ

೩೪೨/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಇದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಪ್ರತಿದಿನ ಹೊಸ ಹುಡುಗಿಯರೊಂದಿಗೆ ತಿರುಗುವುದು, ಹಳೇ ಗೆಳತಿಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲೂ ಕಷ್ಟಪಡುವುದು ಇವೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಅವನು ಒಂದು ದಿನ ಖೈಸರ್ ಜೊತೆ, ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ರೂಪಾಳ ಜೊತೆ ಇರುವುದು. ಅಂಜುಂ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ: "ನನಗೆ ಸಿದ್ಧುವಿನ ಗಡ್ಡ ಕಂಡರೆ ತುಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತೆ."

ಇದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಕಾಲೇಜು ಸೇರುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉದೇಶವನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ.

"ಅಲ್ಲೋಡಿ ಸಿದ್ಧು ಬಂದಿದಾನೆ, ನನಗೆ ಅವನನ್ನು ಕಂಡರೆ ತುಂಬ ಭಯವಾಗುತ್ತೆ"

"ಭಯ ಯಾಕೆ? ನಾನು ಇದ್ದೇನಲ್ಲ....." ಉದೇಶ ನನ್ನ ಕೈ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದು: ".....ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಜನರೊಂದಿಗೆ ನಮಗೇನು ಕೆಲಸ?"

ಆದರೆ ಈ ದಿನ ನಾನು ಉದೇಶನನ್ನು ನನ್ನ ಒಳಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತೇನೆ, ನಾನು ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇರುವೆನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದೊಡನೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೊದಲು ಉದೇಶನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಆದರೆ ಏನಾಯಿತೋ ಏನೋ. ಬೆಳಕು ಹರಿದಾಗ ಎಲ್ಲವೂ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಜ್ಯೋತಿ ತೇಜಸ್ಸಿನ ವರ್ತುಲ ಎಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದುಹೋಗಿತ್ತು.

ನಾನು ಅದೇ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನುಳ್ಳ, ಗಾಗಲ್ಸ್ ಧರಿಸಿದ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಸೈಕಲ್ಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ, ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಜನರ ಗುಂಪಿತ್ತು. ಈ ಜನವೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮೇಲೆ ಕೃತಕ ಮುಖವಾಡವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಬಂದಾಗ ಕಾರಿಡಾರಿನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧು ನಿಂತುಕೊಂಡು, ಕೈಯಲ್ಲಿನ ಮ್ಯಾಗಜಿನ್‌ವೊಂದರ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

"ಆರ್ ಥೂ....." ಎಂದು ಉಗಿದು ನಾನು ಕೂಡಲೇ ಬೇರೆ ದಾರಿಯ ಮೂಲಕ ಲೈಬ್ರರಿ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ನಡೆಯತೊಡಗಿದೆ.

ಯಾರೋ ನಮ್ಮ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು

ನಿಂತುಕೊಂಡಿರಬಹುದು ಎಂದು ಗುಮಾನಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಮಾನಿ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಜವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಉದೇಶ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಿದರೆ ಎದುರೇ ನಿಂತಿದ್ದ. ಉದೇಶ್ ! ನನ್ನ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವವನು. ನನ್ನ ಆತ್ಮಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಒಂದು ದಿನ ನನ್ನ ಒಳಗಿನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆಯೋ ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಅವನ ಕಡೆ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಓಡಿಹೋಗಿ, ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನ ಮನಸ್ಸಿನ ಡಿಸೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ, ನನ್ನ ತೊಳಲಾಡುವ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ತರಹ ಇಡಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿ ವಸ್ತುವಿನ ನಿಜವನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

"ಈ ರೋಗದ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಿ" - ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಡಾ|| ಬಾರಿಯವರು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಕ್ಲಾಸನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ನಮ್ಮೆದುರು ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ ಮಲಗಿಕೊಂಡು, ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು ನನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಇಳಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸೈತಾಸ್ಕೋಪನ್ನು ಅವನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟೆ. ನನಗೆ ಕೂಡಲೇ ಶಾಕ್ ಹೊಡೆದಂತಾಯಿತು. ನನ್ನ ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆ ಒಂದು ತೇಜೋಮಂಡಲ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು. ಹೊಂಬಣ್ಣದ, ಬೆಳ್ಳಿಬಣ್ಣದ ತಾರೆಗಳು ಝಗಝಗಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಡೆಟ್ಟಾಲಿನ ಅಪ್ರಿಯ ವಾಸನೆಯೂ ಮತ್ತೇರಿಸುವ ಸುಗಂಧದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ವಸ್ತುವೂ ಹಿಗ್ಗಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡು ನನ್ನೆದುರು ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿತ್ತು.

ನನ್ನ ಒಳಕಣ್ಣುಗಳು ತೆರೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು ! ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಹುಡುಗನಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಪುಟ್ಟದೀಪದಂತೆ ಮಿಣಿಮಿಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಾವು ಅವನ ಸಮೀಪವೇ ನಿಂತಿತ್ತು.

"ಡಾಕ್ಟರ್, ಈ ರೋಗದ ಹೆಸರು, ಬದುಕುವೆನೆಂಬ ಭರವಸೆ, ಈ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನಿಗೆ ಗುಣವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ."

ಉದೇಶನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ನಾನು ಓಡಿದೆ. ಹುಚ್ಚಿಯಂತೆ ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ನೆಗೆದೆ.

ಸಿದ್ದು, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಆಂಗ್ಲೋ-ಇಂಡಿಯನ್ ಹುಡುಗಿಯ ಸೊಂಟ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದ. ಬಹುಶಃ ಜೀವನವಿಡೀ ತಾನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿರುವೆನೆಂದು ಆಕೆಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅವನು ತನ್ನ ಉದ್ದನೆಯ ಗಡ್ಡವನ್ನು ಕಪ್ಪು ಬಲೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ್ದ. ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚುವ ಕೆಂಪು ಸ್ವೆಟರನ್ನು ತೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವನ ಆತ್ಮವನ್ನು

೩೪೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಗ್ರಹಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ - ಅವನ ಹೃದಯ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ನನ್ನೆದುರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅದರೊಳಗೆ ಅಂಜುಮ್ ನಿಂತಿದ್ದಳು ! - ಅಂಜುಮ್, ಸಿದ್ಧುವಿನ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಉಗಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ-ನೋಡಿದಿರಾ. ಈ ದಿನ ಎಂತೆಂಥವರ ರಹಸ್ಯಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತಿವೆ.

ಉದೇಶ್, ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಉದೇಶ್? ಉದೇಶ್ ಇಲ್ಲಿದ್ದಾನಾ? - ನಾನು ಇಡೀ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹರಿದಾಡಿದೆ.

ಏನಾಯಿತು? ಏನಾಯಿತು?

ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿಯರ ಗುಂಪೇ ಇತ್ತು. ನಾನು ಇಂದು ಉದೇಶನನ್ನು ಹುಚ್ಚಿಯಂತೆ ಏಕೆ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಅವರಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಕಿತರಾಗಿದ್ದರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮತ್ತು ಉದೇಶನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಇಡೀ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನಾವು, ನೋಡುವವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಗೆಲೆಯರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಈ ದಿನ ನಾನು ಉದೇಶನ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಅಡಗಿರುವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಉದೇಶ್ ಈ ದಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

"ಹೇ ದೇವರೇ.....ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ...ಈ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನ ಜಂಗಳಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ..." ನಾನು ಗಾಬರಿಗೊಂಡು, ದಿಕ್ಕು ತೋಚದೆ ಟಾಯ್‌ಲೆಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದೆ. ಎದುರುಗಡೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕನ್ನಡಿಯಿತ್ತು ಮತ್ತು ನಾನು ಅದರೊಳಗೆ ನಿಂತಿದ್ದೆ.

ಎಲ್ಲವೂ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು-ಭೂಮಿಯಿಂದ ಆಕಾಶದವರೆಗೆ ಹಿಗ್ಗಿಸಿ ಎನ್‌ಲಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿಸಿದಂತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಹೃದಯ ಒಂದು ಕೆಂಪು ಗುಲಾಬಿಯಂತೆ ಅರಳಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದರ ನಡುವೆ ಸಿದ್ಧು ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಬೇಜವಾಬ್ದಾರ, ನಿರ್ದಯಿ-ನೋಡಲು ಭಯಂಕರನಾದ ಸಿದ್ಧು ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದ.

ರಾತ್ರಿ ನಾನು ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಬೇಗನೇ ಮೇಜಿನ ಖಾನೆಯನ್ನು ಎಳೆದು, ಬೀಗದಕೈಯಿಟ್ಟದ ಔಷಧಿ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದೆ. ಆದರೆ ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ಬೀಗದಕೈ ಕಳೆದುಹೋಗಿತ್ತು.

ಅನು : ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ

ಮುದ್ದಿನ ಮೊಲ

- ಗಯಾಜ್ ಅಹಮದ್ ಗದ್ದಿ

"ಅಮ್ಮ ನನ್ನ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಕ್ಕೆ ಬಿಡ್ತಾನೇ ಇರಲಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಆಕೆ ಹೊರಗಡೆ ದಿಟ್ಟಿಸಲು ಶುರುಮಾಡಿದಳು. ಆಗವಳ ಮನಸ್ಸಲ್ಲಿ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗಲೀ, ಚಿಂತೆಯಾಗಲೀ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಆಕೆಗೆ ಆತನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವಿತ್ತು. ಇವತ್ತಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಈಕೆಯ ಎಲ್ಲವೂ ಅವನದ್ದಾಗಿಯೇ ಬಿಡುವುದಾದರೆ ಚಿಂತೆ ಏಕೆ? ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವನದ್ದೇ ಅಲ್ಲವೇ?

ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಫಿಯೆಟ್ ಕಾರು ವೇಗವಾಗಿ ಸಾಗಿತ್ತು. ಬಾಬ್‌ಕಟ್ ಆಗಿದ್ದ ಆಕೆಯ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಕೂದಲು ಗಾಳಿಯ ರಭಸದಿಂದಾಗಿ ಎತ್ತೆತ್ತಲೋ ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊರಗಿನ ಹಸಿರಿನ ಸಿರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಳು ಆಕೆ. ಬೆಳಗಿನ ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಕು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹರಡಿತ್ತು. ತಾಜಾ ಬೆಳಕು, ಲವಲವಿಕೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ, ರಂಗತರಂಗಗಳ ಜಾಗೃತ ಹಾಗೂ ಸುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯ ಮಧ್ಯೆಯ ಪರದೆ ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣೆಯಾಗಿತ್ತೋ ತಿಳಿಯದು. ಈಗ ಕಣ್ಣು ಮುಂದಿನ ವಾಸ್ತವ ಜಗತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳನೆಯ ಮೊಲ ಸರಕ್ಕನೆ ಕಾರಿನ ಮುಂದೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಬಹಳ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಆತ ತಕ್ಷಣ ಸ್ಪಿಯರಿಂಗ್‌ನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದ. ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದ ಚಕ್ರಗಳು ತಿರುಗಿಕೊಂಡವು. ಮೊಲಕ್ಕೆ ಕೊಂಚ ತಗುಲಿದ ಕಾರು ಬದಿಯಲ್ಲೇ ನಿಂತಿತ್ತು.

ಯುವತಿಯ ಬಾಯಿಂದ ಚೀತ್ಕಾರ ಹೊರಟಿತು. ರಸ್ತೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಮೊಲ, ಎದ್ದು, ಕುಂಟುತ್ತ ಕೆಳಗಿನ ಗದ್ದೆಗೆ ಇಳಿಯಿತು. ಆಕೆ ಮತ್ತು ಆತ ಸಮಾಧಾನದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟರು.

"ಬಜಾವಾಯ್ತಲ್ಲ !"

"ಕೂದಲೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಜಾವಾಯ್ತು !"

ಕಾರು ಮತ್ತೆ ಸ್ಪಾರ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ದೂರದ ದಿಗಂತದವರೆಗೂ ಇದ್ದ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಆತ ಆ ಯುವತಿಯತ್ತ ತಿರುಗಿಸಿ ಮುಗುಳ್ಳುಕ್ಕ.

೩೪೬/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಆತನ ಕೈಗಳು ಸ್ಪಿಯರಿಂಗ್ ಫ್ಲೀಲ್ ಅನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದವು. ರಸ್ತೆ ಕವಲೊಡೆದಿತ್ತು. ಓಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಿಗೆ ಲಘುವಾಗಿ ಬ್ರೇಕ್ ಅದುಮಿ ಬದಿಯಲ್ಲೇ ಕಾರು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಇಳಿದ.

"ಅಮ್ಮ ಒಬ್ಬಳೇ ಹೊರಗೆ ಬರಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಬಿಡ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ?"

"ಯಾಕೇಂತ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.....ನೀನೆಲ್ಲಾದರೂ ನನ್ನ ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಿಡ್ತೀಯಾಂತ ಹೆದರಿಕೆ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ" ಎಂದು ನಕ್ಕಳು.

ಹದಿನೇಳು ದಿನಗಳ ಹಿಂದಷ್ಟೇ ಅವರಿಬ್ಬರ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥ ಜರುಗಿತ್ತು. ಆಕೆಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಲಿದ್ದ ಆತನೂ ಆಕೆಯ ನಗುವಿಗೆ ಉತ್ತರವೋ ಎಂಬಂತೆ ಪ್ರತಿ ನಕ್ಕ. ನಕ್ಕ ಸರಿ, ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಬದಲು ಬೇರೆ ನನ್ನೋ ಬಡಬಡಿಸಿದ.

"ರಮ, ನೀನು ನಕ್ಕಾಗ ಏನೇನೋ ಅನಿಸುತ್ತೆ..."

"ಏನ್ ಅನಿಸುತ್ತೆ?" ಅಂದಾಕೆ ಅವನತ್ತ ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತ "ಆಗಲೇ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಲ್ಲ" ಅಂದಳು.

"ಇಲ್ಲ, ಹಾಗಲ್ಲ" ಅಂದಾತ ಆಕೆಯತ್ತ ನೋಟಬೀರಿ ಮತ್ತೆ ರಸ್ತೆಯತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸಿದ.

"ನಿಜ ಹೇಳಿದರೆ ನೀನು ನಗ್ತೀಯಾ..... ಎಲ್ಲೋ, ಯಾವುದೋ ಹಕ್ಕಿಯೋ ಪಾರಿವಾಳವೋ ರೆಕ್ಕೆ ಬಡೀತಾ ಇರೋ ಹಾಗೆ....."

"ಪಾರಿವಾಳ ಅಲ್ಲ ಮಹಾಶಯರೇ, ದೇವತೆ ಅನ್ನು, ದೇವತೆ" ಅಂತ ಆತ ಮಾತು ಮುಗಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಹಮ್ಮಿನಿಂದ ಹೇಳಿದಳು ಆಕೆ. "ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಾತ್ರ ನೆನಪಿದೆಯಾ, ನಾನು ಅದೇ ದೇವತೆ..... ಆದರೆ ನೀವು?" ಅಂದಳು.

"ನಾನು?" ಅಂದ ಆತ.

ಆಕೆ "ನೀವು ಸೈತಾನ ಆಗಿದ್ದಿರಲ್ಲ, ಆ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ" ಎಂದು ಕಿಲಕಿಲನೆ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟಳು.

ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಆ ಯುವಕನಿಗೆ ಆ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಹಿಸಬೇಕಾಗಿಬಂದಿತ್ತು. ನಾಟಕ ಗೀಟಕ ಅಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತು. ಆದರೀಗ ಈ ಶೋಕಿಯೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ? ಪ್ರತಿದಿನ ಆತ ರಿಹರ್ಸಲ್ಲಿಗೋಸ್ಕರ ಅವಳನ್ನು ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ; ಮುಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗುವುದಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅಂದೇ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಧಾರಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲರೂ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದರು.

ಆಗ ಈ ಯುವಕ ತಂತಾನೆ ಆ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿ ನಟಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದ. ಆದರೆ

ಮೂರ್ಮಾಲ್ಯು ಘಂಟೆ ತನ್ನ ಪಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉರು ಹೊಡೆದು ಸ್ವೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ ಎಲ್ಲ ದಂಗುಬಡಿದಿದ್ದರು.

"ಆದರೆ ನೀವೆಂಥ ಪವಾಡ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರಿ. ಅಂತಹ ನಟನೇನೇ ನೋಡಿ ಏಕೆಂದಂ ಸಹಜವಾಗಿರೋದು."

ಆ ಯುವಕನ ನಟನೆ ಎಷ್ಟು ನೈಜವಾಗಿತ್ತು ಅಂದರೆ ಜನ ದಂಗುಬಡಿದಿದ್ದರು. ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಕೂದಲಿನ ದೇವತೆಯ ಮೇಲೆ ಎರಗಲಿದ್ದ ಸೈತಾನನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನರ ಉಸಿರೇ ಅಡಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಆ ಹುಡುಗಿಯೇ ಹೆದರಿದ್ದು ಆಕೆಯ ಹೃದಯ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಶುರುವಾಗಿತ್ತು.

"ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳಿ. ಇವೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಆಯ್ತು?" ಅನ್ನುತ್ತ ಆಕೆ ತನ್ನ ಸ್ಕಾರ್ಫ್ ಅನ್ನು ಸಡಲಿಸಿದಳು. ಬಹಳ ಮಾಮೂಲು ಪ್ರಶ್ನೆ ಅದು. ಆಕೆ ನಾಟಕದ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ್ದಾದರೂ ಆಕೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಯುವಕನ ಹೃದಯ ಜೋರಾಗಿ ಬಡಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಆತನ ಪಾದ ಆಕ್ಸಿಲೇಟರ್ ಅನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಒತ್ತಿತ್ತು. ಕಾರಿನ ವೇಗ ತಕ್ಷಣವೇ ಅಧಿಕವಾಯಿತು. ಆತನ ಕೈಗಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಸ್ಪಿಯರಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದವು. ತೆವಳುತ್ತಿದ್ದ ಫಿಯೆಟ್‌ನ ಚಕ್ರಗಳು ಸರಕ್ಕನೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ವೇಗವೂ ಕಮ್ಮಿಯಾಯಿತು.

"ಅಪ್ಪಪ್ಪ ಎಷ್ಟು ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಓಡಿಸ್ತೀರಲ್ಲ ನೀವು. ಏನಾದರೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ?"

"ಏನೂ ಆಗಲ್ಲ" ಅನ್ನುತ್ತ ಆತ ತನ್ನ ಗಾಬರಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ, "ನಾನಿರುವಾಗ ಏನಾಗಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ !" ಅಂದ.

ಹುಡುಗಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅಮಲಿನ ನಶೆ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಆಕೆ ತಿರುಗಿ ಆತನತ್ತ ಪ್ರೇಮಪೂರಿತ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿದಳು. ಆಕೆಯ ಗೋಧಿವರ್ಣದ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಮೂಡಿತ್ತು. ಪ್ರೇಮಪೂರಿತ ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಾಕೆ ಮತ್ತೆ "ಏನಾದರೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ?" ಅಂದಳು.

"ಈಗ ನೀವು ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಆಗಲು ಶುರುಮಾಡಿದಿರಲ್ಲ" ಛೇಡಿಸಿದ ಆತ. ಮತ್ತಿಬ್ಬರೂ ಜೋರಾಗಿ ನಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಹೊರಗಿನ್ನೂ ಬೆಳಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ ಈತ? ಈತನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಗೆ ಸೇರಿಬಿಟ್ಟೆ ನಲ್ಲ ! ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿನ ತಾರೆಗಳು ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮೆಲ್ಲಗೆ ಮುಳುಗಿ ಪೂರ್ತಿ ಕೆರೆಯನ್ನೂ, ಅದರ ಒಳಹೊರಗನ್ನೂ ಝಗಮಗಿಸುತ್ತದ್ದಲ್ಲ ಹಾಗೆ. ಆಕೆ ಮುಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಂಡಳು. ಮುಂದೆ ಯಾರಿದ್ದರು..... ಯಾರಾದರೂ ಇರಬಹುದು.....ಆಕೆಯ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಬೆಚ್ಚಿಬೆಚ್ಚಿನೆಯ ಉಸಿರಿನ ತೇವ ಮೂಡಿತ್ತು. ಆಕೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಳು.

೩೪೮/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಆಕೆಯ ಮುಖದಿಂದ 'ಅರ್ರೇ' ಎಂಬ ಕೂಗು ಹೊರಬಿದ್ದು, ಆಕೆ ಮುಖವನ್ನು ಬೇರೆಡೆ ತಿರುಗಿಸಿದಳು. ಆ ಯುವಕ ನಗಲು ಶುರುಮಾಡಿದ. "ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಗಳಿಗೆ, ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು" ಅಂದ ಹುಡುಗಿ ನಗುತ್ತ "ಸುಮ್ಮನಿರಿ ಸಾಯಿಸಿಬಿಡ್ತೀನಿ" ಅಂದಳು.

ಆಕೆಯನ್ನಾತ ಪ್ರೇಮಪೂರಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಮುಗುಳ್ಳುಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ.

ಆತ ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ದಿನ ಕಳೆದಿತ್ತು. ಆತನ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಅರೆಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಈ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಆತ ಬಂದಿದ್ದ. ಯಾವುದೋ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಿಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವ ಹುಡುಗಿ ಬೇರೆ ನಮೂನೆಯವಳಾಗಿ ಕಂಡಳು. ಮೊದಲಾತ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದು ರಮ ಎಂದರೆ ಮತ್ತಾರೋ ಇರಬೇಕು ಅಂತ.

"ರಮ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲವಾ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದ.

"ಅರೇ, ನಾನೇ ರಮ" ಎಂದು ನಗುತ್ತ ತಾಯಿಯ ಮೇಲೊರಗಿದ್ದಳು. ಅವನಿಗದು ವಿಚಿತ್ರವೆನಿಸಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ, ಮುಗ್ಧ ಹುಡುಗಿಯ ಜೊತೆ ಅವನು ಏಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಮದುವೆಗೋಸ್ಕರ ಆತ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದುದು ಜಾಣೆಯಾದ, ಆತನ ಬೇಕು ಬೇಡಗಳನ್ನೂ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನೂ ಅರಿಯಬಲ್ಲ ಹೆಂಗಸನ್ನು. ಈ ಹುಡುಗಿಯೋ...

ಆತ ಮಾರನೆಯ ದಿನವೇ ಹೊರಟುಬಿಡಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ರಮ ಅವನನ್ನು ರಿಹರ್ಸಲ್‌ಗೆ ಬರಲು ಹೇಳಿದ್ದಳು. ನಾವು ಬಿಹಾರದ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾಟಕ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀವಿ. ನಡೀರಿ, ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರ ಮನೇಲಿ ರಿಹರ್ಸಲ್ ನೋಡೋಣ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯವರಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸ್ತೀನಿ."

ರಮಳ ಮುಗ್ಧ ಒತ್ತಾಯವನ್ನಾತ ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅವಳ ಊರಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದು: ಒಂದರಿಂದ ಎರಡು, ಎರಡರಿಂದ ಹದಿನೈದು ದಿನ ಕಳೆದಿದ್ದವು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆಕೆ ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗತೊಡಗಿದಳು. ರಮಳ ಮಾತು, ರೀತಿ, ನೀತಿ, ನಗು ಎಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಅಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗತೊಡಗಿತು.

ರಮಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಅರಿವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಯುವಕ ತನ್ನ ಕೈಹಿಡಿಯುವವ, ತನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದು ಅರಿವಾದ ತಕ್ಷಣ ಆತ ತನ್ನವನೇ ಎಂದು ಅನಿಸಲು

ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಏನಾಗುವುದೋ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಗೊತ್ತು? ಮದುವೆ ಆಗುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸಲು ಸಮಯವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ-ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಸರಿ, ಎಲ್ಲ ಖರೇ. ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕೃತ್ರಿಮತೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾರನೆಯ ದಿನವೇ ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಸ್ನೇಹಿತನೆಂಬಂತೆ ಹರಟಲು ಶುರುಮಾಡಿದ್ದಳು.

ಎರಡೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದಿದ್ದ ಆ ಅತಿಥಿಯೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟವಾಗಿದ್ದಳು ಆಕೆ. ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಗುಟ್ಟಿನ ವಿಚಾರಗಳೇ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗಿತ್ತು-ಯುಗಯುಗಾಂತರಗಳ ಸ್ನೇಹದ ಹಾಗೆ.

ಮನೆಯಲ್ಲಾಕೆಯ ವೃದ್ಧ ತಾಯಿ ಇದ್ದಳು. ಗಂಡ ತೀರಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಆಕೆ ಅಡಿಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಥವಾ ಆಕೆಯ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ್ದ ಗಂಡನ ಘೋಷೋ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಮೈಚಾಚುವಳು.

ರಮಳ ತಮ್ಮ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲೋ, ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಲೇ, ಇರುವ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ರಮಳೇ. ಅವಳು ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ, ಯಾವ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಅತಿಥಿಯ ಕೊಠಡಿ ಹೊಕ್ಕು, ಅವನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುವಳು. ಟೀಯ ಲೋಟವನ್ನು ಕೈಗಿತ್ತು ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಗೆ ಬೇಗ ಹೋಗೆಂದು ಅನುಮಾಡುವಳು.

ಆ ಯುವಕ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ನೇರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡುವ. ಎಂತಹ ಹುಡುಗಿಯೀಕೆ? ಭಯ-ಭೀತಿ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಳೇ ತನ್ನ ಕೊಠಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ, ನಗುತ್ತಾಳೆ. ಜೀವನ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಬಿಡತ್ತೆ ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಈಕೆಗೆ? ಬಿಸಿಗಾಳಿ ಅವಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋದರೆ?

ಆದರೆ ಬಿಸಿಗಾಳಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬರೀ ತಣ್ಣನೆಯ ಹವೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಬರೀ ನೆರಳು, ಅಪ್ಯಾಯಮಾನವಾದ ನೆರಳು. ನಕ್ಷತ್ರಗಳೇ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ.....

"ನೋಡಿ, ನಮ್ಮ ಮದುವೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಲಗಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡ್ತೀನಿ ಗೊತ್ತಾ?"

"ಏನ್ ಮಾಡ್ತೀಯಾ?" ಅವಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಕೇಳಿದ.

"ಒಂದೇಟು ಕೊಡ್ತೀನಿ" ಅಂದಳಾಕೆ.

"ನಡಿ, ಈಗಲೇ ನಿಮ್ಮಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳ್ತೀನಿ" ಅಂದ ಆತ.

"ನಡಿರಿ, ಈಗಲೇ ನಡಿರಿ" ಅಂದು ಅವನು ಬಾಯಿ ತೆರೆಯುವ ಮೊದಲೇ

ತನ್ನ ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ "ನಾನು ಇವನೊಡನೆ ಹೆಂಗೆ ನಿಭಾಯಿಸ್ತೀನೋ ಏನೋ" ಅಂದಳು. ಅವಳ ತಾಯಿ ಅರ್ಧ ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಅರ್ಧ ಕೋಪದಿಂದ ಅವಳತ್ತಲೇ ನೋಡುತ್ತ "ಏನ್ ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾಗಿ ಹರಟ್ತೀಯಾ, ರಮ" ಎಂದಳು.

"ನಿಜವಾಗಲೂ, ಅಮ್ಮ. ಇವರು ನೀನು ಲೇಟಾಗಿದ್ದರೆ ಏಟು ಕೊಡ್ತೀನಿ ಅಂತಾರೆ. ಇಂತ ಮನುಷ್ಯನ ಜೊತೆ....." ಅವಳ ತಾಯಿ ಜೋರಾಗಿ ನಗಲು ಶುರು ಮಾಡಿದಳು. "ನನ್ನ ಮಗ ಸರಿಯಾಗೇ ಹೇಳ್ತಾ ಇದಾನೆ...ಏಟು ತಿನ್ನದೇ ಇದ್ದರೆ ನೀನು ಸರಿಯಾಗಿರೋದೇ ಇಲ್ಲ."

ಅವನೂ ನಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ. ರಮನ್ನ ರೇಗಿಸಲು "ಇಲ್ಲ, ಅಮ್ಮ ಇವಳು ಹೇಳೋದು ಏನೂ ಅಂದರೆ....." ರಮ ಸರಕ್ಕನೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು. ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಅವನ ಬಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತ "ಅರ್ರೇ, ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟು ಮಾತನ್ನೆಲ್ಲ ಅಮ್ಮನ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿಬಿಡ್ತೀಯೇನು?" ಅನ್ನುವಳು.

"ಅಲ್ಲ, ಬರೀ ಹೊಡೆಯೋ ಮಾತು ಅಷ್ಟೇ."

"ಈಗ ಸಾಕು, ನಿಲ್ಲಿಸು" ರಮ ನಿಲ್ಲುತ್ತ ಮಾತು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು. "ಒಳ್ಳೇದು. ಮದುವೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಹೊಡ್ಕೋ."

ಕಾರು ಸರಕ್ಕನೆ ನಿಂತಿತು.

"ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳಬೇಕು" ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕೇಳಿದ ಆತ.

"ಇದೇನು ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೇಳೋದು?" ಎಂದಾಕೆ ಹತ್ತಿರವೇ ಬೆಳಗಿನ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಹಾಗೂ ಹೊಗೆ ಮಿಶ್ರಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಹಳ್ಳಿಯತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿದಳು.

ಆ ಹಳ್ಳಿ ಕಥಾಪ್ರಪಂಚದ ತರಹ ರಹಸ್ಯಮಯವಾಗಿಯೂ ಅನನ್ಯವಾಗಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಕ್ಷಣಕಾಲ ಆತನನ್ನಾಕೆ ಮರೆತು ಗೂಢವಾದ ಜಗತ್ತಿನ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೇಲಿದ್ದಳು. "ರಮ, ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳು, ಈಗಲೇ ಉತ್ತರ ನೀಡು" ಯುವಕ ಸಿಗರೇಟು ಹೊರ ತೆಗೆದು ಹಚ್ಚಿದ. ರಮ ಹೊರಗಿನ ಮಾಂತ್ರಿಕ, ರಮ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಿಂದ ಇಳಿದುಬಂದು ಯುವಕನತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿ "ಏನು?" ಅಂದಳು.

ಆತ ತನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ಕ್ಷಣಕಾಲ ಮರೆತ.

"ಏನೂ, ಏನೂಂದರೆ, ನನ್ನ ಕಂಡರೆ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟಾನಾ?"

ಆಕೆ ಹಣೆ ಚಚ್ಚಿಕೊಂಡು "ಅರೇ, ಬಿಡು, ಏನೋ ಕೇಳ್ತೀಯಾ ಅಂದರೆ, ಇದಾ? ಬೆಟ್ಟ ಅಗೆದು ಇಲಿ ಹಿಡಿದಂತಾಯ್ತು" ಅಂದಳು. ನಂತರ "ಏನ್ ಹೇಳ್ತೀ ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ-ಇಲ್ಲ, ನಿಜವಾಗಲೂ ಇಲ್ಲ" ಅಂದಳು.

"ನಿಜವಾಗಲೂ" ಅಂದ ಯುವಕ ಆಕೆ ನಿಜ ಹೇಳ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದ.

"ನಿಜವಾಗಲೂ? ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಯಾಕೆ ಮದುವೆ ಆಗ ಬೇಕೂಂತಿದೀಯಾ?"

"ಈಗ ನಡೀರಿ. ನೀವೊಂದು ಬರೀ ಸಂಶಯ ಪಿಶಾಚಿ."

"ನೀನು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡೋವರ್ಗೂ ಈ ಕಾರು ಒಂದಿಂಚೂ ಮುಂದೆ ಸಾಗಲ್ಲ."

"ಒಳ್ಳೇ ಕರ್ಮ ಆಯ್ತಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ತರಹ ಹಠ ಹಿಡೀತೀರಲ್ಲ" ಎಂದು ಮುಖ ಗಂಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೂ ಅದರ ಜೊತೆಗೇ ನಗಲೂ ಶುರುಮಾಡಿ ಅಂದಳು: "ಅರೇ, ಯಾಕೆ ಮದುವೆ ಮಾಡ್ಕೊತ್ತಿದೀವಿ ಅಂದರೆ ನೀನು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ ಅದಕ್ಕೆ. ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಏನ್ ಮಾಡ್ತಾರೆ ಗೊತ್ತೇನು? ಅಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಿ, ಹುಡುಕಿ ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಇದ್ದು, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕಮ್ಮಿ ಇರುತ್ತೋ ಅಂತಹವರನ್ನೇ ಮದುವೆ ಮಾಡ್ಕೊತಾರೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಗಂಡ ಪೆದ್ದು, ತಮ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಬೇರೆ ಗಂಡಸರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ಸೆಳೆಯೋಣಂತ."

ಆತ ನಗುನಗುತ್ತ ಕಾರನ್ನು ಸ್ಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡಿದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಆ ಹುಡುಗಿ ಆತನಡೆ ತಿರುಗಿದಳು. ಅದೇಕೋ ಆತ ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ಗಂಭೀರನಾಗ ತೊಡಗಿದ.

"ಹಾಗಾದರೆ ನೀನೂ ನನ್ನ ಹಣದಿಂದ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಸೆಳೆಬೇಕೂಂತಿದೀಯಾ?"

"ಹೌದೌದು."

"ಎಷ್ಟು ಜನ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿದ್ದಾರೆ-ನಿನಗೆ?"

"ಈಗ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬನೇ....." ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಡೆದಿಟ್ಟ ನಗುವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲಾರದೆ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟಳು.

ಮತ್ತೆ ಅದೇ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಚಡಪಡಿಸುವಿಕೆ

ಆದರೆ ಆತ ಬೇರೇನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ.

ಎಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ. ಅವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಂದುಹೋದ ಹುಡುಗಿಯರೆಷ್ಟೋ. ರಾತ್ರಿಯ ಜೀವನ ನಡೆಸಿ ಮುಂಜಾನೆಯ ನಸುಕಿನಲ್ಲೇ ಮರೆಯಾದವರೆಷ್ಟೋ. ಬರೀ ಮೈಸುಖ, ಬರೀ ದುಡ್ಡಿಗೋಸ್ಕರ ತಲೆ ಬಾಗಿರಿಸಿದವರೆಷ್ಟೋ. ದುಡ್ಡು ಬಾಗಿರಿಸಲಾಗದೆ ಹೋದವರನ್ನು ಆತನ ಬಲಿಷ್ಠ ಬಾಹುಗಳು ಗೆದ್ದಿದ್ದವು. ಯೌವನದ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೋದ ಸುಂದರ ರಾತ್ರಿಗಳೆಷ್ಟೋ; ಬಂದು

ಆತನ ಗೃಹವನ್ನು ಸುಗಂಧಭರಿತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋದವಲ್ಲ; ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸುಂದರವಾದ ದೇಹಗಳು ಅವನ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ಉರಿದುರಿದು ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ಬೂದಿಯನ್ನಷ್ಟೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದವಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಆ ಹುಡುಗಿ...

ಆದರೆ ಆ ಹುಡುಗಿಗೂ ಮುಂಚೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಈತನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಸುಂಬಲ್ ಎಂದಾಕೆಯ ಹೆಸರು. ಅವಳೂ ಇವಳಂತೆಯೇ ತುಂಬ ನಾಜೂಕು. ಸುಂದರ ರೂಪು, ಅತಿ ಪ್ರೀತಿ, ಅವಳ ನಡೆ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ. ಅವನನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಆವರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು ಆಕೆ.

ಸುಂಬಲಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾಯೆ ಮೋಡಿ ಇತ್ತೋ? ಅದರಿಂದಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಮೌನವದನನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಆತ. ಆತನ ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಣ್ಣನೆಯ ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ಅಸ್ತಿತ್ವವೆಲ್ಲ ಮೇಣದಂತೆ ಮೆದುವಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕುಂಬಾರನ ಕೈಯ ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿನ ತರಹ ಸುಂಬಲ್‌ಳ ಕೈಗಳು ಆತನಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಕೊಡುತ್ತಲಿದ್ದು ಹೇಗೆ ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೆಲ್ಲ ಆತ ಬಹಳ ಚಿಂತಿಸುವ. ಈ ರೀತಿ ಆಗುವುದಾದರೂ ಏಕೆ? ತನ್ನೆಲ್ಲ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿರುವ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿಯಲ್ಲಿರುವುದಾದರೂ ಏನು?

ಜೀವನದ ಕಷ್ಟ ರೇಖೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಸುಂಬಲ್‌ಳ ರೂಪು ತುಂಬ ತುಂಟತನದಿಂದ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗಳ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಾಯಕ ಧ್ವನಿಯ ತರಹ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಳುಗಿಬಿಡುವ. ಸಾವಿರಾರು ಆಸೆಗಳಿದ್ದ ಸುಂಬಲ್‌ಳ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಯೋಚನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಅಶಕ್ತನಾದಾಗಲೆಲ್ಲ 'ಸುಂಬಲ್‌ಳಿಗೂ ನನಗೂ ಯಾವುದೋ ಪವಿತ್ರ ಸಂಬಂಧ ಗಾಢವಾಗಿ ನಿಜವಾಗಲೂ ಇದೆ' ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವ.

ಅಂಧಕಾರ ದೂರದಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಭರವಸೆಯಿಂದ ಸಣ್ಣ ದೀಪದ ತರಹ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಆತ ಸ್ವತಃ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಚಿಂತಿಸಲು, ಯೋಚಿಸಲು, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿಯೇ ಉಡುಗಿದಂತಾಗಿ ಕೈಕಾಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಕುಳಿತು ಬಿಡುವ.

ತೆರೆದ ನೀಲಿ ಗಗನದಲ್ಲಿನ ಕಷ್ಟ ಕಷ್ಟದ ಮೋಡಗಳು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತ, ಕ್ಷಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಮೋಡವೊಂದು ಕಷ್ಟ ಮೋಡವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಆತನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಮತ್ತೆರಡು ಸೇರಿಕೊಂಡವು ಕೂಡ.

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಆತ ಯೋಚಿಸಿದ: ಸುಂಬಲಳನ್ನೂ ತನ್ನ ಜೀವನ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಅದೆಷ್ಟೂ ವರ್ಷ ಕಳೆಯಿತೋ, ತನ್ನಿಡೀ ಜೀವನದ ಅಂಧಕಾರಗಳನ್ನೂ ಆಕೆಯ ಪಾದಗಳ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಲು ಆತ ಯೋಚಿಸಿದ್ದ.

ಮತ್ತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಮತ್ತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ...

ಆದರೆ ಎಣಿಸಿದಂತೆನೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಗತಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸುಂಬಳದು ಎಂಥ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಗೂಢ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೆಂದರೆ ಆತನ ಎಲ್ಲ ಕನಸುಗಳೂ ಚೂರು ಚೂರಾಗಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದವು. ಯಕಷ್ಟಿತ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಮೇಣದ ಗೊಂಬೆಯ ತರಹ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಆತ.

ತುಂಬ ಹೊತ್ತು ಗತಿಸಿದ ತಿಂಗಳುಗಳನ್ನಾತ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದ.

ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ಆತನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಹಿಮಿಶ್ರಿತ ನಗು ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿತ್ತು. ಆವತ್ತು ಆತ ಚೂರು ಚೂರುಗಳನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಎತ್ತಿಸಿದ. ಹುಡುಗಿಯರೆಲ್ಲ ಒಂದೇ, ಒಂದೇ ನಮೂನೆ. ಹೊರನೋಟದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ. ಕೊಂಚ ಕೆದಕಿದರೆ ಸಾಕು ಅವರ ನಿಜವಾದ ಚಹರೆ ಹೊರಬೀಳುತ್ತಿದೆ.

ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಆತನಿಂದ ಮಾತು ಹೊರಡದೇ ಇದ್ದಾಗ ಆಕೆ "ಏನು ಯೋಚಿಸ್ತಿದ್ದೀಯಾ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದಳು.

ಕಾರು ಇಳಿಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಸಾಗಿತ್ತು, ಆತ ವೇಗವನ್ನು ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡಲೆಂದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬ್ರೇಕ್ ಒತ್ತಿದ. ಕಾರಿನ ವೇಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆಕೆಯತ್ತ ಗಾಢವಾದ ನೋಟ ಬೀರುತ್ತಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆತ ನುಡಿದ:

"ರಮ, ನಾನೀಗ ನಿನ್ನಿಂದೇನಾದರೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ನಿರಾಶೆ ಮಾಡೋಲ್ಲ ತಾನೆ..... ನನಗೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ ತಾನೇ?"

"ಏನು?" ಹುಡುಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಭರಿತಳಾಗಿ, ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಕೇಳಿದಳು. ಕೇಳಿ ಆತನ ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಇದ್ದಳು.

ಅವಳಿಗೇಗ ಅರ್ಥವಾಯಿತು.

ಬಿರುಗಾಳಿ ಎದ್ದಿತು.

ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಯೊಂದು ಬೀಸುತ್ತ ಮುಂದೆ ಬಂದಿತ್ತು. ನೀಲಿ ಆಕಾಶ ಘೋರಸದ್ದಿನಿಂದ ಚೂರು ಚೂರಾಯಿತು.

೩೫೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲ ಸ್ತಂಭಿತವಾಯಿತು.

ಆಕೆ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಉಸಿರಾಡಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆತನಿಗೆ ಉತ್ತರವಿತ್ತಳು: "ಹೌದೌದು, ಖಂಡಿತವಾಗಿ" ಎನ್ನುತ್ತ ಆಕೆ ತನ್ನ ಕಾಲಿನ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನುಡಿದಳು.

"ಕೋಪ ಏಕೆ? ನೀನು ಬೇಕೊಂದರೆ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸುವೆ" ಅಂದಳು.

ಅವಳ ಉತ್ತರ ಕೇಳಿ ಆತನ ಹುಬ್ಬು ಗುಂಟಿಕ್ಕಿದ್ದವು. ತುಟಿಗಳು ಅದುರಿದವು. ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾದವು. ಇನ್ನೂ ಗಂಭೀರವಾದ ದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟು, ನಡುಗುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ "ನಿನ್ನೆಲ್ಲ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ....." ಅಂದ.

"ಹೂಂ, ನನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ" ಹುಡುಗಿ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ, ಶಾಂತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು.

"ನಿನ್ನದು ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ" ಮತ್ತೆ ಆತ ಕೇಳಿದ. ಆಕೆಯಿಂದ ಬಂದ ಉತ್ತರ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿತ್ತು.

ಕ್ಷಣ ಹಿಂತೆಗೆದ. ನಡುಗಿದ.

ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆವರೊಡೆಯಿತು.

ಯಾವ ಕೋಪವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಆತ,

"ನನ್ನದು, ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದು, ಬೆಳ್ಳ ಬೆಳ್ಳಗೆ, ಮೊಲದಂತಹ ಪ್ರೀತಿ ಪಾತ್ರವಾದದ್ದು....." ಅಂದಿದ್ದ.

ಆಕೆ ನಗುತ್ತ ಬಹು ಮುಗ್ಧವಾಗಿ "ಅದನ್ನಂತೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ ಹೇಳತ್ತೋ ಆವಾಗ ಕೊಡ್ತೀನಿ" ಅಂದಳು.

ಒಬ್ಬ ಮಾಮೂಲಿ ಸರಳವಾದ ಹುಡುಗಿ ಹೀಗೆಂದಳಲ್ಲ ! ಒಂದು ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಆತನ ಪೂರ್ತಿ ಜೀವನದ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಳು.

ಈ ತರಹದ ನೇರ, ಸ್ಪಷ್ಟ, ಸರಕ್ಕನೆ ಬಂದ ಮಾತು... ಆತ ಎಂದೂ ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ, ಎಂದೂ ಇಲ್ಲ.

ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಗಡಸು ದನಿಯಲ್ಲಾತ "ಅಕಸ್ಮಾತ್ ನಿನ್ನ ಮೊಲದ ಮೊದಲ ಮೇಲೆ ನಾನು ಕಾರು ನಡೆಸಿಬಿಟ್ಟರೆ..."

ಇನ್ನೂ ಆತ ಮಾತು ಮುಗಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಹುಡುಗಿ ನಗಲು ಶುರು ಮಾಡಿದಳು.

"ಪಾಪ, ಪಾಪ. ನನ್ನ ಮೊಲ ಪಾಪದ್ದು... ಸತ್ತು ಹೋಗಿ ಬಿಡತ್ತೆ. ಆಮೇಲೆ?"

ತಿರುಗಿ ಆತ ಆಕೆಯ ಮುಖ ನೋಡಿದ. ಆತನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಚೂಪಾದ ವಸ್ತು ಹಾದು ಹೋದಂತಾಯಿತು.

ಮಾತು ಮಾತಿನಲ್ಲೇ ಆ ಹುಡುಗಿ ಎಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಮಾತಾಡಿದಳಲ್ಲ. ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಆತ ಆಕೆಯ ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ಆಕೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ನೆಲೆಸಿತ್ತು..... ಮತ್ತು ದೃಢವಿಶ್ವಾಸ ಶಾಂತವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿತ್ತು.

ಕಾರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಸಾಗಿತ್ತು. ಇಳಿಜಾರು ಮುಗಿದು, ರಸ್ತೆ ಅಗಲವಾದಾಗ ಆತ ಕಾರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಚಲಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಮನೆಗೆ ವಾಪಸಾಗುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ.

ಆತನ ಕೈಗಳು ಭದ್ರವಾಗಿ ಸ್ಪಿಯರಿಂಗನ್ನು ಹಿಡಿದವು. "ಬೇಡ, ನಡಿ, ನೋಡೋಣ. ಆ ಮೊಲ ಕೆಸರಿಗೆ ಇಳಿತಲ್ಲ ಹೇಗಿದೆಯೋ ಏನೋ, ಜಾಸ್ತಿ ಏಟೇನಾದರೂ ಆಗಿದೆಯೋ ಅಂತ ನೋಡೋಣ."

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆ ಹುಡುಗಿ ತಿರುಗಿ ಆತನ ಮುಖ ನೋಡಿದಳು. ಆಕಾಶದಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಕಪ್ಪು ಮೋಡಗಳೂ ಮರೆಯಾದಂತೆ ಆತನ ಮುಖ ಶಾಂತವಾಗಿತ್ತು.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಆತ ಆಕೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗಿ ಕಂಡ ಅಂದರೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕದಾದ, ಮುದ್ದಾದ, ಬೆಳ್ಳೆಬೆಳ್ಳೆನೆಯ ಸುಂದರವಾದ ಮೊಲವನ್ನು ಯಾವ ಚಿಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಆತನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬಿಡಲೇ ಅನ್ನಿಸಿತು.

ಹೊರಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಜಗತ್ತು ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಸುಂದರ ಹೃದಯಗಳ ತರಹ ಚಿಲಿಪಿಲಿಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು.

ಅನು : ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಚಂದರ್

ಮದನಸೇನೆ ಮತ್ತು ಶತಮಾನಗಳು

- ಅಜೀಜ್ ಅಹಮದ್

ಆಗ ಬೇತಾಳ ಹೇಳಿತು - "ಮಹಾರಾಜ, ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ದೊರೆಯಿದ್ದ, ವೀರಬಾಹು ಎಂಬುದು ಅವನ ಹೆಸರು. ಅನಂಗಪುರ ಅವನ ರಾಜಧಾನಿ. ದೂರ ದೂರದ ಅರಸರಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಕಷ್ಟಕಾಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವರ್ತಕರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಸಾಗರಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಬಂದು ಭಾರತವನ್ನು ತಲುಪಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ರಾಜನ ರಾಜಧಾನಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು, ಸಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು, ವಜ್ರ ವೈಡೂರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ವ್ಯಾಪಾರದ ದೆಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಅನಂಗಪುರ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗತೊಡಗಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಭವ್ಯವಾದ ಉಪರಿಗೆಗಳು, ವೇಷಭೂಷಣಗಳು, ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಜರ ವೈಭವದೊಡನೆ ಹೆಗಲೆಣೆಯಾಗುವಂತಿದ್ದವು. ಆ ಶ್ರೀಮಂತ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಪೈಕಿ ಅರ್ಥದತ್ತ ಒಬ್ಬ ಅವನಿಗೊಬ್ಬ ಮಗನಿದ್ದ. ಅಪರೂಪದ ವಜ್ರದಂತಿದ್ದ ಅವನ ಹೆಸರು ಧನದತ್ತ. ಅರ್ಥ ದತ್ತನಿಗೊಬ್ಬ ಮಗಳೂ ಇದ್ದಳು. ಬೇರೆ ಹುಡುಗಿಯರ ನಡುವೆ ಮಣ್ಣು ಹರಳುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಮುತ್ತಿನಂತಿದ್ದಳು ಅವಳು. ಅವಳೇ ಮದನಸೇನೆ.

ಅರ್ಥದತ್ತ ತನ್ನ ಮಗ ಧನದತ್ತನನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸಮುದ್ರತೀರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ ದೇಶಗಳಿಂದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನ ಮಗಳು ಮದನಸೇನೆ ಗೆಳತಿಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಶ್ರಾವಣಮಾಸದ ದಿನಗಳು. ಮದನಸೇನೆ ಮತ್ತು ಅವಳ ಗೆಳತಿಯರು ಹಾಡುತ್ತಾ ನಲಿದಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಕಾಶ ಮೋಡಗಳ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಹೊದಿತ್ತು. ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಳಿ. ಮದನಸೇನೆ ಮತ್ತು ಅವಳ ಒಡನಾಡಿಗಳು ಹಕ್ಕಿಗಳಂತೆ ಮುದತುಂಬಿ ಸಂತಸದಿಂದ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ

ಗಾಳಿ ಜೋರಾಗಿ ಬೀಸಿತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹನಿಗಳು ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಟಪ್‌ಟಪ್ ಎಂದು ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕತೊಡಗಿದವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆಗಳ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಧರ್ಮದತ್ತ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಮದನಸೇನೆಯ ಒಬ್ಬ ಗೆಳತಿ ಅಂದಳು - "ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅಷ್ಟನೋಡನೆ ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ."

ಮದನಸೇನೆ ಅತ್ತ ನೋಡಿದಳು. ಧರ್ಮದತ್ತ ಅವಳ ಕಡೆ ಕಣ್ಣಿವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಅವಳು ತನ್ನ ಸೆರಗನ್ನು ಮುಖಕ್ಕೆ ಮರೆಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೆ ಧರ್ಮದತ್ತ ಹಾಗೆಯೇ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದಿಡದೆ ಕುರುಡನಂತೆ, ಮೂಗನಂತೆ, ಕಿವುಡನಂತೆ, ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ. ಪಾಪ, ಬಡಪಾಯಿ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಿಯಾನು? ಅಷ್ಟರಲ್ಲಾಗಲೆ ಮದನನ ಬಾಣಗಳು ಅವನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕವಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಗೆಳೆಯ ಧನದತ್ತನ ತಂಗಿ ಮದನಸೇನೆ ತುಂಬು ಜವ್ವನೆಯಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವಳೆಂದು ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗನೇನು ಬಲ್ಲ ! ಅವನು ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಆ ಅಪ್ಪರೆಯ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮದನಸೇನೆ ಮತ್ತು ಸಖಿಯರು ಹಕ್ಕಿಗಳಂತೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಲಿಯುತ್ತಾ ಕಿಲಕಿಲನೆ ನಗುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು.

ಮದನಸೇನೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಧರ್ಮದತ್ತ ಇಹಲೋಕಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ. ನೋಡುತ್ತಾನೆ: ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಸೌಂದರ್ಯರಾಶಿ ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಖಿನ್ನವಾಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ಏಟು ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೇ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹಾಗೆಯೆ ಸಪ್ಪಗೆ ಮನೆ ಸೇರಿದ. ಬೆಳಗಿನವರೆಗೆ ಚಂದ್ರನ ತಂಪುಕಿರಣಗಳಿಂದ ಧಗೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಭರ್ಜಿಯ ನೋವುಣ್ಣುತ್ತಾ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಾ ಮಲಗಿದ್ದ.

ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೆ ಎದ್ದು ಅವನು ನೇರವಾಗಿ ಅರ್ಧದತ್ತನ ಮನೆಯತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದ. ಆಕಾಶದಿಂದ ಆಗಲೂ ಸಣ್ಣಗೆ ತುಂತುರು ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲೆಗಳ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹನಿಗೂಡಿದ್ದು ನೀರೋ ಮಂಚೋ ಹೇಳಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನಂಗಪುರದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಕವಿದಿದ್ದ ಮೋಡಗಳು ಇನ್ನೂ ಚದುರಲಿಲ್ಲ. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಮದನಸೇನೆ ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಜಡೆಗೆ ಮುಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೂವು ಆರಿಸಲು ಬಂದಿರಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡ. ಅವಳ ಗೆಳತಿಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೇ ಅಥವಾ ಮದನಸೇನೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೇ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಮಂಜುಹನಿಗಳೊಟ್ಟಿಗೆ, ಬೆಳಗಿನ

ಹೊಂಗಿರಣಗಳೊಟ್ಟಿಗೆ, ಸುಳಿಗಳಿಯ ಸುವಾಸನೆಯೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಕರಕರ ಅನ್ನುವ ಎಲೆಗಳ ಸದ್ದಿನೊಟ್ಟಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೇನೋ, ಅವರ ಹೃದಯಗಳು ಇನ್ನೂ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲವೇನೋ ಅಥವಾ ಎದ್ದಮೇಲೂ ಅವರು ನಿದ್ರೆಯ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೇನೋ. ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿದ್ದ ಮದನಸೇನೆಗೆ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಆಯುತ್ತಲೇ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಿಬಂತು. ಎದೆ ಡಗ್‌ಡಗ್ ಎನ್ನತೊಡಗಿತು. ಮುಳ್ಳು ಬೇಲಿಯನ್ನು ಹಾರಿ ಯಾರೋ ಒಳಗೆ ಬಂದಂತಾಯಿತು.

ಮದನಸೇನೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೆ ಧರ್ಮದತ್ತ ಅವಳೆದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದ. ಅವನು ಇನ್ನೇನು ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೇನೋ ಎಂದು ಅವಳಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ರಕ್ತಸಂಚಾರ ಹೆಚ್ಚಾದಂತಾಗಿ ಮೈಮೆಲ್ಲನೆ ನಡುಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಮಂಜು ಮತ್ತು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೈದೊಳೆದು ಕಣ್ಣುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೂಗಳು ಕೈಯಿಂದ ಜಾರಿ ನೆಲ ಸೇರಿದವು. ಆ ಮಳೆಯ ತುಂತುರಿನ ತಣಿವಿನಲ್ಲೂ ಅವಳ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆವರಿನ ಹನಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಅವಳಿಗೆ ಕೂಗಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಗಂಟಲಿನಿಂದ ಧ್ವನಿ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪರಪುರುಷನೊಡನೆ ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಖಿಯರು ಏನೆಂದು ತಿಳಿದಾರು? ನಿದ್ರೆಯಿಂದದ್ದು ಅವರು ಹೊರಗೆ ಬಂದರೆ ಏನು ಗತಿ? ಈ ದಿನ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೆ ಧರ್ಮದತ್ತನೊಡನೆ ಭೇಟಿಯಾಗಲು ತಾನು ತೋಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆ? ತನ್ನ ಶೀಲದ ಬಗ್ಗೆ ಶಂಕಿಸಿದರೆ ಪಾಡೇನು?

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಧರ್ಮದತ್ತನ ಕೈಗಳು ಹಾಗೆಯೆ ಕೆಳಗಿಳಿದವು. ಅವನು ಅವಳ ಪಾದಗಳಿಗೆರಗಿದ - "ಮದನಸೇನೆ, ನೀನು ನನ್ನವಳಾಗದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಸತ್ತಂತೆಯೆ ಸರಿ !"

ಮದನಸೇನೆ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು - "ಧರ್ಮದತ್ತ, ಇವತ್ತು ನಿನಗೇನಾಗಿದೆ? ನಾನು ಇನ್ನೂ ಮದುವೆಯಾಗದವಳೆಂದು ನೀನು ಬಲ್ಲೆ. ನನ್ನ ತಂದೆ ಪರನಾಡಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಮುದ್ರದತ್ತನೊಡನೆ ನನ್ನ ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವುದೂ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮದುವೆ ನಡೆಯಲಿದೆ."

ಧರ್ಮದತ್ತ ನೆಲದಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದ. ಹಲ್ಲುಮುಡಿ ಕಚ್ಚಿ ಹೇಳಿದ "ಅದು ಸರಿ, ಏನಾಗಬೇಕೆಂದಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೆ ಆಗಲಿ. ಆದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಬದುಕಿರಲಾರೆ."

ಅವನ ಕೈಗಳು ಮದನಸೇನೆಯನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾಗಿ ಹಾಗೆಯೆ ನಿಂತವು. ಅವನಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅಂತ ಅವಳು ಧರಧರ

ನಡುಗತೊಡಗಿದಳು. ಕೂಗಿದರೆ ಜನ ಸೇರಿ ಎಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೋ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಅವಳು ತಕ್ಷಣ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಹೇಳಿದಳು:

"ಧರ್ಮದತ್ತ, ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ನನ್ನ ಮದುವೆಯಾಗಲಿ. ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಆಸೆ ಪೂರೈಸಲಿ. ಮದುವೆ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಅಲಂಕೃತಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಅವರು ನೋಡಲಿ. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಖಂಡಿತ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ನಾನು ಮನಸೋತಿದ್ದೇನೆ."

ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿ ಮದನಸೇನೆ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಚಾಚಿ ಅವನನ್ನು ತಡೆದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದಳು.

ಅವಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ತಡೆದು ಧರ್ಮದತ್ತ ಹೇಳಿದ - "ಆದರೆ ಬೇರೆ ಗಂಡಿನ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನಾನು ಪ್ರೀತಿಸಲಾರೆ ಮದನಸೇನೆ."

ಆಗ ಭಯಾಕ್ರಾಂತಳಾಗಿ ಮದನಸೇನೆ ಹೇಳಿದಳು - "ಸರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಮದುವೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವೆ, ಆಮೇಲೆ ನನ್ನ ಗಂಡನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ."

ಈಗಂತೂ ಧರ್ಮದತ್ತ ಅವಳ ಕೈಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದೇ ಬಿಟ್ಟು, ತನ್ನ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳು ದೇವರ ಮೇಲೆ ಆಣೆ ಹಾಕುವವರೆಗೆ ಅವನು ಅವಳ ಕೈ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವಳ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಅವನು ಒಂದೇ ಏಟಿಗೆ ಮುಳ್ಳುಬೇಲಿಯನ್ನು ಹಾರಿ ಹೊರಟು ಹೋದ.

ಮಳೆಯ ತುಂತುರು ನಿಂತುಹೋಗಿತ್ತು- ಮದನಸೇನೆಯ ಎದೆ ಇನ್ನೂ ಡಗ್‌ಡಗ್ ಎನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಕಂದಿದ ಮುಖದವಳಾಗಿ ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದಳು.

ಮದುವೆಯ ದಿನ ಹತ್ತಿರವಾಯಿತು. ಅಂದು ಮದುವೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಮುಗಿದವು. ಮದನಸೇನೆ ತನ್ನ ಗಂಡ ಸಮುದ್ರದತ್ತನ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟು ಬಂದಳು. ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಗಂಡ ಅವಳನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾದಾಗ ಅವಳು ತಕ್ಷಣ ಹಿಂದೆ ಸರಿದು ಉಕ್ಕಿ ಬಂದ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು - "ನನ್ನ ಪತಿಯೆ, ನನ್ನ ಒಡೆಯನೆ, ನನ್ನ ಇನಿಯನೆ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈಗ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಏನೋ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತುಕೊಡು, ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ."

ಸಮುದ್ರದತ್ತ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ ಅನಂತರ ಮದನಸೇನೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ತನ್ನ ತಂದೆ ಹಾಗೂ ಅಣ್ಣ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ

ಧರ್ಮದತ್ತ ಬೇಲಿ ಹಾರಿಬಂದದ್ದು, ಆ ಮಳೆಯ ತುಂತುರಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನಿಂದ ಮಾತು ಪಡೆದದ್ದು ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದಳು - "ನನ್ನ ಇನಿಯ, ಈಗ ನೀನೇ ಹೇಳು. ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಆ ಪಾಪಿ ನನ್ನಿಂದ ಮಾತು ಪಡೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ."

ಮದುವಣಿಗನಾಗಿದ್ದ ಸಮುದ್ರದತ್ತ ಅವಳಿಗೆ ವಾಗ್ಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದನಷ್ಟೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವಂತೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಡೆಯುವಂತೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಅವಳು ತನ್ನ ವಾಗ್ಧಾನವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡಲು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ.

ಅವಳು ಆಗ ಮೇಲೆದ್ದು ಗಂಡನ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟಳು.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಕವಿದಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಮಿಂಚು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನಂಗಪುರದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕಳ್ಳನೋ ದರೋಡೆಕೋರನೋ ಅಡಗಿ ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆಯಲು ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಕಾಣುವ ಸಂಭವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಘೋರ ಸರ್ಪ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಂಡಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಯಾತ್ರಿಕರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಂಥ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನಿಂದ ಮತ್ತೂ ಬೇಸತ್ತ ಮದನ ಸೇನೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಧರ್ಮದತ್ತನ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಹಾಗೆ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ದಪ್ಪ ಪೊದೆಯೊಂದರ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ದೃಢಕಾಯನಾಗಿದ್ದ ದರೋಡೆಕೋರನೊಬ್ಬನು ಅವಳನ್ನು ಚಕನೆ ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟ. ಅವನಿಗೆ ಅವಳನ್ನೂ ಬಿಡಲು ಮನಸ್ಸು ಬರಲಿಲ್ಲ; ಅವನ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಲೂ ಮನಸ್ಸು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮುಂದೆ ಕೈಚೋಡಿಸಿ ಮದನಸೇನೆ ತಾನು ದೊಡ್ಡ ವರ್ತಕನ ಮಗಳೆಂದು ಹೇಳಿ ಧರ್ಮದತ್ತನಿಗೆ ತಾನು ನೀಡಿದ್ದ ವಾಗ್ಧಾನ, ತನ್ನ ಗಂಡನ ಅನುಮತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು - "ಎಲೈ, ದರೋಡೆಕೋರರ ರಾಜ, ಒಂದು ಗಂಟಿಯಷ್ಟು ಕಾಲ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ನಾನು ನನ್ನ ವಾಗ್ಧಾನವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿ ಬರುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಏನು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡು. ನೀನೇನೂ ಅನುಮಾನ ಪಡಬೇಡ. ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ."

ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ದರೋಡೆಕೋರ ಅವಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ. ಅವಳು ನೇರವಾಗಿ ಧರ್ಮದತ್ತನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದಳು-ಅವಳನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸಿ, ಬಯಸಿ, ಉದ್ವಿಗ್ನನಾಗಿದ್ದ ಧರ್ಮದತ್ತನ ಬಳಿಗೆ. ಅವಳು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ

ಬಂದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನು ಸ್ತಂಭೀಭೂತನಾದ. "ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು?" ಎಂದು ಅವನು ಕೇಳಿದ.

ಮದನಸೇನೆ ತನಗೂ ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗೂ ನಡೆದ ಮಾತುಕತೆಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವಳನ್ನಲ್ಲದೆ ಇನ್ನು ಯಾರನ್ನೂ ಎಂದೂ ಬಯಸದಿದ್ದ ಧರ್ಮದತ್ತ ಹೇಳಿದ - "ನೀನು ನಿನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ನೀನೀಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಮಡದಿ. ಅದರಿಂದ ನನಗೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನೀನು ಹೇಗೆ ಬಂದೆಯೋ ದಯವಿಟ್ಟು ಹಾಗೆಯೇ ಹೊರಟುಹೋಗು. ಯಾರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡದಿರಲಿ."

ಒಂದು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನಗುತ್ತಾ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಅಳುತ್ತಾ ಮದನಸೇನೆ ಬಂದ ಹಾದಿಯಲ್ಲೇ ಹಿಂದಿರುಗಿದಳು. ಆದರೆ ಅವಳು ದರೋಡೆಕೋರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನಂತೆ ಸಹ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆಲದ ಮರದ ಬಳಿ ಅವಳು ದರೋಡೆಕೋರನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಮರದ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವಳ ಎದೆ ಡಗ್ ಡಗ್ ಅನ್ನತೊಡಗಿತು.

ಮರದ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ದರೋಡೆಕೋರ ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದವನು ಒಂದೇ ಏಟಿಗೆ ಹಾರಿ ಅವಳಿಗೆ ಎದುರಾದ. ಮದನಸೇನೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಾಳೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಅವನಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದಾದ ಇತರ ಶ್ರೀಮಂತ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆಯಲು ಕಾತುರದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ. ಮದನಸೇನೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕಳಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನು ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ - "ಯಾಕೆ? ಏನಾಯಿತು?"

ಮದನಸೇನೆ ನಡೆದ ಘಟನೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಧರ್ಮದತ್ತ ತನ್ನ ಮೈ ಸೋಂಕದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟುದನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಅಮಾಯಕರ ತಲೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕೊಡಲಿಯಿಂದ ಮರದ ಕೊಂಬೆಯೆಂಬಂತೆ ಕೊಚ್ಚಿ ಹಾಕಿದ್ದ ದರೋಡೆಕೋರ ಹೇಳಿದ - "ನಿನ್ನ ಸತ್ಯಸಂಧತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಸಹ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಹೋಗು, ನಿನ್ನ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಗೌರವ ಎಲ್ಲ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗು."

ಸಮುದ್ರದತ್ತನ ಎದೆ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ನದಿ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುವಂತೆ ಹೊಡೆದು ಹೊಡೆದು ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾಗಿಲನ್ನು ಯಾರೋ ಮೆಲ್ಲಗೆ ತಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತು. ಒಡವೆಗಳ ರುಣ್‌ರುಣ್ ಎನ್ನುವ ಮೆದುವಾದ ಸದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನು ಮೇಲೆದ್ದ. ಮದನಸೇನೆ ಅವನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಎರಗಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದಾಗ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ

ಹನಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಣ್ಣೀರು ನೋವು ಅಥವಾ ಕಸಿವಿಸಿಯದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತಸ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ಕಳೆದ ರಾತ್ರಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ಭಗವಂತ ಧರ್ಮದತ್ತನ ಹಾಗೂ ದರೋಡೆಕೋರನ ಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ಕರುಣೆಯನ್ನು ತುಂಬಿದ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದಳು. ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಳಂಕಳಾಗಿ, ಪರಿಶುದ್ಧಳಾಗಿ ತನ್ನ ಪತಿಯ ಬಾಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದಳು. ಆಗ ಸಮುದ್ರದತ್ತನಿಗೆ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಮರ್ಯಾದೆ ಉಳಿಯಿತು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೃದಯದ, ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕಳಾದ ಮಡದಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಅನಂತರ ಕಡೆಯ ಉಸಿರಿನವರೆಗೂ ಆ ದಂಪತಿಗಳು ನಗುನಗುತ್ತಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದರು.

ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಬೇತಾಳ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸಿಂಹನನ್ನು ಕೇಳಿತು - "ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಿರಲ್ಲ. ಈಗ ಹೇಳಿ ಈ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮುಕ್ತಮನಸ್ಸಿನವರು ಯಾರು? - ಮದನಸೇನೆಯ ಪತಿಯೆ, ಧರ್ಮದತ್ತನೆ ಅಥವಾ ದರೋಡೆಕೋರನೆ?"

ಆಗ ಮಹಾರಾಜ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ - "ಬೇತಾಳ, ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಚ್ಚುಮನಸ್ಸಿನವನು ದರೋಡೆ ಕೋರನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ತನ್ನ ಮಡದಿ ಮತ್ತು ಬೇರೊಬ್ಬ ಪುರುಷನ ನಡುವೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಗೆಯ ಅನುಬಂಧವಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಗಂಡ ತಾನೆ ಅವಳನ್ನು ಪಡೆದಾನು? ಹಾಗಾಗಿ ಸಮುದ್ರದತ್ತ ಅವಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ. ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲ ಕಳೆದದ್ದರಿಂದ ಧರ್ಮದತ್ತನ ಪ್ರೇಮಾವೇಶ ತಣ್ಣಗಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಮದನಸೇನೆಯ ಗಂಡ ಈ ಬಗ್ಗೆ ದೂರೆಯ ಬಳಿಗೆ ದೂರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ತನ್ನ ಗತಿಯೇನು ಎಂಬ ಅಂಜಿಕೆ ಅವನಿಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ದರೋಡೆಕೋರ ಯಾವುದೇ ನೀತಿ-ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧನಾಗಿದ್ದವನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರೂರಿಯಾಗಿದ್ದ, ನೀಚನಾಗಿದ್ದ. ಅವನು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವವನಾಗಿದ್ದ. ಒಬ್ಬ ಹರೆಯದ, ಸುಂದರಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಒಡವೆ ಮತ್ತು ಮರ್ಯಾದೆಯ ಸಮೇತ ಕೂದಲು ಕೊಂಕಿಸದಂತೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಕಳಿಸಿದ ಅವನೇ ಈ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನವನು."

ಈಗ ಬೇತಾಳ ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ, ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಶ್ಮೀರದ ಒಂದಾನೊಂದು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಪಂಚ ಪ್ರವಾಸಿಯೊಬ್ಬನು ಅದನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವನಂತೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇನ್ನಾವುದೋ ಪಂಚವಿಂಶತಿ ಬರೆಯುತ್ತಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಅದು ಶಿವಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲೂ ಸಾಧ್ಯ. ಮದನಸೇನೆಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ, ಅಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಉಸಿರು ಬಿಗಿಹಾಕಿ ನೇತಾಡಿಸುವಂತೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಂಟಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಶತಮಾನಗಳುದ್ದಕ್ಕೂ ಸತ್ಯವನ್ನು ಒರೆಹಚ್ಚುತ್ತಾ ಬಂದಹಾಗೆಲ್ಲ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಹೊರಗಿನವರು ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಲು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದರೆ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದುಬಿಡಿ, ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಶೀಲ-ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಕೈಹಾಕದೆ ಅವರು ಹಾಗೆಯೇ ಬಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರುಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೇನು? ಅದಕ್ಕೇನು ಪರಿಹಾರ? ದುರಾಸೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳು, ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಗಳು ಧರ್ಮದತ್ತ ಮತ್ತು ದರೋಡೆಕೋರರಷ್ಟು ಸಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಹಾಗೆಯೇ ಮದನಸೇನೆಯ ವಂಶವಾಹಿನಿ ಪ್ರಪಂಚದ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿಹೋಗಿದೆಯೆಂಬ ವಿಚಾರ ಬೇತಾಳ ಮಹಾಶಯನಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದತ್ತನ ಮಕ್ಕಳು, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು, ಮರಿಮಕ್ಕಳಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಹರಡಿಹೋದರು. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ರಾಜರಾಣಿಯರ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ತಲೆಬಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಬಹಾರ್‌ದಾನೀಶ್, ತೊತೀನಾಮಾ, ದಾಸ್ತಾನೇ, ಚಹಲ್‌ವಜಿಲ್‌ಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ರೀತಿಯ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಹೋಗಬೇಕಾಯಿತೋ ಬಲ್ಲವರಾರು? ಹೀಗೆ ಸಾಗುತ್ತಲೆ ಗ್ರೀನ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ವೈಕಿಂಗ್ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ನಡುವೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಆ ಮೂಲೆಗಳನ್ನೂ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಬಂದರು. ಸೈಬಿರಿಯಾದ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಾಗಿಬರಬೇಕಾಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯುದ್ಧಗಳನ್ನೂ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಗಳ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಅವರ ಸಂತತಿ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿತು.

- ೨ -

ಆದರೆ ಮಹಾರಾಜ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸೇನ ತಾನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಈ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬಂದ - "ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಗಂಡಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅನುಬಂಧವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ನಡವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ಗಂಡ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ತಡೆಯಬಲ್ಲ?"

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಹರಿದುಬಂದ ಈ ಸರಣಿ ಮಧ್ಯಕಾಲದವರೆಗೆ ಸಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯಯುಗದ ದರ್ಬಾರಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮನಿವೇದನೆಯ ವಿವರಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ರಾಣಿ ಹಾಗೂ ಆಕೆಯ ಸಖಿಯರು ಪ್ರೇಮನಿವೇದನೆಯ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಪ್ರೇಮವಂಚನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಯಸಿಯರ ನಯವಂಚನೆ ಇವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ವಾದ-ವಿವಾದಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂಥ ನ್ಯಾಯವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆಗಳು ಜಾರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಮದನಸೇನೆಯಂತೆ ಗಂಡನ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಪ್ರೇಮವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಅನಕ್ಷರತೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಕೇವಲ ಗಂಡನಾಗಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಬೇರೆ ಮಾತು. ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯನ್ನು ಧರ್ಮ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮಡದಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಅವನು. ಅಂತೆಯೇ ಈ 'ಎ' ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಧರ್ಮದತ್ತನಂತೆಯೇ ಒಬ್ಬ ಸರದಾರ ಕೌಂಟ್ ಪ್ರೇಮಿಯಾಗಿದ್ದ. ಇವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಾದವಿವಾದಗಳು ನಡೆದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವಿಗಳೂ ರಾಣಿ ಮೇರಿ ಷಾಂಪೇನಳಿಂದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಬಯಸಿದಾಗ ಆಕೆ ತನ್ನ ಸಲಹೆಗಾರ ಮಹಿಳೆಯರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ನೀಡಿದಳು :

"ನಾವು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ನೀಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಗಂಡಹೆಂಡಿರಾಗದಿದ್ದರೆ ಅವರ ನಡುವೆ ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಒಬ್ಬರಿನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮದುವೆಯಾದ ಗಂಡಹೆಂಡಿರು ಇಬ್ಬರೂ ನಿರುಪಾಯರು. ಏಕೆಂದರೆ ಪರಸ್ಪರ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದು ಇಬ್ಬರ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಹೌದು. ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಯಾವುದೇ ನಿಲುವಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ಬಯಕೆಗೆ ಒಪ್ಪದೆ ಹೋಗಬಾರದು....."

ಈ ತೀರ್ಮಾನ ದಿನಾಂಕ ಮೇ ೧, ೧೧೨೪.

ಅದಾದ ಎಂಟು ಇಲ್ಲವೆ ಒಂಬತ್ತು ಶತಮಾನಗಳ ಅನಂತರ ಈ ತೀರ್ಮಾನ ಕುರಿತಂತೆ ಇಬ್ಬರು ಯಹೂದಿಗಳು ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಏಂಗಲ್ಸ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ತೀರ್ಮಾನ ಹೀಗಿದೆ:

"ನಮ್ಮ ಬೂರ್ಜುವಾರ್ಗ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಾರರ ಹೆಂಡಿರು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಣಿಯದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ವೇಶ್ಯೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತಾನೆ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯ. ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮಡದಿಯನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಷಿಪಡುತ್ತಾರಲ್ಲವೆ !"

- ೩ -

ನನ್ನಂಥ ಕತೆಗಾರನ ಬಣ್ಣನೆಯನ್ನು ಯಾರು ತಾನೆ ನಂಬಬಲ್ಲರು? - ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸಕಾರರನ್ನು ಅಧಿಕೃತವೆಂದೂ ನಂಬಲರ್ಹರೆಂದೂ ಯಾರು ತಾನೆ ಒಪ್ಪಬಲ್ಲರು. ಆದರೆ ನನಗನಿಸುವಂತೆ ಸಮುದ್ರದತ್ತ ಮತ್ತು ಮದನಸೇನೆಯರ ಮಕ್ಕಳು ಈ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳನ್ನು ತಲುಪಿರಬಹುದು. ಸಿರಿಯ ಮತ್ತು ಈಜಿಪ್ಟ್‌ಗಳ ನಡುವೆ ಯುದ್ಧ ಏರ್ಪಟ್ಟಾಗ ಖುಸ್ರೋ ಪರವೀಜ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಪಾಂಟಿನೋಪಲಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ವಿರೋಧಿ ಬಹೇಶೀ ಅವ್ವಾರ್ ಬಣದ ಕಾಕಾನ್ ಆ ವೇಳೆಗೆ ಯೂರೋಪಿನಿಂದ ಖುಸ್ರೋ ಪರವೀಜನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಗಾಗಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಲು ರೋಮಿನ ಸೀಸರನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದ. ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು, ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು, ರೇಷ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ನೀಡಿದ.

ಈ ಸಾವಿರ ಕನ್ನೆಯರಲ್ಲಿ ಸೀರಾ ಅಥವಾ ಶೀರೀನ್ ಸೇರಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಾರ ಈ ನಿಲುವಿನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಇತಿಹಾಸ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಶೀರೀನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮೋರಿಸ್ ಸೀಸರನ ಮಗಳಾಗಿದ್ದಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸೀರಾ ಅಥವಾ ಶೀರೀನ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕುಟುಂಬವೊಂದರ ಕಣ್ಣಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈಕೆಯ ರೋಮನ್ ಹೆಸರಾದ ಸೀರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಇರಾನಿನ ಕತೆಗಾರರು ಅವಳನ್ನು ಶೀರೀನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೋ, ಅಂತೆಯೇ ಅವರು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಇರಾನಿನ ಸೌಂದರ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿರುವಂತಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವಳ ಗಂಡ ಶಾಹೆಂಶಾಹನಿಗೆ ತನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಪರವೀಜ(ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ) ಎಂಬ ಹೆಸರು ದೊರೆಯಿತು. ಶೌರ್ಯವೇ ಮೈದಳೆದಂತಿದ್ದ ಅವನ ಪುರುಷ ರೂಪ ಮನೋಹರವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಅನ್ಯಾದೃಶವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾನೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವಳು ಅವನನ್ನು ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಸಲಾರದವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಈಗ ಇಲ್ಲೊಂದು ಮದನಸೇನೆ, ಧರ್ಮದತ್ತ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದತ್ತರ ತ್ರಿಕೋನ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಮದನಸೇನೆ - ಶೀರೀನ್

ಸಮುದ್ರದತ್ತ - ಖುಸ್ರೋ ಪರವೀಜ್

ಧರ್ಮದತ್ತ - ಫರ್‌ಹಾದ್

ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನೆಂದರೆ ಮದನಸೇನೆಗೆ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಶೀರೀನಳ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ಸುಂದರ ಪತಿಯಾಗಿದ್ದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ

ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಒಬ್ಬ ಕೆಳದರ್ಜೆಯ ಗುಲಾಮನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಿತ್ತು. ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಲಿನ ಹೊಳೆಯನ್ನು ಹರಿಸಿದ ಫರ್‌ಹಾದನ ಕಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮದನಸೇನೆಯಂತೆ ಶೀರೀನ್ ಸಹ ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಹಾಲಿನ ಹೊಳೆ ಹರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಇನಿಯ ಫರ್‌ಹಾದನನ್ನು ಸೇರುವ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಸಮುದ್ರದತ್ತನಂತೆಯೇ ಖುಸ್ರೋ ಪರ್‌ವೀಜ್ ಸಹ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಮ್ಮತಿ ನೀಡಿದ್ದ. ಸಮುದ್ರದತ್ತ ಇದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದನೆಂದರೆ ಮದನಸೇನೆ ಇನ್ನೂ ಅವನ ಬಾಳಸಂಗಾತಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶೀರೀನ್ ಮತ್ತು ಫರ್‌ಹಾದ್ ಇಬ್ಬರೂ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಅಧೀನವರ್ತಿಗಳಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಅವನು ಶೀರೀನ್‌ಳ ಶರೀರದ ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದೂ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಇಲ್ಲವೇ ಹೃದಯದ ಒಡೆಯನಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಬೇರೆ ಮಾತು. ಆದರೆ ಸಮುದ್ರದತ್ತನಿಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಅವನು ಅವಳು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತು ನೆರವೇರುವಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹಸಿದವನು ಬಡವ, ಉಣ್ಣುವವನು ಬಲ್ಲಿದ ಎಂಬಂತೆ ಫರ್‌ಹಾದನ ಸ್ಥಿತಿಯಾಯಿತು. ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಸ್ಥೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಡವ ಬಲಿಯಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಶೀರೀನ್‌ಳ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತೆ ಚೂರಾಯಿತು. ಈ ವಾಗ್ದಾನವನ್ನು ಮುರಿದು ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ರೋಮಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ವಿಜಯಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದಾಗಲಿ ಖುಸ್ರೋ ಪರವೀಜನಿಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಸಂತೋಷವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಆ ಸಾವಿರ ರೋಮನ್ ಕುವರಿಯ ರೊಂದಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದನೋ ಏನೋ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಹರ್ಕ್ಯೂಲಸ್ ಮಹಾವೀರನ ಸೈನ್ಯಗಳು ಬಂದಿಳಿದವು. ರೋಮಿನ ಮುಂಚಿನ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಶೀರೀನ್ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಇರಾನಿಯರ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಹರ್ಕ್ಯೂಲಸ್‌ನು ತುರಖಾನನಿಗೆ ತನ್ನ ಸುಂದರ ಕುವರಿಯನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಲು ಮಾತುಕೊಟ್ಟನು. ಭದ್ರವಾದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಆಪ್ತ ಊಳಿಗದವರನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಣಿವಾಸದವರನ್ನು - ಇವರು ಮೂರು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಇದ್ದರು - ಬಿಟ್ಟು ಖುಸ್ರೋ ಪರವೀಜ್ ಓಡಿಹೋದ. ಆಮೇಲೆ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಅರಿಯದಿದ್ದ ಅವನ ಮಗ ಅವನೊಡನೆ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವಂತಹದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದನು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಹರ್ಕ್ಯೂಲಸ್ ರೋಮಿನ ಆ ಸಾವಿರ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ತಂದಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಆ

ವೇಳೆಗೆ ಕುಮಾರಿಯರಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ ಹೋಗಿದ್ದಿರಬಹುದೆನ್ನುವುದು ಬೇರೆ ಮಾತು. ಆಲಿವ್ ಕೊಂಬೆಗಳ ಹಾಗೂ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ದೀಪಗಳ ನಡುವೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾನ್ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲನ್ನು ರೋಮನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆದಾಗ ಆಗಿನ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಇರಾನಿ ಸುಂದರಿಯರ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇದೇ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇರಾನಿನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ದೇಶಗಳ ಅರಸರು, ಅನಂಗಪುರದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಮಡದಿಯರು, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಸಹ ಇದ್ದಿರಬಹುದು - ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮದನಸೇನೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ಕಾನ್ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲನ್ನು ತಲುಪಿರಬಹುದು.

ರೋಮನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹರ್ಕ್ಯೂಲಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲಿನಲ್ಲಿ ಇರಾನಿನೊಡನೆ ಈಜಿಪ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸಯಾಮಿನ (ಸಿರಿಯಾ) ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸಿರಿಯಾದ ಯಾವುದೋ ಮೂಲೆ ಗುಂಪಾದ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಅರಬ್ಬಿಯ, ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆವರೆಗೆ ಹೆಸರು ಪಡೆಯದಿದ್ದ, ಮದೀನಾ ಪಟ್ಟಣದ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಕ್ಕಾಟ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಹರ್ಕ್ಯೂಲಸ್ ಮತ್ತು ಇರಾನಿನ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಅರಬ್ಬಿಯ ಪೈಗಂಬರರ ಓಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಮಹತ್ವವೇ ಈ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೂ ದೊರೆಯಿತು.

ಬಹಳಷ್ಟು ಬೇಗ ಮರುಭೂಮಿಯ ಸೇನೆಗಳು ಮರವಾ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಈಜಿಪ್ಟಿನವರೆಗೆ ಹರಡಿದವು. ಹರ್ಕ್ಯೂಲಸ್ ಇರಾನಿಗಳಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅರಬ್ಬರು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡರು. ಹಜರತ್ ಅಬೂ ಅಯೂಬ್ ಅನ್ಸಾರಿಯ ಧ್ವಜವನ್ನು ಕೇವಲ ಯೂನಾನಿ ಬೆಂಕಿ ತಡೆಯಬಲ್ಲದಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ಅದರ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಮದನಸೇನೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಕಾನ್ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲನೆ-ಪೋಷಣೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟುಗಳ ಸರಣಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಯೂರೋಪನ್ನು ತಲುಪಿತು. ದಕ್ಷಿಣ ಫ್ರಾನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನು 'ಮಾನಿ'ಯ ನಿಲುವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿದ. ಬೊಕಾಸಿಯೊ ಮತ್ತು ಚಾಸರ್ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಲೇಖಕರಿಂದ ಅವನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು.

ಬೇತಾಳ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸೇನನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ್ದನೋ ಹಾಗೆಯೇ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ: ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಪೊಳ್ಳು ಹೃದಯದವರು ಯಾರು? - ಖುಸ್ತೋ ಪರವೀಜ್ ಅಥವಾ ಶೀರೀನ್ ಅಥವಾ ಫರ್ಹಾದ್?

ಚಾಸರನ ಫ್ರಾಂಕ್ಲಿನ್ ಅಂದರೆ ಗುಲಾಮನಾಗಿರದ, ಗೌರವ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಆ ಕಾಲದ ಜಮೀನ್ದಾರ. ಅವನು ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ :

ಆರ್ಮರಿಕಾ (ಅದನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ) ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮದನ ಸೇನೆಯ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮಗಳ ಹೆಸರು ಡೋರಿಗನ್. ಅದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನೈಟ್ (ವೀರ) ಸಹ ಇದ್ದ. ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಅವನು ಸೇರಿದವನಾಗಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಸರು ಆರ್ಮೆರಾಗನ್. ಅವನಿಗೆ ಈ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವಿತ್ತು, ಆ ಪ್ರೇಮದಿಂದಾಗಿಯೇ ಅವನು ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಅವನು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿದ್ದ. ತನ್ನ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮಿಷಿಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವನು ಬಗೆಬಗೆಯ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನೇ ಇಟ್ಟ, ಅನಂತರ ಅವನಿಗೆ ಡೋರಿಗನ್‌ಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅವನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಗುಣಗಳು ತನ್ನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿವೆಯೆಂದು ಕೊನೆಗೆ ಡೋರಿಗನ್ ಭಾವಿಸಿದಳು. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅವನ ನಮ್ರತೆ, ಅವನ ಸೇವಾಭಾವನೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವಳಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮೂಡಿ ಮನಸೋತಳು. ಅವಳಿಗೆ ಅವನು ಗಂಡ ಮತ್ತು ಯಜಮಾನನಾದ. ಆರ್ಮೆರಾಗನ್ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ. ಏನೆಂದರೆ "ನಾನು ಒಬ್ಬ ನೈಟನಂತೆ ನನ್ನ ಮಡದಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಎಂದಿಗೂ ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದಿಗೂ ನನ್ನ ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮುಗಳನ್ನು ಅವಳ ಮುಂದೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅವಳೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲೂ ಅವಳ ಮಾತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಪ್ರೇಮಿ ತನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿಯ ಮನೋಭೀಷ್ಣಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಬದ್ಧನಾಗಿರುವಂತೆಯೇ ನಾನು ಸಹ ಬದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ."

ಡೋರಿಗನ್ ಸಹ ತುಂಬ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಅವನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು - "ಸ್ವಾಮಿ, ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಪುರುಷಯೋಗ್ಯವಾದ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ನನಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಯಜಮಾನಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ವಿನಮ್ರ ಸೇವಕಿಯಾಗಿ, ವಿಧೇಯಳಾದ ಮಡದಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಪ್ರಮಾಣಮಾಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ."

ಗಳೆತನ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುವುದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಆಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಅಧಿಕಾರ ಬಂದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದೇವತೆ ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿಯತೊಡಗುತ್ತಾಳೆ. ಇದೂ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ, ಅದೂ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಂತೆ ಪ್ರೇಮದ ಆತ್ಮ ಸಹ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಂಗಸರು ಸ್ವಭಾವತಃ ಗುಲಾಮರಂತಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬೇಕಿರುತ್ತದೆ. (ಇಕ್ಬಾಲ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಗುಲಾಮರಿಗೆ ಹಾಕುವ ಕೊರಳಪಟ್ಟಿ ಚಿನ್ನದ ಸರವಲ್ಲ ! ಮಹಮೂದ್-ಒ-ಅಯಾಜ್) - ಇದೇ ಗಂಡಸರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಎಂಥಾ ಸುಂದರವಾದ ಒಪ್ಪಂದವಿದು ! ಹೆಂಗಸಿಗೆ ತನ್ನ ಗಂಡನು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇನೋ ಸರಿ, ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಯಜಮಾನನೂ ಸಿಕ್ಕ, ಸೇವಕನೂ ದೊರೆತ. ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬ-ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನ. ನೈಟ್‌ಗೆ ಯಜಮಾನಿಯೂ ದೊರೆತಳು, ಸೇವಕಿಯೂ ಸಿಕ್ಕಳು. ಸೇವೆ? - ಇಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಯಜಮಾನಿಕೆಯೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯೂ ದೊರೆತಳು, ಮನದನ್ನೆಯೂ ದೊರೆತಳು.

ಯಾವುದಾದರೂ ಹಿರಿದಾದ, ಘನವಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದು ನೈಟನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಬದುಕಿನ ವಿಧಾನವಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ಕರ್ತವ್ಯವೊಂದಕ್ಕೆ ಓಗೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆರೈರಾಗಸ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ದ್ವೀಪವೊಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಟ, ಇದಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಾನಿಯಾ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಡೋರಿಗನ್ ಅವನಿಗಾಗಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವನ ವಿರಹದಲ್ಲಿ ಅಳುತ್ತಾ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಊಟ ತಿಂಡಿ ಸಹ ಮರೆತು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಆರೈರಾಗಸ್‌ನಿಂದ ಆಗಾಗ ಕಾಗದಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ ಅವಳು ಬ್ರಿಟಾನಿಯಾ ಸಮುದ್ರದಡದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅವನ ಹಡಗಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಉದ್ದಿಗ್ನಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು, ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಎಲ್ಲದರೂ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಹಡಗೇನಾದರೂ ಆ ಬಂಡೆಗಳಿಗೆ ತಗುಲಿ ಚೂರಾದರೇನು ಗತಿ ಎಂಬ ಆತಂಕದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು - "ಓ ದೇವರೆ ! ನೀನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ, ಅದೆಷ್ಟು ಜನಗಳನ್ನು ಈ ಬಂಡೆಗಳು ಚೂರುಚೂರು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನಗಳ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಈ ಬಂಡೆಗಳು ಸೆಳೆದಿವೆ. ನಿನ್ನದೇ ಮಕ್ಕಳು ಈ ರೀತಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದು ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವೆ, ಅಗತ್ಯವೆ, ನಿನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮುಕುಟಮಣಿಗಳಂತಿರುವ ಈ ಜನರನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಲಿಗೊಡುವುದು ಸಾಧುವೆ?"

ಅವಳ ಸಂತೋಷದ ಗಳಿಗೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಅಪರೂಪಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಮೇ ಆರನೇ ದಿನಾಂಕದಂದು ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರ ಒತ್ತಾಯದ ಮೇರೆಗೆ ಅವಳು ಒಂದು ನೃತ್ಯಕೂಟಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಆ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಡೋರಿಗನ್ನಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸ್ಟೈರ್ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದ - ಸ್ಟೈರ್ ಅಂದರೆ ಮಧ್ಯಯುಗದ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರ, ಆದರೆ ಕೇವಲ ನೈಟ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಅನುಯಾಯಿ ಅಷ್ಟೆ. ನೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟು ದೂರ ಗೌರವದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಬರುವುದು ಅಥವಾ ಅವನ ಅನುವರ್ತಿಯಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವುದಷ್ಟೆ ಸ್ಟೈರ್‌ನ ಕೆಲಸ. ಡೋರಿಗನ್ನಳ ಜೊತೆ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಟೈರ್ ಹೊಸತನ ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಯೂರೋಪಿನ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಂತಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಸರು ಆರ್ಲಿಯಸ್. ನೃತ್ಯ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಾಡು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅವನು ನಿಸ್ಸೀಮ. ನೋಡಲು ಯುವಕ. ಕಣ್ಣುಗಳು-ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವಭಾವದವ, ಶ್ರೀಮಂತ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿವಂತ. ಜನರಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಕಂಡರೆ ತುಂಬ ಇಷ್ಟ ಅವನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ತುಂಬು ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನ ಸ್ಟೈರ್‌ನಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಡೋರಿಗನ್ನಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮವಿತ್ತು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಅವಳಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷ ಕಾಲ ದೂರವಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ನೋವನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿರಾಶೆ ಅವನನ್ನು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಬಾಯಿಂದ ಏನೂ ಹೇಳದವನಾಗಿದ್ದ. ಕೇವಲ ಹಾಡುಗಳ ಮೂಲಕ ಅವನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ದುಃಖ-ದುಮ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವನು ತುಂಬ ಬೇಸರಗೊಂಡವನಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹೆಂಗರುಳಿನದಾಗಿತ್ತು...ತಾನು ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರುವನೆಂದೂ ತನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅವನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹಾಡುಗಳು, ನೀಳಗೀತೆಗಳು, ಹೆಂಗರುಳು ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ನೋವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಅಂಥ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಾನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇನೆಂದೂ, ನರಕದಲ್ಲಿ ಪಾಪಾತ್ಮ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಂತಿದೆಯೆಂದೂ, ತನ್ನ ಅದೃಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾವೇ ಬರೆದಿರುವುದೆಂದೂ ಅವನು ವೇದನೆಯಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಆದರೆ ಈ ನೃತ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನು ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ ಡೋರಿಗನ್ನಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿಕೊಂಡ - "ನಾನು ಬಲ್ಲೆ, ನನ್ನ ಸೇವೆಗಳೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥ ಎಂದು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಚೂರುಚೂರಾಗುತ್ತದೆ. ಓ ಹೆಣ್ಣೆ, ನನ್ನ ನೋವು ಮತ್ತು ಅಳಲಿನ ಮೇಲೆ ದಯೆಯಿಡು. ನಿನ್ನ ಒಂದು ಮಾತು ನನ್ನನ್ನು ಬದುಕಿಸಬಲ್ಲದು."

ಅವಳು ಆರ್ಮಿಯಸ್ ಕಡೆ ನೋಡತೊಡಗಿ ಹೇಳಿದಳು - "ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆರ್ಮಿಯಸ್, ಈಗ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರಿತೆ, ಆ ದೇವರಾಣೆ, ನನಗೆ ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿರುವ ಆ ಭಗವಂತನಾಣೆ. ಬೇರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಮಡದಿಯಾಗಿ ನಾನು ನಂಬಿಕೆದ್ರೋಹ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ." ಅನಂತರ ಡೋರಿಗನ್ ತಮಾಷೆಯ ಲಹರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಳು - "ಆರ್ಮಿಯಸ್. ಆ ಮಹಾಮಹಿಮಾವಂತನಾದ ಮೇಲಿರುವ ಭಗವಂತನಾಣೆ, ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ನೀನು ಈ ರೀತಿ ಅಂಗಲಾಚುತ್ತಾ ಪ್ರೇಮಭಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ಕೇಳು, ಬ್ರಿಟಾನಿಯಾ ದಡದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಗಾತ್ರದ ಬಂಡೆಗಳು ಒಂದರೊಡನೊಂದು ಹೊಡೆದು ಹೊಡೆದು ಹಡಗುಗಳು ಮತ್ತು ದೋಣಿಗಳು ಎಂದು ಚೂರುಚೂರಾಗಿ ಒಡೆಯುತ್ತವೆಯೋ, ದಡದಿಂದ ಹಾಗೆ ಚೂರಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲುಗಳು ದೂರ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ನಾನು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಿನ್ನ ನಲ್ಲೆಯಾಗುತ್ತೇನೆ."

ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು ತಾನೆ ಯಾವುದಿತ್ತು? ಫರ್‌ಹಾದನಿಗೆ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಕೆಲಸದ ಷರತ್ತನ್ನು ಹಾಕಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ ಶ್ರಮ ಪೂರ್ತಿಮಾಡಬಲ್ಲದಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ಷರತ್ತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪುನರಾವರ್ತಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಆರ್ಮಿಯಸ್ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಬಂದ. ಈಗ ಸಾಯುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಬಂತು. ಅವನಿಗೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋವೆನಿಸಿತು. ಸೂರ್ಯ ದೇವನಲ್ಲಿ ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸುವಂತೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡ: 'ಯಾವುದಾದರೂ ಪವಾಡ ಇಲ್ಲವೆ ಚಮತ್ಕಾರ ಜರುಗಿ ಬಂಡೆಗಳು ಚೂರಾಗಿ ಸಾಗಲಿ.' ಅವನ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಈಡೇರಲಿಲ್ಲ. ಡೋರಿಗನ್ನಳ ಗಂಡ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದ. ಪೌರುಷ ತುಂಬಿದ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯನಾದ ತನ್ನ ನೈಟ್‌ನನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಬಾರಿ ಕಂಡು ಅವಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಉಬ್ಬಿಹೋದಳು.

ಜಾದೂಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆ ಮನುಷ್ಯಮತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಿಂತ ಹಳೆಯದು. ಮೊದಲು ಇದು ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತೆಂದರೆ ಜೋನ್ ಆಫ್ ಆರ್ಕ್ ಇದರ ದೆಸೆಯಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ವಿದ್ಯೆಯ ಅಪವಾದಕ್ಕೆ ತಲೆಕೊಟ್ಟು ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಸನೋವ ಕಠಿಣ ಸೆರೆವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬರಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಆಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರೇಮ ಅವಶ್ಯಕವಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಹೊರಬಂದುದೇ ಒಂದು ಪವಾಡವಾಯಿತು. ಯಾವುದೋ ಒಬ್ಬ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಬರಹಗಾರನಿಗೆ ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಕತೆಗಳ ಪರಿಚಯ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಅನಂಗಪುರದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮರದ ಹಿಂದೆ ಅವಿತುಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ದೋಚುತ್ತಿದ್ದ ಮದನಸೇನೆಯ ಕತೆಯ ದರೋಡೆಕೋರನನ್ನು ಮಾಂತ್ರಿಕನೊಬ್ಬ ವಿರಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ. ಈ ವಿರಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜಾದೂಗಾರನೂ ಆಗಿದ್ದ, ದಾರ್ಶನಿಕನೂ ಆಗಿದ್ದ. ಇಂಥ ಒಬ್ಬ ವಿರಕ್ತ, ಆರಿಯಸ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಹೋದರನಿಗೆ ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದ ಜಾದೂಗಾರಿಕೆಯ ಸೋಜಿಗಗಳನ್ನು ತೋರಿಸತೊಡಗಿದ: ಬೊಂಬೆಯಾಟಗಳು, ತಾವೇ ಶಿಶುಗಳಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವಂತೆ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗುವುದು, ತಾವೇ ಬೇಟೆ ನಾಯಿಗಳಾಗಿ ಜಿಂಕೆಯ ಹಿಂಡುಹಿಂಡನ್ನೇ ಬೇಟೆಯಾಡುವಂತೆ ಅನಿಸುವುದು. ಅಂತೆಯೇ ಆ ಜಾದೂಗಾರ ಮಂತ್ರವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಡೋರಿಗನ್ನಳ ಚೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆರಿಯಸ್ ತಾನೇ ನೃತ್ಯಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರಿಸಿದ. ಹೀಗೆಯೇ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಪೌಂಡುಗಳ ಆಸೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಅವನು ಬ್ರಿಟಾನಿಯಾ ತೀರದ ಬಂಡೆಗಳೆಲ್ಲ ಚೂರಾಗುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತ.

ಮಧ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ಜಾದೂಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಎಷ್ಟಿತ್ತೆಂದರೆ, ಈ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಬಂಡೆಗಳು ಮಾಯವಾಗಿಹೋದವು. ಅಲೆಗಳು ಮದುವಾಗಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತಾ ಬ್ರಿಟಾನಿಯಾ ದಡದವರೆಗೂ ಬರತೊಡಗಿದವು. ಬಂಡೆಗಳಿಗೆ ಅವು ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುವ ಸಂಭವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಂಡೆಗಳಿಗೆ ಅಲೆಗಳು ತಲೆಚಚ್ಚಿ ನೊರೆ ಉಕ್ಕಿಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಫರ್‌ಹಾದ್ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಕಡಿದಾಗ ಕೊಡಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಜಾದೂಗಾರಿಕೆ ಮಾಡಿತು.

ಆರಿಯಸ್ ಡೋರಿಗನ್ನಳಿಗೆ ಅವಳ ಮಾತನ್ನು ನೆನಪಿಸಿದ. ತನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಆಳಲನ್ನು ಮತ್ತೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ತೋಡಿಕೊಂಡ. ಅವಳು ತನ್ನ ವಾಗ್ಧಾನವನ್ನು ಪೂರೈಸದಿದ್ದರೆ, ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ಅವನ ಸಾವಿಗೆ ಅವಳೇ ಜವಾಬ್ದಾರಾಗುತ್ತಾಳೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ. ತನ್ನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರುವಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ.

ಅವನು ಹೊರಟುಹೋದ. ಅವಳು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ನಿಂತೇ ಇದ್ದಳು. ಅವಳ ಮುಖದ ಮೇಲಿದ್ದ ರಕ್ತವೆಲ್ಲ ಇಂಗಿಹೋದಂತಿತ್ತು. ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನೋವುಂಟು ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆಯಲ್ಲಿ

ಇದ್ದಂತಿದ್ದಳು. ನೋಡಿದವರಿಗೆ ದುಃಖವುಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ ಏಕೆ ಹೀಗಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅವಳು ಯಾರಿಗೂ ಏನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಗಂಡ ಬೇರೆ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿ ಅವಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ಹಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಅವಳ ವಿರುದ್ಧ ಬಲೆ ಹರಡಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಸಾವು ಅಥವಾ ಅವಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ದೇಹ ಅಪವಿತ್ರವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸಾವೇ ಮೇಲು ಎಂದು ಅವಳು ನಂಬಿದ್ದಳು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಂಡತಿಯರು ಹಾಗೂ ಸದ್ಗುಣಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಶಿಲೀ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ತೆತ್ತಿದ್ದರೆಂಬ ವಿಷಯ ಅವಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಅವಳು ಇದನ್ನೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳ ಪ್ರೀತಿ-ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ ನೈಟ್ ಆರ್ಮೆರಾಗಸ್ ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಅವಳು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಅಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾರಣ ಕೇಳಿದ. ಅವಳು ಇನ್ನೂ ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಆಗ ಅವಳು ಆರ್ಮಿಯಸ್ ತನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಷರತ್ತನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಳು. ಆ ಷರತ್ತಿನಂತೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನ ನಡೆಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಹಾಗೆ ನಡೆದದ್ದರಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಅವಳ ಗಂಡ ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಮುಖವನ್ನು ಉದ್ದ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಸ್ನೇಹಿತನಂತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಹೇಳಿದ - "ವಾಗ್ಡಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಕರ್ತವ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ." ಅವನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದರೂ ಅವಳಿಗೆ ಅಳು ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹೇಳಿದ - "ಬೇರೆ ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೀನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಡ. ನಾನು ನನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಒಳಗೇ ಅಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಸಹ ನಿನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಮುಖದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಏಕೆಂದರೆ ಜನರಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸುಳಿವು ದೊರೆಯಬಾರದು." ಡೋರಿಗನ್ನಳ ಆ ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುವಂತೆ ಅವನು ತನ್ನ ಒಬ್ಬ ಸ್ಟೈರ್ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಾಳಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ.

ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆರ್ಮಿಯಸ್ ಸಿಕ್ಕಿ ಡೋರಿಗನ್ನಳನ್ನು ಕೇಳಿದ - "ಇದೇನು? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆ?" ಅವಳು ಉತ್ತರಿಸಿದಳು - "ಎಲ್ಲಿಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ದುಃಖ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ವಾಗ್ಡಾನದಂತೆ ತೋಟಕ್ಕೆ ಬರಲು ಕರೆದಿದ್ದೆಯಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪತಿ ಸಹ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಾಗ್ಡಾನವನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ."

ಈ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಆರ್ದಿಯಸ್ಸನಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು. ಅವನಲ್ಲಿ ತುಂಬ ದಯೆ ಮೂಡಿತು. ಅವಳು ತುಂಬ ಅನುನಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಗೌರವಪಾತ್ರನಾದ ನೈಟ್ ಆರೈರಾಗಸನ ಮೇಲೆ ಸಹ ದಯೆ ಮೂಡಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು ವಾಗ್ಧಾನವನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವನು ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ತನ್ನ ಕಾಮಭಾವನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಿಗೆ ತುಂಬ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ತನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದಾಗಿ ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಶೀಲಗೌರವಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯೊಡಗುವಂತಾಯಿತೆಂದು ಖೇದವಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವನೂ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಸೋತ ಪಂದ್ಯವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿದ. ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ - "ನೈಟನ ಸೇವಕನಾದ ಈ ಸ್ಟೈರ್ ಸಹ ತನ್ನ ಯಜಮಾನನಂತೆಯೇ ಮರ್ಯಾದೆ-ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ."

ಜಾದೂಗಾರನಿಗೆ ಅವನು ಐದನೂರು ಪೌಂಡುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ. ಉಳಿದ ಹಣ ಪಾವತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಬೇಡಿದ. ಜಾದೂಗಾರ ಕೇಳಿದಾಗ ಆರ್ದಿಯಸ್ ಹೇಳಿದ - "ನನ್ನ ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತೋಳಿನತ್ತ ಬಂದಳಾದರೂ ನನ್ನವಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೈಟ್ ಆರೈರಾಗಸ್ ತನ್ನ ಹಿರಿತನವನ್ನೂ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನೂ ತೋರಿಸಿ ಇದನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದೆ. ಹೆಂಡತಿಯ ವಾಗ್ಧಾನ ಈ ಡೇರುವ ಹಾದಿಗೆ ಅವನು ಅಡ್ಡ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಈ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅವಳ ಮೈಮುಟ್ಟದಂತೆ ಹಾಗೇ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದೆ."

ಆಗ ಜಾದೂಗಾರ ಅವನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸಾವಿರ ಪೌಂಡುಗಳನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ - "ಒಬ್ಬ ಜಾದೂಗಾರ ಸಹ ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲ."

ಜಾಸರನ ಫ್ರಾಂಕ್ಲಿನ್ ಬೇತಾಳನಂತೆಯೇ ಕೇಳಿದ - "ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಹೇಳಿ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯರೂ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸಿನವರೂ ಯಾರು?" ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವುಗಳನ್ನು 'ಪ್ರೇಮ ಕಥೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ ಎದ್ದು ಪೊಫೆಸರರಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು - "ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಡೋರಿಗನ್ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನವಳು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವಳ ವಾಗ್ಧಾನ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ." ಎಲ್ಲರೂ ನಗತೊಡಗಿದರು.

- ೫ -

ಆ ರಾತ್ರಿ ರಘುವೀರ ಪ್ಯಾಲೇಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವೇನಿನಿಂದ ಬಂದ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಸಲುವಾಗಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ನೃತ್ಯಕೂಟ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಮೋದ ಪ್ರಮೋದಗಳು ಜೋರಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ರಾತ್ರಿ ಜೋರಾಗಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಮಲಬಾರ್ ಹಿಲ್ಸ್‌ನ ರಸ್ತೆಗಳು ಇಳಿಜಾರಾಗಿ ಮೋಟಾರಿನ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಜಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ರಘುವೀರ ಪ್ಯಾಲೇಸಿನ ಒಂದು ಫರ್ಲಾಂಗ್ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರುಗಳ ಸಂದಣಿ ಎಷ್ಟಿತ್ತೆಂದರೆ, ರಸ್ತೆ ದೊರೆಯುವುದೇ ದುಸ್ತರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ನಿರುಪಾಯನಾಗಿ ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಿದ - "ಒಂದು ವೇಳೆ ಗಾಡಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲೇ ಇಳಿದು ಬಿಡೋಣ, ಏನಂತೀಯೆ ಡಾರ್ಲಿಂಗ್?"

ಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣು ಲೇಡಿ ಸಮುದ್ರರಾಯ್ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಳಗಿಳಿದಳು. ತನ್ನ ಬಿಳಿ ಸೀರೆ, ಅದರ ಕಸೂತಿ, ಬನಾರಸಿ ಅಂಚಿನ ದುಬಾರಿ ಸೀರೆಯನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಿಂದ ರಘುವೀರ ಪ್ಯಾಲೇಸಿನವರೆಗೆ ಫರ್ಲಾಂಗ್ ದೂರ ದಾಟುವುದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ದಾಟಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ ಸಮುದ್ರನ ಷಾರ್ಟ್ ಜಾಕೀಟಿಗೆ ಕರೆಯಾದರೆ ಏನೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ಅವಳ ಬಿಳಿ ಸೀರೆಗೆ ಸೂಜಿಮೋನೆಯಷ್ಟು ಕರೆಯಾದರೂ ಅವಳು ಸಹಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ ಅವಳ ಸಾಯಂಕಾಲವೇ ಹದಗೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

"ನನಗನಿಸುವಂತೆ ಇಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆ ದಾರಿ ಖಾಲಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ."

ಡ್ರೈವರ್ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಫಲನಾದ. ಚಂದ್ರಾ-ಇದು ಲೇಡಿ ಸಮುದ್ರಳ ಹೆಸರು-ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ತನ್ನ ಸೀರೆಯನ್ನು ಮೈಗೆ ಅಂಟಿಸಿಕೊಂಡೇ ಇಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಮೋಟಾರುಗಳ ಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಮಡ್‌ಗಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಸೆರಗನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಗಂಡನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ರಘುವೀರ ಪ್ಯಾಲೇಸಿನ ಪೋರ್ಟಿಕೋವನ್ನು ತಲುಪುವುದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದಳು. ಪೋರ್ಟಿಕೋದಲ್ಲಿ ಮಿಸೆಸ್ ಸಿಂಗ್ ನಿಂತಿದ್ದಳು.

ಮಿಸೆಸ್ ಸಿಂಗ್ ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾ ಇವರಿಬ್ಬರ ಕಡೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದಳು - "ಗುಡ್ ಈವಿನಿಂಗ್ ಚಂದ್ರಾ, ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವಿರಲ್ಲ, ಸರ್ ಸಮುದ್ರ, ನೀವೆಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಬೇಕಾಯಿತು-ಒಂದು ಫರ್ಲಾಂಗ್-ಹ್ಲಹ್ಲ." ಅವಳ ದಡೂತಿ ಶರೀತ, ತಲೆಯ ವಿಗ್ ಧರಿಸಿದ ಗುಂಗುರುಗೂದಲುಗಳು, ಕೆಳಗಿನ ದಪ್ಪ ತುಟಿ ಮತ್ತು ಔರಂಗಾಬಾದಿ ಕೋಟು. ಎಲ್ಲ ಈ ನಗುವಿನಲ್ಲೇ ತೇಲಿಹೋದರು.

"ಚಂದ್ರಾ ಡಾರ್ಲಿಂಗ್", ಸಿಂಗ್ ಹೇಳಿದಳು, "ವಿಶ್ವಾಸನಗರದ ಮೂರು ಜನ ರಾಜಕುಮಾರರು ಆ ಮೇಜಿನ ಬಳಿಯಿದ್ದಾರೆ-ಮಹಾವೀರ, ರಘುವೀರ ಮತ್ತು ರಘುಬೀರ. ಮೂವರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಘುಬೀರ...ಓಹ್ ಡಾರ್ಲಿಂಗ್, ನಿನ್ನ ಫೋಟೋವನ್ನು ಅವನು 'ಏಂಕರ್'ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗಿನಿಂದ-ಅದೇ ಡಿಂಕನ್ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ರ ತೆಗೆದಿದ್ದನಲ್ಲ ಅದೇ-ನಿನ್ನೊಡನೆ ಗೆಳೆತನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹುಚ್ಚು ಅವನಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದೆ....ಏನೇ ಆದರೂ ಈ ದಿನ ನೀನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವೋಡಿ ಹಾಕುವ ಹಾಗಿದ್ದಿ. ಜಾದೂಗಾರಿಣಿಯಂತೆ-ಏನಂತೀರಿ ಸರ್ ಸಮುದ್ರ.. ಡಾರ್ಲಿಂಗ್, ನಾನು ಇವರೆಲ್ಲರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಭೇಟಿಮಾಡಿಸಬೇಕು.....ಈ ಕಡೆ ಸರ್ ಸಮುದ್ರ..."

ಸರ್ ನೌಶೇರವಾನ್ ಅಪ್ರಾಸಿಯಾಬ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಸಮುದ್ರ ಇತ್ತ ತಿರುಗಿ ಮಿಸೆಸ್ ಸಿಂಗ್‌ಗೆ ಹೇಳಿದ - "ಇದೋ ಇನ್ನೊಂದು ನಿಮಿಷ ಮಿಸೆಸ್ ಸಿಂಗ್. ನೀವೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ, ನಾನು ಈಗಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆ."

ಒಬ್ಬ ಹರೆಯದ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಹೆಂಗಸನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ಸರ್ ನೌಶೇರವಾನ್ ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿದ. ಅವಳೊಡನೆ ಕಡುಕಷ್ಟಿನ ಒಬ್ಬ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಯುವಕನಿದ್ದ.

"ಯಾರು?" ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ಕೇಳಿದ.

"ಮಿಸ್ಟರ್ ಅಂಡ್ ಮಿಸೆಸ್ ವಹೀದ್ ಹಮ್‌ಜನ್." ಸರ್ ನೌಶೇರವಾನ್ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಜೋಡಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದ. "ಈ ಹೆಂಗಸು ಆಸ್ಟ್ರಿಯನ್..... ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪಿಯಾನೊ ಹೇಳಿಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ತನ್ನ ಗಂಡನ ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ಅವಳೇ ರೂಪಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆಯದು ಸಮಾಚಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಇಲಾಖೆ. ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರೀನ್ ಡ್ರೈವ್‌ನಲ್ಲಿ ರೂ. ೨೦೦/-ರ ಬಾಡಿಗೆಯ ಫ್ಲಾಟಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಮದುವೆಗೆ ಮೊದಲು ನನ್ನೊಡನೆ ರೂ. ೧೫೦/-ರ ಕೆಲಸ ಕೇಳಲು ಬಂದಿದ್ದಳು..... ಅರೆ ಸಮುದ್ರ, ನೀನು ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆ?"

ಅವನು ಸರ್ ಸಮುದ್ರನ ಹೆಗಲು ಹಿಡಿದು ಹೇಳಿದ - "ಈ ದಿನ ಎರಡು ಬಾರುಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಮೇಲೆ, ಉತ್ತರದ ಕಡೆಗಿರುವ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ. ಈ ಉತ್ತರದ ಕೋಣೆ ನೋಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ನಡೆ."

ಈ ಹಜಾರ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಾಲಿನಂತಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆನ್‌ಮೆಕ್ ಡ್ಯಾನ್ಸ್. ಆರ್ಕೆಸ್ಟ್ರಾ ಬ್ಯಾಂಗೋ ಬಾರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ನಾನೂರು ಜೋಡಿಗಳು ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಬೆಳಕು-ಕತ್ತಲೆ ಮತ್ತು ಸ್ಟ್ರಾನಿಷ್ ಸಂಗೀತದ

ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಮತ್ತು ಐರೋಪ್ಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಕಪ್ಪು ಅಥವಾ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿದ ಗಂಡಸರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಂದರೆ ಬೆಳಕು-ಕತ್ತಲೆ, ಸಂಗೀತ ಧ್ವನಿಗಳ ಕಂಪನ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಶರೀರಗಳು ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಲೈಂಗಿಕಕಾರ್ಷಣೆಯ ಗಮ್ಮತ್ತು ಇವೆಲ್ಲ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಸಂಯುಕ್ತ ಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಸೇರಿದಂತಾಗಿದ್ದವು. ಮೇಜುಗಳ ನಡುನಡುವೆ ಪರಿಚಯವುಳ್ಳ ಮುಖಗಳು ಪರಸ್ಪರ ತಲೆಯನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸಿ ಅಥವಾ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ ನಕ್ಕು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಹಾಗೂ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದೊಂದು ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ಉಳಿದು ಆಮೇಲೆ ಏನೋ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಅವರು ಎಡಗಡೆಯ ಬಾಗಿಲಿನತ್ತ ತಿರುಗಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಹೆಸರಾಂತ ಉತ್ತರದ ಕಡೆಯ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದರು. ಉತ್ತರಧ್ರುವದಂತೆ ಆ ಕೋಣೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಏರ್‌ಕಂಡೀಷನರ್ ಮೂಲಕ ಚಳಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ನೃತ್ಯದ ಏದಿಸಿರು ಮತ್ತು ಸಂಗೀತದ ಸದ್ದಿನ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಚಳಿಯ ಅನುಭವ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕೊಠಡಿಯ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ, ಗೋಡೆಗಳೆ ಅಲ್ಲದೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿಯ ಉಂಡೆ ಮತ್ತು ಬಿಳಿಯ ಕಾಗದವನ್ನು ಬಳಸಿ ಮಂಜಿನ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು-ಮಂಜಿನ ಪರ್ವತಗಳು, ಮಂಜಿನ ದಿಣ್ಣೆಗಳು, ಸಾಂದ್ರವಾದ ಮಂಜು, ಹಿಮದ ದ್ವೀಪಗಳು, ಒಂದೆಡೆ ತಿಮಿಂಗಿಲಾಕಾರದ ಸೋಫಾ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಉತ್ತರಧ್ರುವದ ಹಿಮಕರಡಿಯ ರೀತಿಯ ಕುರ್ಚಿ ಎಲ್ಲವೂ ಇದ್ದವು. ಒಂದು ಎಸ್ಕಿಮೊ ಟೆಂಟಿನ ಕೆಳಗಡೆ ಮದ್ಯದ ಬಾಟಲುಗಳು ಮತ್ತು ಲೋಟಗಳು, ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮಿಶ್ರಣಗಳು, ಬಗೆಬಗೆಯ ಖಾದ್ಯಗಳು, ಪೇಯಗಳನ್ನು ಪೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹುಡುಗಿಯರು ಎಸ್ಕಿಮೊ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮದ್ಯವನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

"ಜೋನ್, ನನಗೊಂದು ಗ್ಯಾಮ್ಲಿಟ್. ನೀನು ಸಮುದ್ರ? ಗ್ಯಾಮ್ಲಿಟ್?"

"ಬೇಡ," ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ಚುಟುಕಾಗಿ ಹೇಳಿದ, "ಬೇಡ, ವಂದನೆಗಳು."

ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ರಾಜಕುಮಾರರ ಮೇಜಿನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ. ಮೂವರೂ ಅರೆ ದ್ರಾವಿಡ ರಾಜಕುಮಾರರು-ಮೂವರ ಬಣ್ಣವೂ ಕಪ್ಪು, ಕೂದಲು ಗುಂಗುರು, ಮೂವರೂ ಟೇಲ್‌ಕೋಟ್ ಧರಿಸಿದವರು, ಮೂವರೂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದವರು-ಏಡನ್, ಹ್ಯಾರೊ ಮತ್ತು ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಮೆರಿಕನ್ ಲಕ್ಷಾಧೀಶ್ವರ, ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಅಮೆರಿಕನ್ ಮೋಟಾರು ಕಂಪನಿಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಹಾಗೂ ವಾಯುಸೇನೆಯ ಒಬ್ಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗ್ರೂಪ್ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್, ಒಂದು ತುಕಡಿಯ ಒಬ್ಬ ಕಮೋಡರ್, ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ

ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಹುಡುಗಿಯರು-ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಪಾರಸಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನ, ಹಿಂದೂ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ವಿಸ್ತೃತ, ಸೋಡ, ಜಿನ್, ಕಾಕ್‌ಟೇಲ್ ಮತ್ತು ಗ್ಯಾಂಪ್ಲಿನ್ ಲೋಟಗಳು ಧಳಧಳ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಕಮೋಡರ್‌ನ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅವನು ನೋಡಿದನು. ಮೇಜಿನ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯಿಂದ ಅವನ ಮಡದಿ ಚಂದ್ರ ನಗುತ್ತಾ ಮೇಲೆದ್ದಳು. ಮತ್ತೆ ಅವಳು ನರ್ತನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಕಣ್ಮರೆಯಾದಳು. ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ತನ್ನ ಗ್ಯಾಂಪ್ಲಿನ್ ಕುಡಿದು ಮುಗಿಸಿದ. ಅವನಿಗೆ ಅನುಭವವಾಯಿತು, ತನ್ನ ನಡುವೆಯೆಸೆನ ಶರೀರವನ್ನು ಬಿಸಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಇನ್ನೂ ಶಕ್ತವಾದುದು ಬೇಕಿತ್ತು. ಅವನು ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತ ಜೋನಳ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಹೇಳಿದ - "ಮಿಸ್ ಬ್ರಾಡ್ಲಿ, ಡಬಲ್ ಜಿನ್ ಪ್ಲೀಸ್."

ಜೋನ್ ಹಣತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಡಬಲ್ ಜಿನ್ನಿನ ಗ್ಲಾಸ್‌ನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಸ್ಕಿ ಹಾಗೂ ಸೋಡಾಗಳನ್ನು ಸರ್ ಶೇರವಾನನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ತಿಮಿಂಗಿಲಾಕಾರದ ಸೋಫಾದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸನಗರದ ಮಹಾರಾಜ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿನ ಜಾಕೀಟು ಧರಿಸಿ ತುಂಬ ಠೀವಿಯಿಂದ ಕಾಕ್‌ಟೇಲಿನ ಲೋಟವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ತಿರುಗಿಸಿ ಖುರಷೀದ್ ಮುಖದ್ದತ್ ಮಹಾಶಯರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಉದ್ಯಮಿ ವೋರಾ ತನ್ನ ಮಾವನ ಸೆಟ್ಟಾ ಹಣದಿಂದ ಈಗ ಲಕ್ಷಾಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದ, ಖಾನ್‌ಬಹಾದೂರ್ ಎಂಬ ಬಿರುದಾಂಕಿತನಾಗಿದ್ದ. ಈಗಿನಿಂದಲೇ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರ ಜೊತೆ ಹೆಗಲಿಗೆ ಹೆಗಲುಕೊಟ್ಟು ನಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ, ಅವರೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯಸ್ನೇಹಿತರೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ರೇಸ್‌ಕೋರ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿನಂತೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಬಳಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕುದುರೆಯಿತ್ತು. ಮಹಾರಾಜ ಮಾಂಡನ ಕುದುರೆಯುಕ್ತಿಯಂತೆ ಅದು ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವನ ಕುದುರೆ ಜುಲ್‌ಫಿಕರ್ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಅರಬ್ಬಿ ಡರ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಲೇ ಬಂದಿತ್ತು.

ಸರ್ ನೌಶೇರವಾನ್ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಎಂಬಂತೆ ಸರ್ ಸಮುದ್ರನಿಗೆ ಹೇಳಿದ-"ಆ ನವಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣವನ್ನು ನೋಡು."

"ಸರಿ. ಹೂಂ."

ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಅಷ್ಟೇನೂ ವಯಸ್ಕಾರದ ಕಮೋಡರ್‌ನ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹರೆಯದ ಮಡದಿ ಚಂದ್ರಾಳ ಪುಟಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಶರೀರ ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ನೋಡಿದ. ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ತನ್ನ ವಯಸ್ಸು ಅವನನ್ನು ಚುಚ್ಚಿತು. ಸಂಗೀತ ಮುಗಿಯಿತು, ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈಗ ರಾಜಕುಮಾರ ರಘುಬೀರನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸಲು ಅವನ ಹೆಂಡತಿ

ಮೇಲೆದ್ದಳು. ಟಂ ಟಂ ಟನ್ ಟನ್ ದುನ್‌ಮನ್, ಒಂದು ಎರಡು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು. ಉತ್ತರಧ್ರುವದ ಕೊಠಡಿಯ ಕೃತಕ ಮಂಜಿನ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಸರ್ ಸಮುದ್ರನ ಕಾಲುಗಳು ಸಮಯವನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡತೊಡಗಿದವು. ಬ್ಯಾಂಡ್ ಜೋರಾಗಿ ಮೊರೆಯತೊಡಗಿತು. ನಗು. ಹ್ಲಹ್ಲಹ್ಲ. ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮೈಗಳ ಪಿಸುಮಾತಿನ ಆವೇಗ ಜಿನ್‌ನ ಲೋಟದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುವಂತಾದವು. ಒಬ್ಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹುಡುಗಿ ಮೈಕ್ರೋ ಫೋನಿನ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಸ್ವಾನಿಷ್ ರೀತಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಹಾಡೊಂದನ್ನು ಹಾಡತೊಡಗಿದಳು - "ರಾ-ಫಾ-ಏ-ಲೀ-ಜೂ" 'ಜೂ'ನಲ್ಲಿದ್ದ 'ಊ' ಪ್ರಳಯವನ್ನೇ ಸುರಿಸುವಂತಿತ್ತು.

ರಘುಬೀರನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಸೇರಿಸಿ, ಉದ್ರಿಕ್ತ ಶರೀರಗಳ ಕಂಪನದಿಂದಾಗಿ ತನಗೆ ಅರಿವೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ, ತಾಳೆಬೀಳದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಯಂತ್ರದಂತೆ ಅವಳು ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಯಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಮೋಡಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ಸೈನ್ಯದಂತೆ ಸಂಗೀತದ ಲಯಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಲು ಯಾವುದೇ ಅಡಚಣೆಯಿಲ್ಲದೆ, ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ಬೇಗ ಬೇಗ ಜಿನ್ ಕುಡಿದು ಮುಗಿಸಿದ. ಮುಗುಳ್ಳಗುತ್ತಾ ಜೋನಳಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿಸಿ ಸರ್ ಶೇರ್‌ವಾನನನ್ನು ಕೇಳಿದ -

"ಮೇಲೆ ಕೂಡ ನೃತ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆ?"

"ಹೌದು, ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ದರ್ಜೆಯ ಜನರಿದ್ದಾರೆ."

"ಅಂದಮೇಲೆ ತುಂಬ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ?"

ಸರ್ ಸಮುದ್ರನಿಗೆ ಅನಿಸಿತು, ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನು ಇಲ್ಲೇ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸಿದರೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬರಬಹುದು. ಅವಳು ಪೂರ್ತಿ ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗದೇ ಹೋಗಬಹುದು.

ಅವನು ಸರ್ ಶೇರ್‌ವಾನ್ ಆಷ್ವಾಸಿಯಾನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಕರಿಯ ಪ್ಯಾಂಟ್ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮುಗುಳ್ಳಗುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟ. ಅವನ ಮಡದಿ ಚಂದ್ರಾ ರಘುಬೀರನ ಶರೀರದಿಂದ ಎರಡು ಇಂಚು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಅವನ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಮುಗುಳ್ಳಕ್ಕಳು. ಅವನು ಕೂಡ ಮುಗುಳ್ಳಕ್ಕು ಅವಳಿಗೆ ಜವಾಬು ನೀಡಿದ. ಅನಂತರ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಂದಣಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿ ಸೀಟಿ ಹಾಕುತ್ತ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತತೊಡಗಿದ.

ಆ ಇನ್ನೊಂದು ದರ್ಜೆಯ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರುಗಳು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಲಕ್ಷಾಧಿಪತಿಗಳು, ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮಾಲೀಕರು ಇಂಥವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿದ್ದರು.

೩೮೦/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಜೂನಿಯರ್ ಐ.ಸಿ.ಎಸ್., ಸಣ್ಣ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಒಡೆಯರು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಫಿಲಂ ಕಂಪನಿಯ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು, ಫಿಲಂ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಗಳು, ಮಹಾರಾಜರುಗಳ ಕಂಪ್ಲೀಮೆಂಟ್, ಎ.ಡಿ.ಸಿ.ಗಳು, ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಅವರಿಗಿಂತ ಕೆಳದರ್ಜೆಯ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು.

ಮೇಲಿನ ನೃತ್ಯದ ಅಂಗಳ ತುಂಬ ದೊಡ್ಡದಾಗಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಅದರ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಕಂಬಗಳ ನಡುವೆ ನಿರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ಮೇಜುಗಳು ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ಹಿಂದಿರುಗುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜ ಮಾನಸರವರ್‌ನ ಒಬ್ಬ ಎ.ಡಿ.ಸಿ. ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದ.

"ಹಲೋ ಸರ್ ಸಮುದ್ರ."

"ಓ ಗುಡ್ ಈವಿನಿಂಗ್" ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ಉತ್ತರವಿತ್ತ.

ಅವನಿಗೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮಹಾರಾಜ ಮಾನಸರವರ್ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಆಹ್ವಾನವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಜಾಗವಿಲ್ಲ.

"ಸರ್ ಸಮುದ್ರ, ನೀವು ಜಾಗ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವಿರಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮೇಜಿಗೆ ಬನ್ನಿ."

"ವಂದನೆಗಳು."

ಈ ಎ.ಡಿ.ಸಿ.ಯ ಹೆಸರು ಆಫೀದಿ. ಮೇಜಿನ ಮುಂದೆ ಮುಂಬಯಿಯ ಒಬ್ಬ ಹೆಸರಾಂತ ಮೈಮನ್ ಸಮುದಾಯದ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗ ಅಕ್ರಮ್‌ಭಾಯಿ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗಿಯರ ಜೊತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಆಫೀದಿ ಅವನನ್ನು ಅಕ್ರಮ್ ಮತ್ತು ಆ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿದ. ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಯ ಹೆಸರು ಛಾಯಾದೇವಿ, ಇವಳು ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್, ಆದರೆ ತುಂಬ ಫ್ಯಾಷನ್ನಿನ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫಿಲಂ ಪ್ರಪಂಚದ ಹೆಸರಾಂತ ಅಪ್ಪರೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ಇದು ಆ ಕಾಲದ ವಿಚಾರ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ಅಪ್ಪರೆಯರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್‌ರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಮಾತನಾಡುವ ಸಿನೆಮಾಗಳು ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೊಸದಾಗಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಈ ತಾರೆಗಳ ಅಧಃಪತನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡರು. ಮಿಕ್ಕವರು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಚದುರಿಹೋದರು. ಛಾಯಾ ಸಹ ಅವಧ್‌ನ ಒಬ್ಬ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಳು. ಅವನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುಡಿದು ಬಂದು ಅವಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವಳು ವಿಚ್ಛೇದನ ಪಡೆದು ಹೊರಬಂದಳು. ಈಗ ಯಾರೂ ಕೇಳದಿರುವಂತಹ

ಪ್ರಪಂಚವಾದ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ ಶೀರೀನ್ ಪಾರಸಿ, ದಪ್ಪಗೆ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿದ್ದಾಳು. ಪೌಡರ್ ಲೇಪನದಿಂದಾಗಿ ಮೇಲ್ತುಟಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೂದಲುಗಳು ತೆಳ್ಳನೆಯ ಮಿಂಸೆ ಅಂಟಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಅವಳ ಕುರೂಪ ಬಂಡಾಯ ಹೂಡಿ ಹೊರಗೆ ಬರುವಂತಿತ್ತು.

ಆಫೀದಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿಸ್ಮಿ ಮತ್ತು ಸೋಡ ತರಿಸಿದ. ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ಛಾಯಾಳೊಡನೆ ನರ್ತಿಸಬಯಸಿದ. ವಿಯೆನ್ನಾದ ವಾಲ್ಟ್ ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಅದು, ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಮಧುರವಾಗಿ, ಬೇಗಬೇಗನೆ, ಅವನು ತನಗೆ ಎದುರಾಗಿದ್ದ ಛಾಯಾಳ ಶರೀತದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿದ-ತುಂಬಿದ ತೋಳುಗಳು, ಅಗಲವಾದ ಭುಜಗಳು, ಎದೆಯ ಮೇಲಿನ ಉಬ್ಬು ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿದ್ದ ಕೂದಲು. ಕುತ್ತಿಗೆ ಭುಜ ಮತ್ತು ಬೆನ್ನಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಆ ಕೇಶರಾಶಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೃದುವಾದ, ಕೆಂಪಾದ ರಂಗಿನ ತುಟಿಗಳು.

"ನೀವು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತೀರಿ ಸರ್ ಸಮುದ್ರ", ಛಾಯಾ ಹೇಳಿದಳು. ಅವಳ ದಂತಪಂಕ್ತಿ ಮತ್ತು ರೆಪ್ಪೆಗಳು ಒಟ್ಟು ಸೇರಿ ಬಲೆ ಬೀಸಲೆತ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

"ಇಲ್ಲ, ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನರ್ತಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏನೋ ನರ್ತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನೀವು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತೀರಿ...ಅಪ್ಪರೆ ನರ್ತಿಸುವಂತೆ." ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಅವಳು ನಕ್ಕಳು. ಆ ನಗುವಿಗೆ ಅವಳ ಇಡಿ ಮೈ ಕುಲುಕಾಡಿತು. ಈ ಕುಲುಕಾಟದಲ್ಲಿ ತಲೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಾಲಿನವರೆಗೂ ಮೈಯಿನ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲೂ ನಗುವಿನ ಮಿಂಚು ಹೊಮ್ಮಿದಂತಾಯಿತು. ಈ ಲಹರಿಯಲ್ಲೇ ಅವಳ ಮೈ ಸರ್ ಸಮುದ್ರನ ನಡುವಯಸ್ಸಿನ ಮೈಯೊಡನೆ ಧೀ ಹೊಡೆಯಿತು.

"ನೀವು ತುಂಬಾ ಸುಂದರಿಯಾಗಿದ್ದೀರಿ....ಅಸಾಧಾರಣ...ಗ್ರೀಟಾಗಾರ ಮಿಂಚು ಇದ್ದೀರಿ."

"ಓಹೋ," ಆಕೆ ಮುಖ ಅರಳಿಸಿ ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದಳು - "ಇದು ನನ್ನ ಹೊಗಳಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಸಮುದ್ರ, ಗ್ರೀಟಾಗಾರಮಿಂಚು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸುಂದರಿಯಲ್ಲ."

"ಹಾಗಾದರೆ ಇದು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತೀರಿ?"

"ಜೋನ್ ಕ್ರಾಫರ್ಡ್, ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಜೋನ್ ಕ್ರಾಫರ್ಡ್ ಅತೀವ ಸುಂದರಿ."

"ಛಾಯಾದೇವಿ, ನೀವು ಅವಳಿಗಿಂತಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚು ಸುಂದರಿ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸೆಳೆತವಿದೆ. ಅಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕದಿಯುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಬ್ಬ ರಾಜಕುಮಾರಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೀರಿ."

ಅವಳು ಮತ್ತೆ ನಕ್ಕಳು. ಅವಳ ಮೈಯಿನ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗ, ಒಂದೊಂದು ಅವಯವ, ನಗುವಿನಿಂದಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿದ ಕಿಚ್ಚೊಟ್ಟಿ ಸರ್ ಸಮುದ್ರನನ್ನು ಛೇಡಿಸಿದವು.

"ನೋಡಿ ಸಮುದ್ರ, ನೀವು ಮತ್ತೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಿರಿ. ರಾಜಕುಮಾರಿಯರಿಗಿಂತ ಅವರ ಸೀರೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಸೊಗಸಾಗಿರುತ್ತವೆ."

"ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ತುಂಬ ಮೊನಚಾಗಿದೆ, ನಿಮ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯದಂತೆಯೇ ಮನಸೆಳೆಯುವಂತಿದೆ.....ಛಾಯಾದೇವಿ, ನೀವು ಚಲನಚಿತ್ರದ ಬದುಕನ್ನು ಬಿಡಬಾರದಿತ್ತೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ, ಈಗಲೂ ನೀವು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋದರೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಾರೆಯೂ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ನಿಲ್ಲಲಾರಳು."

"ಆ ದಿನಗಳೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಹೋದವು." ಛಾಯಾ ಅಂದಳು. "ಈಗ ಆ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಇಲ್ಲ, ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ. ಹಾಂ, ನನಗೆ ಯಾರಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದೇನೋ" - ಅವಳ ದುಂಬಿಗಳಿಗಿಂತ ಸಮುದ್ರನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಿದವು. ಅವಳ ಶರೀರ ನೃತ್ಯದ ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರ ಬಂತೆಂದರೆ ಈ ಸನಿಹದ ವೇಗ ವಿಯೆನ್ನಾದ ವಾಲ್ವಸ್ ನೃತ್ಯದ ಕೊನೆಯ ರೌಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತುಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

ಮೇಜಿನ ಕಡೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಅವನು ಹೇಳಿದ :

"ಧ್ಯಾನಕ್ಕೂ ಛಾಯಾದೇವಿ.....ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ವಿವರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡೋಣ. ನೀವು ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾಗಿ.....ನನ್ನ ಕೈಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೋ ನೋಡೋಣ..... ಬೊಂಬಾಯಿಯ ಫಿಲಂ ಅಭಿನೇತ್ರಿಯರಲ್ಲೆಲ್ಲ ನೀವು....."

ಶೀರೀನ್ ಅಕ್ರಮ್‌ಭಾಯಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ವೇಟರ್‌ನೊಡನೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಸ್ತೃ ಮತ್ತು ಸೋಡಾ ಹಾಗೂ ಹೆಂಗಳರಿಗಾಗಿ ಕಾಕ್‌ಟೇಲ್ ತರಲು ಹೇಳಿದ. ಆಫೀದಿ ಕೆಳಗೆ ಮಹಾರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ.

ಅಕ್ರಮ್‌ಭಾಯಿಯ ಕಾಲರನ್ನು ಛೇಡಿಸುತ್ತ ಶೀರೀನ್ ಕೇಳಿದಳು - "ಈ ಕಪ್ಪು ಪರದೆಯ ಹಿಂದೆ ಏನಿದೆ?" ಅವಳು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಪರದೆಯೊಂದರ ಕಡೆ ಬೆಟ್ಟು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದಳು.

ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ಉತ್ತರವಿತ್ತ - "ತುಂಬ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿರುವ ತೋಳ ಇದೆ."

"ಓಹ್ !" ಶೀರೀನ್ ಕೃತಕವಾಗಿ ಹೆದರಿದಂತೆ ನಟಿಸಿದಳು.

ಆಫೀದಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದ.

ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ನೃತ್ಯ. ಲೇಮಕ್ ವಾಕ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅಪ್ಪೀದಿ ಛಾಯಾಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಕ್ರಮ್‌ಭಾಯಿ ಶೀರಿನಳನ್ನು ಜೊತೆಗೂಡಿದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಹುಡುಗಿಯರು ಸಮುದ್ರನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮ ಕೇಳಿ ಹೊರಟರು. ಅವನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೋರಿ ಹೊರಟ. ಅವನು ಕೂಡ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರೊಡನೆ ಕಲಿತು ಸಂತ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದ. ಅಗಲವಾದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಇಳಿದು ಅವನು ಕೆಳಗಿನ ನರ್ತನಶಾಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಹಾಕಬಯಸಿದ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಮೋಡರ್ ಮತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಓಲಾಡುತ್ತಾ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಕ್‌ಟೇಲ್ ಗ್ಲಾಸ್ ಹಿಡಿದು ನೌಕಾಪಡೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಡನೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ - "ನನಗೆ ಅನಿಸುವಂತೆ ಲೇಡಿ ಸಮುದ್ರ ತುಂಬ ಸುಲಭವಾಗಿ....."

ಸಮುದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನ ಜೊತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ "ಹುಶ್.....ಹುಶ್" ಎಂದ.

ಮತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಓಲಾಡುತ್ತ ಕಮೋಡರ್ "ಶ್.....ಶ್.....ಶ್" ಅಂದ. ಇಬ್ಬರೂ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದರು.

ನರ್ತನ ಶಾಲೆಯ ಒಂದು ಕಂಬದ ಬಳಿ ನಿಂತು ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ರಘು ಬೀರನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹರೆಯದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನೆಟ್ಟಿದ್ದವು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನ ಹಿಂದೆ ಮೈಕ್ರೋಫೋನಿನಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹುಡುಗಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಒಬ್ಬ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಜೆಕೊಸ್ಲೋವಿಯಾ ಎಂಬಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ - "ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ನೃತ್ಯಗಾತಿ ಯಾರಾದರೂ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಣಿಯಲು ತಯಾರು-ಇದೋ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಳಲ್ಲ, ಮಿಸ್ ಸ್ಟ್ರೀನ್, ಡೋರಾ ಸ್ಟ್ರೀನ್, ಅವಳ ಮೈಮಾಟವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿ.....ಗುಂಡಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ-ಇವಳು ಹೂಂ ಅಂದರೆ ಸಾಕು, ಇವತ್ತೇ ಇವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ನಾನು ಸಿದ್ಧ....."

ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ಆ ಹುಡುಗಿಯ ಕಡೆ ನೋಡಿದ. ಎತ್ತರದ ಶರೀರ, ತೆಳುವಾದ ನುಣುಪಾದ ಮೈಕಟ್ಟು, ಉಬ್ಬಿದ ಎದೆ, ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್. ಅವಳತ್ತ ನೋಡಿ ಮುಗುಳ್ಳುಕ್ಕ, ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆ ನೋಟ ಬೀರಿದ. ಅವಳು ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಲೇಮತ್‌ವಾಕ್ ನರ್ತಿಸುವವರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಅರಸಿದ. ಹಾಂ, ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾಳೆ. ಒಂದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವಳು ರಘುಬೀರನ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಳು. ಇಬ್ಬರೂ ನಕ್ಕರು. ಮತ್ತೆ ಬೇರೆಯಾದರು, ಮತ್ತೆ ನರ್ತಿಸಲು ಶುರುಮಾಡಿದರು.

೩೮೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

"ಈ ಪಾರಿವಾಳವನ್ನು ನಾನೇ ತಯಾರು ಮಾಡಿರುವುದು," ಅವನು ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದ. ಮುಗುಳ್ಳುಕ್ಕು. ಅನಂತರ ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದ ಕೊನೆಯ ಕಡೆ ಹೊರಾಟ. ಮುದುಕ ಶೇರವಾನ್ ಅಪ್ರಾಸಿಯಾಬ್ ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ. ವಿಸ್ಮಿ ಮೇಲೆ ವಿಸ್ಮಿ ಹೀರುತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದ.

"ಹಲೋ ಸಮುದ್ರ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಎಂಜಾಯ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲ?"

ನೃತ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿಯಿತು. ಮೈಕ್ರೋಫೋನಿನ ಮುಂದೆ ಯಾರೋ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. "ಸ್ವೇನಿನ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಲಂಡನ್ನಿನ ಮೇಯರ್ ಚಂದಾ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ತೊಡಗಿದ್ದಾರಲ್ಲ, ಆ ಘನಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಬೊಂಬಾಯಿ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಚಂದಾ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆಲ್ಲ ನಾನು ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಷೋ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪಾತ್ರರಾದವರೆಂದರೆ ಮಿಸ್ ಡೋರಾ ಸ್ಟ್ರೀನ್, ಬಾರ್ಸಲೋನ ವಿಜಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವೇನಿನಲ್ಲಿದ್ದವರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಈ ಔದಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಭಾವನೆಗಳು ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹವಾದುವು. ಮಿಸ್ ಡೋರಾ ಸ್ಟ್ರೀನ್, ಈಗ ಒಂದು ಪ್ರೀತಿಯ ಹರಾಜು ನಡೆಯುವುದು....." ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿ ಅವನು ನಕ್ಕ.

ಜನ ಜೋರಾಗಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿದರು. ಆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರು, ಹೆಂಗಸರು ಎಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿದರು. ಹಿಂದಿದ್ದವರು ಸ್ಥೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಮಿಸ್ ಡೋರಾ ಸ್ಟ್ರೀನ್ ಎದೆಯನ್ನು ಉಬ್ಬಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ನುಣುಪಾದ ಶರೀರ, ಎತ್ತರದ ಆಕಾರ, ಕಟ್ಟುಮಸ್ತಾದ ಮೈಮಾಟವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದಳು. ಆರ್ಕೆಸ್ಟ್ರಾದ ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಅವಳು ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಮುಗುಳ್ಳಿಗೆ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಮಿಂಚು ತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ನಾಚಿಕೆಯೂ ತುಳುಕಾಡುತ್ತಿದೆಯೇನೋ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಹರಾಜು ನಡೆಯಿತು. ಐವತ್ತರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನೂರಾದ ಮೇಲೆ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್‌ಗಳು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದರು. ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಹರಾಜು ಕೂಗತೊಡಗಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಕೇವಲ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶ್ವರರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಜರುಗಳು ಬಾಕಿ ಉಳಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ವಿಶ್ವಾಸನಗರದ ಮಹಾರಾಜ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರದ ಆರುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಿಸ್ ಡೋರಾಳ ಒಂದು

ಚುಂಬನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ. ಅವನು ಮೀಸೆ ತಿರುವುತ್ತ ಮುಂದೆ ಬಂದ. ದಪ್ಪಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿದ ಡೋರಾ ಸ್ತ್ರೀನಳ ತುಟಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡಿನ ಹತ್ತನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಕಾಲ ಅವನು ಚುಂಬಿಸಿದ. ಕೂಡಲೇ ಆ ಸುಂದರಿ ನಕ್ಕು ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಬೇರೆಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಮೂರು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಹಾವೀರ, ರಘುವೀರ ಮತ್ತು ರಘುಬೀರ ಜನಸಂದಣಿಯ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಏನನ್ನೋ ಪಿಸುಗುಟ್ಟುತ್ತ ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡತೊಡಗಿದರು.

ಅನಂತರ ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದ. ಏಕೆ? ಹರಾಜು ಏಕೆ? ಮಹಾರಾಜ ಸುಮ್ಮನೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರದ ಆರುನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಹರಾಜೇ ಆಗಬೇಕಿತ್ತೇ? ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತೆ? ಪಿಕಾಸೊವಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೆ? ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಮಂದಿ ಬೇರೇನಾದರೂ ಹರಾಜು ಹಾಕಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಚುಂಬನ ಹರಾಜಾಗಬೇಕಿತ್ತೆ? ಅದೇನು ವ್ಯಾಪಾರದ ವಸ್ತುವೆ?

ವ್ಯಾಪಾರದ ವಸ್ತುವಿನ ಆಲೋಚನೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಸಮುದ್ರನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಡದಿ ಚಂದ್ರಾಳ ಯೋಚನೆ ಬಂತು. ತಾನೇ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ತಿತ್ತಿರಿ ಹಕ್ಕಿಯ ಬಗ್ಗೆ. ಈ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು, ಅವಯವಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದ್ದು ಅವನೇ ಅಲ್ಲವೆ. ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆಗಳು-ನೂರಾರು, ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸೀರೆಗಳು. ರೆಕ್ಕೆ ಬಲಿತ ಮೇಲೆ ಹಾರುವುದನ್ನು ಯಾರು ತಡೆಗಟ್ಟಬಲ್ಲರು? ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡಿದ. ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗರೇಟಿನ ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿತ್ತು. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಚಂದ್ರಾಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅವನು ಹೇಳಿದ - "ಡಾರ್ಲಿಂಗ್, ಈಗ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣವೆ?" ಚಂದ್ರಾ ಮುಗುಳ್ಳಗತೊಡಗಿದಳು. ಛಾಯಾಳಂತೆ ಅವಳ ದಂತಪಂಕ್ತಿ ಮತ್ತು ರೆಪ್ಪೆಗಳು ಸೇರಿ ಬಲೆ ಹರಡಿದ್ದವು.

"ಈಗ ತಾನೆ ಪಾರ್ಟಿಯ ಮಜಾ ಸಿಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲವೇ, ನೀವು ಈಗಲೇ ಹೋಗಲು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಿರಲ್ಲ."

"ಹಾಗಾದರೆ ಡಾರ್ಲಿಂಗ್, ನನಗೆ ಹೋಗಲು ಅನುಮತಿಕೊಡು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗೆ ನಾನು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ.....ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಿವೆ. ರಾಜಕುಮಾರ ರಘುಬೀರನಿಗೆ ಹೇಳು, ಅವನೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ."

ಆ ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯದ ವ್ಯಂಗ್ಯದ ಮೊನಚಿನಿಂದ ಚಂದ್ರಾಳ ತುಟಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ

ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಆಡಿದವು. ತಕ್ಷಣವೇ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವಳು ಮುಗುಳ್ಳುಗ ತೊಡಗಿದಳು. ಅವಳ ಹಣೆಯ ಬಿಂದಿ ಅರಳಿತು.

"ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಡಾರ್ಲಿಂಗ್," ಅವಳು ಗಂಡನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು.

ನೃತ್ಯ ಪ್ರಾಯಶಃ ಎರಡು ಅಥವಾ ಎರಡೂವರೆಗೆ ಮುಗಿದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಐದು ಗಂಟೆ ಸುಮಾರಿಗೆ ಅವಳು ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು, ರಘು ಬೀರನ ಮೋಟಾರಿನಲ್ಲೇ. ಕಾರಿನಿಂದ ಇಳಿದ ಮೇಲೆ ರಘುಬೀರ ಚಂದ್ರಾಳ ಕೈಯನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚುಂಬಿಸಿದ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಸಮುದ್ರ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿದ. ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವನಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಾ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ. ಚಂದ್ರಾ ಬೆಕ್ಕಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಒಳಗೆ ಬಂದಳು-ಅವನ ಮಂಚದ ಬಳಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತಳು. ಮಲಗಿರುವ ಗಂಡನ ಜೊತೆ ಪ್ರೇಮ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆ? ಆಮೇಲೆ ಅವಳ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಅಸಡ್ಡೆಯ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿತು. ಅವಳ ತುಟಿಯ ತುದಿ 'ಪ್ಲಾ' ಎಂದಿತು. ಅವಳು ಸೀರೆಯನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಎಸೆದು ತನ್ನ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡಳು.

ಏಳು ಗಂಟೆಗೆ ಸರ್ ಸಮುದ್ರ ಮೇಲೆದ್ದ. ಅವನ ತಿತ್ತಿರಿ ಹಕ್ಕಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಲು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅವು ಬೆಳ್ಳಿಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳಾಗಿದ್ದವಲ್ಲವೆ? ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಡು, ತಿತ್ತಿರಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಎರಡೂ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಮಾಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಆಮೇಲೆ ಅದು ಸಾಧಾರಣವಾದ ರೆಕ್ಕೆ ತರಿದ ಹಕ್ಕಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಿಚ್ಛೇದನದ ಅನಂತರ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಿಗುವುದು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸುಲಭವಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಚಂದ್ರಾಳ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ಮೂಡಿತು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ನಿಜ, ಆದರೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಗಳಂತೆ ಇದ್ದಳು. ಅವನು ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಗಳೇ ಆಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಅವಳ ರೆಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆ? ಅವಳು ಅಳುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನೆ?.....ತನ್ನ ವಕೀಲನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಕಿದ.

ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತ ಅವನು ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದ..... ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದ.....ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನವರು ಯಾರು? ಯಜಮಾನನಾದ ನಾನೇ? ಆದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ವತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವವನಾಗಿದ್ದೆಲ್ಲ. ಅಥವಾ ತನ್ನ ಪೇಮವನ್ನು ರೂ. ೪,೬೦೦/-ಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಡೋರಾಳೆ? ಅಥವಾ ತನ್ನ ಆರಾಮ ಮತ್ತು ನವಿರಾದ ಸುಬೀವನಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ನನ್ನ ಮೂಲಕ ಮಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು

ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ ಚಂದ್ರಾಳೆ?

ಅವನು ನಕ್ಕ. ಹಣದ ರುಣರುಣ ಸದ್ದಿನ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ದಾನಶೂರರು ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಮನಸ್ಸಿನವರು? ಯಾರು ಆಗಬಲ್ಲವರು? ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಸ್ವಾರ್ಥಪಿಪಾಸುಗಳೆ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿವೆ. ಕೊಡುವ ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಿಯೆ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಂದನೆ ಹೇಳುವುದು, ಆರೋಪಮಾಡುವುದು, ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಬೇಡುವುದು ಜನರ ವಿಧಾನವಷ್ಟೆ!

- ೬ -

ಸುಮಾರು ರಾತ್ರಿ ಏಳೂವರೆಯ ಸಮಯ. ಅವನು ಸಗೀರ್‌ಮಾಹಿಮ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಸಣ್ಣ ಫ್ಲಾಟಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ. ಮೀನುಗಳ ವಾಸನೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಫ್ಲಾಟುಗಳು ದುಬಾರಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾಹಿದ್‌ಜಹಾನ್, ಅವನ ಹೆಂಡತಿ, ಇನ್ನೂ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈವರೆಗೂ ಅವಳು ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಅಡುಗೆ ಆಗುವುದು ಯಾವಾಗ? ಹತ್ತಿರದ ಇರಾನಿ ಹೋಟೆಲಿನ ಊಟದ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ವಾಂತಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಮ್ರೇಡುಗಳು (ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್) ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಾಸ್ತಿಕರು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಕರು ಎನ್ನಬಹುದಾದ ಮಂದಿ ಮೊದಲ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಂದಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮತಾವಾದದ ಭಾವನೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಡಿನ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಕವಿಗಳು, ಬಹಳ ಮಂದಿ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಇದೇ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆ ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಇಂಥ ಮಂದಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯ ಮಲಬಾರ್ ಹಿಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದೆಹಲಿಯ ಕಿಂಗ್ ಎಡ್ಜರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಜೋಹಿಲ್ ಮಾಲ್‌ಲಾಹೋರಿನಲ್ಲಿ ಆರಾಮವಾಗಿ ತಂಗಿದ್ದು ತಾವು ಸಮತಾವಾದಿಗಳೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ, ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಈ ಮಂದಿಗೆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದದಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿದೆಯೆ ಎನ್ನುವುದೇ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅನುಮಾನದ ವಿಷಯ. ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಫ್ಯಾಷನ್ನಿನ ಊಸರವಳ್ಳಿಗಳು. ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಸಮತಾವಾದಿಗಳು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರುವವರು. ಕೂಲಿಗಳ ಜೊತೆ ವಾಸ ಮಾಡಿ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ

೩೮೮/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ತುತ್ತು ಊಟಮಾಡಿರುವವರು. ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದಾಗ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ಔಷಧಿಗಾಗಿ ಒದ್ದಾಡಿರುವವರು. ಈ ರೀತಿಯ ಸಮತಾವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಐಷಾರಾಮದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಾಗ ಅದನ್ನು ಇವರು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಜೂನ್ ೨೨, ೧೯೪೧ರಂದು ಕೂಡ ತಮಗಾಗಿ ಆರಾಮ ಜೀವನ ಅಥವಾ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ನೆಪಹೂಡಲಿಲ್ಲ.

ಸಗೀರ ಮತ್ತು ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ನಾಹಿದ್‌ಜಹಾನ್ ಇಬ್ಬರೂ ಸುಮಾರು ಈ ಎರಡನೆಯ ಬಗೆಯ ಸಮತಾವಾದಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವನು ಯು.ಪಿ.ಯವನಾಗಿದ್ದು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಗಿರಣಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕಲೆಯಿಂದಾಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ರೂ. ೧೫೦/-ರ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರಕಿತ್ತು. ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ಬೊಂಬಾಯಿಯ ಬದುಕಿಗೆ ರೂ. ೧೫೦/- ಎಷ್ಟು ಸಾಕು? ಆದರೆ ಅವನು ಏಕಾಂಗಿತನ ಹಾಗೂ ಬಗೆಬಗೆಯ ನೋವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬದುಕನ್ನು ದೂಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ಬಸವಳಿದಿದ್ದರೂ ಬೇಜಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಮಯ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂಗವಿಕಲನಾದ ಸಿಪಾಯಿಯೂ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಧುಮುಕುವಂತೆ ಅವನು ತನ್ನ ಕೈಲಾದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ - ಆದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಸೆರೆವಾಸ, ಕೆಟ್ಟ ಊಟ, ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಖಾಯಿಲೆ, ಕೆಲಸಗಾರರ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಹೋರಾಡಿದ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಅವನು ನಿಜಕ್ಕೂ ದಣಿದಿದ್ದ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ನೌಕರಿ ಅವನಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಉಸಿರಾಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿತ್ತು.

ಅಂತೆಯೇ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹ ಅವನಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತೆಯನ್ನು ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಗೆಳತಿ ಬದುಕಿನ ಗೆಳತಿಯೇ ಆದಳು. ನಾಹಿದ್‌ಜಹಾನ್ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಬೂರ್ಷ್ವಾ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಸಿಡಿದೆದ್ದು ಓದು ಪೂರೈಸದೆ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬಂದಿದ್ದವಳು. ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ನರ್ಸ್‌ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಿನ ವತಿಯಿಂದ ಅವಳು ನರ್ಸಿಂಗ್ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲದೆ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು, ಉರ್ದು ಕತೆಗಳನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ಬರೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಭಾವನೆಯೂ ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತು. ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಎರಡು ಮೂರು ಸಂಕಲನಗಳೂ ಹೊರಬಂದಿದ್ದವು. ಅವಳಿಗೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಗೀರನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಹಿದಳ ಭೇಟಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಲೇಖಕರ

ಸಮಾರಂಭವೊಂದರಲ್ಲಿ ಆಗಿತ್ತು. ನಾಹಿದಳ ಮೊದಲ ಪ್ರೇಮಿ ಅವಳಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದ. ಅವನ ನೆನಪಿಗೆ ಅವಳದೊಂದು ಮಗುವಿತ್ತು.

ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ಮೂವತ್ತುವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು, ಆದರೂ ಸೌಂದರ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮಾಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಕ್ಕುಗಳು ಮೂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ವಯಸ್ಸು ಮೈಕಾಂತಿಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಹುಡುಗಿಯರ ಮುಖಗಳು ಕಳೆಗುಂದಲು ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿರುತ್ತವೆ-ಶುದ್ಧವಾದ ಹಾಗೂ ತಣ್ಣನೆಯ ಗಾಳಿಯ ಕೊರತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರಣ. ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಕಾರಣ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಹುಡುಗಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶುದ್ಧ ಹವೆ ಅಪರೂಪವಾದ ಇತರೆಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಈ ಎರಡನೆಯ ಬಗೆಯ ಹುಡುಗಿಯರ ಮುಖಗಳು ಬಗೆಬಗೆಯ ಪೌಡರ್‌ಗಳ, ಲೋಷನ್ನುಗಳ, ಕ್ರೀಮುಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಹಜತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಗಾಳಿ ಕುಡಿಯಲು ಹೊರಟರೆಂದರೆ ಎಡಬಲಗಳಲ್ಲಿ ದುಂಬಿಗಳ ಸಾಲು ಸಾಲೇ ಹೊರಟಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಪಾರ್ತಿಗೆ ಅವರು ಹೋದರೂ ಅಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಯುವಕರು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪುವಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದರ್ಧ ಮಂದಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ತಮ್ಮನ್ನೇ ಆ ಚಿಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃತಕೃತ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಂತಹವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾಹಿದ್ ಮೊದಲ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿರಲಿಲ್ಲ, ಎರಡನೆಯ ಕಾರಣದ ಬಗೆಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಸಗೀರನ ಮುಖದ ಮೇಲಾದರೂ ಸುಕ್ಕುಗಳಿದ್ದವು. ಆಯಾಸಗೊಂಡ, ಗಾಯಗೊಂಡ ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಮುಖದ ಮೇಲಿರುವ ನಿಸ್ಸಾರತೆ ಅವನನ್ನು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಮೂಳೆಬಿಟ್ಟ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಮನೆಮಾಡಿದ್ದ ಸಪ್ತನ ಮೀಸೆಯವರೆಗೂ ಹರಡಿತ್ತು. ಅವನ ಕೃಶಕಾಯದ, ಉದ್ದವಾದ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಮೀಸೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೂ ತಮಾಷೆಗೆ ಸಿಲುಕುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಳಕ್ಕೆ ಆಳವಾಗಿ ಇಳಿದಿದ್ದರೂ ಸಗೀರನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆಕರ್ಷಣೆ ಇತ್ತು. ಅವನ ಸೊರಗಿದ, ಉದ್ದನೆಯ ಮುಖದ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಒಂದು ಮಾಟವಿತ್ತು, ಸೆಳೆತವಿತ್ತು. ಅವನ ಎದೆ ಕೂಡ ಒಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಸುಲಭವೆಂದು ನಾಹಿದಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ವಿಟಮಿನ್ 'ಎ' ಮತ್ತು 'ಡಿ' ಸಿಕ್ಕರೆ ಸಾಕು ಎದೆಯ ಮೀನುಗಳು ಉಬ್ಬಿಬರುತ್ತವೆಂದು ಅವಳು ಬಲ್ಲಳು. ಅವಳಿಗೆ ತಾನು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷದವಳೆಂಬ ಅರಿವೂ ಇತ್ತು. ಅವಳಿಗೂ ಜೊತೆಗಾರನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು. ಅವಳಿಗೂ ಜೊತೆಗಾರನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು. ಅನಂತರ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು

ಭೇಟಿಯಾದ ಮೇಲೆ, ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಿರುಗಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವಳು ಸಗೀರನಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದಳು. ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರೇಮ ಅವನಿಂದ ಏನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸದ ಪ್ರೇಮ (ಒಮ್ಮುಖವಾದರೇನು?) - ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಪ್ರೇಮ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆ, ಗೆಳೆತನ, ಪರಸ್ಪರ ತುಡಿತ - ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಇಬ್ಬರ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ನಾಹಿದ್ ತನ್ನ ಗಂಡನೊಡನೆ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮೇಟ್ರನ್ನಳ ಕೆಲಸ ದೊರೆಯಿತು. ಅವಳು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನರ್ಸುಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ಕೆಲಸಮಾಡತೊಡಗಿದಳು.

ಆ ದಿನ ಸಗೀರ ತನ್ನ ಖಾದಿಯ ಅಂಗಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದ. ಖಾದಿಯ ಕುರ್ತು ಮತ್ತು ಪಾಯಿಜಾಮಾವನ್ನು ಅವನು ತನ್ನ ಹಳೆಯ ನಿಲುವುಗನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಂಡ. ಹೌದು ಅದೇ ಕನ್ನಡಿ. ಹೌದು, ಅದರಲ್ಲೇ ನಾಹಿದ್ ಸಹ ತನ್ನ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿದ ಮುಖವನ್ನು ನುಣುಪಾದ ಶರೀರವನ್ನು, ತುಂಬಿದ ಎದೆಯನ್ನು ಸಾದಾ ಯೂನಿಫಾರಂಗಳ ಹೊರಗಿನಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಂಡಿಯವರೆಗೆ ನೀಳವಾಗಿ ಹರಡಿದ್ದ ಕೇಶರಾಶಿಯ ಸೊಂಪನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವಳು ಸಂತಸಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿ. ಸಗೀರನಿಗೆ ಅವಳ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಕಂಡರೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಖಾದಿ ಉಡುಪನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡ ಸಗೀರನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಿಚ್ಚಿನಿಸಿತು, ಒಂದು ಬಗೆಯ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮೂಡಿತು. ಕೆಲವು ಬಗೆಯ ಶರೀರ ಸೌಷ್ಠವಗಳಿಗೆ ಖಾದಿ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ ನಿಜ. ದಪ್ಪದಿಂಬಿಗೆ ಮತ್ತು ತೆಳುವಾದ ದಿಂಬಿಗೆ ಕವರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೆ !

ಅವನ ಬರೆಯುವ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಇತ್ತು. "ನಾನು ಮುಖಬೂಲನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬರುವುದು ತಡವಾಗಬಹುದೇನೋ. ಊಟದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಯಾಂಡ್‌ವಿಚ್ ಮತ್ತು ಬಿಸ್ಕಿತ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ - ನಾಹಿದ್."

ಸಗೀರ ಈ ಚೀಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ತಂಭೀಭೂತನಾದ. ಅವನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಏನೂ ತೋಚಲಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಿರಾಡಂಬರವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಅವನ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಲು ಹೋಗಿದ್ದಳು-ಅದರಲ್ಲೂ ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿ. ಗೆಳೆಯ ಮುಖಬೂಲ್ ದಾದರಿನ ಶಿವಾಜಿ ಪಾರ್ಕಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿದ್ದ. ಸಗೀರ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ವಿಚಾರಮಾಡತೊಡಗಿದ. ನನಗೆ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕೆದಕಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕೇನಿದೆ? ಯಾಕೆ ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಇನ್ನೂ ಬೇರೆಯವರೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿರಬಹುದು.

ಅವನು ತನ್ನ ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಕೆಲಸಮಾಡತೊಡಗಿದ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದ ಧರ್ಮದ ನಾನ್-ಎಕನಾಮಿಕ್ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅವನು ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ. ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಈ ವಿಚಾರ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನಿಗೆ ದಾರ್ಶನಿಕ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಹತೋಟಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿರಬಹುದೆ ವಿನಾ ದಾರ್ಶನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಲಾರದು. ಅವನ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವನ್ನು ತಳೆದಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬೊಚೊರೊವ್, ಬೊಗ್ಡಾನೋವ್, ಲೂನಾಚಾವ್‌ಸ್ಕಿ, ಬರ್ಮನ್, ಹಿಲ್‌ಫರ್ಡ್, ಯೂಸ್ಕಿವಾಚ್, ಸೊದೊರೊವ್ ಇವರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಇವರುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಲೆ ಲೆನಿನ್ ಭೌತವಾದ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದ. ಆದರೆ ಲೆನಿನ್ನನ ನಿಲುವು ಸಗೀರನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಉಂಟು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವನು ಕೆಲಸ ಮಾಡತೊಡಗಿದ. ಒಂಬತ್ತೂವರೆ, ಹತ್ತುಗಂಟಿ, ಆದರೆ ನಾಹಿದ್ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವೇಳೆಗೆ ಅವಳು ಬಂದುಬಿಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚಿಂದರೆ ಸಿನೆಮಾ ಎಂಟೂವರೆ ವೇಳೆಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವಳು ಫೋರ್ಟೀನ್ ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಬಹುದೇನೋ. ಅವನು ಊಟದ ಮನೆಯಿಂದ ಸ್ಯಾಂಡ್‌ವಿಚ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ತಿಂದ. ಅನಂತರ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಯಸಿದ. ಆದರೆ ನಾಹಿದಳ ನಗುಮುಖ, ಅವಳ ತುಂಬುಗೆನ್ನೆಗಳು, ಶ್ವೇತ ದಂತಪಂಕ್ತಿ, ಅವಳ ಅಗಲವಾದ ಭುಜಗಳು, ಅವಳ ಮೈಯಿನ ಬಿಸಿ ಅವನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಡಚಣೆ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಪುಟಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು, ಮಬ್ಬುಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಾಲುಗಳು ಅರ್ಥಕ್ಕಿಂತ ಮುಂದೆ ಸಾಗಲು ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಿದುಳಿನ ತರ್ಕದ ವೇಗಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುತ್ತಿದ್ದವು, ಮಬ್ಬುಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಿದುಳಿನ ವಿಚಾರ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಆವೇಗಗಳು ಕಂದಕವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದು ರೀತಿಯ ಶೂನ್ಯ ಆವರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ನೋವು ಮನೆಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಹಾಗೆಯೇ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಯಾಯಿತು. ದಾದರ್ ಕಡೆಯಿಂದ, ಫೋರ್ಟ್‌ಕಡೆಯಿಂದ ಅದೆಷ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳು ಬಂದವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎದುರುಗಡೆಯ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹಾದುಹೋದವು. ಅವನು ಲೆನಿನ್ನನ ಪುಸ್ತಕ, ತನ್ನ ನೋಟ್‌ಪುಸ್ತಕ, ಎರಡನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟ. ಅಲ್ಲೇ ಓಡಾಡತೊಡಗಿದ. ಈಗ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮನೋಭಾವನೆ ಅವನನ್ನು ಕಾಡತೊಡಗಿತು.

ಅದು ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಗೆ ಹೋಯಿತೆಂದರೆ ತನಗೆ ಆಘಾತವಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಾರಂಭದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಮನೋಭಾವನೆಗೆ ಏನೂ ಹೆಸರಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಆವೇಗದೊಟ್ಟಿಗೆಯೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಆವೇಗವೂ ಇತ್ತು. ಅದು ಏನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಸಂದೇಹ.

ಅವನು ಸಿಗರೇಟು ಹೊತ್ತಿಸಿದ, ಅಡ್ಡಾಡತೊಡಗಿದ, ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದ. ನನಗೆ ಸಂದೇಹಪಡಲು ಹಾಗೂ ಆಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಲು ಏನು ಹಕ್ಕಿದೆ? ನಾಹಿದ್ ಮತ್ತು ಅವಳ ಶರೀರ ನನ್ನ ಆಸ್ತಿಯೇನೂ ಅಲ್ಲವಲ್ಲ. ಈ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ನಾಗರಿಕತೆಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಎದ್ದ ಬಾರ್ಬರಿಸಂನ ಚಿನ್ನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರು ಎಲ್ಲ ಪುರುಷರ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಪುರುಷರು ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರ ಆಸ್ತಿಯೇನೂ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅದೇ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಒಂದು ಗಂಡಿನೊಡನೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮದುವೆಯಾಗುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರಬಹುದು. ನಾಗರಿಕತೆಯ ಉದಯದ ಸುಳ್ಳಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಈ ಮದುವೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಮೊದಲಿಗೆ ತಾಯಂದಿರು, ಸಹೋದರಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ತ್ಯಾಜ್ಯವಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಒಂದೇ ಸಮುದಾಯದ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ತ್ಯಾಜ್ಯವಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ಗಂಡು-ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಜೋಡಿಯಾಗಿ ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಾಗೆಯೆ ಅವನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮ? ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ನೇಗಿಲು ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ದುರ್ಬೀನು ಮತ್ತು ಮೈಕ್ರಾಸ್ಕೋಪ್ ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮುರಿಯಲೆಂದೇ ಇವೆ. ನೆಲ ಮತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನ ಅಧಿಪತ್ಯ ಸಾಗಲು ನೆರವಾಗುವಂತಿವೆ.

ನಾಹಿದ್-ನಾಹಿದ್-ನಾಹಿದ್- ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಖಬೂಲ್ ನಿಜಕ್ಕೂ ಸುಂದರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆರು ಅಡಿ ಹತ್ತು ಇಂಚು. ಪಂಜಾಬಿ. ಕೆಂಪು-ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ. ಹುಡುಗಿಯರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಂತೂ ಅವನು ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕವನೆ. ('ಮಖಬೂಲ್' ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವವನು ಎಂದರ್ಥ) ಎಲ್ಲರೂ ಅವನೆಂದರೆ ಅದೇನು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ !

ಆಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯ ಸಿಗರೇಟನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಸಿಗರೇಟಿನಿಂದಲೇ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದ. ನಾಹಿದ್ ಮತ್ತು ಮಖಬೂಲ್. ಆದರೆ

ದಂಪತಿಗಳು ಮದುವೆಯಾದಾಗ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಜೀವನ ಸಂಗಾತಿಯಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ಕೇವಲ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕೇಕೆ? ಶೀಲವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೇವಲ ಹೆಂಗಸರ ಮೇಲೇ ಇರಬೇಕೆ? ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೋ ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಶೀಲದ ಸಂಕೋಲೆಯನ್ನು ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಹೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದರ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಚಾರಗಳು ಬರಬಹುದೇನೋ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಈ ಮಟ್ಟದ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಳಾದಳೆಂದ ಮೇಲೆ ಗಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರುವನೆ? ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗುಲಾಮರನ್ನು ತನ್ನ ಊಳಿಗಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸಹ ತನ್ನ ಸೇವಕಳಂತೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ. ಹಿರಿಯರ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಮಗು ಜನಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಂದೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ತಾಯಿಯ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕಿಗೆ ರೂಪುರೇಷೆಗಳು, ಅಧಿಕಾರ ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಬಿತ್ತು. ಏನು ನಾಹಿದ್ ಸಹ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ಬಂಧನದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ದಾಸಿಯಂತೆ ಇರುವಳೆ? ಉಳಿದೆಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳಂತೆ ಈ ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ತನಗೆ ತಾನು ಏಳುವುದಿಲ್ಲವೇನು? ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಪದ 'ಫ್ಯಾಮಿಲಿಸ್'ನ ಅರ್ಥ 'ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮಗಿರಿ, ಎಂದೇ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ 'ಫ್ಯಾಮಿಲಿಯಾ' ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ ಗಂಡಿನ ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳು (ಹೆಂಗಸರು, ಗುಲಾಮರು ಎಲ್ಲ ಸೇರಿದಂತೆ) ಅವನದೇ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಪದ 'ಫೆಮಿಲಿಯ' ಇಂದು ಕೂಡ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಯಾಕೆ ಬೇರೆಯವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದು? ಏಕೆಂದರೆ ತಂದೆಯ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಅನುಮಾನ ಉಂಟಾಗುವಂತಾಗಬಾರದು? ಸಗೀರ ಮಹಾನುಭಾವ, ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಏನಿದೆ? ಏನು ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳಿವೆ? ಕ್ರಮೇಣ ಶೀಲಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಈ ಭಾವನೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಸರಿದು ಸ್ವಂತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಹಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣ ಇವೆರಡಕ್ಕಿಂತ ಶೀಲ, ಮರ್ಯಾದೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮನ್ನಣೆ ಸಿಗತೊಡಗಿತು. ನಾವು ಪೌರ್ವಾತ್ಯರು ಯಾವಾಗಲೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಮಂಡಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಂದು, ಕಲ್ಪನಾಶೀಲರು. ಮನೆಯ ಸೂರಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆಕಾಶದ ನಕ್ಷತ್ರಮಂಡಲದವರೆಗೆ ಕೈಚಾಚುವವರು. ಮಾತಿನಲ್ಲೇ ಸೂರಿಗೂ

ನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೂ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವವರು. ನನ್ನತನ, ನನ್ನ ಗೌರವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳು, ನನ್ನ ಶೀಲ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ವಿಪರೀತ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು. ಛಾವಣಿಯ ಕೆಳಗೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಈ ಖಿಯಾಲಿನ ಅರಮನೆಗಳ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯಲೂ ಅವರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಗೋಡೆಯ ಕಡೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಕುಳಿತಿರುವಂತೆ ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರೋ ತನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಗಂಡು ಕೂಡ ಈ ಗಾಳಿಯ ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಲಗಳಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದು ಸೌಂದರ್ಯಾರಾಧನೆಯ ಹಾಗೂ ಕುಲಗೌರವಗಳ ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗು ಹಾಕುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ, ನೋಡಿದರೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.....

ಇಬ್ನ್ ಯಮೀನ್..... ಅವನ 'ದಿವಾನ್' (ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ) ತುಂಬ ಅಗ್ಗಲಿಕೆಯೊಡನೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಸಗೀರ್ ಅದರ ಪುಟಗಳನ್ನು ತಿರುವುಹಾಕತೊಡಗಿದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾದ ಉಪದೇಶಗಳು, ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇವೇ ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ಹಾಗೆಯೇ ಗಜಲ್‌ಗಳವರೆಗೆ ಬಂದ. ಅಬ್ಬಾ, ಎಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಗಜಲೆಂದರೆ ಓಬೇದ್ ಜಕಾನಿ ಮತ್ತು ಜಾಫರ್ ಜಟಲಿ ಕೂಡ ನಾಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇಬ್ನ್ ಯಮೀನನ ಕವನಗಳಿಂದ ಅವನ ಬುದ್ಧಿಯ ತರ್ಕ, ಅವನ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವತೀವ್ರತೆಗಳೊಡನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಮನೆಯ ಕಡೆ, ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಅವನನ್ನು ಕರೆತಂದವು. ಸಗೀರ ಮತ್ತೆ ಯೋಚಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಮಧ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ಯೂನಾನಿ ಹಿರಿಯರು-ಮತ್ತೆ 'ಅಲೀಫ್-ಲೈಲಾ'ದ ಆ ಹೆಸರಾಂತ ನಾಟಕದ ಪಾತ್ರಗಳು, ಚಾಲಾಕಿಯಾದ ಪ್ರೇಯಸಿ ಮತ್ತು ದಡ್ಡನಾದ ಗಂಡ, ಏಂಗಲ್ ಸಹ ಆ ನಾಟಕವನ್ನು ತುಂಬ ಸುಂದರವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ-'ಗಂಡಂದಿರು ಹೆಂಡತಿಯರ ಮೇಲೆ ಜಯ ಪಡೆದರು.' ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಸೋಲನ್ನಪ್ಪಿದ ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ವಂಚನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹೃದಯದಿಂದ ಕಿರೀಟ ತೊಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಗಂಡಸರನ್ನು ಕುಣಿಸುವ ಭೇದೋಪಾಯ ಮಾಡಿದರು..... ಹಾಗೆಯೇ ಕಿರೀಟ? ಫ್ರೆಂಚ್ ಹಾಗೂ ಹದಿನೇಳನೆಯ ಮತ್ತು ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೋಡುಗಳ ನೃತ್ಯ - ಕೋಡುಗಳ ಕಿರೀಟ-ಬಡಪಾಯಿ ಗಂಡಂದಿರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೋಡುಗಳ ಕಿರೀಟ ಎಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ರಾಣಿ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವವಳಾಗಿದ್ದಳು - ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕದಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಚಾಣಾಕ್ಷಳಾಗಿದ್ದ ಈಕೆಗೆ ಬೇರೆ ಗಂಡಸರ ಶರೀರದ ಪರಿಚಯವಿತ್ತು.

ಈ ವೇಗದ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಸಗೀರನ ಮನಸ್ಸು ಕಡಿವಾಣ ತಪ್ಪಿದ ಕುದುರೆಯಂತಾಯಿತು. ಅವನು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಾಗುತ್ತಿದ್ದ ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದ. ಹಳದಿಗೆ ತಿರುಗಿದ್ದ ಅವನ ಸಪ್ತಮುಖಕ್ಕೆ ಕೆಂಪಾಗಲು ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವಕಾಶಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಈ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ ಆ ಹಳದಿಗೆ ವಿರೋಧವನ್ನೇನೂ ಒಡ್ಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ದೊರಕಿದ್ದ ಕಠಿಣ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಕೋಡುಗಳೆಲ್ಲಾ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ದೇವರ ದಯೆ. ಪ್ರಪಂಚವೇ ಏನು, ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ ಕೂಡ - ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯೆಂದರೆ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ - ಮಧ್ಯಯುಗವನ್ನು ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದೆಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿತ್ತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೋಡುಗಳು ಮೂಡಿಬರುವುದು ಯಾವ ವಿಚಿತ್ರದ ಅಥವಾ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೂ ಆಗಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಗುವವರ ಆಯುಧಗಳು ಬೇರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ತಮಾಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಹೇಗೆಂದರೆ ಹಾಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅಗ್ಗದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವುದೇ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮುಖ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಕ್ಕು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆಡಿ ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇರಲಿ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಡಪಾಯಿ ಗಂಡಂದಿರ ಮುಂದೆ ಇದೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಯೂ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳದೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ, ಮೊನಚಾಗಿ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ನಡವಳಿಕೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡವೆಂದು ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿವರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಾಷೆ ಮಾಡುವುದು, ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳ ಸೂರು ಭದ್ರವಾಗಿದೆಯೆ ನೋಡುವುದು.

ಆದರೆ ಈ ನಡುವಿನಲ್ಲೇ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಿಯ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಎಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆಯೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯೂ ಅರಿತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮದ ಆವೇಗಗಳು, ಬಂಧು ಪ್ರೇಮದ ಆವೇಗಗಳು, ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗಾಗಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವುದರ ಮತ್ತು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದರ ಆವೇಗ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನ ಮತ್ತು ನಾಹಿದಾಳ ಮದುವೆಯ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಈ ಆವೇಗ ಯಾವುದಾದರೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದರೆ ಇಬ್ಬರ ಮೇಲೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಅವರು ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗಾಗಿ ಇರುವರು, ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ.....

*

*

*

ಸಿನೆಮಾದಿಂದ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮುಖಬೂಲನ ಫ್ಲಾಟಿನಲ್ಲಿ ಅವಳು

ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಒಳಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಾಯುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಸುಂದರ ಯುವಕನ ಕೈ ತನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವುದು, ಈಗ ಅವನ ತುಟಿಗಳು ತನ್ನ ತುಟಿಗಳಿಗೆ ಬೆಸೆಯುವುದು - ನಾಹಿದಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ತನಗೇ ಯಾವ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ನೀಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದವಳಾದಳು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೈ ಮುಂದಾದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತುಟಿಗಳು ಹತ್ತಿರ ಬಂದಲ್ಲಿ ದೂರ ತಳ್ಳಿ ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕುವುದೆ ಹೇಗೆ? ಎಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು? ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ? ತಾನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಬಲ್ಲೆನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಸ್ವತಃ ಅವಳಿಗೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಮಾತುಕತೆಗಳೂ ನಡೆದವು. ಮುಖಬೂಲ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಗದದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಂಘದ ವಿಚಾರವಾಗಿ, ನರ್ಸುಗಳ ಬದುಕಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸಹ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯಿತು. ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಭೀರ ರೀತಿಯ ಜೋಕುಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು. ಮುಖಬೂಲ್ ನಾಹಿದಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿದ. ಬರಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ.

ಕಣ್ಣುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಮಿಲನ ಮುಗಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಬಗೆಯ ಲೈಂಗಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆ ಪುಟಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಒಬ್ಬರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಆಳವಾಗಿ ಇಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಖಬೂಲನಿಗೆ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಹಾಗೂ ನಾಹಿದಳಿಗೆ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಚಯವಿತ್ತು. ಈ ಮಹತ್ವದ ಅರಿವಿರದಿದ್ದರೂ ಆ ನೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾವಿತ್ತು. ಬೆಂಕಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಿಂಚಿನ ಸುಳಿವಂತೂ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿಯೆ ಕೈಗಳೂ ಮುಂದಾಗಲಿಲ್ಲ, ತುಟಿಗಳೂ ಹತ್ತಿರ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಅವರ ನೋಟಗಳ ಮೇಲುಮೇಲಿನ ಆಕರ್ಷಣೆ ಏನದು? ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಸೆಳೆತ ಏಕೆ ಉಂಟಾಯಿತು? ನಾಹಿದ್ ಮುಖಬೂಲನ ಫ್ಲಾಟಿನಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಯೋಚಿಸಿದಳು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಶರೀರಗಳ ನಡುವಣ ಲೈಂಗಿಕಾಕರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೀಗಾಗಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದೇನೋ. ಇದು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸೇಫ್ಟಿ ವಾಲ್ಡ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸಿನೊಡನೆ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರೇಮ ಉದ್ಭವಿಸಿದರೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ಭಾವೋದ್ವೇಗಗಳಿಗೆ ಪಿಕ್‌ನಿಕ್ ಹೋದ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಗುಪ್ತ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಹರಿದುಹೋಗಲು ಒಂದು ಕಾಲುವೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇದೇ

ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಏನೋ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯರು ಗಂಡಂದಿರೊಂದಿಗೆ ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಮಾಡಬಾರದು, ಬೇರೆಯವರ ಜೊತೆಯೇ ನರ್ತಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಔತಣಗಳ ಮೇಜುಗಳ ಬಳಿ ತಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರೊಟ್ಟಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂರಬಾರದು. ಬೇರೆ ಗಂಡಸರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಯೂರೋಪಿನ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಬದುಕಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮೇಲೇರಿಸಲು ಬಯಸಿದವೇನೋ. ಲಂಗುಲಗಾಮಿಲ್ಲದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಮುಖ !

ಹನ್ನೊಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ. ಅವಳು ಬಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳಿದುಬಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತತೊಡಗಿದಳು. ಸಗೀರ ಅನುಮಾನಪಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು. ತನ್ನನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಪ್ರೇಮ ತುಂಬಿದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹದ ಬೀಜ ಮುಳ್ಳಿನಂತೆ ಚುಚ್ಚತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಏನೋ, ಹೆಂಗಸರು ಮೊದಮೊದಲಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ತಾವೇ ಶೀಲದ ಕಡಿವಾಣವನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೇನೋ. ನಾಹಿದಳಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು. ಸಗೀರನ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಬರ್ಬರತೆಯನ್ನು ತೆರೆದಿಡಬೇಕೇಕೆ? ತಾನು ಏನೂ ಅರಿಯದವಳೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಅವನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುವುದಾದರೂ ಏಕೆ? ಅವಳು ಕೇವಲ ಅವನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಷ್ಟಪಡಬೇಕು? ಅವಳೇನು ಅವನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಹಾಗೆಯೇ ಸಗೀರ ಮೆಟ್ಟಿಲ ಮೇಲೆ ಅವಳ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಸದ್ದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ. ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದ. ಅವಳು ನಗುತ್ತಾ ಮುಕ್ತವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಏನೋ ಸಮಜಾಯಿಷಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ದ್ಯುಕ್ತಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೃಶವಾದ, ಆದರೆ ದೃಢವಾದ ಬಿಳಿ ಕೈಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದವು. ಆ ಕೈಗಳು ಅವಳ ಮೈಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡವು. ಎರಡು ಕೃಶವಾದ ತುಟಿಗಳು ಅವಳ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಭದ್ರವಾಗಿ ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತಿದವು. ಈ ಚುಂಬನ, ಈ ಆಲಿಂಗನ ಎಷ್ಟು ನಿಜವಾದರೂ ಎಷ್ಟು ನಿರಪೇಕ್ಷವಾದುದೂ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಮಯವಾದುದೂ ಆಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಯಾರನ್ನೂ ಕೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಲಿ, ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆಗ ಬೇತಾಳ ಕೇಳಿತು - "ಮಹಾರಾಜ, ಈಗ ಹೇಳಿ. ಈ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನವರೂ, ವಿಶಾಲ ಹೃದಯದವರೂ ಯಾರು? ತನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವಾದರಗಳಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡ ಮುಖಬೂಲನೆ ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣುಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದ ಸಗೀರನೆ?"

ಮಹಾರಾಜ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸೇನ ಹೇಳಿದ - "ಬೇತಾಳ, ಮುಂಬರುವ ವಿಚಿತ್ರ ಕಾಲಸ್ಥಿತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನೇನು ತಾನೆ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ? ಏಕೆಂದರೆ ನೀನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಆ ಮುಂದಿನ ವಿಚಿತ್ರಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೋಣಿಗಳು ಮೀನಿನಂತೆ ನೀರಿನ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಡುವವಲ್ಲ, ಮನೆಗಳು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಾರಿಬಿಡುವವಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಬೆಂಕಿಯ ಭಟ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಚೊಕ್ಕ ಚಿನ್ನವಾಗುವುದಾದರೆ ಸರಿ. ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಹೇಳಿರುವ ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಾನಾದರೂ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಗೀರ್, ಮಖಬೂಲ್ ಮತ್ತು ನಾಹಿಡ್ ಮೂವರೂ ಸಮಾನರೂಪದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಮನಸ್ಸಿನವರು ಮತ್ತು ವಿಶಾಲ ಹೃದಯದವರು. ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಯಾರೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮುಕ್ತಮನಸ್ಸಿನವರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಬೇರೆಯವರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಶರೀರಗಳ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಇವೆರಡರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅರಿಯುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರಿಗಿತ್ತು ಎನ್ನಬಹುದಷ್ಟೆ."

ಅನು : ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆರೋರಾ

ಮೂಡಣ ಗಾಳಿ

— ಜಮೀರುದ್ದೀನ್ ಅಹಮದ್

ಹುಡುಗ ನೋಟ್‌ಬುಕ್‌ನಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆದು ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಬಾಗಿಲ ಕಡೆ ನೋಡಿದ. ಅದರ ಹಿಂದೆ ಅವನ ತಂದೆ ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

"ಅಬ್ಬಾ... ಮೂಡಣಗಾಳಿ ಅಂದ್ರೇನು?"

ಉತ್ತರ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಬಂತು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನ ತಾಯಿ ಬೆಳಗಿನ ತಿಂಡಿಗೆ ಪರೋಟಾ ಸುಡುತ್ತಿದ್ದಳು. "ಮೂಡಣಗಾಳಿ ಅಂದರೆ ಮೂಡಲ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಬೀಸುವಂಥ ಶೀತಲಗಾಳಿ.....ಅಲ್ಲ....." ಹಂಚಿನ ಮೇಲಿನ ಪರೋಟೆ ತೆಗೆದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಡುತ್ತಾ, "ಅದು.....ಮೂಡಣ ಅಂದರೆ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸುತ್ತೆ.....ಮೂಡು, ಮೂಡಲು, ಮೂಡಣ.....ಮೂಡಣ ಗಾಳಿ ಅಂತ ಕರೀತಾರೆ."

ತಂದೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಷರ್ಟಿನ ಗುಂಡಿಹಾಕುತ್ತಾ ವರಾಂಡಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾದ ಟೇಬಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೊಳೆಯಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಲಾತ್, ಒಂದು ಮೂರು ಕಾಲಿನ ಕುರ್ಚಿ, ಮೂರು ಮಾಮೂಲಿ ಕುರ್ಚಿಗಳಿದ್ದವು. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅವನ ಮುಂದೆ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಪುಸ್ತಕಗಳಿದ್ದ ಬ್ಯಾಗು ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ನೋಟ್‌ಬುಕ್‌ನ ಮೇಲೆ ಬಾಗಿ ಏನನ್ನೋ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ತಂದೆ ಷರ್ಟಿನ ಬಲಗಡೆಯ ತೋಳಿನ ಗುಂಡಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ "ಯಾಕೆ?" ಅಂದನು.

"ವಾಕ್ಯರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು."

"ಈಗ ಯಾವ ವಾಕ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದೀ", ತಂದೆ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಎಡತೋಳಿನ ಗುಂಡಿ ಹಾಕುತ್ತಾ ಕೇಳಿದ.

ಹುಡುಗ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನೋಟ್‌ಬುಕ್‌ನ್ನು ತಂದೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸರಿಸಿದ.

"ಗಾಳಿ ಮೂಡಲ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮೂಡಣ ಗಾಳಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ," ನೋಟ್‌ಬುಕ್‌ನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, "ನೀನು ಬರೀ ಅರ್ಥ ಬರೆದಿದ್ದೀ...." ಎಂದ.

"ಮತ್ತೇ..." ಹುಡುಗ ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ.

ತಾಯಿ ಒಂದು ಪ್ಲೇಟಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರೋಟಾ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಮೊಟ್ಟೆ ಸಾರು

೪೦೦/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ತಂದು ಹುಡುಗನ ಮುಂದಿಟ್ಟು, "ಬರಿ" ಅಂದಳು. ಹುಡುಗ ಮತ್ತೆ ನೋಟ್‌ಬುಕ್‌ನ ಮೇಲೆ ಬಾಗಿ.

"ಮೂಡಣ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದರೆ ತುಂಬ ದುಃಖದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಮನುಷ್ಯ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸಂತೋಷಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು..."

ಹುಡುಗ ನೋಟ್‌ಬುಕ್‌ನಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಯೆತ್ತಿ ತಾಯಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ. ತಾಯಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಯೋಚಿಸಿ, "ಅಷ್ಟು ಸಾಕು, 'ಮತ್ತು' ಅನ್ನೋದನ್ನು ಹೊಡೆದುಹಾಕು."

ಹುಡುಗ 'ಮತ್ತು'ವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹಾಕಿದ.

ತಾಯಿ ತಕ್ಷಣ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ನಡೆದಳು. ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ವರಾಂಡದಲ್ಲೇ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಹುಡುಗ ನೋಟ್‌ಬುಕ್ ಮುಚ್ಚಿ ಬ್ಯಾಗ್‌ನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬೇಗ ಬೇಗ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನತೊಡಗಿದ. ಬಳಿಕ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರಿನ ಮಡಕೆಯ ನಲ್ಲಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ನೀರು ಕುಡಿದು ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸಿದ. ಗೂಟದ ಮೇಲಿದ್ದ ಟವಲಿನಿಂದ ಕೈ ಮುಖ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಬ್ಯಾಗ್‌ನ್ನು ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿ ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳಿದ, "ಸಂಜೆ ಲೇಟಾಗಿ ಬರ್ತೀನಿ ಅಮ್ಮಿ, ಹಾಕಿ ಮ್ಯಾಚಿದೆ.....ಖುದಾ ಹಾಫೀಜ್" ಎಂದು ಅಂಗಳದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಹೊರಬಿದ್ದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಹೆಂಡತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ಲೇಟಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪರೋಟಾ, ರಾತ್ರಿ ಉಳಿದಿದ್ದ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊಜ್ಜು ತಂದು, ಮೊದಲು ಹುಡುಗ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಖುರ್ಚಿಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಗಂಡನ ಮುಂದಿಟ್ಟಳು. ಗಂಡ ಪ್ಲೇಟನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾ, "ಮೊಟ್ಟೆ ಸಾರು ಇಲ್ಲವಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ಹೆಂಡತಿ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ, "ಒಂದೇ ಒಂದು ಮೊಟ್ಟೆಯಿತ್ತು.....ಸಂಜೆ ತರ್ತೀನಿ ಇವತ್ತು ಸಂಬಳದ ದಿನ." ಅಂದಳು.

ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಅವಳು ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಉಳಿದಿದ್ದ ಒಂದು ರೊಟ್ಟಿ ತೆಗೆದು ಇನ್ನೊಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದ ಗೊಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಅದ್ದಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತಿನ್ನತೊಡಗಿದಳು. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ತಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಉಳಿದ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಳು.

ಪ್ಲೇಟಿನಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಳಿದು ಕೊನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಗಂಡ, "ನೀನು ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನೋಲ್ತಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

"ತಿಂದಾಯ್ತು", ಕೆಟಲನ್ನು ಒಲೆ ಮೇಲಿಂದ ಇಳಿಸಿ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನೀರನ್ನು ಟೀ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು.

"ಯಾವಾಗ?"

"ನೀವು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ."

ಟೀ ಕಪ್ಪಲ್ಲಿ ಚಮಚಾ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಪ್ಪಳ ಗಂಡನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು.

"ಟೀ ಇದೆಯೋ.....ಅಥವಾ"

ಉತ್ತರವೆಂಬಂತೆ ಹೆಂಡತಿ ಎರಡು ಟೀ ಕಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸಾಸರಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ಒಂದು ಕಪ್ಪನ್ನು ಗಂಡನ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ತನ್ನ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಖಾಲಿ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ಗಂಡ ಒಂದು ಗುಟುಕು ಕುಡಿದು ಟೀಬಲ್ ಕ್ಲಾತ್ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಒಣಗಿಹೋಗಿದ್ದ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ಸಾರನ್ನು ತೋರುಬೆರಳಿನಿಂದ ಕೆರೆಯತೊಡಗಿದ.

"ತೋಳೀತೀನಿ ಬಿಡಿ" ಅಂದಳು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಇಬ್ಬರೂ ಗುಟುಕು ಗುಟುಕಾಗಿ ಟೀ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಗಂಡ ಹೇಳಿದ, "ಎರಡು ದಿನದಿಂದ ಇದೇ ಷರ್ಟ್ ಹಾಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ!"

"ಧೋಬೀನ ಬದಲಾಯಿಸಿಬಿಡಬೇಕು. ಟೈಮಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅವನು."

"ಒಂದೆರಡು ಷರ್ಟ್ ಮನೇಲೆ ಒಗೆಯೋಕಾಗಲ್ಲೆ?"

"ಯಾಕೆ ಆಗೊಲ್ಲ...ಎಲ್ಲಾ ಮನೇಲೇ ಒಗೀಬಹುದು." ಕಪ್ಪನ್ನು ಸಾಸರ್ ಮೇಲೆ ಬಡಿದ ಸಪ್ಪಳವಾಯಿತು.

ಗಂಡ ಅವಳ ಮುಖ ನೋಡಿದ.

"ಆಕೆ..... ನೀನು ಬೇಜಾರು ಮಾಡ್ಕೊಂಬಿಟ್ಟೆಯಾ?"

ಹೆಂಡತಿ ಮೌನವಾಗಿದ್ದಳು.

ಗಂಡ ಅವಳ ಒಂದು ಕೈ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕೈಯೊಳಗಿಟ್ಟು ಸವರ ತೊಡಗಿದ.

ಅವಳು ಕೈಯನ್ನು ಸರಕ್ಕನ ಹಿಂದಕ್ಕೆದುಕೊಂಡಳು.

ಎದ್ದುಹೋಗಿ ಅವಳ ಹಿಂದೆ ನಿಂತ. ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಕೇವಲ ಕುರ್ಚಿಯ ಬೆನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಅಂಗೈಗಳನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯ ನಿಸ್ತೇಜ ಕೆನ್ನೆಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಬಾಗಿ ಧೂಳಾಗಿದ್ದ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ತನ್ನ ತುಟಿಗಳಿಂದ ಮುದ್ದಿಸಿದ. ಬಳಿಕ ಇವನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳು ಹರಡಿದ ಕೂದಲಿನ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಅವಳ ಭುಜಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ನಿಂತವು. ಬಳಿಕ ಜಾರುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ.....

ಧಡಕ್ಕನೇ ಎದ್ದುನಿಂತಳು. "ಇನ್ನೂ ತುಂಬ ಕೆಲ್ಸ ಇದೆ....." ನಿರಾಸೆಯ ನಗು ಗಂಡನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತು.

".....ಪಾತ್ರೆ ತೋಳೀಬೇಕು, ಹಾಸಿಗೆ ಸರಿಮಾಡಬೇಕು, ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು....."

ಗಂಡ ಅವಳ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಕೂರಿಸಿ ಕುರ್ಚಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು

೪೦೨/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತ.

'ಏನಾಯ್ತು?'

"ಏನೂ ಇಲ್ಲ!" ಹೆಂಡತಿ ನೈಲ್‌ಪಾಲೀಷ್ವಿಲ್ಲದ ಬೆರಳುಗಳ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿರಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು.

"ಈ ಕಡೆ ನೋಡು."

ಅವನ ಕಡೆ ನೋಡದೆ, "ಏನಿದು ಇಷ್ಟೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ..." ಅಂದಳು.

"ಮತ್ತೆ...ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ?"

"ತಲೆ ನೋಯುತ್ತಿತ್ತು."

"ನವ ಹೇಳೋದನ್ನ ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿ ಕಲೀಬೇಕು." ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ನಕ್ಕ.

ಅವಳು ಟೀ ಕಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಕಡೆ ನಡೆದಳು.

ಅವಳ ಘನವಾದ ನಿತಂಬಗಳು ಸೀರೆಯ ಒಳಗಿನಿಂದಲೇ ಇವನನ್ನು ಅಣಕಿಸುತ್ತಾ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿದ್ದ ನಸುಗತ್ತಲಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾದವು.

*

*

*

ಅವಳು ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ರಸ್ತೆಯ ಆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಡ್ರೈವರ್ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರೊಂದು ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡಳು. ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ತಲೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡಳು. ಡ್ರೈವರ್ ರಸ್ತೆಯ ಕಡೆಗಿದ್ದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದ. ಅವಳು ಫುಟ್‌ಪಾತಿನ ಮರದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಳು. ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೆಳಗಿಳಿದ. ನೀಳಕಾಯ, ಗೋಧಿಬಣ್ಣ, ಸೂಟ್ ಟೈ ಧರಿಸಿದ್ದ. ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಶೂಗಳು, ಡ್ರೈವರ್ ಜೊತೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತಾಡಿ ಅವನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಗಲ್ಲಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಡ್ರೈವರ್ ಬಂದು ತನ್ನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ಅವಳಿಗೆ ಗಂಟಲು ಒಣಗಿದಂತಾಯಿತು. ಕಾಲುಗಳು ಭಾರವಾದವು. ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆವರು ಮೂಡಿತು. ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳು ಗುಳಿಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೋದ ಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಯಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಉಗುಳು ನುಂಗಿ, ಹಣೆಯ ಬೆವರನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಂಡು, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಹೆಗಲ ಮೇಲಿದ್ದ ಸೆರಗನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮರದ ಮರೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದಳು. ರಸ್ತೆ ದಾಟಲು ತೊಡಗಿ ಹಾಗೇ ನಿಂತಳು. ಕೆಲಕ್ಷಣ ಕಾರನ್ನು ಬರಿದಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಳು. ಬಳಿಕ ಬೇಗ ಬೇಗ ರಸ್ತೆ ದಾಟಿ ಕಾರಿನ ಬಳಸಾರಿದಳು. ಎರಡು ಅಡಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಲೋ ಬೇಡವೋ ಎಂಬ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು. ಡ್ರೈವರ್ ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿಯವರೆಗೆ ನೋಡಿದ. ಬ್ಯಾಗ್ ಮೇಲಿನ ಅವಳ ಹಿಡಿತ ಬಿಗಿಯಾಯಿತು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದಳು.

ಆದರೆ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟವಳು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಳು. ಈ ಬಾರಿ ಡ್ರೈವರ್ ಮುಖವನ್ನಷ್ಟೆ ನೋಡಿದ. ಅವಳು ಒಮ್ಮೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಉಸಿರೆಳೆದುಕೊಂಡು ಕಾರಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಳು. ದಾರಿಹೋಕನೊಬ್ಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಬಳಿ ರಸ್ತೆಯನ್ನೋ, ಸಮಯವನ್ನೋ ವಿಚಾರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಅವಳು ಡ್ರೈವರನನ್ನು ಕೇಳಿದಳು, "ಈ ಸಾಹೇಬರು ಯಾರು?"

ಡ್ರೈವರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಇವಳನ್ನು ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿಯವರೆಗೆ ನೋಡಿ, "ನಮ್ಮ ಅತಿಥಿಗಳು" ಅಂದನು.

"ನಿಮ್ಮ ಅತಿಥಿಗಳೇ?"

"ಹೂಂ.....ನಮ್ಮ ಸಾಯಬ್ಬ ಅತಿಥಿಗಳು, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಿಂದ ಬಂದಿದಾರೆ."

ಅವಳು ಕೆಲಕ್ಷಣ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಳು.

"ಅವರ ಹೆಸರು ಮಸ್ರೂರ್ ಅಹಮದ್ ಅಲ್ವೇ?"

ಸಿಗರೇಟ್ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಡ್ರೈವರ್ ಆರಿಸಿ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಹೊರ ಗೆಸೆದ ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ ಅವಳ ಚಪ್ಪಲಿಗಳ ಬಳಿಬಿತ್ತು.

"ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಸಾಯಾಬ್ಬ ಅವರನ್ನು ಖಾಜೀಜಿ ಅಂತ ಕರೀತಾರೆ."

'ಖಾಜಿ ಮಸ್ರೂರ್ ಅಹಮದ್' ಎಂದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡ ಅವಳು, "ಇವರ ಪೂರ್ತಿ ಹೆಸರು ಖಾಜಿ ಮಸ್ರೂರ್ ಅಹಮದ್ ತಾನೇ?" ಎಂದಳು.

"ಇರಬಹುದೇನೋ" ಎಂದ ಅವನು ಎದುರಾಗಿದ್ದ ಕಾರಿನ ಗಾಜಿನ ಮೂಲಕ ಬಿಗಿವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿಬಿಟ್ಟ.

ಅವಳ ಪಕ್ಕದಿಂದಲೇ ಒಂದು ಕಾರು ಹೋಯಿತು. ಆ ಕಾರನ್ನು ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಅವಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯ ತಲೆ ಗೂದಲು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ತೆಳ್ಳನೆಯ ಗಂಡಸಿನ ಜೊತೆಗೊಬ್ಬ ಧಡೂತಿ ಹೆಂಗಸು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಚಪ್ಪಲಿಯಿಂದ ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹೊಸಕಿ, ಬ್ಯಾಗ್ ತೆರೆದು ಇಣುಕಿದಳು. ಹಿಂದೆ ತಿರುಗಿ ಕಾರಿನ ಹಿಂಭಾಗದಿಂದ ಹೋಗಿ ಕಾರಿನ ಆಚೆ ಬದಿಗಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿಯೊಂದರ ಮುಂದೆ ನಿಂತಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಅದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಡ್ರೈವರ್ ಬಳಿ ಬಂದು ತನ್ನ ಬೇಡಿಕೆ ಫಲಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೂ ಅದನ್ನೇ ಕೇಳುವ ಎಳೆಯ ಮಗುವಿನಂತೆ ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದಳು, "ಇವರ ಬೇಗಂ ಸಾಹಿಬಾ ಕೂಡ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರಾ?"

ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವ ಹುಚ್ಚರು, ಅಲೆಮಾರಿಗಳು, ಸನ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವಂತೆ ಡ್ರೈವರ್ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದ. ಅವಳು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು

೪೦೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದು ಅವನಿಗೆ ಸರಿಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ವಿನಯದಿಂದ "ಬೇಗಂ ಸಾಹಿಬಾ ! ಇಲ್ಲಿ ಖಾಜಿ ಸಾಯಾಬು ಇನ್ನೂ ಒಂಟಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ."

ತಕ್ಷಣ "ಶುಕ್ರಿಯಾ" ಎಂದು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಗಲ್ಲಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದಳು. ಹಗುರವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತಾ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟಳು.

* * *

ತಂದೆ ಫೈಲುಗಳ ಕಟ್ಟನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಹುಡುಗ ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಹೋಂ ವರ್ಕ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಇವನು ಕಟ್ಟನ್ನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಒಂದು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸಿದ.

"ನಿಮ್ಮ ಅಮ್ಮ ಎಲ್ಲಿ?"

"ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದಾರೆ."

ಅಡಿಗೆಮನೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯಿಂದ ಜಳಜಳ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ನೀರಿನ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

"ಇಷ್ಟೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ?"

ಹುಡುಗ ಉತ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ತಂದೆಯ ದೃಷ್ಟಿ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯಿತು. ವೆರಾಂಡದ ನೆಲ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒದ್ದೆಯಾಗಿದ್ದದ್ದು ಕಾಣಿಸಿತು. 'ಬಹುಶಃ ತೊಳೆದಿರಬಹುದು' ಅಂದುಕೊಂಡ. ಅಂಗಳದ ನೆಲವೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒದ್ದೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂರೂ ರೂಮುಗಳ ಬಾಗಿಲುಗಳು ವೆರಾಂಡದಲ್ಲಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವನು ಮೊದಲು ಒಂದು ಬಾಗಿಲ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಹರಿಸಿ ನಂತರ ಎರಡನೆಯ ಹಾಗೂ ಮೂರನೆಯದನ್ನು ನೋಡಿದ. ಮೂರನ್ನೂ ಗುಡಿಸಿ ಸಾರಿಸಿರಬಹುದು ಅಂದುಕೊಂಡ. ಲ್ಯಾಂಪ್ ಷೇಡ್ ಇಲ್ಲದ ಬಲ್ಬ್ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಳಿಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಬಲ್ಬ್ ಮೇಲೆ ಧೂಳು ಕವಿದಿತ್ತಾದರೂ ಅದು ಎಂದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದೆ ಅನ್ನಿಸಿತು.

ಜುಳುಜುಳು ಸಪ್ಪಳ ನಿಂತಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಬಚ್ಚಲಿನ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿತು. ಹೆಂಡತಿ ತೆಳು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಪೈಜಾಮ, ಅದೇ ಬಣ್ಣದ ಕುರ್ತಾ ತೊಟ್ಟು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಟವಲ್ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊರಬಂದಳು.

"ತುಂಬಾ ಲೇಟಾಯ್ತು ಇವತ್ತು ! ಆರು ಗಂಟೆ ಬಸ್ಸು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ". ಗಂಡನ ಬಳಿ ಬಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಅವಳ ದೇಹದಿಂದ ಸುಮಧುರ ಪರಿಮಳ ಹರಡುತ್ತಿತ್ತು. ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣ ಕೆನ್ನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹರಡಿತ್ತು. ವೆರಾಂಡದ ಬಲ್ಲಿನ ಬೆಳಕು ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲೂ ಧಳ ಧಳ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವಳ ಕೆನ್ನೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತಾ "ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

"ಲೇಟಾಗಿತ್ತು" ಎನ್ನುತ್ತಾ ರೂಮಿನ ಬಾಗಿಲತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಗಂಡ "ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಟೀ ಕೊಡ್ತೀಯಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

"ಸ್ವಲ್ಪ ತಲೆಕೂದಲು ಒಣಗಿಸಿಕೊಳ್ಳೋನಿ...ಆಮೇಲೆ..." ಉತ್ತರಿಸಿ ರೂಮಿನ ಒಳಗೆ ಹೋದಳು.

ಗಂಡ ಕೋಟಿನ ಜೇಬಿನಿಂದ ಸಿಗರೇಟ್ ಪ್ಯಾಕ್ ಹಾಗೂ ಬೆಂಕಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದು ಸಿಗರೇಟು ಹಚ್ಚಿ ದಮ್ ಎಳೆಯತೊಡಗಿದ. ಹುಡುಗ ಹೋಮ್ ವರ್ಕ್ ಮುಗಿಸಿ ಪುಸ್ತಕ, ನೋಟ್‌ಬುಕ್, ಪೆನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಧ್ಯದ ರೂಮಿನೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದ.

ಕೊನೆಯ ದಮ್ಮೆಳೆದು ಸಿಗರೇಟನ್ನು ಶೂನಿಂದ ಹೊಸಕೊ ಮೇಲೆಳುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಹೆಂಡತಿ ರೂಮಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದಳು. ಈಗ ಅವಳ ತಲೆ ಗೂದಲು ಟವಲ್‌ನ ಬಂಧನದಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರಗೊಂಡು ಅವಳ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕುಸುರಿ ಹಾಕಿದ್ದ ದುಪ್ಪು ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒದ್ದೆ ಟವಲ್‌ನ್ನು ಅಂಗಳದಲ್ಲಿದ್ದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹರಡಿ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಕಡೆ ನಡೆದಳು.

"ಅಮ್ಮಿ!" ಮಧ್ಯದ ರೂಮಿನಿಂದ ಹುಡುಗನ ದನಿ.

ನಿಂತು ಕೇಳಿದಳು, "ಏನು ಮುನ್ನಾ?"

"ಹಸಿವಾಗ್ತಾಯಿದೆ."

"ಸರಿ."

"ಇವನು ಇನ್ನೂ ಊಟ ಮಾಡಿಲ್ಲಾ?" ತಂದೆ ಕೇಳಿದ.

"ಮಾಡಿಲ್ಲ" ಅಂದಳು.

"ಯಾಕೆ?"

"ಸ್ಕೂಲಿಂದ ಬಂದಾಗ ಟೀ ಜೊತೆ ಎರಡು ಬ್ರೆಡ್ ಸ್ಲೈಸ್ ತಿಂದಿದ್ದ..... ಹಸಿವಾಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದ."

ಹುಡುಗ ರೂಮಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದ.

"ಅಮ್ಮಿ.....ಊಟ!"

"ಏ ಮುನ್ನಾ.....ಏನು ಅಷ್ಟು ತಾಳೆ ಇಲ್ಲವಾ? ಮೊದ್ಲು ಅಬ್ಬಾಗೆ ಟೀ ಮಾಡಿಕೊಡ್ತೀನಿ.....ಆಮೇಲೆ ಬಡಿಸುತ್ತೀನಿ."

ಹುಡುಗ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ರೂಮಿಗೆ ಹೋದ. ತಾಯಿ ಅಡಿಗೆಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ತಂದೆ ಕುರ್ಚಿಯಿಂದೇಳುತ್ತಾ "ಇರಲಿ ಬಿಡು" ಎಂದ.

"ಯಾಕೆ?"

"ನನಗೂ ಹಸಿವಾಗ್ತಾ ಇದೆ, ಊಟಾನೇ ಮಾಡಿಬಿಡೋಣ."

ಅಡಿಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಡಬಡ ಸದ್ದಾಗತೊಡಗಿತು. ಹುಡುಗ ರೇಡಿಯೋ ಹಾಕಿದ. ತಂದೆ ರೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಿಸತೊಡಗಿದ. ಬದಲಿಸಿ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಗೆ ನಡೆದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳು ಟೀಬಲ್ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಪ್ಲೇಟ್‌ಗಳನ್ನಿಟ್ಟಳು. ಮೂರು ಲೋಟ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಜಗ್ ಇಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಊಟ ಬಡಿಸಿದಳು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, "ಬಾ ಮುನ್ನಾ....ಊಟ ಬಡಿಸಿದ್ದೀನಿ" ಎಂದು ಕರೆದಳು. ಹುಡುಗ ರೇಡಿಯೋ ಆರಿಸಿ ವೆರಾಂಡಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅವನ ದೃಷ್ಟಿ ಟೀಬಲ್ಲಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. "ಹ್ಲಾ.....ಇವತ್ತು ಪಲಾವ್!"

"ಪಲಾವೂ.....!" ಗಂಡ ಟವಲಿನಿಂದ ಕೈ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಮೊದಲ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದ.

ಹೆಂಡತಿ ಪಲಾವ್ ಇದ್ದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಗಂಡನ ಕಡೆಗೆ ಸರಿಸಿದಳು.

"ಇವತ್ತು ಬೇಗ ಬಿಡುವಾಯ್ತು. ಏನಾದರೂ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮಾಡೋಣ ಅನ್ನಿಸ್ತು." ಎನ್ನುತ್ತಾ ರಾಯಿತದ ಬಟ್ಟಲನ್ನೂ ಗಂಡನ ಕಡೆಗೆ ಸರಿಸಿದಳು. ಗಂಡ ಮೊದಲು ಪಲಾವ್ ಬಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ರಾಯಿತ ಹಾಕಿದ, ತಾಯಿ ಉಳಿದಿದ್ದ ಪಲಾವ್‌ನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹುಡುಗನಿಗೆ ಬಡಿಸಿದಳು. ಉಳಿದಷ್ಟನ್ನು ತಾನು ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ರಾಯಿತದ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಹುಡುಗನ ಕಡೆಗೆ ಸರಿಸಿದಳು. ಹುಡುಗ ಸ್ವಲ್ಪ ರಾಯಿತವನ್ನು ಪಲಾವ್ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಾಯಿಯ ಮುಂದಿಟ್ಟ.

"ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ", ಗಂಡ ಮೊದಲ ತುತ್ತು ತಿಂದು ಹೇಳಿದ.

ತುತ್ತು ತುಂಬಿದ್ದ ಬಾಯಿಂದಲೇ ಹುಡುಗ "ಹೂಂ" ಅಂದ.

ತಾಯಿ ನಕ್ಕಳು.

ಊಟದ ನಂತರ ಪ್ಲೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ಹೆಂಡತಿ ಅಡಿಗೆಮನೆಯಿಂದ ಮಿಠಾಯಿ ಪೊಟ್ಟಣ ತಂದು ಟೀಬಲ್ ಮುಂದಿಟ್ಟಳು.

"ವ್ಹಾ....." ಎಂದ ಗಂಡ ಪೊಟ್ಟಣ ಬಿಚ್ಚುತ್ತಾ....."ಅದೇನೋ ಹೇಳ್ತಾರಲ್ಲ ಹಾಗೆ.....ಇವತ್ತು.....ಬಹಳ ಅದ್ದೂರಿ ಆಗೋಯ್ತಲ್ಲಾ. ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಆಯ್ತೇನು?" ಎಂದು ಒಂದು ಗುಲಾಬ್ ಜಾಮೂನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ.

"ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ.....ಮುನ್ನಾ ಬಹಳ ದಿನದಿಂದ ಮಿಠಾಯಿ ಮಿಠಾಯಿ ಅಂತಿದ್ದ. ತಗೊಂಡು ಹೋಗೋಣ ಅನ್ನಿಸ್ತು" ಎಂದ ಅವಳು "ತಗೋ" ಎಂದು ಹುಡುಗನ ಕಡೆಗೆ ನೀಡಿದಳು.

ಹುಡುಗ ಒಂದು ಲಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ.

ತಂದೆಯೂ ಒಂದು ಲಡ್ಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ.

ತಾಯಿ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಬರ್ಫಿಯ ಒಂದು ತುಂಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ಮತ್ತು ಹುಡುಗನ ಕೈ ಗುಲಾಬ್ ಜಾಮೂನ್ ಕಡೆ ಹೊರಳಿತು.

ಬಾಯಿಗಿಡುವ ಮುನ್ನ, "ಅಮ್ಮಿ.....ಸಿರಾಜ್ ಸಾಹೆಬ್ ಹೇಳ್ತಾಯಿದ್ರೆ, ಮೂಡಣ ಗಾಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷ ಇದೆಯಂತೆ.

ನಿಧಾನವಾಗಿ "ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ" ಅಂದಳು.

"ಏನದು?" ತಂದೆ ಕೇಳಿದ.

"ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು....ಮೂಡಣ ಗಾಳಿ ಬಂದಾಗ ಹಳೆಗಾಯಗಳು ನೋಯುತ್ತವಂತೆ.....ನಿಜಾನಾ?"

ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ "ಹೂಂ" ಅಂದಳು.

ಪೊಟ್ಟಣವನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತಾ "ಇನ್ನೇನು?" ಎಂದ.

"ಅಷ್ಟೇ!" ಅಂದಳು.

ಅರ್ಧಗಂಟಿ ಬಳಿಕ ಅವಳು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದವಳು ತಕ್ಷಣ ಹಿಂತಿರುಗಿದಳು. "ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತೊಳಕೊಳ್ತೀನಿ" ಅಂದಳು.

ಫೈಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಾಗಿದ್ದ ಗಂಡ ತಲೆಯೆತ್ತದೆ "ಹೂಂ" ಅಂದ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ತಾಯಿ ಹುಡುಗನ ರೂಮಿಗೆ ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ "ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ" ಅಂದಳು.

ಮತ್ತೆ ಫೈಲಿನಿಂದ ತಲೆಯೆತ್ತದೆ "ಹು" ಎಂದ.

ಆ ಬಳಿಕ ಹೆಂಡತಿ ತನ್ನ ರೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಮ್ಯಾಗಜಿನ್ ಓದತೊಡಗಿದಳು. ಅವನು ಮುಂದಿದ್ದ ಫೈಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಒಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ನೆಲದ ಮೇಲಿದ್ದ ಮತ್ತೊಂದು ಫೈಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಾಗಿದಾಗ ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲೇ ರೂಮಿನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ. ಹೆಂಡತಿಯ ದೃಷ್ಟಿ ಮ್ಯಾಗಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮುಸುಕಿದ್ದ ಕತ್ತಲನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇವನು ಸಿಗರೇಟ್ ಹಚ್ಚಲು ತಲೆಯೆತ್ತಿದಾಗ ಅವಳು ಮ್ಯಾಗಜಿನ್ ಓದುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅವಳು ಮ್ಯಾಗಜಿನ್‌ನಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಬದಲಿಸಿ ಇವನನ್ನು ನೋಡಿ ಒಮ್ಮೆ ನಕ್ಕು ಮತ್ತೆ ಓದತೊಡಗಿದಳು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಮ್ಯಾಗಜಿನ್ ಮುಚ್ಚಿ ಎದ್ದುನಿಂತಳು.

"ನಾನು ಮಲಗುತ್ತೀನಿ."

"ನೀನು ಹೋಗು. ನಂದು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ."

ಅವಳು ತನ್ನ ರೂಮಿಗೆ ಹೋದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ರೂಮಿನೊಳಗಿಂದ ಅವಳು ಏನನ್ನೋ ಗುನುಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಮೌನ.

ಆಕಾಶದಿಂದ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಢ ಶೀತಲ ಕತ್ತಲ ಅಂಗಳವನ್ನು ಆವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಹೊರಗಿನ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಗದ್ದಲ ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ

೪೦೮/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ನಿಶ್ಚಯವಾದಾಗ, ದೂರದ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ನಾಯಿ ಊಳಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿದಾಗ ಅವನು ಕೊನೆಯ ಫೈಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಒಂದರಮೇಲೊಂದಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಉಳಿದ ಫೈಲುಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟ, ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿದ. ಸಿಗರೇಟು ಹಚ್ಚಿದ. ಎದ್ದು ನಿಂತ. ವೆರಾಂಡದ ಸ್ಟಿಚ್ ಆರಿಸಿದ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯುತ್ತಾ ರೂಮಿನ ಒಳಬಂದ.

ಮುಂದೆ ಎರಡು ಮಂಚಗಳು, ತಲೆಯ ಭಾಗ ಗೋಡೆಯ ಅಂಚಿಗಿತ್ತು. ಮಂಚಗಳ ನಡುವೆ ಗೋಡೆಗೆ ಒತ್ತಿದಂತಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕ ಟೀಪಾಯ್ ಮೇಲೊಂದು ಪುಟ್ಟ ಟೇಬಲ್ ಲ್ಯಾಂಪ್ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಆವರಿಸಿದ್ದ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಲ್ಯಾಂಪ್ ಶೇಡ್ ಬೆಳಕನ್ನು ಮಂಚದ ಮೇಲಷ್ಟೇ ಹರಡಿತ್ತು.

ಎಡಗಡೆಯ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಇವನಿಗೆ ಮಂಚದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಆ ಪೈಜಾಮ, ಕುರ್ತಾ, ದುಪ್ಪಟ್ಟಾ ಅಸ್ವಸ್ತವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಆ ಬಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆ ಹಿಂದಷ್ಟೇ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ.

ಅಲ್ಲೇ ಒಂದು ಬ್ರಾ... ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಹೆಂಡತಿ ಯಾವಾಗ ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಿಸಿದರೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮಡಿಸಿ ಅಲಮಾರಿನಲ್ಲಿಡುವುದು ರೂಢಿ. ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಕಾಲಿನಿಂದ ಭುಜಗಳವರೆಗೆ ಅವಳ ಶರೀರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿದ. ನೋಡುನೋಡುತ್ತಲೇ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟ.

ಸ್ತ್ರೀಸಹಜ ತನ್ಮಯತೆ, ನಾಚಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ನಿರಂಬಳವಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಶರೀರ ಯಾರನ್ನೋ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವಂತಿತ್ತು. ಆ ಶರೀರವನ್ನು ತಾನು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆನೇನೋ ಅನ್ನಿಸಿತು.

ಒಡನೆಯೇ ಸಿಗರೇಟನ್ನು ಆರಿಸಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮಂಚದ ತುದಿಗೆ ಕುಳಿತ. ಹೆಂಡತಿ ಮಗ್ಗುಲು ಬದಲಿಸಿದಳು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಆರಾಮ್ ಕುರ್ಚಿಯತ್ತ ವಾಲಿದ್ದ ಅವಳ ಮುಖ ನೇರಗೊಂಡು ಲ್ಯಾಂಪ್ ಶೇಡಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಗೊಂಡಿತು.

ಗಂಡ ನೋಡುನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಹೆಂಡತಿಯ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಗುರವಾದ ನಗೆಯೊಂದು ಮೂಡಿತು.

ಅವನು ಒಂದು ಕೈಯನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯ ತಲೆಯ ಕೆಳಗಿದ್ದ ದಿಂಬಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ಅವಳ ಮುಖದತ್ತ ಬಾಗಿದ. ಅವನ ತೆರೆದ ತುಟಿಗಳು ಅವಳ ಮುಚ್ಚಿದ ತುಟಿಗಳ ಬಳಿ ಬಂದು ನಿಂತವು.

ಹೆಂಡತಿಯ ರೆಪ್ಪೆಗಳು ಒದ್ದೆಯಾಗಿರುವ ಅನುಮಾನ ಬಂತು. ತಲೆಯ ಬಳಿಯಿದ್ದ ದಿಂಬಿನ ಮೇಲಿನ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗ ಒದ್ದೆಯಾಗಿದ್ದದ್ದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅವನ

ಅನುಮಾನ ನಿಜವಾಯಿತು. ನೇರವಾಗಿ ಕುಳಿತ. ತನ್ನನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುವಂತಿದ್ದ ಅವಳ ಮೊಲೆಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಮುಖವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ತೋರುಬೆರಳಿನಿಂದ, ಒಂದಾಗಿದ್ದ ಅವಳ ತುಟಿಗಳನ್ನು ಸವರಿದ. ಅವಳ ಉಸಿರಾಟದ ವೇಗ, ಎದೆಯ ಏರಿಳಿತ ಬದಲಾದವು. ತುಟಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಮಂದಹಾಸ ಮಾಯವಾಯಿತು.

ಗಂಡ ಉಸಿರು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕಾದ ಬಳಿಕ ಉಸಿರಾಟದ ವೇಗ, ಎದೆಯ ಏರಿಳಿತ ಮಾಮೂಲಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದವು. ಸದ್ದುಮಾಡದೆ ಎದ್ದನಿಂತ. ಕ್ಷಣಕಾಲ ಬರಿಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ದೇಹವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಬಳಿಕ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿದ್ದ ಹೆಂಡತಿಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಡಿಸಿಡತೊಡಗಿದ. ದುಪ್ಪಟ್ಟಾ, ಖುರ್ತಾ, ಪೈಜಾಮ, ಬ್ರಾ ಮಡಿಸಿ ಆರಾಮ್ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ಹೋಗಿ ಬೇರೊಂದು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ.

ಹೆಂಡತಿ ಮಗ್ಗುಲು ಬದಲಿಸಿದಳು. ಈಗ ಅವಳ ಮುಖ ಗಂಡನ ಕಡೆಗಿತ್ತು. ಯಾವುದೋ ಸುಮಧುರ ಸ್ವಪ್ನವೊಂದನ್ನು ಸಾಬೀತುಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ, ತುಟಿ ಮತ್ತು ಅರೆತೆರೆದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಹೊರಸೂಸುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣಗಳು ಅವಳ ಗುಲಾಬಿ ಕೆನ್ನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ದಿಂಬನ್ನು ತನ್ನ ಎದೆಗೆ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು.

ಗಂಡ ಕೈ ಚಾಚಿ ಹೊದಿಕೆಯಿಂದ ಹೆಂಡತಿಯ ಬೆತ್ತಲೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ. ಟೇಬಲ್ ಲ್ಯಾಂಪ್ ಆರಿಸಿ ಮಲಗಿದ.

ಅನು : ಅಗ್ರಹಾರ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ

ನೀರು

- ಜೋಗೇಂದ್ರಪಾಲ್

ನನ್ನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಬಂದವರು ನನಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು: ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮಡದಿಯರ ಬಗೆಗೆ ಬೇಸರ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು. ಬೇಸರ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ತಮ್ಮ ಮಡದಿಯರ ಗುಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ನನ್ನೆದುರು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನನಗೆ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು.

"ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯ ವಿಚಾರವೇನು?"

"ಅವಳೇ?"

"ಹೌದು !"

ಈ ಬಗೆಯ ಜನ ತಮ್ಮ ಮಡದಿಯರಿಗೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ನಿಜ ಹೇಳುವರು. ಈ ಮಾದರಿಯ ಬೇಸರದ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ಒಗ್ಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಬೇಸರದ ಕಥೆಗಳಾದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಬಹು ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಹಲವರು ಅವಿವಾಹಿತರೂ ನನ್ನ ಬಳಿ ಸ್ನೇಹಕ್ಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ನಾನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದವರು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಅತ್ತಿಗೆಯೋ ಅಕ್ಕನೋ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಸಂಭವವಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾತಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

"ಕಲಾ....."

"ಹೇಳು ಜೀವನ್, ಏನು ವಿಚಾರ?"

"ಕಲಾ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ."

ಅವನು ಎಂತಹ ಮುಗ್ಧನಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂದರೆ, ಮಗುವಿನಂತೆ ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿ ಅವನನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು ನನ್ನ ಹೃದಯ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

"ಕಲಾ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ."

"ಹೃದಯಪೂರ್ವಕ ಪ್ರೀತಿಸು ಜೀವನ್, ಯಾರು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ?"

ಮುಗ್ಧನಾದ ಆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹೊರನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ.

"ಹೌದು ! ಖಂಡಿತಾ, ಬಾ !"

ಹೀಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಾಲೇಜ್ ಲೆಕ್ಚರರ್ ಇದ್ದ. ಅವನ ಹೆಸರು ಆನಂದ. ಅವನು ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರೀತಿಸುವುದನ್ನು ಮರೆತು ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗೆಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಅವನಿಗೆ ಉಳಿದ ಯಾವ ಸಂಪರ್ಕವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವನೆದುರು ನಾಣು ಶಿಲಾಪುತ್ಥಳಿಯಂತೆ ಕುಳಿತು ಅವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವನಾಡುವ ಮಾತುಗಳು ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೂ ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

"ನಾನು ಬರುತ್ತೇನೆ, ಕಲಾ," ಎಂದವನೇ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಹೊರಟುಹೋದ ಮೇಲೆ ಕಿಲಕಿಲ ನಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವನ ವಿಚಾರವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬಗೆಗೂ ಅಲ್ಲ. ಗೊಂಬೆಯಾಟವನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುವ ಮುಗ್ಧ ಮಗುವಿನಂತೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಒಂದು ದಿನ ಬಂದವನೇ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ನನಗೆ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಅವನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿದೆ.

"ಕಲಾ, ಮೈ ಡಿಯರ್, ನಿನ್ನ ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆದುಕೋ !"

"ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕ !" ಎಂದು ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ತಿರುವಿದಾಗ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗೆಗಿನ ಆ ಪುಸ್ತಕದ ಲೇಖಕಿ ಆನಂದನೆಂಬುದು ತಿಳಿಯಿತು.

"ಕಲಾ, ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಿನಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ."

ಬುದ್ಧಿವಂತ ಜನ ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ.

"ಏಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಪರಿಚಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ."

ನಾನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ.

"ಕಲಾ, ನಾನು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ನೀನು ಎಷ್ಟು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆಯೆಂದರೆ, ಈ ಗುಣ ನನಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಣೆಯಾಯಿತು. ನಾನು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೇ ನನ್ನೆದುರು ನಿಂತಿರುತ್ತಿತ್ತು. ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ."

"ನನ್ನನ್ನೇ ! ನಾನು ಎಂದೂ ನಿನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಯೋಚಿಸಿಲ್ಲವಲ್ಲ !"

ಆನಂದನ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಾನು ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನನ್ನ ಯಾವ ಉಳಿದ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಂದೂ ಆ ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಾನು

ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟಿರುವುದು ಅವನ ನೆನಪನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾತ್ರ.

ಯುವಕನಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಆನಂದ ಸತ್ತುಹೋದ. ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಹೋಗಿದ್ದ ಅವನು ವಿಮಾನಾಪಘಾತದಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ದುದೈವಿಗಳ ಪಾಡೇ ಹೀಗೆ. ನಿಸರ್ಗವು ನಮಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದರೆ ನಾವೂ ಹಾರಲು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಆದರೆ ದೇವರು ನಮಗೆ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಉಳಿದಿದ್ದು ನಮ್ಮದಿಯ ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಆನಂದನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದಾಗ, ನಾನು 'ಸಂಜೆ ಅವನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವೆ'ನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಹೇಳಿದ ಮರುಕ್ಷಣವೇ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಸಂಜೆ ಅವನು ಪ್ರೇತವಾಗಿಯಾದರೂ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಹೆದರಿದೆ. ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ದನಿ ಮಾರ್ದನಿಸುತ್ತಿತ್ತು:

"ಕೇಳು, ನಾನು ಸತ್ತುಹೋದರೂ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ."

ಆನಂದನ ಸ್ನೇಹಿತನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಸತ್ತು ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳಾಗಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಸಂಜೆ ಆತ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಕುಡಿದು ಬಂದಿದ್ದ ಅವನು ಬರುತ್ತಲೇ ಅಳತೊಡಗಿದ.

"ಕಲಾ, ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವಳನ್ನು ಜೀವನವಿಡೀ ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಆಸೆಯಾಗಿತ್ತು."

ನಾನು ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಶಾಂತವಾಗಿ ಆಲಿಸಿದೆ. ಏನು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದು ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹಲವು ಗಂಡಸರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲವಳಾಗಿದ್ದೆ. ತನ್ನ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮಿಯಲ್ಲ, ಅವಳೊಬ್ಬ ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿ.

ಅವನು ಕೇಳಿದ :

"ಪ್ರೀತಿಯ ಕಲಾ, ನೀನೇ ಹೇಳು ! ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನು ನಾನೀಗ ಪ್ರೀತಿಸಲಿ? ಪ್ರೀತಿರಹಿತವಾದ ಬದುಕು ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ."

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ವಿಸ್ಮಯನ್ನು ಲೋಟಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಿಸತೊಡಗಿದ ಅವನು ನನ್ನನ್ನೂ ಅತೀವವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ. ಆಣೆಯಿಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದ. ಅವನ ಬಗೆಗೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಕನಿಕರವೆನಿಸಿತು.

"ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನ ಔರಸ ಪುತ್ರರೆಂದೇ ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ."

ಮಕ್ಕಳು ! ಆಗ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳು ಇಪ್ಪತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿರುವನೋ ತಿಳಿಯದು. ನಾನು ಮಾತ್ರ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವೆ. ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಿಗಳೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೋ ತಿಳಿಯದು. ಅವರ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಬೀರುವಿನ ಹತ್ತಿರ ನಾನು ಹೋದೆ. ಬೀರುವಿನ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನೆನಪಾಗತೊಡಗಿತು. ನನ್ನ ವಯಸ್ಸಿನ ಅರಿವಾಗತೊಡಗಿತು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಂದರವಾದ ಒಂದು ಡಬ್ಬ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ದುಃಖಿಸುವ ಬದಲು ನಕ್ಕೆ. ಅನರ್ಘ್ಯ ರತ್ನ ಖಚಿತ ಉಂಗುರವೊಂದು ಅಲ್ಲಿತ್ತು. ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುವ ಪ್ರಕಾಶ.

"ಹಲೋ ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟ ರಾಣಿ ! ಈ ಉಂಗುರವನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜನೊಬ್ಬ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದಾದರೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಣ್ಣಿನತ್ತ ತಿರುಗಿಯೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ."

ನಾನು ಶರಬತ್ತನ್ನು ಅವನ ಲೋಟಕ್ಕೆ ಸುರಿದುಕೊಟ್ಟೆ. ಅದನ್ನು ಕುಡಿಯದೆ, ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿದೆ.

"ಹೇಳು."

"ನಾನು ಏನು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯ?"

"ಹೇಳಲು ಏನೂ ಇಲ್ಲವೇ? ಬಹುಶಃ ನೀನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚಿಸು, ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋ," ಎಂದ. ಅವನ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಉಂಗುರವನ್ನು ಬೆರಳಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದ. ಆಗ ಮಹಾರಾಜನು ತನ್ನ ಆಪ್ತಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ. ಅವನನ್ನು ತುಂಬಾ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ. ಅವನೊಬ್ಬ ಸುಂದರ ತರುಣ.

"ಅವನು ಹೇಗಿದ್ದಾನೆ?" ಎಂದ ಮಹಾರಾಜ.

"ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಾನೆ." ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದೆ.

"ಅವನೂ ನಿಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾನೆಯೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಮುಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ಮಹಾರಾಜನು ಹೃದಯಾಘಾತದಿಂದ ತೀರಿಕೊಂಡ. ಅವನ ಆಪ್ತಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹಿಂದೆ ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ್ದ, "ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀನು ಮದುವೆಗೆ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಬಲಾತ್ಕರಿಸಲೂ ಅವರು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ."

"ಹೌದೇ, ಹೀಗಿರುವುದೇ?"

"ಹೌದು ಕಲಾ, ನೀನು ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲೇಬೇಕು."

"ನಾನು ಅವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದೇ ಆದರೆ, ಆಗಲಿ ! ಆದರೆ ನನ್ನ ವರ ನೀನೇ ಆಗಿರುತ್ತೀ ! ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆಯೇ?"

೪೧೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

"ಇಲ್ಲ" ಎಂಬುದು ವಿಧೇಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಉತ್ತರ.

"ಮಹಾರಾಜರು ವಿಚ್ಛೇದನ ಕೊಡುವವರೆಗೆ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಯೋಚಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ."

ಮಹಾರಾಜರು ಸತ್ತ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಅವನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ.

"ಕಲಾ, ನೀನು ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಬದಲಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ನಾನು ಸಿದ್ಧನಿರುವೆ. ನನ್ನ ಬಳಿ ಮಹಾರಾಜರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಎರಡು ಬಂಗಲೆಗಳಿವೆ. ಮೂರು ಕಾರುಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿದೆ. ನಾವು ಲಗ್ನವಾದ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತಿನ ಲೆಕ್ಕ ಮೇಲೇರುತ್ತದೆ. ಹೆಂಡತಿಯ ಸ್ತ್ರೀ ಧನವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಈಗ ಆರು ಜನ ಹೆಂಡತಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ನೂರಾರು ಜನ ದಾಸ-ದಾಸಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಅಗಾಧವಾದುದೇನೂ ಇಲ್ಲ."

"ಏನಿರಲು ಸಾಧ್ಯ?"

"ಮಹಾರಾಜರು ಬದುಕಿರುವಾಗ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ ಮದುವೆಯಾಗ ಬಯಸಿದ್ದರು. ನೀನೂ ಅವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅವರು ಸಾಯುವಾಗ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ."

"ಅವರೇನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರು? ತಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡು ಅವರ ವೇಶ್ಯೆಯಂತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರೇ? ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದೆನೇ? ನಾನು ಹತ್ತಾರು ಗಂಡಸರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಬದುಕಿದವಳು. ಆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಅಧೀನಳಾಗದೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬದುಕಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಭಾವನೆಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿವೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧಗಳು ಬೆಲೆಗಿಟ್ಟ ಸರಕುಗಳಲ್ಲ."

ನಾನು ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿವಾದಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೆರಳ ಸಂಜ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಕುಣಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಅವರ ಮನೋಭಿಲಾಷೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಪೂರೈಸಬಹುದಿತ್ತು. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರುವೆನೋ ಅದೆಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನನ್ನ ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ಧಾರದಂತಿದೆ.

"ನೀನೊಬ್ಬ ಪೂರ್ಣ ಹೆಂಗಸಲ್ಲವೇ, ಕಲಾ !" ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬ ಈ ಮಾತನ್ನು ನನಗೆ ಆಗಾಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. "ನಾನದರೋ ಒಬ್ಬ ಅಪೂರ್ಣ ಮನುಷ್ಯ. ನಿನ್ನೊಡನೆ ಸೇರಿ ನನ್ನ ಅಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ತೀವ್ರವಾದ ಹಂಬಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮುಳುಗಿದ್ದೇನೆ."

"ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಬೇಡ."

"ನಿನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ."

ರಾಜನ ಆಪ್ತಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹೇಳಿದ, "ನನ್ನ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಗೆಳೆಯ ಮುಂದೆ ವಿದೇಶವೊಂದರ ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ. ಸುಂದರವಾದ ಒಂದು ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ಅವನು ಕಳಿಸಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ನೆನಪು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಯಾವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳೇ ನನ್ನನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ."

"ಆ ಭಾವಚಿತ್ರ ಎಲ್ಲಿದೆ?"

ನಾನು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೀರುವಿನಲ್ಲಿ ತಡಕಾಡಿದೆ. ಬೋರಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಸೆರೆಗಿನಿಂದ ಒರೆಸಿ ಶುಭ್ರಗೊಳಿಸಿದೆ. ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ರದಿಂದ ಅದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟು ನೋಡಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಅದು ಹೋಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆ ಚಿತ್ರ ಜೀವಂತವಾಗಿ ನನ್ನೆದುರು ನಿಂತಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಅವಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿರುವೆನೇ ಅಥವಾ ಅವಳೇ ನನ್ನನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಯೋ ಗೊತ್ತಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ತನ್ಮಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ.

"ನೀನೇನು ನೋಡುತ್ತಿರುವೆ?"

"ಏನೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೂ ಆಳದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅರ್ಥ ಹುದುಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳು ನಮಗೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ."

"ಈ ದುರ್ಬೀನು ಎಲ್ಲಿಯದು?" ಎಂದಾಗ ನಾನು ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟೆ.

"ಈ ದುರ್ಬೀನು ಸರ್‌ಫರಾಜ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಅವನೊಬ್ಬ ಚಂಚಲ ತರುಣ." ದುರ್ಬೀನನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಗುಲಿಸಿಕೊಂಡು ಸರ್‌ಫರಾಜನನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟೆ. ಅವನಲ್ಲಿರುವನೆಂದು ಹುಡುಕತೊಡಗಿದೆ.

"ಅವನು ನನಗೆ ಈ ದುರ್ಬೀನು ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಅದನ್ನು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೇ ತಗುಲಿಸಿ ಅವನನ್ನೇ ದೃಷ್ಟಿಸಿದೆ"ನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ನಗತೊಡಗಿದ.

"ಅವನು ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಇರುವಾಗ ನೀನೇಕೆ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋದೆ?"

ಸರ್‌ಫರಾಜನ ಸವಿಯಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ.

"ಅವನಿಗೇ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರೇನು ಕಲಾ !"

"ನೀನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರೂ ಅವನು ನಿನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ದುರ್ಬೀನಿನಲ್ಲಿ

೪೧೬/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ನೋಡಿದರೆ ದೆವ್ವದಂತೆ ಕಾಣಬಹುದು." ಎಂದಿನಂತೆ ಅವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಶಾಂತವಾಗಿ ಆಲಿಸತೊಡಗಿದ.

ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ನನಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ನೆನಪು ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೌನದ ಮೂಲಕವೇ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನನ್ನ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಗೆಳೆಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶಿಖರವೇ ಮೌನ. "ದೇವರಾಣೆಗೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ನನಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ದೇವರಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ." ನಾನು ನಸುನಕ್ಕೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಹರ್ಷವೆನಿಸಿತು. ಕಾದಂಬರಿಕಾರನ ಈ ವಿಚಾರಗಳು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದವು. ಅವನ ಅಲುಗುತ್ತಿರುವ ತುಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅದರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ. ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವನೆದುರು ಕುಳಿತೇ ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

"ನಾನು ಶ್ರದ್ಧಾವಂತ ಮನುಷ್ಯ ಕಲಾ! ಒಬ್ಬ ಶ್ರದ್ಧಾವಂತನು ಎಂದೂ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನ್ನಿಂದ ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ಇಪ್ಪತ್ತರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಆಸೆ. ನಾನು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಾ, ಉಂಡು, ಕುಡಿದು, ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಆಟವಾಡುತ್ತಾ ಬದುಕನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಸಾಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನೀನು ಮತ್ತೊಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟೆಯೆಂಬ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಒಬ್ಬ ಮಗನೇ ಹೇಳುವವರೆಗೆ ನಾನು ಬದುಕಿರಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ."

ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಸುತ್ತುವರಿದಂತೆ ನನಗೀಗ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ.
"ಅಮ್ಮೀ.....ಮಮ್ಮೀ....."

ಕಣ್ಣೀರು ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ. ನಾನೊಬ್ಬ ಏಕಾಂಗಿ. ಮಕ್ಕಳು ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ನಾನೇಕೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ? ನಾನು ಕೂಡಿಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲ ಉಡುಗೊರೆಗಳಿಂದ ನನಗೇನು ಲಾಭ? ಅವುಗಳನ್ನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಕಂಠಹಾರವನ್ನು ಸುಕ್ಕಿದ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನರೆತ ತಲೆಗೂದಲು ಮೇಲೆ ಚಿನ್ನದ ಹೂವು ಮುಂತಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಜಪಾನೀ ಗೊಂಬೆಗಳೊಡನೆ ನಾನು ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ-ಅವುಗಳು ಜೀವಂತವೆಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದಾದರೂ ನನಗೆ ಮಗುವಿರಬೇಕಿತ್ತು. ಅದು ಆನಂದನದಾಗಿರಬಹುದಿತ್ತು. ಸರ್‌ಫರಾಜ್, ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಅಥವಾ ಮಹಾರಾಜ ಯಾರದಾದರೂ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ನಾನು ಪಡೆಯಬೇಕಿತ್ತು. ರಾಜನ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಮಗುವೂ ಆಗಬಹುದಿತ್ತು.

ಯಾರ ಮಗುವಾದರೂ ಆಗಲಿ, ನನ್ನ ಒಂದು ಮಗುವಿನೊಡನೆ ಜೀವಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಬದುಕುವುದು ದುಸ್ತರ. ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಅದರ ನೆನಪಾದರೂ ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ? ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರೇಮಿಗಳೂ ಕಣ್ಮರೆಯಾದರು.

ಹಲವು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಅವರು ಹೊರಟುಹೋದರು. ನಾನೀಗ ಒಂಟಿ. ತಣ್ಣಗಾಗಿರುವ ವೃದ್ಧ. ಬೀರುವಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಸೀಸೆಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಯಿತು.

"ಮೇಡಂ, ಇದು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳು ಹಳೆಯದಾದ ಸ್ಯಾಟೆಲೈಟ್‌ನ ವಿಸ್ಕಿ." ಸ್ಯಾಟೆಲೈಟ್ ಸೈನ್ಯದ ಆಫೀಸರನೊಬ್ಬ ಈ ಸೀಸೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಾದರಿಯ ಮುಪ್ಪತ್ತು ಸೀಸೆ ವಿಸ್ಕಿ ಇರುವುದಾಗಿ ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದ. ಬಹುಶಃ ಅದನ್ನು ಕುಡಿದೇ ನನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಅವನು ಬಂದಿರಬಹುದು. ಅವನ ದೇಹ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

"ಮೇಡಂ, ನಮ್ಮಪ್ಪ ಒಬ್ಬ ಮೋಜುಗಾರನಾಗಿದ್ದ. ಮಹಾ ಲಂಪಟ. ಅವರಪ್ಪ ಸಾಯುವಾಗ ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನೂರು ಸೀಸೆ ಹಳೆಯ ವಿಸ್ಕಿಯ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಇವನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಸತ್ತ. ಇವನು ಸಾಯುವ ಮುಂಚೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನೂರು ಸೀಸೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕುಡಿದು ಸತ್ತ. ಅವನೆಂಥವನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಪಾದ್ರಿ ಬಂದು ಅವನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಕೋರಿದಾಗ, 'ತಥಾಸ್ತು' ಎಂದೆ. ಅವನು ನನಗೆ ಕೇವಲ ಐವತ್ತು ಸೀಸೆ ವಿಸ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಅದರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದು.....ಮೇಡಂ ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಎರಡು ಹನಿಗಳನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ಆಸೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ..." ಎಂದು ಆತ ಹೇಳಿದ.

"ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ?"

"ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಯೌವನ ಕಳೆದು ಐವತ್ತರ ಗಡಿ ಸಮೀಪಿಸಿದಾಗ ನಾನು ಬದುಕಿರುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಸ್ಕಿಯ ಸೀಸೆ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಇರಲಿ. ದುಃಖದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನೀನಿದನ್ನು ಕುಡಿದು ನನ್ನ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನೀಗ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಸತ್ತ ಬಳಿಕವೂ, ಯಾವಾಗ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಬರುತ್ತೇನೆ."

ಸೀಸೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕುಡಿಯಲು ತುಟಿಯ ಹತ್ತಿರ ಒಯ್ದೆ. ಪಟಪಟನೆ ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿದು ಹೊಯ್ದಾಡುವ ಪಕ್ಷಿಯ ಆಕ್ರಂದನ ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ವಿಸ್ಕಿ ಸೇವಿಸಿದ್ದೆನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸೀಸೆ ಖಾಲಿಯಾಯಿತೇ?

೪೧೮/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅಥವಾ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲವೇ? ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗೊಂದಲಗೊಂಡ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಹಲವು ಭಾವನೆಗಳ ಅಲೆಗಳು ಮೇಲೇಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನೋಡಿದೆ. ನನ್ನ ಹೊರತು ಬೇರಾರೂ ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಉಡುಗೊರೆಯ ರಾಶಿ... ಉಡುಗೊರೆಯ ರಾಶಿ... ಆದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿರುವೆ. ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾರನ್ನೂ ನಾನೀಗ ಪ್ರೀತಿಸಲಾರೆ. ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ನಾನೀಗ ಉಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ತಲೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿದೆ. ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗತೊಡಗಿದೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಬರಿದಾಗುತ್ತಿರುವಂತಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತರೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೇ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನಿದು? ಏನಿದು? ಹೌದು ! ಆ ಕಲಾ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ? ಯೌವ್ವನದ ಬಿಸಿರಕ್ತದ ಕಲಾ ! ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ದಂಡು ಸುತ್ತುವುದಿದ್ದ ಕಲಾ ! ಕಣ್ಣಗಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೂ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆಂಬುದೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೋಗಿಯೇ ಇದ್ದೆನಲ್ಲವೇ ! ಹೋಗಿ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಏನೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ನಾನು ಪಡೆದ ಉಡುಗೊರೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿವೆ.....ಹಾರ, ವಜ್ರದ ಉಂಗುರ, ಹುಲಿಯ ಉಗುರು, ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳು, ಕನ್ನಡಿ, ದುರ್ಬೀನು,... ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. ಕೆಳಗೆ ಉರುಳಿ ಬೀಳುತ್ತಿರುವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕಾಲುಗಳು ಕಂಪಿಸುತ್ತಿವೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏನಾಗಬೇಕೋ ಅದಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾವುದು ಉಳಿಯಬೇಕೋ ಅದು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.....ದುರ್ಬೀನು, ಕನ್ನಡಿ, ಭಾವಚಿತ್ರ, ಹುಲಿಯ ಉಗುರು...ಉಗುರು.....ಉಗು...

ಅನು : ಕೆ. ಮರುಳಸಿದ್ಧಪ್ಪ

ಭೋಗ

— ಸಲಾಂ ಬಿನ್ ರಜಾಕ್

ನಾರದನು ವಾಲ್ಯಾನನ್ನು ಕೇಳಿದ :

"ನೀನು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಈ ಕೆಟ್ಟಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯ?"

ವಾಲ್ಯಾನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭಲ್ಲೆಯನ್ನು ತೂಗುತ್ತಾ ಉತ್ತರಿಸಿದ:

"ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ."

ನಾರದನು ಹಾಸ್ಯಮಾಡುವಂತೆ ನಕ್ಕ. ತನ್ನ ಕಿಂಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಅವನನ್ನು ದುರುಗುಟ್ಟುತ್ತ ವಾಲ್ಯಾ ಕೇಳಿದ :

"ಯಾಕೆ, ಯಾಕೆ ನಗುತ್ತೀ?"

"ನಿನ್ನ ಮೂರ್ಖತನಕ್ಕೆ."

ವಾಲ್ಯಾನು ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭಲ್ಲೆಯನ್ನು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುತ್ತ ಗರ್ಜಿಸಿ ಕೇಳಿದ :

"ಹೇಳು. ನೀನು ನಕ್ಕಿದ್ದು ಯಾಕೆ? ಹೇಳದಿದ್ದರೆ.....ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಭಲ್ಲೆಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ."

ನಾರದನು ಅದೇ ಶಾಂತ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ :

"ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿನ್ನ ಮೂರ್ಖತನಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಿನ್ನ ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆ ಅಂಧಕಾರ ಕವಿದಿದೆ. ನಿನಗೆ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀನು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಈ ಕೆಟ್ಟಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೋ ಅವರೆಲ್ಲ ತಂತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸಲ ನೀನು ಈ ಪಾಪಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಿನಗೆ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ."

"ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ನಾನು ಅವರೆಲ್ಲರ ಸುಖ-ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನಲ್ಲ. ಇದರ ಫಲವನ್ನು ಅವರೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ."

"ಹೋಗು, ಹೋಗಿ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಾ. ಅವರು ಈ ಕರ್ಮಫಲಕ್ಕೆ ಪಾಲುದಾರರಾಗುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ?"

೪೨೦/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ವಾಲ್ಯಾನು ತನ್ನ ಗುಹೆಗೆ ಮರಳಿದ. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು, ಮನೆಯ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕರೆದು ಕೇಳಿದ :

"ನನ್ನ ಕರ್ಮಫಲದಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರರಾಗುತ್ತೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ?"

ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದರು: "ನನ್ನ ಕರ್ಮ ನಿನಗೆ. ನಾವು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನ ಸುಖ-ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವವರು, ಅಷ್ಟೇ."

ವಾಲ್ಯಾನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಡುಗಿಬಿಟ್ಟ.

ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ಓದುತ್ತಾ ಅವನೂ ನಡುಗಿಬಿಟ್ಟ. ಅವನ ಹಣೆ ಬೆವರಿನಿಂದ ಒದ್ದೆಯಾಯಿತು. ಅವನ ಹೃದಯಬಡಿತ ದಿಢೀರನೆ ಜೋರಾಯಿತು. ಈ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತೋ ಏನೋ, ಅವನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾಗಿಬಿಟ್ಟ. ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಒಮ್ಮೆ ಅತ್ತ-ಇತ್ತ ನೋಡಿದ. ತಾನು ತನ್ನ ಫ್ಯಾಟಿನ ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಯ ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ-ಎಂದು ಅನಿಸಿತು. ಯಾವುದೋ ಅಗೋಚರವಾದ ಒಂದು ಕೂಗು ಅವನ ಸುತ್ತ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಮರ್ಮರಿಸುವಂತಾಯಿತು.

"ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನ ಕರ್ಮದ ಪಾಲುದಾರರಾಗುವರೇ?"

"ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನ ಕರ್ಮದ ಪಾಲುದಾರರಾಗುವರೇ?"

ನೂರಾರು ಪಿಶಾಚಿನಿಯರು ಒಂದೇಸಮನೆ ಕರ್ಕಶವಾಗಿ ಕಿರುಚಿದಂತಾಯಿತು:

"ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ."

ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಟಿವಿ ಸೆಟ್‌ನೊಳಗಿಂದ ನಾರದನ ಮುಖ ಇಣಕಿತು. ಕೊರಳಲ್ಲಿ ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ಇಳಿಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಚಿಟಕಿಯನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತ ನಾರದನ ದನಿ ಬಂತು.

"ನಾ.....ರಾ.....ಯಣ, ನಾ.....ರಾ.....ಯಣ.....ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನ ಕರ್ಮದ ಪಾಲುದಾರರಾಗುವರೇ?"

ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಳಿಬಿದ್ದಿದ್ದ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಗಡಿಯಾರದ ಪೆಂಡುಲಂ ತೂಗಾಡಿತು.

"ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ."

ಗೋದ್ರೇಜಿನ ಸ್ಪೀಲ್ ಅಲ್ಟೈರಾ, ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ಟೇಬಲ್, ಕುರ್ಚಿಗಳು, ಫ್ರಿಜ್, ಅಕ್ಷೇರಿಯಂ, ಬೆಲ್ವಿಯಂ ಗ್ಲಾಸಿನ ಷೋಕೇಸು, ರೇಡಿಯೋಗ್ರಾಂ, ಛಾವಣಿಯಿಂದ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತೂಗುದೀಪದ ಗೊಂಚಲು, ಗೋಡೆ-ಕಿಟಕಿಗಳೆಲ್ಲ ನೇತುಬಿದ್ದಿದ್ದ

ನೈಲಾನ್ ಪರದೆಗಳು-ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೂಮು, ರೂಮಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವೂ, ಅವನಿಗೆ ಒಂದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದವು:

"ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನ ಕರ್ಮಫಲದ ಪಾಲುದಾರರಾಗುವರೇ?"
ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಗಡಿಯಾರದ ಪೆಂಡುಲಂ ಒಂದೇ ಲಯದಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡುತ್ತಿತ್ತು.
"ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ."

ಅವನು ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ. ಹಣೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಬೆವರನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಡೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಬೀರುವಿನ ನಿಲುವುಗನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕಾಣಿಸಿತು. ಮೈಮೇಲೆ ಲಂಗೋಟಿ, ಬೆಳೆದ ಗಡ್ಡೆ, ಕೆದರಿದ ತಲೆಗೂದಲು, ಕೆಂಗಣ್ಣು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧಳಧಳಿಸುವ ಭಲ್ಲೆ- 'ಅಬ್ಬಾ.....ವಾಲ್ಯಾ' - ಅವನು ಭಯಭೀತನಾಗಿ ಕಣ್ಣನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೂಗು ಕಿವಿತಾಕಿತು:

"ಒಳ್ಳೆಯದು...ನಾನಿನ್ನು ಬರುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗಾಗಿ ಕಿಚಡಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೊಸರು ಫ್ರಿಜ್‌ನಲ್ಲಿದೆ."

ಹೆಂಡತಿಯು ಸೀರೆಯ ನಿರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತ ಬಾಗಿಲಕಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೆಲಕ್ಷಣ ತಿಳಿಗೇಡಿಯಂತೆ ಅವಳತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವನು ತಕ್ಷಣ ಹೇಳಿದ - "ಕೇಳು."

ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕೇಳಿದಳು "ಏನು?"

ಅವನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡಿದ. ಆಕೆ ಹೋದವಾರವಷ್ಟೇ ಕೊಂಡಿದ್ದ ಅದೇ ನಾನೂರೈವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸೀರೆಯನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಹಾರ, ಮಂಗಳಸೂತ್ರ, ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಮೂಗುತಿ. ಅವಳ ತುರುಬು ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಕೆಲಹೊತ್ತು ಅವಳತ್ತಲೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಆಕೆಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ಅವಳು ಸೀರೆಯ ಸೆರಗನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಮುಗುಳ್ಳುಕ್ಕು ಕೇಳಿದಳು - "ಏನಾಗಬೇಕು?"

"ಏನಿಲ್ಲ.....ಆ....." ಅವನು ತಡವರಿಸಿದ. ಮತ್ತೆ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೇಳಿದ: "ಯಾವಾಗ ವಾಪಾಸು ಬರುತ್ತೀಯೆ?"

"ಬರ್ತೇಡೇ ಪಾರ್ಟಿಯಷ್ಟೇ, ಬೇಗ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೇವೆ."

"ಊಟವೂ ಇದೆಯಲ್ಲ?"

"ಹೌದು ಇದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಊಟವಾದ ಕೂಡಲೇ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ತಡ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕುಸುಮಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ - ನನ್ನ ಅಗತ್ಯವೇನಿದೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು - ಎಂದು. ಆದರೆ ಆಕೆ ತಾನು ಬೇಸರ

ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದಳು. ಅವಳು ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ಕರೆತರುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ."

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಡೆಯಿಂದ ಪಪ್ಪೂ ಕೂಗಿದ :

"ಮಮ್ಮೀ.....ಹೋಗೋಣ. ಏನಾಡ್ತಿದೀಯಾ?"

"ಸರಿ ಹೋಗಿ ಬಾ.....ಮಕ್ಕಳು ಕಾಯ್ದಾರೆ."

ಆಕೆ ಹೊರಟಹೋದಳು. ಬಾಗಿಲು ಹಗುರವಾದ ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಟಕ್ಕೆಂದು ತಾನೇ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತು. ಅವನು ಅದೆಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದನೋ. ರೂಮಿನಲ್ಲಿ 'ಟೆಕ್‌ಟೆಕ್' ಹೊರತು ಬೇರೆ ಸದ್ದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ನಿಶ್ಯಬ್ದದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕಳವಳವಾಗತೊಡಗಿತು. ಅವನು ಎದ್ದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತ ಮತ್ತೆ ನಿಲುವುಗನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನೇ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನತನಕ ಎವೆಬಡಿಯದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೆನ್ನೆಗಳು, ಸಣ್ಣ ಕಣ್ಣುಗಳು, ದಪ್ಪನೆಯ ಹೊಟ್ಟೆ. ತಲೆಗೂದಲಂತೂ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಚಾಸ್ತಿ ಉದುರಿಹೋಗಿದ್ದವು. ಒಂದು ಸಲ ಅವನು ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ಉದುರುತ್ತಿದ್ದ ತನ್ನ ತಲೆಗೂದಲ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಕುಲಗೊಂಡಿದ್ದ. ಆಗ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಹೇಳಿದ್ದಳು:

"ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾ? ಮನುಷ್ಯ ಬೋಳು ತಲೆಯವನಾಗತೊಡಗಿದರೆ ಅವನ ಅಂಗೈನ ಧನರೇಖೆಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣತೊಡಗುತ್ತವೆ - ಹಣೆ ಅಗಲವಾದರೆ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಸಂಕೇತವಂತೆ."

ಅವನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಆದರೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಆ ಮಾತು ಎಷ್ಟು ಸ್ವಾರ್ಥಮಯವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಈಗ ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದ. ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ತಲೆಗೂದಲು ತುಂಬಾ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದವು. ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಕನ್ನಡಿ ಮುಂದೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕೂದಲನ್ನು ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಈ ತಲೆಗೂದಲಿಗೆ ಏನೂ ಬೆಲೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಗೆ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಧನರೇಖೆಗಳು ಮತ್ತೂ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ದುಡ್ಡೂ ದುಡ್ಡೂ ದುಡ್ಡೂ. ಇಷ್ಟು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇನು? ಇಷ್ಟೇ ತಾನೇ? ಅವನ ಮಕ್ಕಳು ಕಾನ್ಸೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಓದಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಫಿಜ್ಜಿನ ತಂಪುನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು, ಡೈನಿಂಗ್ ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಊಟಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತರು. ಹೆಂಡತಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಸೀರೆಗಳನ್ನು- ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರ ಮುಂದೆ ಮೆರೆಯುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿತಳು. ತಾಯಿ ಕಾಶಿಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಅವನಿಗಾದ ಲಾಭವಾದರೂ ಏನು? ತಲೆ ಬೋಳಾಗಿದ್ದು, ನಿದ್ರೆ ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದು, ಗಾಬರಿ-ಗಾಬರಿಯಾಗುವ ಪುಕ್ಕಲುತನ ಬಂದಿದ್ದು. ಬ್ಲಡ್ ಪ್ರೆಶರ್ ಮತ್ತು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನೇ ಹಿಂಡುವ

ನಿರುತ್ತಾಹ. ಅವನಿಗೆ ಐದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ತಾನಿದ್ದ ಜನತಾ ಚಾಳಿನ ಕೋಣೆಯ ನೆನಪಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೊಳಚೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ದುರ್ಗಂಧವನ್ನು ಹರಡುತ್ತ. ಗೋಡೆಗಳು ತೇವದಿಂದಾದ ಕಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದವು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮನೆಯ ಛಾವಣಿಯು-ಮೂತ್ರ ರೋಗಿಗಳಂತೆ-ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ ಸೋರುತ್ತಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ತಗಣೆಗಳು ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಷ್ಟಲ್ಲಾ ಇದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ನಿದ್ರಾಹೀನತೆ ಎಂದೂ ಕಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಳವಳವಾಗಲೀ, ರಕ್ತ ದೊತ್ತಡಗಳಾಗಲೀ ಸತಾಯಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ನಿಜ, ಅಲ್ಲಿ ಫ್ರಿಜ್‌ನ ತಂಪಾದ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಡೈನಿಂಗ್ ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಬದಲು ಚಾಪೆ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಊಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಡನ್‌ಲಪ್‌ನ ಮೆತ್ತನೆಯ ಹಾಸಿಗೆಯ ಬದಲಿಗೆ ಗಂಟುಗಂಟಾದ ಹಳೆಯ ಕೌದಿಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದ, ಆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನಿದ್ರೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಇಂದು ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಫ್ಲಾಟಿನಲ್ಲಿ ಸುಖ-ವಿಲಾಸದ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಮನಃಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ಅವನು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳ ನಿದ್ರೆಗೂ ನಿದ್ರೆಗುಳಿಗೆಗಳ ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವನ ಫ್ರಿಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೋಳಿಮಾಂಸ, ಮೊಟ್ಟೆ ಮಟನ್, ಬೆಣ್ಣೆ-ಎಲ್ಲ ತುಂಬಿದೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಉಣ್ಣುವುದು ಕೇವಲ ಅನ್ನ ಮತ್ತು ಮೊಸರು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಲಹೆಯೂ ಇದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅವನು ತನ್ನ ಬೊಜ್ಜು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿದ. ಅವನ ತೆಳ್ಳಗಿನ ಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ಗೋಡೆ ಮೇಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಫೋಟೋವಿನತ್ತ ಕಣ್ಣುಹಾಯಿಸಿದ. ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬಕ್ಕೂ ಆ ಫೋಟೋದೊಳಗಿನ ಚಿತ್ರಕ್ಕೂ ಅದೆಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ? ಹತ್ತು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆತ ಎಷ್ಟು ಸುಂದರನಾಗಿದ್ದ !

ಹತ್ತು ವರುಷ. ಹತ್ತು ಶತಮಾನ-ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಶತಮಾನಗಳು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಸಾಕಷ್ಟು ದೂರವನ್ನು ದಾಟಿ ಬಂದಿದ್ದ. ಎಷ್ಟು ದೂರವೆಂದರೆ, ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಸುಖದಾಯಕ ಫ್ಲಾಟ್, ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಫರ್ನಿಚರುಗಳು, ಒಳ್ಳೆ ಕ್ವಾಲಿಟಿಯ ಊಟದ ಸಲಕರಣೆಗಳು, ಒಳ್ಳೆ ಬಟ್ಟೆಬರೆ-ಒಡವೆಗಳು.....ಹತ್ತು ವರುಷದ ಹಿಂದೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವನು ಯಾವುದಾದರೂ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿಬಿಡಬೇಕೇ? ಯಾವುದಾದರೂ ಧರ್ಮಭತ್ತಗಳಿಗೆ ದಾನವಾಡಿಬಿಡಬೇಕೇ? ಎಸೆಯಬೇಕೇ? ಸುಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೇ? ಏನು ಮಾಡುವುದು.....ಕೊನೆಗೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಈ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳು ಅವನ,

೪೨೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅವನ ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದವೆಂದರೆ, ಇವುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ಜೀವಿಸುವುದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಈಗ ಒಮ್ಮೆಲೇ ನಾಶಮಾಡಿಬಿಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಇಟಾಲಿಯನ್ ಗಡಿಯಾರದ ಪೆಂಡುಲಂ ಅಲ್ಲಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

"ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ..."

ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಮನೆಯವರನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅವನ-ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳು ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನ ಬದುಕಿಗೆ ವಾಪಸಾಗಲು ತಯಾರಾಗುವರೇ? ಖಂಡಿತಾ ಇಲ್ಲ.

ಅವನ ಹೆಂಡತಿ, ಬಡತನವೇನೆಂದರೆ ತನಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಈ ಹೊಸ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಮೇಕಪ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಶಾಪಿಂಗ್ ಹೋಗುವುದು, ಪಾರ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಆಕೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತಿದ್ದಳೆಂದರೆ, ಇದೆಲ್ಲ ಅವಳ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಜರಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಅವಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಜನ ಗೆಳತಿಯರಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಕೆ ಎಲ್ಲೋ ಸಂಜೆಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ವೆಲ್ಕಂ, ಗುಡ್‌ಬೈ, ಗುಡ್‌ಮಾರ್ನಿಂಗ್, ಹೌ ಆರ್ ಯೂ, ಫೈನ್-ಇಂತಹ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ದಿನನಿತ್ಯದ ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸತೊಡಗಿದ್ದಳು. ಈಗ ಅವಳ ಮನೆಯವರೂ ಬೆಳಗಿನ ತಿಂಡಿಗೆ 'ಬ್ರೇಕ್‌ಫಾಸ್ಟ್', ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟಕ್ಕೆ 'ಲಂಚ್' ಎನ್ನುತೊಡಗಿದ್ದರು. ಅವಳ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಕಾನ್ವೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಓದತೊಡಗಿರುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಖೋಖೋ, ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆಯಂಥ ಹಳ್ಳಿ ಆಟಗಳ ಬದಲು ಹತ್ತಿರದ ಸ್ಟೇಡಿಯಂಗೆ ಹೋಗಿ ಬ್ಯಾಡ್‌ಮಿಂಟನ್ ಆಡುವುದನ್ನೂ ಸ್ಕೇಟಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದನ್ನೂ ಕಲಿತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮಗ ಕಾಮಿಕ್ಸ್ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಟಾರ್ಜನ್, ಫ್ಯಾಂಟಮ್, ಸೂಪರ್‌ಮ್ಯಾನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮನೋರಂಜನೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಮಗನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಮೂಗು ಒರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರದಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅವನನ್ನು ಪೈಲಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೆಂಡತಿ ಘೋಷಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅವಳು ನೆಲವನ್ನು ನೋಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲವೇ ಆಗಿತ್ತು. ತಾಯಿಗೆ ಅವನ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಅಥವಾ ಹೊರಗಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ತನ್ನ ಮಗ-ಸೊಸೆ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ನಿರಂತರ ಏಳೆತ್ತರಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಈ ಎಲ್ಲ ಸುಖ-ಶಾಂತಿಗಳು ತನ್ನ ಪೂಜೆ-ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಫಲವೇ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದಳು.

ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಅವಳ ಅಂತಿಮ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿತ್ತು.

ತಾಯಿಯ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು ಮಗನ ಪರಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅವನು ಅವಳಿಗೆ ಕಾಶಿಯಾತ್ರೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದನು. ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಂದ ಆಕೆ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಶಂಕರನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಆತ್ಮಶಾಂತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಅವನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬಹಳ ನೆಮ್ಮದಿ ನೆಲೆಸಿತ್ತು. ಶಾಂತಿ-ಸಂತೋಷಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ವಾತಾವರಣ. ಆದರೂ ಯಾಕೋ ಏನೋ ಅವನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಖಿನ್ನನಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಒಂದು ವೇದನೆ ಅವನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕತ್ತಲು ಕವಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಫಿಜ್ಜಿನ ತಂಪು ನೀರಾಗಲೀ, ಫ್ಯಾನಿನ ಗಾಳಿಯಾಗಲೀ ಬೇಕೇನಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಹೊತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಿಂಗರಿಸಿದ ಮುಖ ಯಾವುದೋ ಭೂತದ ಮುಖದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳ ಗಹಗಹಿಸುವ ನಗು ಹಾವಿನ ಫೂತ್ಕಾರದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಾಂಡೆ, ಸೈಯದ್ ಮತ್ತು ನಾಯರ್ ಅವರ ಗೆಳೆತನವು ಈ ಖಿನ್ನತೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ದಾರಿಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿಸಿತ್ತು. ಈಗ ಅವನಿಗೆ ಕಮ್ಮಿಯೆಂದರೆ ಅವನ ಅಂಗೈರೇಖೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟು ಮದ್ಯಗಳ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಿದ್ದವು.

"ರಮ್-ದುಃಖಗಳ ಶತ್ರುಂ" ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ತನ್ನೊಬ್ಬ ಕವಿಮಿತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು.

"ರಮ್-ಹಾಂ..." ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಪುಸ್ತಕದ ಬೀರುವಿನ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದ. ಅಲ್ಲಿ, ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದ ಸೀಸೆಯೊಂದನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ. ಗ್ಲಾಸು ತಂದ. ರಮ್ ಸುರಿದು ಅದರೊಳಗೆ ಎರಡು ತುಂಡು ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಹಾಕಿದ. ಗ್ಲಾಸನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಕುಳಿತ. ಕೇವಲ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಗುಟುಕುಗಳೇ ತೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಆವರಿಸಿರುವ ಪಾಚಿಯನ್ನು ಮೊದಲ ಜಡಿಮಳೆಯು ಚದುರಿಸುವಂತೆ, ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಬೇಸರವನ್ನು ಹೂಡದೋಡಿಸಿಬಿಟ್ಟವು.

"ಹುಮ್-" ಅವನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ರಾಮಾಯಣದತ್ತ ನೋಡಿದ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವನೊಳಗೆ ಯಾವ ದಿಗಿಲೂ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಈಗ ನಾರದನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದ.

"ಎಲ್ಲಿವೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು?" - ಅವನು ಮೂರನೇ ಗುಟುಕನ್ನು ಹೀರಿದ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಕೈಲಿಹಿಡಿದು ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ತಿರುವತೊಡಗಿದ. ನಾರದನು ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾ ಕೇಳಿದ, "ಹೇಳು. ನೀನು ಈ ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮವನ್ನು ಯಾರಿಗಾಗಿ

೪೨೬/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ?" "ಉಶ್.....ಉಶ್.....ಉಶ್.....ಕೆಟ್ಟಕರ್ಮವೇ? ಇದು ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮವೇ? ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮವೇ? ಅಂದರೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆಯನ್ನು ಬಯಸುವುದು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಿಸುವುದು, ಹೆಂಡತಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡಿಸುವುದು, ತಾಯಿಯ ಆಸೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು- ಇವೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮವೇ?"

ನಾರದನ ಎರಡನೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯಂತೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಿತು:

"ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನ ಪಾಪಗಳ ಪಾಲುದಾರರಾಗುವರೇ?"

ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವನ ಆವೇಶವೆಲ್ಲ ತಣ್ಣಗಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಅವನು ಗ್ಲಾಸನ್ನೆತ್ತಿ ತುಟಿಗೆ ತಗುಲಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದೇ ಉಸಿರಿಗೆ ಇಡಿ ಗ್ಲಾಸನ್ನು ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಸರಿಸಿದ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರಿಕೆಯಾಗತೊಡಗಿತು. ಅವನು ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಮನಃಶಾಂತಿ ಸಿಗಲೆಂದು ಓದಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವನ ನೆಮ್ಮದಿಯೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೋಪಬಂತು. ಯಾಕೆಂದರೆ, "ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕೂತು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದಿಗಿಲಾಗುತ್ತದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನಾದರೂ ಓದಿ ಶಾಂತಿ ಪಡೆಯಿರಿ" - ಎಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅವಳೇ. ಮಾಮೂಲಿಯಾದ ಬಿ.ಪಿ. ಇದೆಯೆಂದೂ, ನಾಕಾರು ದಿನಗಳ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಅದು ನಾರ್ಮಲ್ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆಯೆಂದೂ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆಗ "ಸರಿ...ಒಂದು ವಾರ ತಾನೇ, ಈ ವಾರವನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಪ್ತಾಹವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿಬಿಡೋಣ.....ಶರಾಬು, ಸಿಗರೇಟು, ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಬೇರೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ ಧರ್ಮಪಾಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಅವನು ಯೋಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವನು ಮೊದಲ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನ ಗೀತೆಯನ್ನು ಓದಿದ. ಆದರೆ ಅದರೊಳಗೆ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಉಪದೇಶಗಳೇ ತುಂಬಿದ್ದವು, ಅವನಿಗದು ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಓದಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಆದರೆ ಮೊದಲ ಪುಟಗಳಲ್ಲೇ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮತ್ತು ನಾರದರ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟವು. ರಾಮಾಯಣವನ್ನೇನೋ ಅವನು ತನ್ನಿಂದ ದೂರ ಸರಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದೊಡನೆ ಅವನಿಗೆ ನಾರದನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು..... "ನೀನು ಈ ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮವನ್ನು ಯಾಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ?"

ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಂಬಳವಲ್ಲದೆ ಐನೂರು-ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಮೇಲ್ನಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ಕರ್ಮವಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಒಡವೆ

ಮಾಡಿಸುವುದು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾನ್ವೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಓದಿಸುವುದು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಟಿ.ವಿ.,
ಪ್ರಿಂಟ್, ಡೈನಿಂಗ್ ಟೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನಿಡುವುದು ಪಾಪಗಳಲ್ಲ, ಇವೆಲ್ಲ ಈಗಿನ ಕಾಲದ
ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಾಗಿವೆ, ಪರಿಸರದ ಒತ್ತಾಯಗಳಾಗಿವೆ-ಎಂಬುದನ್ನು ನಾರದನಿಗೆ ಹೇಗೆ
ತಿಳಿಸಿಹೇಳುವುದು?

ಈ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳು ಇರದಿದ್ದಾಗ, ಈ ಮೂರು ಕೋಣೆಗಳ ಫ್ಲ್ಯಾಟ್
ಅವನ ವಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ, ಜನರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಅವನೆಷ್ಟು ಸಣ್ಣವನಾಗಿದ್ದ ! ಆಫೀಸಿನ
ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಪಿಸಿಪಿಸಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ
ಅವನನ್ನು 'ಸತ್ಯಕಾಮ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಸ್ತು ಎಂಬ ಪಿಶಾಚಿಯ
ನೆರಳು ಇವನ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಬೀಳದೇ ಇದ್ದ ಕಾಲವದು. ಆಗ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ
ಊರಿನ ಒಬ್ಬ ಸಾದಾಸೀದ, ಸರಳವಾದ ಗೃಹಿಣಿ ಮಾತ್ರವಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳಿನ್ನೂ
ಶಾಪಿಂಗ್‌ನಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಚಟದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪಾಂಡೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ - "ಮಗನೇ, ಈಗಲಾದರೂ
ನಿನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಒಂದು ದಿನ, ಇದೇ ಟೆನ್ ಬೈ
ಟೆನ್ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಕಕ್ಕಿ ಕಕ್ಕಿ ಸಾಯುತ್ತೀಯೆ. ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳು ಬೀದಿ
ಮೇಲೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತಾ ತಿರುಗುತ್ತಾರೆ."

ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಪಾಂಡೆ ಮೊದಲಾದ ಗೆಳೆಯರ ಚುಚ್ಚುಮಾತುಗಳನ್ನು
ಕೇಳಿದಾಗ ನಕ್ಕು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಒಳಗಿಂದೊಳಗೇ, ಆಳದಲ್ಲಿ
ಏನೋ ಚುಚ್ಚಿದ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮನಸ್ಸು ಯೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ
ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ, ಅವನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳ ಚಿತ್ರ
ಹಾದುಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಅವನ ಸುಂದರ ತರುಣ ಹೆಂಡತಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ
ಮುಸುರೆ ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ರವಿಕೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹರಿದುಹೋಗಿದೆ, ಸೀರೆ ಸವೆದು
ಜೀರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಆ ಮನೆಯ ಧಡೂತಿ ಸೇಠರ ದೃಷ್ಟಿ ಅವಳ ದೇಹದ ನಗ್ನಭಾಗಗಳ
ಮೇಲೆ ನೆಟ್ಟಿದೆ. ಅವಳ ಮಕ್ಕಳು ಫುಟ್‌ಪಾತಿನಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ
ಅಳುತ್ತ, ದಾರಿಹೋಕರಿಂದ ಐದು-ಹತ್ತು ಪೈಸೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತಿವೆ-ತಾಯಿಯ
ಹೆಣವು ಮನೆಯ ಕೊಳಚೆಯಾದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮರಗಟ್ಟಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದೆ.
ಹುತ್.....ಅವನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೆವರು ತುಳುಕಾಡಿತ್ತು. ಆಗಲೇ ತಾನೆಷ್ಟು ದುರ್ಬಲನೆಂದು
ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟು ದುರ್ಬಲನೆಂದರೆ, ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಲ
ಎಡವಿದರೂ-ಕುಸಿದುಬೀಳುವ ಮರಳುಗೂಡಿನಂತೆ- ಬಿದ್ದು ಬಿಡಬಹುದು ಎಂದು
ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಜೋರಾಗಿ
ಕಿರುಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಂತೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು.

"ನಿನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೋ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಕ್ತಕಾರಿ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತೀಯೆ."

"ನಿನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೋ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಕ್ತಕಾರಿ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತೀಯೆ."

ಗಳೆಯರ ನಂಜುತುಂಬಿದ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳು, ಹೆಂಡತಿಯ ನಿರಾಸೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಬಯಕೆಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ನರಳಾಟ, ತಾಯಿಯ ಕೆಮ್ಮು-ಅಂತೂ ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ತನ್ನ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಬದಲಾವಣೆ ಬಹುನಿಧಾನವಾಗಿ, ಅವನ ಅರಿವಿಗೇ ಬರದಂತೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಇದರ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅವನಿಗೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ 'ಸತ್ಯಕಾಮ'ನೆಂದು ಯಾರೂ ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಪಿಸಿಪಿಸಿಮಾಡಿ ನಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವನಿಗೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ಗುಟ್ಟು ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಈಗ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅವನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯ ಮುದುಡಿದ ಮುಖ ಕಮಲದಂತೆ ಅರಳತೊಡಗಿತು. ಮಕ್ಕಳ ನಗುವಿನಲ್ಲಿ ಕಲರವ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ತಾಯಿಯ ಕೆಮ್ಮು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ನಿಂತೇಹೋಯಿತು, ಎಲ್ಲರೂ ಋಷಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಋಷಿಕಂಡು ಅವನೂ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿದ್ದ. ಇವರೆಲ್ಲರ ಋಷಿಗಾಗಿಯೇ ಅವನು ಈ ವಿಷವನ್ನು ಕುಡಿದಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವಾಗಲೆ ಹರುಕು-ಮುರುಕು ಪದ್ಧಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಒಲವಿತ್ತು. ಈ ಶೋಕಿ ಅವನು ಜನತಾಚಾಳಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅವನ ಹಳೆಯ ಶೋಕಿಗಳು ಬದಲಾಗತೊಡಗಿದವು. ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸಹೊಸ ಶೋಕಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಈಗ ಆ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಜೋಕುಗಳು ಮಾತ್ರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿವೆ. ಅವನು ಈ ಜೋಕುಗಳನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ ಪಾರ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಜನರನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಹುಣ್ಣಾಗುವಂತೆ ನಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವನೊಳಗೇ ಸಾಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಗಂಟಲು ಒತ್ತರಿಸಿದಂತೆ ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿದಾಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಸಂಕಟಪಡಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ದಿನ ವಾಲ್ಯಾನ ಕಥೆಯು ಅವನನ್ನು ತೀವ್ರ ಅಶಾಂತಿಗೀಡುಮಾಡಿತು.

ಅವನು ರಮಿನ್ ಮೂರನೆಯ ಪೆಗ್ಗನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ. ಹೌದು.....ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ನಾನೇಕೆ ಪಾಪಿಷ್ಠನಾಗಬೇಕು? ಅವರನ್ನು ಸಾಕುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇವನ ಮೇಲಿದೆ ನಿಜ, ಆದರೆ ತನ್ನ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಹೊಲಸು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆಯೂ ಸಾಕಬಹುದು. ಹಣವನ್ನು ಗುಡ್ಡೆಹಾಕುವ, ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕನಾಗುವ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಮೊದಲೂ ಕೂಡ ಅವನು ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದ.

ಮತ್ತೇಕೆ ಈ ಕೆಸರಲ್ಲಿ ಇಳಿದುಬಿಟ್ಟು, ಅದೆಂಥಾ ದುರಾಸೆಯಿತ್ತೋ, ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ದಿಕ್ಕೇ ಬದಲಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ, ಅವನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸಲೆಂದೇ ಮಾಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ಈ ಬದುಕಿನ ರಸದಿಂದ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಂಪು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಅವನ ಪಾಲಿಗೆ ವಿಷವೇ ಉಳಿದಿತ್ತು.

ಮೂರನೇ ಪೆಗ್ಗು ಖಾಲಿಮಾಡಿ ಕಹಿಯಿಂದ ಮುಖ ಕಿವುಚಿಕೊಂಡು ಖಾಲಿಯಾದ ಗ್ಲಾಸನ್ನು ದುರುಗುಟ್ಟಿನೋಡತೊಡಗಿದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಖಾಲಿ ಗ್ಲಾಸನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವನು ಸರಕ್ಕನೆ ಬಾಟಲಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪೆಗ್ಗನ್ನು ಸುರಿಯತೊಡಗಿದ.

"ಸಾಕು....." ತನಗೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾಳೆ ಅವನು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳುವನು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅತಿಯಾದ ಭಾರದಿಂದ ಅವನ ಹೆಗಲು ಮುರಿದೇಹೋಗುವುದು. ಅವನು ವಾಪಸ್ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹೆಂಡತಿ ಅವನ ಬೆನ್ನನ್ನು ತಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈಗ ವಾಪಸ್ಸಾಗುವ ಹೊತ್ತಲ್ಲೂ ಆಕೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಳು ಒಪ್ಪುತ್ತಾಳೆಯೇ? ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು. ಇದು ಬಹಳ ಆಯಿತು. ಮನುಷ್ಯ ಚಿನ್ನವನ್ನು ತುತ್ತು ಮಾಡಿ ನುಂಗಿ, ಮನಸ್ಸಿನ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಏನು ಬಂದಂತಾಯಿತು? ಸಾಕು..... ನಾಳೆಯಿಂದ ಈ ಶರಾಬು, ಸಿಗರೇಟು ಎಲ್ಲಾ ಬಂದ್-ನಾಳೆಯೇ ಅವನು ಹಳೇಸಾಮಾನು ಮಾರುವವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಈ ಡೈನಿಂಗ್‌ಟೇಬಲ್, ಸೋಫಾಸೆಟ್ಟು, ಶೋಕೇಸು.... ಎಲ್ಲಾ ಅನವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಾನೆ. ನಿಧನಿಧಾನವಾಗಿ ಈ ಟಿ.ವಿ. ಮತ್ತು ಫ್ರಿಜ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಡ ದೂರಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೆಂಡತಿ ಲಕ್ಷಸಲ ತಲೆಚಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಮಕ್ಕಳು ಸಾವಿರ ಹಟಮಾಡಲಿ, ಅವನು ಈಗ ಯಾರ ಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೋ ಹಾಗೇ ಮಾಡುವವನು. ಜನ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವನನ್ನು ಹುಚ್ಚನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವುದೋ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಬಹುದು, ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ-ಈಗ ಅವನೇನು ಇವರ ಕಡೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಕರೆಗೆ ಕಿವಿಗೊಡಬೇಕೋ? ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಅವನ ಮನಃಶಾಂತಿಯೇ ಪ್ರಿಯವಾದುದು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪೆಗ್ಗೂ ಖಾಲಿಯಾಯಿತು. ಅವನು ಈಗ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡೇ ಓಲಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಗೋಡೆಗಳು, ಕಿಟಕಿಗಳು, ರೂಮು, ರೂಮಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವೂ ಅವನ ಸುತ್ತ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನು ತನ್ನ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು

ಒಮ್ಮೆ ಅತ್ತ, ಒಮ್ಮೆ ಇತ್ತ ತಿರುಗಿಸುತ್ತ, ತಾನೂ ತೊನೆದಾಡುತ್ತ ಅವುಗಳ ನೃತ್ಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿದ್ದ ಬಾಟಲಿಯೂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಕುಣಿದಾಡತೊಡಗಿತು. ಅವನು ಕೈಚಾಚಿ ಅದರ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಗಬಕ್ಕನೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಗ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ರಮ್ಮನ್ನು ಸುರಿದ. ಗ್ಲಾಸನ್ನು ಕಣ್ಣಿನ ನೇರಕ್ಕೆ ತಂದು ಪೆಗ್ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು, ಎರಡೆರಡು, ಮೂರುಮೂರು.....ಗ್ಲಾಸುಗಳು ಹತ್ತಿ ಕುಳಿತಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಇದರಲಿಲಿ ಸೋಲೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟ. ಜಗ್ಗಿನಿಂದ ಗ್ಲಾಸಿಗೆ ನೀರು ಸುರಿಯಬಯಸಿದ ಜಗ್, ಖಾಲಿಯಾಗಿತ್ತು; ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೆಂಡು ಜಗ್ಗನ್ನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಕುಕ್ಕಿದ. ಗ್ಲಾಸನ್ನೆತ್ತಿ ತುಟಿಗೆ ತಗುಲಿಸಿಕೊಂಡ. ಸ್ಟ್ರಾಂಗ್ ರಮ್ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬಾಣದಂತೆ ಗಂಟಲನ್ನು ಸೀಳುತ್ತ ಜಠರದೊಳಗೆ ಇಳಿಯಿತು. ಅವನು ಕೆಟ್ಟಮುಖ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಗ್ಲಾಸನ್ನು ಕುಕ್ಕಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ-ಆದರೆ ಕಾಲು ಶೋಚನೀಯವಾಗಿ ತತ್ತರಿಸಿದವು. ಅವನೂ ತತ್ತರಿಸುತ್ತ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಸಿದುಬಿಟ್ಟ. ಈಗ ಕೋಣೆ, ಕೋಣೆಯ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳು ನರ್ತನವನ್ನು ಮತ್ತೂ ವೇಗವಾಗಿಸಿದವು. ಅವು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದವು.

"ಈ ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮವನ್ನು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ?"

"ಈ ಕೆಟ್ಟಕರ್ಮವನ್ನು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ?"

ಅವನಿಗೆ ಕೋಪಬಂದಿತು. ಅವನು ಮತ್ತೂ ತಡವರಿಸುತ್ತ ಕುರ್ಚಿಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕದ್ದ. ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಕೋಣೆ, ನರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತು-ಇವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ತನ್ನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಚಾಚಿದ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳು ಅವನ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಗದಂತೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನು ತನ್ನೆರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಚಾಚುತ್ತಾ ಚಾಚುತ್ತಾ ಅವನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳೂ ಅವನ ಕೈಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ಸೋತುಹೋದ. ತುಂಬಾ ಸುಸ್ತಾದಂತಾಗಿ ತೇಕತೊಡಗಿದ. ವಸ್ತುಗಳು ಇನ್ನೂ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕೋಣೆಯ ಗೋಡೆಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಜಾಗದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುತ್ತ, ಅವನನ್ನು ಅಮುಕಿ ಹಿಡಿಯಲು ಯತ್ನಿಸತೊಡಗಿದವು. ಮೇಲಿನ ಛಾವಣಿ ಕುಸಿಯಲು ಆರಂಭಿಸಿತು. ಅವನು ಆಯತಪ್ಪಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ. ಅವನ

ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯಲಿಖಿ

ಮೇಲೆ ಕೋಣೆಯ ವಸ್ತುಗಳು ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳತೊಡಗಿದವು.
ಅವನಿಗೆ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ಕಣ್ಣುಗಳು ತಮಗೆ ತಾವೇ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡವು.
ಇದಾದ ನಂತರ ಅವನಿಗೆ ಯಾವುದರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಅನು : ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ

ಶೋಯಬ್‌ನ ಆಡುಗಳು

– ಖಲೀಲ್ ಖಾದರ್

"ಅವನು ಸಮುದ್ರದ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಕಾಲಿರಿಸಿದ. ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಅವನ ಮೋಣಕಾಲು ತೊಯ್ಯುವಷ್ಟು ಆಳವಾಯಿತು. ಅವನು ಕಾಲಿಟ್ಟುದು ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮುದ್ರ ತನ್ನ ದಡ ಬಿಟ್ಟು ಬಹುದೂರ ಬೆಂಗಾಡಾಗಿದ್ದ ಭೂಮಿಯವರೆಗೂ ಸರಿಯಿತು. ಎಂದೂ ಆ ಭೂಮಿ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಯ್ಯು ಒದ್ದೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿ ಏನನ್ನೋ ಹುಡುಕಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಕೈ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದಾಗ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮೀನೊಂದಿತ್ತು. ಸೂರ್ಯ ಅವನಿಂದ ಕೆಲವೇ ಗಜಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ. ಅವನು ಮೀನನ್ನು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ. ತಕ್ಷಣ ಮೀನು ಬಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಹುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಸೊಗಸಾದ ವಾಸನೆ ಅವನ ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳಿಗೆ ಬಡಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅವನು ಮೀನನ್ನು ತಿಂದು ಆನಂದಿಸಿದ. ಆಳವಾದ ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟು, ತೇಗುತ್ತ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಹೊರಬರಹತ್ತಿದ. ಅವನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊರಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ನೀರು ದಡದಾಚೆ ಹೋದುದು ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿತು. ಬಹಳ ದೂರ ಒಂದು ಬಿಂದುವಿನ ಹಾಗೆ ತೋರಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಸೂರ್ಯ ಮೇಲೆ ಬಹು ದೂರ ಹೋದ-ಎಷ್ಟು ದೂರವೆಂದರೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಒಣಗಿದ ಹುಲ್ಲು ಕೂಡ ಸುಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ದೂರ ಸೂರ್ಯ ಹೊರಟುಹೋದ."

ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಸ್ ನಿಂತಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಲಗೇಜು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಳಗಿಳಿದ. ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕುಳಿತಿದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಕೈಕಾಲುಗಳು ನೋಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಕೈಕಾಲು ಅತ್ತಿತ್ತ ರೂಡಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಲೂ ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದ. ಎದುರಿಗೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೆರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ನೀರು ಪಾಚಿಗಟ್ಟಿ ಹಸಿರಾಗಿದ್ದವು. ನಾಲ್ಕಾರು ಎಮ್ಮೆಗಳು ಅದರಲ್ಲೇ ಈಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಲಂಡಂಗಿ ತೊಟ್ಟಿದ್ದ ಓರ್ವ ಹುಡುಗ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಕೆರೆಯ ಎದುರಿಗೇನೇ ಕೆಲವು

ಮನೆಗಳಿದ್ದವು. ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಗಳು, ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಹಾಕಿದ ಚಪ್ಪರ. ನಾಲ್ಕಾರು ಜನ ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದು ಏನೋ ಸಾವಾಸು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಗ ತಾನೇ ಕೊಯ್ಲು ಯಾವುದೋ ಪ್ರಾಣಿಯ ಮಾಂಸ ತೂಗಾಡುತ್ತಿತ್ತು. "ಏ....." ಎಂದು ಅವನು ಕೆರೆಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕೂಗಿದ. ಹುಡುಗ ಹೊರಳಿ ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವನು "ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಯಾವ ಕಡೆ ಇದೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಹುಡುಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಬದಲು ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿ ಹೋದ. ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಒಬ್ಬತನ ಅವನ ಧ್ವನಿಗೆ ಹೊರಳಿ ನೋಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವನನ್ನೂ ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ. ಕೂಡಲೇ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ "ತಾವು ಯುಸುಫ್ ಸಾಹೇಬರೇನು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅವನು ಗಡ್ಡ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಗೋಧಿ ಬಣ್ಣದ ದೇಹ. ಕಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ ಹುಬ್ಬುಗಳು ಎರಡೂ ಕೂಡಿದ್ದವು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿ ಪಟಗ. ಬಿಳಿದಾದ ಅಂಗಿ, ಬಿಳಿ ಸೆಲ್ಲೆ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ. ಕಪ್ಪು ಗಡ್ಡ ಅದೇಕೋ ಆತನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. "ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನ ಗಡ್ಡಗಳು ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿದ್ದರೆ....." ಎಂದು ಯುಸುಫ್‌ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಬಂತು. ಆ ವಿಚಾರದ ಬಲೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು - "ಹೌದು.....ನಾನೇ ಯುಸುಫ್...ಆದರೆ ತಾವು..." ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ಹೇಳಿದ - "ನಾನೋ.....ಈ ಹಳ್ಳಿಯವ. ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ, ಯುಸುಫ್ ಸಾಹೇಬ್ ಎನ್ನುವ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಬರಲಿದ್ದಾರೆಂಬುದು. ತಾವು ಸ್ಕೂಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗಲೇ ನನಗನ್ನಿಸಿತು, ತಾವೇ ಹೊಸ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಯುಸುಫ್ ಸಾಹೇಬ್ ಇರಬೇಕೆಂದು.....ಬನ್ನಿ....ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಸ್ಕೂಲಿನವರೆಗೂ ತಲುಪಿಸುತ್ತೇನೆ... ಬನ್ನಿ..."

ಆ ಹಳ್ಳಿಯವ ತಾನೇ ಮುಂದಾಗಿ ಯುಸುಫ್‌ನ ಸಾಮಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೊರಟ. ಯುಸುಫ್ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಹೊರಟ.

ಹಾವಿನ ಹಾಗೆ ಹರಡಿದ್ದ ಅಡ್ಡ ದಿಡ್ಡ ಕಾಲುಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಹೊರಟರು. ದಾರಿಯ ತುಂಬ ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆ ಕಲ್ಲುಗಳಿದ್ದವು. ಯುಸುಫ್ ಅವುಗಳಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಬಚಾವ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೂ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮನೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಬಹಳಷ್ಟು ಮನೆಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳೇ. ಮನೆಗಳ ಮುಂದೆ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಆಕಳು, ಎಮ್ಮೆ, ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಡುಗಳು, ಕೋಳಿಗಳು ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತ ಪಹರೆ ನಡೆಸಿದ್ದವು. ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಕೆಂಪು, ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಬಣ್ಣದವುಗಳು, ಅವುಗಳ ಮರಿಗಳು, ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ

೪೩೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಮನೆಗಳ ಬಾಗಿಲಿನ ಮೇಲೆ - "ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೃಪೆಯಿರಲಿ" ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು.

"ಇಲ್ಲಿನ ಜನವಸತಿ ಎಷ್ಟು?" ಎಂದು ನಡೆಯುತ್ತ ಯುಸುಫ್ ತನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದವನನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಅದರೊಂದಿಗೆ "ಹಾಂ, ನಾನು ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನೇ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ, ಕ್ಷಮಿಸಿ..." ಎಂದಾಗ ಅವನು "ಸಾಬ್ ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಐದುನೂರು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರು. ಬೇರೆಯವರು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ಊರಲು ನಾವು ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.....ಅಲ್ಲೋಡಿ...ಇತ್ತ..." ಎನ್ನುತ್ತ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನತ್ತ ಕೈಮಾಡಿದ. ಗಿಡ ಮರಗಳಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಕತ್ತಲು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಕೈ ಮಾಡಿದ ಆತ ಹೇಳತೊಡಗಿದ: "ಅಲ್ಲಿ ಆ ಗಿಡಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಭಂಗಿಯ ಮನೆಗಳವು. ಆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಮನೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಮನೆಗಳೆಲ್ಲ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮನೆಗಳೇ.....ಹಾಂ.....ಬೇಟೆ.....ಮಗಾ.....ಆದುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಯಾವ ಆತಂಕವಿಲ್ಲ ತಾನೇ.....ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಮಗನ ನೆನಪಾಯಿತು.....ಹೂಬೇಹೂಬ.....ನಿನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದ.....ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಇಂದಿಗೂ ಅವನು ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ. ಹಾಂ.....ಬೇಟಾ ನಾನು ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆನಲ್ಲ.....ಹಾಂ.....ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ..... ಆದರೆ ನೀನು ಹೆಸರನ್ನೇಕೆ ಕೇಳಿದೆ.....ನೋಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಗೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿ.....ನಿನ್ನ ಅಗಲವಾದ ಹಣೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ..... ನೀನು ಯಾವುದೋ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಂಶವನ್ನು ಬೆಳಗುವ ನಂದಾದೀಪವಾಗಿರುವೆಯೆಂದು.....ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲೇಬೇಕಲ್ಲ.....ತನಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವರು, ಅವರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ.....ಅವರನ್ನು ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕರೆಯಬಾರದೆಂಬುದು. ಈಗ ನೀನು....." ಅವನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡದೇ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಯುಸುಫ್‌ನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು, ಮುದುಕ ಬಹಳ ಮಾತಿನವ; ನಾನು ಎಂಥವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡೆನಲ್ಲ.....ಎಂದು. ಮತ್ತೆ ಮುದುಕ ".....ಹಾಂ.....ನಾನು ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆನಲ್ಲ....." ಎನ್ನುವ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಯ ಮಾತುಗಳು ಯುಸುಫ್‌ನ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ತುಂಡು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು. ಮತ್ತೆ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ "ಹಾಂ... ನನಗೆ ನೀನು ಚಾಚಾ, ಮಾಮು ಏನಾದರೂ ಅನ್ನು, ಇದೋ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲು" ಎಂದ.

ಅವನು ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಬಿದ್ದ ಒಂದು ಮನೆಯತ್ತ ತೋರಿಸಿದ. ಆ ಮನೆ ನೋಡಿ ಯುಸುಫ್‌ಗೆ ಅಚ್ಚರಿ. ಇದು.....ಇದು ಸ್ಕೂಲೇ..ಗುಚ್ಚುಗಾರಗಳಿಂದ

ಕಟ್ಟಿದ ಗೋಡೆಗಳು....ಸುಣ್ಣ ಸಾರಿಸಿ ಬಹಳ ದಿನಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಈಗ ತುಂಬಾ ಹೊಲಸಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿರುಕುಗಳು, ಕೊರಕಲು, ಯುಸುಫ್‌ಗೆ ತುಂಬಾ ನೋವಾಯಿತು. ಅವನು ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಯತ್ತ ನೋಡಿದ.

"ನೀನೇ ಒಳಗೆ ಹೋಗು, ನಾನು ಸ್ತೂಲಿನೊಳಗಡೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೇ ಇರುವುದು. ಅವರು ಗೋಷಾ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ, ನಿನಗೋ....ನೀನಂತೂ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲ...ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಗೋಷಾ ಎಲ್ಲಿ...? ನೀನು ಒಳಗೆ ಹೋಗು. ಹಾಂ, ಸ್ಕೂಲ್ ಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ಸಂಜೆಯ ಊಟ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡು...." ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ.

ಯುಸುಫ್ ಸ್ತೂಲಿನ ಒಳಗಡೆ ಹೋಗಲು ಅದೇಕೋ ಸಂಕೋಚಪಡುತ್ತಿದ್ದ. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಸಹಾಯಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಕಾರಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ನೆನಪಾದವು. "ಇದು ನಿನ್ನ ಟೆಂಪರರಿ ನೌಕರಿ. ನೀನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಇದೇ ಮುಂದೆ ಕಾಯಂ ಆಗಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿ. ನೀನು ಹೊಸಬ, ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಕೂಡ ಹೌದೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಊರು ವಿಚಿತ್ರ ಜನರಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ತಮ್ಮ ಧರ್ಮದವನಲ್ಲದವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಅವರ ಧರ್ಮದವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿರಲು ಬಿಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಹೀಗೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದು. ಹೊಸದಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದವರ ಬಗೆಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ನೂರಾರು ದೂರುಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಆಗ ನಾನು ಕೂಡಲೇ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.....ನೀನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಸಬ.....ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಂತ. ನೀನು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ನಿಷ್ಣಾತ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರಿಯೆನ್ನಿಸದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಾತಾವರಣ ಬದಲಿಸಿ ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ.....ಇಲ್ಲೋಡು, ನಿನ್ನ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ತಕರಾರು, ದೂರು ಬರದಿರಲಿ.....ಹಾಂ ! ಅಂದ ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳಿವೆಯಲ್ಲ.....ನನ್ನ ಬೈಕಿಗೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಹಾಕಿಸಬೇಕಿದೆ..... ಇಲ್ಲಿಂದ ತುಂಬ ದೂರವಿದೆ ನನ್ನ ಮನೆ. ಬರಲು-ಹೋಗಲು ತುಂಬ

೪೩೬/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ." ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಕಾರಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಯುಸುಫನ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ...

ಯುಸುಫ್ ಸ್ಕೂಲಿನ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿರಿಸಿದ. ಒಳಗೆ ಕೊಂಚ ಮಬ್ಬು ಗತ್ತಲು. ಆದರೆ ಒಳಗಡೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಗದ್ದಲವಿತ್ತು.

ತಂದೆ ಹೇಗಿದ್ದರು? ಏನಿದ್ದರು? ಅವನಿಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಓರ್ವ ಗೋಧಿ ಬಣ್ಣದ ಮುದುಕಿ...ಆಕೆಗೆ ಯುಸುಫ್ ಅಜ್ಜಿ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ಹಳೆಯದಾದ ಸಣ್ಣದಾದ ಮನೆ. ಮುದುಕಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಓರ್ವ ಮೌಲ್ವಿ....ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣು, ಉದ್ದವಾದ ಗಡ್ಡ, ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡದಾದ ಕಲೆ. ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ, ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ತೆಳ್ಳನೆಯ ಬೆತ್ತ. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಅದೇ...ಅಲೀಫದಿಂದ ಅಲ್ಲಾ..... ಅಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬನೇ ದೇವರು. ಒಬ್ಬನೇ...ಹೀಗೆ ಬಾಲ್ಯ ಕಳೆದು ಯೌವನದ ಮದಮತ್ತತೆಯೊಂದಿಗೆ ಇರುವಾಗಲೇ ಅಜ್ಜಿಯ ಮೃತ್ಯು.....ಯಾವನೋ ದೂರದ ಸಂಬಂಧಿ ಬಂದು ಇದ್ದ ಸಣ್ಣ ಮನೆಯನ್ನೂ ಕಬ್ಬಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಒಂದು ಲೈಬ್ರರಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕನಾಗಿ ಜೀವನ ಆರಂಭ.....ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಹೊಸ ನೌಕರಿಯ ಹುಡುಕಾಟ.....ಭೂಮಿ ಆಕಾಶ ಒಂದು ಮಾಡಿದಾಗ ಈ ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು...

"ಅರೆ.....ಯಾರೋ ಅವಾ...ಇದು ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆ.....ಒಳಗೆ ಬರಬಾರದು..."

ಸ್ಕೂಲಿನ ಒಳಗೆ ಬಂದಾಗ ಯಾರೋ ಕೂಗಿಕೊಂಡರು. ಹೀಗೆ ಕೂಗಿದವಳು ಮಧ್ಯವಯಸ್ಸಿನ ಹೆಂಗಸು.

ಇವನು "ನಾನು.....ನನ್ನ ಹೆಸರು...ಯುಸುಫ್....." ಎಂದಾಗ "ಇರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದೆ? ಹಾಂ.....ಏನಂದಿರಿ ಯುಸುಫ್....ಸಯ್ಯದ್ ಯುಸುಫ್ ಹುಸೇನ್....ಅರೆ, ಮಾಫ್‌ಕರನಾ. ತಾವು ಹೊಸ ಮಾಸ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬ್, ಓ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿಬಿಡಿ, ನನ್ನ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡಿ. ದಯವಿಟ್ಟು ತಪ್ಪು ಭಾವಿಸಬಿಡಿ.....ಯಾರೋ ಅನ್ಯ ಗಂಡಸು ಒಳನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದಾನಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡು ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದೆ...ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ.....ನಾನು ಈ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವಳು...ಚಪರಾಸಿ...ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ, ಇತ್ತಕಡೆ ಬನ್ನಿ.....ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಅವರ ಕೋಣೆ ಇತ್ತ ಇದೆ.....ಬನ್ನಿ" ಎಂದು ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬರವರ ಕೋಣೆಯತ್ತ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಳಾದಳು. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವಳ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ನಯ ನಾಜೂಕು ಬಂದಿತ್ತು. ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಧುರ್ಯ ತರಲು ಅವಳು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿಮುಗಿಸಿದಳು.

ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬಾಳ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದ ಯುಸುಫ್ ಮತ್ತೆ ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ನಿಂತಲ್ಲೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ. ಎದುರಿಗೇನೇ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ತರುಣಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಅವನನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ನೋಡತೊಡಗಿದ್ದಳು. ಬಣ್ಣ ರೂಪ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಮುಖಚರ್ಯೆ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ.

"ಇವರು ಯುಸುಫ್ ಸಾಹೇಬರು. ಇಲ್ಲಿಯ ಹೊಸ ಮಾಸ್ಟರ್. ನಾವು ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ಯಾರ ಹಾದಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆವೋ ಅವರೇ ಇವರು....." ಎಂದು ಆ ದಾಸಿ ಹೇಳಿದಳು.

"ಓ, ಹಾಂ, ಠೀಕ್.....ಒಳ್ಳೇದು.....ಒಳ್ಳೇದು.....ನೀನನ್ನು ಹೋಗು. ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಮಾಡು" ಎಂದು ದಾಸಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಆಕೆ "ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಿ" ಎಂದು ಆ ತರುಣಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಕುರ್ಚಿ ಕಡೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದಳು. ಯುಸುಫ್‌ಗೆ. ಯುಸುಫ್ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ. ಕುರ್ಚಿಗೆ ಮೂರೇ ಕಾಲುಗಳಿದ್ದವು. ಆಗ ಆಕೆ "ಓ ! ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ, ತಾವು ಈ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ" ಎನ್ನುತ್ತ ತನ್ನ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ಅವನತ್ತ ಸರಿಸಿದಳು ಹಾಗೂ....."ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕುರ್ಚಿಗಳಿಲ್ಲ" ಎಂದಳು.

ಸಂಜೆಯ ಐದು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಯುಸುಫ್ ಸ್ಕೂಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟು ಬಂದ. ಊರು ಅವನಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನ ಅಪರಿಚಿತರು. ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ವಾಸಸ್ಥಾನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವನು ಆಗಲೇ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ ಅಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ. ಅವನು ಇವನ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ. "ನೀನು ಇರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಮಾಡುವೆ? ಎಷ್ಟಾದರೂ ನೀನು ಈ ಊರಿಗೆ ಹೊಸಬ.... ಅಂದ ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯಾಗಿದೆಯೇನು? ನಿನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಇನ್ನಾರು, ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಇರುವವರು?" ಎಂದು ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ ಯುಸುಫ್‌ನನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ಆದರೆ ಯುಸುಫ್ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ - "ನನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಯಾರೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಮದುವೆಯೂ ಆಗಿಲ್ಲ."

"ನಿನಗೆ ಸರಿಯೆನ್ನಿಸಿದರೆ ನೀನು ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಬಿಡು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಇದ್ದಾಳೆ. ನನ್ನ ಮನೆ ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ನಿನಗಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಷ್ಟವೂ ಆಗಲಾರದು. ನಿನಗಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೋಣೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವೆ"

೪೩೮/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಎಂದು ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ಹೇಳಿದ. ಬಹುಶಃ ಅವನಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದೇ ಒಂದು ಹವ್ಯಾಸವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಯ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ ಯುಸುಫ್‌ಗೆ ಬೇರೆ ಗತ್ಯಂತರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಬೇರೆ ಇನ್ನಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಯುಸುಫ್ ಅವನ ಮಾತಿಗೆ ಸಮ್ಮತಿ ಸೂಚಿಸಿದ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಎಂಥದೋ ಒಂದು ಆಕರ್ಷಣೆ, ಸೆಳೆತ ಇತ್ತು. ಯುಸುಫ್ ಇರುವುದಾದರೆ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿ, ಯುಸುಫ್ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ.

ಮನೆಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ "ಈಕೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ" ಎಂದು ಪರಿಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳು ಮಧ್ಯವಯಸ್ಸಿನ ಚೆಲುವಾದ ಹೆಂಗಸು. ಯುಸುಫ್ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. ಆಕೆ ಅವನಿಗೆ "ನೀನು ನನ್ನ ಮಗ ಇದ್ದಂತೆ. ಅಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ ದೀರ್ಘಾಯಸ್ಸು ಕರುಣಿಸಲಿ, ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ ದಯಪಾಲಿಸಲಿ" ಎಂದು ಮನ ತುಂಬಿ ಹರಸಿದಳು.

ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ—"ಇಲ್ಲೋಡು, ಮಗ ಯುಸುಫ್‌ನಿಗೆ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನೀರು ಕೊಡು. ಕೂಡಲೇ ಫಲಾಹಾರ ಮಾಡಿಬಿಡು. ರಾತ್ರಿ ಊಟ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹಾಂ ಇಂದಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಹೊರಗಿನ ಕೋಣೆ ಅವನಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಸು, ಹುಂ....ಇವರೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರು? ನಾಜ್, ಗುಲ್ನಾಜ್, ಷಹನಾಜ್.....ಎಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಹೋದಿರಿ.....ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ನೀವೆಲ್ಲ.....ಓಹೋ ಈಗ ತಿಳಿಯಿತು ಗೋಷಾ ಏ.....ಇವನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಮರೆ ಮಾಚು.....ಗೋಷಾ. ಇವನಂತೂ ನನ್ನ ಮಗ. ಇವನನ್ನು ಸದಾ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಈ ನಿಮ್ಮ ಪರಾ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.....ಬನ್ನಿ, ಬನ್ನಿ....." ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ.

ಯುಸುಫ್ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗಿನಿಂದ ಪಕ್ಕದ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಗುಸು ಗುಸು ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಅವನು ಆ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬೆನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಆದರೂ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಬೆನ್ನುನ್ನು ಯಾರೋ ಕೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ ಜೋರುಮಾಡಿ ಕರೆದಿದ್ದರಿಂದ ಕೋಣೆಯೊಳಗಿನ ಗುಸು ಗುಸು ಇನ್ನೂ ಜೋರಾಗಿ..... "ನೀನು ಹೋಗು.....ಇಲ್ಲ ನೀನು ಮೊದಲು

ಹೋಗು" ಎನ್ನುವ ಮೆಲ್ಲಗಿನ ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಕೂಡಲೇ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಯಾರೋ ಹೊರಗಡೆ ದೂಡಿದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. 'ದಪ್' ಎಂದು ಬೀಳುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಸಂಬಾಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಗೋ ನಿಂತಳು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಗೆ ಕೆಡುಕೆನಿಸಿರಬೇಕು "ಇದೇನು ಹುಡುಗಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ, ಇದೆಂಥ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.....?" ಎನ್ನುತ್ತ "ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊರಗೆ ಬನ್ನಿ. ಈಗಿನ್ನೇನು ಇವನೊಂದಿಗೆ ಪರದಾ....." ಎನ್ನುತ್ತಲೇ ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬರು ಉಳಿದ ಹುಡುಗಿಯರು ನಾಚುತ್ತ, ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಲೇ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು, ಅವರು ಬಂದುದೇ ತಡ ಕೋಣೆಯ ತುಂಬಾ ಸುವಾಸನೆಯ ಬಿರುಗಾಳಿ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದಿತು. ಯುಸುಫ್‌ಗಂತೂ ಹಾಗೆಯೇ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ "ಇವಳು ನಾಜ್ ನನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಮಗಳು, ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪಾಸ್ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ, ಇವಳು ಗುಲ್ನಾಜ್ ಎರಡನೆಯ ಮಗಳು, ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಇವಳು ನನ್ನ ಸಣ್ಣ ಮಗಳು ಷಹನಾಜ್, ಮುಂದಿನ ವರುಷ ಮೆಟ್ರಿಕ್" ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಮೂವರ ಕೈಗಳೂ ಸಲಾಮು ಮಾಡಲು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮೇಲೆದ್ದವು. ಮೂವರೂ ನಾಚಿ ನೀರಾಗಿದ್ದರು.....ಕೂಡಲೇ ಮೂವರೂ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರ ಹೊರಟರು.

ಮತ್ತೆ ಹೀಗಾಯಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಬೀಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ದೇವತೆಗೆ ಅವನ ಈ ಬೀಗುವಿಕೆ, ಅಹಂಕಾರ ಸರಿಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ದೇವತೆ ಅವನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶರೀರವನ್ನು ಎರಡು ತುಂಡು ಮಾಡಿತು. ಒಂದು ತುಂಡು ಗಂಡು, ಇನ್ನೊಂದು ತುಂಡು ಹೆಣ್ಣು. ಇನ್ನು ಈ ಎರಡು ತುಂಡುಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಒಂದಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ...

"ತುಂಬ ನಾಚಿಕೆ. ನೀನು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಸಮೀಪದ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಲು ಕೂಡ ಹೀಗೆಯೇ ನಾಚುತ್ತವೆ.... 'ಸುಧಾರಣೆ'ಯ ಕಾಲದ ಗಾಳಿ ಅವರನ್ನು ಕೊಂಚವೂ ಸ್ವರ್ತಿಸಿಲ್ಲ....." ಎಂದು ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಯ ಹೆಂಡತಿ ತುಂಬಾ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಕೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಯುಸುಫ್‌ನಿಗೆ ಬೇಡವಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ಮೂವರನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಬೇಕಾಯಿತು. ದೊಡ್ಡವಳು ಇಷ್ಟತ್ತು ವರುಷದವಳಿರಬೇಕು, ಎರಡನೆಯವಳು ಹದಿನೆಂಟು ವರುಷದವಳಿರಬೇಕು, ಮೂರನೆಯವಳು ಹದಿನಾರು ವರುಷದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ ಕೆಂಚಗೆ ಚೆಲುವಾಗಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಕೊಂಚ ಕಪ್ಪಗಿನ ಮೈಯವಳು. ಈ ಎರಡೂ ಬಣ್ಣಗಳು ಸೇರಿ ಇನ್ನೊಂದು

೪೪೦/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಹೊಸ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿದ್ದವು. ಈ ಹೊಸ ಬಣ್ಣ ಈ ಮೂವರನ್ನೂ ಸುಂದರಿಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತ್ತು.

ಫಲಾಹಾರದ ನಂತರ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಊರು ತೋರಿಸಲು ಹೊರಟ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಮನೆ ತೋರಿಸುತ್ತ ಪರಿಚಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ..... "ಇದು ಅಫೀಜ್ ಸಾಹೇಬರ ಮನೆ. ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯವರು, ಇದು ಪಹಿಲವಾನ್ ದಾದೂನ ಮನೆ. ಅದೆಷ್ಟೋ ಕುಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಖಿಲೀಫ್ ರಹಮಾನ್ ಮನೆ..... ಇದು ಅಮೀರ ಆಲಿಯ ಮನೆ..... ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್...ನಜೀಫಾ ಅವರ ಮನೆ ಇದು.... ಇಲ್ಲಿಯ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರು.....ಅಕ್ಷರುದ್ದೀನ್.....ಇಲ್ಲಿಯ ಪೋಸ್ಟ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಅಂಚೆ ಚೀಟಿ, ಕಾರ್ಡ್ ಮಾರುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಾಗದಗಳ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರೆ ಒತ್ತುವುದು, ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾಗದ ಹಂಚುವ ಕೆಲಸದವರೆಗೆ..... ಎಲ್ಲಾ ಇವರೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಜೀಮ ಸಾಹೇಬರ ಮನೆ..... ಇಲ್ಲಿಯ ಡಾಕ್ಟರ್, ಇವರು ಅಷ್ರಫ್ ಮಿಯ್ಯಾ, ಇಲ್ಲಿಯ ಚೌಧುರಿ....."

ಚೌಧುರಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಇವರಿಗೆ ಹೋಗಲಾಗಲಿಲ್ಲ, ಆತ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು "ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟೆ ಮುಜಫರ್ ಭಾಯೀ, ಇವರಾರು? ಇಂದು ಸಂಜೆ ಪಂಚಾಯತರಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯ ಬರಿ. ಹರಮಾಯಿ ಆ ಬಡಪಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಏನೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೈಹಾಕಿದ, ಅವನಿಗೆ ಕಠಿಣ ಸಜೆ ಕೊಡುವ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ.....ಈ ಸಾಹೇಬರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ" ಎಂದಾಗ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ "ಈತ ನನ್ನ ದಿವಂಗತನಾದ ಅಣ್ಣನ ಮಗ, ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದ. ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗ. ಈತನಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಅದು ನನ್ನ ಸುದೈವ, ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ತುಂಬ ಸಾತ್ವಿಕ....." ಎಂದ.

ಸಿಕ್ಕವರಿಗೆಲ್ಲ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಯುಸುಫ್ ಅದೆಷ್ಟೋ ಸಲ ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು, ತಾನು ಅಪರಿಚಿತನಾಗಿದ್ದರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಆತಿಥ್ಯ ನೀಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು? ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧ ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲ..... ಬಹುಶಃ ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಯಾವುದೋ ಸತ್ತ ಅಣ್ಣನ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ..... ಹೀಗೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸಿದ ಯುಸುಫ್ ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಯುಸುಫ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಬದಲಾವಣೆ ಗಮನಿಸಿದ. ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡಿದ್ದರು. ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲಿದ್ದ ಹೊಲಸನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಯುಸುಫ್ ಮೊದಲು ನೋಡಿದಾಗ ಇದ್ದ ಕೊಳೆ ಈಗ ಎಲ್ಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನೀರು ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ ಮೂಗಿಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸುವಾಸನೆ, ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬಾ ಖುಷಿಯಾಯಿತು. ಯುಸುಫ್ ದೀರ್ಘವಾದ ಉಸಿರು ಎಳೆದ ಆ ಸುವಾಸನೆ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸಲಿ ಎಂದು. ಆದರೆ ಅವನು ಉಸಿರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವಂತೆಯೇ, ಉಸಿರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ಕಾರಣ, ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ಸುವಾಸನೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿತ್ತು. ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆಯನ್ನೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿಸಿತ್ತು ಈ ಸುವಾಸನೆ. ಅವನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಿದ. ಷಹನಾಜ್ ಎದುರಿಗೇ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ತಲೆ ಹಾಗೂ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ ದುಪ್ಪಟ್ಟಾ ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ಅವಳು ನಾಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಂಬಿಗೆ ಮುಂದೆ ಚಾಚಿದಳು. "ಕೈ ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೋ ಬೇಟಾ, ಅಡಿಗೆ ಆರುತ್ತಲಿದೆ" ಎಂದಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಮುಜಫರ್‌ನ ಹೆಂಡತಿ.

ಊಟ ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದ ವಾತಾವರಣ, ಗಂಡ, ಹೆಂಡತಿ, ಇನ್ನಿಷ್ಟು, ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಎಂದು ಊಟ ಮಾಡಲು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು ಹಾಗೂ ಊಟ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶುದ್ಧ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಡಿಗೆ. ಬಹುಶಃ ಯುಸುಫ್ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲಕಾರು ಸಲ ಮಾತ್ರ ಅಂಥ ತುಪ್ಪದ ಊಟ ಉಂಡಿರಬೇಕು. ಅದೆಷ್ಟೋ ವರುಷದ ನಂತರ ಇಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟಲು ತುಂಬಾ ಶುದ್ಧ ತುಪ್ಪ ಉಣ್ಣಲು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ ಆದಷ್ಟು ತುಪ್ಪ ಉಣ್ಣುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಅವನು ತನ್ನ ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ಇಂಥ ತುಪ್ಪದ ಬಟ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಯುಸುಫ್‌ನಿಂದ ತುತ್ತು ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಮುಜಫರ್‌ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಬ್ಬಳೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರೂ ಅದೆಷ್ಟೋ ಕಣ್ಣುಗಳು ತಾನುಣ್ಣುವುದನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನೋಡುತ್ತಲಿವೆಯೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿದ್ದ ಸುವಾಸನೆ ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿ ಎಬ್ಬಿಸಿತ್ತು.

"ಅವನು ಚೌರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ. ಸುತ್ತಲೂ ಕೋಪಿಷ್ಟರಾಗಿದ್ದ ಜನರಿದ್ದರು. ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ, ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲುಗಳು. ಇನ್ನೇನು ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯಬೇಕು,

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೂಗು..... "ನಿಲ್ಲಿ.....ತಡೆಯಿರಿ.....ಏನು ವಿಷಯ, ಅವನನ್ನು ಹೊಡೆಯಬೇಡಿರಿ....." ಗುಂಪಿನಿಂದ ಕೂಗು..... "ಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ....." "ಸರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪಾಪ ಯಾರು ಮಾಡಿಲ್ಲವೋ ಮೊದಲು ಅವರು ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆಯಲಿ....."

ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಜನ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಯುಸುಫ್ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೂ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನೆಂದು ಹೇಳಲಾದವನ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ. "ನನ್ನದೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಅವಳೇ ದಿನಾಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು....." "ಇದು ಸುಳ್ಳು.....ಇವನೇ ಅರ್ಧ ರಾತ್ರಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಾಗ ಗೋಡೆ ಹಾರಿ ಒಳಗೆ ಬಂದ. ಹಾಗೂ....." ಎಂದು ಆ ಹುಡುಗಿಯ ಹೇಳಿಕೆ.

ಯುಸುಫ್ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನ ಹಾಗೆ ಗೋಣು ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ವಯಸ್ಸು ೨೦-೨೫ ಆಗಿರಬೇಕು. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಮುಗ್ಧತೆ ಇತ್ತು. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವನು ಹೇಗಿರಬಹುದೋ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ನಾಚಿ ತಲೆ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ. ಯುಸುಫ್‌ನಿಗೆ ಅವನು ನಿರಪರಾಧಿಯೆನ್ನಿಸಿತು. ಆ ಹುಡುಗನ ಬಗ್ಗೆ ಇವನಲ್ಲಿ ಕರುಣೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಪಂಚರ ನಿರ್ಣಯ ಬಹು ಕಠೋರವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಹುಡುಗಿಯೊಂದಿಗೆ ಅವನ 'ನಿಕಾಹ' (ಮದುವೆ) ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತು. 'ನಿಕಾಹ' ನಂತರ ಆ ಹುಡುಗ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗನಂತೆ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತೊಡಗಿದ. ಯುಸುಫ್ ಮೊದಲು ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಆ ಹುಡುಗ ನಿರಪರಾಧಿಯೆಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು.

ಸುಮಾರು ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದರು. ಯುಸುಫ್ ಆ ಘಟನೆಯಿಂದಾಗಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ತುಂಬಾ ಬಳಲಿದ್ದ. ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಮಲಗಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಮನೆ ತಲುಪಿದ ಕೂಡಲೇ ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಮಾತನಾಡದೆ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಉರುಳಿಕೊಂಡ. ಅವನಿಗೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಆಗಿರುವ ದಣಿವಿನ ಅರಿವು ಬಹುಶಃ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಗೂ ಇರಬೇಕು. ಅವನೂ ಏನೂ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ.

ದಣಿವು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಯುಸುಫ್‌ನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ನಿದ್ರೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಯಾರೋ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಿರುವುದು ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಜಲ್ದಿ ಏಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಮಯದ ನಂತರ "ಏಳು ಮಗ, ರಾತ್ರಿ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ನಿನಗೆ. ಹೊತ್ತು ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಏಳಿನ್ನು....." ಎಂದು ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಯ ಹೆಂಡತಿ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಯುಸುಫ್ ಎದ್ದು

"ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅಮ್ಮಿ" ಎನ್ನುತ್ತಾ ಆಕೆಗೆ ಸಲಾಮು ಮಾಡಿದ. ಅವನು 'ಅಮ್ಮಿ' ಎಂದು ಕರೆದುದು ಅವನಿಗೇ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು. ಓ! ಅಮ್ಮಿಯ ಮುಖ ಇಷ್ಟಗಲವಾಯಿತು ಸಂತಸದಿಂದ. ಜೀವನದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಆಸೆ ಕೈಗೂಡಿದುದು ಹರ್ಷ ಲಾಸ್ಯವಾಡಿತು ಆಕೆಯ ಮುಖದ ತುಂಬಾ.

"ಗುರು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ದೂರದ ವೃಕ್ಷ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೂಗಿದ..... "ಲವ.....ಕುಶ.....ಬನ್ನಿ ನಿಮ್ಮ ಪಾಠದ ಸಮಯವಾಯಿತು....." ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳೂ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಕುಳಿತಾಗ ಅವನು ಪಾಠ ಮುಂದುವರಿಸಿದ...."ಇಲ್ಲಿಯ ಮಹಾರಾಜ ದಶರಥನ ಮಗ ರಾಜಾರಾಮ ಓರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಗಸನ ಮಾತಿಗಾಗಿ ದೇವೀಸಮಾನಳಾದ ತನ್ನ ಪತ್ನಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಅರಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿದ ಹಾಗೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ..... ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ....."

ಬೆಳಗಿನ ಉಪಹಾರ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಯುಸುಫ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೊರಟ. ದೂರದಿಂದಲೇ ಅರ್ಧಬಂಧು ಬಿದ್ದ ಶಾಲೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಆ ಕಟ್ಟಡ ನೋಡಿದರೇ ಅವನಿಗೆ ವಾಕರಿಕೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ವರುಷಗಳಿಂದ ಕುದುರೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದ. ಈ ಸ್ಕೂಲು ಆ ಮನೆಯ ಹಾಗಿತ್ತು. ಕಟ್ಟಡದ ಎದುರಿಗೆ ಎರಡು ಬಿದಿರುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಬೋರ್ಡನ್ನು ನೋಡಿದ. ಅದರಲ್ಲಿ 'ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಉರ್ದು ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲ್' ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಅಕ್ಷರಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಊರಿನ ಹೆಸರಿನ ಅಕ್ಷರಗಳೆಲ್ಲ ಅಳಿಸಿಹೋಗಿದ್ದವು. ಅವನಿಗೆ ಆ ಊರಿನ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ನಿನ್ನೆ ಬೋರ್ಡ್ ಇತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ಯುಸುಫ್‌ನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನು ನೋಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ಅವನು ಕ್ಲಾಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ಎಲ್ಲ ತನ್ನ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್‌ನ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಇಂದು ಅವನಿಗೆ ಕ್ಲಾಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಫೆಹೀದಾಬೇಗಂ ಆಕೆಯ ಹೆಸರು, ಸಮೀಪದ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ, ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ. ಈಕೆ ಕೂಡ ಈ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹಳಬಳೇನೂ ಅಲ್ಲ.

"ಇವರು ನಜಹತ್, ಇವರು ಕಲೀಮುದ್ದೀನ್, ಇವರು ಮಜೀರ ಸಾಹೇಬ್, ನನ್ನ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್" ಎಂದು ಯುಸುಫ್‌ನಿಗೆ ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದರು. ನಜಹತ್-ಹೆಸರು ತುಂಬ ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ, ದಪ್ಪಗಿನ ತುಟಿಗಳು,

೪೪೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ನೀಳ ಮೂಗು, ತುಂಬಿದ ಗಲ್ಲ, ಬಟನ್ನಿನ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವ ಕಣ್ಣುಗಳು. ಆದರೆ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳಪಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ದೃಷ್ಟಿ ಕಲೀಮುದ್ದೀನನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ತೆಳ್ಳಗೆ ಅಂದರೆ ತೆಳ್ಳಗೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ತೆಳ್ಳಗಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವಷ್ಟು ತೆಳ್ಳಗಾಗಿದ್ದ. ಕಷ್ಟ ಎಷ್ಟೆಂದರೆ, ಕತ್ತಲು ಬಂದು ಆಶ್ರಯ ಬೇಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಲ್ಲುಗಳು ಬಹು ಚೆಂದ. ಮುತ್ತುಗಳ ಹಾಗೆ. ತೆಳ್ಳಗಿನ ತುಟಗಳು, ಉದ್ದವಾದ ಎತ್ತರದ ಮೂಗು. ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದ ಗಲ್ಲಗಳು. ತೆರೆದ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕಣ್ಣುಗಳ ಸುತ್ತ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಮಡಿಕೆಗಳು, ಮುಖನ ಮಡಿಕೆಗಳೇನೂ ಅಲ್ಲ ಇವು. ಅವನಿಗೆ ಬಹಳೆಂದರೆ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಡಿಕೆಗಳು.....? ಮತ್ತೆ ಈ ಮಜೀರ್ ಸಾಹೇಬ್... ಮಧ್ಯಮ ವಯಸ್ಸಿನ ಮನುಷ್ಯ. ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿನಯಿಯಾಗಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತಿನ ಭಾರವೆಲ್ಲ ತಾನೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ.

"ನೀವು ಏಳನೇ ಕ್ಲಾಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಕ್ಲಾಸಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಏಳನೆಯ ಕ್ಲಾಸಿನವರೆಗೆ ಬೋಧನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ" ಎಂದು ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಫೆಹೀದಾ ಹೇಳಿದಳು. ಚಪರಾಸಿ ಏಳನೇ ಕ್ಲಾಸಿನವರೆಗೂ ಯುಸುಫ್‌ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದಳು.

ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಏಳು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು. ಯುಸುಫ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಹಾಜರಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತೆರೆದ. ಹಾಜರಿಯ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದ. ಹಾಜರಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ಏಳುಜನ ಮಾತ್ರ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಓರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ - "ಇನ್ನುಳಿದವರು ಎಲ್ಲಿ? ಅವರೆಲ್ಲ ಏಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ?"

"ಇನ್ನುಳಿದವರಾರು ಮಾಸ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬ, ನಾವು ಏಳು ಮಂದಿ ಮಾತ್ರ ದಿನವೂ ಬರುವವರು.....", ಉತ್ತರ ಕೇಳಿ "ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ....." ಎನ್ನುತ್ತ ಸುಮ್ಮನಾದ ಹಾಗೂ ಹಾಜರಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಗಹತ್ತಿದ. ಜಕಿಂಯಾ...ನಾಜನೀನ್...ಅಫ್‌ರೋಜ್.....ಹಿಜಾಬ ಸುಲ್ತಾನಾ... ವೆಹಮೂದಾ.....ಕೂಗಿದಂತೆ, ಇದ್ದವರು 'ಹಾಜರ್ ಜನಾಬ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು...ಉಳಿದವರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಹಳಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಹಾಜರಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆ ಇತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಯಿತು. ಅವನು ಹಾಜರಿ ಪುಸ್ತಕದೊಂದಿಗೆ ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಕೋಣೆಯತ್ತ ಹೊರಟ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ "ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಬಂದಿರುವವರು ಕೇವಲ ಏಳು ಜನ

ಮಾತ್ರ. ಈ ಏಳು ಜನ ಮಾತ್ರ ದಿನವೂ ಬರುತ್ತಾರೆಂಬುದೂ ತಿಳಿಯಿತು" ಎಂದ.

ಫೆಹೀದಾ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಉಸಿರ್ಗರೆದು "ಮೊದಲು ನೀವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಂಚ ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಲೇ "ಆದರೆ ಸಂಬಾಳಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಕುರ್ಚಿಗೆ ಮೂರೇ ಕಾಲಿವೆ. ಹಾಂ, ದಿನವೂ ಏಳು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಾಜರಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಮಂದಿಯ ಹೆಸರಿವೆ. ಹೊಸದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಂದಾಗಲೂ ನಿಮಗೆ ಆದ ಹಾಗೆಯೇ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು.....ಆದರೆ ಬರುಬರುತ್ತ ನೀವು ಕೂಡ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿ" ಎಂದು ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತನ್ನಾಡಿದಳು. ಆದರೆ ಯುಸುಫ್‌ಗೆ ಏನೊಂದೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರೆಸ್ "ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಈ ಸ್ಥಿತಿ. ಸುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಉರ್ದು ಶಾಲೆಗಳ ಹಣಬರಹ ಹೀಗೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿರುವೆ. ಕೆಲವು ಜನ ಉರ್ದು ಸ್ಕೂಲ್ ನಡೆಸಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಸ್ಕೂಲು ಆರಂಭ ಮಾಡಿಯೂಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹುಡುಗರನ್ನು ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಜನ ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಇನ್ನು ಕೆಲಜನ ಯಾವ್ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಹುಡುಗರನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹುಡುಗರನ್ನು ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಒಂದೆರಡು ಹುಡುಗರಿಂದ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಒಂದು ಉಪಾಯ ಹುಡುಕಿದ್ದಾರೆ..... ಅರೇ, ಈಗಲೂ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ..ಹಾಜರಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಸರು ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಹೆಸರುಗಳು.....ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಏಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರೊಂದಿಗೆ ಹಾಜರಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಜರ್ ಇದ್ದಾರೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ನೌಕರಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಆ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಹಾಜರಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತೋರಿಸಲೇಬೇಕು, ಕಾಯ್ದೆ ಪ್ರಕಾರ." ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಯುಸುಫ್‌ನ ಗಂಟಲು ಒಣಗತೊಡಗಿತು. ಅಂಥದರಲ್ಲಿಯೇ "ಇದೆಲ್ಲ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ, ಅಸಂಸ್ಕೃತ ವರ್ತನೆ, ಹೀಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆಗಬಾರದು....." ಏನೇನೋ ಬಡಬಡಿಸಿದ. ಫೆಹೀದಾ ಕೆಲಹೊತ್ತು ಯುಸುಫ್‌ನ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದಳು. ಮತ್ತೆ ಅವಳಿಗೆ ಏನೆನ್ನಿಸಿತೋ, ಕೊಂಚ ತಗ್ಗಿದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು "ನೀವು ಗಂಡಸರು. ನಿಮಗೆ ನನಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಈ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ನೋಡುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ. ಇಂಥ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಕೂಡಾ ನೀವು ಸಾಕಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ಪಟ್ಟಿರಲೇಬೇಕು. ಕೊಂಚ ಯೋಚಿಸಿ....."

೪೪೬/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಸ್ಕೂಲೇ ಇರದಿದ್ದರೆ..... ಈ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಕಾಯಂ ಆಗಿ ಉಳಿಸಲು ನನಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದವರು ಹಾಜರಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳೆ ಹೆಚ್ಚಿಸದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ.....ಈ ಸ್ಕೂಲು ಎಂದೋ ಮುಚ್ಚಿ ಹಳೆಯ ಮಾತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.....ಹಾಗೂ ನಿಮಗೆ ಈ ನೌಕರಿ ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.....ಅದೂ ಓರ್ವ ಉರ್ದು ಟೀಚರ್ ಆಗಿ.....ಹೋಗಲಿ ಈ ಸ್ಕೂಲ್ ಬಿಡಿ.... ಬೇರೆ ಊರಿನ ಯಾವುದೇ ಸ್ಕೂಲ್ ನೋಡಿ....ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಇದೇ ಹಣೆ ಬರಹ, ರಿವಾಜು; ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೇಗೆ ನಡೆದಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣವಿದೆ." ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ ಯುಸುಫ್ ತನ್ನ ಆತಂಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ. "ಒಂದು ವೇಳೆ ಎಂದಾದರೂ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಕಾರಿಗಳು ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ.....ಆಗ....."

"ನೀವು ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿರಿ. ನಾವು ಇಂಥ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿರುವಾಗ ತೊಂದರೆಗಳು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಮೀರಿ ಸಾಗಲೇ ಬೇಕು....." ಎಂದು ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಯುಸುಫ್‌ನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು, ಅವನಿಗೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಸ್ಕೂಲ್ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಅವನು ಹೊರಗೆ ಬಂದ. ಅವನು ಇಂದು ಕಲಿಸಿದ್ದೇನೆಂಬುದು ಅವನಿಗೇ ನೆನಪಿರಲಿಲ್ಲ. ತಲೆಯ ತುಂಬ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಘಟನೆಗಳು...ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದೆಂದು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆಗ ಸ್ಕೂಲು ಮುಚ್ಚುತ್ತದೆ.....ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ ನೌಕರಿ.....ಈ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಭೂತ, ವಿಚಿತ್ರ...ಸ್ಕೂಲು ಮುಚ್ಚಿಹೋದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವ ನಲವತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಭವಿಷ್ಯ.....ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ.....ಹೀಗೆಯೇ ನೂರು ವಿಚಾರಗಳು.

ಅವನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಗೆ ಬರಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಯೋಚನೆಗಳ ಹಿಡಿತದಿಂದ ತಾನು ಪಾರಾದಾಗ ಊರಿನ ಹೊರಗಡೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಎದುರಿಗೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡಗಳ ಹಿಂದೆ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗುತ್ತಲಿದ್ದ. ಆಕಾಶವೆಲ್ಲ ಕೆಂಬಣ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ತುಂಬ ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಮನೋಹರ ದೃಶ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಅದು. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರ ತೆರೆಗಳು ಹೊಳೆಯುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಕೆರೆಯ ಆಚೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪಕ್ಷಿಯೊಂದು ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಲಿತ್ತು. ಕೆರೆಯ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಗಲಾಟೆ ನಡೆಸಿದ್ದವು. ಪ್ರಸನ್ನಯುಕ್ತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ

ಕಳೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ತಣ್ಣನೆ ಗಾಳಿ ಸುಳಿದು ಮೈಮನಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮುದ ನೀಡಿತು. ಅವನು ಆಪಾದಮಸ್ತಕ ರೋಮಾಂಚಿತನಾದ. ಈಗ ಜರೀನಾ.....ಒಂದು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ.....ಅದೆಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೊಂದಿದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಶಿಮಸಾಹೇಬ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿವೃತ್ತ ಶಿಕ್ಷಕರು. ಅವರಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪುತ್ರಿಯರು. ನಿವೃತ್ತಿವೇತನದಲ್ಲಿಯ ಅರ್ಧಭಾಗದ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಮೊದಲ ಮಗಳ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಮದುವೆಯ ನಂತರ ಹಾಶಿಮ ಸಾಹೇಬರ ಆರೋಗ್ಯ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಕೆಡುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಬೆನ್ನು ಬಾಗಿತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಯುಸುಫ್ ನೋಡಿದ್ದ. ಜರೀನಾ ಅವರ ಎರಡನೆಯ ಮಗಳು. ಹಾಶಿಮಸಾಹೇಬರು ಈ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಜರೀನಾಳ ತಾಯಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರ ಬಟ್ಟೆ ಹೊಲಿದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹೀಗೆ ಅವರು ದುಡಿದು ಗೌರವದಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಯುಸುಫ್ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಜರೀನಾಳನ್ನು ಬಲ್ಲ. ಆಗ ಅವನಿಗಿನ್ನೂ ಮದುವೆಯೆಂದರೇನೆಂಬುದು ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆಗಲೇ ಜರೀನಾಳೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹಠಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅಜ್ಜಿ ಹೇಗೋ ಜರೀನಾಳ ತಾಯಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದ್ದಳು. ಜರೀನಾಳನ್ನು ಯುಸುಫ್‌ಗೆ ಕೊಡುವುದೆಂದು ಅವರು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಯುಸುಫ್‌ಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ನೌಕರಿ ಸಿಗುವುದರ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಇತ್ತು. ಅಷ್ಟೆ ಅಂಥ ನೌಕರಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನವಿದು. ನೌಕರಿಯ ನೆನಪು ಸ್ಕೂಲಿನ ನೆನಪನ್ನು, ಸ್ಕೂಲಿನ ನೆನಪು ಮನೆಯ ನೆನಪನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.

ಕಿರೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಮನೆಕಡೆ ಹೊರಟಾಗ ಸುತ್ತಲೂ ಆಗಲೇ ಕತ್ತಲು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಚಕ್ತಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಲೈಟಿನ ಕಂಭಗಳನ್ನೇನೋ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಲೈಟ್ ಬರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಅವನು ಕೇವಲ ಎರಡು ದಿನ ಮಾತ್ರ ಆದವು. ಇಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೆರಡು ಹಾದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಅವನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರಿ. ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಊರೊಳಗೆ ಹೊರಟ.

".....ಅರೇ ಯುಸುಫ್ ಹುಸೇನ ಸಾಹೇಬ" ಯಾರೋ ಕೂಗಿದರು. ಯುಸುಫ್ ಹೊರಳಿ ನೋಡಿದ. ನಿನ್ನೆ ಮಜಫರ್ ಆಲಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈತನೊಬ್ಬನಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಯುಸುಫ್ ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ "ಅಷ್ರಫ್ ಮಿಯಾ.....ಚೌಧರಿ ಸಾಹೇಬ....." ಎಂದ. ಅದಕ್ಕವನು "ಹಾಂ...ನಾನೇ.....ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟಿರುವಿರಿ, ಮನೆಗೆ? ನಿಮ್ಮ ಕಾಕಾ ಬೆಳಗಿನಿಂದ

೪೪೮/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅದೇಕೋ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಕೇಳಿದ. "ಕಾಕಾ?....." ಎಂದು ಯುಸುಫ್ ಯೋಚನೆಗೊಳಗಾದ.....ಕೆಲನಿಮಿಷ. ಮತ್ತೆ ನೆನಪಾಯಿತು. ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮಗನೆಂದು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು. ಚೌಧರಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಅವನನ್ನು ತುಂಬ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡತೊಡಗಿದ. ಯುಸುಫ್ ದಣಿದಿದ್ದ, ಅವನಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಬೇಕಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಚೌಧರಿ ಸಾಹೇಬನಿಗೆ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಚೌಧರಿ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಸಂಜೆಗೆ ಬರಲು ಆಮಂತ್ರಣ ನೀಡಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು ಹೋದ.

ಮನೆ ತಲುಪಿದಾಗ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಯ ಹೆಂಡತಿ ಅವನ ದಾರಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವನು ಬಂದಕೂಡಲೇ "ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಿ ಬೇಟಾ? ಸ್ಕೂಲು ಬಿಟ್ಟಕೂಡಲೇ ಸೀದಾ ಮನೆಗೆ ಬಂದುಬಿಡು. ತಿಂಡಿ ತಿಂದು ಆಮೇಲೆ ಅಡ್ಡಾಡಲು ಹೋಗಬಹುದು. ಈಗ ಹೊತ್ತಾಯಿತು.....ನಿನ್ನ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಊಟ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ, ಬಾ, ಊಟ ಮಾಡು" ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಊಟವಾದ ನಂತರ ಸೀದಾ ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾದ. ಹಾಗೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡೇ ಓದಲು ಪುಸ್ತಕ ತೆರೆದ. ಆದರೆ ಅದೇಕೋ ಓದಲು ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪುಸ್ತಕ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು, ಅವನು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದ. ಏನೆಂಥ ಒಳ್ಳೆಯವರು.....ಎಂಥ ಆದರಾತಿಥ್ಯ.....ನಾನು ಯಾರೆಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯದೆಯೇ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಸಿಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಇರುವುದು? ಸ್ಕೂಲಂತೂ ಕುದುರೆಯ ಲಾಯವಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವ ಕಷ್ಟವೂ ತಪ್ಪಿತು. ಜನರ ಉದಾರತೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೊಂಡಾಡಿದರೂ ಸಾಲದು.....

ಕಂದೀಲಿನ ಬತ್ತಿ ಕೆಳಗೆಳೆದು ಬೆಳಕು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೂ ಮಗ್ಗಲು ಹೊರಳಿಸಿ ಮಲಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾರೋ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನಿಸತೊಡಗಿತು. ಮೂಗಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಸುಗಂಧದ ವಾಸನೆ ಬಡಿಯತೊಡಗಿತು. ಅವನು ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲಿನತ್ತ ನೋಡಿದ, ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಮತ್ತೆ ಬಾಗಿಲಕಡೆ ನೋಡಿದ, ಯಾರೋ ಸರಿದ ಹಾಗೆ ತೋರಿತು ಹಾಗೂ ಸುವಾಸನೆ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು.

"ಯಾರವರು?" ಇದು ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಧ್ವನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ "ನಾನು ಅಮ್ಮಿ, ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಎದ್ದಿದ್ದೆ" ಎಂದು ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಈ ಧ್ವನಿ ಮಧುರವಾಗಿತ್ತು. ಯುಸುಫ್‌ನಿಗೆ ಕೋಣೆಯ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಫಳೆಂದು ಹೊಳೆದ ಅನುಭವವಾಯಿತು.

ನಾಜ್ ಇದ್ದಕ್ಕೋ, ಷಹನಾಜ್ ಇದ್ದಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ಗುಲ್ನಾಜ್ ಇದ್ದಕ್ಕೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು?...ಆದರೆ ಯುಸುಫ್‌ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೇವಲ ಜರೀನಾಳ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅವನು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೊರಟಾಗ ಅಂದು ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ. ಯುಸುಫ್‌ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪವಿತ್ತು. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯುಸುಫ್‌ನಿಗೆ ಸಲಾಂ ಮಾಡಲು ಕೈಯೆತ್ತಿದ ಕೂಡಲೇ ಯುಸುಫ್ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಹೋದ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯುಸುಫ್‌ನಿಗೆ ಏನೋ ಹೇಳಲು ಉತ್ಸುಕನಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರಿತು. ಆದರೆ ಅದೇಕೋ ಅವನಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸಂಕೋಚವೆನಿಸಿತೆಂದು ತೋರಿತು. ಆಗ ಇದನ್ನು ಅರಿತ ಯುಸುಫ್ "ನೀವು ಏನೋ ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೀರಿ, ಅಲ್ಲ?" ಎಂದಾಗ ಅವನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಆಸೆ ಮೂಡಿ "ತಾವು.....ತಾವು ಈ ಊರಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಂತಿದೆ. ತಾವು ತುಂಬ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಇರಬೇಕು, ಇಲ್ಲಿಯವರ ಬಗೆಗೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಊರಿನಿಂದಲೇ ತಾವು ಹೊರಟುಹೋಗುವುದು ಲೇಸು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನ ತುಂಬ ಮೋಸಗಾರರು, ವಂಚಕರು, ಬದ್ಧಾಷ್ಟರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನದೇ ನೋಡಿ. ನಾನು ನಿರಪರಾಧಿ ಆದರೂ ನನ್ನ ತಲೆಗೆ...." ಎಂದು ಮಾತು ಮುಗಿಸದೇ ಬಹು ವೇಗವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದ. ಯುಸುಫ್‌ನ ಕರೆಗೂ ಓಗೊಡದೆ ಆತ ಹೊರಟೇಹೋದ. ಅವನ ಕಂಠ ಬಿಗಿದು ಬಂದಿತ್ತು. ಈ ಘಟನೆಯಿಂದ ಯುಸುಫ್‌ನ ಎದೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಭಾರವಾಯಿತು.

ಸ್ಕೂಲಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಊರವರು ಕಟ್ಟಿದ್ದ ದನಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಗೋ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ಕೂಲಿನೊಳಕ್ಕೆ ಯುಸುಫ್ ಹೋದ. ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರ್ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಫೆಹೀದಾ ಹಾಗೂ ನಜಹತ್ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಫೆಹೀದಾ ಮಾತುಮಾತಿಗೆ ಅದೇಕೋ ನಜಹತ್‌ಳಿಗೆ 'ಫೋಡಿ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಳು. ಯುಸುಫ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೂ ಹೊರಗೆ ಬಂದ. ಅವನು ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ನಜಹತ್ ಅದೇಕೋ ಕೊಂಚ ಬೇಚಾರಿನಿಂದ ಇದ್ದಳು.

ಯುಸುಫ್ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅವೇ ನಿನ್ನೆ ಇದ್ದ ಏಳು ಹುಡುಗಿಯರು, ರಿಜಿಸ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಹೆಸರು. ಅವೆಲ್ಲ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಿ ಹಾಕಿದ. ನಂತರ ಇರುವ ಹುಡುಗಿಯರತ್ತ ನೋಡಿದ.....ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ, ಗೋಧಿ ಬಣ್ಣದ, ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ - ಹೀಗೆ ಏಳೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣದ ಹುಡುಗಿಯರು. ಹದಿಮೂರು ಹಾಗೂ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಯಾರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ಮಾತಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರು. "ನೀನು ಕೇಳು...ನೀನು ಕೇಳು...." ಎನ್ನುತ್ತ ಬಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಯುಸುಫ್ ಮೆದುವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ - "ಏನು ನಡೆದಿದೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಯಾರೂ ಏನೊಂದೂ ಉತ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಳಗೆ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತರು. ಕೆಲವು ಸಮಯದ ನಂತರ ಒಬ್ಬಳೆದ್ದು ನಿಂತು ಇನ್ನೊಬ್ಬಳ ಕಡೆ ಬೆರಳು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತ "ಮಾಸ್ಪರ್ಜಿ, ಈಕೆ ಸೆಕ್ಸ್ ಅಂದರೇನು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ" ಎಂದಾಗ ಯುಸುಫ್‌ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪೆನ್ನು ಜಾರುತ್ತದೆ.

ಆಗ ಇನ್ನೊಂದು ಹುಡುಗಿ ಎದ್ದು "ನಾನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ಮಾಸ್ಪರ್ಜಿ.... ಅವಳೇ ಕೇಳಿದ್ದಳು....." ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಕೂಡಲೆ ಬಂದು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಪೆನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು. "ಮಾಸ್ಪರ್ಜಿ, ತಮ್ಮ ಪೆನ್ನು" ಎನ್ನುತ್ತ ಅವನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ಪೆನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅವಳ ಬೆರಳುಗಳು ಯುಸುಫ್‌ನ ಕೈಗೆ ತಾಕಿದವು. ಮತ್ತೆ ಬೇರ್ಪಟ್ಟವು. ಯುಸುಫ್ ಅವಳತ್ತ ನೋಡಿದ. ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡಿಗೆಯ ರೇಖೆ. ಅರ್ಧ ಇಂಚು ದಪ್ಪ ಪೌಡರ್ ಮೆತ್ತಿದ ಮುಖಮಂಡಲ. ಯುಸುಫ್ ಕೇಳಿದ, "ನಿನ್ನ ಹೆಸರು.....?" "ಆಸಿಯಾ....." ಎಂದು ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿತು. "ನಿನ್ನ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿ.....ಕೂಡು" ಎಂದ ಯುಸುಫ್.

".....ಆಡುಗಳು ನೀರಡಿಸಿದ್ದವು. ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರು ಜಗ್ಗುವುದು ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಶೋಯಬ್ ಮುಪ್ಪಾನು ಮುದುಕ. ಹಗ್ಗ ಜಗ್ಗುವಷ್ಟು ಆತನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಾವಿಯ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಯಾರಾದರೂ ಬಂದು ಹಗ್ಗದಿಂದ ಕೊಡ ಜಗ್ಗಿ ತನ್ನ ಬಾಯಾರಿದ ಆಡುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಸಿಯಾರು ಎಂದು ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಬಹುಕಾಲದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆತನ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಈ ಆಡುಗಳು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೋಗದಂತೆ ತುಂಬ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು....."

ಚೌಧರಿ ಅರ್ಷರಫ್ ಮಿಯ್ಯಾನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುವ ಮೊದಲೇ ಯುಸುಫ್ ಈ ಮನೆ ಉಳಿದ ಮನೆಗಳಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದ. ಉಳಿದವರ ದನಕರುಗಳಿಗಿಂತ ಇವನ ದನಕರುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದ. ತಲಬಾಗಿಲಿನ ಮೇಲೆ 'ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೃಪೆ' ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು.

"ಬಂದಿರಾ ಸಯ್ಯದ್ ಯುಸುಫ್ ಹುಸೇನ್ ಹಜರತ್, ತುಂಬ ಹೊತ್ತು ಕಾಯಿಸಿದಿರಿ...." ಎನ್ನುತ್ತ ಅತಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಅರ್ಷರಫ್ ಮಿಯ್ಯಾ ಯುಸುಫ್‌ನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮಾತುಗಳು ನಡೆದಿದ್ದವು. ಅರ್ಷರಫ್

ಮಿಯ್ಯಾ ಯುಸುಫ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಅವನು ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ - ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಮದುವೆ ಆಗಿಲ್ಲ - ಇತ್ಯಾದಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ.

"ಇಂಥ ಮಾಮೂಲಿ ನೌಕರಿಯಿಂದ ಜೀವನ ರೂಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡು, ಈ ನೌಕರಿ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಓದು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪದವಿ ಸಂಪಾದಿಸು. ಇಲ್ಲವೇ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡು. ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಹಣ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಿದ್ದೇನೆ. ಚಿಂತೆ ಬೇಡ. ಬುದ್ಧಿವಂತರ, ಪ್ರತಿಭಾವಂತರ ಸೇವೆ, ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮಂಥವರು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ ವಿಶೇಷ. ನಿಮ್ಮಂಥ ಪವಿತ್ರಾತ್ಮರೊಂದಿಗೆ ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಎಲ್ಲಿ?" ಎಂದು ಅಷ್‌ರಫ್ ಮಿಯ್ಯಾ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಔದಾರ್ಯದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ.

"ಏನು, ಕೇಳಿಸ್ತೇನು? ಹೊರಗೆ ಬಾ ಇಂಥವರೊಂದಿಗೆ ಪರದೆ ಏಕೆ? ಇಂಥವರ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ" ಎಂದು ಒಳಗೆ ಇರುವ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೂಗಿ ಕರೆದು "ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು..... ಇವರ ಹಣ...ಏನೆಂಥ ಹೊಳಪು ಮುಖಮಂಡಲದಲ್ಲಿ.....ಎಷ್ಟಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ವಂಶದವರು.....ಅರೇ ಅಖ್ತರ್..... ಅಫ್‌ರೂಜ್....ಎಲ್ಲಿ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದಿರಿ.....ಅವರನ್ನು ಕರೆ. ಈಗ ಇವರಂತೂ ನಮ್ಮವರೇ.....ಹೀಗಿರುವಾಗ ಪರದೆಯ ಚಿಂತೆಯೇಕೆ?" ಎಂದ.

ಯುಸುಫ್ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮರಳಿದಾಗ ಅಷ್‌ರಫ್ ಮಿಯ್ಯಾ ನ ಮಕ್ಕಳಾದ ತಾರುಣ್ಯ ತುಂಬಿದ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗಿಯರ ದೃಷ್ಟಿ ತನ್ನನ್ನು ಬಹಳ ದೂರದವರೆಗೂ ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ನಾಲ್ಕಾರು ಮನೆಗಳಿಂದ ಟ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಟರ್‌ದಲ್ಲಿಯ ಹಾಡು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಅದೇ ಹಾಡು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಡು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಮನೆ ತಲುಪಿದ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಹಾಡು, ಉಳಿದ ಮನೆಗಳಿಂದ ಕೇಳಿಬಂದುದಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಜೋರಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು..... "ಬಹಾರೋಃ ಫೂಲ್ ಬರಸಾವೋಃ ಮೇರಾ ಮೆಹಬೂಬ್ ಆಯಾ ಹೈ....."

*

*

*

ತನ್ನಿಂದ ಏನೋ ಭಾರೀ ತಪ್ಪು ಆಗಿದೆಯೆನ್ನುವ ಭಾವ ಯುಸುಫ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದೇಕೋ ಮೂಡತೊಡಗಿತು. ಹಾಗೂ ಕಾಣಲಾರದ ಯಾವುದೋ ಶಕ್ತಿ ಆ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡುತ್ತಲಿದೆ, ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸತೊಡಗಿತು. ಯಾರೋ ತನ್ನ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪದೇ ಪದೇ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಾನೆ.

೪೫೨/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಯಾರೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸತೊಡಗಿತು.

ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಫೆಹೀದಾಬೇಗಂಗಳ ಮದುವೆ ಇತ್ತು. ಮದುವೆಗಾಗಿ ಆಕೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ರಜೆ ಹಾಕಿ ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಅದು ಹೇಳಲು ರಜೆ. ಟೀಬಲ್ ಮೇಲೆ ಲೀವ್ ಲೆಟರ್ ಇತ್ತು, ಅಷ್ಟೇ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಾರೀಖನ್ನೇ ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಬಂದರೆ ಆಗ ಅದರಲ್ಲಿ ತಾರೀಖು ಹಾಕಿ ಅಂದಿನಿಂದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಜೆಯೆಂದು ಕಾಣಿಸುವುದು. ಆಕೆ ಇಲ್ಲದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಆಕೆಯ ಹಾಜರಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು, ರಿಜಿಸ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ, ಈಗ ಇನ್‌ಚಾರ್ಜ್ ನಜಹತ್.

ಕ್ಲಾಸ್ ನಡೆದಿದೆ. ಕಲೀಮ ನಜಹತ್‌ಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಏನಾಯಿತೋ ಏನೋ ನಜಹತ್ ಭಟ್ ಎಂದು ಅವನ ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದಳು. ಇದೆಲ್ಲ ತುಂಬ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಹೋಯಿತು. ಯುಸುಫ್ ಇದೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಕೆಲನಿಮಿಷ ಅವಕ್ಕಾದ. ಮತ್ತೆ.....

ಗದ್ದಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಸುಮ್ಮನಾದರು, ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಅಪಸ್ವರ ಗೈಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಗೆ ಕೂಡ ತನ್ನ ಒದರುವಿಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿತು. ಯುಸುಫ್‌ನಿಗೆ ತನ್ನ ಹೃದಯದ ಬಡಿತ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಯಬ್ದತೆ, ತರಗೆಲೆ ಬಿದ್ದರೂ ಸಪ್ಪಳವಾಗಬೇಕು, ಅಷ್ಟು ನಿಶ್ಯಬ್ದತೆ.

ಸಂಜೆ ಓರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದಳು, ನಜಹತ್. ಫೆಹೀದಾ ಹಾಗೂ ನಜಹತ್ ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆಗಿದ್ದರು. ಈಗ ಫೆಹೀದಾ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ನಜಹತ್ ಒಬ್ಬಳೇ ಇದ್ದಳು. ಆಕೆಯ ಮನೆಯತ್ತ ಹೋಗಲು ಯುಸುಫ್ ಕೊಂಚ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಿದ. ಆದರೂ ಆಕೆ ಈಗ ಇನ್‌ಚಾರ್ಜ್, ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಎನ್ನುವುದರಿಂದ ಹೋದ.

ಆತ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೋದಾಗ ನಜಹತ್ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಅವಳ ದ್ವನಿ ಕೇಳಿ ತುಂಬ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಮೆತ್ತಗೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲಿನ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತಳು. ಆಗ ಯುಸುಫ್ ನಿಂತೇ - "ತಾವು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಸಿದ ಕಾರಣ?", ಎಂದ. ಅವಳು ಉತ್ತರಿಸದೇ ಅವನನ್ನೇ ತದೇಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೆಲಕ್ಷಣ. ಕೆಲ ನಿಮಿಷ..... ಅವಳ ತುಟಿ ಅದುರುತ್ತಿದ್ದವು....ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಬಂದಿದ್ದವು....ಏನನ್ನೋ ಹೇಳಬಯಸಿದ್ದಳು.....ಆದರೆ ಹೇಳಲಾರದವಳಾಗಿದ್ದಳು.....

"ಏನು ವಿಷಯ ಮೇಡಂ?" ಎಂದು ಯುಸುಫ್‌ನೇ ಅಪಾರ ಅಂತಃಕರಣ ಹಾಗೂ ಮಾಧುರ್ಯ ತುಂಬಿದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ. ಅವಳ ದುಃಖದ ಕಟ್ಟಿ

ಈಗ ಒಡೆದು ಚೂರಾಯಿತು. ಅವಳಿಗೆ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಯುಸುಫ್ ನಿಂತೆಡೆ ಕೆಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಬಂದಳು. ಮತ್ತೆ ಗಕ್ಕನೆ ಕೆಲ ನಿಮಿಷ ನಿಂತಳು. ಅನಂತರ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಓಡುತ್ತಾ ಬಂದು ಯುಸುಫ್‌ನನ್ನು ತೆಕ್ಕೆ ಬಡಿಯುತ್ತ ಇಡಿ ಕೋಣೆಯನ್ನೇ ತನ್ನ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿನಿಂದ ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟಳು. ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೌನಮುರಿದು ಅವಳ ಬಿಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ನಜಹತ್‌ಳ ಕಣ್ಣೀರಿನ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಯುಸುಫ್ ಇನ್ನೂ ಮೃದುವಾದ. ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚಿತು.

ಯುಸುಫ್‌ಗೆ ಮಾತೇ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.....ಮೌನಿಯಾಗಿದ್ದ.....ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೂ ಅವನಿಗೆ ತೋಚದೇ ಹೋಯಿತು. ನಜಹತ್‌ಳ ಬಿಸಿ ಉಸಿರು ಅವನ ಹೃದಯ ತಟ್ಟುತ್ತಲಿದೆ.....ತುಂಬ ತಾರುಣ್ಯದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಪ್ಪುಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಜರೀನಾಳ ನೆನಪು ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಜರೀನಾಳೊಂದಿಗೆ ಇಂಥ ರೀತಿಯ ಅಪ್ಪುಗೆಯ ಅನುಭವದ ಅವಕಾಶ ಅವನಿಗೆ ಎಂದೂ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ.....ಹಾಗಾದರೆ ಜರೀನಾಳ ಅಪ್ಪುಗೆಯಲ್ಲೂ ಇಂಥದೇ ಬಿಸಿ.....

ಯುಸುಫ್‌ಗೆ ಇದಕ್ಕೂ ಮುಂದೆ ಯೋಚಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಜಹತ್ ಅಪ್ಪುಗೆ ಸಡಿಲಿಸಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದಿದ್ದಳು. ನಾಚಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಯುಸುಫ್ ಕೆಲಹೊತ್ತು ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದವನು ಮರಳಿಹೋಗಬೇಕೆಂದು ತಿರುಗುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ನಜಹತ್ ಸರನೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದು "ನಿಲ್ಲಿ.....ಓ ! ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿಬಿಡಿ.....ನನಗೇನಾಗುತ್ತೋ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ.....ತಿಳಿಯದು..... ಪ್ಲೀಸ್.....ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ..... ನಿಂತೇ ಇದ್ದೀರಲ್ಲ....." ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಳಗೆ ಹೋದಳು.

ಯುಸುಫ್‌ಗೆ ಏನೊಂದೂ ತಿಳಿಯದ ಸ್ಥಿತಿ. ಅವಳ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ. ಅವಳು ಮತ್ತೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಹಾದ ಟ್ರೇ. ಚಹಾ ಯುಸುಫ್‌ಗೆ ಕೊಡುತ್ತ ತಾನೂ ಒಂದೆಡೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು.

“ನನ್ನನ್ನು ಏಕೆ ಕರೆಸಿದಿರಿ?” ಯುಸುಫ್ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ, ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಅವನ ದನಿ ಒಡೆದಿತ್ತು.

“ತಮ್ಮನ್ನು ನಾನೇಕೆ ಕರೆಯಿಸಿದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೂ ತಿಳಿಯದು, ಅದೇಕೋ ತುಂಬ ಏಕಾಕಿತನ ಕಾಡಿಸಿತು. ನನ್ನವರೆನ್ನುವವರು ಯಾರಾದೂ ಹತ್ತಿರ ಇರಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತು. ಕೇವಲ ನನ್ನವರು...ಅವರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸುಖದುಃಖ ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿರಬೇಕು....ಆದರೆ ಇಂದು ಹೀಗೆ ನಡೆದುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯೆನಿಸಿದೆ...ಕ್ಷಮಿಸಿ... ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕಲೀಮನ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ತುಂಬ ಮಾನಸಿಕ ಯಾತನೆಯಾಗಿತ್ತು...” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವಳ ಕಂಠ ಬಿಗಿದು ಬಂದಿತ್ತು. ಅವಳು ಮತ್ತೆ

ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು... “ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಹರಿದು ತಿನ್ನಬೇಕೆನ್ನುವವರೇ...ಇಂದಂತೂ ಅವನು...” ಎನ್ನುತ್ತ ಬಿಕ್ಕಳಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಅಳುತ್ತಲೇ- “ನೀವು ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಚ ಆರಾಮದ ಉಸಿರ್ಗರೆದೆ, ಕಾರಣವಿಷ್ಟೆ...ನೀವೆಂದೂ ಉಳಿದವರಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ...ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಬಂದಿರುವೆ ಈ ನೌಕರಿಗಾಗಿ...ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ...ನಾನಿಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳೇ...ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಏಕಾಕಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆಂದರೆ...ಅದರರ್ಥ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದೆಂದಲ್ಲವಲ್ಲ...” ಎಂದಳು.

ಯುಸುಫ್ ಅವಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ... ಗೋಧಿ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಸೊಗಸು ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು...ದಪ್ಪಗಿನ ಅಂದರೆ ರಸಭರಿತ ತುಟಿಗಳು...ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚಹದ ಕಪ್ಪಿನಿಂದ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಉಗಿ ಏಳುತ್ತಲಿತ್ತು... ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವನೇಕೋ ನಡುಗಿದ, ನಡುಗಿದ...ಮುಂದಿನ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗಿದ್ದ, ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಒಮ್ಮೆಯೂ ನಜಹತ್‌ಳ ಮನೆಯತ್ತ ಹೊರಳಿ ಕೂಡ ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

“ದೇವತೆಗಳು ಅವನಿಗೆ ಶಾಪ ನೀಡಿದವು. ಅವನು ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡದೆ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತು ಕೇವಲ ತನ್ನವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಬೇಗ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ...”

ಯುಸುಫ್ ರಾತ್ರಿಯ ಊಟ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದ, ಎಲ್ಲೋ ಕಳೆದುಹೋದವನಂತಿದ್ದ, ಅದೆಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಬಂದ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವವನ ಹಾಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದ. ತಾನು ಮಲಗುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ದೇವರನಾಮ ಹೊತ್ತ ಸುಂದರ ಹಲಗೆ ತೂಗಾಡುತ್ತಿತ್ತು... ಒಂದೆಡೆ ಅವನ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳಿರುವ ಟ್ರಂಕ್ ಇತ್ತು. ಟ್ರಂಕಿನ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡಿಯಿತ್ತು. ಬಾಚಣಿಗೆ ಇದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾಗದವೊಂದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಕಾಗದ ಅವನು ಇಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಕಾಗದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ...ತುಂಬ ಸುಂದರವಾಗಿ ಬರೆವವರು ಇನ್ನೂ ಸುಂದರವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಂತಿದ್ದವು ಅದರಲ್ಲಿಯೆ ಅಕ್ಷರಗಳು...ಅಷ್ಟು ಮುದ್ದು ಮುದ್ದಾದ ಅಕ್ಷರಗಳು...ಅದರಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದು ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಾಲು... “ಯೆಹ್ ಆದಾಯೇss ಬೇನಯಾಜಿ ತುರೈ ದಿಲ್‌ರುಭಾ ಮುಬಾರಕ್‌ನಾಜ್.”

ಯುಸುಫ್ ತನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಆಘಾತದ ಅನುಭವ ಪಡೆದ. ಕಾಗದ ಹಿಡಿದ ಅವನ ಕೈ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮನ-ಬುದ್ಧಿ ಯೋಚನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ

ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಭಾಸವಾಗತೊಡಗಿತು. ಒಂದು ರೀತಿಯ ಬಿರುಗಾಳಿ ಅವನ ಒಳಗಡೆ. ಈ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಗ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿಯ ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನೇ ತಾನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದರ ಅನುಭವವಾಯಿತು ಅವನಿಗೆ. ಕನ್ನಡಿ ನೋಡಕೊಡದೆಂದು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಅವನಿಂದ ನೋಡದೇ ಇರಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾರದವನಾಗಿದ್ದ. ಒಂದು ರೀತಿಯ ತುಮುಲ. ಮತ್ತೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತುಮುಲ ನಿಂತು ಮನಸ್ಸು ತಿಳಿಯಾಯಿತು. ಆಗ ಅವನು ತುಂಬ ಶಾಂತಚಿತ್ತದಿಂದ ತನ್ನ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾವ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತ.

ಹೊರಗೆ ತುಂಬ ಚಳಿಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ. ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಗದ ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ನಂತರ ಅದನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟ. ಅದನ್ನು ಇಡುವಾಗ ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಗದದ ನೆನಪಾಯಿತು. ಅದು ಜರೀನಾಳ ಕಾಗದ. ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಕಾಗದದಲಿಯ ಮಾತುಗಳು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಂದ ನರ್ತಿಸತೊಡಗಿದವು—

“ಅದೆನಿತು ರಾತ್ರಿಗಳ ಜಾಗರಣೆ ನಾನು ಮಾಡಿದುದು. ನಿನಗೆ ನೌಕರಿ ಸಿಗಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾರದ ದಿನ-ರಾತ್ರಿಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ದೇವರು ಕೊನೆಗೂ ಆಲಿಸಿದ. ಆತ ಕರುಣಾಳು...ಈಗ ನೀನು ನನ್ನ ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಗಲಾಗಿಸು.”

ನಿನ್ನ, ಕೇವಲ ನಿನ್ನ,
ಜರೀನಾ

‘ಜರೀನಾs...’ ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಅವನಿಗರಿವಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಮೃದುವಾದ ದನಿ ಹೊರಟಿತು. ಅವರ್ಣನೀಯವಾದ ಆ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ತೆಕ್ಕೆಯನ್ನು ಎದೆಗೊತ್ತಿಕೊಂಡ... ಆದರೆ ತೆಕ್ಕೆ ತಂಪಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಜರೀನಾಳಲ್ಲಿದ್ದ ಬಿಸಿಯಿರಲಿಲ್ಲ, ಕೂಡಲೇ ಆಚೆ ಸರಿಸಿದ. ನಜಹತ್ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಹಾಗೆ ಅವನ ಮನದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತೆಂದು ಮಿಂಚಿದಳು. ಬಿಸಿ ಉಸಿರು... ತುಂಬಿದ ತಾರುಣ್ಯ... ಈ ನೆನಪಿನಿಂದಾಗಿ ಅವನು...ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ...ಆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು... ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಮಾದಕತೆ... ಅವನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಿದ... ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ... ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು, ಆದರೆ ಬಾಗಿಲಿನ ಸಂದಿನಿಂದ ಯಾರದೋ

ಕಣ್ಣಿನ ಬೆಳಕು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು, ಅವನ ಬೆನ್ನಲುಬಿನಲ್ಲಿ ಇರುವೆಗಳು ಹರಿದ ಅನುಭವ...ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸರ...ಸರರ...ಸದ್ದು...ಮರುನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸ್ತಬ್ಧ...ಸುವಾಸನೆ...ಆ ಮಾದಕತೆ... ಎಲ್ಲ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು.

ಯುಸುಫ್‌ಗೆ ತನ್ನ ಸಮಸ್ತ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಚುಚ್ಚಿದ ಅನುಭವ. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಗಳು ಭುಗಿಲ್ಲೆಂದು ಉರಿದಂತೆ ಅನ್ನಿಸತೊಡಗಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನರನರಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತದ ಬದಲಾಗಿ ಬೆಂಕಿಯೇ ಹರಿದಾದಿದಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಭಾಸವಾಗತೊಡಗಿತು. ಅವನ ಕಣ್ಣುದೆಯೇ ಉರಿವ ಜ್ವಾಲೆಗಳು ನರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನ್ನಿಸತೊಡಗಿತು. ಅವನು ಇವುಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಮಲಗಲು ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಅವನೊಳಗೆ ಹೊತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಂಕಿ ಅವನ ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟಿತ್ತು...

“...ವಾಸ್ಪರ್‌ಜಿ ಸೆಕ್ಸ್ ಅಂದರೇನು?”, “ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ನಮ್ಮವರೆನ್ನುವವರು ಬೇಕಲ್ಲ...”, “ಇನ್ನೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದುವರಿಸು ಇಲ್ಲವೇ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡು. ಈ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ? ಹಣದ ಚಿಂತೆ ಬೇಡ. ಅದರ ಭಾರ ನನಗಿರಲಿ... ಅಖ್ತರ್... ಅಫ್‌ರೂಜ್...ಬನ್ನಿ...ಬನ್ನಿ...ಇನ್ನು ಇವನೊಂದಿಗೆ ಪರದಾ...ಮರೆಮಾಚು ಯಾವುದೂ ಬೇಡ...ಬನ್ನಿರಿ...”, “ಓ ! ಈ ಜನ ತುಂಬ ನಯವಂಚಕರು, ಬದ್ವಾಷರು.... ನೀವು ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗಿ ತೋರುತ್ತೀರಿ-ಕೊಂಚ ಜೋಕಿಯಿಂದಿರಿ ಇಲ್ಲಿ..”, “...ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಪತ್ತೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಎಲ್ಲೋ ಹೊರಟುಹೋದ ನಮ್ಮ ಮಗನಂತೆಯೇ ಇದ್ದೀಯಾ...”, “ಯಹ್ ಅದಾಯೇss ಬೇನಯಾಜೀ...”, “...ನಾಜ್, ಗುಲ್‌ನಾಜ್, ಷಹನಾಜ್, ಆಸಿಯಾ, ಅಖ್ತರ್... ಅಫ್‌ರೂಜ್, ಜರೀನಾ.... ನಜಹತ್...ನಜಹತ್..ನಜಹತ್...” ಅವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳು ಹಾಗೂ ಹೆಸರುಗಳು ಸೀಟಿ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸತೊಡಗಿದ್ದವು

ಅವನಿಗೆ ಮಲಗಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಸಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದುನಿಂತ. ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಹೊರಗೆಬಂದ. ತುಂಬ ಚಳಿಯಿತ್ತು. ಸುತ್ತಲೂ ಕತ್ತಲು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ದಪ್ಪವಾದ ಕಪ್ಪು ಮೋಡಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರ, ಚಂದ್ರ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದ್ದವು. ಕಪ್ಪೆಗಳ ಟರ್...ಟರ್...ಸಪ್ಪಳ, ನಾಯಿಗಳ ಬೊಗ್ಗುಳುವಿಕೆ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಒಂದು ಅಂಗವೆಂದೆನಿಸತೊಡಗಿತ್ತು ಅವನಿಗೆ, ಅವನು ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಯಿ ಕೆಟ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಳುವ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅದು ತುಂಬ ಭಯಾನಕವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಧ್ವನಿ ಯಾರೋ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುವ ಸಪ್ಪಳದಂತೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಕುಳಿಗಾಳಿ ಒಮ್ಮೆ ಜೋರಾಗಿ ಬೀಸಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಯುಸುಫ್ ನಡುಗಿಹೋದ. ಕೆಲ ನಿಮಿಷದ ನಂತರ ಭಾರವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಹಾಕುತ್ತ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯತ್ತ ಮರಳಿದ.

ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪೇಯಿಂಗ್ ಆಫೀಸರ್ ಸೈಕಲ್ ಸವಾರನಾಗಿ ಬಂದ. ಬಂದವನು ಸ್ಕೂಲಿನ ಎಲ್ಲ ಸ್ಟಾಫ್‌ಗೂ ವೇತನ ಹಂಚಿದ. ಯುಸುಫ್ ತನ್ನ ಮೊದಲ ವೇತನ ಪಡೆದಿದ್ದ. ಅವನು ಆಫೀಸರ್ ನೀಡಿದ ಹಣ ಎಣಿಸಿಕೊಂಡ....ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಮೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಮತ್ತೂ ಎಣಿಸಿದ, ಅಗಲೂ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ ಅವನು ಪೇಯಿಂಗ್ ಆಫೀಸರ್‌ನತ್ತ ನೋಡಿದ. ಆಫೀಸರ್ ಅದಕ್ಕೆ ಅವನನ್ನು ಹರಿದು ತಿನ್ನುವವನ ಹಾಗೆ ನೋಡಿದ. ನಂತರ... “ಹಾಂ ! ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಮೆ ಇವೆ ತಾನೆ ! ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾದವು. ನಾಳೆ ಬಂದಾಗ ಕೊಡುವೆ...” ಎಂದ ಗಂಭೀರವಾಗಿ.

ಆದರೆ ಯುಸುಫ್‌ಗೆ ನಂತರ ಉಳಿದವರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅವನಿಗೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಕೊಡಲೇಬೇಕೆಂಬುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಸ್ಯಾಲರೀ ಬಿಲ್ಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ.....

ಯುಸುಫ್ ಮನೆಗೆ ಬಂದವನೇ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಇಡಿ ವೇತನದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ. ಅವನು ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಅವನ ಎಲ್ಲ ಖರ್ಚನ್ನು ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಯೇ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಯುಸುಫ್‌ನಿಗೆ ಒಂದು ಪೈಸಾ ಕೂಡ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸೂಚಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಈ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಅಂತೆಯೇ ತನ್ನ ಇಡಿ ವೇತನವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಕೆಯ ಕೈಗಿತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಆಕೆ ಹಾಗೂ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ”ಬೇಡ ಬೇಟಾ. ನಿನ್ನ ಹಣ ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರವೇ ಇರಲಿ. ಬೇಕಾದಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಇಬ್ಬರೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಯುಸುಫ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂದು ಹಟ ಹಿಡಿದಾಗ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಇನ್ನೇನು ಅಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖಮಾಡಿಕೊಂಡು “ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ಅನ್ಯರೆಂದು ತಿಳಿದು ಊಟ-ಉಪಚಾರದ ಖರ್ಚುಕೊಡಲು ಮುಂದಾಗಿರುವೆ” ಎಂದಾಗ ಯುಸುಫ್ ಹಣ ಮರಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರ ಮನಸ್ಸು ನೋಯಿಸುವುದು ತನ್ನ ಧರ್ಮವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮುಜಫರ್ ಆಲಿ “ಹಾ ! ನಾಜಳಿಗೆ ಹಿಂದಿ ಓದಿಸು. ಅವಳು ಹೇಗೂ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾಳೆ, ಹಿಂದಿ ಕಲಿಯುವುದರಿಂದ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅವಳಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾದೀತು” ಎಂದ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯುಸುಫ್ ಯಾವ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಫೆಹೀದಾ ಇನ್ನೂ ರಜೆಯಿಂದ ಮರಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆಕೆಯ ಹಾಜರಿ ಮಾತ್ರ ಹಾಜರಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ದಿನವೂ ಇರುತ್ತಿತ್ತು.

ಯುಸುಫ್ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನಜಹತ್‌ಳ ಮನೆಯತ್ತ ನಡೆದ. ಅವನು ಬಂದದನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ನಜಹತ್‌ಳ ಮುಖ ಇಷ್ಟಗಲವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಆಕೆ "ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ, ನೀವೇ ಬಂದಿರಲ್ಲ...ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯಲು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ" ಎಂದಾಗ ಯುಸುಫ್ "ನನಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ" ಎಂದ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ನೋಟುಗಳಿದ್ದ ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಅವನತ್ತ ಚಾಚಿದಳು. ಕೈ ನಡುಗುತ್ತಲಿತ್ತು. ಯುಸುಫ್ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಿದ. ಆಗ ಆಕೆ "ಇದು ನನ್ನ ಈ ತಿಂಗಳ ವೇತನ, ನಿನ್ನೆಯವರೆಗೆ ನನಗೆ ನನ್ನವರೆನ್ನುವವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಈ ಹಣ ಕೊಡಲು. ಈಗ ನೀವು...ನನ್ನವರು... ಎನ್ನುತ್ತ ಅವನತ್ತ ಸರಿದು ಬಂದಳು. ಅವಳ ಯೌವ್ವನದ ಮಾದಕತೆ ಹಾಗೂ ಬಿಸಿ ಉಸಿರು ಯುಸುಫ್‌ಗೆ ತಟ್ಟಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಆಕೆಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟ.

ಯುಸುಫ್ ಸಾಯಂಕಾಲವನ್ನು ಆ ಊರಿನ ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಜೀಮ್ ಸಾಹೇಬರ ದವಾಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಡಾಕ್ಟರ್ ತುಂಬಾ ರಸಿಕನಾಗಿದ್ದ, ಯುಸುಫ್‌ನಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವನಾಗಿದ್ದರೂ ಡಾಕ್ಟರ್ ಅವನ ಸಮವಯಸ್ಕನಂತೆ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಯುಸುಫ್ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಡಾಕ್ಟರ್ "...ಓ ! ಬನ್ನಿ...ಬನ್ನಿ...ಯುಸುಫ್ ಸಾಹೇಬ.." ಎಂದು ಕರೆದ. ಮತ್ತೆ "ಯುಸುಫ್ ಸಾಹೇಬ, ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಹೇಳಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಹೇಳಲೋ ಬೇಡವೋ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಸುಮ್ಮನಿರುವೆ..." ಎಂದಾಗ ಯುಸುಫ್ "ಅದಕ್ಕೇನಂತೆ ಡಾಕ್ಟರ್...ಹೇಳಿ..ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೀರೋ ಹೇಳಿ...ಸಂಕೋಚವೇಕೆ..." ಎಂದ. ಆಗ ಡಾಕ್ಟರ್ "ಮೊದಮೊದಲು ನೀವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮುಖದಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಕಳೆ, ತೇಜಸ್ಸು, ಆ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನ ಹೊಳಪು ಈಗ ಎಲ್ಲಿ? ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತುಂಬ ಚಿಂತಿತರಾಗಿರುವಂತೆ, ಯಾವಾಗಲೂ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬಡಕಲಾಗುತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ, ಕಾರಣವೇನು?..." ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಯುಸುಫ್ ಆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರವನ್ನುವಂತೆ ನಕ್ಕು, ಆ ನಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೇಲಿಸಿಬಿಟ್ಟ.

....ಭಗವಾನ್ ಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ "ಹೇ ಅರ್ಜುನ, ಕಮಲ ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡು. ಇಡಿ ತನ್ನ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಅದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದೆಂದೂ ನೆನೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನೆನೆದುಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅದು ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ನೆನೆದುಹೋಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ..."

ಮನೆಗೆ ಹೋದ ನಂತರ ಯುಸುಫ್ ತನ್ನ ರೂಪ, ಲಾವಣ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯದ

ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿನೋಡಿದ. ತನಗೆ ಏನೊಂದೂ ಆಗಿಲ್ಲ, ಡಾಕ್ಟರ್ ಬೇಕಂತಲೇ ಮನಬಂದಂತೆ ಬೋಗರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ತನಗೆ ತಾನೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದ ನಾಜಳನ್ನು ಕೇಳಿದ-“ಏನು ವಿಷಯ ನಾಜ್?”

“ಸರ್, ತಂದೆಯವರು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಿಂದಿ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು...” ಎನ್ನುತ್ತಿರುವಂತೆ ಯುಸುಫ್ “ಬಾ... ಹಾಗಾದರೆ ಒಳಗೆ ಬಾ...” ಎಂದು ಕರೆದ. ಕೆಲಹೊತ್ತು ಹಿಂದಿ ಪಾಠ ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅವಳೇನೋ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋದಳು, ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವಳು ಹಾಗೇ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸುಂದರ ದೇಹದ ಸುವಾಸನೆ, ಉಸಿರಿನ ಬಿಸಿ, ಮುಂಗುರುಳುಗಳ ಸುಗಂಧ, ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಕೊಡುವಾಗ ಉಂಟಾದ ಸ್ಪರ್ಶಸುಖ ಹಾಗೂ ದೇಹದಿಂದ ಹೊರಸೂಸುತ್ತಿದ್ದ ಬೆವರಿನ ಮದಮತ್ತ ವಾಸನೆ-ಈ...ಎಲ್ಲ...ಎಲ್ಲ.... ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದಳು...

ಅವನು ಮಲಗಿ ಆಗ ತಾನೇ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಜಹತ್‌ಳ ಆ ನಡುಗುವ ಕೈ ಅವನ ತಲೆಯ ಯಾವುದೋ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಸಿಡಿದು ಅವನ ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳ ಮುಂದೆ ಧುತ್ತೆಂದು ಬಂದು ನಿಂತಿತು... ಅದರೊಂದಿಗೆ ಆ ಮಾತುಗಳು-“ ನಮ್ಮವರೆನ್ನುವವರು ಯಾರಾದರೂ...”, “ಈ ಜನ ತುಂಬ ಕೆಟ್ಟವರು...”, “ಈ ಚಂಚಲತೆ, ಈ ನಖಿರಾ...”, ನೀನು ತೆಳ್ಳಗಾಗುತ್ತ ಹೊರಟಿರುವೆ...”, “...ನನ್ನ ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಗಲನ್ನಾಗಿಸು...” ತಲೆಯಿಂದ ಚಲನಚಿತ್ರದ ಸುರುಳಿಯಂತೆ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡವು. ಮತ್ತೆ...ಅಖ್ತರ್, ಅಫ್‌ರೂಜ್...ಸೆಕ್ಸ್ ಅಂದರೇನು ಮಾಸ್ಟರ್‌ಜಿ? ..ಆಸೀಯಾ, ನಾಜ್...ಗುಲ್‌ಶಾನ್...ಷಹನಾಜ್...ಈ ನೆನಪುಗಳಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಯಾರೋ ಬರುವ ಸಪ್ನಗಳ ಕೇಳಿ ಯುಸುಫ್ ಕಣ್ಣುತೆರೆದ... ಎದುರಿಗೆ ಷಹನಾಜ್..ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗ್ಲಾಸು... “ಹಾಲು...ಅಮ್ಮಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾಳೆ...” ಎಂದಳು. ಅದಕ್ಕವನು ನೀರಸವಾಗಿ- “ಅಲ್ಲಿಡು” ಎನ್ನುತ್ತ ಹೊರಳಿ ಮಲಗಿದ. ಕೆಲಕ್ಷಣ ಮೌನ ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆಲೇ “ನೀವು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಏಕೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ?” ಎಂದು ಷಹನಾಜ್ ಅಂದಾಗ ಯಾರೋ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮೌನದ ಚಾದರವನ್ನು ಚಾಕಿನಿಂದ ಹರಿದ ಹಾಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅವನು ಹೊರಳಿ ನೋಡಿದ. ಷಹನಾಜ್ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳು...ಯುಸುಫ್ ಕೈ ಚಾಚಿದ. ಅಷ್ಟೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಆಕೆಗೆ, ಒಮ್ಮೆಲೇ ಧಡಂ ಎಂದು ಯುಸುಫ್‌ನ ಮೇಲೆಯೇ ಬಿದ್ದಳು. ಅವನ ಇಡಿ ಶರೀರ ಕಾದ ಹೆಂಚಾಗಿತ್ತು. ಕೆಂಡದ ಹಾಗೆ ಧಗಧಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿಯೋ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಾಯಿಯೊಂದು ಅಳುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಯುಸುಫ್‌ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತ ಹಾಗೆ...ಬಂದು ಚೌರಸ್ತೆ.. ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಬಂಧಿತನಾಗಿರುವಂತೆ...ಸುತ್ತಲೂ ಜನಸಂದಣಿ... ಎಲ್ಲರ ಕೈಯಲ್ಲೂ ಕಲ್ಲುಗಳು.

ಧಟ್ಟನೆ ಕೊಸರಿಕೊಂಡು ಯುಸುಫ್ ಎದ್ದು ಷನಹಾಜಳ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ದರದರ ಎಳೆದು ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡ. ಇಡೀ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಧಗಧಗಿಸುವ ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ ಉರುಳಾಡಿದ. ಇಡಿ ರಾತ್ರಿ ಇನ್ನೋರ್ವ ಯುಸುಫ್ ಅವನ ಮನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕುತ್ತಲಿದ್ದ. ಅವನ ಅಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾತನೆ, ನಿರುಪಾಯತೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು...

“...ಬಹು ಎತ್ತರ ಗುಡ್ಡ... ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಕಲ್ಲುಬಂಡೆ ದಬ್ಬುತ್ತ ಅವನು ಮೇಲೆ ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದ. ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಗುಡ್ಡದ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆದ ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆ ಜಾರಿ ಕೆಳಗೆ ಉರುಳಿತು. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಅವನು ಅದನ್ನು ದಬ್ಬುತ್ತ ದಬ್ಬುತ್ತ ಗುಡ್ಡದ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಆಚರಣೆ ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಹೀಗೆಯೇ ಸಾಗಿದೆ...”

ಚೌಧರಿ ಅಷ್ಟಫ್ ಮಿಯ್ಯಾ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ. ಆಗ ಅವನು “ಸಯ್ಯದ್ ಯುಸುಫ್ ಹುಸೇನ್ ಸಾಹೇಬ್, ನೀವು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಕೊಂಚ ಕಷ್ಟ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿರುವೆ, ನನ್ನ ಮಗಳು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಫೇಲಾಗುತ್ತಿದ್ದೇಳೆ. ನೀವು ಆಕೆಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಈ ಉಪಕಾರ...” ಎಂದ.

“...ಕೌರವ ಹಾಗೂ ಪಾಂಡವರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ಅಕ್ಷೋಹಿಣಿ ಸೈನ್ಯ ನಾಶವಾಯಿತು... ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನರಜಾತಿಯ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಯಿತು...”

ಯುಸುಫ್ ಚೌಧರಿ ಅವರ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂದಾಗ ಟ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಡೊಂದು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಲಿತ್ತು. ಯಾವಳೋ ಮಧುರವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು— “ಬಹುತ್ ಷುಕರಿಯಾಸ್ ಬಡೀ ಮೆಹರ್‌ಬಾನಿಸ್ ಮೇರಿ ಜಿಂದಗೀ ಮೇ.... ಸ” ಅರ್ಧದಲ್ಲಿಯೇ ಅಖ್ತರ್ ಟ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಟರ್ ಬಂದ್ ಮಾಡಿದಳು ಹಾಗೂ ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯುಸುಫ್‌ನನ್ನು ನೋಡತೊಡಗಿದಳು...

ಫೆಹೀದಾ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮರಳಿ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮುಖ ಅದೇಕೋ ಊದಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಅತ್ತವರ ಮುಖದಂತಿತ್ತು. ಅವನು ನಜಹತ್‌ಳನ್ನು “ಹೀಗೇಕೆ?” ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದ. ನಜಹತ್ ಉತ್ತರ ನೀಡುವ ಬದಲಾಗಿ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುದುಡಿಕೊಂಡಳು, ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಎಂಥದೋ ಸಂತೋಷ ಮಗ್ಗಲು ಬದಲಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಎರಡನೆಯ ದಿನದಿಂದ ಫೆಹೀದಾಳ ಕೈಗಳು ವಿನಾಕಾರಣ ಯುಸುಫ್‌ನ ಕೈಗೆ ತಾಗಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅವಳು

ಅವನನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದಳು. ಈ ಮುಂಚೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಫೆಹೀದಾಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬೆತ್ತ ಇತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಆಕೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅದು ಒಳಗೆ ಪೊಳ್ಳಾಗಿತ್ತು.

“...ನನ್ನ ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಗಲುಗಳನ್ನಾಗಿಸು...” ಅವನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಮಲಗುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಯಾರೋ ಮಾತನಾಡಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಅವನು ಮೌನವಾಗಿದ್ದ. ಯಾರದೋ ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಹಾಗೂ ಸುಗಂಧಿತ ಉಸಿರು ತನ್ನ ಮುಖದ ಹತ್ತಿರವೇ ಇದ್ದಂತೆ ಅನುಭವಿಸಿದ... ಇವಳು ನಜಹತ್... “ಯಾರಾದರೂ ನನ್ನವರನ್ನುವವರು ಇರಬೇಕು...” ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿತು. ಸುಗಂಧದ ತೆರೆ ಜೋರಾಗಿ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಆವರಿಸಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಜೋರಾಗಿ ಬೀಸಿ ದೀಪ ಆರಿಹೋಯಿತು. ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ನಿಂತಿದ್ದರು. “ಯಾರವರು?” ಎಂದ ಮೆಲ್ಲಗೆ. ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಈ ಧ್ವನಿ ಯಾರದೋ ಎನಿಸಿತು. ತುಂಬ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಅತ್ತಕಡೆಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ನೆರಳು ನಿಂತಂತೆ ನಿಂತೇ ಇತ್ತು. ಅವನು ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಏಳತೊಡಗಿದ, ಆಗ ಒಮ್ಮೆಲೇ ನೆರಳು ಬಾಗಿಲು ಬಿಟ್ಟುಬಂದು ಅವನ ಮೇಲೆಯೇ ಬಿತ್ತು.

...ಹೊತ್ತಿ ಉರಿವ ದೇಹ... ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಉಸಿರು...ಯಾರೋ ತನ್ನ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ತುಟಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಅನುಭವ ಯುಸುಫ್‌ಗೆ, ಅವನು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಆ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತುಂಬ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಯಾರದೋ ಬಾಹು ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆ ಸುತ್ತ ಬಳಸಿ ಬಿಗಿದಂತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಅವನಿಗೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ... ಕಪ್ಪೆಗಳ ಚರ್...ಪರ್ ಸಪ್ಪಳ, ನಾಯಿಗಳ ಕೂಗಾಟ ಎಲ್ಲ ಅದೆಲ್ಲೋ ಮಾಯಾವಾಗಿದ್ದವು. ಯುಸುಫ್‌ನಿಗೆ ಈಗ ಕೇವಲ ಹೃದಯದ ಬಡಿತ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಬಡಿತ ಅವನ ಹೃದಯದ್ದಲ್ಲ. ಇನ್ನಾರದೋ ಹೃದಯದ್ದು. ಈ ಒಂದೇ ಬಡಿತ ಸಪ್ಪಳ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಸಾವಿರಾರು ಸಪ್ಪಳಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಯಿತು....”ಸೆಕ್ಸ್‌ನ ಅರ್ಥವೇನು ಮಾಸ್ಟರ್‌ಜಿ ?” “ಬಹಾರೋ ಫೂಲ್ ಬರ್‌ಸಾವೋ...”, “ನೀವು ನನ್ನೊಂದಿಗೇಕೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ?...”, “ಯಾರಾದರೂ ನನ್ನವರು...”, ನನ್ನ ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಗಲುಗಳನ್ನಾಗಿಸು...”, “...ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುವೆ...”, “ಆ ಬಟ್ಟಲು ಕಣ್ಣುಗಳು...”, “ಹಿಂದೀ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡು...”, “ಬಹಳ ತೆಳ್ಳಾಗಾಗಿರುವೆ...”, “ಬಹಳ ಬದ್ಮಾಷ್ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನ. ಸಂಬಾಳಿಸಿಕೊಂಡಿರಿ...”, ಹೀಗೆಯೇ ನೂರು ನೂರು ಧ್ವನಿಗಳು.... ತಲೇ” ಸಿಡಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ.... ಹೊರಟು ಹೋಗು.... ಪಾರಾಗು ಇಲ್ಲಿಂದ ...ಓಡು...ಓಡು...ಯುಸುಫ್ ಓಡುತ್ತಲಿದ್ದ...

೪೬೨/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅವನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮರಳುಗಾಡು ಹಾಸಿದೆ.... ಅವನೋ ಓಡುತ್ತಲ್ಲಿದ್ದ.... ಅವನೋ ಧ್ವನಿಗಳು ಅವನ ಹಿಂದೆ ಬೆಂಬತ್ತಿದ್ದವು.... ಅವನೋ ನೆರಳುಗಳು ಅವನ ಹಿಂದೆ ಓಡುತ್ತಲ್ಲಿದ್ದವು.... ಜರೀನಾ.... ನಜಹತ್.... ನಾಜ್.... ಗುಲ್ನಾಜ್.... ಷಹನಾಜ್.... ಆಸಿಯಾ.... ಅಖ್ತಿರ್.... ಅಫ್‌ರೂಜ್.... ಫೇ ಹೀದಾ.... ಆದರೆ ಅವನು ಓಡುತ್ತಲ್ಲಿದ್ದ.... ಓಡುತ್ತ ಓಡುತ್ತ ಅವನಿಗೆ ಉಸಿರು ಗಟ್ಟಿತು.... ಅವನ ಕಾಲುಗಳು ದಣಿದವು ಅವನು ಓಡಲಾಗದೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟ.... ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದ.

....ಚುಮುಚುಮು ಬೆಳಗು.... ಹಕ್ಕಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿ.... ಬೆಳಗಿನ ರಾಗಾಲಾಪ ಅವನ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಿಸಿದವು.... ಬೆಳಗಾಗಿತ್ತು.... ಯುಸುಫ್ ಅತ್ತಿತ್ತ ಗಾಬರಿಯಾಗಿಯೇ ನೋಡಿದ. ಅವನು ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ.... ಮುಜಫರ್ ಆಲಿಯ ಅದೇ ಮನೆ..... ಅದೇ ಕೋಣೆ..... ಹಾಗಾದರೆ ರಾತ್ರಿ.... ಆ ಓಡಾಟ..... ಮೂರ್ಛೆ.....?

ಇನ್ನಷ್ಟು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಎದ್ದು ಕುಳಿತ. ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೂಗಳು.... ಬಾಡಿದ.... ಬತ್ತಿಹೋದ ಹೂಗಳು.... ದೇಹದ ಬಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದ ಹೂಗಳು.... ಮತ್ತೆ ಸುಗಂಧದ ತೆರೆಗಳು.... ತನ್ನೊಳಗಿಂದಲೂ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಯುಸುಫ್ ಅನುಭವಿಸಿದ.... ಹಾಗಾದರೆ.... ರಾತ್ರಿ ಯಾರಿದ್ದರು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ?.... ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಯಾರು? ನಜಹತ್? ಫೇಹೀದಾ? ನಾಜ್? ಗುಲ್ನಾಜ್? ಷಹನಾಜ್? ಅಖ್ತಿರ್? ಅಫ್‌ರೂಜ್? ಆಸಿಯಾ?ಯಾರು?....ಯಾರು?....ಯುಸುಫ್‌ಗೆ ತನ್ನ ತಲೆ ಸಿಡಿಯಲಿದೆ ಎನ್ನಿಸಿತು.....

“.....ಯಾರಿದ್ದರು ರಾತ್ರಿ ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ?.....” ಅವನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತನ್ನನ್ನೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಉತ್ತರವೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ.....

ಅನು : ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಹಿರೇಮಠ

ಬರೀ ಧೂಳು

- ಅನ್ವರ್ ಅಜೀಮ್

“ನೀರಸವಾದ ಬಹಳಷ್ಟು ದಿನಗಳು ಕಳೆದುಹೋಗಿವೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಈ ದಿನವೂ ಕಳೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ದಿನಕ್ಕೆ ಮುಂಜಾವು ಇರುವಂತೆ ಸಂಜೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ!”

“ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿರೆಲ್ಲ ನೀವು, ಶರ್ಮಾ ಅವರೇ, ಅದೇ ನೀರಸ ಸಪ್ತದಿನ, ಅದೇ ಮುಂಜಾವು, ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ?”

“ಬೇರೆ ಇನ್ನೇನಾಗುತ್ತದೆ ಬಂಧು?”

“ಅದೇಕೆ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಇಲ್ಲವೇನು? ಸಾಯಂಕಾಲ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?”

“ಆಗುತ್ತದೆ.....ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಆಗುತ್ತದೆ.....?”

“ಬಚ್ಚಲಿನಿಂದ ನೋಣ ಓಡಿಸಲೇ ?”

“ನೋಣವನ್ನೇಕೆ ಓಡಿಸುವಿರಿ ಶರ್ಮಾ, ಅನಾಯಾಸ ಸಿಗುವುದಾದರೆ ಬಿಡಬೇಕೇಕೆ? ಹಾಂ ! ಬಿಡಬೇಕೇಕೆ?”

“ನೋಡಿ, ನೀವೆಲ್ಲ ಅದೇಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ, ಹೇಳಿ, ಎಂದಾದರೂ ನಾನು ತಪ್ಪು ಭಾವಿಸಿರುವೆನೇ? ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನೀವು ನನ್ನ ಬ್ಯಾಳಿಯಲ್ಲಿ ನೋಣ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಮಗದೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ತಿಗಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ. ಕುರ್ಚಿ ತುಂಬ ತಿಗಣೆಯೋ ತಿಗಣೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಲ ನನ್ನ ಟೇಬಲಿನ ಮೇಲಿನ ಫೈಲುಗಳನ್ನೇ ಮಾಯಾ ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಕನ್ನಡಕ ಸಿಗದಂತೆ ಎಲ್ಲೋ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ. ಈ ಸಿಂಬಳವನ್ನೆಲ್ಲ ಸುರಿದು ಆ ಕರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ನನ್ನ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆ ತುರುಕಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ನನ್ನದೇ ಕರವಸ್ತ್ರವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮುಖ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ನನಗೆ ನೆಗಡಿಯಾಗಿ ದಿನವಿಡೀ ಸೀನುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕೋಟು ತುಂಬ ಹಳೆಯದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೂತು ಕೂಡ. ನಿಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಲೆಲ್ಲ ಆ ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಬೆರಳನ್ನು ತುರುಕುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೀರಿ. ಹೋಗಲಿಬಿಡಿ, ಬೆರಳಲ್ಲದಿದ್ದರೂ

೪೬೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಆಫೀಸಿನ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯನ್ನು ಆ ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೀರಲ್ಲ. ನೀವು ಏನೇ ಹಾಕಲಿ ಕೋಟಿನ ತೂತು ಮಾತ್ರ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬರುವ ವರ್ಷ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಲಿ? ನೀವೇ ಹೇಳಿ.”

“ಬರುವ ವರ್ಷ ? ಬರುವ ವರ್ಷ ಚಳಿಗಾಲ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕೋಟು ತೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮಗಾಗ ಮಧುರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಚಳಿಗಾಲ. ನಿಮಗಾಗಿ ಕೇವಲ ಶಾಂತಿ, ಸೌಖ್ಯ, ನಿಶ್ಚಿಂತತೆ, ವಿರಾಮ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ.”

“ನನಗೆ ಇದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ನೀಚವು ಹೀಗೇಕೆ ಅನ್ನುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಏನು ಆಗಲಿದೆ ಎಂಬುದೂ ಕೂಡ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷವಷ್ಟೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಆ ನಂತರ ಈ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾರೋ ಬಂದು ಆಸೀನರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಚ್ಚರಿಯೇನೆಂದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಏನೂ ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮತ್ತಾರೋ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಪಘಾತದ ಸುದ್ದಿ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಓದಿದಾಗ ಅವನ ಹೆಸರು ಹುಡುಕುತ್ತೇನೆ. ಸುದ್ದಿ ಓದುವುದು ಮುಗಿದರೂ ಅಪಘಾತಕ್ಕೇಡಾದವನ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಾಗದೇ ಹೋದಾಗ ಅವನ ಹೆಸರನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತೇನೆ.”

“ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ನನ್ನ ಈ ಸೀನುಗಳಿಂದ ನಿಮಗೆ ಹೆದರಿಕೆ ಎನ್ನಿಸಿದರೆ ನನ್ನಿಂದ ದೂರವಿರಿ. ನನ್ನನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿಯಬೇಡಿ, ಒಂದು ಮಾತು, ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಲಿ ಐದು ಗಂಟೆ ಆಗುವವರೆಗೂ ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಈ ನೆಗಡಿ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಹೀಗೆಯೇ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಸೀನುಗಳು ಹೀಗೆಯೇ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ನಾನು ಸಮಯಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದುವೆನೆಂದು ನೀವೆಲ್ಲ ಭಾವಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಬಾರಿಸುತ್ತಲಿರಿ ಸುಳ್ಳು ಗಂಟೆಯ, ಹಬ್ಬಿಸುತ್ತಲಿರಿ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಯ. ನಾನು ಈ ಎಲ್ಲ ಧ್ವನಿಗಳಿಗೆ, ಸುದ್ದಿಗಳಿಗೆ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಾನು ಕಿವುಡನಾಗಿದ್ದೇನೆ.”

ಹಾಂ! ಹಾಂ! ಹಾಂ! ಬಾರಿಸಿ ಗಂಟೆಯ.

ಹಾಂ! ಹಾಂ! ಹಾಂ! ಹಬ್ಬಿಸಿ ಸುದ್ದಿಯ.

*

*

*

ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಈಗ ಈ ಚಪರಾಸಿ ನನ್ನನ್ನೇ ಕೆಂಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

“ ಈ ಮೂಲಕ ಇನ್ನೂ ಹೊರಹೊರಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಯ್ಯೋ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಿ, ಎಲ್ಲಿ ತಲೆ ಮರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಈ ಮುದುಕ ಹೋದರೆ ಅಫೀಸಿನ ಕೀಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು

ಹೋಗಿ ಹಿಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.... ಅದು ಏಕೋ ಈ ಹೆಂಗಸು ಆಡಿನ ಹಾಲು ಹಿಂಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೂ ನಾನೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವಳು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರದಿದ್ದರೆ ಈ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ನಾನು ಮುಕ್ತನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮುದುಕ....ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮುದುಕಿ ಆ! ಎದ್ದ ಎದ್ದ ಅಂತೂ..... ಈಗ ಇನ್ನೇನು ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ. ಕೀಲಿ ಕಾಯಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅಂಗೈಯೆಲ್ಲಾ ಬೆಂಕಿಯ ಹಾಗೇ ಸುಡುತ್ತಲಿದೆ.”

* * *

ಓ ! ಅದೇನು ಇವನು ಇಷ್ಟು ಚೋರಾಗಿ ಕದ ಹಾಕುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ಇದೇನು ಕಚೇರಿಯೋ ಅಥವಾ ಜೇಲುಖಾನೆಯೋ !

* * *

ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೇಗೆ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನೋ ಈಗಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ದಣಿವು, ಆಯಾಸ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. ಬೇಸರಿಕೆ ಸುಳಿದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೂ ಭಾರವೆನಿಸಿಲ್ಲ. ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಹಾಗೂ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಜನ....ಜನ....ಪರಸ್ಪರ ತೆಕ್ಕೆಹಾಯುತ್ತ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹುಳ-ಹುಪ್ಪಡಿಗಳ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಮಿಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲ ಇದ್ದರೂ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಈ ಎಲ್ಲ ಜಂಜಾಟಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಬಚಾವ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಲಿರುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪಾರುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಹಳ ದೂರ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಮನೆಗೆ ಉಳಿದಿರುವುದಾದರೂ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ದೂರ.....ಈ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ದಾಟಬೇಕೆಂದರೆ ಸಾಕು. ಇದರ ಕೆಳಗಿರುವ ನದಿ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೋ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತು ಒಂದು ಕೆರೆಯ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಜೆ ಸೂರ್ಯನ ರಕ್ತದ ಹಾಗೆ ಹೊಳೆವ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ ಇದರ ತುಂಬ ತುಂಬಿಹೋಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆಯ ನೆರಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸೇತುವೆಯ ಮೇಲೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ನೆರಳೂ ಕೂಡ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ನೆರಳೂ ಇರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇರಬಹುದಾದರೆ ನನ್ನಿಂದಾಗಿಯೇ ಇರಬಹುದು. ನಾನು ತೀಕ್ಷ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ನೆರಳುಗಳು ಮೀನುಗಾರನ ಬಲೆಯ ತೆರದಿ ಸುತ್ತಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ಬರುತ್ತಿವೆ ಹಾಗೂ ನಾನು ಸ್ವತಃ ಈ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಅನುಭವ. ಸೇತುವೆಯಿಂದ ಇಳಿಯುತ್ತಲೇ

ಕಾಲೋನಿ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಧೋ ಧೋಯೆಂದು ಸುರಿದ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಕಾಲೋನಿಯ ಮನೆಗಳ ಮಾಳಿಗೆಯವರೆಗೂ ನೀರು ನಿಂತಿತ್ತು. ಮೋಜೆಂದರೆ ಈ ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿಯ ನಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ....ವಿದ್ಯುತ್ ಇಲ್ಲ....ಅಂದಹಾಗೆ ರೋಮ್ ನಗರವನ್ನು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ನಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನೀರೂ ಬರಬಹುದು, ವಿದ್ಯುತ್ತೂ ಹರಿಯಬಹುದು....

....ಅವಳು ತನ್ನ ನಡುಗುವ ಕೈಗಳಿಂದ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿರಬೇಕು. ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆಯ ವಾಸನೆ ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನೊಂದಿಗೆ ಹರಿದಿರಬೇಕು. ಆಕೆ ಮೈ ಹರಡಿ. ಬೇಸರದಿಂದ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಹಾಗೂ ತಲೆಬಾಗಿಲು ತೆರೆದೇ ಇಟ್ಟಿರಬೇಕು. ನಾನು ಬಂದಾಗ ಕದ ತೆಗೆಯಲೆಂದು ಏಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ..... ಅಲಸಿ ಹಂಗಸುಆಕೆ ಕತ್ತಲೆಗೆ ತುಂಬಾ ಹೆದರುತ್ತಾಳೆ. ನಾನು ಬರಲು ಕೊಂಚ ತಡವಾದರೂ ಸಾಕು ಹೆದರಿ ಹೆದರಿ ಸಾಯುತ್ತಾಳೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ತಾನೆಲ್ಲಿ ಅನಾಥಳಾಗುವೆನೋ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನಾನು ಆಕೆಗೆ ಬಹಳ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.... ಅರೆ, ಗಂಡನಿರುವಾಗ ಹೆಂಡತಿ ಹೇಗೆ ಅನಾಥಳಾಗುತ್ತಾಳೆ....ನಾನು ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ, ನಿನ್ನ ಜೊತೆಯೇ ಇದ್ದೀನಿಲ್ಲ.....ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದಾಗ ಆಕೆ ತುಂಬ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ತನ್ನೆರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ ಹಾಗೂ ಭಾವುಕಳಾಗಿ ಅಳುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಒಂದೊಂದು ಪಾಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ..... ಆಕೆ ಏಳು ಬಣ್ಣದ ಪಾತರಗಿತ್ತಿಯ ಹಾಗಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.....

*

*

*

ನಾನು ಸಣ್ಣವಳಿದ್ದೆ. ಆಗ ನನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ರಿಬ್ಬನ್ ಪಾತರಗಿತ್ತಿಗಳು ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಬಣ್ಣಗಳೆಲ್ಲ ಸಂತೋಷದ ಬಣ್ಣಗಳೆಂದು ಆಗ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.... ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರೋ ಜೀವತೆರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾರೋ ಜೀವಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ....

ಆಕೆ ಅಳುತ್ತಾಳೆ.....ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಾಳೆ ಹಾಗೂ ನಾನು ಅವಳ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬಲ್ಲೆ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಡುಗುವ ಕೈಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಮೋಣಕಾಲುಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಅಕೆಯ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ನನ್ನ ಪ್ಯಾಂಟು ಒದ್ದೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ನಾನು ತುಂಬ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿಯ ಉಪ್ಪು ಒಣಗಿಹೋದರೆ ಅದರ ಕಲೆ ಕಾಣತೊಡಗುತ್ತದೆ.... ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ನನ್ನ ಕಿರಿಯ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಎನೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ....

“ಅರೆ....ನೀವು ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿರಾ?”

“ನಾನು ಬಂದೆನೆಂದು ನೀನು ಹೇಗೆ ಅರಿತೆ, ನಾನಂತೂ ಕಳ್ಳ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತ ಒಳಗೆ ಬಂದೆ.”

“ನೀವು ದಿನವೂ ಕಳ್ಳನ ಹಾಗೆಯೇ ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತೀರಲ್ಲ. ನೀವು ಹಾಗೆ ಬಂದರೂ ನೀವು ಬಂದುದನ್ನು ನಾನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ....ನೀವು ಬಂದಿರಿ ನೀವು ಬಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ....ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆ ಯಾವಾಗ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆಗ ನೀವು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದೇ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ”....

“ದಿನವೂ ನಾವು ಇದೇ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತೇವೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ನಾನು ನಿವೃತ್ತನಾಗುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ನಾವು ಬೇರೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡೋಣ.”

“ಇಲ್ಲೋಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಬೂಟುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಅತ್ತ ಇಡುತ್ತ ಬನ್ನಿ. ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತದೆ.”

“ವಾಸನೆ ಬೂಟಿನಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ನನ್ನಿಂದಲೋ.....?”

“ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ....”

“ಆಗಲಿ, ನಾನು ಬೂಟುಗಳನ್ನು ಅತ್ತ ಇಡುವೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನಗುವಂಥ ಮಾತೇನಿದೆ?....”

“ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ, ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ ನೀವು ನಿವೃತ್ತರಾದ ನಂತರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಮಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಬಿಸಿಲು ಹೊಳೆಹೊಳೆದು ಬೆಳ್ಳಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಹಳದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಯಾವಾಗ ಇಲ್ಲದಾಗುತ್ತದೆ.... ಇದು ಯಾವುದರ ಪರಿಣಾಮವೋ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದು, ಆಗ ಈ ಎಲ್ಲ ಓಡಾಟ ಅವಸರ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ ನಿಮಗೆ.....”

“ಹಾಂ! ಆಗ ನಾನು ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವೆ.....”

“ಈ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಮಾತುಗಳೆಂದರೆ ?”

“ನೋಡು, ಇಷ್ಟು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಈ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ, ಕೂದಲು ಬೆಳ್ಳಗಾದದ್ದು ಬರೀ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಮಾತುಗಳೆಂದರೆ.....ಓ! ಹೇಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಲಿ. ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಮಾತು ಏನೂ ಅಂದರೆ.....ಆ ಮಾತು ನಡೆದಾಗ ಮನುಷ್ಯ ಮಟ ಮಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲೂ ಸಹಿತ ಚಂದಿರ ಮೂಡಿ ಬರುವುದರ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ಇಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಯಮುನಾ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ತಾಜಮಹಲನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾನೆ.....”

“ಓ! ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಮಾತುಗಳೆಂದರೆ ಹೀಗೇನು! ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಒಳ್ಳೆಯದೇನೆಂದರೆ ನೀವು ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಅಳಿದುಹೋದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು

ತೆಗೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣ ಸೆಟ್ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಮಿರಿ ಮಿರಿ ಮಿಂಚುವ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಜನ ಬೆರಗಾಗಬೇಕು....ಅಂಥ ಹಲ್ಲಿನ ಸೆಟ್.....”

“ನೀನು ಸರಿಯಾದುದನ್ನೇ ಹೇಳಿದೆ. ಫೈಲುಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತಲೆಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳಲೂ ಪುರಸತ್ತು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಹಲ್ಲು ತೆಗೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಿತ್ತು ಪುರಸತ್ತು?....ಹೋಗಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಮೇಲಾದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಸಿಗುತ್ತದಲ್ಲ....”

*

*

*

ರಾತ್ರಿ ಅದೇಕೋ ತುಂಬ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಕಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಆಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೌನತಾಳಿದಾಗ, ಆಕೆಯ ಗೊರಕೆಯ ಸಪ್ಪಳ ನಿಂತುಹೋದಾಗ ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ: ಕಥೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಆದರೆ ಆಕೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಮ್ಮತೊಡಗುತ್ತಾಳೆ, ಹಾಗೂ ಆಕೆಯ ಎಲುಬುಗಳು ಚಟ್ ಚಟ್ ಅನ್ನುತ್ತವೆ.... ಆಕೆಯ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಎಲುಬಿನ ತರಹದ್ದು ಸಿಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ....ನಾನಾಗ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ, ಸ್ಕೂಟರಿನವನು ಸಿಹಿನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ....ಕಾವಲುಗಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಬಡಿಗೆಯಿಂದ ಬಾರಿಸಿ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ....ದೂರದಲ್ಲಿ, ನದಿ ಬತ್ತಿಹೋಗಿ ಕೆರೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಅದರ ನೀರು ನಿರಂತರ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿವ ಕಣ್ಣಿನ ಹಾಗೆ ಮಿಣುಕ್ ಮಿಣುಕ್ ಅನ್ನುತ್ತಲಿದೆ. ಯಾವುದೋ ಪಕ್ಷಿ ಕೂಗುತ್ತ ಶಾಂತವಾದ ಸೇತುವೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಲಿದೆ..... ಸಿಕ್ಕ ಕಪ್ಪೆ ನೆರಳುಗಳು ಸುತ್ತುತ್ತಲಿವೆ....ಕಳ್ಳಿಗಳಿರಬೇಕು....ಗಿಡಗಂಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚಂದ್ರ ಚುಕ್ಕೆಗಳ ಬನ ತುಂಬ ಕೆಳಗೆ ಬಾಗಿದೆ....ನಾನು ಮೊದಲ ಸಲ ಆಕಳಿಸಿದೆ....ಆಕೆ ಈಗಲೂ ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಕೆಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ....ಆಗಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ....ಆಮೇಲೆ ನನಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಸಿಗುತ್ತದೆ....ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಲೈಬ್ರರಿ....ಆಗ ಈ ಮನೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಲವೂ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.....

ನಾನು ಈಕೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸುವೆ. ಊಟವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೊಡುವೆ. ಆಗಾಗ ಅವಳ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಒತ್ತುವೆ. ಓ! ಆಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪುರಸತ್ತು....ಆಫೀಸಿನ ಭೂತ ಇರದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹಾಯಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಮುರಿದ ಬೆತ್ತದ ಕುರ್ಚಿ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ರಾಜನ ಹಾಗೆ ಕುಳಿತು ಕಥೆ ಕೇಳಿಸುವೆ. ಆಲಿಬಾಬಾ ಮತ್ತು ನಲವತ್ತು ಜನ ಕಳ್ಳರು ಹಾಗೂ ಹಾತಿಮ್‌ಭಾಯಿಯ ಚಮತ್ಕಾರಮಯ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಪ್ರತಿರಾತ್ರಿ ಓರ್ವ ತರುಣನೊಂದಿಗೆ ಕಳೆಯುವ

ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಕಥೆ ಹೇಳುವೆ ಹಾಗೂ ಚುಮು ಚುಮು ಬೆಳಗಾಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಆಕೆ ತನ್ನೊಂದಿಗಿದ್ದ ತರುಣನ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿಸುವುದನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವೆ....ಪ್ರತಿರಾತ್ರಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ತರುಣನೊಂದಿಗೆ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವ ವಿಷಯವೇನೋ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ....ಆದರೆ....ಆ ಯುವಕನನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿಸುವುದರ ಕಾರಣ ಮಾತ್ರ ನನಗಂತೂ ಹೊಳೆಯದಾಗಿದೆ....ಮತ್ತೆ ಆನೆಯ ಅರಿಯಲು ಹೊರಟ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಕುರುಡನ ಕಥೆ. ಪಾಪ ಓರ್ವ ಕುರುಡ ಆನೆಯ ಬಾಲವೇ ಆನೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಜೋಕಾಲಿ ಆಡತೊಡಗಿದ....ನನಗೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಈ ಜೀವನವೆಂಬುದೇ ಒಂದು ಆನೆಯೆಂದು. ಕಾಡಿನ ಆನೆ. ನಾನು ಆ ಕುರುಡನಂತಿದ್ದೇನೆ....ಜೋಕಾಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ....ಜೋಕಾಲಿ ಆಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ....ಕೋಟಿಯ ಅವಶೇಷಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಚುಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತು....ಅದರ ಬಾಲ ಹೊಳೆದು ಮಿಂಚಿ ಮಾಯವಾಯಿತು....ರಾತ್ರಿಯ ನಿಶ್ಯಬ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಪಕ್ಷಿ ಕೂಗಿದರೆ, ಇಂಥದರಲ್ಲಿ ಚುಕ್ಕೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಹಾಗೂ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚು ಮಿಂಚಿದರೆ....ಇದೆಲ್ಲ ಅವಶಕುನ ಲಕ್ಷಣವಂತೆ....ಆದರೆ ನನಗೆ ಏನಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ....

ಗಾಳಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಚಲಿಸುತ್ತಲಿದೆ....ಅವಳ ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ಮಡಿಕೆಗಳು ಮಾಯವಾಗುತ್ತಲಿವೆ. ಚಿನ್ನದ ಕೋಲು ತೋರುವ ನೆರಳೊಂದು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ.... ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಕೆಂಪು ಎಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ನೆರಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಲಿದೆ. ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಅವಳು “ನೀವಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಬದುಕಿರಲಾರೆ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.ಕಾಲು ಚೀಲ ನೋಡಿ ನೀನು ಅದೇಕೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳುವೆ....ನಿನಗೇನು ಮಾಡಿವೆ ಅವು....

ಗಾಳಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಚಲಿಸುತ್ತಲಿದೆ....ಚೊತೆಗೆ ಚುಕ್ಕೆಗಳ ಬಲೆ ಜೋಲಾಡುತ್ತಲಿದೆ ಹಾಗೂ ಆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಗೊರಕೆ ಈ ರಾತ್ರಿಯ ನಿಶ್ಯಬ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ. ಈಗ ನಾನು ಮಲಗಬಹುದು. ನಾಳೆ ನನಗೆ ದಿನದಂತೆ ಅದೇ ಎಂಟೂಹತ್ತರ ಬಸ್ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಮೂರು ತಾಸು ನಿದ್ರೆ, ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಬಿಸಿಲು, ಅದೇ ಜನಜಂಗುಳಿ, ಅದೇ ಆಫೀಸು ಮತ್ತೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮನೆಯ ಕಡೆ ಕಾಲು ನಡಿಗೆಯ ಯಾತ್ರೆ, ಸೇತುವೆಯ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ನಗರದೆಡೆಗೆ-ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಬಾಗಿಲು, ಅವೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು “ಓ ! ನೀವು ಬಂದಿರಾ?” “ಅರೆ, ಬಿಸಿಲು ಆಗಲೇ....ನೀನಿನ್ನೂ ಚಹಾ ಕುಡಿಯಲಿಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಾದರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ...ಮುಂಜಾನೆ ನನಗೆ ಸಮಯದ ಕೊರತೆ ಎಷ್ಟೆಂಬುದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಕನಿಕರವಿಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಆಫೀಸಿಗೆ ಐದು ನಿಮಿಷ ತಡವಾಗಿ ಹೋದರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕಾರಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೪೭೦/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಹುಂ ! ಹೋಗಲಿಬಿಡು...ಇಂಥ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಏನು ಉಪಯೋಗ, ಹೊದಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆ ಕೂಡ ಹೊರತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ ನೀನು. ಚಹಾ ಕೂಡ ನಾನೇ ಕುಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನೀನು ಬಯಸುತ್ತೀಯಾ? ಇಲ್ಲ... ಅದು ನನ್ನಿಂದ ಆಗದು.. ನಾನು ಓರ್ವ ಅಂಗವಿಕಲಳಿಗಾಗಿ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ತ ಸುಖಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ. ಅವುಗಳತ್ತ ಮುಖವನ್ನೇ ಹೊರಳಿಸಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ...ನಾನೀಗ ಬದುಕಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ. ಈ ಸುದೀರ್ಘ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದಣಿವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಓಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಉಸಿರಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೂ ದೀರ್ಘವಾದ ಉಸಿರು...ಆಳವಾದ ಉಸಿರು... ಸುಡುಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ತಣ್ಣೀರು ಗಟಗಟ ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ... ಒಂದೊಂದೇ ಗುಟುಕು..ಒಂದೊಂದೇ ಹನಿ...

* * *

ಅರೆ... ಹರ್ಷಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾನೀಗ ಬೂಟು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಅಥವಾ ನನ್ನೇ ಮುಪ್ಪಿನ ಆಟ ಸಹಿಸಲೇ... ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕೊನೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಈ ಆಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಮಿತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಕೊನೆಯೂ ಇಲ್ಲ... ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೋ.... ಇದೋ... ನಾನು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ...ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತ ನೀನು ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಯುಗವೇ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ..ಏಳು... ನಾನಿಂದು ಜಲ್ದಿ ಬರುವೆ..ನೀನು ಹೊದಿಕೆ ತೆಗೆದು ಬರದಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ಹೊದಿಕೆ ತೆಗೆಯುತ್ತೇನೆ....ನೋಡು ಮತ್ತೆ..ನೀನು ಅನ್ನಬೇಡ...ನಾನು ಮಹಾ....

* * *

ಓ ! ದೇವರೇ....ಈ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಏನೊಂದೂ ಇಲ್ಲ...ಈಗ ಏನೊಂದೂ ಇಲ್ಲ...ಬರೀ ಧೂಳು... ಮತ್ತೆ ಏನೊಂದೂ ಇಲ್ಲ... ಉದುರಿದ ತರಗಲೆಗಳ ಹಳದಿ..ಹಾಂ..ಚಿಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಳದಿಯಾದ ಎಲೆಗಳ ಹಳದಿ..., ರಾತ್ರಿಯ ನಿಶ್ಯಬ್ದತೆ....ಓ ! ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ..... ಬರೀ ಧೂಳು.....

ಅನು : ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಹಿರೇಮಠ

ಶೋಕ

– ಇವಚ್ ಸಯ್ಯೀದ್

ಶವಯಾತ್ರೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿದ್ದರು. ಅವನು ಮಾತ್ರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದ. ಅವನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ? ನಿನ್ನ ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯುತ್ತಿದ್ದ. ಗೆಳೆಯ ಮೂರನೆಯ ಬಾರಿ ಬಂದು ಹೇಳಿದ, “ಇನ್ನೇನು ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ದಾರಿ ಕಾಯ್ತೀರುತ್ತಾರೆ. ಹೊರಡು, ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನ ಅಂತಿಮ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಬಿಡು.”

“ಹೆಣ ಇದೇ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತೆ. ನಾನೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳೋನಿ”, ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ.

“ಹೆಣ ಇದೇ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತೇಂತ ಯಾವ ಗ್ಯಾರಂಟಿ? ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳಿವೆ ಅಲ್ಲವೆ?”

“ಈ ರಸ್ತೆ ಏನಾಗಿದೆ ?”

“ಹೆಣ ಒಯ್ಯೋಕೆ ಇದೇ ರಸ್ತೆ, ಸರಿಯಾದ್ದು ಅಂತ ನೀನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದು ಯಾಕೆ ಹೇಳಬಾರದು?”

“ನೀನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ, ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿ ಬೇಕಾದರೆ ನೀನೇ ಹೋಗಿ ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳು ಅವರಿಗೆ.”

“ಸರಿ”, ಅವನ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ತಿರಸ್ಕಾರದ ಗೆರೆ ಮೂಡಿತು, ಅವನು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದ ಭಾರ ಕಳೆದವನಂತೆ ಹೊರಟುಹೋದ.

ಇವನು ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗೆ ನಿಂತು ತನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತ, ಆಗ ಶಾಲು ಹೊದ್ದು ಸರಸರನೆ ರಸ್ತೆ ದಾಟುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಇಬ್ಬರು ಪರಿಚಿತರನ್ನು ಕಂಡ, ಬಹುಶಃ ಇವರೂ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗುತ್ತಿರಬಹುದು ಅಂದುಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಆಗಷ್ಟೇ ಅದೇ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದ ಅವರು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದು, “ಈ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಹೆಣ ಹೋದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದಿರಾ?” ಅಂದರು.

ಅವನು ತಗ್ಗಿದ ದನಿಯಲ್ಲಿ, “ಇದುವರೆಗೂ ಇಲ್ಲ” ಎಂದ.

೪೨೨/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

“ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ” ಒಬ್ಬ ಮುಖ ಸೊಟ್ಟಮಾಡಿಕೊಂಡ,

“ಆ ಹೆಣ ಇದೇ ರಸ್ತೆಲಿ ಹೋಗುತ್ತೇಂತ ಯಾವ ಗ್ಯಾರಂಟಿ?”

ಅವನು ಕೇಳಿದ, “ಯಾವ ಹೆಣ?”

“ಅದೇ ಹೆಣ...ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವಿಬ್ಬರೂ....”

“ಏನು?...ನೀವೂ...”

“ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆನೇ ಬೇರೆ, ನನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ನಿಮ್ಮದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ.”

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ, “ಏನೂ, ನೀವು ಶವಯಾತ್ರೆಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿಲ್ಲವೇ?”

“ಇರಬಹುದು, ಇಲ್ಲದೆಯೂ ಇರಬಹುದು, ಇರೋದೇ ಆದರೆ ಇದೇ ರಸ್ತೆಲಿ ಅದರ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತೆ.”

“ಹೆ...ಣ...ದ್ದೇ...?” ಒಬ್ಬ ಹಿಡಿದು ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಕೇಳಿದ,

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅವನನ್ನು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿ ನೋಡಿದ,

ಇವನು ಹೆಬ್ಬಂಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡವನಂತೆ ಅಂದುಕೊಂಡ, “ಹೆಣ ಇದೇ ರಸ್ತೆಲಿ ಹೋಗುತ್ತೇಂತ ಯಾವ ಗ್ಯಾರಂಟಿ?”

“ಏನು, ಈ ರಸ್ತೆಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಹೆಣ ಹೋದದ್ದನ್ನ ನೋಡಿದಿರಾ?”

“ಇದುವರೆಗೂ ಇಲ್ಲ.”

ಅವನು ಮನೆ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವಂತೆಯೇ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಣಗಳು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ. ಅವೆಲ್ಲ ಅಪರಿಚಿತ ಹೆಣಗಳು, ಹೆಣ ಹೊತ್ತು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವರೂ ಅಪರಿಚಿತರು. ವಾತಾವರಣ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟುವಂತಿತ್ತು. ಹಗಲೂ ಅಲ್ಲ, ರಾತ್ರಿಯೂ ಅಲ್ಲ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸರ. ಯೋಚನೆಯ ಆಳವಾದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ. ಅವನ ಗೆಳೆಯ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೆಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದ. ಆದರೆ ಈ ಅನಂತ ಶವಯಾತ್ರೆಗಳು, ಇವರೆಲ್ಲಾ ಯಾರು? ಸಾವಿನ ಸಮೀಪ ಸುಳಿದು ಸತ್ತವರು...ಆ ಹೆಣ?

ಏನು ಅದು ಈ ರಸ್ತೆಲಿ ಹೋಗೊಲ್ಲವೆ? ಯಾವುದಾದರೂ ಬೇರೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೆ? ಆ ಹಳ್ಳದಿಣ್ಣೆಯ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರಸ್ತೆಯ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ತಾನು ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದಲೂ ನಿಂತಿದ್ದೆನೋ ಅದು ಆ ಅಂಕುಡೊಂಕಾದ ರಸ್ತೆಗಿಂತ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದು? ವಿಚಿತ್ರ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬಿಳಿಯ ಶಾಲು ಹೊದ್ದ, ತಲೆನೆರೆತ ಇಬ್ಬರು ಮುದುಕರು ಕೋಲೂರುತ್ತಾ ಇವನ ಸಮೀಪ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅರೆ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ನೋಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೇಗೆ ಮುದುಕರಾಗಿಬಿಟ್ಟರು? ಯಾವುದೂ ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಇಮಾರತುಗಳಿಂದ ದಿಢೀರನೆ ಹೊರಬಿದ್ದವರ ಹಾಗೆ. ಇದು ನನ್ನ ಅನುಮಾನವಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಇದು ನಿಜ. ಅವೇ ಬಿಳಿಯ ಶಾಲುಗಳು, ಅವೇ ಬಿಳಿಯ ಬಟ್ಟೆಗಳು, ಎಲ್ಲ ಅವುಗಳೆ, ಅವರ ಚಹರೆಗಳನ್ನು ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಬೆಳಗಿನಿಂದ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆಯೆ ನಿಂತಿಲ್ಲವೇ? ಕಾಲಚಕ್ರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನಿಂತುಹೋಯಿತೇನು? ಅರೆ ಇದೇನು ! ಅವನ ಮನೆಗೆ ಯಾರೋ ಬೀಗ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ತಾನೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿತ್ತು.

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಇವನ ಮುಂದೆ ಹಾದುಹೋದದ್ದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ, ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವನ ಮನೆ ಮೇಲೆ 'ಬಾಡಿಗೆಗಿದೆ' ಬೋರ್ಡು ತೂಗಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಅವನು ಈ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟನೇನು? ಅವನ ಮನೆಯವರು ಬೇರೆಲ್ಲೋ ಬಿಡಾರ ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾಯಂಕಾಲದೊಳಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಗಾಯ್ತು? ಬೆಳಗ್ಗೆ ಅವನ ಗೆಳೆಯ ಬಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ನೆನಪಾಯ್ತು. ಏನು ಹೇಳಿದ್ದ ಅವನು? ತಕ್ಷಣ ಮರೆತ. ಎಷ್ಟು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಆ ಗೆಳೆಯನ ಮಾತಿನ ಎಳೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ವಿಚಿತ್ರ ದ್ವಂದ್ವದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ, ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಜನವಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿತ್ತು, ಸುಸ್ತಾಗಿ ರೋಗಗ್ರಸ್ತವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹೀಗೇಕೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ? ಈ ಮಣ್ಣಿನೊಂದಿಗೆ ಅವನಿಗೆಂಥ ಬಾಂಧವ್ಯ?

ಏನು ಅವನೂ ಅದೇ ರೀತಿ.....

ಅವರ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ....

ಹೀಗೇ....

ನಿರುಪಯೋಗಿಯಾಗಿ....

ಅವನಿಗೇನೂ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗೆ ಹಾಗೇ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ತನ್ನ ಮನೆಯತ್ತ ನೋಡಿದ. ಗೋಡೆಯ ಎದೆಗೆ ಹೂತಂತಿದ್ದ 'ಬಾಡಿಗೆಗಿದೆ' ಕಪ್ಪುಹಲಗೆ ಹಾವಿನಂತೆ ಬುಸುಗುಟ್ಟಿತು.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬಿಳಿಗೂದಲಿನ, ಬಿಳಿಯ ಶಾಲು ಹೊದಿದ್ದ ಆ ಮುದುಕರಿಬ್ಬರೂ ಇವನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರು.

“ಏನು, ಈ ರಸ್ತೇಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಹೆಣೆ ಹೋದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದಿರಾ?”

“ಇದುವರೆಗೂ ಇಲ್ಲ.”

೪೭೪/ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ

“ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ” ಮೊದಲನೆಯವ ಎರಡನೆಯವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಹೇಳಿದ.

“ಹೆಣ ಇದೇ ರಸ್ತೆಲಿ ಹೋಗುತ್ತೇಂತ ಯಾವ ಗ್ಯಾರಂಟಿ?”

“ಯಾವ ಹೆಣ?” ಈ ಬಾರಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ ದನಿಯೆತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು.
ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಷ್ಟಿಕೊಂಡು ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೆ ಗಲಗಲ ಅಳತೊಡಗಿದರು.

ಅನು : ಅಗ್ರಹಾರ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ